Жеплинський Б.М., Ковальчук Д.Б.

Українські кобзарі, бандуристи, лірники

Енциклопедичний довідник

Львів-2011
Галицька видавнича спілка

ББК 85.315.3 (4УКР)
УДК 78.071

Жеплинський Б. М., Ковальчук Д. Б. **Українські кобзарі, бандуристи, лірники. Енциклопедичний довідник.** – Львів: Галицька видавнича спілка, 2011. – 316 с., 1154 іл.

Книга присвячена українському кобзарству. Подані творчі біографії кобзарів, бандуристів, лірників, майстрів кобз, бандур і лір усіх часів, окремих учасників ансамблів та капел бандуристів. Приведені деякі висловлювання народних музик, які характеризують їх погляди на мистецтво та своїх побратимів. Книга ілюстрована портретами персоналій. Розрахована на дослідників кобзарства, фольклористів, істориків, музикознавців, педагогів та на широке коло читачів.

Рецензенти:

Кирчів Р. Ф. – доктор філологічних наук, професор
Інституту народознавства НАН України;

Вертій О. І. – доктор філологічних наук, м.Суми;

Чорнописький М. Г. – канд. філол. наук, доцент кафедри української фольклористики ім.Ф.Колесси Львівського національного університету ім.І.Франка.

ISBN 978-966-1633-26-0

© Богдан Жеплинський, 2011
© Дарія Ковальчук, 2011

ПЕРЕДМОВА

Мистецтво кобзарів, бандуристів лірників, яке своїми зачатками сягає періоду Київської Русі, мало в усі часи велике значення для України і завжди було в пошані серед народу. Народні співці – кобзарі, бандуристи й лірники завжди були поруч з борцями за свободу, рівність та незалежність і часто гинули в цій боротьбі. Як правило вони вели скромне життя, не претендували на своє возвеличення і тому часто їх імена залишалися маловідомими, незважаючи на те, що більшість з них були не тільки великими митцями-музикантами, але і цікавими особистостями.

В даній роботі автори старались передати творчі біографії кобзарів, бандуристів, лірників усіх часів, подаючи їх в доступній формі, зберігаючи в окремих випадках їх дослівні висловлювання про своє життя, творчість та спілкування (особливо ранніх часів) з іншими музиками. Такі цитування можуть пригодитися дослідникам кобзарства та науковцям.

Один із авторів багато десятиліть безпосередньо спілкувався з народними співцями, зібрав численний матеріал про їх життя та творчість, який використано в даній роботі.

Кобзарі, як правило, грали на простіших інструментах – кобзах і бандурах різних типів, а бандуристи – на досконаліших інструментах – бандурах. Кобзарі суворо дотримувались кобзарських законів і правил, знали таємну (лебійську) мову, тоді як бандуристи не всі дотримувались цих кобзарських законів або зовсім їх не знали. Зате, як правило, бандуристи мали музичну освіту, знали нотну грамоту. Незважаючи на такі відмінності, точного розрізнення між кобзарями та бандуристами провести важко і тому автори деяких музик подають їх як кобзар-бандурист, коли сама особистість відповідає повністю або частково обом визначенням народного співця.

Лірники грали на українських народних інструментах – лірах (релях), які мало відрізнялися від подібних інструментів інших народів, наприклад білоруських лір, зате відрізняються від кобз і бандур. Багато кобзарів вміли грати і на лірах, тому виступали і як лірники. Кобзарі і лірники часто входили у спільні братства, мали спільні цехи, звичаї, обряди, репертуар.

В статтях подається не тільки біографія, але, по можливості, репертуар народного співця, перелік його власних творів, повідомлення в кого вчився, з ким, коли і де виступав в Україні та за її межами. Приводяться дані про закінчення бандуристами навчальних закладів, долю їх учнів, виступи на оглядах та конкурсах, отримані нагороди та відзначення, присвоєні звання. Подаються також роки вступу до Всеукраїнської (тепер Національної) Спілки кобзарів України.

Цитуються деякі окремі висловлювання самих народних музик про їх мистецтво, обряди, звичаї, спілкування з іншими митцями, а також із глядачами та слухачами їх виступів, вказуються оцінки ними майстерності своїх побратимів.

Авторами вміло використані не тільки численні публікації, що видно із поданих літературних джерел, але й архівні матеріали з різних архівних фондів.

Один із авторів, Богдан Михайлович Жеплинський, багато спілкувався з народними музиками, вів багаторічне листування з ними та із знавцями кобзарства, що дало можливість авторам уникнути численних помилок, які знаходимо часто в інших публікаціях, але й послужило реальному висвітленню відомостей, приведених в даній роботі.

Автори також подають творчі біографії багатьох визначніших майстрів кобз, бандур, лір, які, як правило, вміли і грати на цих інструментах. Включено також повідомлення про деяких організаторів, керівників та учасників капел бандуристів, науковців та дослідників кобзарства різних часів.

На жаль, відомості про окремих, навіть визначніших, кобзарів, бандуристів, лірників збереглися не повністю, про інших – вимагають уточнень та нових пошуків, тому дописи відрізняються своїм об'ємом та різноманітністю.

Назви подій (напр. Велика Жовтнева революція, Велика Вітчизняна війна і т. п.) в деяких дописах автори залишили без змін, так як подавали окремі джерела чи інформатори. Треба зазначити, що збір відомостей та підготовка рукопису тривали кілька років і деякі відомості можуть бути дещо застарілими.

Багатство різних першоджерел дає можливість не тільки розширити чи уточнити подані відомості, але і визначити дальші напрямки пошуків, як для розширення поданих відомостей, так і для пошуків нових цікавих постатей та вивчення їх діяльності.

Дана робота є унікальною за своїм охопленням в часі і в просторі відомостей про народних музик, кобзарів, бандуристів, лірників усіх часів, знайшла сприятливі відгуки рецензентів і може послужити основним джерелом для створення повноцінної великої багатотомної „Кобзарської енциклопедії".

Автори роботи виносять свою щиру подяку рецензентам роботи, а також усім, хто причинився до її підготовки і видання.

ДОВІДКА ПРО АВТОРІВ

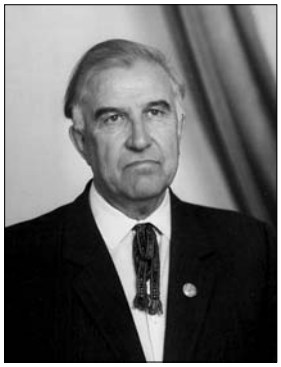

Жеплинський Богдан

Жеплинський Богдан Михайлович – інженер хімік-технолог, винахідник, бандурист, дослідник кобзарського мистецтва, науковець, публіцист, громадський діяч.

Народився 5.04.1929 в м.Дрогобич на Львівщині. Вчився у Львівському політехнічному інституті, де грав в інститутській капелі бандуристів (1946-1950). В 1950 – репресований і засланий в Сибір, де працював на каторжних роботах в Зирянському ліспромгоспі Томської області. Там разом з братом Романом створив капелу бандуристів каторжан.

В 1956 закінчив Томський політехнічний інститут. Працював інженером на хімічних заводах в м.Пермі (Росія) та Новому Роздолі на Львівщині, ст. науковим співробітником у Львівському відділенні Інституту економіки АНУ та Інституті сірчаної промисловості у Львові.

З 1994 – Голова Львівського відділення Всеукраїнської (тепер Національної) спілки кобзарів України, заслужений працівник культури України, відмінник освіти, член Наукового Товариства ім.Т.Шевченка, лауреат Фонду духовного відродження ім. Митрополита А.Шептицького. Учасник багатьох кобзарських з'їздів, наукових конференцій з питань кобзарства.

Автор численних публікацій в наукових збірниках та часописах України, Росії, Польщі, Німеччини, Великобританії, Югославії, Канади, США та Австралії.

Автор книг – Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000; Кобзарськими стежинами. – Львів, 2002; Богдан Жеплинський: біобібліографічний покажчик / уклад.: М.З.Литвин, І.В.Морозова, відп. ред. Л.В.Сніцарчук; НАН України, Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаника. – Львів. 2011.

Ковальчук Дарія

Ковальчук (Жеплинська) Дарія Богданівна (11.05.1957, м.Львів) – інженер хімік-технолог, педагог, музикант, магістр релігійних наук.

Дитячі роки провела в м.Новий Розділ на Львівщині. В 1967-1969 р. була учасницею дитячої капели бандуристів «Струмок» БК м.Новий Розділ. В 1979 закінчила Львівський політехнічний інститут за спеціальністю інженер хімік-технолог. В студентські роки – учасниця капелл бандуристів «Заспів» Львівського політехнічного інституту та капели бандуристів ПК «Львівхімсільгоспмаш». З 1979-1995 – інженер Львівського науково-дослідного інституту матеріалів. Займалася дослідницькою працею, має 5 авторських свідоцтв на винаходи.

В 1999 здобула другу вищу освіту – викладач хімії та біології. Працювала вчителем предмету «Християнська етика». З 2000 і до сьогодні працює в Українському Католицькому Університеті референтом вечірньої форми навчання Катехитично-педагогічного інституту. В 2005 закінчила магістратуру Українського Католицького Університету, захистивши наукову працю на тему: «Кобзарство в церковно-релігійній традиції українського народу.». Д.Ковальчук виступає з доповідями на наукових конференціях з проблем кобзарства. Автор книги: Ковальчук Д. Життя прожити – не поле перейти. До 80-ти річчя Богдана Жеплинського – Львів: Галицька видавнича спілка, 2009. – 40.с.

А

АБРАМОВ (Абрамів) Анатолій Олександрович (16.05.1937, м. Суми) – бандурист і керівник капели. Співав у шкільному хорі, а з 1950 р. – учасник дитячої капели бандуристів, якою керував Д. В. Андрусенко. З 1956 р. працює токарем і бере участь у чоловічій капелі бандуристів при Палаці культури заводу ім. Фрунзе в Сумах. Після служби в армії поступив до Сумського музичного училища на диригентсько-хоровий відділ, який закінчив в 1967 р. Після смерті Д. Андрусенка перейняв керівництво капелою бандуристів Палацу культури заводу ім. Фрунзе. Виступає з капелою і як солістбандурист. У репертуарі – народні пісні, твори українських композиторів. З 1967 р. веде клас бандури при Сумському культосвітньому училищі.

Літ.: Жеплинський Б. Абрамов (Абрамів) Анатолій Олександрович К., ЕСУ, т.1, 2001, – С. 35.

АБРАМОВИЧ (Бурчак-Абрамович) Никанор Никанорович (27.07. (08.08) 1883, с. Мизове на Волині, нині Старовижів, Волинської обл. – 21.03.1969, м. Карлсруе, Німеччина) – церковний і просвітницький діяч, грав на бандурі. Закінчив Волинську духовну семінарію в Житомирі. Тоді ж (1929–1932) семінаристом навчився грати на бандурі, пропагував кобзарське мистецтво. Навчався у Київському комерційному інституті, а після рукоположення в священики (1910) – у Київській духовній академії. В часи УНР був організатором українського церковного життя, редагував релігійні журнали, видав брошуру «Просвіта на селі». В 1942–1943 – архієпископ Київський і Чигиринський. В 1943 – виїхав з Києва на Волинь, згодом до Варшави, а 1944 – до Німеччини, з 1946 – мешкав у Карлсруе. Від 1950 – керівник УАПЦ в Німеччині. Від 1953 – митрополит УАПЦ на еміграції. 1954-1961 – почесний голова Товариства «Волинь» та Інституту досліджень Волині у Вінніпезі (Канада). Автор багатьох публікацій в часописах, низки богословських та краєзнавчих праць.

Літ.: Никанор Абрамович // Енциклопедія українознавства. Т.5, с. 1766, НТШ, Львів,1996; Абрамович Никанор Никанорович //ЕСУ, Т.1. Київ, 2001, – С.38–39.

АВРАМЕНКО Петро Іванович (05.02.1937, с. Плешнани, тепер Золотоніського р-ну, Черкаської обл.) – бандурист, заслужений артист України (з 2003). Закінчив студії з підготовки артистів у Державній капелі бандуристів України і почав концерну діяльність (з 1964). 1973 – закінчив Львівську державну консерваторію (клас бандури В. Герасименка). З 1979 – у складі Національного українського народного хору ім. Г. Верьовки. В його репертуарі (голос тенор) українські народні пісні та думи. – Член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

Літ: Список Членів Національної спілки кобзарів України.

АВРАМЕНКО Степан Трохимович (XIX ст. на Харківщині – ?) – народний кобзар. У 1939 брав участь у першій Республіканській нараді кобзарів і лірників у Києві. Відзначався неабияким хистом і кобзарською майстерністю.

Літ.: Лавров Ф. Кобзарі. – К., 1980, с. 156. Жеплинський Б. Рапсоди України,//Берегиня, 1994, ч. 2-3. Белосветова І. Авраменко Степан Трохимович // УМЕ, т.1, К., 2006, НАНУ, ІМФЕ, – С. 23.

АДАМ – лірник із Глинська Вінницького пов.

Літ: Боржковський В. – Лирники – Киевская старина, 1889. т. XXVI.

АДАМЦЕВИЧ Євген Олександрович (1. 01. 1904, с. Солониця Лубенського р-ну, Полтавської обл. – 20. 11. 1972, с. Холмівка, Бахчисарайський р-н, Крим). У дитинстві осліп. Жив у Ромнах. Навчався в школі для сліпих у Києві. На бандурі вчився грати у роменського кобзаря Мусія Петровича Олексієнка. Учасник Республіканської наради кобзарів і лірників у 1939 р. У репертуарі – українські народні історичні пісні (про Байду, Морозенка, Палія, Супруна), родинно-побутові, гумористичні та сатиричні пісні, пісні літературного походження (на слова Т. Шевченка, М. Вороного, Я. Щоголева, О. Олеся, В. Чумака, Д. Загула, М. Некрасова, П.-Ж. Беранже та ін.), власні твори: «У неволі» (1941), «Дума про І. Ф. Федька» (1966), «Запорізький марш» та ін.

Літ.: Правдюк О. Роменський кобзар Євген Адамцевич. –– К., 1977; Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, –– 1993, № 2 –– 1994, №3.

АДАМОВИЧ–ГЛІБІВ (кін. 70 рр. XIX ст.. м. Катеринодар – І пол. XX ст. м. Краснодар) – кобзар-бандурист Першої Кубанської кобзарської школи Миколи Богуславського.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму і Кубані // Сполом, Львів, 2006. – с.270; Ємець В. У золоте 50-річчя на службі Україні. – Голлівуд (Торонто, 1961. С. – 354 (фото з підписом).

АКСЮТА Володимир Григорович (15.12. 1937) – Член Національної Спілки Кобзарів України Дніпропетровське відділення.

Літ: Список Членів Національної спілки кобзарів України.

АЛЕКСАНДРУК Оксана Олексіївна (2.08. 1961. м. Ковель Волинської обл.) – бандуристка. У 1976 закінчила Ковельську ДМШ, у 1980 – Луцьке музичне училище, у 1993 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Голобській ДМШ Ковельського району Волинської області.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С. 11.

АЛЕКСЄЄВ-КРЯЧКІВСЬКИЙ Федір (XIX ст.)

Абрамов Анатолій Олександрович

Авраменко Степан Трохимович та П. Мовчан

Адамцевич Євген Олександрович

Александрук Оксана Олексіївна

Алексєєва Ліліана Ілліодорівна

Алкозай (Міщена) Інна Костянтинівна

Андреадіс Ірина

Андрусенко Дмитро Васильович

– кобзар та лірник з с. Крячкове (Крячківка) Пирятин. пов. на Полтавщині (за ін. джерелами – з Яготина на Київщині). Від нього у 1850-51 рр. С.Судовщиков записав думи «Азовські брати» та «Буря на морі».

Літ.: Сперанский М. Южно-русская песня и современные ее носители. К., 1904; Гримич М. Виконавці українських дум // Родовід. – 1992, № 4; Жеплинський Б. Рапсоди України // Берегиня, 1992, № 2-3.

АЛЕКСЄЄВА Лідія Іванівна – самодіяльна бандуристка.

Літ: З картотеки Слюсар С.А.

АЛЕКСЄЄВА Ліліана Ілліодорівна (1955, Архангельська обл.) – бандуристка, педагог. У 1975 закінчила Чернівецьке музучилище, у 1991 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Чернівецькій ДМШ №2.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С. 11

АЛКОЗАЙ (МІЩЕНА) Інна Костянтинівна (29.09.1974, с. Двірець Кременецького району Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1989 закінчила Кременецьку ДМШ, у 1993 – Рівненське музучилище (клас викл. Т.В.Свентах), у 1998 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) клас доцента З. А. Сингаєвської. Живе і працює в Кременці. Учасниця ансамблю „Благовіст", керівник фольклорного колективу в Кременці.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С. 11.

АМБРОСОВА Леся (? -) – бандуристка з Києва. Була асистенткою-стажистом Національної музичної Академії (клас проф. С. Баштана). На другому Міжнародному конкурсі виконавців на укр. народних інструментах ім. Г. Хоткевича (20-30 квітня 2001) в Харкові отримала другу премію в номінації бандуристка-співачка.

Літ: Герасименко О. Другий міжнародний конкурс виконавців на українських народних інструментах імени Гната Хоткевича // Бандура, липень-грудень, 2001, №76. – С.37.

АНДРІЄНКО Олексій Григорович (1895, с. Матяшівка Велико-Багачанського р-ну Полтав. обл. – ?) – бандурист. Першу бандуру придбав у бандуриста Н.Чумака, від якого перейняв і основи гри на цьому інструменті. Потім гру вдосконалював самостійно. Часто виступав, деколи разом з сином, у рідному селі та сусідніх населених пунктах, у тому числі й у Києві. Учасник наради кобзарів і лірників при Інституті українського фольклору АН УРСР (1939). Працював продавцем у сільському магазині, писарем, головою сільради, комірником у колгоспі. В репертуарі старовинний кобзарський мелос, були й сучасні пісні і танці.

АНДРІЙ (XVI ст.) – співак-бандурист. Служив при дворі польс. воєводи. Виконував укр.нар.думи.

Літ: Лисенко І. Андрій. // ІМФЕ УМЕ, К.: 2006. – С.66; Харлампович М. Малорусское влияние на великорусскую церковную жизнь. – Казань, 1914.

АНДРІЙ – кобзар з Валківського пов. Харківської губ..

Літ: Крист, 1902; Сперанський, 1904; ЦДІА Львів; Ф - 688, о.з. 191, л.234.

АНДРІЙ – кобзар з с. Увальківка, згадується, що був у батька О. Вересая десь біля 1823-1825.

Літ: ЦДІА Львів, Ф – 688, о.з. 191, л.240.

АНДРІЙ – лірник із Валківського пов. Його знав лірник Зозуля.

Літ: Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии. Труды Харьковского предварительного комитета по устройству XII-го археологического съезда, т.II, ч.I и II, Харьков, 1902.

АНДРІЙЧИК Григорій Ісайович (1892, с. Забор'є Могилівської обл., Бєларусь – 1941) – кобзар, бандурист. Один із основоположників Першої укр. художн. капели кобзарів, створеної в Києві. Добре грав на бандурі, сам робив їх. За професією столяр. Репресований 1937 р. „за участь в контррев. діяльності" (справа № 839.38 3-го відділу КОУ НКВС, справа Дорошка Ф. В., Копана Г. Я.)

Літ.: Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. – К., 1967; ЦДА ГОУ Ф.1.оп. 263. спр.№49967.т.І. – С.46, .С.155, С.191; Черемський К. Повернення традицій. Харків:Центр Леся Курбаса.. 1999. – С.86-87.

АНДРІЯШЕВСЬКИЙ Єхвим (? – XIX ст.) – кобзар із Ромен, вчитель (перший) О. Вересая. З ним О. Вересай проходив далекі професійні мандрівки по шляхах до Лубен, Говтви, Демидівки, Кременчука, Хорола, Лохвиці та ін. за 6 тижнів подорожі. Недуга Остапа (лихоманка) спинила мандрівку, а смерть Андріяшевського примусила Остапа поступити в науку до іншого вчителя.

Літ.: Шуст, С.275.

АНДРЕАДІС Ірина – бандуристка, член ансамблю „Червона Рута".

Літ.: Бандура, №25-26, липень-жовтень, 1988, - С.8.

АНДРУСЕНКО Дмитро Васильович (04. 10. 1885, с. Решетилівка на Полтавщині – 18.07. 1965, м. Суми) – бандурист. Грати на бандурі вчився в бандуриста В. Осадька. Закінчив дворічні диригент. курси. В 1921-26 викладав співи на пед. курсах у Решетилівці. Організував капели бандуристів при школах у Решетилівці (1927), Кривому Розі (1929-31), с. Веприку Гадяцького р-ну Полтавської обл., в селах Недригайлівка та Вільшана Сумської обл. (1932-41). Був знайомий з В.А. Кабачком. Учасник Другої світової війни. Організував і керував капелою бандуристів при Палаці культури заводу ім. Фрунзе в Сумах. Виступав як соліст-бандурист, керував ансамблями, був обдарованим педагогом. Сам майстрував бандури, цимбали, сопілки. Автор багатьох обробок та кількох власних творів.

Репресований в 1937 р. „за участь в контрреволюційній організації" (Справа Никифора Чумака).

Літ.: Архів Управління СБУ по Полтавській обл.. Слідчі справи № 11924 (15496), справа Чумака Н.Зайця М. – С.183; Праздник песни в Сумах // Сов. музика, 1949, № 7; Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1993, №2; 1994, №3; Черемський К. Повернення традицій – С. 87.

АНДРУЩАК Семен (? – XII ст.) – лірник з Раранчі. Його знав лірник Яків Злотарський з с. Жижнолиці Бучацького пов. на Тернопільщині.

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і та. інше про лірників повіту Бучацького. «Етнографічний збірник», Т. II, НТШ, 1896.

АНЕНКО Григорій Миколайович (? – ?) – бандурист з с. Волинка на Чернігівщині.

АНІСОГЛЯНЦ Ксенія Олегівна (20.10.1988, м.Краснодар, тепер Росія) – бандуристка, співачка (сопрано). В 1996–2000 – вчилась у Дитячій експериментальній школі народного мистецтва Кубанського хору в Краснодарі, яку закінчила успішно з відзнакою, освоївши гру на бандурі. 2001 – стала лауреатом Крайового конкурсу в м. Сочі «Юні таланти», лауреат стипендії «Вільне діло». 2006 – втупила до Краснодарського державного університету культури і мистецтв на факультет традиційної культури. В усі роки навчання була учасницею ансамблю бандуристок під керівництвом педагога відмінника народної освіти Росії, заслуженого працівника культури Кубані, України, ст. викладача факультету та викладача школи Ціхоцької Лариси Віталіївни. В грудні 2006 в складі квартету бандуристок м. Краснодару „Мрія" разом з Оленою Вікторівною Шащенко (альт), Оленою Романівною Ціхоцькою (сопрано) та Ганною Олексіївною Тулубовою (меццо-сопрано) стала лауреатом (третя премія) Другого Міжнародного фестивалю кобзарського мистецтва ім. Григорія Китастого в Києві. Квартет часто подорожує, гастролює і виступає разом з Кубанським козачим хором під управою Віктора Гавриловича Захарченка.

АНТІН – кобзар з с. Семенівка Стародубського пов. Чернігівської губ..

Літ: Сперанський, 1904.

АНТІН (Вечірський) (? – близько 1881) – кобзар з с. Вечірки Пирятинського пов. Полтавської губ. За свідченнями О. Вересая кобза Антона мала 25-30 струн.

Літ: Сперанський. 1904; Лисенко М.В. Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень, виконуваних кобзарем Вересаєм, К., 1965, – С. 14.

АНТОН (? – XIX ст.) – кобзар з с. Великі Бубни Роменського повіту. Його знав і про нього розказував В.Горленку кобзар І. Кравченко-Крюковський.

Літ.: Лавров Ф., 1980, – С. 102.

АНТОН – лірник із Журавна Вінницького пов.

Літ: Боржковський В. Лирники, Киевская старина, 1889, т. XXVI.

АНТОНЕВИЧ Ярко – бандурист. На конкурсах здобув право грати на станціях торонтського метро. Там виконував укр. нар. пісні й інструментальні твори на бандурі. Записи творів у власному виконанні продає у виді касет.

Літ: Горняткевич А. Українські народні музичні інструменти в Канаді/ НТЕ „№4, липень-серпень, 1992, – С. 49.

АНТИП – кобзар з с. Семенівна Стародубського пов. Чернігівської губ.

Літ: Метлинський. Корпус дум, т. І.

АНТОНЕНКО Борис Іванович (27.12.1927, смт. Верхній Нагольчик, Луганська обл.) – бандурист та кобзар. В дитинстві втратив зір. Під час війни переїхав з батьками до Узбекистану. Закінчив Ташкентське муз. училище ім. Глієра (1952; клас баяну), Пед. ін-т Нізамі (1969; ф-т музики і співу). Працював артистом концертних бригад Узбекистану, вів гуртки в системі Товариства сліпих. В 1977 переїхав до Києва. В 1978 р. навчився грати на бандурі у кобзаря П. Супруна і з цього часу кобзарює. В репертуарі – укр. нар. пісні, твори кобзарів та суч. композиторів.

Творчість.: „Ой, плакала Україна" (на сл. кобзаря П. Носача); „Стоїть в селі Суботові" (на сл. Т. Шевченка); „Любіть Україну" (на сл. В. Сосюри); „Сини України" (на сл. М. Малявки). Член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

АНТОНЕНКО Олексій Панасович (1911, с. Волосківці на Чернігівщині – 1978) – сільський кобзар. З юних літ полюбив пісні і музику. Сам виготовляв кобзи і був хорошим виконавцем народних пісень. На сінокосі чи на інших масових роботах у колгоспі був з кобзою, яка стала невід'ємною частиною життя односельців. Брав участь у самодіяльності, виступав у клубі під час 100-літнього ювілею Т. Пархоменка, якому був родичем. Грав і на весіллях.

Літ: Таланти знані та маловідомі // Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини, – С.120.

АНТОНОВА Маріанна (1987) – бандуристка, студентка Донецької державної музичної академії ім. С. Прокоф'єва. На Другому Міжнародному фестивалі кобзарського мистецтва ім. Г. Китастого в м. Києві (2006) посіла друге місце в конкурсі фестивалю в номінації бандурист-інструменталіст.

АНТОНОВСЬКИЙ Іван Іванович (1893, с. Журавка Канівського р-ну на Київщині – ?) – диригент, бандурист. Працював у різних

Антоненко Олексій Панасович

оркестрах, де вчився грати на кількох інструментах. Від 1938 працював в Державній. капелі бандуристів, спершу як цимбаліст, далі як диригент. На цій посаді працював і в післявоєнний період (1946-47). В 1945-46 роках очолював оркестрову групу Державного. укр. нар. хору. Ввів до складу оркестру бандури – альти, баси і контрабаси. Вивчив добре бандуру і оркестрував для капели багато творів, гармонізував чимало народних пісень: віночок «Сонце низенько», «Ой, там коло млина», дует з хором «Місяць на небі», «Гречаники».

Літ.: Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. – К., 1967; Ященко Л. Державна капела бандуристів Української РСР. – К, 1970.

Антонюк Ірина Петрівна

Антонюк Роман Володимирович

Афонікова Ніна Василівна

АНТОНИЦЬКИЙ Іван Володимирович (10.06. 1983, м. Кам'янець-Подільський) – бандурист, Член Національної Спілки Кобзарів України Камянець-Подільське відділення. Закінчив Кам'янець-Подільську музичну школу (педагог С. В.Чабан). В репертуарі (голос тенор) укр. нар. пісні «Всякому городу нрав і права» Г. Сковороди, «Де Крим за горами», «Вечір надворі», «Ой, запив козак», «Ген на горі та женці жнуть», «Там під Львівським замком», «Плач невільників» Т.Шевченка, «Ой, не гаразд запорожці» Я.Степового. Інструментальні твори: «Горлиця», «Гопак» та ін.

АНТОНЮК Ірина Петрівна (19.09.1986, с. Здолбиця Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2001 закінчила Здолбунівську ДМШ. У 2005 – Рівненське музучилище (клас викл. Т. В. Свентак). Того ж року вступила до Львівської музичної академії ім. М. В. Лисенка.

Літ: Столярчук Б Топоровська Г., – С. 11

АНТОНЮК Роман Володимирович (6.03. 1970, м. Львів) – бандурист, співак. Закінчив Луцьке музичне училище (клас бандури Юлія Бокового), а далі в 1994 Львівську консерваторію (тепер Львівський музичний університет ім. М. Лисенка) по класу проф. В. Герасименка, а також вокальний факультет (у Ю. Ігнатенка). Тепер соліст хору ім. Ревуцького.

АРЕНДАРЧУК (Сергієнко) Лариса Федорівна (22.08.1965, с. Цумань Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1980 закінчила Цуманську ДМШ. 1984 – Дубенське училище культури, у 1998 – РДПІ (нині РДГУ) клас старшого викладача Н.Є.Турко. Викладач бандури у Цуманській ДМШ Волинської обл.

Літ: Столярчук Б Топоровська Г., – С. 11-12.

АТАМАНЧУК Лариса Василівна (16.06.1964, м. Харцизськ Донецької області) – бандуристка, член НСКУ(від 2004), учасниця III та IV з'їздів кобзарів України (Київ, 2004, 2009). Закінчила Червоноградську музичну школу Львівської області (1979; клас бандури Яцинич Т. І.), Житомирське музичне училище ім. В. С. Косенка (1983; клас бандури Кашперко О. І.), Тернопільський державний педагогічний інститут (1990; клас бандури Євгеньєвої М. В.). 1983-85 рр. – артистка оркестру Поліського ансамблю пісні й танцю "Льонок" Житомирської обласної філармонії. 1990–2000 рр. – керівник ансамблю "Україночка" СПТУ-№9 (нині Технічний коледж ТДТУ ім. І. Пулюя). Від 2001 р. – викладач класу бандури Острівської музичної школи Тернопільського району, засновник та керівник зразкового аматорського ансамблю бандуристів "Дивоструни" – лауреата II премії 1-го обласного фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва "Кобза" (Тернопіль, 2005), X Обласного конкурсу камерних ансамблів «Консонанс» (Тернопіль, 2009). Як солістка-бандуристка разом з ансамблем танцю "Червона калина" гастролювала у Франції (1995, 1999). Учасниця тріо бандуристок «Мрія» та «Стрітення» (м.Тернопіль).

АРХИП – кобзар з с.Копилівка в маєтку Синельникове.

Літ: Корпус дум, т.І, – С. –.CIX-CX. Іващенко, – С. 109-129.

АФАНАСЕНКО Іван (XVIII ст.) – співак, бандурист. Мешканець м-ка Варва Варвинської сотні Прилуцького полку. Був придворним бандуристом князя М.Трубецького. За ревізією 1740 у у Варві серед 39 дворів «свободно живущих» Афанасенко згадується як бандурист кн. М.Трубецького.

Літ.: Горенко-Баранівська Л. Афанасенко Іван // ІМФЕ УМЕ, К.: 2006. – С.107; Лазаревский Ал. Описание старой Малороссии. – К..1902. – Т.3.

АФАНАСІЙ – кобзар з с. Заївці біля Миргорода.

Літ: ІМФЕ Ф.II-4, о.з. 1013.л.1. Ф.II-4, о.з. 560, л.6.

АФАНАСІЙ – кобзар з с. Черевки біля Миргорода на Полтавщині.

Літ: ІМФЕ, Ф.II-4, о.з. 809, л.40.

АФАНАСІЙ („Старий") – кобзар з с. Непейдиха Кобеляцького пов. Полтавської губ.

Літ: ІМФЕ, Ф.II-4, о.з.767, л.7.

АФОНІКОВА Ніна Василівна (1977, с. Новоукраїнка Млинівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1988 закінчила Волинське училище культури та мистецтв. З того ж року – викладач музики у Новоселівській ЗОШ, з 1999 – Боремецькій та Ярославицькій ЗОШ, з 2001 – викладач бандури та керівник ансамблю бандуристів у Млинівській ДМШ. Учасниця концертів у Волинській області та містах Лохів і Лейпциг (Німеччина), ансамблю бандуристів та вокального ансамблю вчителів. Брала участь у звітному концерті майстрів мистецтв та художніх колективів Рівненщини у Києві (2002). У 2006 вступила на музично-педагогічний факультет РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 12.

Б

БАБЕНКО Трохим Павлович (1872, с. Піддубнівка, Туровської волості, Прилуцького повіту) – лірник. Осліп в 14 років, нежонатий, жив у сестри в рідному селі. Почав вчитись в 17 років, 2 роки в с. Красному, Згуровської волості. Розказував, що вчитель прив'язував до пальців своєї лівої руки нитками пальці тієї ж руки учня і таким чином привчав учня правильно перебирати струни на інструменті. Слова вивчались слухаючи спів. Разом із лірником М. Куцим, Т. Бабенко бував у Прилуках, Ромнах, Лубнах, Кременчуці, Чернігові, Києві, Борзні. Виконуючи танцювальні твори, вживав приказок. Дум не знав.

Літ.: Маслов С. Лірники Полтавської і Чернігівської губерній.

БАБИЧ Андріян – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст. За професією бухгалтер.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини / НТЕ, №3 (241) травень-червень,1993, – С. 59-62.

БАБИЧ (Поливський) Ярест – кобзар із Зіньківського пов. Полтавської губ., тепер Зіньківського р-ну Полтавської обл. (XIX ст.). Учень кобзаря Івана Хмеля (Хмельницького) із с. Бобрівник тепер Зіньківського р-ну, який пропагував «зіньківську школу». Мав добру бандуру, яка відтак була у кобзарів у Лютенці.

Літ.: ІМФЕ, ф. 11-4, о.з. 592, л. 54; ф. 11-4, о.з. 1013.

БАБУНЯК Ярослав Іларіонович (02.01.1924, с. Вербів, тепер Тернопільська обл.) – бандурист, диригент. Вчився спершу у Вербові, далі в Бережанах, де батько був вчителем музики. В цей час вивчав гру на скрипці, вокал (голос баритон). Перші уроки гри на бандурі одержав від офіцера Червоної Армії і бандуриста Анатолія Білоцького, полк якого стояв у Бережанах. Білоцький привіз Бабуняку і першу бандуру (з Києва, робота Линяйла). В 1942 – Бабуняк виїхав до Львова і почав вчитись на Лісовому факультеті Львівського університету. В цей час вчиться гри на бандурі у Юрія Сінгалевича. Почав виступати в дуеті з учнем Ю.Сінгалевича – В.Юркевичем, співав в хорах Остапа Осташевського та «Бандура» Тараса Лозинського. 1942 – був учасником з'їзду бандуристів Галичини, грав у зведеній капелі на чолі з Ю. Сінгалевичем. 1943 – зголосився до Дивізії «Галичина», взявши з собою бандуру. Після закінчення війни опинився в полоні у Белярії (Італія), де почав робити бандури, вчив грати на них полонених українців і при хорі «Бурлаки» створив ансамбль бандуристів. Учнями Бабуняка по бандурі стали: Володимир Мота, Борис Боднар, Петро Семенюк, Володимир Войтович, Петро Гулага, Володимир Домашовець, Микола Стек. Після полону (1948) одружується з Тамарою Гриневич, продовжує музичні студії, виступає як співак, соліст-бандурист, виступає з хором «Гомін», яким далі керує і їздить по країнах світу. Зокрема у 1996 році був і на Україні.

Літ.: Волинець Н. З піснею на крилах // Бережанське Віче, № 30 (399), 03.06.1995; Паньків Я. Ремінський ансамбль «Бурлаки» в моїй пам'яті спомини. Монреаль, 1998; Лист Тамари Бабуняк до Б. Жеплинського від 20.11.1998; „Бандура" Нью-Йорк, №23-24, січень-квітень,1988,– С.1. „Бандура" Нью-Йорк, №9-10, липень-жовтень, 1984, с.55.

БАБЧУК Юрій – лірник і мистецький керівник „Кобзарського братства". Сам змайстрував собі ліру і навчився на ній грати. Як керівник „Кобзарського братства" ввів в ансамбль поруч з бандурою ліру і цимбали.

Літ.: Бандура, № 17-18, 1986, липень-жовтень, – С. 35.

БАГЛАЙ Богодар Богданович (4.09.1989 м. Львів) – бандурист, Член Національної спілки кобзарів України з 2007 м.Львів.

У 2004 закінчив середню спец. муз. школу-інтернат ім. С. Крушельницької (клас бандури Т. Лазуркевича). У 2004 вступив до Львівського державного музичного училища ім. С. Людкевича на диригентсько-хорове відділення (кл. О. Самотос), факультативно навчався в класі бандури (клас викладача Н. Якимець). Одночасно навчався у Дрогобицькому музичному училищі ім. В. Барвінського на народному відділі (кл. викл. О. Пришляк), яке закінчив з відзнакою. У 2008 вступив до Львівської національної музичної академії ім. М.Лисенка (кл.бандури проф. В.Герасименка). Один з небагатьох в Україні знавців харківського способу гри (харківська бандура). Учасник Міжнародного конкурсу ім. Г. Китастого (2006), дипломант Всеукраїнського конкурсу „Провесінь" (Кіровоград), володар Гран-Прі Всеукраїнського конкурсу виконавців на нар. інструментах ім. А. Онуфрієнка (Дрогобич, 2007); лауреат Всеукраїнського конкурсу-фестивалю ім. Остапа Вересая (2009). Брав участь у багатьох кобзарських фестивалях: «Кобзарський майдан у Чернігові», «Дзвени бандуро у місті Франковім», «Волинський кобзарик» (м.Луцьк), фестивалів ім. Ю. Сінгалевича (м.Львів), та Зіновія Штокалка (м.Тернопіль).

В репертуарі: „Дума про козака Голоту", Д. Задор „Балада про Довбуша", М. Коваль, Т. Шевченко „Прометей", Г. Хоткевич „Невільницький ринок у Кафі", Д. Січинський „Як почуєш вночі", Г. Хоткевич „У гаю, гаю вітру немає", К. Мясков концертна п'єса „Байда", Г. Китастий „Львівські фрагменти", В. Витвицький „Зірвалася хуртовина", „В'язанка українських мелодій" (за З. Штокалком), „Турецький танець" за З. Штокалком, Н.Паганіні „Соната (D-dur)", багато

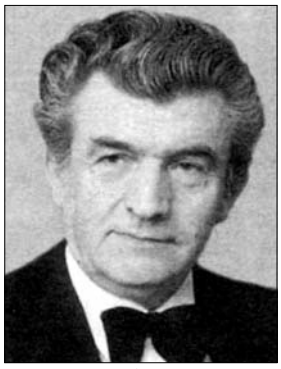

Бабуняк Ярослав Іларіонович

Баглай Богодар Богданович

Баглай (Кріль) Ольга Федорівна

Багрій Наталія Федорівна

Баєчко Катерина Борисівна

Бажул Григорій Іванович

різних народних пісень та творів композиторів. Виступає і в дуеті „Байда" (з 2007) разом з бандуристом Миколою Тетюком.

БАГЛАЙ (Кріль) Ольга Федорівна (04.04. 1958, м. Львів) – бандуристка, педагог, відмінник народної освіти (з 1989), дійсний член Національної спілки кобзарів України. 1979 – закінчила Львівське училище культури (хоровий відділ), а в 1987– Рівненський інститут культури (народні інструменти). 1979–1993 – вчитель по класу бандури в дитячій зразковій капелі бандуристок «Дзвіночок» (м. Львів) і одночасно 1977–1988 – керівник ансамблю бандуристок «Веснянка» Львівського БК будівельників. 1992–1999 – викладач бандури та керівник ансамблю бандуристок Львівського училища культури та мистецтв. З 1993 – викладач бандури та керівник ансамблю бандуристок «Кобзарочка», з 1997 – керівник дитячого хору «Надія» при церкві св. Ольги та Єлизавети у м. Львів. 1991–1996 – виступала у складі тріо бандуристок «Роксолана», як солістка-бандуристка. Має власні обробки і твори: «Мій отчий дім» на сл. І. Драча, «Моя святиня» на сл. Д.Павличка, «Ой піду я по краю» на сл. М. Підгірянки, «Ой калинонька червона» на сл. О. Ільченка та ін. Видала збірку пісень для бандури : О.Ф. Баглай „Вік Україну люби", Львів, Покрова, 2004. В 1997 р. упорядкувала збірник пісень для бандури: «Ой піду я по краю», для дітей молодших класів, в яку ввійшли; гаївки, веснянки, колядки, щедрівки.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів, Край. – 2000. – С. 81.

БАГНУТ (Бахмут) Яків Михайлович – лірник. По словах Зозулі із Валківського пов.

Літ: Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии; Гримич М. Виконавці укр. нар. дум // Родовід., ч.4, 1992.

БАГРІЙ (Хилюк, Чичановська) Наталія Федорівна (26.07.1971, с. Костянтинівка Мелітопольського р-ну Запорізької обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1986 закінчила Костянтинівську ДМШ (клас викл. Є. В. Лисько), у 1990 – Дніпропетровське музучилище ім. М.Глінки (клас заслуженого працівника культури України Л. С. Воріної), у 1995 – Київський Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова (клас старшого викладача В. Я. Петренко). З того ж року – викладач бандури музично-педагогічного факультету Мелітопольського педінституту, з 2000 – Інституту мистецтв РДГУ, з 2003 – аспірантка Національного університету ім. М.Драгоманова. Лауреат регіонального конкурсу бандуристів (Кривий Ріг, 1989, ІІ премія), володар Гран-Прі І Всеукраїнського студентського конкурсу бандуристів України (Луцьк, 1991), лауреат Міжнародного фестивалю української народної пісні та фольклору в складі тріо бандуристок „Купава" (Білгород-Дністровський, 1993, І премія), посіла І місце у творчому конкурсі студентів з нагоди 180-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка (Київ, 1994). Має подяку від Міністерства культури України за участь в Лізі „Матері і сестри – воїнам України" (1994), дипломант Міжнародного конкурсу бандуристів ім.Г.Хоткевича (Київ, 1993). Нині – викладач РДГУ, учасниця ансамблю бандуристок „Благовіст".

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 12-13.

БАЄЧКО Катерина Борисівна (6.12.1989, Рівне) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила школу-студію педпрактики при Рівненському музучилищі (клас викладача Н.О.Волощука), з того ж року – студентка Рівненського музучилища (клас викладача Н. О. Волощука, І. Ю. Токарчук). Учасниця обласного конкурсу бандуристів ім. А.Ю.Грицая (Рівне, 2004).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 12-13

БАЖУЛ Григорій Іванович (22.01.1906, м. Полтава – 17.10.1989, Сідней, Австралія)– видатний бандурист, керівник ансамблів і капел бандуристів. Ще молодим переїхав з Полтави в Харків, закінчив агрономічну школу, навчився грати на бандурі у Гната Хоткевича. Під час Другої Світової війни опинився на Галичині, виступав у ансамблі бандуристів у Ю.Сінгалевича, разом з Степаном Ганушевським, Степаном Малюцою. Далі грав в капелі бандуристів ім. Т.Шевченка, як соліст (Німеччина та ін.). 1948 – емігрував в Мельбурн (Австралія), далі переїхав в Сідней. Тут 1958 організував квартет бандуристів в складі: Г.Бажул, П.Стеценко, В.Онуфрієнко та Л.Денисенко. Ансамбль виступав в Сіднеї, Мельбурні, Ньюкастлі, Канберрі та ін. Були окремі виступи з хором «Боян». 1964 – ансамбль припинив свою діяльність. 1964 – організував ансамбль бандуристів ім. Г.Хоткевича із молоді, що освоювала кобзарське мистецтво (Юрко Вовк, Тиміш Кулик, згодом Богдан Гузій та ін.). 1971 – через хворобу Бажул керівництво ансамблем передав наступникові П.Деряжному. Серед учнів Г.Бажула слід відзначити Віктора Мішалова, що став видатним сучасним кобзарем-бандуристом, дослідником і популяризатором кобзарського мистецтва.

Літ.: Бажул Г. Альфа і омега мистецької одиниці в Сіднеї // Бандура, № 13-14, липень-жовтень, 1985, – С. 27-32; Дутчак В. Бажул Григорій Іванович // ІМФЕ УМЕ,т.1, К., 2006, – С.118.

БАЙДА-СУХОВІЙ Данило – бандурист харківської естради, репересований 1937. Термін ув'язнення не виявлений. Проходить по справі Борця Івана Олексійовича.

Літ.: ЦДА ГОУ Ф.1, оп. 263, спр. № 44936, – С. 16; Черемський Повернення традицій – С.87

БАЙДА-СУХОВІЙ Дмитро Михайлович (8. 11. 1882, с. Нагірне, тепер Полтавської обл. – після 1970) – бандурист, актор, режисер. З 14 років працював на заводі Пильстрена в Харкові, куди переїхав з батьками. Сценічну діяльність почав в 1899 р. Мандрував з трупами Захаренка, Суходольського, Кропивницького, Садовського, Суслова, Гайдамаки. Почувши гру на бандурі Г. Хоткевича, придбав собі інструмент і з допомогою кобзарів М. Кравченка, І. Кучугури-Кучеренка та інших освоїв його. З 1916 р. виступав як соліст-бандурист, а з 1931 р. в дуеті з дружиною бандуристкою Фаїною Іванівною Квіткою. Працював у Ленінграді, Баку, Москві, Харківській держестраді, Краснодарській філармонії. З 1952 р. жив в м. Геленджик, де працював разом з дружиною в Будинку культури. В репертуарі бандуриста було багато укр. та рос. нар. пісень, творів сучасних композиторів. У 1910–1916 роках працював також в кіно (займався кінодекламацією, виступав як сценарист, режисер, актор і водночас як виконавець на бандурі).

Літ.: Приходько Г. Приносить людям радость. // Прибой, 24.11.1966 (м. Геленджик); Довбищенко Г. Байда-Суховій Дмитро Михайлович //ІМФЕ УМЕ, т.1, К.,2006, – С.120.

БАЙДА-СУХОВІЙ Михайло Дмитрович (21.02.1927, м. Харків – 23.02.1988, м. Геленджик – кобзар-бандурист.

Літ: Клименко Г. Пой моя бандуро!// Прибой, 1993. – 17 июня, – №67-68 (м.Геленджик); Усні дані дружини Байди-Суховій Тамари Павлівни 1926 р.нар. (м.Геленджик, в 1999 подала дані); Нирко О. Неповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів // Кобзарство Криму і Кубані. – Львів: Сполом, 2006. – С.270.

БАЙДИЛО (Байда) Григорій (XIX – XX ст.) – сліпий кобзар, ймовірно з Харківщини. Багато виступав в 1911–1912 в Харкові, користуючись великою популярністю серед слухачів.

Літ.: Кобза і кобзарі. // «Українське слово», Берлін, 1923, с. 71; Черемський К. Повернення традиції, Харків, 1999, – С. 21; ІМФЕ, Ф.ІІ-5, о.з. 1251, л.36.

БАЙДИКІВ Григорій Ілліч – кобзар з слободи Олексіївка Харківської губ. Учень Г. Гончаренка.

Літ: Крист, 1902;Сперанський. 1904; ЦДІА Львів, Ф. 688, о.з. 191, л.234.

БАЙКО Даниїла Яківна (20.08.1929, с. Яблуниця на Лемківщині) – бандуристка, співачка. 1958 – закінчила Львівську консерваторію (клас бандури В. Герасименка). Разом з сестрами Марією та Ніною утворила знамените тріо, яке багато концертувало. Працювала у Львівській філармонії (з 1953 р.), викладачем Львівського педучилища (1969 – 1984). Нар. арт. УРСР (з 1979 р.), лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка (1976).

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 155; Фільц Б. Байко сестри // ІМФЕ УМЕ т.1, К., 2006 – С.120.

БАЙКО Марія Яківна (02. 03. 1931, с. Яблуниця Березівського р-ну на Лемківщині) – бандуристка, співачка (сопрано), педагог. 1958 – закінчила Львівську консерваторію (клас бандури В. Герасименка). Разом з сестрами Даниїлою та Ніною утворила знамените тріо. Виступає і як солістка-вокалістка. В репертуарі – укр. нар. пісні, твори вітчизн. та зарубіжн. класики, сучасних композиторів. Працювала у Львівській філармонії (з 1953 р.), професор Львівської консерваторії (з 1982 р.), нар. арт. УРСР (з 1979 р.), лауреат Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка (1976). Сольний репертуар охоплює близько 500 творів. Як солістка концертувала у Франції (1992), Бельгії (1992-1993), Угорщині (1993-1994), Польщі (1994) та Німеччині (1995). В складі тріо сестер Байко гастролювала у багатьох країнах Європи, містах Америки й Канади.

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 155; Фільц Б. Байко сестри // ІМФЕ УМЕ т.1, К., 2006 – С.121.

БАЙКО Ніна Яківна (05. 08. 1933, с. Яблуниця на Лемківщині) – бандуристка, співачка, педагог. 1958 – закінчила Львівську консерваторію (клас бандури В. Герасименка). Разом з сестрами Даниїлою та Марією утворила знамените тріо. В репертуарі укр. нар. пісні, твори класиків та сучасних композиторів. Працювала у Львівській філармонії (з 1953 р.) та викладачем Львівської дит. муз. школи (1953-1956 та 1966-1980). З 1982 – викладач кафедри нар. співу Київського інституту культури. Нар. арт. УРСР (з 1979 р.), лауреат Держ. премії ім. Т.Г. Шевченка (1976).

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 155; Фільц Б. Байко сестри // ІМФЕ УМЕ т.1, К., 2006 – С.120.

БАЛАЦЬКИЙ Дмитро Євменович (1901 - ?) – хормейстер, вихователь муз. ін-ту ім. М. Лисенка в Києві. У 1920-30 член „Хорансу", керівник капели бандуристів (хорова частина). Заарештований 1.09 1938 за „активне проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток, участь в контрреволюційній організації". Особливою нарадою НКВС від 21.10.1938 (справа № 515086, статті 54-10, 54-11 КК УНСН) засуджено до ув'язнення в концентр. таборах Казахстану терміном на 5 років. Підчас допитів виявив неабияку мужність не визнавши своєї вини і не обмовивши нікого. Реабілітований 13.07.1956.

Літ: Енциклопедія Українознавства, т.І, Львів, 1993, – С.84; ЦДА ГОУ Ф.1 оп 263, спр. №32387, – С.45-58; Черемський К.Повернення традицій – С.87.

БАЛІЦЬКА Ольга Василівна (11.03.1988, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2003 закінчила Бродівську ДМШ (клас викл. Л.Далик). Того ж року

Сестри Байко. Зліва направо: Даниїла, Марія, Ніна

Баліцька Ольга Василівна

Банацький Дмитро Михайлович

Бар (Барь) (Савченко) Опанас

Бандурко (Чобітько) Євдокія Іванівна

Баран Михайло Миколайович

вступила до Рівненського музичного училища (клас викл. О.О.Крук), Лауреат конкурсу „Срібна струна" (Львів, 2003).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.13.

БАНАЦЬКИЙ Дмитро Михайлович (15.09. 1986, м. Рівне) – бандурист. Член Національної спілки кобзарів України. У 2001 закінчив Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Г.А.Гром), у 2005 – Рівненське музучилище (клас викладачів М.М.Очеретяної, Г.М.Топоровської). Учасник квартету бандуристів „Живі струни".

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.13.

БАНДУРА Михайло – січовий козак-бандурист Кисляківського куреня.

Літ: Архив 10-3, России, т.III, с. 745.

БАНДУРИСТ – є згадка, що був старим багатим чоловіком. Мав свою бандуру.

Літ: ІМФЕ, Ф.II-4, о.з. 809, л. 40.

БАНДУРИСТ Княгині Мекленбурзької – придворний бандурист 20-х років XVIII ст.. в Петербурзі.

Літ: Дневник камердинера Берхгольца,Фамінцин, 1891, – С. 130.

БАНДУРИСТ Княгині Черкаської – придворний бандурист 20-х років XVIII ст.. в Петербурзі.

Літ: Дневник камердинера Берхгольца, Фамінцин, 1891, – С. 130.

БАНДУРИСТ Князя Кантемира – бандурист 20-х років XVIII ст.

Літ: Дневник камердинера Берхгольца, Фамінцин, 1891, – С. 130.

БАНДУРИСТ – хлопець – грав І. Срезневському.

Літ: КС, 1901, июнь.

БАНДУРКА (Бандурко Рихлієвський, Малий) Данило Степанович (бл. 1738, м. Київ – ?) – придворний, а згодом мандрівний бандурист. Десятирічним хлопчиком пристав до бандуриста Матвія з Богуслава, в якого навчився грати на бандурі. Був бандуристом київського губернатора Леонтієва, деякий час мандрував. 1754–1760 – на Запорізькій Січі. 1760–1761 брав участь у гайдамацьких походах 1761 – заарештований і ув'язнений царською владою. Ймовірно був виданий польській владі і страчений.

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 156.

БАНДУРКО Євдокія Іванівна (1904, с. Велика Багачка на Полтавщині – 1986, ст. Сіверська, Кубань) – бандуриста, співачка, артистка. Дружина бандуриста і громадського діяча Романа Павловича Чобітька. Разом з чоловіком виступала в дуеті як бандуристка, а також у пересувному театрі (режисер і керівник Р.Чобітько). Їх гастрольна трупа із ст. Сіверська на Кубані успішно виступала у станицях та містах Азово-Чорноморського краю (Кубань) до 1929 р. Бездітне подружжя у 1929 р. всиновило сина Олексія, батьки якого померли з голоду. Все життя допомагала чоловікові у його непересічній кобзарській і громадській діяльності.

Літ.: Нирко О. Чобітько Роман Павлович // Кобзарство Криму і Кубані. Львів, Сполом, 2006, –С. 40-41.

БАНДУРЩИК МИРОНІВСЬКИЙ – див. Миронівський.

БАНТУХ (? – XIX ст.) – лірник з Полтавщини. Вчив грати на лірі і виконувати лірницькі пісні Федора Башу.

Літ.: ЦДІА, ф. 688, оп. 1, о.з. 192.

БАНЬКО (Марківський) Дем'ян Маркович (1875, с. Воєгоща, тепер Камінь-Каширського р-ну, Волинської обл. – 1945, там само) – незрячий від народження лірник. Вчився у лірника Каленика Деркача в с. Кирчі, від якого перейняв твори переважно релігійного змісту. Був жонатий, мав п'ятеро дітей (3 сини і 2 дочки), які деякий час були йому поводирями. Серед інших, у репертуарі мав пісню «Америко люба, Америко люба», про українців, які емігрували в Америку.

Літ.: Ошуркевич О. Лірницькі пісні з Полісся. Матеріали до вивчення лірницької традиції. Львівська держ. муз. академія ім. М.Лисенка. Рівне, 2002, – С.106-107,119.

БАР (Барь) (Савченко) Опанас (Остап) (1831, с. Черевки, Миргородського пов. – бл. 1905, там само) – кобзар. Вчився у кобзаря Федора Гриценка-Холодного з с. Глинське на Полтавщині. О. Сластіонові, який зробив дві портретні замальовки кобзаря (1902 і 1904), співав думу «Про вдову» і початок думи «Про сестру і брата».

Літ.: Сперанський М. Южно-русская песня и современные ее носители. Сборник историко-филологического общества при Институте акад. Безбородько в Нижене. Т.У.К., 1904; ЦДІА Львів, Ф 688, оп.1, о.з.191/1.

БАРАН Михайло Миколайович (03.03.1928, с. Хмелиська, Скалатського пов. (тепер Підволочиського р-ну) Тернопільської обл.– 15.01.2004, м. Львів) – бандурист. Грати на бандурі навчився в капелі бандуристів у Львові, якою керував В. Дичак. Далі техніку гри вдосконалював самостійно. В 1979 закінчив Дрогобицький педінститут ім. І. Франка. Жив у Львові, де в 1960-1970 організував капели бандуристів, якими керував: при Палаці культури заводу «Львівсільмаш» (капела «Діброва»), Львівській трикотажній фабриці фірми «Промінь» (жіноча капела «Троянда») та Львівському заводі кінескопів. Виступав і як соліст-бандурист. В репертуарі твори сучасних композиторів, народні пісні, кілька власних творів («Ген, ген тумани гори вкрили») та обробок для бандури нар. пісень. Працював у Львівському відділенні Музичного товариства України. З 1990 р пенсіонер. Виступав в складі родинного тріо бандуристів „Жайвори" разом з синами Орестом та Тара-

сом в Україні, Грузії, Польщі. Чехословаччині, Німеччині, США, Австралії. Заслужений працівник культури України (з 1988).

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 156; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів, Край, 2000. – С.82.

БАРАН Орест Михайлович (24.05.1955, Львів) – бандурист. 1989 – закінчив Львівську консерваторію (клас бандури В Герасименка). Соліст Львівської філармонії, лауреат Всесоюзного огляду-конкурсу творчої естафети, присвяченої XI Всесвітньому фестивалю молоді і студентів на Кубі (1978, II премія). Набув високої техніки гри. В репертуарі багато творів класиків, сучасних композиторів, народних пісень та дум. Часто виступав як соліст-бандурист і в складі родинного тріо (разом з батьком Михайлом Миколайовичем та братом Тарасом) не тільки в Україні, але і в інших країнах. Виконує також інструментальні твори.

З 1998 р. – директор Львівської філармонії. Член Всеукраїнської (тепер Національної) спілки кобзарів України.

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 156.

БАРАН Тарас Михайлович (5.08.1959. Львів) – цимбаліст, бандурист. Закінчив музичне училище та Львівську консерваторію (1983 р.) відділ народних інструментів. Працював у Львівській філармонії, потім – керівником оркестру Заслуженого самодіяльного ансамблю танцю України «Юність» (Львів). Володіє високою технікою гри на цимбалах та бандурі. Часто виступав в складі родинного тріо бандуристів (разом з батьком Михайлом Миколайовичем та братом Орестом).

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 156.

БАРАНОВСЬКА (Черняк) Ганна Вікторівна (10.03.1952, м.Олевськ, Житомирської обл.) – бандуристка, педагог. Закінчила Житомирське училище ім. В.С.Косенка. Понад 25 років – директор Рокитнівського РБК Рівненської області. Засновник академічного народного хору, фольклорного ансамблю, народного театру мініатюр. Із 2005 – викладач бандури у Рокитнівській ДМШ.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г, – С. 14.

БАРДАК Андрій Романович (? – XX ст.) – лірник з с. Опеньки, Козелецького пов. на Чернігівщині. О. І. Роздольський (30.01.1915) записав від нього думу «Про вдову», а також «Бариню», «Дудочку», «Козаки».

Літ.:НТЕ, № 3, 1963.

БАРДАЦЬКИЙ Михайло – лірник з с. Цапівці. Його знав лірник Яків Златарський (Золотарський) із с. Жижнолиці Бучацького пов.

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т.ін. про лірників повіту Бучацького. Етнографічний збірник, Т.II, НТШ, 1896.

БАРИШОВЕЦЬ Юрій Миколайович (22.09. 1965 р., м. Збараж Тернопільської обл.) – музикант, бандурист, репрезентант кобзарського репертуару на старосвітській кобзі взірця О.Вересая. З 1986 р. – викладач фортепіано Збаразької музичної школи. У 1989р. почув гру старовинного типу бандури кобзаря Миколи Будника і за допомогою київського бандуриста В.Г. Кушпета навчився на ній грати. Учасник кобзарського фестивалю «Думи мої» у Львові (1991 р.), та інших фестивалів й кобзарських з'їздів. Член Національної Спілки кобзарів України.

Ю. Баришовець закінчив Тернопільське музичне училище ім. С. Крушельницької (клас фортепіано), Івано-Франківський педагогічний інститут (нині Прикарпатський педагогічний університет).

Вокально-інструментальний репертуар охоплює жанр традиційної творчості (думи, історичні пісні, псалми, різнохарактерні народні пісні).

Інструментальні традиційні твори: «Козак-валець», «Циганочка», «Дудочка», «Хлопці-молодці» (запис Л.Українки). Вокально-інструментальні твори: «Про правду», «Ой горе, горе», «Про Ярему й Хому», «Кисіль», «Дума про трьох братів самарських», «Гей гук, мати гук» в обробці В.Кушпета, «Страта кобзарів», слова О.Доріченка, музика В.Кушпета, «Кобзарева пісня», слова Л.Горлача, музика В.Кушпета, власні твори «Коломийка» та «Журба».

Баришовець Ю. М. – Лауреат всеукраїнського огляду народної творчості (Тернопіль, 1999 р.). Учасник фестивалів сучасної пісні та популярної музики, кобзарських з'їздів.

Літ: Євгеньєва М., Гринчук І. Фестиваль «Срібні струни в Тернополі»// Бандура.–Нью-Йорк.–Січень-Червень, 2001.– С.27–29; Євгеньєва М. Баришовець Юрій Миколайович // Тернопільський енциклопедичний словник, Т. І, А-Й, Тернопіль: Збруч, 2004. – С.86; Дубас О. ІІІ з'їзд кобзарів України/Народна творчість та етнографія, 2004 – С.123-125.

БАРКОВСЬКИЙ Ярослав Ігорович (20.11. 1980) – Член Національної Спілки Кобзарів України Дніпропетровське відділення.

БАРНИЦЬКИЙ (XIX ст. – ?) – лірник, з м. Вільнова. Його (близько 1888) зустрічав В. Боржковський у Брайлові на Поділлі у відпустці.

Літ.: ЦДІА, ф. 688, оп. 1, о.з. 192.

БАРТАШЕВСЬКИЙ Юрій Пилипович (4 03 1900. с. Яблунів, нині Камінського р-ну, Черкаської обл. – 27.10.1961, Львів) – бандурист, педагог, керівник ансамблів. Працював помічником вчителя приходської школи та на економії пана Янковського. В 1918–1923 роках був сезонним робітником на цукроварні, працював у Канівському райвиконкомі. З молодих років виявив музичні здібності, співав у хорах (капела Давидовського та ін.),

Баран Орест Михайлович

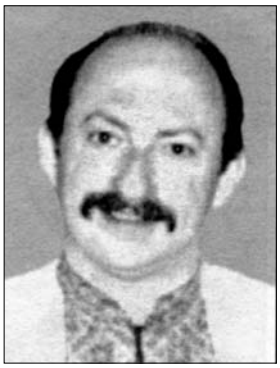

Баран Тарас Михайлович

Барановська (Черняк) Ганна Вікторівна

Баришовець Юрій Миколайович

Бартосевич (Пілішко) Оксана Романівна

Басай Віра Андріївна

Басюк Оксана Петрівна

Батьківець Світлана Василівна

керував гуртками художньої самодіяльності. В 1925–1931 роках працював співакомбандуристом, а відтак і концертмейстером у Державній капелі бандуристів УРСР, у Київському Будинку Червоної Армії, де керував гуртками, а в 1935–1940 роках – в ансамблі кобзарів при Радіокомітеті та керівником гуртка бандуристів при Київському палаці піонерів. У 1943–1945 рр. – керівник оркестру Державного українського народного хору, а з 1945 по 1956 р. – керівник ансамблю укр. народних інструментів та педагог Волинської музичної школи (Луцьк). З 1956 – педагог класу бандури у Львівському музичному училищі. Автор обробок для бандури укр. нар. пісень та творів різних композиторів. Підготував ряд добрих бандуристів. Займався вдосконаленням бандури та цимбал.

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 156.

БАРТОСЕВИЧ (Пілішко) Оксана Романівна (1.05.1970, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. Член Національної Спілки кобзарів України. У 1985 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача В.М.Кухарчук), у 1989 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1995 – музично-педагогічний факультет РДПІ (нині РДГУ), клас викл. Т.О.Івченко. Викладач бандури у Рівненській ДМШ №2. Організатор тріо бандуристок, переможець конкурсів серед викладацьких колективів області. Нині – учасниця народного аматорського тріо бандуристок „Либідь" (нова назва „Золота середина") МПК „Текстильник". Лауреат: ІІ ступеня духовного фестивалю „Кобзарські сезони Волині" (Кременець), регіонального конкурсу „Рідна пісня" (Рівне, 2005), фестивалю „Патріотичної пісні" (Рівне, 2006), XV Міжнародного фольклорного фестивалю у м. Більськ-Підляський (Польща, 2005). 2004 у приміщенні Рівненського музучилища відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки кобзарю-навчителю Анатолію Грицаю. Серед ініціаторів – тріо „Золота середина" та поет- пісняр Олександр Смик. Автор меморіальної дошки – скульптор Микола Сівак. 9 березня 2004 тріо „Золота середина" у приміщенні Рівненського музучилища дало концерт пам'яті кобзаря А.Грицая.

Учні – Тетяна Невірковець - дипломантка І Всеукраїнського конкурсу бандуристів „Волинський кобзарик" (Луцьк, 2003); Наталка Стафійчук, Олена Ковальчук – випускниці РДГУ; Наталя Лопух – Лауреат І премії обласного конкурсу бандуристів, дипломантка ІІ Всеукраїнського конкурсу „Волинський кобзарик" (Луцьк, 2005); Олег Кулаков – дипломант ІІ Всеукраїнського конкурсу „Волинський кобзарик" (Луцьк, 2005).

Літ: Журнал „Волинські відомості", 2004; „Вісті Рівненщини", 2005; „Рівне час" 2005, 2006; „Шлях перемоги", 2005; „Волинь", 2006.

БАСАЙ Віра Андріївна (16.11.1986, м.Львів) – бандуристка, виконавець. У 1994 – закінчила Львівську ДМШ №2 (клас викл. М.Р.Романко). у 2005 – Львівське музучилище (клас викл. Н. П. Якимець). З того ж року навчається у РДГУ (клас викл. В. М. Горечко). Методист Личаківського будинку школяра Львівської області. У складі квартету бандуристок „Контраст" (Тетяни Кудрик, Олесі Сави, Наталії Куцинюк, Віри Басай) побувала з концертами у Данії (Копенгаген, 2005) та Польщі (Краків, 2004; Закопане, 2006).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.15.

БАСКО Іван Павлович – кобзар з Конотопа.

Літ: Архів Жеплинського Б. (від Ковшара).

БАСЮК Оксана Петрівна (9.07.1991, м. Костопіль Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2006 – закінчила Костопільську ДМШ (клас викл. З.В.Підлесної). З того ж року навчається у Рівненському музучилищ (клас викл. О.О.Крук). Лауреат обласного конкурсу бандуристів (Рівне, 2004).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г. , – С.15.

БАТУРИН – кобзар XIX ст. із Конотопського пов. Знав думу „Про Мазепу і Палія".

Літ: ІМФЕ, фонд.

БАТЮК Богдан Степанович (22.02.1944, с.Стоянів, Радехівського р-ну Львівської обл.) – бандурист, будівельник. Закінчив Кам'янка-Бузьке будівельне училище і з 1958 працював на будівництві Роздольського гірничо-хімічного комбінату, далі робітником на цьому ж комбінаті. З 1959 учасник капели бандуристів „Дністер" під керівництвом Богдана та Романа Жеплинських цього ж підприємства. В капелі освоїв гру на бандурі. В 1971 закінчив заочно Дрогобицький педагогічний інститут (музичний факультет). З 1999 – пенсіонер. Грає на бандурі далі.

БАТЬКІВЕЦЬ Світлана Василівна (23.02. 1961, м. Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1976 закінчила Кременецьку ДМШ, у 1982 – Рівненський інститут культури (РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року працює у Тернопільському палаці культури.

Літ: Столярчук Б., Топаоровська Г. , – С.15.

БАХІР Данило – кобзар. Його бандура роботи майстра К.Домненка з 1918 знаходиться в фондах Києво-Печерського музею музичного та театрального мистецтва (№28850).

Літ: Фонди музею, експонат №28850.

БАХМУТ Яків Михайлович – лірник із Валківського пов. на Харківщині. Про нього згадував досліднику Є.Кристу кобзар Зозуля.

Літ.: Крист Є. Кобзари и лирники Харьковской губернии; Гримич М. Виконавці українських дум.// «Родовід», ч. 4, 1992.

БАЦЕНКО Володимир Михайлович (12.06. 1917, Баришівка Київської обл.) – банду-

рист. Грати на бандурі навчився в гуртку бандуристів у Баришівці, яким керував бандурист Олексій Гапон. (1936 р.). 1945-1959 роках працює як артист-бандурист у різних філармоніях, у 1959–1969 – бандурист ансамблю Вінницької філармонії «Вітерець Поділля». У 1969 р. переїхав до батьків у Баришівку, де працював в дитячій музичній школі. Заочно закінчив Вінницьке музичне училище ім. Леонтовича. В репертуарі В. Баценка крім творів традиційного кобзарського репертуару багато укр. нар. пісень, твори сучасних композиторів.

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5), – С. 157.

БАША Федір (бл. 1810, с. Тамарівка поблизу м. Пирятина, тепер Полтавська обл. – ?). Дорослим осліп. Згодом (бл. 1840–1850) два роки навчався кобзарства в с. Смотриках на Полтавщині у кобзаря Лантуха, в якого перейняв думу «Про козацьке життя» («Про козака і козачку»). Виконував також думи «Буря на Чорному морі», «Втеча трьох братів з города Азова», «Коновченко», «Сестра і брат», а також псалми, народні пісні, танці. Добре грав і на лірі. Мав учнів, користувався пошаною і авторитетом серед кобзарства.

Літ.: Горленко В.П. Кобзари и лирники. Киевская старина,1884, Т. VIII; Сперанский М. Южно-русская песня и современние ее носители. Сборник историко-филологического общества при институте акад. Безбородько в Нежине, T.V., К., 1894, і окремо: К, 1904; Жеплинський Б. Баша Федір // ІМФЕ УМЕ, т.1, К.,2006, – С.160.

БАШЛОВКА Михайло Федорович (10.11. 1924, хутір Макухи, тепер с. Опішнянського р-ну Полтавської обл. – 30.04.1973, м. Київ) – кобзар. У дитинстві втратив зір. Вчився в школах сліпих у Полтаві, Житомирі, Києві. Грати на бандурі почав в 1940 р. В 1944–1945 рр. мандрував кобзарюючи по Полтавщині, Харківщині, Київщині. В той час склав перші свої твори (балада «Ярина» на сл. Б. Грінченка, «До кобзи» на сл. П. Куліша). 1945 – оселився в Києві. 1954 р. грав у кобзарському ансамблі при Київському товаристві сліпих (УТОС). Працював друкарем друкарського цеху київської фірми «Світанок». Створив цілу низку оригінальних творів: дума-пісня «Про Івана Богуна», «Пісня про голод», (власні тексти і мелодії), а також на сл. Т Шевченка («Стоїть в селі Суботові»), В. Самійленка («Ельдорадо», «Сон»), В. Мови («Козачий кістяк»), П. Тичини («Пам'яті тридцяти»), М. Вороного («Євшан зілля»), О. Олеся та інших.

Літ.: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, 1995, № 1-2 (4-5); Жеплинський Б. Серія листівок «Кобзарі» (портрети з біографіями на звороті). – Мистецтво, К., 1991.; Жеплинський Б. Башловка Михайло Федорович // ІМФЕ УМЕ, т.1, К.,2006, – С.160

БАШТАН Сергій Васильович (21.01.1927, с. Михайлівка, Драбівського р-ну. Черкаської обл.) – бандурист-віртуоз, педагог. Коли йому виповнилося 13 років батько на уродини подарував йому бандуру. Ця подія і визначила життєвий шлях музиканта. 1948р. закінчив Київське музичне училище ім. Глієра по класу бандури (викладач В. Кабачок). З 1959 по 1968 роки соліст Державного українського народного хору. В 1959 р. закінчив Київську консерваторію. Виступав як соліст-бандурист, особливо віртуозно виконуючи інструментальні твори: виступав і в дуеті з дружиною Серафімою. Лауреат республіканського та міжнародного конкурсів (1967). Автор багатьох творів та обробок для бандури З 1960 р. викладач консерваторії. Заслужений артист УРСР (з 1967), професор Київської консерваторії. Підготував близько 70 бандуристів серед яких визначні виконавці, хаслужені артисти України, лауреати держ.премії України ім.Т.Г.Шевченка, всеукр.та міжн.конкурсів. Член Національної Спілки Кобзарів України Київ

Літ.: Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні К, 1980, – С.78; Омельченко А. Ф. Бандура і мистецтво бандуристів за радянського часу // НТЕ, 1965, № 4; Близнюк І. Дві золоті медалі Сергія Баштана // Вечірній Київ, 10 вересня 1957); Литвинова О. Баштан Сергій Васильович //ІМФЕ УМЕ, т.1, К..2006, – С.160-161.

БАШТАНЕНКО Тетяна Іванівна (17.04.1974, с.Товтруд Солонянського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандуристка. Була з М. Д. Топчієм в Переяслав-Хмельницькому.

БЕГАЗЮК Віктор – лірник. Дослідник лірників, фольклорист Євфимій Сицінський зробив цікаві зарисовки: портрет Віктора Бегазюка і малюнок його кобзи.

Літ: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля.// НТЕ, 2003, №4, – С.75-86.

БЕГЕСЕНАР Ольга Петрівна (30.01.1975) – Член Національної Спілки Кобзарів України Запорізьке відділення.

БЕДРИН Іван Антонович (1904, Ромни – ?). Кобзарював деякий час разом з Є. О. Адамцевичем. Учасник Республіканської наради кобзарів і лірників в Інституті фольклору АН УРСР (Київ, 1939). Сам майстрував бандури. Був репресований. Помер в Ярославській області.

Літ: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // „Берегиня" число 1-2, 4-5. 1995, – С.158.

БЕЗВЕРБНИЙ Ждан (1969) – бандурист, грає на народній бандурі. Виконавську школу почав засвоювати в Київському кобзарському цеху від Миколи Будника (з 1991). Освіта вища.

БЕЗКОРОВАЙНИЙ Павло Павлович (9.09 1963, смт. Млинів Млинівського р-ну Рівненської обл). Закінчив Клєванську музичну школу (Рівненська обл.) по класу баяну.

Баценко Володимир Михайлович

Башловка Михайло Федорович

Баштан Сергій Васильович

Бегазюк Віктор

Бедрин Іван Антонович

Безкоровайний Павло Павлович

Безщасний Конон Петрович

Белеля (Шинкар) Людмила Миколаївна

Грав в оркестрі народних інструментів.
З 1979 по 1982 р. – навчання в СШ № 100 м. Львова, де і навчався гри на бандурі у Юрія Даниліва. Брав участь у ансамблі сопілкарів, ансамблі бандуристів, ВІА, шкільному хорі. З 1982 по 1986 р. – учасник народного ВІА «Струмочок». З 1982 року по даний час – в капелі бандуристів «Карпати». Бас. Продовжував вчитися гри на бандурі в Ю.Даниліва і в Я.Хархаліса.

БЕЗМАЛЬ Іван Тимофійович (1910, с. Шишаки на Полтавщині). Грати на бандурі вчився у Ф. Глушка. Добре грав і співав, а також виготовляв бандури. В репертуарі переважали народні пісні.

Літ: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, число 1-2, 4-5. 1995, – С.158.

БЕЗМАЛЬ Микола Тимофійович (1918, с. Шишаки на Полтавщині – 1940, там само). Грати на бандурі вчився у Ф. Глушка і швидко досяг неабияких успіхів. Віртуозно виконував народні пісні та танці. Загинув від удару грому.

Літ: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня число 1-2, 4-5. 1995, – С.158.

БЕЗПАЛИЙ Ігнат Іванович (1890 с. Підлипка) – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст. За професією столяр. Був репресований.

Літ: Лисий І, Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241) травень-червень,1993, – С. 59-62.

БЕЗПАЛЬКО Федір – бандурист.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.2.

БЕЗСУДНИЙ - кобзар.

БЕЗЩАСНИЙ Конон Петрович (03.(15)10. 1884, станиця Полтавська, тепер Кушевського р-ну Краснодарського краю, РФ – 1967, м. Слав'янськ-на-Кубані, того ж краю) – укр. кобзар на Кубані. З родини нащадків чорноморських козаків. З молодих літ грав на скрипці. 1904 в Катеринодарі (тепер Краснодар) вперше почув гру кобзаря Г.Кожушка. Ця зустріч і вирішила його кобзарську долю. 1916 в Катеринодар приїздила укр. трупа, в якої придбав першу свою бандуру роботи майстра М.Домонтовича (22 приструнки і 8 басів) і почав самотужки вчитися грати. Через рік вже виступав на станицях. 1927 придбав нову гарну бандуру роботи О.Корнієвського, з якою далі виступав в Краснодарі, Новоросійську, Харкові, Миколаєві, а у 1928 на запрошення Д.Яворницького – у Дніпропетровському історичному музеї. Після Другої світової війни оселився у Слав'янську-на-Кубані. В репертуарі – думи, укр. жартівливі пісні, танц. мелодії тощо.

Літ: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, число 1-2, 4-5. 1995, – С.158.

БЕЗЩАСНИЙ Никін Петрович (1880-ті роки, станиця Полтавська, Кубань, тепер Кушевського р-ну Краснодарського краю, РФ – біля 1927, с.Шижня, Біломор-Канал, Карелія) – кубанський кобзар-бандурист віртуоз. Воїн-бандурист, громадський діяч, учасник антибольшевицького руху на Кубані. Брат Конона Безщасного. Випускник Першої Кубанської кобзар. школи (1913). Учень Василя Ємця. Грав на діатонічній бандурі роботи Київського майстра Антонія Паплинського. Концертував із 1913. В період Першої Світової війни вів активну концертну діяльність як соліст і учасник малих ансамблів. В репертуарі пісні та думи „Ой чого ж, ти, почорніло?", „Ой Морозе, Морозенку". „Ой з-за гори, з-за лиману, кругом Січі Запорожжя москаль облягає", „Ти Кубань, ти наша Родіна" та інш. Патріот України, сподвижник М.Рябовола. Свої переконання реалізовував засобами кобзарського мистецтва зі зброєю в руках. Концертував на Північному Кавказі, Дону, інших регіонах України. Заарештований у Дніпропетровську. Помер на Біломор-Балтійській каторзі (Карелія) від катувань та виснаження.

Літ: Іванис В. Стежками життя, т.2, м.Новий Ульм.-1959. – С. 72; Нирко О. Неповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів // Кобзарство Криму і Кубані Львів: Сполом, 2006. – С.270; Черемський К. Повернення традицій – С.108.

БЕЛЕЛЯ (Шинкар) Людмила Миколаївна (20. 11.1962, с. Рудня Дубровицького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1978 закінчила Висоцьку ДМШ, у 1981 – Дубенське училище культури. З того ж року – викладач Дубровицької ДМШ, з 1987 – Кузнецовської ДМШ. У 1996 закінчила Рівненський інститут культури (нині РДГУ) клас старшого викл. З.А.Сингаєвської. Із 1992 –- керівник капели бандуристів Кузнецовської ДМШ, яка у 1997 стала лауреатом обласного конкурсу. Співає в сімейному тріо у складі бандуристок Людмила Бебеля, Ірина Бобрук, Надія Неруда, Надія Байрук та Наталія Чередіна – дипломанти, а Юлія Бабеля – лауреат Всеукраїнського фестивалю виконавців на народних струнно-щип-кових інструментах (Донецьк, 1998).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.15-16.

БЕЛЗ Ігор Васильович (20.12. 1960 року, м. Норильськ Красноярського краю РСФСР). У Львові з 1969 року. Закінчив культосвітнє училище в 1981 році по класу баяну і бандури. Грав в оркестрі народних інструментів. З 1982 року по 1987 рік учасник народного ВІА «Струмочок» Львівського УВО УТОС, був солістом. В капелі бандуристів «Карпати» з 1986 року по даний час.Зараз грає в капелі бандуристів «Карпати» на кобзі – ритм. Баритон.

БЕНДАРШЕВСЬКА Марія Іванівна (1899) – бандуристка. Перша вчителька Лідовської Насті Михайлівни.

Літ: Лист Лідовської Н. до Жеплинського Б. від 18.01.1970.

БЕНДИК-СИДОРОВА Наталія Василівна (17.05.1964, м.Чернігів) – бандуристка, викладач вищої категорії. Закінчила Чернігівське музичне училище ім. Л.Ревуцького (1984, клас викладача М.Н.Поклад) з відзнакою, Ніжинський педагогічний університет ім. М. В. Гоголя (1992, факультет мистецтв, клас викладача Н.В.Голуб). Працювала артисткою ансамблю пісні і танцю „Полісся" Чернігівської обласної державної філармонії (керівник Л.М.Боднарук). З 1992 – викладач вищої категорії за фахом бандури та сольного співу Чернігівської міської школи мистецтв. Має педагогічний стаж 25 років. Виховала багато учнів, які ставали учасниками та лауреатами всеукраїнських та міжнародних конкурсів, а в подальшому закінчили вищі педагогічні заклади та заклади культури та мистецтв України. Працює над власною збіркою перекладів та аранжування музичних творів для виконання на бандурі.

БЕНЕДЮК (Басовець) Тетяна Анатоліївна (25.10.1961, м.Рівне) – бандуристка, педагог, керівник капели бандуристів, член Національної спілки кобзарів України. У 1979 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.Лисенка (клас викл. Л.В.Фусик), у 1983 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая), у 1988 – Львівську консерваторію ім. М.Лисенка (клас проф. Л.К.Посікіри). З того ж року викладач бандури, з 1989 – керівник капели бандуристів, учасник викладацького тріо бандуристок „Любисток" Рівненської ДМШ №1ім. М.Лисенка. Солістка ансамблю народної музики „Наспів" та „Срібна терція" Рівненського МБК. Побувала з концертами у Польщі (1985), Чехословаччині (1986), Кампучії (1987), Болгарії (1988), Німеччині (1993), Італії (2003), Франції (2005). Виступала з сольними концертами в Рівне(1996, 2001).

Учні: Кохановська Юлія (1993), Оверчук Оксана (1998, Київська консерваторія), Мороз Ганна (1999, Інститут мистецтв РДГУ).

Літ: Курята Н. Коли бринять бандури звуки // Сім днів.-1996-23 листопада; Береза Ю. Ясен зір її не дасть нам заблудитися // Рівне.- 1997.-3 січня; Б.Степанишин Речниця кобзарського мистецтва// Дзвін.- Рівне.-1996.- 6 грудня; Дацков А. Про долю бандура співає// Вільне слово.-2001.-20 листопада; Столярчук Б.Топоровська Г., – С.16.

БЕНШИЙ Захар (перша пол. XX ст., Велика Писарівка, тепер Сумської обл.). Грати на бандурі вчився у відомого бандуриста Степана Пасюги, від якого перейняв багатий кобзарський репертуар та кобзарські традиції. Добре виконував народні думи. Був знайомий з кобзарем Єгором Мовчаном.

Літ: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, число 1-2, 4-5. 1995, – С.158.

БЕРЕГОВИЙ Олександр (Олесь) Митрофанович (1964, м.Буенос-Айрес, Аргентина) – бандурист, керівник капели бандуристів. Батько був родом з Капітонівки на Кіровоградщині. Олександр здобув освіту та став викладачем технічних предметів у середній школі в Буенос-Айресі, але закінчив і консерваторію. Першим вчителем гри на бандурі був Василь Качурак, який запросив його виступати також в капелі бандуристів. Далі Береговий у 1990 по таборах, де продовжував вдосконалювати гру з інструкторами Юліаном та Віктором і Оксаною Радяк.

В репертуарі бандуриста переважають інструментальні твори класиків та сучасних композиторів, а також кобзарські та танцювальні мелодії. В даний час керує також капелою бандуристів ім.. Т.Г.Шевченка при центрі товариства „Просвіта" в Буенос-Айресі, яка була організована В.Качураком. Приїздив в 2001 на Україну, виступав у Києві, Львові, Коломиї. Член редколегії журналу „Бандура".

Літ: Бандура, №77, січень-червень, 2002. С. 7-10 і фото С.7.

БЕРЕЖКІВСЬКИЙ Микита (XIX ст., с. Кладьківка тепер Куликівського р-ну Чернігівської обл.). Називали його Микитою із Бережківки. Мав багатий кобзарський репертуар, славився виконанням невільницьких плачів. Навчав учнів. Зокрема, у нього вчився відомий кобзар Остап Вересай. Про навчання Остапа Вересая у Микити Бережківського популярно згадує у своїй повісті „Остап Вересай" письменник Ф Бурлака (К., 1959).

Літ: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, число 1-2, 4-5. 1995, – С.158.

БЕРЕЖНИЙ Михайло (рік народження і смерті не встановлено). Бандурист з Полтавщини. Виступав разом з бандуристами Д. Вовком, Ф. Глушком, І. Склярем, І. Ярошем. (Див. Архів Музичного товариства України. Кобзарське об'єднання. Автобіографія І.М.Яроша).

Літ: Жеплинський Б. Рапсоди України. Кобзарська енциклопедія // Берегиня, число 1-2, 4-5. 1995, – С.158.

БЕРКО М.П. (XX ст. - ?) – лірник з с. Пулемець Любомльського р-ну Волинської обл. Від нього в 1971 записано лірницьку піснюпсальму „Кажуть люди, що я умру", яка зберігається в фондах ІМФЕ.

Літ: ІМФЕ, Фонд М.Полотая.

БЕРНАЦЬКА Наталія Ігорівна (21.06.1992, с. Оженив Остроградського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 2008 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас бандури

Белз Ігор Васильович

Бендик-Сидорова Наталія Василівна

Бенедюк (Басовець) Тетяна Анатоліївна

Береговий Олександр (Олесь) Митрофанович

Бернацька Наталія Ігорівна

Бернацький Іван Карлович

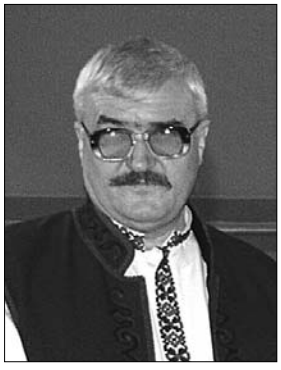

Беспяткін Сергій Миколайович

засл.працівника культури Рокітенець Т.Т.). В 2008 поступила в Рівненське музичне училище РДГУ (клас викладача Топоровської Г. М.). Учасник ІІ та ІІІ всеукраїнського конкурсу Волинський кобзарик (м. Луцьк 2005. 2007). Лауреат обласних конкурсів виконавців на народних інструментах (м.Рівне, 2006, 2007, 2008). Дипломант І обласного фестивалю-конкурсу бандуристів ім. А. Грицая (м.Рівне, 2007). Дипломант VI мистецького молодіжного фестивалю-конкурсу „Нові імена" (м.Рівне. 2007). Учасник Всеукраїнського дитячого конкурсу бандуристів „Кобзареві джерела" (м.Черкаси, 2008). Учасник ІІ Всеукраїнського конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича (м.Харків, 2007). Учасник Всеукраїнського конкурсу-фестивалю "Таланти багатодітної родини" (м.Рівне, 2008). Лауреат районного огляду-конкурсу вокально-хорового співу „Пісня – душа народу" (І місце м.Острiг, 2006). В складі капели бандуристів ДМШ №2 побувала в Польші. В складі капели бандуристів Рівненського музичного училища РДГУ є лауреатом Всеукраїнського конкурсу бандурного мистецтва ім. О.Вересая (м.Кременець. 2009). Лауреат Х міжнародного фестивалю „Дзвени, бандуро" (м.Дніпропетровськ, 2010).

БЕРНАЦЬКИЙ (Бернадський) Іван Карлович (1901 – ?) – лірник з м.Зіньків. Деколи грав у м.Брайлові на відпустах. М.Гайдай в 1926 записав від нього думу „Про Коновченка" та пісню „Приймак" („Був собі чоловік"). Записи зберігаються у фондах ІМФЕ.

Літ: Фонд ІМФЕ. Ф14-10/1170; Боржковский Лирники // Киевская старина, 1889, т. XXVI; Укр. нар. думи. т.1. корпусу ДВУ, 1927 (фото лірника).

БЕСПЯТКІН Сергій Миколайович (5.06.1953, м.Львів). Закінчив історичний факультет Львівського державного університету ім.І. Франка. З 1980 по 1983 рр. викладав історію в СШ с. Новосілково-Барське Миколаївського р-ну Львівської обл. З 1983 року по 1990 рік працював інструктором по культурно-масовій роботі Львівського УВО УТОС. В капелі бандуристів „Карпати" з 1985 року по даний час.Тенор.Виконував соло, тріо,квартети в Божественній Літургії Івана Золотоустого, дует „Стоїть гора високая" – сл. Л.Глібова, музика народна. Зараз грає в капелі бандуристів „Карпати" на ударних інструментах.

БЕЦ-ХАРЧЕНКО (Безхарченко) Семен Семенович (1879, м. Миргород на Полтавщині -?). Закінчив повітову школу і працював у Полтавській казенній палаті разом з Панасом Мирним. Дружив з О.Сластіоном, який прищепив йому любов до кобзарства. З часу заснування і до останніх років брав активну участь в роботі Миргородської капели бандуристів. Був добре знайомий і спілкувався з відомим кобзарем П.Гузем, Ф.Кушнериком, Є.Адамцевичем та іншими. В репертуарі кобзаря переважали укр. нар. пісні.

Літ: Горбенко П. З історії кобзарського руху на Миргородщині. // Прапор перемоги (м. Миргород) від 18.11.1967.

БЕШКО Андрій (? – 1855, с.Мена Сосницького повіту на Чернігівщині). Вчився кобзарської справи у Андрія Шута, від якого перейняв частину репертуару. Від А.Бешка (ймовірно в 1853) Пантелеймон Куліш записав думи: „Богдан Хмельницький і Барабаш", „Втеча трьох братів з города Азова, з турецької неволі", „Олексій Попович", „Козак-нетяга Фесько Ганджа Андибер", „Плач невільників на турецькій каторзі". Дві з них – „Козак-нетяга Фесько Ганджа Андибер" і „Богдан Хмельницький та Барабаш" – П.Куліш об'єднав з варіантами дум, які виконував А.Шут і в такому вигляді надрукував у збірці А.Метлинського „Народные южнорусские песни" (К.,1854). У Андрія Бешка вчився грати на бандурі та співати кобзар Павло Братиця.

Літ: Сперанський М. Южно-русские песни и современные ее носители. Сборник историко-филологического общества при Институте акад. Безбородько в Нежине Т.У.- К.,1904; Зб. „Думи" (упор. Г.Нудьга) – К.,1969. – С. 336-337;Кирдан Б.,Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні.– К.,1980.– С.86.

БИБИК Семен Іванович (1912, м. Конотоп – 1941, на війні) – бандурист. По професії столяр. Грав у Конотопській капелі бандуристів.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини,// НТЕ, №3, 1993.

БИК Грицько (XIX ст.) – лірник із Харківщини. Жив біля Тахтоулова в Груні на хуторі Зінківського повіту на Харківщині. Від нього дещо записав в 1885 Мартинович.

Літ: ЦДІА м. Львів, Ф .688.оп.1, о.з. 192.

БИЛИНА – кобзар з с. Красний Кут на Харківщині. У нього вчився І.О.Одноріг.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 592, л.60.

БИСТРИЦЬКА Ольга Анатоліївна (26.08. 1953) – Член Національної Спілки Кобзарів України Тернопільське відділення.

БИХОВСЬКИЙ Іван – бандурист.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 809, л.12; Ф. 11-4, о.з. 1013, л.4

БИЧУК Микита (біля 1761 – близько 1831) – кобзар із с. Кладьківці на Чернігівщині. Знав думи „Про вдову" та „Дума про Летягу".

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського Ф 3-6/ 376: „О кобзарях и список кобзарей"; Таланти знані та маловідомі // Календар на 2004 р.: Співоче поле Чернігівщини, – С.120.

БІДИЛО (по вуличному Джегура) Степан Якович (близько 1860-1920) – кобзар з с. Мурефа під Харковом. Дуже жалібно співав із співчуттям. У нього вчився грати на бандурі і співати Іван Кучугура-Кучеренко. Прожив 60 років.

Літ: ІМФЕ, Ф.8-К3, о.з. 6, – С.27; ІМФЕ, Ф 11-4, о.з. 609, – С.46; ІМФЕ, Ф 11-4, о.з. 807., – С.4; Гуменюк, 1967, – С.79.

БІДЮК Яцко (XIX ст.) – лірник. Був (в 50–х роках XIX ст.) учителем лірницької школи в Мостах Великих на Львівщині.

Літ: ЦДІА, Ф.688, оп.1,о.з. 192 /2.

БІЄТЕНКО (Тимоха) Федір – кобзар і дяк с. Мерефи на Харківщині. За національністю циган.

Літ: ІМФЕ, 11-4, о.з. 809, л. 46.

БІЛАС Галина Василівна (1967, с.Горішнє Стрийського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1986 закінчила Дрогобицьке музучилище, у 1990 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ, клас доцента З,А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури у Сумському училищі культури.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.16-17.

БІЛАШЕНКО Антоніна Віталіївна (12.03. 1975 м.Київ) – бандуристка. У 1990 – закінчила Рівненську ДМШ №2, у 1990 р. вступила до Рівненського музучилища (клас викл. А. Ю. Грицая), згодом перевелась до Луцького музучилища (клас викл. І.С.Сухораб). Навчалась у Рівненському інституті культури.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.17.

БІЛЕЦЬКА (Громнюк) Надія Вікторівна (12.03. 1982, с. Мирогоща Дубенського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1996 р. закінчила Мирогощанську школу мистецтв (клас викладача Л. П. Рибачук), у 2001 р. – Рівненське музучилище (клас викладача Н.О.Волощука), у 2004-РДГУ (клас викл. Н.Ф.Чичановської). З 2001 – викладач бандури та учасниця тріо бандуристок у Мирогощанській школі мистецтв. Брала участь у капелі бандуристів Рівненського музучилища (керівник Т.В.Свентах).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.17.

БІЛЕЦЬКИЙ Андрій Захарович (1910, м. Київ - ?) – бандурист, виступав в самодіяльних капелах, деякий час працював в Радіокомітеті в Києві. Брат Івана Білецького. За фахом – педагог.

Літ: Лист до Жеплинського Б. від Полотая М. від 8.12.1970.

БІЛЕЦЬКИЙ Іван Захарович (1905, м.Київ -1935).Грав в Першій укр. художній капелі кобзарів. Мав надзвичайний по силі та красоті голос-бас.Загинув трагічно-убитий деревом.

Літ: Полотай М., лист до Жеплинськогг Б. від 8.12.1970

БІЛЕЦЬКИЙ Павло (XIX ст..) – лірник. Із с. Кип'ячці поблизу Тернополя. Розповідав досліднику лебійської мови К. Вікторину, що мову лебійську вивчав від батька ще в дитинстві, в якого був поводирем. К. Вікторин записав від нього про лебійську мову і в 1886 опублікував у львівському журналі „Зоря" статтю „Дедовска (жебрацка) мова". Білецький казав, що розповідає про лебійську мову сторонній людині, бо вже кидає старцювати. К.Вікторин уклав перший словник лебійської мови, до якого увійшло близько 300 слів.

Літ: „Зоря" ч. 13-14, Львів: 1886. – С.-237; Підгорбунський М.А. Кобзарський рух в Україні (XVI-XIX ст.) – Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. – К., 2004, – С.9; Ваврик О. Кобзарські школи в Україні, Тернопіль: Збруч, 2006. – С.34

БІЛЕЦЬКИЙ Юрко – лірник з с. Килитин (Кипятка).

Літ: ЦДІА, Ф688. т. 1, о.з.192.

БІЛИЙ Дмитро Дмитрович (25.07.1967 м. Макіївка) – збирач Кубанського фольклору, бандурист, старшина Кальміуської паланки Запорозького Козацького війська. Батьки з Кубані (станиця Новодерев'янівська). Дмитро Білий закінчив Донецький державний університет (історичний факультет), навчався в аспірантурі. Досліджує питання культурного становища українців Кубані в 20-30 роках XX ст., історію Кубані. Грає на народній (слобожанській) бандурі, яку в 1991 подарував йому бандурист Микола Будник, в нього і навчився грати на бандурі. У репертуарі – стародавні козацькі пісні, зокрема кубанські: „Ой на Кубані є Брюховецька", „Летить орел понад морем", „Колись було время, время золоте", „Прощай ти, Уманська станиця", „Ой да ти фортуна, моя фортуненька" та інші, а також дума „Дума про братів Самарських". Виступав у Тамані на святкуванні 200-річчя переселення запорожців на Кубань, в Краснодарі, деяких містах України. Брав деяку участь у козацькому русі. Працює в Донецькому інституті внутрішніх справ начальником кафедри історії та українознавства, майор міліції.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, - Львів: Сполом, 2006. – С.179.

БІЛИК Стефанія Романівна (18.01.1971, м. Монастирськ Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1990 закінчила Теребовлянське училище культури, у 2004 – РДГУ (клас викл. Н.Ф.Чичановської).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.17.

БІЛОГРАДСЬКИЙ Тимофій (1710-1779) – бандурист і лютніст, співак. Був придворним музикою. Згідно з указом імператриці Анни Іоанівни у вересні 1739 йому була „пожаловано" 100 карбованців, а 24 листопада встановили „жалование 500 р. при готовой квартире, отоплении и освещении".

Після смерті імператриці (листопад 1710 р.) бандурист виїхав у Дрезден до Німеччини разом із своїм покровителем російським послом К.Кейзерлінгом, а в 1741 перейшов на службу до прем'єр-міністра короля Августа III Графа Бриля, де користувався великою популярністю. Відомо також, що тоді Т.Білоградський спілкувався з багатьма ви-

Білас Галина Василівна

Білецька (Громнюк) Надія Вікторівна

Білик Стефанія Романівна

Білогуб-Вернигір Ганна Сергіївна

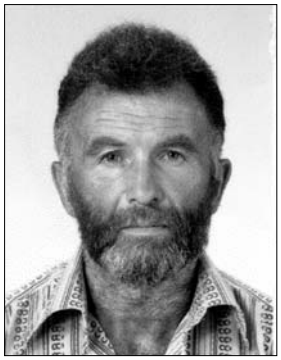

Білозор Михайло Дмитрович

Білоцький Анатолій Авксентійович

датними німецькими та італійськими музикантами, які працювали при королівському дворі і ймовірно, навіть знав Й.С.Баха.

Літ: Степаненко М. Творчість Тимофія та Єлизавети Білоградських. Пошук праць та документів; Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. – Тернопіль: Збруч, 2006. – С.20.

БІЛОГУБ-ВЕРНИГІР Ганна Сергіївна (24.08. 1900, м. Перемишль – 1978, с. Струсів Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог. Дружина полковника армії С. Петлюри – Дмитра Білогуба, родом з Полтавщини, який деякий час був ад'ютантом С. Петлюри. В час розпаду УНР сім'я опинилася в таборі інтернованих в м. Варовиці біля Кракова, де народилася дочка Ірина-Орися, а згодом і син Юрій. У 30-их роках сім'я жила біля Перемишля, відтак у Луцьку. Дмитро Білогуб працював у Центросоюзі, а Ганна Сергіївна вчителькою й директором Луцької української гімназії ім. Л. Українки. Ганна Білогуб в 30-40-х роках XX ст. була однією з перших жінок-бандуристок в Зах. Україні, яка концертувала на Волині та Галичині. Її виконавською майстерністю захоплювались М. Рудницький, О. Ціпановська, І. Котко, Ф. Колесса, Мстислав Скрипник (згодом патріарх України) та інші визначні особистості. 1936 р. – була активісткою Союзу українок, співпрацювала з Шипарович та О. Ціпановською. Під час німецької окупації Г.Білогуб, син Юрій та зять Богдан стали членами ОУН, 1945 – вступили до лав УПА. Від рук червоних карателів загинув зять Богдан та син Юрій. Поранений Д.Білогуб був замучений у Львів. тюрмі. Ганна при допомозі о.Мединського у м.Белзі змінила прізвище на Вернигір і з дочкою Іриною-Орисею опинилася в с. Настасів Тернопіль. р-ну Терноп. обл. Тут нею заопікувалась сім'я Стефанії Ланчак та патріот В.Канцара. 1950 – вчитель у Кровінській школі, а 1954-62 – у Лошнівській серед. школі, 1962-1969 – вчитель нім. мови у с.Струсів. школі-інтернаті. Тут і почала навчати гри на бандурі. Разом із своїми учнями-бандуристами В.Пухальським, В.Обухівським, братами Богданом та Іваном Кравчуками. А.Заячківським та ін. заснувала славну, згодом Струсівську капелу бандуристів. Від 1969 – пенсіонерка. Похована в с.Струсові.

Літ: Жеплинський Б. Бандуристка Ганна Білогуб - Вернигір // Бандура, США – 1998.- №63-34, липень-жовтень.

БІЛОЗЕРСЬКИЙ Микола Михайлович (1833, хут. Мотронівка, тепер у складі с. Оленівки Чернігівської обл. – 11(23).06.1896, Борзна (тепер місто) тієї ж обл.) – фольклорист, етнограф, дослідник кобзарства.

Навчався в Петербурзькому кадетському корпусі. Автор праць: „Про кобзарів і список кобзарів" (неопублікований рукопис у фондах ІМФЕ), „Правила при записуванні народних дум, пісень. казок, переказів і т.п.", „Список кобзарів (бандуристів) і лірників"(1854).

Літ: В рокотанні-риданні бандур – С.362.

БІЛОЗОР Михайло Дмитрович (13.04.1953, с. Івашківці, Шаргородського р-ну Вінницької обл.) – кобзар-бандурист. З дитячих літ навчився грати по слуху на гармошці. Грав на весіллях, проводах в армію. Закінчивши десятилітку, вчився на Донбасі, де здобув професію колійного майстра. Співав у сільському і училищному хорі. З 1974 живе в Криму (Ялта і Алупка). Почувши гру на бандурі Остапа Кіндрачука, почав вчитись грати на бандурі у О.Ф.Нирка. З 2005 грає-співає на набережній Ялти та в інших місцях для відпочиваючих в Криму. В репертуарі укр. нар. пісні „Їхав козак за Дунай", „Місяць на небі", „Ой ти дівчино зарученая", „Ніч яка місячна", „Взяв би я бандуру" та інші, а також деякі твори на слова Т.Шевченка („Думи мої"). Історичних дум, псальмів та кантів не знає.

БІЛОКІНЬ Сава Федорович (1910, м. Красноград на Харківщині - ?) – бандурист. Грати на бандурі навчився в 1952 в ансамблі бандуристів с.Наталино під керівництвом Ю.Г.Сенченка. В складі цього ансамблю, який в 1955 реорганізовано в оркестр народних інструментів будинку культури м. Красноградa, брав участь в районних, обласних та республіканських оглядах і конкурсах, виступав на Декаді українського мистецтва в Москві. В репертуарі народні пісні, твори укр. композиторів. Часто виступав і в складі квартету разом з бандуристами Г. Чубом, М. Ключенком та Є. Карпенком. Репертуар: „Ой у полі три криниченьки", „Коло млина, коло броду", „Кучерява Катерина" та інші пісні.

Літ: Гуменюк, 1960. Чуб Г., лист від 10.05.1971.

БІЛОКРИНИЦЬКИЙ В. – кобзар. Розповідав, що учні за „одклінщину" звичайно ставлять могорич вчителеві. „В Харківщині – казав він – там ставляє каждий, хоть зучився-не зучився, а тут на Полтавщині, порядки иначі".

Літ: ІМФЕ, Ф.6-4, о.з. 161 / 4.– С. – 47; Ваврик О. – С.51.

БІЛОКРИНИЦЬКИЙ Василь Дмитрович (1898 – ?) – ліринк із с. Петрівка Червоноградського району (Костянтиноградського повіту, Полтавщина). Виконував „Невольника", псальми, танці, думу „Про трьох (азовських) братів". Від нього робив записи в 1936 В.Харків.

Літ.: Гримич М. Виконавці українських дум. // Бандура, №75, січень-червень, 2001. – С. 12.

БІЛОУС Андрій – кобзар-бандурист. Коб-

зарську науку засвоював від кобзаря Миколи Будника та Сашка Кота. Виконавську майстерність переймає від Володимира Кушпета. Освіта вища. За фахом – театральний актор.

БІЛОЦЬКИЙ Анатолій Авксентійович (24.12 1908 (06.01.1909), с. Любарка, тепер Житомирської обл. – 17.10.1966, Київ) – співак-бандурист, за освітою архітектор (закін. Київ. буд. ін-т). Гри на бандурі навчався в юнацтві у кобзарів Ф.Дорошка, Г. Копана, М. Опришка. Закін. Київ. Вечірню консерваторію (клас М.Полотая). 1933 успішно виступав на Всесоюзному огляді художньої самодіяльності у Москві. У 1937-38 – керівник ансамблю бандуристів Управління міліції Києва. У 1939 виступав як соліст-бандурист, офіцер Червоної Армії перед населенням Зах. України. Під час 2-ї світ. Війни – у партизанському русі на боці рад. військ. Від 1945 – в ансамблях бандуристів Києва: Укр. радіо (1945-48), Будинку вчителя (1950-55), УТОСу (1954-66), в обох ансамблях – керівник. На початку грав на діатонічній бандурі, згодом на бандурі з двома головками (подібній до торбана). Працював над удосконаленням колісної ліри.

Літ: Жеплинський Б. Кобзарі. Комплект листівок (портрети з біографіями) -К.:Мистецтво,1991; Жеплинський Б. Білоцький Анатолій Авксентійович// ЕСУ, т.3, К.: 2004. -С.842.

БІЛОШАПКА Михайло Іванович (1924, с. Болотниця Талалаївського р-ну Сумської обл.) – бандурист, керівник бандур. ансамблів. В 1929 почув виступ сім'ї Сологубів (на бандурі грали батьки, сини та невістки). У них придбав і першу бандуру і почав вчитися грати. З 1947 – завідувач клубом у родинному селі і виступав як бандурист. У 1953 закінчив заочні музичні курси при Центральному будинку народної творчості в Москві, а 1963 – Київське музичне училище ім. Глієра. Додатково вчився у бандуристів-педагогів училища А. Омельченка та В. Ф. Лапшина.

В 1955 організував у м. Кролевці на ткацькій фабриці ансамбль бандуристок, який згодом переріс в капелу бандуристів, що стала працювати при районному будинку культури під його ж керівництвом. Виступав М. Білошапка і як соліст-бандурист. Має власні твори: „Де струмочки чисті" на слова В.Регентюка, „Дума про Батьківщину" на слова І.Конюшенка та обробки нар. пісень та інструм. творів. В нього вчились (згодом талановиті визначні бандуристи) Василь і Микола Литвини, а також бандуристки В. Шкура, Н.Никоненко та інші.

Літ: Мошик М., Жеплинський Б., Горняткевич А. Кобзарі та бандуристи Сумщини. - Суми: Козацький вал, 1999. – С.9-10.

БІРКО Андрій – член капели бандуристів ім. Т.Шевченка (США) і майстер бандур. Проживає в Детройті. За професією інженер. При виготовленні бандур користується відповідними комп'ютерними програмами.

Літ.: Мішалов В. Майстер бандур – 2000. // Бандура, №73-74, липень-жовтень, 2000. – С.38-43.

БІРУК Валентина Георгіївна (11 лютого 1957, м. Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1971 закінчила рівненську ДМШ №1 (клас викл. Л.В.Фусик), у 1976 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая), у 1985 – музично-педагогічний факультет РДПІ (клас викл. Н.О.Марчук). Учасниця тріо, ансамблю та капели бандуристів. Викладач бандури Красилівської ДМШ Рівненського р-ну.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.17.

БЛАГОДИР Світлана – бандуристка, співачка із Києва. Дипломант Другого міжнародного конкурсу виконавців на укр. нар. інструментах ім. Гната Хоткевича, який відбувся 20-30 квітня 2001р. в м. Харкові.

Літ: Герасименко О. Другий міжнародний конкурс виконавців на укр. нар. інструментах ім. Г.Хоткевича. // Бандура, №76, липень-грудень, 2001, – С.40.

БЛАЖКО – кобзар.

Літ: ІМФЕ , Ф.6-4/185, л.31.

БЛИЗНЮК Богдан – учасник і соліст капели бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та капели бандуристів Палацу культури „Львівхімсільгопмащ" (м.Львів), якими керували Богдан Михайлович та Віра Андріївна Жеплинські. Виступав також в тріо разом із Петром Кравцем та Ігорем Юпином. Закінчив Львівський політехнічний інститут, інженер.

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно.// Кобзарськими стежинами. С. 228.

БЛИЗНЮК Ольга Анатоліївна (9.03.1989 с. Зоря, Рівненського р-ну. Рівненської обл.) – бандуристка. У 2004 закінчила Зорянську школу мистецтв (клас викл. Л.Ф.Щербини). Навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.17-18.

БЛОХА Трохим Федотович (XIX ст.) – лірник із Борзни Чернігівської губ. Був одружений, мав сім'ю. В репертуарі переважали лірницькі псальми, які виконував дуже вміло.

Літ: „Киевская старина", 1898, №10.

БОБЕЧКО (Шаманова) Оксана Юріївна (13. 06. 1978 р. м. Дрогобич Львівської обл.) – бандуристка, Член Національної Спілки Кобзарів України Львів. Закінчила середню школу №8 та дитячу музичну школу №2 (клас бандури – викладач Кузнєцова Г. І.) м. Дрогобич Львівської обл..

З 1993 по 1997 рік – студентка Дрогобицького державного музичного училища ім. В. Барвінського (клас бандури – Верещинський О. П., клас вокалу – Коробань М. М.), де здобула кваліфікацію артиста оркестру,

Білошапка Михайло Іванович

Бірко Андрій

Близнюк Ольга Анатоліївна

Бобечко (Шаманова) Оксана Юріївна

Бобир Андрій Матвійович

Богачик Ізидор Юліанович

Богдан Ярослав Михайлович

ансамблю, викладача з класу бандури, диригента капели бандуристів. У 1997 році – лауреат (І місце) конкурсу молодих виконавців на народних інструментах „Молоді голоси", що проходив у місті Дрогобичі.

З !997 по 2002 рік – студентка Львівської державної музичної академії ім. М. Лисенка (клас бандури – Нар. арт., проф. – Посікіра Л. К., клас вокалу – Засл. арт., доц. – Гавриш Г.І., клас диригування – доц. Чупашко І. П.), де здобула кваліфікацію викладача, артиста оркестру, капели бандуристів та диригента капели бандуристів. Під час навчання (2001 рік) працювала вчителем по класу бандури у Дрогобицькій дитячій музичній школі №2. З вересня 2002 року працює викладачем бандури та вокалу на кафедрі нар. муз. інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І.Франка, а з вересня 2005 року – також і в капелі бандуристів Дрогобицького держ. Муз. училища ім. В.Барвінського на посаді концертмейстера.

У 2006 році закінчила Дрогобицький державний педагогічний університет імені І.Франка і отримала вищу освіту за спеціальністю „Педагогіка і методика середньої освіти. Музика" та здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача вокалу (клас вокалу – доц. Кліш І. Й).

У 2006 році студентка класу О. Ю. Бобечко Ширій Мар'яна стала лауреатом конкурсу виконавців на народних музичних інструментах „Прикарпатські музики", що проходив у місті Дрогобичі. З 1 січня 2007 року – член національної спілки кобзарів України. Активно займається творчою та науково-методичною діяльністю, приймає участь у Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Тепер аспірантка Прикарпатського Національного університету імені В.Стефаника (науковий керівник доцент Дутчак В.Г.). У 2005 році розробила навчальну програму з курсу „Основний музичний інструмент (бандура)". Бобечко О.Ю. – автор ряду статей присвячених дослідженню історії кобзарського мистецтва (зокрема, діяльності жінок-бандуристок Олесі Левадної, Людмили Посікіри, Галини Менкуш).

Творчо-виконавська діяльність: солістка та учасниця капели бандуристів Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка (керівник старший викладач Пінчак С. І.), капели бандуристів Дрогобицького державного музичного училища ім. В.Барвінського (керівник Прешляк О.В), народного ансамблю «Барви Карпат» (керівник Максимов С.В.), дуету бандуристок «Два кольори» у складі О. Бобечко та Н. Цехмейстер В репертуарі виконавиці інструментальні композиції для бандури: думи («Плач Ярославни» на сл. Т.Шевченка та музику Ф.Кучеренка, «Дума про козака Нечая» на сл. народні та музику Д. Січинського та ін.) українські народні пісні та авторські пісні («Ой казала мені мати» сл. та музика С.Гулака-Артемовського, «Тече вода в синє море» на слова Т.Шевченка та музику Г.Хоткевича, «Материнська доля» на сл. В. Крищенка та музику О.Зуєва, «Гудуть вітри» на сл. Є.Чередниченка та музику О. Герасименко, «Галичино моя» на сл. Я.Людкевича та музику Г.Шніцара та ін..), а також романси («Утоптала стежечку» на сл. Т.Шевченка та музику Я.Степового, «Розвійтеся з вітром» на сл. І.Франка та музику Я.Степового, «І молилася я» на сл. О.Конiського та музику О.Нижанківського та ін.), а також класичні вокальні твори зарубіжних та вітчизняних композиторів.

БОБИР Андрій Матвійович (30.11 (13.12) 1915), с.Нечипорівка, тепер Київської області – 18.05.1994, Київ) - кобзар, солист-бандурист і диригент, н.а. УРСР з 1986. Закінчив 1931 Київський музичний технікум, 1947 – Київську консерваторію (клас Г. Верьовки і Г.Компанійця), 1951 – її аспірантуру. З 1936 – співак і художній керівник, 1946-65 – художній керівник ансамблю бандуристів (з 1959 – ансамбль пісні) Українського радіо. З 1965 – художній керівник і головний диригент оркестру народних інструментів держтелерадіо УРСР. 1938-1941 та 1949-1979 викладав у Київській консерваторії. Серед учнів: М.Гвоздь, С.Баштан, В. Герасименко, Н.Москвіна, Н.Павленко, В. Третьякова, Ю. Гамова, В. Омельченко, В.Кухта, В.Лобко та ін. У репертуарі – думи: „Про Марусю Богуславку", „Про втечу трьох братів з города Азова", „Була зима з відлигою" та інші, понад 500 обробок пісень і танців, п'єс для бандури та ансамблів бандуристів, інструментальних творів українських композиторів.

Літ: Олексієнко З. Шлях митця// Мистецтво - 1964.-№1; Омельченко А.За традицією народних співців// Музика, 1974 - №2; В рокотанні – риданні бандур – С.363.

БОБЛОВСЬКИЙ Петро Григорович – кобзар з с.Люботин Харківської обл. Учасник республіканської наради кобзарів та лірників при ІМФЕ АН УРСР. Прибув 15.04.1939. За ним був закріплений науковий працівник Слободянюк М.В.

Літ: ІМФЕ 36-3(325).

БОГАЧИК Ізидор Юліанович (21.05.1929, смт. Нижанковичі Старосамбірського р-ну Львівської обл. – 18.08 2004, м.Львів) – інженер, бандурист, народний умілець. Вчився у Львівському Політехнічному інституті і грав у студентській капелі бандуристів. (1949-1951), якою керували Олег Гасюк. а потім М.Табінський, Б.Жеплинський та

В.Проник. Добре співав (тенор). Після закінчення інституту працював інженером в Білорусії, далі на Україні в Ніжині, потім у Львові. У вільні хвилини займався як народний умілець плетенням герасівок крайок з укр. орнаментами, виготовляв гарні різдвяні звізди, що крутилися та освітлювалися.

Літ.: Жеплинський Б. Перша капела бандуристів Львівської Політехніки.// Кобзарськими стежинами. Львів: 2002. – 205-210.

БОГДАН Іван Петрович – бандурист Харківської капели бандуристів, вчитель музики. У нього вчився грати на бандурі в 1939 бандурист Скорик Семен Кузьмич з с. Шиндарівка нині Корсунь-Шевченківського р-ну Київської області.

БОГДАН Ярослав Михайлович (18.10.1954, в с.Студінка Калуського р-ну Івано-Франківської обл.). В 1965-74 навчався в СШ№ 100 м. Львова. Брав участь в гуртках художньої самодіяльності: в ансамблі баяністів ,духовному оркестрі, в шкільному хорі. З 1974 – в капелі бандуристів «Карпати», тенор. На бандурі вчив грати Ю.Данилів, а потім Ю.Вовк та Я.Хархаліс. Соло виконував в творах: «Українські коломийки» А.Гнатишина, Віночок українських народних пісень «Ой там за Дунаєм» обр. Ю.Вовка та «Як ем ішов з Дебречина» обр. І.Майчика.

БОГУН Андрій Трифонович (1907, с. Тернівка, нині Смілянського р-ну Черкаської обл.) – бандурист. Деякий час працював в Державній заслуженій капелі бандуристів УРСР, а далі в різних ансамблях. Вміло виконував народні пісні (добрий драматичний тенор).

БОГУСЛАВСЬКИЙ Микола Олексійович (1850-ті, м.Катеринослав або на Катеринославщині – 1933) – організатор і натхненник кобзарського відродження на Кубані, громадський діяч, видавець, меценат. Організатор Першої (1913) та Другої (1916) кобзарських шкіл на Кубані. Член ради Катеринославської „Просвіти" (1906). Ініціатор відкриття українського ілюстрованого тижневика „Дніпрові хвилі" (1910-1914), редактором якого був Д.Дорошенко (1910-1913). Д.Дорошенко назвав Богуславського „незрівнянним агітатором серед молоді", який „вмів залучати її до національної праці". На Кубань прибув 1912. Працював службовцем управи Кубансько-чорноморської залізниці. Козаки називали його „бандурним батьком". Він настільки успішно відроджував кобзарство, що ще за царату бандуристи були майже в кожній станиці. Репресований совєтською владою. У 1930-1933 перебував у катеринославській в'язниці, в якій і помер.

Літ.: Ємець В. Кобза та кобзарі – Берлін, 1923. – С.72; Нирко О. Наповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів.// Кобзарство Криму і Кубані.- Львів: Сполом, 2006. – С.284.

БОГУТА Алла – бандуристка, староста студентської капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту, якою керували Богдан та Віра Жеплинські. Навчалася на хіміко-технологічному факультеті Львівського Політехнічного інституту. На бандурі вчилась грати у Віри Андріївни Жеплинської. Перший концерт капела дала в 1970, одержала назву „Заспів" і під цією назвою працює і активно виступає і тепер.

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами – С.229.

БОГУТНИЦЯ – бандурист, учень К. Місевича. Разом з Місевичем виступав на концертах.

Літ: Листування Жеплинського Б. з Свідерською А. (Почаїв). Лист від 20.08.1968 р.

БОГУШЕНКО (БОГУЩЕНКО) (по вуличному Царько) **Яків Тимофійович** (1876 – ?) - лірник із Валок. Народився сліпим. Вчився 1 рік і 2 місяці в старика Карпа Назаренка, що жив у Сніжках біля Валок. У Назаренка по словах Богушенка „вчилось ще чоловік чотири" – Сергієнко Михаїл, Ярмишев Андрей та інші. Репертуар Богушенка „Всякому городу", псальми „Петру і Павлу", „Ілії", „Успенію", „Михаїлу", „Про Вознесеніє", а також „Попадя", „Чечітка", „Міщанка", „Дворянка". В нього вчився лірник Бахмут (Багмут) Яків Михайлович.

Літ: Крист Е. „Кобзари и лирники Харьковской губернии"; „Укр. нар. думи" т.І корпусу. ДВУ, 1927.

БОЄЧКО Богдан Юліанович (14.12.1929, м. Львів) – бандурист, інженер, к.т.н., доцент. Один із перших учасників студентської капели бандуристів Львівського політехнічного інституту, заснованої Олегом Гасюком, в якій грав співав в 1948-1951. В 1953 закінчив нафтовий факультет Львівського політехнічного інституту, далі аспірантуру, захистив кандидатську дисертацію. Працював 14 років зав. кафедри Сільсько-господарського інституту в Дублянах біля Львова, далі доцентом каф. технології металів там само. Нині пенсіонер, живе у Львові.

Літ: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Львів, 2002. – С.204-211.

БОЖИК Володимир (27.12.1908, м. Рава-Руська на Львівщині – 3.01.1991, м.Лос-Анжелес, США) – співак (тенор), бандурист, диригент, композитор. В 1928 в Університеті у Львові одержав абсолютерію з музикологічних студій. Далі закінчив трьохрічний педагогічний курс консерваторії, де одержав диплом з правом навчання учнів музики та співу в середній школі. Як стипендист продовжував студії в класі сестер Софії та Марії Козловських. Виступав як соліст по радіо та на концертах. Був диригентом октету в консерваторії. В 1945 організував хор, з яким виступав на концертах, відтак керував капелою бандуристів до 1947. В 1949 переїхав до США. В м. Рочестері організував мішаний хор. Далі знову став ди-

Богуславський Микола Олексійлвич

Богута Алла

Боєчко Богдан Юліанович

Божик Володимир

Бойко (Щербяк) Марія Романівна

Боклага (Боклаг) Назар Денисович

ригентом Капели бандуристів і переїхав до Детройту. В 1951 робить записи з Капелою на платівку. В 1957 – разом з Григорієм Китастим їздив з концертними виступами по Америці, Канаді, Європі.

В 1958 через родинні обставини повертається жити в Рочестер, де організував хор СУМу, з яким виступав в концертах. У 1960 переїхав до Каліфорнії у Лос-Анжелес, де організував український національний хор „Кобзар", а також був диригентом хору церкви Різдва Пресвятої Богородиці. Приймав активну участь в суспільному житті українських громад.

Літ: Енциклопедія Українознавства, т. І, Львів, 1993, – С.148; Світлій пам'яті Володимира Божика // Бандура, США, січень-квітень, 1991, №35-36. – С.61.

БОЖІВСЬКИЙ Іван – кобзар.

Літ: ІМФЕ. Ф.11-4, о.з. 1013, л.4.

БОЙКО Дмитро Дмитрович – бандурист із с. Жулин, Стрийського р-ну Львівської обл.. В 1940 р. власноручно зробив дві бандури: перша має ручку, розміщену посередині корпусу, 27 приструнків, 6 басів (на першій головці) і 4 контрабаси на другій головці. Друга – має ручку вже дещо переміщену відносно осьової лінії, 23 приструнки, 8 басів (перша головка) і 6 контрабасів (друга головка). Корпуси обох бандур майже круглої форми нагадують старовинні кобзи. Бойко сам навчився грати на бандурі, виступав на концертах рідко, грає більше „для себе" та „по весіллях". Він хороший музикант, грає на скрипці, сам робить скрипки та ладить різні інші інструменти.

БОЙКО (Щербяк) Марія Романівна (1967, м.Львів) – бандуристка, педагог. У 1988 закінчила Львівську ДМШ, у 1986 – з відзнакою Львівське музучилище, у 1993 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). Викладач музики у Львівському центрі творчості дітей та молоді.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.-18.

БОКЛАГА (Боклаг) Назар Денисович (1840, хутір Лихачівка - ?) – лірник з Харківщини. Знав думу „Про Азовських братів" (зберігся запис цієї думи). Вчився в Леонтія Никифоровича Олександренка з с. Степанівка. Сам робив ліри. В репертуарі „Сирітська пісня", думи „Маруся Богуславка", „Сестра і брат", „Удова", „Про Азовських братів". Цих дум навчився у лірників Пересади з Полтавщини і Парасочки. За свідченнями В.Харкова Боклаг „не акомпанує, тільки між строфами грає, коли співає придержує перву струну, відпускаючи її в половинних перервах".

Літ: Гримич М. Виконавці укр. нар. дум //Родовід, ч.4, 1992: Грица С. Традиція та імпровізація в пісенному виконавстві. (На матеріалі українських дум)./ Бандура. №30-40, січень-квітень 1992, – С.5-9: ІМФЕ, Ф. 6-4, о.з. 161/4, 27.

БОКЛАЧ Н. – лірник. Від нього записана дума „Про трьох братів Озовських". В. Кушпет подає стрій його ліри.

Літ.: ІМФЕ Ф.6-4. од. зб. 194, С.54; Кушпет В. Старцівство – С.102

БОКОВИЙ Юлій Іванович (1.02.1935,(1933) Чернігівщина) – бандурист, музикант, педагог, диригент, громадський діяч, викладач класу бандури Луцького музичного училища. Його учень – Антонюк Роман Володимирович. Ще в дитинстві опанував гру на гітарі, мандоліні, скрипці. Будучи учнем 6-го класу керував організованим невеликим шкільним оркестром. З 1950 навчався в Київському музичному училищі у славного бандуриста В.А.Кабачка. Став виступати в концертах як соліст-бандурист та в дуеті. З 1958 навчався в Київській консерваторії ім. П.І.Чайковського на оркестровому факультеті та у класі Андрія Матвійовича Бобиря. Пізніше закінчив Львівську консерваторію ім. М.В.Лисенка.

Після закінчення Київської консерваторії у 1963 викладав у Тернопільському музичному училищі. З 1964 – викладач бандури та диригування у Луцькому музичному училищі. Тут виховав понад 60 добрих бандуристів, більше половини з них закінчили вищі навчальні заклади. Серед них: Петро Чухрай – народний артист України, Тетяна Ткач – засл. працівник культури, учасниці відомого тріо бандуристок Лідія Войнаровська, Ірина Ольшевська та Мирослава Сточанська, Леся Гринчук – солістка оркестру Раїси Кириченко. Леся Баранчик – солістка Волинського народного хору, Зеновія Швайдак – викладач Мінського університету, Надія Крайнік (Щурук), Олена Нагірна та інші. Ю.Боковий довгий час був завідувачем відділу народних інструментів музучилища, керував секцією струнних інструментів. Активно займався методичною роботою, розробив програмні вимоги для студентів-бандуристів. Відомий як умілий майстер ремонту та регулювання музичних інструментів, виготовлення штучних нігтів для гри на бандурі. Член Національної Спілки Кобзарів України, Волинське відділення.

БОЛАШЕВСЬКА Ганна Іванівна - Член Національної Спілки Кобзарів України Київ.

БОЛБАТ Павло Єфремович (XVIII – XX ст.) – лірник із Чернігівщини. В 1914-1915 О.І.Роздольський записав від нього думу „Про удову".

Літ: НТЕ, №3, 1963.

БОНДАР Лука (XIX ст. – ?) – кобзар-бандурист з Полтавщини. Вчителював у Великих Сорочинцах. Добре грав на бандурі і співав (приємний гарний тенор). Кобзарської справи вчився мабуть у кобзаря М.Кравченка. В

репертуарі крім українських народних пісень були і думи, які виконував дуже вміло. На сцені виступав рідко.

БОНДАР (Варшавська) Наталія Миколаївна (17.11.1959, с. Кривин Славутського р-ну Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог. виконавець. У 1976 закінчила Славутську ДМШ (клас викл. Г.В.Мевчиюк), у 1981 р. Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури Острозької ДМШ. Учасниця шкільних колективів: вокального дуету, народного квартету „Надія", оркестру народних інструментів, народного ансамблю бандуристів. Керівник хорових колективів вчителів СПТУ та ЗОШ.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.18.

БОНДАР Петро Сильвестрович – бандурист, майстер бандур, учень О.С.Корнієвського. За зразком бандури П.Пархоменка по моделі П.Бондара в 1898 р. було виготовлено вербові бандури (три) з дерев'яними кілочками, які отримали схвальну оцінку композитора М.Лисенка. Лисенко замовляв бандури для своєї муз. школи. Імовірно, що одна із цих бандур знаходиться в експозиції театрального музею в Києві.

Літ: Нирко О.Кобзарська спадщина О.С. Корнієвського// Народна творчість та етнографія – 1990, ч.2, – С.9; Ваврик О. – С.-62; Корнієвський О., лист від 10.09.1971; Полотай М., лист від 23.02.1972.

БОНДАР Тетяна – бандуристка, лауреат міжнародного конкурсу, учасниця ювілейного творчого вечора Оксани Герасименко „Таїна Любові", який відбувся 11.06.2009р у Львівській філармонії.

Літ: Програма ювілейного вечора, Львів, 2009.

БОНДАРЕНКО Григорій – кобзар та лірник з с.Мокрі Калігірці Катеринопільського р-ну Київської обл.. Під час заповнення анкети Київського губ. статистичного комітету про кобзарів та лірників для урядження 12-го Археологічного з'їзду в Харкові, яка була розіслана в 1903 мав 56 років.

Літ: Памятная книжка Киевской губернии 1904 года.

БОНДАРЕНКО Григорій Васильович - учасник капели бандуристів село Наталине Красноградського р-ну на Харківщині. Удвох з кобзарем Юхимом Сенченком виступали часто на концертах у Харкові і Києві.

Літ: Комаренко В. Український оркестр народних інструментів, Київ, 1964, – С.4.

БОНДАРЕНКО Євген Леонідович (10.11. 1976, (25.11.1976) м.Кролевець Сумської обл.) – бандурист – вокаліст (бас). Закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва, Київський національний університет культури і мистецтв (кафедра кобзарського мистецтва), педагоги Н.Я.Бойко О.С.Пелех, В.М.Єсипок. У репертуарі – „Дума про козака Голоту", „Пісня про Супруна", „Пісня про козака Мамая", „Про козака бандуриста", „Думи мої, думи мої", „Бандуристе, орле сизий" (останні дві – на слова Т.Шевченка) та ін. Член Національної Спілки Кобзарів України Київ.

Літ: В рокотанні – риданні бандур, – С.440.

БОНДАРЕНКО Корній Петрович (1860, с. Лави Менського району на Чернігівщині – ?) – лірник. Осліп десятирічним хлопцем. Навчився грати на лірі в Івана Крамного (із с. Баба Менського р-ну). Бондаренко ходив з лірою в Сосниці та її околицях, бував у Ніжині, Чернігові, Дніпропетровську, Запоріжжі та інших містах. В його репертуар входили дума „Про трьох братів Азовських", пісні „Про Морозенка", „Про біду", „Про правду", „Про бугая", „Про Ярему та Хому", „Попадя", „Дворянка", „Міщанка", „Теща", „Чечітка" , „Щиголь", „Кисіль", „П'ятниця", псалми та ін. Був обдарованим музикою. Крім музичних здібностей К.П.Бондаренко умів робити ліри, ладити (ремонтувати) пошкоджені. В свій час він був і цеховим Сосницького старчого цеху (до 1915, замінив Махтея Черненка). Кобзар Н.В.Кулик говорив про Бондаренка: „Так як грає Бондаренко, в Києві ніхто з лірників не зуміє – куди їм – далеко до Бондаренка".

Літ: Виноградський Ю.С. Спогади про кобзарів та лірників Менського району на Чернігівщині //НТЕ, №1, 1964; Таланти знані та маловідомі // Календар 2004, Співоче поле Чернігівщини.

БОНДАРЕНКО Лука – лірник.

БОНДАРЕНКО Олексій Каленикович (1903, с.Чивільча, Київщина). Був головою сільрад, головою колгоспу. Далі захопився музикою, вчився у Вечірній консерваторії в Києві (по класу бандуриста М.Полотая). Працював у Радіокомітеті, у мандрівних професійних капелах бандуристів, виступав в самодіяльних колективах.

Літ: Листування Жеплинського Б. з Полотаєм М.П. (Київ).

БОНДАРЕНКО Остап – кобзар з м. Люботин Харківської губ.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4. о.з. 809, л.1.

БОНДАРЕНКО Федір (1856 - ?) – кобзар (за деякими джерелами і лірник) з с. Шабельники Чигиринського повіту Київської губернії.

Літ: Памятная книжка Киевской губернии 1904 г.

БОНДАРЕЦЬ (Грицина) Антоніна Василівна (24.04.1958, с. Бочаниця, Гощанського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1975 закінчила Гощанську ДМШ, у 1979 – Рівненський інститут культури (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З того ж року – викладач бандури в Оржівській ДМШ, з 1980 – Гощанської школи мистецтв. Керівник ансамблю бандуристів, учасник тріо бандуристів-викладачів школи.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.18.

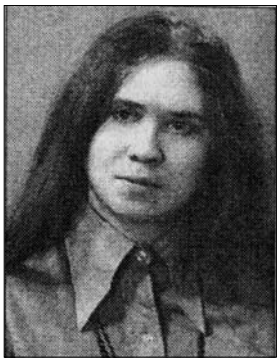

Бондар (Варшавська) Наталія Миколаївна

Бондарець (Грицина) Антоніна Василівна

Бондарчук Марія Леонтіївна

Бордюг (Михасик) Віра Трохимівна

Борейчук (Шкроба) Леся Миколаївна

Борисенко Сергій

Бориско Василь

Боровець Зенон Іванович

БОНДАРЧУК Марія Леонтіївна (25.07. 1975, с. Шубків Рівненського р-ну) –бандуристка, педагог. У 1989 закінчила Орківську ДМШ (клас викл. М. М. Сміхун), у 1994 – Дубенське училище культури (клас викладача Г. О. Бородейко). З того ж року – викладач бандури у Шубківській ДМШ, із 2005 – студентка музично-педагогічного факультету РДГУ (клас старшого викл. Н.Є.Турко). Її учениця Наталія Долпинчук – переможець обласного конкурсу виконавців на народних інструментах.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.18-19.

БОРДЮГ (Михасик) Віра Трохимівна (9.09. 1940. с. Хринів Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог.

У 1957 закінчила Бугринську середню школу, у 1961 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая. Із 1962 – викладач загальної бандури та диригування у Дубенському культосвітньому технікумі. Закінчила Рівненський інститут культури (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.19.

БОРЕЙЧУК (Шкроба) Леся Миколаївна (19. 06.1964, м. Червоноармійськ (нині Радивилів) Рівненської обл. – бандуристка, педагог. У 1980 закінчила Червоноармійську ДМШ (клас викладача З. М. Боярчук), у 1985 – Дрогобицьке музучилище (клас викладача О. П. Верещинського). Навчалась у Рівненському музучилищі (клас викладача А. Ю. Грицая). Викладач бандури у Степанській, з 1986 – у Кузнецовській ДМШ, з 1995 – у Радивилівській школі мистецтв. Учасниця капели бандуристів обласного будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А. Ю. Грицай). Учасниця дуету бандуристок у складі Зінаїда Боярчук та Леся Шкроба.

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.19.

БОРЕЦЬ Іван Олексійович (1900, (1898) Бориспіль – 11.11.1937, розстріляний в Києві) – кобзар з Борисполя на Київщині. Учасник Першої Народної Капели кобзарів. В 1925-26 працював у Харківській капелі, потім перейшов до Полтавської, якою керував В.Кабачок. Співав думу „Невольничий плач". Досконало володів київським та харківським способом гри на бандурі. Репресований. За участь у військових формкваннях УНР 1917-1919 та „входження до керівництва контрревол. Націонал. фашистської організації" заарештований 22.09.1937. По справі №49081 Особливою нарадою трійки НКВС згідно зі ст. 54-11 КК УРСР засуджено до розстрілу. Вирок виконано 11.11.1937. в м.Києві. На заяви дружини бандуриста до управління НКВС про долю чоловіка отримана відповідь згідно з таємним Наказом КДБ при СМ СРСР №108-сс від 24.08.1955: „Считаем возможным обьявить заявительнице о том, что ее муж Борец Иван Алексеевич в 1937 году был осужден к 10 годам МТЛ и находясь в местах заключения 11.11.1941 умер от кровоизлияния в мозг». Розповіді з подібним формуванням отримували родичі всіх розстріляних НКВС.

Літ: В рокотанні-риданні бандур, -С.363-364; Гуменюк І. Українські народні музичні інструменти, Київ – 1967р., – С. 203; Листування Жеплинського Б. з Полотаєм М.П. (Київ); ЦДА ГОУ Ф.1.оп.268, спр. №44936, С. 31; Черемський К.Повернення традицій – С.87.

БОРЗІЙ Михайло Остапович (1909, Городище на Черкащині). Один із зачинателів і перших учасників місцевої капели бандуристів. Учасник ІІ світової війни, нагороджений орденами і медалями.

Літ: Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 8.12.1970.

БОРИС Петро (29.09.1923, с. Трибухівці Бучацького р-ну Тернопільської обл. – 29.01. 1990, м.Торонто, Канада) – бандурист. Багато років грав на бандурі та вчив грати на бандурі своїх побратимів та інших українських хлопців та дівчат за межами України, зокрема в Америці. Був учасником хору „Бурлака".

Літ.: Хабурський М. Взяв би я бандуру. Пам'ять Петра Бориса. // Бандура, №33-34, липень- жовтень. 1990, С.22

БОРИСЕНКО Сергій – соліст Національної заслуженої квапели бандуристів ім..Г. Майбороди (баритон). Чудово виконує укр. колядку „Дивная новина", дуети в парі з тенорами „Ой чий то кінь стоїть", „Як я їхав з Дебречина".

Літ: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. – С.55.

БОРИСКО Василь – бандурист, грав в ансамблі бандуристів, який організував Степан Ганушевський в Філадельфії. В ансамблі разом з ним грали Михайло Мінський, Микола Самокишин, Володимир Поліщук, а згодом до них приєдналися Зиновій Штокалко, Володимир Юркевич, Любомир Лямпіка, Тарас Лозинський, Ігор Раковський. Цей ансамбль награв платівку пісень УПА. Ансамбль виступав в Пенсільванії, Нью-Йорку і Канаді.

Літ: Бандура, №29-30, липень-жовтень, 1989, С.2.

БОРИЧ Раїса Миколаївна – бандуристка, викладач Чернігівського музичного училища.

БОРИШІВ Савка (XIX ст.) – кобзар із Стародубського пов.

Літ: ІМФЕ, фонд.

БОРОВЕЦЬ Зенон Іванович (21.07.1960, м. Івано-Франківськ Яворівського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів, інженер хімік-технолог, кандидат технічних наук, публіцист, громадський діяч. Здобував освіту у Львівській СШ №34 ім. М.Шашкевича, Львівському політехнічному інституті (1977-1982). Після закінчення навчання почав працювати на кафедрі хімічної технології силікатів Львівської

політехніки: спершу інженером науково-дослідної лабораторії, а після захисту кандидатської дисертації (1989) перейшов на викладацьку роботу і тепер працює на посаді доцента. Ще в студентські роки був активним учасником капели бандуристів „Заспів", якою керували Богдан та Віра Жеплинські, а згодом фольклорного ансамблю „Заспів", яким керував їх син Тарас Жеплинський. Тепер співає в хорі викладачів НУ „Львівська Політехніка".

З. Боровець співпрацює з багатьма громадськими організаціями: – член ради товариства „Просвіта" Франківського р-ну м.Львова, комісії у справах мирян Львівської архиєпархії УГКЦ. Серед його зацікавлень – історія та культура України, краєзнавство. Збирає матеріали про народні вертепи, опублікував низку публікацій.

Літ.: Буцко М.І. Народний ансамбль пісні та музики „Заспів". // Художня самодіяльна творчість студентів та працівників державного університету „Львівська Політехніка" (1944-1994). – Львів. 1996; Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами. - С. 229; Жеплинський Б. Боровець Зенон Іванович. // Українська журналістика в іменах: . Матеріали до енциклопедичного словника. / за ред М.М.Романюка. – Львів, 2008. - Вип..15. - С. 51-52.

БОРОВИК Юрій Миколайович - Член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

БОРЩ Раїса Миколаївна (19.11.1952, с. Атюша Коропського р-ну Чернігівської обл.) – бандуристка. В 1972 закінчила Чернігівське музичне училище, а в 1977 – Київську консерваторію (клас бандури С.В.Баштана). З 1977 працювала в Ніжинському пединституті, а далі – викладач Чернігівського музичного училища. З 1975 грає і співає в тріо бандуристок м.Чернігова разом із А.П.Половець та В.В.Іщенко. В 1995 тріо одержало звання лауреатів фонду ім. Г.Вірьовки.

БОРОДЕЙКО (Сьомак) Галина Олексіївна (9.01.1952, м. Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1969 закінчила Нововолинську ДМШ (клас викладачів Л.І. Бокова, Н.С.Головіна), у 1972 – Луцьке культосвітнє училище (клас викладача Р.П.Гіщинської), у 1976 – Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет), клас викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури Дубенського училища культури. Учасниця оркестрової групи заслуженого ансамблю танцю України „Полісянка" Рівненського МБК та капели бандуристів обласного будинку художньої самодіяльності профспілок у м.Рівне (керівник А.Ю.Грицай). Нині на пенсії, живе у м.Дубно. Учні Бородейко Г. О. – Лариса Лукомська, Ірина Панасик, Надія Шлихта, Валентина Яковенко, Ольга Метко, Іван Парина закінчили Рівненський інститут культури, Горбатюк Валентина – Кременецький інститут.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.19.

БОСАК Микита – лірник у Зубці. Його знав лірник Яков Злотарський з с. Жижнолиці Бучацького повіту. Злотарський казав в 1885 про Босака , що він „старий вже".

Літ: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і інше про лірників повіту Бучацького. Етнографічний збірник, т.II, НТШ, 1896; ЦДІА , Ф.688, оп.1, о.з. 192/2.

БОХНЯК Григорій (8.02. 1935 р. в с. Нестерівці Зборівського р-ну Тернопільської області) – артист капели бандуристів „Карпати" з 1954 р. Тенор. Співав в хорі СШ № 100 м.Львів, а також самодіяльному хорі УВО УТОС. Виконував соло: «Гей, Карпати», «Якби мені сивий кінь».

БОХОТНИЦЯ Мефодій – бандурист.
Є фото капели (30.01.1938 у Львові): посередині з вусами Кость Місевич, біля нього Мефодій Бохотниця, Юрій Сінгалевич, Антін Малюца та інші.

БОЦЮРКІВ Роман – бандурист з Канади. Багато подорожує і його гру можна почути на вулицях різних канадських міст. Він ставить перед собою табличку на якій написано, що він грає на укр. народному інструменті – бандурі, що має 55 струн. Це відповідь на питання, які йому найчастіше ставлять слухачі. Якщо слухачі хочуть більше дізнатися – то бандурист радо розповідає. Виступав з інтерн'ю на радіомережі Сі-Бі-Сі в 1987. Для підсилення звуку бандури вживає портативний підсилювач, сідає на колонку і грає. Має свої записи, продає касети з цими записами.

Літ: Горняткевич А. Українські народні музичні інструменти в Канаді // НТЕ, №4, липень- серпень, 1992, - С.43.

БОЧКА Єгор Іванович (1905, ст. Канівська, Кубань - ?) – Кубанський кобзар-бандурист. Грав у чоловічій капелі бандуристів станиці Канівська в 1929 р.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, Львів: Сполом, 2006.– С. 271.

БОЧКА Захар Іванович (кін. XIX ст., ст. Канівська, Кубань – І пол. XX ст.) – Кубанський кобзар-бандурист. Грав у чоловічій капелі бандуристів станиці Канівська (фото 1929 р.).

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, Львів: Сполом,2006.– С. 271.

БОЧКАЙ (Семенюк) Леся Степанівна (25.07. 1967, м. Кіцмань Чернівецької обл.) – бандуристка. У 1983 закінчила Кіцманську ДМШ, у 1988 – Луцьке музучилище, у 1997 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ). Клас старшого викладача З. А. Сингаєвської. Викладач бандури у Ківецівській ДМШ Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.20.

Борщ Раїса Миколаївна

Бородейко (Сьомак) Галина Олексіївна

Бохняк Григорій

Боцюрків Роман

Бочкай (Семенюк) Леся Степанівна

Боярчук Степан Михайлович

Бридько Любов Федосівна

Бриж Семен Федорович

БОЯРСЬКИЙ Микола – бандурист США. Зробив нову прадідівської конструкції 12-струнну довбану кобзу.

Літ: Конпленко-Запорожець П. Кобза і бандура. Вінніпег, Канада, 1963, – С.19.

БОЯРЧУК Степан Михайлович (1890-1979) – один із найініціативніших організаторів відродження кобзарського мистецтва в Конотопі, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.. Бандуристом став під впливом і керівництвом мандрівних кобзарів. Працював малярем депо.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини / НТЕ, №3 (241) травень-червень,1993, -С.59-62.

БРАТИНЕЦЬ – кобзар з Полтавщини, сучасник О.Вересая. Виконував думу „Про правду".

Літ: Лавров, 1955, – С.12.

БРАТИЦЯ Павло Савич (1843, с. Мена, тепер місто Чернігівської обл. - 1887, с. Терешківка, тепер тієї самої області) – кобзар. У 3-річному віці втратив зір. Був кріпаком поміщика Танського в с. Терешківці. Кобзарського мистецтва навчався у А.Бешка та Левка. Акомпанував собі на кобзі, яка мала 16 приструнків та 4 басові струни. Часто кобзарював разом з П.М.Дубом. У репертуарі 10 дум і понад 50 пісень та псальмів. Думу „Хмельницький і Барабаш" записав від нього М.В.Лисенко (1870-ті) і П.С.Іващенко (1874); думи „Втеча трьох братів з города Азова, з турецької неволі" та „Козак Голота"- П.С.Іващенко (1874). Виконував також думи, тексти яких вивчив зі збірника „Записки про південну Русь" П.Куліша і „Народні південно-руські пісні", яку упорядкував А.Л.Метлинський.

Літ: Жеплинський Б. Братиця Павло Савич. // ІМФЕ УМЕ, т.1, 2006, - С.265; Сперанський М. Южнорусская песня и современные ее носители. – К., 1904; Ивашенко П. Павло Братиця и Прокип Дуб. Кобзари Нежинского уезда Черниговской губернии.// Записки Юго-Западного отдела Имп. русского географического общества. – К., 1874.-Т.2; Горленко В. Кобзари и лирники. // Киев. старина. -1884.- №1,4.

БРИДЬКО (Шиць) Любов Федорівна (1951, м. Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог. Закінчила Нововолинську ДМШ. у 1971 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). У 1976 – Київську консерваторію ім.П.І.Чайковського (клас професора С. В. Баштана). З того ж року живе і працює Черкасах, очолює кобзарське товариство, викладач бандури у Черкаському музичному училищі ім. С. Гулака-Артемовського. 28 років керує ансамблем бандуристів, лауреат обласного конкурсу кобзарського мистецтва. Уклала програми для музичних училищ „Методика гри на бандурі" та „Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару ДМШ".

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.20.

БРИЖ Семен Федорович (кін ХІХ ст., станиця Канівська, тепер м.Краснодар. краю, РФ – 1943, там само) – бандурист. Учень С.Жарка, учасник чоловічої капели бандуристів ст. Канівська (1923-43). Грав на бандурі О.Корнієвського. У репертуарі домінували думи, істор. та козац. пісні. У сольній програмі гра на бандурі чергувалася з декламуванням творів Т.Шевченка зокр. «Великого льоху», «І мертвим, і живим…», «Кавказу», «Сну» тощо. Улюблені пісні Б. – «Добрий вечір, тобі, зелена діброво», «Ой сів пугач на могилі», «Ох і не стелися, хрещатий барвінку», «Пісня про Морозенка». Виступав на території Канів. р-ну (Кубань). 1943 після арешту органами НКВС керівника капели С.Жарка Б. покінчив життя самогубством.

Літ.: Польовий Р. Кубанська Україна. – К.. 2002; Нирко О. Кубанське відрродження на Кубані та його розгром // Кубань литературная. Новые доклады и сообщения. – Краснодар. 1994; Нирко О., Коваль Р. Бриж Семен Федорович // ІМФЕ УМЕ, Т.1. – К.: 2006. – С.266-267.

БРИТЬМАН Євдокія Михайлівна (1911, м. Миргород на Полтавщині) – бандуристка. Змалку любила співати, співала (сопрано) в церковному хорі, а з 1929 р. – в Миргородському народному хорі під керуванням В. П. Галченка. З 1933 до 1940 працювала буфетницею 17-го Держмлина, співала в хорі. В цей час вчилась грати на бандурі в І.М.Скляра, який виготовив для неї першу бандуру. З 1935 почала виступати як бандуристка, приєднавшись до гурту Миргородських бандуристів. Часто виступала з бандуристкою А.В.Яшною.

Під час Вітчизняної війни обслуговувала військові шпиталі, виїздила з концертами на передову лінію ІІ-го Українського фронту. В 1943 р. в складі Миргородської капели бандуристів виступала в Москві.

З 1944 до 1945 працювала в Українському народному хорі під керуванням Г.Г.Верьовки.

В 1946-1947 виступала від Вінницької, а в 1948-1952 рр. від Харківської філармоній. В 1955 р. із-за хвороби залишила сцену. Далі – пенсіонер, інвалід ІІ групи. Жила в Миргороді. В репертуарі бандуристки укр. нар. пісні та твори радян. композиторів. („Через балку летить галка", „Закувала зозуленька", „Гуцулка Ксеня", Р.Я.Савицького „Червоні маки", пісні на слова Т.Г.Шевченка та інші).

Літ; Горбенко П. З історії кобзарського руху на Миргородщині // газ. Прапор перемоги, Миргород, №18.12.-1967.

БРОДІН Анатолій Іванович (18.08.1939, м. Коростень Житомирської обл.) – бандурист, хоровий диригент, педагог, засл. працівник культури з 1973. Закінчив Тернопільське музичне училище (клас бандури, 1961) і Львівську консерваторію як хормейстер в 1967. Працює в Кременецькій музичній школі Тер-

нопільської області. Веде клас бандури і керує ансамблем бандуристів. В 1971-1975 – художній керівник капели бандуристів Будинку культури в м. Кременець. Багато виступав як соліст-бандурист, добре грає та співає (бас). В його репертуарі твори класиків, укр. композиторів та більше сотні укр. нар. пісень, деякі у власній обробці, а також „Побратався сокіл", „Ой п'є Байда", „Чуєш брате мій", „Куди їдеш, орле?", „Ніч яка місячна", інструментальні твори: „Фантазії" А.Бобиря та інші.

Літ: Мельничук Б. Бродін Анатолій Іванович // Тернопільський енциклопедичний словник, т.1, Тернопіль: Збруч, 2004, – С.188.

БРОДОСЮК Людмила Олексіївна (1952, м. Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1968 закінчила Нововолинську ДМШ, у 1972 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року – викладач Костопільської ДМШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.20.

БРОННИКОВА Наталія Аркадіївна (20.05 1979) – бандуристка-вокалістка (сопрано). Закінчила національний педагогічний інститут ім. М.Драгоманова. З 2001 – в Київському Палаці дітей та юнацтва керівник ансамблю бандуристів (лауреат ІІІ ступеня на Всеукраїнському фестивалі „Під срібний дзвін бандур", Миколаїв, 2003); лауреат І ступеня на Всеукраїнському фестивалі „Дзвени, бандуро" (м. Дніпропетровськ, 2004). Член Національної Спілки Кобзарів України Київ.

Літ: В рокотанні – риданні бандур, – С.440.

БРОНИЧЕНКО Мокій – лірник із м. Ставища Від нього П.Демуцький записав канти „Заступниці", „Варварі", „Йоану Предтечі", а також псальми: „Георгію", „Микитію" та інші.

Літ: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К., 1903; Гуменюк А. Укр. народні муз. інструменти., К., 1967, С.115.

БРОЯКО Надія Богданівна (23.06.1960) – бандуристка-виконавиця (сопрано), кандидат мистецтвознавства. Закінчила Київську консерваторію (клас бандури у С. Баштана). Працює викладачем, професор кафедри кобзарського мистецтва Київського Національного університету культури та мистецтва. Лауреат Всеукраїнського конкурсу бандуристів, лауреат фестивалю „Молоді голоси". Член Національної Спілки Кобзарів України Київ.

Літ: В рокотанні – риданні бандур, – С.440-441.

БУБЛИК Василь – кобзар з Никонівни, учень О.М. Вересая.

Літ: ЦДІА, Львів, Ф 688, о.з.191. л.238; Лавров, 1955, С.25.

БУБРАК Петро – кобзар з с. Петрівка (Петрівський хутір) біля Седнева Чернігівського пов.

Літ: Сперанський, 1904.

БУГАЙ Павло (90 рр. XIX ст. Кубань – ?) – кобзар-бандурист з Кубані.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, Львів: Сполом, 2006.– С. 271; Бандура - Нью-Йорк – 2000 – Липень-Жовтень. №73-74. – С.20.

БУГАЙ Петро (80 рр. XIX ст. Кубань – І пол. XX ст.?) – кобзар-бандурист з Кубані.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, Львів: Сполом, 2006. – С. 271; Ємець В. У золоте 50-ти річчя на службі Україні. – Голливуд-Торонто, 1961, – С.357.359.

БУДНИК Микола Петрович (03.02.1953, с. Сколобів Володарсько-Волинського р-ну Житомирської обл. – 16.01.2001, м. Ірпінь Київської обл.) – бандурист, майстер із виготовлення народних інструментів.

В 1980 почав вчитися грати на бандурі старого народного типу у ветерана кобзарського мистецтва Г.К.Ткаченка, від якого перейняв зінківську школу (харківська манера гри на бандурі), зберігаючи традиції кобзарів. Опанував увесь репертуар свого вчителя, в якому переважали думи, історичні і духовні пісні. У 80-ті роки створив у м. Ірпінь школу-майстерню для відродження старовинних кобзарських та лірницьких інструментів; заснував і очолив Київський кобзарський цех. Мав своїх учнів, яких навчав на відродженій народній бандурі (вересаївського типу). Виготовляв полегшені бандури народного типу, кобзи, ліри, інші народні інструменти, реконструював давньоруські та половецькі гудки, криловидні гусла. Намагався відродити традиційні форми функціонування кобзарства в сучасних умовах, виступаючи на вулицях, майданах біля церков та соборів, на площах та інших людних місцях. Серед учнів - Е Драч. Т.Компоніченко та багато інших.

Літ: Кузик В., Хай М. Будник Микола Петрович // УМЕ, т.1, – С.278; Черемський К. Микола Будник // Перший Всеукраїнський огляд автентичного виконавства на традиційних кобзарських інструментах.– Харків,1997; В рокотанні – риданні бандур, – С.364.

БУДЯНСЬКИЙ Ераст (1862-1901,?) – кобзар-бандурист із с. Полевого (Деркачів).

БУКИН-ЧАРІВНИЙ Василь Кузьмич (17.03. 1906, Тульська обл.) – бандурист. За молодих років виступав солістом музично-драматичного театру та в естрадних ансамблях (голос баритон). Грати на бандурі навчився 1928. Деякий час керував ансамблем бандуристів у Білій Церкві, а з 1935 – грав в Київській державній капелі бандуристів УРСР. З 1945 працював солістом Білоруської державної філармонії, а в 1949 – знову повернувся до Державної капели бандуристів. Виступав заспівувачем капели у творах „Гуде вітер вельми в полі" (муз. М.Глінки), „В лесу прифронтовом" (муз. М.Блантера), „Песня о волжском богатыре" (муз. М.Фрадкіна), „Смуглянка" (муз. А.Новікова), „Гуляв чу-

Бродосюк Людмила Олексіївна

Брояко Надія Богданівна

Бугай Петро

Будник Микола Петрович

мак на риночку" – заспівував разом з народним артистом СРСР І.Я.Козловським.

БУЛАВІН Юрій Васильович (01.02.1957. хутір Тополі Томашівського р-ну) – кубанський бандурист.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, Львів: Сполом, 2006.– С. 271; Ротов В. Молодцы «кубанцы» // Кубанские новости.-1998,- декабрь.

БУЛДОВСЬКИЙ Олександр (?-?) – кобзар-бандурист, член Полтавської капели бандуристів. Співав першим тенором. Арештований в 1931 і мабуть знищений.

Булига Ляриса

БУЛИГА Ляриса – бандуристка. Виступала деколи разом з Ніною Сергіївною Галіон. Є її фото в журналі „Бандура" разом з Н.С.Галіон. Інші відомості відсутні.

Літ: Бандура, №31-32, січень-квітень, 1990, С.61.

БУРАК Петро – кобзар із с. Петрівка (с. Петрівці) Чернігівського пов.

Літ: ЦДІА Львів, Ф.688, о.з. 191, л.232.

Бурлак Тетяна Володимирівна

БУРЛАК Тетяна Володимирівна (1983, м. Рівне) – бандуристка, педагог. виконавець. У 1998 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М. В.Лисенка (клас викладача О. Г. Кравчук), у 2003 – Рівненське музучилище (клас викладача Т. В. Свентах). Того ж року вступила до РДГУ (клас старшого викладача Н. Є. Турко). Лауреат Всеукраїнського фестивалю „Золота струна" (Донецьк, 1998), Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах (Кіровоград, 2000).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.20 -21.

БУРМОТ – лірник із с. Мачухи. В нього вчився лірник Камуз Гаврило Іванович із Старих Санжар.

Літ: Колеса Ф.М. Мелодії укр.нар.дум. - К., Наукова думка, 1969, – С.312.

БУРСАК Андріян (Андрій) – кобзар-воїн, родом із Костянтинограда. Козацький кобзар, який був осліплений ворогами (татарами чи поляками).

Літ: Колеса Ф. Про генезу. – С.116; Ваврик О. – С.14; Черемський К. Традиційне співоцтво. Українські співці музиканти в контексті світової культури. Харків: Атос, 2008. – С.93.

Буць Любов Іванівна

БУТ Іван Савич (1880, с.Підгороднє біля Катеринослава, нині смт. Підгороднє Дніпропетровської обл. – близько 1947 р., Полтавшина) – бандурист, керівник капели бандуристів. Був різносторонньо обдарованою людиною: будував водяні млини, знав добре столярну справу, був муляром, художником. Майстрував бандури. Робив червоні сап'янові чоботи гуртківцям самодіяльності, вишивав сорочки. Був добрим механіком. Сам склав із окремих частин перший трактор для колгоспної артілі.

Змалку співав, був музично обдарованим. Десь у 1920-х роках навчився грати на бандурі у Ф.О.Часника, набув високої майстерності і став гідним приємником свого вчителя. Керував капелою бандуристів. хором і драмгуртком с. Підгороднього. Сам виступав як соліст, виконував багато народних пісень, пісень на твори Т.Шевченка. Мав своїх учнів. У нього вчились О.С.Коваль, Г.Ф.Сірик-Зайцева, О.А.Солодкий та багато інших. Виготовив ряд добрих бандур, на яких грали його учні. Останні роки жив на Полтавщині, де й помер.

Літ: Рудас, лист від 23.03.1971.

БУТ Н. див. Москвіна Неля

БУТЕНКО Остап Якович (близько 1860, м. Люботин. тепер Харківської обл. – ?) – кобзар. У семирічному віці втратив зір. Близько 1876-79 навчався у кобзаря Є. Куліша. Щоліта грав біля Курязького монастиря (поблизу Люботина). Виконував думи „Про Олексія Поповича", „Про козака Голоту", „Про удову", „Про брата та сестру", пісні „Нема в світі правди", „Всякому городу нрав і права". Тексти цих творів, а також розповіді Б. про побут і світогляд кобзарів, роздуми про кобзарське мистецтво записав 1901 Є.І.Крист. Серед учнів О.Бутенка - Б.Кобзар М.Даниленко.

Літ: В рокотанні – риданні бандур – С.364.

БУТОВСЬКИЙ Юхим – кобзар з Кременчуцького пов. Полтавської губ.

Літ: Сперанський, 1904.

БУХАНЕЦЬ Михайло Самойлович (10.10. 1897, с. Райгород Кам'янського р-ну Черкаської обл. -?) – бандурист. Закінчив Великосорочанську гімназію. Грати на бандурі вчився у славнозвісного кобзаря Михайла Кравченка. Кобзарював з 1915 по 1933. Виступав як соліст-бандурист. а також акомпанував хорам, супроводжував на сцені танці („на вулиці танців не грав"). Сам складав пісні. В репертуарі понад 100 пісень, інструментальних творів, народних дум. З 1953 жив в Криму в селищі санаторію „Утьос" Алуштинського р-ну.

Літ: Листування Жеплинського Б. з Нирком О.Ф. (Ялта. Крим).

БУХОВСЬКИЙ (Биховський) Тодорко – лірник. Жив в Купелі Проскурівського повіту, брав учнів. У нього вчився молодий лірник Павло Дворник та інші.

Літ: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля // НТЕ, 2002, №4,– С.75-86.

БУЦЬ Любов Іванівна (1967, с. Деренівка Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог. У 1985 закінчила Теребовлянське училище культури, у 1989 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у філії Заборольської ДМШ Луцького району Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.21.

БУЦЬ Наталія Миколаївна (27.06.1975) –

Член Національної Спілки Кобзарів України Полтавське відділення.

БУЯНОВСЬКИЙ (Буянівський) Василь Федорович (18.08.1948) – майстер виготовлення старосвітських бандур, інженер, кобзар-бандурист, сопілкар. Учитель М.С.Галючек. Освіта вища – закінчив Миколаївський кораблебудівний інститут. Викладає в Київському Національному університеті культури. Художній керівник ансамблю „Будьмо". Школу автентичного традиційного кобзарського виконавства перейняв у кобзаря-митця Г. Ткаченка та Миколи Будника. Член Національної Спілки Кобзарів України Київ.

Літ: В рокотанні – риданні бандур – С.441.

В

ВАВРИК Марія-Ліля Омелянівна – див. Феньвеші Марія-Ліля Омелянівна

ВАВРИК Тереса Омелянівна (31.11.1932 на Львівщині – 1950) – бандуристка.

З дитячих літ виявила велику любов до пісні і до музики, відзначалась великими здібностями. Навчалась у Львівській середній школі № 49. Ще в шкільні роки під керівництвом Юрія Сінгалевича навчалась грати на бандурі й досягла високої виконавської майстерності. В 1946-1947 роках грала в капелі бандуристів при Львівському будинку народної творчості (керівник Ю.Сінгалеивч). Виділялась як солістка-бандуристка. Чудово звучали дуети у виконанні сестер Марії та Тереси Ваврик. Після смерті Ю.Сінгалевича грала в шкільній капелі бандуристів та капелі бандуристів при Львівському будинку вчителя, якими керував О.Гасюк. Неодноразово виступала на конкурсах і оглядах художньої самодіяльності Львова та області, а також у місті Києві. Нагороджувалась грамотами. В 1950 році безпідставно арештована, засуджена і відправлена на Сибір. В дорозі на каторгу, в страшних антисанітарних умовах ешелону, захворіла на тиф, від якого і померла.

Літ. Жеплинський Б. Репресоване кобзарство // У боротьбі за волю України. Книга ІІ //Львівське обласне товариство політичних в'язнів і репресованих. – Львів, 2003.– С.329.

ВАВРИНЮК (Черних) Наталія Панасівна (15.03.1964, м.Березне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. В 1979 р. закінчила Березнівську ДМШ (клас викладача О.М.Столяр), 1983 р. – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). Солістка капели бандуристів обласного будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай), з якою брала участь у концертах агітпоїзда „Комсомолець України" (Київ). З того ж року викладач бандури у Березнівській ДМШ, з 1986 р. – завідувачка дитячого сектору Володимир-Волинського будинку культури, з 1994 р. – викладач бандури Володимир-Волинської ДМШ. Учасниця вокального тріо „Живиця", солістка камерного оркестру, інструментального ансамблю.

Літ. : Столярчук Б. Топоровська Г. Рівне, 2006, – С.21.

ВАКУЛЕНКО – кобзар.

Літ: Корпус дум, т.1., – С. CXXIII.

ВАЛЬЧАК Любов Мирославівна (27.08.1973) – бандуристка, викладач класу бандури. В 1990 закінчила Львівську музичну школу №5 (викладач бандури М. Сорока). В 1993 закінчила Дрогобицьке музичне училище ім. В. Барвінського (клас бандури Сторожук Надії Петрівни). В 1993-1998 навчалась і закінчила Дрогобицький педагогічний інститут ім. І.Франка (бандура – викладач Типчак Стефанія Іванівна, вокал – Б.Базиликут). З 1998 працює викладачем бандури у Львівській державній школі мистецтв №11. Паралельно з 2007 працює артисткою тріо бандуристок „Червона калина" (керівник засл. арт. України Марія Сорока). Виступає також у дуеті з бандуристкою Іриною Шуст.

Сестри Ваврик. Зліва направо: Марія-Ліля і Тереса

ВАРВАРИК Ірина – бандуристка, Лауреат міжнародного конкурсу ім. Г.Китастого, учасниця VI-го фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю. Сінгалевича у Львові 30.11.2008 р.

Вавринюк (Черних) Наталія Панасівна

ВАРАВВА Микита Савич (бл. 1870, станиця Стародерев'янівська, нині Краснодар. Краю РФ – 1939, станиця Староменська, нині Краснодар краю, РФ) – бандурист. Дід М. Варавви учасник антибільшов. руху на Кубані. Микита грав на власноруч сконструйованій діатонічній бандурі. У 1930-х роках засуджений органами НКВС на 10 років ув'язнення. Покарання відбував у Соловец. Таборах (РФ), звідки втік і повернувся на батьківщину. У репертуарі – історичні пісні та думи, зокрема „Про козака Голоту", „Невільницькі плачі", „Гей дала, дала славним запорожцям цариця заплату".

Літ.: Нирко О. Неповний список репресованих кобзарів-бандуристів Кубані / / Польовий Р. Кубанська Україна., К., 2002; Жеплинський Б. Варавва Микита Савич. // ЕСУ, Київ: – 2005, т.4,– С.73.

ВАРЕНИЦЯ Микола (1936, Харківщина – приблизно 2006, м. Львів) – бандурист. Учень Юрія Данилівa, один із перших учасників спершу ансамблю сліпих при Львівському УТОС, а далі капели бандуристів „Карпати" під кер. Ю.Данилівa.

Вальчак Любов Мирославівна

ВАРЧЕНКО Василь (? – 22.01.1770 м. Кодня, нині с. Житомирської обл.) – бандурист гайдамака. Учасник визвольного повстання 1768 (Коліївщина). До гайдамацького руху Ремези прийшов із Звенигородки на Київщині. Своїми піснями Варченко закликав до боротьби проти поневолювачів. Закатований польською шляхтою в 1770 р.

Вар'янко Ірина Михайлівна

Василевич Романа Володимирівна

Вей (Пасічник) Ірина Миронівна

за вироком шляхетського суду разом з іншими 22 гайдамаками.

Літ: К.К. , 1976; К.С., 1832, кн.. 4, – С.165.; Полотай М., 1940; УРЕ, т.ІІ, – С. 227.

ВАР'ЯНКО Ірина Михайлівна (12.03.1974 м.Золочів, Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1994 р. закінчила Львівське музичне училище, навчалася у Рівненському державному гуманітарному університеті (клас старшого викладача Н.Е.Турко). Викладач бандури в Олеській ДМШ Львівської обл. Тепер керівник капели бандуристок „Червона калина" м. Золочів.

Літ Столярчук Б. Топоровська Г. Рівне, 2006, – С.21.

ВАСИЛЕВИЧ Романа Володимирівна (26.05. 1948 р., Львів) – співачка (сопрано) і бандуристка. Дочка Володимира, сестра Юрія Василевичів. Засл. Артистка УРСР (1987). Закінчила Львівську консерваторію (1971, клас В.Герасименка). 1971-1972 рр. – викладач Чернігівського училища. 1974-2000 – у складі тріо бандуристок Львівської філармонії. У репертуарі – „Балада про трьох героїв синів" М.Колесси (сл. В.Вихруща), „Стежина в парку" А.Кос-Анатольського (сл. І. Франка), „Утоптала стежечку" Я.Степового (сл. Т.Шевченка), укр. нар. пісні („Перелаз", „Стоїть дівча над бистрою водою").

Літ. Жеплинський Б. Василевич Романа Володимирівна //ЕСУ, том 4, К., . 2005,– С.97.

ВАСИЛЕНКО Петро (XIX ст.) – кобзар з Ічні.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей".

ВАСИЛЮК Михайло Деонисійович (23.02. 1942 р., с. Казбах нині Лужанка Тарутин. р-ну Одеської обл. – 11.09.1991 р., м.Ізмаїл Одеської обл.) – бандурист. Закінчив курси підвищення кваліфікації керівників капел бандуристів (Київ, 1979). У 1960-х роках жив у м.Ухта (Комі АРСРЮ РФ). Від 1977 – у с. Першотравневе Ізмаїльського р-ну. Організатор (1980) і керівник вокально-інструментального ансамблю „Кобзарська дума". Працював директором клубу моряків в Ізмаїлі. У репертуарі – укр. нар. пісні. Власні твори (зокрема „Дума про батька", „Дума про загиблих воїв!", „Козацькі могили"), „Осокори", Говерла", „ Калачі", обробки укр. нар пісень.

Літ Жеплинський Б. Василюк Михайло Деонисійович // ЕСУ, том 4, К.: 2005, – С. 144.

ВАСИЛЬ – лірник із с. Ксаверівка Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. – Лирники., Киевская старина, 1889, т. XXVI.

ВАСИЛЬ Ілліч - незрячий лірник із Лохвиці Полтавської області. Його знав кобзар Адамцевич Євген Олександрович із м.Ромни Сумської області.

Літ.: Листування Жеплинського Б. з Адамцевичем Є.О. (лист від 27.07.1968).

ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ Всеволод Олександрович (28.12.1928, м. Клевань Рівненського р-ну і обл. – 5.08.1992 р., Львів-Брюховичі) – бандурист. В 1940-х роках слухав капелу бандуристів під управою Григорія Китастого і захопився мистецтвом бандуристів. З допомогою бандуриста Приходька навчився грати на бандурі. В 1944 р. переїхав жити в м. Львів, де виступав (1945-1947) в капелі бандуристів, яку створив Юрій Сінгалевич при Львівському обласному будинку народної творчості. В 1947 р. поступив у Київський театральний інститут. В 1949 р.звинувачений в націоналізмі, арештований і ув'язнений. На засланні в 1953-1954 рр. в Джазказгані виступав з бандуристом з Білорусії Даниленком. Виконували: „Де ти бродиш моя доле?", „Коли розлучаються двоє", „Ой у полі вітер віє", інші укр. та рос. нар. пісні. 1956 - звільнений з ув'язнення, жив в Джазказгані, а з 1970 – у Львові. В репертуарі переважали укр. нар. пісні.

ВАСЮТА Олег Павлович – Член Національної Спілки Кобзарів України, Чернігів.

ВАХНО Герасим (XVШ – XIX ст.) – лірник. Від нього С.І.Маслов в 1902 р. на Еллінському ярмарку в Ічні записав псальму „Удова"

Літ : ЦДІА, Ф688, т.1., О.3 192/2.

ВАЩЕНКО Анастасія Самійлівна (нар. 1925) – бандуристка. учениця В.А.Кабачка. Директор та викладач луцької музичної школи по класі бандури.

Літ: Ващенко Анастасія. Встає сивий похилий. // Бандуристе, орле сизий. Віночок спогадів про В.Кабачка. Упорядник С.В.Баштан, Л.Я.Івахненко. – К.: Музична Україна, 1995. С. 75-80 та С.131.

ВЕДМЕДЕНКО Микита – кобзар і лірник в с. Мачухи Полтавського повіту.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 767, л.7.

ВЕДМЕДЮК Наталія – бандуристка, дипломант IV Міжнародного конкурсу ім. Г. Хоткевича. В репертуарі: Г.Китастий „Гомін степів", Г.Менкуш „Весняна фантазія".

ВЕЙ (Пасічник) Ірина Миронівна (07.06.1985, м. Львів). Навчалась в ДМШ №2 (1994) по класу бандури (викл. Залуцька Х.Р.). Через рік (1995) поступила в Львівську середню музичну школу-інтернат ім.С.Крушельницької по класу бандури (викл. Ланова А.В.). У 2004 закінчила ЛДМУ ім. С. Людкевича і отримала диплом з відзнакою по спеціальності „Музичне мистецтво", спеціалізація „Теорія музики", „Народні інструменти" (клас бандури – Неміш Н. Є., вокал – Якимець Н.П.). Після завершення навчання в училищі вступила в ЛНМА ім. М.Лисенка на оркестровий факультет по класу бандури (викл. Посікіра Л.К.). Паралельно в 2004 вступила в АКККіМ (м.Київ) та отримала базову вищу освіту за спеціалізацією „Музикознавець-експерт" (2006) та захистила там само магістерську роботу на звання магістра музикознавства

(2008). Навчаючись в ЛДМУ ім. С.Людкевича була учасницею Народної капели бандуристів „Заспів" (керівник Залуцька Х.Р.). Брала участь в концертах в Україні та закордоном. Вроджені артистичні здібності та добрі вокальні дані (ліричне сопрано) дають можливість бандуристці активно займатися сольною концертною діяльністю. В репертуарі: твори світової та укр. класики, укр. народні пісні та твори сучасних композиторів.

ВЕНГЛЕВСЬКА Люба – бандуристка, випускниця Львівської консерваторії (нині Музична академія) ім. М.В.Лисенка.

Літ.: Бандура, №37-38, липень-жовтень, 1991. – С.37.

ВЕРБА Данило – бандурист середини XIX ст. з Полтавщини. Його знав О. Вересай, знав як покійного. Був людиною доброю, лагідної вдачі.

Літ: Записки Юго-Западного общества (ЗЮЗО), 1873, т.1. – С.332; ЦДІА Львів, Ф. 688. о.з. 191, л.240; Лавров, 1955, – С.13.

ВЕРБИЛЕНКО Олексій – бандурист. Учень О.С.Корнієвського;

Літ: Корнієвський О. , лист від 10.11.1971; Полотай М. . лист від 23.II. 1972.

ВЕРЕМІЄНКО Оксентій – лірник в Петрівцях.

Літ.: Укр. нар. думи, т.1. корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

ВЕРЕСА Микола Онуфрійович (22.12.1894 – 8.01.1938) – бандурист, бандурний майстер-винахідник, творець гетьманської бандури, хормейстер, регент станичної Покровської церкви, голова станичного суду. Народився в родині сотника Кубанського козацького війська у станиці Саратовська на Кубані. (Онук отамана станиці). Походив із давнього козацького роду, корені якого губляться у перших кошах Запорізької Січі. Початкову освіту отримав у станичній школі. За опосередкованими даними співав у Катеринодарському козацькому хорі. Одержав музичну освіту. Висококваліфікований теслярь. Очолював бригаду теслярів. Грав на бандурах власних конструкцій: діатонічній і хроматичній. У репертуарі мав думи, народні пісні і танці. Активний діяч українського відродження на Кубані. Керівник драматичного і хорового гуртків. Арештований 11 грудня 1937 за звинуваченням у причетності до „Контрреволюційної" повстанської організації. Рішенням трійки УНКВД в Краснодарському краї 23.грудня 1937 засуджений до страти. Розстріляний у м.Краснодарі. Реабілітований 30 березня 1957 р.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.286-287.

ВЕРЕСАЙ Григорій – кобзар кінця XVIII – початку XIX ст. з Полтавщини. Дід Остапа Вересая. Часто грав біля церкви в с.Калюжинці. Змолоду ходив з кобзою і дальше в Прилуки, Ромни, а деколи і в Полтаву,. Коли осліп поводирем йому був внук О.Вересай. Вмів грати кілька дум і багато народних пісень. Помер нагло – вийшов у великий мороз з кобзою на жебри і замерз.

Літ: Бурлака Ф. Остап Вересай, - Київ,.1955.

ВЕРЕСАЙ Остап Микитович (прізвиська – Остап Сокиринський, Лабза, Радчишин; 1803, с.Калюжинці нині Чернігівської області – квітень 1890, с.Сокиринці тепер тієї ж області) – кобзар. Походив з кріпаків. Батько В. грав на скрипці, був сліпим. У 4 роки осліп і В. З 15 років навчався у кобзарів С.Кошового з с.Голінки, Микити з с.Кладьківки (тепер – обидва Чернігівської обл.), Є. Андріяшівського з м. Ромен (тепер Сумської обл.) та ін., але повного курсу навчання не закінчив. Кобзарську майстерність удосконалював під час чисельних мандрівок, слухаючи інших кобзарів. Близько 1852 оселився в с. Сокиринцях. Виступав в Києві: 1873 – на засіданні Південно-Західного відділу Російського географічного товариства, де були зачитані реферати М.В.Лисенка та П.П.Чубинського про творчість В., і 1874 – під час 3 археологічного з'їзду, 1875 – у Петербурзі на засіданні відділу етнографії Російського географічного товариства, концерті в Археологічному товаристві, клубі художників (на відзнаку пам'яті Т.Г.Шевченка), університеті та ін., після чого ім'я В. стало широко відомим демократичній громадськості Росії.

В репертуарі В. дев'ять дум „Про втечу трьох братів з города Азова", „Проводи козака", „Про бідну вдову і трьох синів", „Буря на Чорному морі", „Сокіл і соколи", „Федір Безродний", „Невільники на каторзі", „Сестри і брат", „Івась Коновченко Вдовиченко"; українські народні пісні – соціально-філософські та сатиричні („Нема в світі правди", „Дворянка", „Хома та Ярема", „Старий з молодою"), танцювальні („Дудочка", „Циганочка", „Козак-валець", „Ой їхав, не заїхав", „Бугай" та ін.), моралістичні, жебрацькі, псалми та ін. Записи дум і пісень від В. та перші наукові розвідки про нього належать А.М.Жемчужнікову (з 1852; автор першого портрета В., був у дружніх стосунках з кобзарем, листувався, залишив про нього спогади), П.О. Кулішу (з 1857), М.В.Лисенку (з 1873, перша наукова розвідка репертуару В.), О.О.Русову, П.П.Чубинському, К.Ф.Ухач – Охоровичу, П.А. Мартинову та ін.

Про В. знав Т.Г.Шевченко: 1860 надіслав йому поштою примірник „Кобзаря" з дарчим написом. Високо цінував талант народного співця П.І.Чайковський. Про творчість В. писали І. Я. Франко, С. В. Тобілевич, О. Ф. Міллер, П.П. Сокальський, О.С.Фамінцин, Ф. М. Колесса, М. О. Грінченко, О. Г. Сластіон, М. Т. Рильський, П. Г. Тичина, а також зарубіжні дослідники Р. М. Рільке, А. Куба, Ф. Равіта, В. Ральстон, А.Н.Рамбо. Кобзаре-

Венглевська Люба

Вересай Остап Микитович

ві присвячена повість Ф.М. Бурлаки „Остап Вересай", портрети В. виконали живописці К.Є. Маковський, М.С.Самокиш, графіки М.М.Маловський, М.Теплов, Л.Воєдило, скульптор В.І. Зноба та ін. У с. Сокиринцях в 1959 відкрито кімнату-музей В., 1971 – там встановлено пам'ятник за графічним малюнком Л. Жемчужнікова (скульптор М. Харченко), а в 1978 – надгробок (бронза, скульптор А.І. Коломієць, арх. А. Ф.Ігнащенко). У с. Сокиринцях проводяться традиційні кобзарські фестивалі „Вересаєве свято") 1988, 1998.

Літ.: Лисенко М. В. Характеристика музичних особливостей музичних дум і пісень, виконуваних кобзарем Вересаєм. Ред. Гордійчука. К.:1955; Шаповал, 1963; УРЕ, том 2, С. 310; В рокотанні-риданні бандур // авт-упряд. М.А. Шудря, В. Г. Нечепа. – К.,; МАУП, 2006, – С.365.

Верещинська Данута Степанівна

Верещинський Олександр Павлович

ВЕРЕТА Григорій Степанович (04.05.1951 р., с. Лучиці Сокальського р-ну Львівської обл.) – диригент капел бандуристів, педагог, доц.. Нар. арт. України (1991); 1998 - закінчив Київський і-т культури, 1973, клас І.Терещенко. 1973-1978 – дир. муз. школи на Вінниччині; 1978-1982 – хормейстер, 1983-1988 – та 1994-2000 – 2-й дир. Державної капели УРСР, (нині Нац. Капела бандуристів України ім. Майбороди), 1993 – 1994 – дир. Ансамблю пісні та танцю МВС України; 1988 – 1993 та від 2000 – викл. Київ. Ун-ту Культури і мистецтв України. Власні твори: кантата „Кобзарева пісня" сл. Л.Горлача, хори: „Балада про опришка" сл. Л.Забашти та „Золоті ворота» сл. Б.Олійника. Збірки – „Дитячий альбом для бандури" 1991, „Стрілецькі пісні для чоловічого хору" (1994), обробки укр. нар. пісень та ін.

Літ. Верета Григорій Степанович // ЕСУ, том 4, – С.258; В рокотанні-риданні бандур – С.366.

ВЕРЕЩИНСЬКА Данута Степанівна (8.09. 1950, с. Березівці Миколаївського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, дослідник і популяризатор кобзарського мистецтва, член НСКУ, секретар Дрогобицького регіонального осередку спілки (з 1999). Грати на бандурі навчилася в капелах бандуристів „Струмок" та „Дністер" при БК м. Новий Розділ Миколаївського р-ну на Львівщині, водночас концертуючи в них під керівництвом Богдана та Романа Жеплинських. Була старостою капели бандуристів в 1965-1968 рр. В 1968 виконувала доручення супроводжувати незрячого кобзаря Є.Адамцевича по Прикарпатті (м.Трускавець, Дрогобич, Новий Розділ). Навчалася в Дрогобицькому Педагогічному інституту ім. І.Франка на філологічному факультеті, де в 1968 вела програму на концертному вечорі кобзаря Є.Адамцевича. Тоді ж познайомилася з Олександром Кирян-Верещинським, з яким згодом одружилася. Нагороджена дипломом ІІ ступеня за студентську наукову роботу про кобзаря Є. Адамцевича (1969). Працювала педагогом (вчитель, ст.вчитель, вчитель методист, відмінник освіти України, учитель року (1999) по м.Дрогобич, далі через хворобу інвалід, пенсіонер. Проживає в м. Дрогобич. Учасник фольклорних експедицій, зібрала матеріали про кобзарів Є. Адамцевича та Рачка, які зберігаються в Роменському і Дрогобицькому краєзнавчому музеях. Архів Верещинських містить листування з цими кобзарями, а також з дружиною кобзаря Григорія Спиці, братами В. і М.Литвинами. Разом з чоловіком організувала пошук могили кобзарки Олесі Левадної та встановлення пам'ятної таблиці в честь кобзарки на пл. Ринок у Дрогобичі. Д.Верещинська член першої Ради відновленої „Просвіти" в м.Дрогобич, „Товариства української мови", член Союзу Українок, член Ради Конгресу української інтелігенції Дрогобиччини (1993). В. літературний редактор репертуарних збірників творів для бандури чоловіка Олександра Верещинського. З 1989 в родинній оселі Верещинських діють студії „Золоті пера" і „Кобзарська Світлиця".

Твори: Верещинська Д. Слово про кобзаря / газ.. „Галицька зоря", №17(549) від 12.02.1994, – С..3; Верещинська Д. Петро Рогуцький (1821-1991) // Дрогобиччина Івана Франка, т.IV, вид. „Відродження", 1997, -С.683:. Верещинська Д. Ужинок із життєвої дороги. Післямова // Р.Жеплинський Мої дороги.Книга перша, вид. Дрогобич, -С..171;

Літ: Фиштик Й. Дві мужні постаті // збірник На Україну повернусь, Каменяр, Львів, 1995,. – С.30; Онищак А. О.Левадна у нашому місті // газ.Галицька Зоря" м.Дрогобич Львівської обл.. №54 (1346) від 28.05.1999, – С.1-2; Пастух Р. Поєдналися дві долі жити для народу // За вільну Україну, №4891522) від 11.06.1999, – С.5.

ВЕРЕЩИНСЬКИЙ Олександр Павлович (23.05.1940 р., м.Ромни Сумської обл.) – бандурист, педагог, член Львівського відділення Національної спілки кобзарів України.

Першим вчителем гри на бандурі був бандурист Григорій Макарович Спиця. Вже у 1957 р. Олександр брав участь в обласному огляді художньої самодіяльності. У 1963 р. закінчив Львівське музичне училище (клас бандури викладачів Ю.П. Барташевського та В.Є. Герасименка), а у 1968 р.– Львівську державну консерваторію (клас бандури В. Є. Герасименка). З 1968 р. працював викладачем по класу бандури в Дрогобицькому музичному училищі. Деякий час вів і клас бандури на муз. факультеті Дрогобицького педінституту, керував ансамблями бандуристів при цих закладах, підготував багато здібних бандуристів. Як соліст бандурист виступав у Львівській, Івано-франківській, Миколаївській, Херсонській областях. У репертуарі крім український народних пісень, дума „Буря на Чорному морі", твори класиків та сучасних композиторів. Має власні твори. Виховав багато фахівців-бандуристів, серед

яких заслужена артистка України Марія Сорока (Будник), лауреат Всеукраїнських та міжнародного конкурсів Заслужений діяч мистецтв України Микола Мощик, лаурет міжнародного конкурсу Надія Ватаманюк (Худак), заслужена артистка України Наталія Лемешка (Панчишин), лауреат Всеукраїнських і міжнародних конкурсів Надія Євенко-Сковрон, лауреат всеукраїнських конкурсів І.Шміло, О.Рибак.

Видав декілька збірок власних творів для бандури, серед яких збірник вокальних творів „Мальви", поліфонічні твори зарубіжних композиторів епохи барокко.

Літ.: Верещинський Олександр Павлович. Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні, Львів: Край, 2000, – С.121; Музика, №2, 1970; НТЕ, №5, 1987.

ВЕРНИГОРА Мусій – легендарний кобзар – бандурист, сліпий лірник, віщун. Про його віщування розказували кобзарі різні легенди. Твори виконував дуже експресивно. „Кобза у нього була у полотняній торбинці, щоби не запилилася, бо потім, як замажеться, не так голосно грає" – розповідали селяни про його інструмент. Як і деякі інші кобзарі вмів наперед передбачати – віщувати різні події, які здійснювалися. Створив пісню про страшний сон, пророкуючи Коліївщину. Поховали його в Каневі.

Літ: Будуйкевич Н. Тарас Шевченко – поет і музика. // Бандура, №67-68, січень-квітень. 1999. – С.32; ІМФЕ, Ф. 11-4. О.зб.739. – С.90-91; Черемський К. Шлях звичаю – Харків: Глас, – 2002. – С.70.

ВЕРТІЙ Олексій Іванович (15.12.1950, хутір Веселий Яр Липоводолинського р-ну Сумської обл.) – дослідник кобзарства, народознавець, український публіцист, доктор філологічних наук. В 1972 р. закінчив Сумський педінститут. В 1983 р. – аспірантуру при кафедрі літератури Київського педінституту (тепер – Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова). Працював у загальноосвітніх школах Роменського р-ну Сумської обл., перебував на журналістській роботі. З 1978 р. – старший лаборант, згодом старший викладач, доцент кафедри української літератури Сумського педінституту. За радянського режиму зазнавав утисків і був змушений залишити роботу в інституті. Вивчає народні джерела творчості українських письменників, питання кобзарства. Один із ініціаторів та організаторів Всеукраїнських наукових конференцій, присвячених вивченню життя та творчості кобзарів Євгена Адамцевича (1983) та Єгора Мовчана (1988), які проводилися в Сумському педінституті. Активно виступає в пресі, на радіо та телебаченні з лекціями про кобзарство та інш.

У галузі методики викладання української літератури в школі наукові інтереси зосереджені навколо проблем формування національної самосвідомості та розробки етнопедагогічних принципів викладання української мови та літератури в школі. 6 травня 2011 р. у Львівському національному університеті ім. І.Франка успішно захистив докторську дисертацію „Народні джерела національної самобутності української літератури 70-90-х років XIX ст.", у якій значну увагу відведено з'ясуванню ролі кобзарства у становленні нової української літератури.

Твори: Оживай, кобзарська слово! // Радянська освіта, 1990,.№51, 26 червня. – С.3-4; Український Гомер (Життя і творчість Остапа Вересая) // Українська мова і література в школі, 1991, №12, – С.36-39; Мистецтво кобзарів та лірників у колі наукових інтересів І.Франка. // Іван Франко і національне відродження. Тези Республіканської наук. конф., Криворівня, 23-24 вересня 1991 р., Львів, 1991. – С.133-135; Кобзарі і самодіяльне та професійне мистецтво бандуристів // Фольклор та професійне мистецтво: Мат. Всеукраїн. Наук-практ. Конф. Ніжин 1992, – С.82-83; Проблеми вивчення кобзарства в Україні // Матеріали до української етнології. – К., 1995. вип.. 1(4) – С.329-331;

Літ.: Маслак Т. Книга про кобзарів (Євгена Адамцевича та Єгора Мовчана) // Народознавство №58, 2000, – С.25-26; Жеплинський Б. Вертій Олексій Іванович // Українська журналістика в іменах. Матеріали до енциклопедичного словника за ред М.М.Романюка Випуск 7, Львів, 2000. - С.52-54.

ВЕРХОВЕЦЬ Іван Ґригорович (Кобринський район Брестської обл. – ?) – лірник. Жив на Україні в с.Мокрому Дубенського р-ну Рівненської обл.. Сам добре робив ліри для лірників Полісся і Волині та інших.

Літ. : Пшеничний М. Лірник Верховець. Збірник „Отчий край", „Молодь", 1988.

ВЕСЕЛИЙ (Цар) Самсон Васильович (1846 р., с. Сосновий Ріг, тепер с. Литвинівка Валківського р-ну Харківської обл. – поч. XX ст.) – лірник і кобзар, Нар. і жив в с. Литвинівка (раніше Сосновий Ріг), тепер Валківського р-ну Харківської обл. Учасник XII Археологічного з'їзду 1902 р. в Харкові, сфотографований серед групи укр. нар. кобзарів і лірників, що грали на цьому з'їзді. В репертуарі: думи „Три брати Самарські", „Маруся Богуславка", „Про вдову і трьох синів", „Про брата і сестру", „Про Олексія Поповича", укр. родинно-побутові пісні, канти, псалми, близько 20 укр. нар. танц. награшів (у т.ч. „Тетяна" з примовками) та інші.

Від нього в 1930 р. длслідник Харків записав початок думи „Про Олексія Поповича" та псальму „Про Олексія Божого Чоловіка" (записи зберігаються в фондах ІМФЕ, Ф 14-10 / 1171). На запрошення Д.І.Яворницького разом з кобзарями Петром Семеновичем Древченком, Іваном Йовичем Кучугурою-

Вернигора Мусій

Вертій Олексій Іванович

Веселий (Цар) Самсон Васильович

Кучеренком, Павлом Михайловичем Гащенком та Олександром Петровичем Гамалією грав на „Южнорусской областной сельскохозяйственной промышленной и кустарной выставке", яка відбувалась в Катеринославі з 1 липня по 10 жовтня 1910 р. (збереглось фото цих п'яти учасників виставки).

Літ.: Колесса Ф. М. Мелодії укр. нар. дум. В кн. Матеріали до укр. етнології. Т.14., Львів, 1913; Хоткевич Г. М. Воспоминания о моих встречах со слепыми В кн.: Хоткевич Г.М.. твори, т.1,.К., 1966; Жеплинський Б.М. Веселий Самсон Васильович // Мистецтво України. Енциклопедія т.1, „Українська енциклопедія", 1995, – С.312.

Висоцька Євгенія Мусіївна

ВЕСЕЛОВСЬКИЙ (XVII ст.) – придворний кобзар бандурист. Був почесним співцем при дворі польського короля Яна III Собєського (XVII ст.). Король велів йому грати, співати волоські і козацькі думи та і сам співав. Про нього згадує польський хронікар Казимир Сарніцький.

Літ.: Нудьга Г. Слово і пісня. Дослідження. К.: "Дніпро", 1985. – С.97; Нудьга Г. Укр. дума і пісня в світі. Інститут народознавства НАНУ ,Львів,1997. – С.68; Kazimiesz Sarnicki Pamietniki z czasow Yana Sobieskiego – 1691-1696.

ВЕЧІРСЬКИЙ Антін – кобзар, про якого П.Мартиновичу в 1876 згадував Магадин.

Літ: ЦДІА АН УРСР Ф 688, 0-1, 191,98.

Висоцька Євгенія Мусіївна

ВИДНЮЧЕНКО Опанас (Афанасій) (XIX ст.) – лірник із с. Хрестиця. Співав запорозькі невільницькі пісні. Про це згадує П. Мартинович (1838 р.) та інші.

Літ : ІМФЕ, фонд Білозерського. Мартинович П.Д. Лирник Афанасій Виднюченко, 1893. Ф 11-4/809; ІМФЕ, Фонд Мартиновича Ф 11-4 (674).

ВИННИЦЬКА Наталія – бандуристка, студентка ЛНМА ім. М. Лисенка, учасниця VI-го фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю. Сінгалевича 30.11.2008 р. у Львові. Учасниця ювілейного творчого вечора Оксани Герасименко „Таїна Любові", який відбувся 11.06.2009 р. у Львівській філармонії.

Літ: Програма творчого вечора. Львів, 2009.

ВИСЛОЦЬКА Марія – бандуристка, педагог. Працювала викладачем у Луцькому музичному училищі, виступала в тріо бандуристок цього училища (в 1990-х роках) разом з Ларисою Рихлюк та Ларисою Нагорною.

Літ: Фото тріо бандуристок Луцького музичного училища // Бандура, липень – жовтень, 1991, №37-38, – С.21.

ВИСОЦЬКА Євгенія Мусіївна (9.06.1936, м. Костопіль Рівненської обл.) – Бандуристка, співачка квартету та капели бандуристок обласного будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А. Ю. Грицай). У 1955 р. закінчила Костопільське педучилище. У 1960 р. – Рівненське музучилище (клас викладача В. М. Крохмаля). Працювала в музичних школах Костополя, Рівного, у будинку художньої самодіяльності. Нині на пенсії. Проживає у м. Рівне. Лауреат республіканських, всесоюзних та міжнародних оглядів і фестивалів, зокрема: „Золотий павлін" та „Карусель". Нагороджена Почесною грамотою Президії Верховної Ради України. Учасниця „Золотого квартету" (Євгенія Висоцька, Наталія Грицай, Ніна Марчук, Євгенія Ігнатієва) у репертуарі якого було понад 100 пісень.

Літ.: Мельничук С. Золотий квартет// Червоний прапор.- 1970 – 19 червня; Солов'їний спів Полісся // Червоний прапор – 1975- 23 липня; Ясинська А. Чарівний спів бандури// Червоний прапор – 1974. - 4 серпня; Співає квартет бандуристок (буклет).- 1975; Шморгун Є. Солов'їний спів Рівненщини// Червоний прапор – 1983.-14 грудня; Столярчук Б., Топоровська Г.Рівне, – С.22.

ВИСОЦЬКИЙ (Кутуз, Кутузов) Іван Іванович (15.05.1919 на Сумщині) – бандурист, керівник ансамблю бандуристів, зав. клубом. Учасник Другої Світової війни. Закінчив Путивльську музичну школу (1955), заочно Путивльську середню школу (1977), далі Московське музичне училище ім. Н. Крупської по класу баяна. Музично обдарований, ще юнаком навчився грати на балалайці, гармошці. Почувши в 1946 р. гру мандрівного бандуриста, сам змайстрував собі бандуру та навчився на ній грати. З 1948 р. виступає як бандурист разом Костянтином Петровичем Каменевим з села Камені Кролевецького р-ну. 1946-1950 рр. – зав. клубом в с. Ворголкролевецького р-ну Сумської обл. 1950-1968 – зав. Литвинівського сільського клубу Кролевецького р-ну. З 1968 – художній керівник Волокитинського будинку культури Путивльського р-ну. З 1984 р. – пенсіонер.

В репертуарі багато народних пісень. Серед них багато жартівливих: „Раз приходжу я додому", „Дід бабу продає". Разом з дружиною Антоніною Петрівною співають нар. пісні „Йшли корови із діброви", „Дощик накрапає" та інші. Власних творів не має. В нього вчились грати на бандурі Шиш Уляна Василівна, Москаленко Марія Олексіївна, Сімонець Лідія Федорівна.

Літ: Лист Володимира Садівничого до Б. Жеплинського від листопада 1989 р.

ВИСПІНСЬКИЙ Іван Ярославович (23.06. 1964, с. Пищатинці Борщівського району Тернопільської області) – музикант, фольклорист, автор пісень. Член Національної спілки кобзарів України (з 2003), співзасновник Тернопільського обласного осередку НСКУ. Лауреат міжнародного пісенного фестивалю «Доля» (м. Чернівці), дипломант Всеукраїнського фестивалю авторської пісні та співаної поезії «Оберіг» (м. Луцьк, 1992). Закінчив Теребовлянське культурно-освітнє училище (1982), факультет хорового диригування Рівненського інституту культури (1989). Керував дитячим зразковим фольклорним ансамблем «Веснянка» Рівненського Палацу піонерів. Брав участь у Всесоюзних лабораторіях фольклору, всеукраїнських науково-практичних

конференціях кобзарського мистецтва, семінарах тощо. Від 1989 – провідний методист із вокально-хорового жанру Тернопільського обласного методичного центру народної творчості; 1983 створив при ньому ансамбль української пісні «Тернове поле». Пісні, що Виспінський записав у селах Тернопільщини надруковані у збірниках «Ой прийшла весна з квітками», «Нова радість стала» (обидва – Т., 1993), «Літопис Борщівщини» (вип. 3,5,7) та ін. Автор музики до пісень на сл. О. Богачука, В. Крищенка, М. Левицького, О. Олеся, М. Ткача та ін., музикознавчих та етнографічних статей у періодиці.

ВИТВИЦЬКИЙ Антон Миколайович (1903 р., Заславський пов., Волинського Полісся (с.Кам'янка Хмельницької обл.) - ?) - лірник. Вчився лірництва у с. Махнові Заславського пов. у лірника Тимора Романюка (1926). Від нього О.Ф.Ошуркевич в 1989 записав пісню „Про Морозенка". В його репертуарі значне місце займали пісні про сирітку („Нещаслива й година на світі настала"), панщину („ Ой кувала зозуленька"), приймака („Ой був собі чоловік"), Морозенка („О, Морозе, Морозенку! Ти славний козаче.").

Літ.: Ошуркевич О. Поліський лірник // Етнографічна музика України. Товариство „ Просвіта" , 2004, – С.3-4; Лист Ошуркевич О.Ф. до Жеплинського Б.від 25.06.2002.

ВИШНЕВСЬКИЙ Семен – лірник з с. Опішня.

Літ: НТЕ, №3, 1963 (про Роздольського).

ВІВЧАРЕНКО Харитон Лук'янович (близько 1892, ст..Канівська – 1940, м.Гуларішпт, Кавказ) - кубанський кобзар-бандурист. Дані про нього є в листах Жарка Андрія Степановича (1902-1997) від 3.11.1987 та 23.12.1987 до О.Ф.Нирка.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, Львів: Сполом, 2006. – С.271

ВІДОРТ Гжегож (Григорій Адамович; 12.03. 1764, с. Небещани, тепер – Польща – 1834. с. Кузьмин, тепер Красилівського району Хмельницької області) – лірник-торбаніст, придворний музика графа В.Ржевуського. Народився 1764 на Волині. Брав участь у польському повстанні 1830-31. У репертуар Відорта входили крім власних, народні пісні та пісні написані Т.Падурою, Я. Комарницьким і покладені на музику В.Ржевуським, напр.: „Спів Ревухи", „Подорож Вацлава Ржевуського", „Піснь Відортова", „Золота борода". Мелодії трьох перших пісень записав М.В.Лисенко, який вважав „Спів Ревухи" кращим музичним твором Відорта. „Піснь Відортова" довгий час була популярною в Галичині. Традиції Григорія Відорта продовжили його син Каетан і внук Франц.

Літ. Відорти. // В рокотанні – риданні бандур. Авт-упорядники М.А.Шудря, В.Г.Нечепа. - К., - МАУП, 2006. – С.367; Лысенко Н.В. О торбане и музыке песен Видорта, Киевская старина, 1892, №3; Русов А.А. Торбанисты Грегор, Каэтан и Франц Видорты, Киевская старина, 1892, №3; УРЕ, Київ, 1961-1964, т.II, – С.426.

ВІДОРТ Каетан (1804, Волинь – 1852, Славута, тепер Хмельницької області) – лірник-торбаніст, придворний музика графів О. та Р.Сангушків. Син і учень Гжегожа В. Успадкував його репертуар. Автор пісні „Повернення з неволі" („Встань, козаче, Лицем вдар", 1842). Автор багатьох ліричних пісень, які згодом стали народними. З 1825 – член гуртка „польських українофілів", що контактували з декабристами. З того ж року працював у школі кобзарів і лірників, яку створив і очолив Т.Падура в Саврані (тепер смт. Одеської області). Після загибелі В. Ржевуського під час польського повстання 1830-31 жив у Славуті (тепер місто Хмельницької обл.). Автор слів і музики пісень присвячених В. Ржевуському. У репертуарі також „Пісня про Кармалюка" Я. Комарницького, пісні на слова Т.Падури, „Дума про Саву Чалого", козацькі, жартівливі та інші пісні.

Літ. Відорти. // В рокотанні – риданні бандур. Авт-упорядники М.А.Шудря, В.Г.Нечепа. - К., - МАУП, 2006. – С.367; Лысенко Н.В. О торбане и музыке песен Видорта, Киевская старина, 1892, №3; Русов А.А. Торбанисты Грегор, Каэтан и Франц Видорты, Киевская старина, 1892, №3; УРЕ, Київ, 1961-1964, т.II, – С.426.

ВІДОРТ Франц (1831 – після березня 1892) – лірник-торбаніст, придворний музика Р.Сангушка. Син і учень Каетана В. Успадкував його репертуар, складав власні пісні. М.Лисенко та О. Русов 1891 записали від нього низку пісень Гжегожа В. і Каетана В., „Думу про Саву Чалого" та історію їхньої родини.

Літ. Відорти. // В рокотанні – риданні бандур. Авт-упорядники М.А.Шудря, В.Г.Нечепа. – К., – МАУП, 2006. – С.367; Лысенко Н.В. О торбане и музыке песен Видорта, Киевская старина, 1892, №3; Русов А.А. Торбанисты Грегор, Каэтан и Франц Видорты, Киевская старина, 1892, №3; УРЕ, Київ, 1961-1964, т.II, – С.426.

ВІВЧАР Христина – бандуристка, учасниця концерту 14.01.2009 в Львівському оперному театрі з нагоди 20-річчя товариства „Лемківщина" у Львові.

ВІВЧАРИК Валентина Анатоліївна – бандуристка, педагог. Закінчила Київську консерваторію. Викладач класу бандури в Київському інституті культури. Серед її учнів бандурист Тарас Шульга.

Літ.: Шульга Т. Лист до Б.Жеплинського Б від 16.11.1992 р.

ВІЛЬГУЦЬКА (Лаба) Ольга Степанівна (10. 05. 1957, Львів) – бандуристка, педагог, Член Національної спілки кобзарів України (1999). Навчаючись в дитячій музичній школі №1 ім. Кос-Анатольського, виступала в капелі бандуристок „Дзвіночок" Львівського Палацу Піонерів, яка представляла українське мистецтво на IX міжнародному конгресі „ICME" в Москві, була учасницею республіканських

Вільгуцька (Лаба) Ольга Степанівна

Вільчинська Олена Володимирівна

Власюк Наталія Борисівна

фестивалів у Львові та Києві. В 1973 в складі ансамблю „Троїсті музики" була делегатом X Всесвітнього фестивалю молоді і студентів в Німеччині (Берлін). В 1974 закінчила музичну школу №1 і сш №63 з відзнакою. Закінчила Львівське музучилище з відзнакою (1977, кл. бандури Г.Гальчак). Відтоді – викладач класу бандури Оброшинської муз. школи (Львів. обл.), 1980-2000 – Львівськ. муз. школи №6, від 1999 – Львів. муз. школи №1. В 1984 р. – закінчила Дрогобицький педагогічний інститут, нині – Дрогобицький педагогічний університет ім. І. Франка. На сьогодні - провідний викладач-методист України вищої категорії. Учні Вільгуцької О. неодноразово ставали переможцями міських конкурсів „Світанкова перлина", „Юні таланти Львова", обласних та Всеукраїнських конкурсів, серед них Дужа Мирослава, Федишин Наталія, Нижник Галина, Цигелик Юлія, Жатковський Олександр, Вільгуцька Роксолана, Гавор Марта, Шепотько Соломія, Сиділо Марта та інші. Ольга Вільгуцька учасник багатьох обласних науково-практичних конференцій (Київ, 2009; Кіровоград, 2010; Чернігів 2010 та інших), фестивалів та з'їздів кобзарів. В. – авторка численних перекладень і обробок для бандури творів різних композиторів і нар пісень. Видала зб. власних творів та обробок для бандури: „Віночок подяк" (2000) та „Шевченкова весна" (2004, обидва – Львів). Власні твори: „Мамина коса", „Дві зірнички", „Гей, на високій полонин", „Кобзарева дума", „Пісня про Роксоляну", „Калинонька" та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Вільгуцька Ольга Степанівна // ЕСУ, К.,2005, т.4 С. 543; Жеплинський Б. Вільгуцька Ольга Степанівна //ЕМУ, т.1, К.: 2006, – С.377

ВІЛЬЧИНСЬКА Олена Володимирівна (30. 01. 1972, м.Рівне) – бандуристка, педагог. виконавець. У 1987 р. закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець). у 1991 р. – Рівненське музучилище (клас викладачів Т. В. Свентах, Т.А.Басовець, А. Ю. Грицая), у 1998 р. – музично-педагогічний факультет РДПІ (нині РДГУ, клас викладача Н.Є.Турко). З 1991 р. викладач бандури у Шубківській ДМШ Рівненської області, де створила тріо бандуристок-викладачів. Учасниця багатьох концертів у Рівному, Нетішині, Костополі, Корці.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.21-22.

ВЛАДИМИРІВ Петро Семенович – кобзар з Валківського пов. Харківської губ.

Літ: Крист, 1902; Сперанський, 1904; ЦДІА Львів, Ф. 688 о.з. 191. л. 234.

ВЛАСКО Семен Сидорович (1904, с. Кудрівка, нині Сосниц. р-ну Чернігів. обл., за іншими даними – м.Сосниця, нині смт. Чернігів. обл. – січень 1967, с. Ясенівка Городнян.р-ну Черні.обл.) – кобзар. Гри на бандурі та співу навч. у П.Кулика, у співавтор, з яким створив пісню „Було колись на Вкраїні" (записана 1925 Д.Ревуцьким). Грав також на гармошці та бубні. Виступав на ярмарках, етнограф. вечорах і концертах. У репертуарі – понад 250 творів, зокрема думи („Про Хмельницького та Барабаша", „Про Данила Нечая"), чумац., бурлац. пісні.

Літ.: Виноградський Ю. Спогади про кобзарів та лірників Менського району Чернігівщини // НТЕ, 1964, №1; Жеплинський Б. Власко Семен Сидорович // ЕСУ, К., 2005, т.4, – С.660.

ВЛАСЮК Іван Харитонович (1908, за іншими даними 1907, с.Кримне Володимир-Волинського пов., тепер Любомильський р-н Волинської обл.. – 1991, там само) – лірник. Народився в сім'ї малозаможного селянина. Рано втратив зір із-за хвороби. Під час Першої світової війни разом з батьками побував у „біженцях" – у далекій Курській губернії, звідки 1921 сім'я повернулася на батьківщину. Молодим хлопцем один рік учився лірництва у лірника Степана Рибачка, який жив у сусідньому селі Рокиті. Після здобуття „визвілки" багато мандрував з лірою. Побував у Луцьку, Дубні, Кременці, Почаєві, Берестечку. Ще після другої Світової війни ходив з поводорем по Поліссі, уникаючи переслідувань та заборон міліції і чиновників. Згодом його відраджували від мандрівок сини. Грав вдома. Знав лірників – Хому Турковця з Грудок, Пилипа Демарчука з Глух, Адама Шковороду з Шацька, Дем'яна Баньку з Воєгощі, Артема Маркевича з Заболоття. Мав добру музичну пам'ять, унікальний слух. Вправно грав на лірі та скрипці. Своє виконавство майстерно пожвавлював перегрою. Знав сліпецький жаргон, лірницькі професійні звичаї. Повсюдно виявляв принциповість. В його репертуарі було понад 100 творів. Протягом етнографічної роботи О.Ошуркевич записав від нього 16 повносюжетних лірницьких творів, яким відповідають 13 мелодій. Серед них: „Про напад турків на Почаївський монастир" („Ой зійшла зоря вечоровая"), „Сирота", „Про скасування кріпацтва", „Полтавський сотник", „Солтис", „Люлька", „Попадя", „Весілля зайця", „Комарик" та ін. Ліра Івана Власюка зберігається у фондах державного музею театрального, музичного та кіномистецтва України в Києві (фонд № 1584).

Літ.: Кирдан, Омельченко, 1980, – С.67-68; Ошуркевич О. Поліський лірник. Етнічна музика України. „Просвіта", 2004.– С.2-4.

ВЛАСЮК Наталія Борисівна (14.07.1981, м. Рівне) – бандуристка. У 1997 р. закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець), у 2001 р. – Рівненське музучилище (клас викладача Н.О.Волощука), згодом – Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка С.Я. Дем'янчука.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.-23.

ВОВК Віталій Юліянович – бандурист, учасник капели бандуристів УТОС „Карпати" м.Львів.

ВОВК Гаврило (XIX ст..) – кобзар із Зінківського повіту на Харківщині. Про нього розповідав кобзар І.Крюковський: „Він такий був, що кобзу свою вже покинув – не здужав грать. Так словесно було розказує. Я йому за кожну пісню давав четвертак".

Літ.: „Киевская старина", т. IV, 1882, грудень, – С.483-484; Лавров, 1980. – С.99.

ВОВК Дмитро Антонович (20.09.1907, м. Миргород – 9.09.1983 р., м.Київ) – бандурист. Грати на бандурі вчився у І.М.Скляра, з яким багато мандрував. З 1927 р. виступав у складі Миргородської капели бандуристів. В 1941 р. зарахований до військового Ансамблю пісні та танцю, де працював до кінця війни, виступаючи з концертами перед воїнами різних фронтів. В 1951-1961 рр. працював у державному українському народному хорі під керівництвом Г.Верьовки. З цього часу їздить по Україні з лекціями -концертами за путівками товариства „Знання". Виступав також на Кубані, Кавказі, а в 1964 р. на цілинних землях. Брав участь в складі різних кобзарських ансамблів. В репертуарі переважали укр. нар. пісні. Останні роки жив в Києві.

ВОВК (Сухораб) Інна Степанівна (1979 р, м.Кузнецовськ Рівненської обл.) – бандуристка. У 1994 р. закінчила Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая), у 1999 р. – РДГУ (клас доцента З.А. Сингаївської). Живе і працює в Новоград-Волинській ДМШ Житомирської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.22.

ВОВК Федір Івлампійович (1798 – 1889) – кобзар, пан-отець, цех-майстер Слобідського кобзарського цеху. Був родом з Галичини. Молодим хлопцем, внаслідок купівліпродажу опинився на Східній Україні в с. Домівка. Парубком його віддали в москалі, звідкіля втік і прибився до монастиря під Прилуками. Там він став свідком „вертепублодійства", а коли обурився – його осліпили. За допомогою ченців йому вдалося втекти звідти. Переховувався, після того доля закинула його в с.Козирщину, де старий запорожець Тихон Козир навчив його грати на кобзі, співати пісень і дум.

Кобзарі визнавали, що „на кобзі лучче його ніхто не грав. В сорок год його вже панотцем називали". У 1848 р. у Миргороді на Судній Раді його обрали панотцем-цехмейстром і пробув він ним 41 рік. Хведір Вовк мав міцне здоров'я. Ніхто не знав, щоб він колись хворів, коли хоч і старий був. Співав басом. Таким, „що земля під ним труситься. А бандура, яка в його була. Як колихне на тій бандурюзі. Аж хмари, було, колишуться, а трава, було, тільки шепотить. А люд слухаючий німів як камінь. А сльози у людей лились з очей".

Був надзвичайною особистістю. Межі його цехмейстерства розрослися до величезних розмірів. Знав напам'ять 12 устинських книг. Багато мандрував. Бував і в Почаєві, і в Бендерах, і в Очакові. Знав людей з Галичини. Монахи Києво-Печерської лаври залюбки слухали його гру та спів. Склав пісню про тяжку долю нар. співців „Ой не шуми, луже". „Пісня Вовка Федора" зберігається в архівах ІМФЕ. Є свідчення, що Федір Вовк двічі зустрічався і мав бесіди з Т.Шевченком. Про це в 1928 р. кобзар П.Древченко говорив досліднику Ф.Дніпровському. У Федора Вовка вчились відомі кобзарі П.Гащенко і С.Пасюга. Кобзар Степан Пасюга розповідав, про похорон Ф. Вовка, на який зібралось дуже багато людей: „12 лірників, 8 кобзарів, та душ 70 псальмопівців та так запросників душ сто", „та поводирів сотні дві". На похороні всі заспівали Давидову псальму „Мимо царства проходжу". Похований на старому цвинтарі в м.Гайвороні (тепер Білгородська обл., РФ).

Літ.: ІМФЕ - Ф 8-4. о.з.338. арк. 68-69, – С.62; Гримич М.Виконавці український дум. // Родовід, 1992 .. №4, – С.23; Черемський К. Шлях звичаю Харків: Глас, 2002, – С.151, С.387-388.

ВОВК Юліан Ярославович (30.11.1944 р, с. Криниця Республіка Польща) – керівник капели бандуристів, самодіяьлний композитор, Заслужений діяч мистецтв України (1993). Освіта вища – закінчив Львівську державну консерваторію ім.М.Лисенка. З 1977 по 1996 рік працював з капелою бандуристів «Карпати» УТОС у Львові на посаді художнього керівника. В 1963 році створив народний вокально-інструментальний ансамбль „Струмочок" і був його керівником до 1996 року. Писав музику до пісень, які стали широко відомими: „Ой, ти, струмочку" на сл. М.Шпота; „Мрія бандуриста" сл. О. Фесенка; „Вишні" на сл.М. Шпота; „Галичаночка" сл. М. Тороповського; „Колискова" сл. М. Вінграновського; „Зоре вечірняя" сл. М. Красюка; „Берізка" сл. і муз. Ю. Вовка; „Жоржини" сл.Т.Фролової. Багато обробок, зроблених Ю.Вовком, є в репертуарі капели бандуристів : віночок українських народних пісень „Ой,там,за Дунаєм"; українські народні пісні „Ой,там,за лісочком", „Я син лісів", „Там, під Львівським замком", „Я сьогодні від вас від'їжджаю", „Тужно грала чудовая скрипка" , „Гей на півночі, на Волині", „Ой у лузі червона калина", „Я бачив , як вітер берізку зломив", віночок народних пісень „Хлопці, алярм" та інші.

ВОВЧАНСЬКИЙ – кобзар з Вовчанського пов. Харківської губ.

Літ: ІМФЕ. Ф.11-5,о.з. 1251. л. 6

ВОВЧУК Василь (19.10. 1961 р., Gloucester Англія) – лірник. Навчився грати на лірі (роботи Володимира Гляда) самотужки при

Вовк
Дмитро Антонович

Вовк (Сухораб)
Інна Степанівн

Вовк
Юліан Ярославович

Войт Володимир Ілліч

Войтович–Стащишин Ольга Дмитрівна

допомозі керівника фольклорного ансамблю „Село" і бандуриста Мирона Постолана. 2.08.1992 р. виступав в Оперному театрі у Львові у збірному концерті української діаспори з Великобританії. В репертуарі „Сирітка" та інші лірницькі пісні.

ВОЗНИЙ Микола Теодозійович (3.12.1899, с.Могильниця (Трудове) тепер Теребовлянського р-ну Тернопільської обл. - 1. 06. 1982, м. Львів) – бандурист, співак, церковний диригент. Вчився в Будзанівській гімназії, дякував в церкві, добре співав. В 1918-1919 в лавах Української Галицької армії. Далі вчився і працював в Коломиї. В 1929 екстерном здав іспит в Станіславові (тепер Івано-Франківську) на диригента церковного хору. В 1942-1943 керував церковним хором в с. Рясна Руська біля Львова. В 1944-1947 – артист хору ім. Марії Заньковецької у Львові, а з 1945 по 1947 – учасник капели бандуристів Юрія Сінгалевича, у якого і навчився грати на бандурі. В 1955-1958 керував ансамблем бандуристів артілі „Промвзуття" у Львові. Працював в системі торгівлі до виходу на пенсію. Похований на Янівському цвинтарі у Львові.

ВОЙНАРОВСЬКА Лідія – бандуристка. З 1985 грала співала (альт) в тріо бандуристок Луцького міського будинку культури разом з Іраїдою Ольшевською та Мирославою Сточанською. В складі тріо в 1996 брала участь в конкурсі-фестивалі укр. мистецтва „Червона троянда" в СФРЮ (м.Червоний Керестур), де нагороджена була дипломом II ступеня.

ВОЙТ Володимир Володимирович – бандурист інструменталіст, закінчив Київську музичну академію (клас бандури С. Баштана та Р. Гриньківа). Отримав другу премію на Другому Міжнародному конкурсі виконавців на укр. нар. інструментах ім. Г. Хоткевича, який відбувся 20-30 квітня 2001 р. в Харкові. В репертуарі твори Й.С.Баха. В. Стейля, А. Мухи, І. Гайденка, К. Доміні-коні, М.Колеси, Р.Гриньківа („Роксолана"), а також власний твір „Сон Роксолани" та інші. Член Національної Спілки Кобзарів України Київ.

Літ: Герасименко О. Другий Міжнародний конкурс виконавців на укр. нар. муз. інструментах ім. Г.Хоткевича // Бандура, №76, липень-грудень, 2001, – С.41.

ВОЙТ Володимир Ілліч (20.11.1940 р., с. Березівка Ярмолинського р-ну Хмельницької обл.) – бандурист, вокаліст (баритон), засл. арт. України (1993 р). В 1959–1964 – вчився у Хмельницькому музучилищі. А з 1994 р. – в Київський консерваторії, яку закінчив як концертний виконавець по класу бандури у засл. арт УРСР А.М.Бобиря. Виступати як соліст-бандурист почав 1960 р.. Працював в Українському гастрольному об'єднанні. Виступав в Україні, Прибалтиці, Казахстані, Білорусії. Деякий час працював в оркестрі нар. інструментів, солістом українського радіо і телебачення. З 1987 – у засл. Національній капелі бандуристів України. Тепер очолює експериментальну майстерню Національної капели бандуристів України ім. Г.Майбороди з виготовлення, удосконалення і реконструкції бандур. В репертуарі: „ Буря на Чорному морі", „Про Нечая"; на сл.Т.Шевченка „Не женися на багатій" (муз. Я.Сичова), „Ой три шляхи" (муз. Я.Степового), „За байраком байрак" (муз. народна), „Гей скинемось по таляру", „Козацька молитва", „Ой у полі та буйний вітер віє" (муз В. Лісовола), а також „Сирітка" та багато укр. нар. пісень.

Літ: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. – С.56; Ющенко О. Кобзарські концерти // Народна творчість та етнографія, № 5, 1969; Войт Володимир Ілліч //В рокотанні – риданні бандур. Авт-упорядники М.А.Шудря, В.Г.Нечепа. - К., - МАУП, 2006. – С.441.

ВОЙТАШЕК (XVI ст.) – придворний бандурист Самійла Зборовського, своєрідного гетьмана запорожців. Згадується в польській літературі під 1580 р.

Літ.: Obodzinski „Pandora monarchow polskich"; Wargocki „Walery Maximas" – С.306; Siarczynski Obraz wieku panowania Zygmynta III, 1828, ШШ, – С.365.

ВОЙТОВИЧ–СТАЩИШИН Ольга Дмитрівна (1957 р., селище Жвірка Сокальського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, викладач Львівського культурно-освітнього училища, лауреат Всесоюзного огляду-конкурсу творчої естафети, присвяченої XI Всесвітньому фестивалю молоді і студентів на Кубі (1978, I премія). Закінчила Сокальську дитячу музичну школу (1969-1973), Львівське музичне училище (1974-1977) та Львівську консерваторію (1977-1982, клас бандури В. Є.Герасименка). В складі тріо бандуристок виступала в гастрольних концертах в СРВ (1979), Японії (1980), Іспанії (1981), ФРГ (1982), на Філіппінах (1986).

ВОЙЦЕХ Григорій Євтухович (1877 – 1959) – кобзар-бандурист. Син відомого кобзаря-бандуриста Євтуха Войцеха з Мени на Чернігівщині. Малим водив свого незрячого батька. Вчився кобзарства у кобзаря Т. Пархоменка, потім у В. Потапенка. Знав нотну грамоту, добре співав, але такої високої техніки гри як у батька не досяг. Жив у Києві. В репертуарі переважали укр. нар. пісні.

Літ.: Корнієвський, лист до Б.Ж. від 10.11.1971; В рокотанні – риданні бандур // Авт-упорядники М.А.Шудря, В.Г.Нечепа. – К., – МАУП, 2006. – С.352.

ВОЙЦЕХ Євтух (Явтух) (? – 1896) – кобзар з с. Мена Сосницького пов. Чернігівської губ. Нині Мена Чернігівської обл. Був незрячим. Добре володів технікою гри на бандурі. Грав на бандурі і його син Войцех Грицько, яко-

му робив бандуру О.О.Корнієвський. Знав багато нар. пісень.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, О.З. 191. л.231: Корнієвський, лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971; В рокотанні – риданні бандур // Авт-упорядник. М.А.Шудря, В.Г.Нечепа. - К.,- МАУП, 2006. – С.352.

ВОЛОДИМИР – кобзар.

Літ: ІМФЕ, Ф. ІІ-4, о.з. 592, л.54.

ВОЛОШЕНКО Андрій Прокопович (1883, с. Пронівка поблизу Ромен – 1983, там само) – бандурист. Грати на бандурі вчився у кобзаря М. Кравченка. Будучи студентом у Москві навчив грати на бандурі актора трупи М.Кропивницького В.Овчиннікова, з яким виступав дуетом в Москві (зокрема 27.11.1913). Знав думу „Про трьох братів Азовських". Вмів грати і на лірі („Нема в світі правди", „Про Почаїв").

Літ.: Овчинніков В. Дещо з історії кобзарського мистецтва, М. 1926, №10-11; В рокотанні – риданні бандур // Авт-упорядник.: М.А.Шудря, В.Г.Нечепа. - К., - МАУП, 2006. -С.368.

ВОЛОШИН Матвій (XVIII ст.) – кобзар з Богуслава. У нього з 1748 р. вчився грати на бандурі Данило Бандурка (Рихлієвський), який згодом став гайдамацьким бандуристом.

Літ.: Яструбов В. „Гайдамацький бандурист", „Киевская старина", 1886, т.16. кн.10; Хоткевич Г. Дещо про бандуристів та лірників. Літературно-науковий вісник 1903 у Львові. Річник VI, т.XXI, – С.30; УРЕ, Київ, 1961-1964р.р.,т,І. – С.436.

ВОЛОЩУК Назар Олександрович (30.12. 1971 р., м. Рівне) – бандурист, педагог, виконавець. У 1987 р. закінчив Рівненську ДМШ №1 ім. М. Лисенка (клас викладача О. Г. Кравчук), 1991 р. Рівненське музучилище (клас викладача А. Ю. Грицая), у 1996 р. – Львівський вищий музичний інститут ім. М. В. Лисенка (клас проф. В. Я. Герасименка). З того ж року викладач бандури у Рівненському музучилищі. Голова асоціації кобзарів-бандуристів Рівненського обласного відділення Національної музичної спілки (з 1998 р.), заступник голови Рівненського обласного відділення Національної спілки кобзарів України (з 2005 р.). Артдиректор І Всеукраїнського фестивалю кобзарського мистецтва ім. К. Місевича (Дубно, 2000), лауреат ІІ Всеукраїнського фестивалю „Повстанські ночі" (1997). Із 2006 р. – головний спеціаліст управління культури Рівненської облдержадміністрації. Учасник ІІІ республіканського студентського літературно-фольклорного свята „Лесина пісня" (Луцьк, 1991), Всеукраїнського пісенного фестивалю „Повстанські ночі" (Рівне, 1992), І Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах (Хмельницький, 1995), І-го фестивалю кобзарської творчості „Світло Маркіяна", присвяченого 185-й річниці від дня народження М.Шашкевича (Львів, 1996), Всеукраїнського свята селян (Київ, 1996). Керівник і учасник квартету бандуристів „Живі струни". Член Національної Спілки Кобзарів України, Рівне.

Літ. : Семогіна Т. Струни у бандури справді золоті // Сім днів. - Рівне 1994. - 8-14 лютого; Бандури струни говіркі // Слово правди. - Рівне. - 1995. - 19 серпня; Гості редакції // Рівне. 1998, 11 жовтня; Курята Н. Бандури струн проміння золоте // 10 канал. - Рівне. -1997.- 9 травня: Жеплинський Б. Волощук Назар Олександрович // ЕСУ, т.4, К., .2005, – С. 660.

ВОРІНА Ліда Степанівна (27.11.1929) – ветеран кобзарського мистецтва, викладач по класу бандури Дніпропетровського державного музичного училища ім. Глінки. Вона ж керує і ансамблем бандуристок „Чарівниці" (м. Дніпропетровськ), разом з хормейстером і аранжувальницею Овчаровою Світланою Валентинівною. Член Національної Спілки Кобзарів України, Дніпропетровськ.

Літ: Лист Юрія Задої до Жеплинського Б. від 12.12.2007.

ВОРОЖБЮК Онуфрій (XIX ст.) – торбаніст пана Ржевуського. Висланий на каторгу за участь у повстанні.

Літ.: Максимов Сибирь и каторга, 1871, – С.422.

ВОРОЩУК Наталія Сергіївна (5.01.1990 р., м. Рівне) – бандуристка, виконавець. У 2004 р. закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Г. А.Гром). Того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладачів О. О.Крук, М.М. Очеретяної). Лауреат Всеукраїнського фестивалю-конкурсу „Волинський кобзарик" (Луцьк, 2003), молодіжного фестивалю „Нові імена" (Рівне, 2004).

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С. 24.

ВСЕВОЛОДСЬКА Тетяна – бандуристка. Вчилась у Раїси Кузьменко. Лауреат (Перша премія) Республіканського конкурсу.

Літ: Шевченко М. Звуки бандури - це мої почуття. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008, – С.5.

ВУДЯНСЬКИЙ Ераст Іванович (1863, с. Польове, Дерчаківської волості Харківської губ.) – кобзар.

Кобзу робив йому столяр із Вільшани. Вчився у відомого кобзаря Гната Гончаренка. Знав думи: „Про Олексія Поповича", „Про вдову і трьох синів", „Про брата і сестру", а також декілька псальмів. Серед них „Про Охтирську Божу матір".

Літ.: Тиховський, 1902, – С.135; Крист, 1902, ч.ІІ, – С.138; Сперанський, 1904.

ВУСАТИЙ (XX ст.) – бандурист із Чигирина. З ним в 1930-х роках познайомився Федір Жарко і під його впливом захопився бандурою та згодом став відомим бандуристом і виконавцем нар. дум. Вусатий і став першим вчителем Ф.А.Жарка.

Волошенко Андрій Прокопович

Волощук Назар Олександрович

Ворощук Наталія Сергіївна

Гавдида с. Розанна

Г

Гавловська Катерина Миколаївна

Гавор Галина Ярославівна

Гаврилюк Галина Зіновіївна

Гаврилюк Юлія Василівна

ГАБР (XIX с.) – лірник із Грузького Майдана. У нього був поводирем деякий час Олександр – відомий лірник із м. Мизякова.

Літ.: Боржковський В. Лирники// Киевская старина, 1889, XXVI.

ГАВДИДА с. Розанна СНДМ – бандуристка із Прудентополя в Бразилії.

Літ: Сестра Розанна Гавдида / Бандура, 1988, 323–24, – С.60.

ГАВЛОВСЬКА Катерина Миколаївна (20.11. 1986 р., м.Рівне) – бандуристка. У 2001 р. закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Н.Л.Козлової), у 2005 р. – Рівненське музучилище (клас викладачів Г. М. Топоровської, М.М.Очеретяної).

Літ.: Столярчук Б. , Топоровська Г., – С.24.

ГАВОР Галина Ярославівна (1965 р., м.Львів) – бандуристка, педагог. У 1983 р. з відзнакою закінчила Львівське училище культури. У 1988 р. – з відзнакою Рівненський інститут культури (нині РДГУ, клас старшого викладача З. А.Сингаївської). З того ж року – викладач бандури у Львівському училищі культури.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.24.

ГАВРИЛЮК Юлія Василівна (12.08.1983 р., м. Любомль Волинської обл.) – бандуристка. У 1999 р. закінчила Любомльську ЗОШ, навчається у РДГУ (клас викладача Н. Є. Турко.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., –С.24.

ГАВРИЛЮК (Боднарчук, Островська) Галина Зіновіївна (17.06.1964, м. Броди Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1977 р. закінчила Бродівсьуку ДМШ (клас викладача І.Б. Караулової), у 1984 р.–Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1995 р. – Рівненський інститут культури (нині РДГУ, клас старшого викладача З А. Сингаївської) та кафедру академічного хору (клас старшого викладача Ф. Ф. Васечка). Викладач бандури та хорових дисциплін у Бродівській школі естетичного виховання. Має переклади творів для бандури. Учні: Іванна Лесик закінчила Рівненське музучилище, студентка Львівської музичної академії; Маряна Якимець закінчила Рівненське музучилище та РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.24.

ГАВРИШ Іван Степанович (26.10.1901, ст. Новоменська на Кубані – 5.02.1985 р. ст. Канівська, Кубань) – бандурист, педагог, біолог, актор-аматор. Освіта вища. Кобзарського мистецтва вчився у кобзаря Микити Варрави. Активний діяч українського відродження на Кубані. Грав на діатонічних бандурах кубанських майстрів Тихона Строкуна та Дмитра Крикуна. Володів деяким кобзарським репертуаром та піснями та п'єсами укр. композиторів. Багато виступав у школах і клубах станиць Брюховецької, Канівської, Новоменської, а також в Італії і на Колимі. Заарештований органами ОГПУ 14.02. 1933 р. за звинуваченням у причетності до „Контрреволюційного бурж. Націон. Угрупування" „за статтею 59-1 КК РСФСР", насправді „за бандуру і українізацію" Рішенням трійки при ПП ОГПУ СКК і ДССР від 1 серпня 1933 р. засуджений до 5 років позбавлення волі. Відбував покарання на Біломорбалтійському каналі. В часи німецької окупації працював писарем станиці. Емігрував до Італії. Після повернення на Кубань був засуджений на 10 років каторги на Колимі. Реабілітований 21.12. 1957 р. згідно з постановою Краснодарського крайового суду.

Літ. Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані. – Львів: Сполом, 2006, – С.288.

ГАВРИШ Олександр – бандурист, виступав на святковому концерті присвяченому річниці незалежності України. Грав на бандурі разом з Новицьким П.

ГАЄВСЬКИЙ І. – бандурист, учень Г. Хоткевича. В 1928 в складі квартету бандуристів -учнів Г. Хоткевича – з великим успіхом виступав по радіо разом з О. Гаращенком (Геращенком), Л.Гайдамакою та Г.Олешком.

Літ: Хоткевич Галина Слідом за пам'яттю. Спогади в листах. УКСП „Кобза", Київ, 1993, – С.15.

ГАЄВСЬКИЙ Яків Семенович (? – 1932) – бандурист. Один з перших учнів Гната Хоткевича. Член Першого професійного квартету бандуристів. Виступав у 1928 в радіо Харкова. Репресований і правдоподібно 1932 р. замучений в більшовицьких катівнях.

Літ. Мішалов В. Розповідь Б.Жеплинському, 2005.

ГАЙДАЙ Олекса (XIX ст.) – лірник із Щитке Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники // Киевская старина, 1889. т. XXVI.

ГАЙДАМАКА Леонід Григорович (27.04.1898, Харків – 25.05.1991, м. Бавдн Брук, шт. Нью-Джерсі, США) – співак-бандурист, композитор. Закінч. Харківський муз.драм ін-т (1927, кл. Г.Хоткевича), Харків. Технолог. Ін-т (1927).

Організатор і диригент Оркестру укр. нар інструментів у Харкові при клубі „Металіст" (1921–24), Палаці піонерів (1934–41). Від 1944 – у Зах. Європі та США. Автор низки п'єс, аранжувань творів зах.–європейських композиторів – класиків для бандури. Автор статті: „Кобза-бандура" (Бандура, Нью-Йорк, 1986, № 17–18). Розробив власну модель бандури з харків. способом гри.

Літ.: Жеплинський Б. Гайдамака Леонід Григорович // ЕСУ, том 5, 2006, – С.301.

ГАЙДУК (Гойденко) Андрій (ймовірно 1840–1900) – кобзар родом з під Городні. Жив у м. Синявка Сосницького пов. на Чернігівщині. Вчився у знаменитого кобзаря Андрія Шута з Олександрівки. Грав на кобзі і брав

учнів. У Гайдука починав вчитися грати на кобзі Петро Ткаченко з Синявки. Його поважали і в нього вдома під час ярмарків чи відпустів збиралися сліпці, в основному лірники.

Літ.: Полотай А. Мистецтво кобзарів Радянської України // Радянська музика, №6, 1940: Полотай М. НТЕ, №4, 1967; Лавров, Кобзарі, К.,1980, – С.31; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1,о.з.191/3; Таланти знані і маловідомі // Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини,– С.114.

ГАК – кобзар, жив на Загребеллі біля Сосниці. Був добрим кобзарем. Ходили слухи, що „Його й до Петербурга викликали".

Літ: ЕВ, 1927, кн..6; ЦДІА Львів, Ф 688, о.з. 191, л.282.

ГАЛАГАН Г. (XVIII ст.) – кобзар. Брав участь в дванадцятій „Отчий раді" кобзарів, яка відбулася „на Спаса 1775 року", для вирішення подальшого існування кобзарства. Керував цією радою-зборами „цехмейстер кобзарського та всього незрячого нищого братства" колишній запорожець Гнат Рогозянський.

Літ: ІМФЕ.Ф.8-4.– о.з. 338 (Запис Ф.Дніпровського); Ваврик О. Кобзарські школи в Україні, Тернопіль: Збруч, 2006. – С.23.

ГАЛАЙДА (Галактіон) (ХХ ст.) – кобзар – бандурист із Новоселівка на Чернігівщині. Учився в І.П.Дубянського.

Літ: „В рокотанні-риданні бандур" – С.352.

ГАЛАЙДЕНКО Галя – бандуристка, учениця Антона Чорного на еміграції.

Літ: У.Самчук – С.77.

ГАЛАШКЕВИЧ-БАНДУРА – бандурист. Його в час відпочинку любив слухати гетьман Іван Мазепа. В пам'ять про І.Мазепу його стали називати Бандура – Галашкевич.

Літ. Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. Тернопіль: Збруч, 2006. – С.15.

ГАЛИНСЬКИЙ Іван Романович (справж. Лопата) (28.01.(09.02.) 1895, с.Морозівка Баришівського р-ну Київської обл., тепер Харківської обл. – 29.07. 1965, Київ) – кобзар і співак (лірико-драм. тенор). Навч. у Київ. ун-ті св. Володимира. Вчителював у с.Сулимівка Баришівського р-ну. У 1929 переїхавши до Києва, почав брати уроки співу у Ф.Оришкевича та гри на бандурі у М.Опришка. 1932–35 працював в ансамблі бандуристів під кер М.Опришка. Від 1934 – соліст Київської філармонії. Водночас був солістом Ансамблю бандуристів Укр. т-ва сліпих (Київ. Виконував жанр. побут. й сатир. пісні („Про самураїв", „Жиди були у Варшаві"), а також власні твори. Виступав із лірником О.Цибульським. Заарешт. 1943, засуджен. на 10 років. Заслання відбував в Естонії та м.Медвеж'єгорск (Карелія, РФ). Звільн. 1951. Наприкінці 50-х рр.. брав участь у виступах Ансамблю бандуристів Укр. т-ва сліпих.

Літ. : Жеплинський Б. Галинський Іван Романович // ЕСУ, том. 5, 2006, – С. 326.

ГАЛІОН Ніна Сергіївна – бандуристка, керівник ансамблю бандуристок. Ще студенткою виступала з бандурою на сценах Чигирина, де тоді проживала та на інших сценах, а також по радіо. Прибувши у США відновила свої виступи, почала виступати і в ансамблі бандуристок ім. Лесі Українки під керівництвом проф. Романа Левицького та Володимира Юркевича, а від 1976 сама стала керувати цим ансамблем і була його мистецьким керівником до кінця життя. Своєю грою на бандурі та співом (альт) приносила насолоду всім хто слухав її виступи в Нью-Йорку, Нью-Джерсі та Філадельфії. Була також довголітнім членом хору катедри св. Володимира в Нью-Йорку та хору св. Андрія Первозданного в Банд Бруку Нью-Джерсі.

Літ.: Бандура, №31-32,січень-квітень, 1990, С. 61.

ГАЛУШКО Тамара Миколаївна (28.09.1954, м. Оріхів Запорізька обл.) – кубанська бандуристка.

Літ.: Иллюшин И. Ансамбль „Таврия" // Музыкальная жизнь, 1974, №21. – С. 9; Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані. Львів: Сполом, 2006.

ГАЛЬЧАК Ганна Іванівна (15.03.1941) – бандуристка, педагог, викладач класу бандури в Львівському музичному училищі. Організувала славне перше тріо бандуристок Львівської філармонії в складі Сенюк (Содомора) І., Хома Н. і Серняк М. Згодом склад тріо змінювався – Сенюк М. замінила Салагай М., а далі Василевич Р.

ГАЛЬЧАК (Кріль) Ірина Миколіївна – учасниця квартету бандуристок „Стрітення" Тернопільського обласного осередку національної спілки кобзарів України, учасниця VI фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю.Сінгалевича у Львові 30.11.2008 р.

ГАМАЛІЯ – зрячий кобзар, загинув в Києві в 1921 р.

Літ: Ємець В. Кобза і кобзарі, 1923; Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень, – С.34.

ГАМАЛІЯ (справжнє Леві) Олександр Петрович (ХХ ст.) – кобзар – бандурист. Його знав кобзар О.Корнієвський. Грав разом з кобзарем Петром Семеновичем Древченком, Кучугурою – Кучеренком, Павлом Михайловичем Гащенком на запрошення Д.І.Яворницького на „Южнорусской обласной сельскохозяйственной, промышленнной и кустарной выставке" в Катеринославі, яка відбувалася з 1 липня по 10 жовтня 1910.

Літ: Фото Гамалії О.П. серед кобзарів (чотири) і лірника Самсона Веселого. Лист Піцик О.В. з музею Д.І.Яворницького в Дніпропетровську від 26.09.92 до Жеплинського Б.М.; В рокотанні–риданні бандур – С. 352.

ГАМОВА Юлія Петрівна (25.11.1935. с.Бубнівська Слобідка, тепер Черкаської обл.) – бандуристка, н.а. УРСР з 1979.

Походить з кобзарської родини ковалів, в

Гавриш Іван Степанович

Гайдамака Леонід Григорович

Галайденко Галя

Гамова Юлія Петрівна

Галинський Іван Романович

Галіон Ніна Сергіївна

Ганушевський Богдан

Ганушевський Степан Михайлович

якій чоловіки не тільки грали на бандурах, але й уміли самі виготовляти інструменти. Перші уроки гри на бандурі брала у свого діда, який і прищепив дівчині любов до бандури. В 1950 р. після закінчення сільської семирічної школи почала вчитися в Київському технікумі культурно-освітніх працівників, де вдосконалювала гру на бандурі в кваліфікованого педагога Л.Г.Король, учениці В.А.Кабачка. Після закінчення технікуму вчиться в Київському музичному училищі ім. Глієра у педагога і видатного бандуриста В.А.Кабачка.

Закінчила 1966 Київську консерваторію (клас А. Бобиря), а 1985 – її викладач. З 1956 – у складі тріо бандуристок „Дніпрянка" (разом з Е.Миронюк і В.Пархоменко), спочатку при Київській естраді, з 1965 – при Київській філармонії (тепер Національна). В складі тріо виступала в Болгарії та Австрії (1959), Угорщині і Румунії (1960), Фінляндії та Югославії (1961). Німеччині (1964), Голандії, Франції та Бельгії (1965), Швеції (1969) та Японії (1970).

В 1959 р. на Всесвітньому фестивалі у Відні разом з іншими членами тріо одержала на конкурсі срібну медаль і звання лауреата. Нагороджена Почесною грамотою Верховної ради Вірменської та Узбецької республік. В 1968 р. – присвоєно звання заслуженої артистки УРСР. У репертуарі – твори сучасних композиторів, народні пісні. Автор обробок музичних творів для бандури. Лауреат ІІ Всесоюзного конкурсу артистів естради (Москва, 1957, І премія).

Свою творчу діяльність Ю.П.Гамова поєднує з педагогічною, веде клас бандури в Київській музичні школі.

Літ : Бердник І. Троянди і мелодії // Україна, №11 (531), березень 1967р.; В рокотанні-риданні бандур. – С.369.

ГАННА – циганка, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини / НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ГАНУШЕВСЬКИЙ Богдан – бандурист Львівської Богословської Академії в 1937 р. „На різних святах-академіях виступали також бандуристи в складі Богдан Ганушевський, Дмитро Гончар і Юрій Свістель. Оркестра, квартет, бандуристи чи солісти скрипалі виступали на більших святах Богословської академії".

Літ: Світильник істини // видання Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи, Частини перша, Торонто, 1973,– С.528.

ГАНУШЕВСЬКИЙ Степан Михайлович (05. 03.1917, с. Дора, нині м.Яремча Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл. – 30.09.1996, м. Рочестер, шт. Нью-Йорк, США) – бандурист. Син Михайла, брат Богдана-Михайла Ганушевських. Грі на бандурі навчився у К. Місевича. Закінчив Львівську консерваторію (1940; викл. Д. Березинець). На поч. 1940–х рр. грав в ансамблі бандуристів під кер Ю.Сінгалевича. В 1941-43 виступав з квартетом бандуристів у Галичині. У 1941 грав в ансамблі разом з Юрієм Сінгалевичем, Степаном Малюцою, Григорієм Бажулом, С.Ластовисем-Чулівським. Виступав також у квартеті бандуристів разом з Іваном Масляником, Грицем Смирним та Семеном Ластовичем -Чулівським (є фото в журналі „Бандура"). В березні 1943 грав в ансамблі бандуристів на з'їзді бандуристів у Львові. Від 1944 – у Німеччині, де вступив до Капели бандуристів ім. Т.Шевченка під кер-вом Г.Китастого. Гастролював у країнах Зах Європи. Від 1949 – у м.Філадельфія (шт. Пенсільванія, США). На еміграції організував ансамбль бандуристів, який гастролював у США і Канаді. Від 1956 – у Рочестері, де виступав як соліст-бандурист. Від 1960 через хворобу не виступав.

Літ.: Степан Ганушевський // Бандура, 1989, №29-30; Жеплинський Б. Ганушевський Степан Михайлович // ЕСУ., том 5, К., 2006, –С. 379: Бандура, Нью-Йорк, № 23-24, січень-квітень, 1988, – С.1-2; Бандура, Нью-Йорк, № 9-10, липень-жовтень, 1984, – С.54.

ГАНЦАР Дмитро Панасович (2.08.1908, с. Путилів (присілок Старожинецький потік) – вересень 1986) – лірник.

ГАНЧАР Тарас – кобзар, з яким познайомився П.Д.Мартинович перед своїм виїздом до Харкова.

Літ.: Укр. нар. думи, т.І корпусу, ДВУ, 1927 р., – с. CXXIV.

ГАПОН Олексій Михайлович (?, с.Баришівка на Київщині – 1967, там само) – бандурист. За професією швець, працював у шевській майстерні. Добре володів бандурою, часто виступав у сільському клубі. Деколи виїджав виступати в села району, де його виступи користувались успіхом.

Один із перших учасників Баришівської мандрівної капели бандуристів (1920–1930-х років), яка з успіхом подорожувала по Україні та РСФСР.

Літ: Лист Полотая М. до Б.Жеплинського від 8.12.1970.

ГАПОНОВ Степан Ілліч (1930, Дніпропетровськ на Кодаках) – грати на бандурі вчився спершу у свого брата, а далі – в ансамблі бандуристів при Палаці культури заводу ім. Леніна, яким керував В.Сидоренко. Згодом набув високої техніки гри і став кращим бандуристом-інструменталістом та співаком (ліричний тенор) цього колективу. В останні роки в капелі не виступав. Живе в новому районі Дніпропетровська за Дніпром.

Літ.: Лист Рудаса І. (м.Дніпропетровськ) до Жеплинського Б. від 11.XII, 1963 р.

ГАРАСЮТА (XVIII ст.) – кобзар. Збереглася

фотографія, на якій серед інших кобзарів сфотографований Гарасюта.

Літ.:Українські народні думи, т.І корпусу, тексти 1-13 і вступ Катерини Грушевської, ДЕУ, 1927р. (фото кобзарів, серед них Гарасюта).

ГАРАСЬКО Петро (1855, с. Казарі Козелецького пов. тепер Косовського р-ну на Чернігівщині – ?) – сліпий кобзар. Осліп в час холери. Кобзарства вчився в с. Мокієвка у кобзаря Прокопа Чуба півтора року. Грішми свойому вчителеві не платив.

В репертуарі: псальми „Про Петра і Павла", „Про Василія", „Про св. Миколая", „Пресвятая, Діво", „Про Лазаря", „Сон Богородиці", а також кобзарські „Про дворянку", „Про Тещу", „Чечітка" та інші. Знав багато різного роду приказок.

Літ.: Малинка А. Кобзар П.Гарасько и лирник В.Прищенко, Киевская старина. 1893, т. XLII, – С.442; Гарасько Петро УМЕ, К.,т.1, – С.440

ГАРБУЗ (XIX ст.) – кобзар із Харкова. Жив біля Холодної гори.

Літ.: Метлинський Южно-русскія народния пісні, К., 1854; „Укр. нар.думи", т.І, корпусу, ДВУ, 1927.

ГАРБУЗОВ Василь Антонович (1830, с. Степанівці Глухівського уїзду на Чернігівщині) – лірник і вчитель лірників. У нього вчився лірник Дудка (Дудник) Никифор Єгорович із с. Марчихіна Буда.

Літ.: Чернігівський Земській Сборник, 1903, апрель.

ГАРМАШ Тамара Миколаївна (22.03. 1954, с.Ораково Запорізької обл.) –бандуристка, педагог. У 1969 закінчила Орехівську ДМШ, у 1973 – Запорізьке музучилище, у 1980 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ, клас доцента З.А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури у Ніжинському училищі культури.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г. – С. 24

ГАРПАТЕНКО Микола Павлович – керівник капели бандуристів. В 1936 керував капелою бандуристів при Палаці культури ім.Ілліча у м. Дніпропетровську.

Літ: Лист М.С.Радченка та лист ред. жур. „Музика", вх.185 від 30.08.1971.

ГАСЮК (Шостак) Марія Василівна – (1888 р., ст.Брюховецька, Краснодарського краю – 1954, м. Львів) – учителька. Вчилася грати на бандурі в 1907–1908 рр. у відомого бандуриста Кубані В.Ємця. Була однією з перших жінок-бандуристок. В 1922 р. одружилась з В.Гасюком і переїхала в Галичину, в родинне село мужа на Львівщину.

Вчителювала на Львівщині, грала дітям на бандурі, популяризуючи кобзарське мистецтво. На клубних сценах як бандуристка не виступала. З 1939 р. працювала директором Нестерівського (тепер Жовква) будинку культури (на Львівщині). Навчала грати на бандурі сина Олега, який став визначним бандуристом. Похована на Янівському цвинтарі у Львові.

ГАСЮК Олег Володимирович (10.01.1922 в с. Альфредівка Глинянського р-ну Львівської обл. – 11.10.2002, м. Львів) – бандурист. Спершу вчився грати на бандурі у своєї мами Марії Василівни Гасюк, а відтак вдосконалював гру в капелі бандуристів, якою керував Ю.Сінгалевич та самостійно. З 1945 – 1949 р. керував капелою бандуристів при Львівському Політехнічному інституті та Будинку вчителя у Львові. Успішно виступав як соліст-бандурист, а також у складі тріо бандуристів при вищезгаданих капелах із М.Табінським та Б.Жеплинським. Заарештований 1949. Покарання відбував у таборах ГУЛАГу в Інті, де керував ансамблем бандуристів (створеним М.Сарма-Соколовським). Реабілітований 1956. З 1964 до 1982 р. керував капелою бандуристів при клубі Львівської контори геологорозвідки. Виступав із М.Гребенюк–Онуферко, В.Проником та В.Дичаком.

Йому належать декілька обробок для бандури укр. нар. пісень. Підготував ряд добрих бандуристів. Член Всеукраїнської спілки кобзарів, бандуристів, лірників (з 1994) та її почесний член (з 1996). Від 1982 – пенсіонер, жив з дружиною Ярославою у Львові.

Літ.: Скрипніченко О. // „Народна творчість", №5, 1940; Жеплинський Б. Гасюк Олег Володимирович //Коротка історія кобзарства на Україні, Львів: Край, 2000, – С. 95; Жеплинський Б. Гасюк Олег Володимирович // ЕСУ, К, 2006, том.5 – С. 416.

ГАСЮК Орест – бандурист. Родич бандуриста Олега Гасюка. Вчився у Львівському Політехнічному інституті і виступав в капелі бандуристів інституту (1949-1951), якою керував Олег Гасюк, а далі Михайло Табінський та Богдан Жеплинський. Виступав і в квартеті бандуристів в складі М.Табінський, Б.Жеплинський, Р.Жеплинський і О.Гасюк

Літ.: Жеплинський Б. Перша капела бандуристів Львівської Політехніки.// Кобзарськими стежинами. Львів: 2002. – 205-210.

ГАЦ (Карпинець) Олена Вікторівна (2.02. 1973 р., с. Гоща Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1989 р. закінчила Гощанську ДМШ (клас викладача А.В.Грицая). У 1994 р. – Рівненське музучилище (клас контрабаса О.М.Островського, клас бандури Г.М.Топоровської). З 1995 р. – викладач бандури та контрабаса у Гощанській школі мистецтв. Учасник тріо бандуристів у складі: Антоніна Грицина, Олена Гац, Зінаїда Ковальчук.

Літ. Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 25.

ГАЩЕНКО Павло Михайлович – кобзар Харківської школи кінця XVIII – початку XIX ст. з с. Костянтинівки Богодухівського пов. Полтавської губ., нині Золочівського р-ну Харківської обл., тесть І. Кучугури-Кучеренка. У 1902 р. брав участь у виступах народних музик на XII археологічному з'їзді в Харкові

Гармаш Тамара Миколаївна

Гасюк Олег Володимирович

Гасюк Орест

Гац (Карпинець) Олена Вікторівна

Гащенко Павло Михайлович

Гвоздь Микола Петрович

Гвоздь Юрій Миколайович

Гелюта (Боярчук) Зінаїда Миколаївна

(як соліст та в ансамблі з іншими кобзарями). У репертуарі мав чотири думи та багато народних пісень. Вчив грати і співати кобзаря Макару. У 1905 р. художник Опанас Сластьон зробив портретну зарисовку кобзаря.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 805. л.11; ІМФЕ, Ф.11–4, о.з.807, л.4; Колеса, 1920, 1969; Хоткевич, 1966, т. І; Жеплинський Б. Гащенко Павло Михайлович // ЕСУ, К., 2006, том 5,–С.423.

ГБУР Леся (Олександра) – бандуристка. Створила капелу бандуристів у Польщі після Другої світової війни, яку очолила і керувала нею.

ГВОЗДЬ Микола Петрович (09.06.1937, м. Дніпропетровськ) – бандурист, дири-гент. Батько Юрія Гвоздя. Нар. арт. УРСР (1979). Закінч. Київ. Консерваторію (1963, кл. А.Бобиря). В 1963-75 та від 1977 – у Нац. Засл. капелі бандуристів України ім.Г.Майбороди (від 1977 – худож. кер. та гол. диригент). Гастролював з капелою у країнах СНД, Канаді, Франції, Великій Британії. Автор обробок укр. нар. пісень (1982, 1987), 7-ми збірок творів для бандури, підручника „Бандура" для дитячих музичних шкіл (1-5 класи, 1977–1982). Упорядкував репертуарну збірку „Дзвени, бандуро!" для самодіяльних капел бандуристів (1987). Поміж учнів Г.Верета та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Гвоздь Микола Петрович // ЕСУ, К, 2006, том 5,– С.428; Жеплинський Б. Гвоздь Микола Петрович // УМЕ, ІМФЕ, К., 2006, том 1,– С.446.

ГВОЗДЬ Юрій Миколайович – заслужений артист України, полівіртуоз-інструменталіст, соліст інструментального ансамблю „Козаки" Національної заслуженої капели бандуристів ім. Г.Майбороди.

Літ: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.72.

ГЕЛЮТА (Боярчук) Зінаїда Миколаївна (13.07 1950 р., м.Краснодон Луганської обл.) – бандуристка, педагог. У 1967 р. закінчила Нововолинську ДМШ Волинської обл. (клас викладача Д. Ф.Ковальчук, Н.С.Головіної, у 1971 р. – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая).З того ж року – викладач Радивилівської ДМШ. До муз. училища вступило п'ять її учнів.

Літ.: Столярчук Б..Топоровська Г. – С.25.

ГЕМБА А. (XIX – XXст.) – кобзар-бандурист. Учень славного кобзаря-бандуриста І. Кучугури-Кучеренка.

ГЕРАСИМЕНКО Василь Явтухович (1.05.1927, с. Пищики, тепер Київська обл. – бандурист, педагог і конструктор бандур, з.д.м. УРСР з 1987. Закінчив 1960 Львівську консерваторію (клас бандури А.Бобиря), професор з 1988. Організатор і керівник експериментального ансамблю бандуристок. Створив понад 30 нових моделей бандури (зокрема: „Львів'янка", 1964), упорядкував збірки педагогічного репертуару („Альбом бандуриста", 1969; „Ансамблі для бандури", випуск 1-2, 1980-81). Серед його учнів – сестри Даниїла, Марія і Ніна Байко, Г.Менкуш, О.Баран, О.Стахів, Г.Гальчак, Л.Посікіра, М.Сорока, Т.Лазуркевич, О.Созанський, Х.Залуцька та ін.

Літ.: Жеплинський Б. Нова бандура // Соціалістична культура, 1996, №3, – С.29; Герасименко Василь Явтухович // В рокотанні риданні бандур, – С.371; Фільц Б. Герасименко Василь Явтухович // УМЕ, т.1, – С.449-450.

ГЕРАСИМЕНКО Оксана Василівна (2.06. 1959, м.Львів) – бандуристка, композитор, педагог. Дочка В.Герасименка, сестра О.Герасименко-Олійник. Заслужений діяч мистецтв України, Член Нац. Спілки кобзарів України (1999), Член Національної спілки композиторів України (з 2006), доцент Львівської національної музичної академії ім. М.Лисенка, лауреат І премії Міжнар. конкурсу композицій для бандури ім. Г.Китастого у Торонто (2000). Закінчила Львівську музичну академію (1982, кл. бандури В.Герасименка; 2005 – кл. композиції М.Скорика). В 1974-82 виступала у складі тріо бандуристок (разом з сестрою Ольгою та О.Войтович) під кер. В.Герасименка. В 1983 виїхала на Кубу, де працювала муз. інспектором у Провін. упр. культури. Виступала як солістка та в дуеті з кубин. музикантом і композитором К.Пуї. В 1989-91 виступала в дуеті з япон. гітаристом І. Сузукі. В 1991 повернулася на Україну, де продовжила виконавську та композиторську діяльність. Водночас веде кл. бандури та малих ансамблів у Львів. Муз. академії ім. М.Лисенка (від 1991 – до сьогодні). В композиторському доробку – Симфонічна поема «Victoria», хорова, камерна вокальна та інструментальні музика, твори для дітей, численні перекладення та аранжування. Створила квартет бандуристок „Львів'янки" (у складі – О.Коломієць, Л.Стефанко, І.Григорчук, О.Ніколенко), який став лауреатом Нац. конкурсу ім. Г. Китастого (2003) та Міжнар. Конкурсу ім. Г.Хоткевича (2004, 2007). Автор 3-х навч. посібників „Етюди для бандури на різні види техніки" (К., 2004), «Українські колядки для ансамблів бандуристів» та «Юним бандуристам» (2006). Випустила низку аудіо альбомів з автор. композиціями, укр. піснями та латиноамериканською музикою у власних перекладеннях та аранжуваннях. Серед них – CD „Таїна", „На Різдво Христове", „Різдвяні сни" та ін.

Літ.: Бистрицька О. Виконавська та педагогічна діяльність Оксани Герасименко. До історії укр. банд. педагогіки // Наук. Вісник Нац. Муз. академії України, К., 2004, вип. 35; Дутчак В. Герасименко Оксана Василівна // УМЕ, ІМФЕ, т.1, К.,2006, – С.450; Жеплинський Б. Герасименко Оксана Василівна // ЕСУ, К. 2006, том 5, – С.536

ГЕРАСИМЕНКО Ольга Василівна (10.06. 1958, м. Львів) – бандуристка, музично-громадська діячка. Дочка Василя, сестра Оксани Герасименко, дружина Ю. Олійника. Засл. Арт. України (1999). Лауреатка Всеукр. Конкурсу виконавц. на нар. інструментах (Івано-

Франківськ, 1988). Закін. Львівську консерваторію (1982, кл. В.Герасименка). 1974-1989 виступала у складі тріо бандуристок (разом з сестрою Оксаною та О.Войтович) під кер. В.Герасименка. Бандуристки створили кілька десятків аранжувань та обробок, що згодом були видані Г.О. у 3-х збірниках у США. Водночас 1982-1988 – ст. викл. концертмейстер оркестру нар. інструментів Львівськ. Консерваторії. Від 1989 – проживає у США. Разом з чоловіком очолює т-во збереження укр. спадщини Пн.Каліфорнії, а також від 2004 працює ведучою програми Укр. громад. радіо цього т-ва. 1994 створила і очолила ансамбль бандуристів в м.Сакраменто (шт.Каліфорнія). Від 2003 – кер. ансамблю укр. музики „Елегія", з яким пропагує нац. культуру на амер. континенті. У репертуарі – сольні інструм. твори для бандури М.Дремлюги, М.Скорика, С.Баштана, Ю.Олійника, перекладення Г.Генделя, Й.С.Баха, А, Вівальді та ін. Записала компакт-диски: „Три концерти Ю.Олійника для бандури та симфонічного оркестру", „Українська бандура в концерті", „Українське Різдво" (усі – 1999). Від 1999 – гол. ред. Ж. „Бандура".

Літ: Часопис „Бандура" (Нью-Йорк) 20 років у річищі розвою кобзарського мистецтва // Мистецтвознавчі зап.,К.,2002,вип. 12; Дутчак В. Герасимменко Ольга Василівна // ЕСУ, К. 2006, том 5, – С.538; Дутчак В. Герасимменко Ольга Василівна // УМЕ ІМФЕ, К. 2006, т.1, – С.451.

ГЕРАСИМЕНКО Юрій Сергійович (9.08.1980) – бандурист-виконавець. (баритон). Закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва (викл.Г.С.Пелеха). В репертуарі народні українські пісні „Вже більше літ двісті", „Стоїть козак на чорній кручі", „Ой під вишнею", „Ой джигуне, джигуне", „Повій, вітре на Вкраїну", „Чорнії брови, карії очі", „Місяць на небі" та авторські: „Із полону" (Е.Драча), „Як будемо кохану цілувать" (Ю.Герахим).

Літ.: В рокотанні – риданні бандур – С.442.

ГЕРАСИМЧУК (Солтис) Мирослава Ігорівна (19.12.1972, м. Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1983 р. закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Крищук), у 1992 р. – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1997 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) клас доцента З.А.Сингаєвської. Працювала у Рівненському інституті культури, в МБК „Текстильник". Учасниця ансамблю „Благовіст".

Літ. Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 25.

ГЕРАЩЕНКО – бандурист з м.Сміла Черкаської обл. До війни грав в київській заслуженій капелі бандуристів.

ГЕРАЩЕНКО (Гаращенко) Олекса (Олесь) – бандурист, учень Г.М.Хоткевича. Вчився в Харківському Музично-Драматичному Інституті. Учасник першого ансамблю бандуристів Гната Хоткевича із його інститутських учнів: (квартету в складі Леоніда Гайдамаки, Івана Олешко, Якова Гаєвського і та Олеся Геращенка). Весною 1922 виступив дуже успішно по радіо в Харківському радіоцентрі. Квартет виконував композиції Г.Хоткевича „Терціальний етюд" та варіації на тему „А до мене Яків приходив". Геращенко був заарештований 1932.

Літ: Хоткевич Гнат. Твори для харківської бандури. Підготував до друку В.Мішалов., ТО Ексклюзив, Торонто-Сідней-Харків, 2007, – С.221; Бандура, №17–18, 1986, липень-жовтень, – С.3; Хоткевич Галина. Слідом за пам'яттю. Спогади в листах. УКСП, Кобза, К., 1993, – С.15.

ГЕРЖИВАН-ЛАПІЙ Іван Григорович (кін. XIX – поч. XX ст.) – бандурист і майстер бандур з с.Дмитрівки (на Бузі) на Херсонщині. Збереглась бандура його роботи, на якій грав бандурист В.Р.Шалений з м.Ялти. За національністю молдаванин. Працював вчителем в с. Дмитрівка.

ГЕРЧАК Григорій Андрійович (XX ст.) – лірник. Живе в Києві. Продовжує галицькі лірницькі традиції.

Літ.: Лист Різника О.О. від 27.04.88 р.

ГІРИЧ Василь (1907 - ?) – майстер бандур з Детройта. За фахом столяр. Виготовляти бандури почав під впливом Олександра і Петра Гончаренка, які передали йому інструменти та інше устаткування для виготовлення інструментів. Виробляв по 5-7 бандур щороку. Майже всі бандуристи капели бандуристів в Детройті грають на його бандурах. Виготовив понад 100 бандур концертного типу.

Літ.: П.Г.Василь Гірич. // Бандура. № 21-22, липень- жовтень, 1987, С.45.

ГІЩИНСЬКА Раїса Петрівна (15.09.1937, с. Заставне, нині Іваничів. р-ну Волин. обл.) – бандуристка, композитор, педагог. Закін. Луцьке муз. училище (1963; кл. бандури І. Скіри). Від 1956 керувала хор. колективами, виступала в дуеті з Г.Бондарчуком. 1963–80 працювала викл. бандури Луцького культ - осв. уч-ща, при якому створила ансамбль, а згодом капелу бандуристок, з якими виступала в Білорусі, Росії, Польщі. Згодом організувала капели бандуристів при Луцькому та Рожищен. Будинках культури, ансамбль бандуристок при Луцькому технікумі торгівлі. У репертуарі – укр. нар. пісні, твори укр. та заруб. композиторів, а також на власні музику і слова (зокрема: „Вірю, ти прийдеш", „Дівоча лірична", „Питала мати у калини" та ін.). Серед учнів – Г.Верета, З. Комарук, В.Мельничеко, П. та Л. Шуляки.

Літ.: Жеплинський Б. Гіщинська Раїса Петрівна// ЕСУ, К., 2006, т. 5, – С.645.

ГЛАДИЛІН Іван Панасович (близько 1905, с.Кіндрашівка, тепер Новоархенгельського р-ну Кіровоград обл. – ?) – майстер музичних інструментів, музикант. Виготовляв бандури і їх вдосконалював. Виготовив багато мандолін,

Герасименко Василь Явтухович

Герасименко Оксана Василівна

Герасименко Ольга Василівна

Герасимчук (Солтис) Мирослава Ігорівна

Гіщинська Раїса Петрівна

Гладилін Іван Панасович

Глушак Никифор Іванович

Глушко Степан Володимирович

балалайок, гітар. З 1935 працював виключно над виготовленням та вдосконаленням бандур. Після Другої Світової війни бандури його конструкції деякий час випускала Чернігівська фабрика музичних інструментів. Виготовив декілька зразків бандури оригінальної конструкції, зокрема клавіатурну бандуру, на якій виконував декілька творів.

Літ.: Деко О. Майстри чарівних звуків, К.,1968, – С.26.

ГЛАДІЙ Наталія Григорівна – Член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ГЛАДИШ Надія Василівна (23.09.1966) – Член Національної Спілки Кобзарів України, Крим.

ГЛИВКИЙ Йосип (XVIII – 1919, на Харківщині) – лірник із Харківщини, який діяв у козацьких загонах Гайдамацького Слобідського коша. Убитий у 1919 р. червоноармійцями під час боїв за м.Лозова Харківської обл.

Літ.: Черемський К. З історії нищення кобзарства // Нова Україна –1993, №2, – С. 11–12; Черемський К. Повернення традицій – С. 23, С.26.

ГЛОБА Андрій (біля 1791 – біля 1851) – кобзар із Ічні („Іченський"). Кобзарської справи вчився в кобзаря Івана Яхна.

Літ: Фонд Білозерського ІМФЕ Ф3-6/ 376, „О кобзарях и список кобзарей".

ГЛУШАК Никифор Іванович (1890, м.Чорнобиль на Київщині – ?) – бандурист і відомий майстер бандур. Його інструменти зовні дуже прості, відзначалися приємним тембром, мали великий попит серед кобзарів-бандуристів. За звучанням на той час не мали собі рівних. Секрет виготовлення таких звучних бандур залишився невідомим. Був репресований. Проходив по справі № 83938 ІІІ відділу КОУ НКВС (справа Дорошка Ф. – Копана Г.), як „учасник контрреволюційної організації Дорошка, Копана". Під наглядом ГПУ числиться з 1929. Уперше заарештований 6.03.1031 з обвинуваченням у „контреволюційній агітації". Вироком Нар. Суду м.Чорнобиль від 18.07.1931 засуджено на 2 роки увязнення. Постановою Київського відділу ГПУ УРСР від 22.08.1931 справу припинено „за недоведеністю обвинувачень". Удруге заарештовано Чорнобильським РВ за „систематичну контрреволюційну агітацію, спрямовану проти заходів Партії і Радвлади". По справі №11119 згідно зі ст. 54-10 КК УРСР рішенням особливої трійки при КОУ НКВС від 25.10.1937 ув'язнено до таборів суворого режиму на 10 років. Останні звістки про нього 25.01.1938 з Томсько-Осинського табору.

Літ.: Лист Полотая М. від 18.08.1969 р; ЦДА ГОУ Ф.1.оп.263 .спр. №37586.– С. 23-24; С.-29-30; Черемський К. Повернення традицій – С.93.

ГЛУШКО Степан Володимирович (с.Залуква Галицького р-ну Івано-Франківської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати".

В 1961–1966 рр. – навчання в Підгорецькій школі Стрийського р-ну Львівської обл. Навчався гри на баяні 1966–1968 рр. в СШ № 100 м.Львова. Брав участь в ансамблі баяністів, в духовому оркестрі. З 1968 по 2003 рр. – в капелі бандуристів «Карпати. Баритон. Його вчив грати на бандурі Юрій Данилів. 1974–1976 рр. брав участь в музично-драматичному гуртку.

ГЛУШКО Федір Іванович (6.09.1905, м-ко Шишаки, нині смт. Полтавської обл. – 13. 11.1973, м. Київ) – кобзар, бандурист. Держ. нагороди СРСР. Учасник Другої Світової війни. Закінчив Полтавс. Муз. технікум (1932). Гри на бандурі навчився самотужки. 1924 вступив до гуртка кобзарів у Шишаках (кер. Н.Чумак). Співав у дит. церк. хорі. Від 1925 – соліст бандурист Харків. капели бандуристів. 1932–37 керує ансамблем бандуристів Харків. філармонії. 1937 репресований органами НКВС за участь в „контрреволюційній організації", до 1941 перебував в ув'язненні. 1941 виступав як соліст на Укр. радіо. Від 1946 – артист Держ. капели бандуристів УРСР. Виконував переважно думи. Автор музики до думи „Слово про рідну матір" (сл.М.Рильського). Упорядкував зб. „Українські народні думи" (1966) та „Українські народні пісні" (1969, обидві – Київ), до яких увійшли його власні фольклорні записи. Серед учнів – Ф.Жарко.

Літ: Жеплинський Б. Глушко Федір Іванович // ЕСУ, К. 2006, т.5, – с.691; Черемський Повернення традицій – С.93; Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.37.

ГЛУЩЕНКО Катерина Степанівна (див. Оболонкіна (Глущенко) К.С.

ГЛЯД Василь (? - 3.06.1993) – майстер бандур. Жив і працював у Гльостері. Родом з Роменщини Полтавської області. Уже з молодих років мав дар до майстрування інструментів, бо приглядався хлопцем, як його дядько майстрував скрипки та інші інструменти. Дядько був відомим майстром. Від 1950-тих років почав майструвати бандури, взявши за взірець хроматичну бандуру майстра Олександра Гончаренка, який з своїм братом Петром Гончаренком виготовляв бандури для капели бандуристів ім.М.Леонтовича у м.Гослярі у Німеччині. Від Володимира Луціва взяв як зразок діатонічну бандуру і так від того часу до 1992 змайстрував понад 100 бандур. Його бандури були в більшості діатонічні, але також і хроматичні з перемикачами та мали 8, 10 або 12 басів. Експериментуючи над звуком цих інструментів, він їх довбав із клена, явора, дуба. Його бандури мали гарний естетичний вигляд, повязаний з високим рівнем обробки. Бандури роботи Василя Гляда не викривлювалися і не потріскали при змінах температур чи інших обставинах. Останніми роками сам робив, тобто навивав струни, які були високого рівня і мали дуже добрий звук.

Писав вірші, був патріотом і добрим християнином. Навчив свого сина Петра робити бандури. На бандурах роботи Василя Гляда грають учасники «Кобзарського братства» такі як Любомир Мазур, Ігор Лучка та інші; учасники ансамблю «Село», в якому грають брати Мирон та Михайло Постолани, а також початкуюче тріо бандуристок в особах Гані та Сяні Шмондуляк та Наталки Шкромиди; відомі бандуристи Віктор Мішалов, Юліян Китастий, Володимир Луців. На бандурах роботи Василя Гляда грають в Англії, Німеччині, Франції, Швеції, Бельгії, Канаді, США, Південній Америці та Україні.

Літ.: Володимир Луців. Василь Гляд майстер бандур. // Бандура, 1994, №47-48. – С..55-56.

ГНАТОВСЬКИЙ Михайло Михайлович – столяр, майстер з ремонту та виготовлення бандур зі Львова. Працював в майстерні ляльківого театру і м.Львова, де Юрій Сінгалевич навчив його ладити та виготовляти бандури. Допомагав Юрію Сінгалевичу виготовити цілу серію бандур. В його майстерні після смерті Ю.Сінгалевича молодий В.Герасименко вперше познайомився з процессом виготовлення бандур і з допомогою Гнатовського виготовив перші дві бандури.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами – С.146; Кияновська Л. Лицар бандури. – Львів: Те-Рус. 2007. – С. 25.

ГНАТЬЄВА Олександра Михайлівна (24.04. 1980 р., м. Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1995 р. закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викл. В.О.Крищук), у 1999 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая). З того ж року – викладач бандури у Здолбунвській ДМШ, учасник ансамблю бандуристів-викладачів школи.

Літ. Столярчук Б. Топоровська Г. – С. 25.

ГНИЛОКЛАС Семен Петрович (24.05.1903, с.Ярове, нині Кам'ян. р-ну Черкась. обл. – 22.04.1990, м.Київ) – бандурист. Навч. у Черкас. Учитель семінарії, Київ. Муз-драм. Ін-ті (1926). Працював у Київ. капелі бандуристів, у Держестраді. Під час Другої Світової війни грав на фронтах. Виступав з бандуристами М.Кашубою, Ф.Дорожком, М.Бобирем та ін. У репертуарі переважали укр.нар. пісні („Про Нечая", „Про Морозенка", „Про Супруна", „Про Байду" та інші), пісні про Т.Шевченка та на його слова.

Літ.: Ющенко О. Кобзарські концерти // НТЕ, 1969, №5; Жеплинський Б. Гнилоклас Семен Петрович // ЕСУ, т. 5, К.: 2006, – С.715.

ГОВІКА Василь (01.01.1904 с.Росохач нині Чортків. р-ну Тернопіль. обл. – 23.03. 1993, Вінніпег) – лірник. Єдиний пропагандист цього виду мистецтва у 1950-80 рр. на амер. континенті. Від 1938 – жив у Канаді. Після Другої Світової війни заснував власне підприємство. Брав активну участь у громад-культурн. житті українців. Чл. Укр. Нац. об'єднання. Давав концерти, виступав на імпрезах, урочинах в Торонто, Оттаві, Альберті та ін. містах Канади, а також у США, зокрема у Детройті, де функціонує капела бандуристів. Про Г. знято д/ф „В.Говіка з Вінніпега".

Літ.: Гунька Я., Павлів Я.Б. Говіка Василь // ЕСУ, т.6, К., 2006, – С.8.

ГОВТВА Грицько – лірник з Ковалів Зіньківського повіту.

Літ.: Укр. нар дума, т. І корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

ГОВТВАНЬ Опанас (кін XIX ст. – поч. XX ст.) – кобзар із хутора Голий Зінківського р-ну на Полтавщині. Виконував народні пісні і думи („Про бідну вдову і трьох синів"). В 1909 в Миргороді художник Сластіон зробив його портретну зарисовку.

Літ: Портрети українських кобзарів О.Сластіона Вступна стаття та коментарі Ю. Турченка, К., 1961; Жеплинський Б. Говтвань Опанас //ЕСУ т.6, К., 2008, – С.11.

ГОВТВАНЬ Семен Павлович (бл.1884 – ?) – лірник. Жив і працював у м.Зіньків нині Полтавської обл. У 1909 дослідник кобзарства О.Сластіон записав на фонограф думу „Про бідну вдову і трьох синів", яку розшифрував і опублікував у 1913 р. Ф.Колесса.

Літ: Жеплинський Б.М. Говтвань Семен Павлович // ЕСУ т.6, К., 2006, – С.11. Колесса Ф. Мелодії українських нар. дум „Матеріали до укр. етнології", Львів, 1913;

ГОДОВАНИЙ Федько (1865, с.Сервири– 1942, с. Сервири) – лірник. Підлітком осиротів і його усиновив рідний дядько. Парубком працював коло молотарки і від сильного запилення почав сліпнути. Купив ліру, навчився грати, мав чудовий голос, одружився. У 35 років зовсім осліп. Його поводирем був Пилип Бабій з сусіднього села Мшана. Співав Годований у супроводі ліри в навколишніх селах: Бзовиця, Нетерпинці, Нестерівці, Білківці, Богданівка, Данилівці, Мшана, Жуківці, Кудинівці, Осташівці, Озерна. Зрідка навідувався на гучні ярмарки до Залісців. При доньці Ксені дожив до старості.

У серпня 1910 фольклорист О.Роздольський записав історичні, релігійні та сімейно-полбутові пісні на фонограф. від Ф.Годованого у Сервирах: „Канада", „Тисяча вісімсот сорок восьмий", "Йа в лузі калина всей луг прикрасила", „За паньщину", „Про Нечая", „Кулина". У репертуарі Ф. Годованого були ще десятки пісень: релігійних з почаївського „Богогласника" (1790) про чудотворні ікони „Почаївської Богоматері" („Пасли пастирі вівці нагорі, повиділи Матір Божу на скалі") та Ісуса-Спасителя у Зборівській церкві., „Страшний суд", „Лазаря-мученика" побутові про блудного сина („Син ізмалку був хорошим, не щадила мати гроші"), бідну сирітку, злу мачуху, покаяння грішника, потоп світу, тяжку жіночу долю, п'яниць, зрадливу і ліниву жінку-нетягу; жартівливі коломийки. Як стверджують сьогодні родичі лірника Годо-

Глушко Федір Іванович

Глущенко Катерина Степанівна

Гнатьєва Олександра Михайлівна

Гляд Василь

Гнилоклас Семен Петрович

Говтвань Опанас

Головатий Антін Андрійович

Головко Оксана Петрівна

ваний сам складав окремі пісні, підбирав до них мелодії. Повні тексти записів цих пісень та інших зберігаються у рукописних фондах ІМФЕ НАН у Києві, фонд О.Роздольського.

Літ: Медведик П. Літературно-мистецька та наукова Зборівщина. Словник біографій визначних людей. – Тернопіль: Джура, 1998. – С.108-111

ГОЙДЕНКО (див. Гайдук, Гойдук) Андрій Матвійович

ГОЛЕНКО Майя Федорівна (19.05.1940, с. Котовка Магдалинівського р-ну Дніпропетровської обл. – 24.12.1993, м.Київ) – бандуристка, співачка (лірико колоратурне сопрано), н.а. УРСР з 1990. Закінчила 1961 Полтавське музичне училище ім. М.Лисенка. 1970 – Київську консерваторію (педагоги С.В. Баштан, Д.С.Петриненко), тепер Національна музична академія. В 1961–93 виступала в складі тріо бандуристок разом з Т.О.Гриценко та Н.Д. Писаренко. Працювала 1961–72 в ансамблі української музики при „Укрконцерті", а з 1972 – у Київській філармонії. В репертуарі – українські народні пісні, романси, думи, твори вітчизняних та зарубіжних класиків, сучасних композиторів. Г. – упорядник збірок музичних творів з репертуару бандуристок, зокрема збірник: „Ой співаночки мої" (1973). Державна премія УРСР ім. Т.Шевченка за концертні програми 1973–74 років.

Літ. Голенко Майя Федорівна // В рокотанні – риданні бандур, – С.373.

ГОЛОВАТИЙ Антін Андрійович (1732 (за іншими даними 1744) Нові Санджари Полтавськ. Губ. – 28.1.1797, півострів Камешеван, похований на острові Сара в Каспійському морі) – військовий діяч. Перший кубанський кобзар, поет, курінний отаман Запорозької Січі, військовий писар Нової Січі, Військовий суддя Війська вірних козаків (1788), один з організаторів Чорноморського козацького війська (1788). Навчався в Київській бурсі (академії). З 1757 записався в козаки Васюринського куреня Запорозької Січі. 22 червня 1762 обраний курінним отаманом. Талановитий промовець. Із 1764 р. – полковий старшина. Учасник рос.-турецької війни 1768–1774 рр., під час якої виявив видатні військові здібності. Особливо відзначився під час взяття Очакова та турецької фортеці на о.Березань, за що був підвищений у званні до підполковника російської армії. В 1792 р. успішно виконував дипломатичну місію в Петербурзі, отримавши 30 червня 1792 р. грамоту цариці Катерини II, згідно з якою Чорноморському козацькому війську видавалась у вічне користування Тамань з околицями. Один з організаторів переселення українських козаків на Кубань. Очолив ту частину переселенців, яка прибула на Кубань влітку 1793 року. Військовий суддя ЧКВ. Командував військової флотилії на Чорному морі в рос.-турецькій війні 1787–1791 рр. та козацького загону у персидському поході 1796-1797 рр. Автор пісні „Ой годі ж нам журитися", яка тривалий час вважалася неофіційним гімном Чорноморського козацького війська. Після смерті 14 січня 1797 р. кошового отамана З.Чепіги обраний кошовим отаманом. Але Г. так і не дізнався про це, бо помер під час персидського походу.

Літ.: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані. Львів: Сполом, 2006, – С.272; Польоий Р. Головатий Антін Андрійович // Кубанська Україна, К., Ділком, 2002. – С.133.

ГОЛОВАТИЙ Захар – галицький лірник. Він оповідав, що „перед відміною панщини на Буковині біля Чернівців зійшлося віче лірників, де були присутні понад 200 співців, здебільшого з Центральної і східної України". Цей факт може вказувати на зв'язок, який існував здавна між лірниками різних територій етнічного розселення українців.

Літ: Черемський К. Традиційне співоцтво. Українські співці музиканти в контексті світової культури. Харків: Атос, 2008. – С.106.

ГОЛОВКО Оксана Петрівна (2.06.1973, м. Нетішин Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог. У 1988 р. закінчила Нетішинську ДМШ, у 1992 р. з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача Г.Топоровської). У 1997 р. – Одеську державну консерваторію ім. А. В. Нежданової (нині музична академія) клас викладача Н.В.Морозевич. Живе і працює в Одесі.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.26.

ГОЛОВЧАК Ніна Григорівна – Член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ГОЛУБ Антоніна Василівна (6.01.1932, на Полтавщині) – бандуристка. Закінчила фабрично- заводське навчання. Працювала на Полтавській прядильній фабриці та вчилася у вечірній музичній школі у бандуриста Якова Мусійовича Шостака. Була солісткою (альт) Полтавської філармонії. Згодом навчалась у Київському музичному училищі ім.Р. М. Глієра (у В. І. Кухти) та Київській консерваторії (клас бандури А. М. Бобиря, вокалу І. М. Волинської). Працювала у Вінницькій філармонії, Тернопільському музичному училищі, де вела клас бандури. Серед учнів – М.Литвин. У репертуарі народні пісні (у власній обробці). Автор оригінальних творів: дума „Невільник" (слова Т.Шевченка), „Серцю милий край", „Місяченьку зоря", „Мрії надій" та ін. Лауреат республіканського фестивалю

Літ.: Голуб Антоніна Василівна // В рокотанні – риданні бандур – С.373.

ГОЛУБ Григорій Адамович (4.03.1963 р., с. Смідин Ковельського (тепер Старовижівського р-ну) Волинської обл.). – учасник капели бандуристів „Карпати". Освіта середня. У Львові з 1980 року. З 1982 року по сьогоднішній день в капелі бандурис-

тів „Карпати". Бас. На бандурі його вчив грати Юрій Григорович Данилів. З 1985 по 1990 рр. – учасник народного ВІА „Струмочок". В репертуарі: фрагмети Божественної Літургії Івана Золотоустого „Нехай сповняться уста наші" та „Достойно є", а також укр. нар. пісень „Ой пущу я кониченька", „Пішов би я в ліс по дрова".

ГОЛУБНИЧА (Заїчек) Алла Петрівна (1947, м.Чуднів Житомирської обл.) – бандуристка. Педагог. У 1968 р. закінчила Рівненське музучилище (клас вик. А.Ю.Грицая). Працювала у Здолбунівській ДМШ, Виїхала з чоловіком, відомим баяністом Віктором Голубничим у м.Горький (нині Нижній Новгород РФ), де й проживає.

Літ. Столярчук Б. Топоровська Г. – С.26.

ГОЛУБОВИЧ Наталка – бандуристка з Ковеля.

Літ.: Бандура, №61-62, липень-жовтень, 1997, – С.36, фото

ГОМИНЮК Ананій Савич (01(13).09.1866, с.Плужне, тепер Хмельницьк. обл. – ?) – лірник. Сліпий з дитинства. Осліп на 5 році. „Була в мене" – казав лірник – „чорна блисть (падучая); от як я упав, то мене і зняли з місця, а не тра було займать; з того й осліп". Став вчитись на 23 році, вчився всього 1 рік, заплатив за „ученіе" 10 крб. Виконував пісні „Про Біду", „Про тещу", „Про Хому і Ярему", а також псальми: „Про Олексія", „Про Спасителя", „Пречистої", „Миколаю", „Пятниця", „Про Матір Божу Почаївську" Вчився грати у лірника Петра Кремінського (Кримського) із м. Білогородки Заславського пов. „На що се все вам здалось знать?" – спитав Гоминюк у А.Малинки. А після пояснень додав: „Дак, коли треба усе записувать, дак глядіть же, не пропускайте, що я буду проказувать".

Літ.: Малинка А. Лирник Ананій Гоминюк. К.С. 1898, т. 10 XIII.

ГОМЕНЮК Іван Сидорович – лірник, син Сидора Гуменюка.

Літ.: „Укр. нар. думи", т.І корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

ГОМЕНЮК Сидор – лірник, батько Івана Гуменюка.

Літ.: „Укр. нар. думи", т.І корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

ГОНТА Дмитро (бл. 1900, на Катеринославщині – 1939, м.Філадельфія, США) – бандурист. Козак Полку Чорних запорожців. Командував гарматною батареєю, а в 1919 бронепоїздом „Хортиця". Був знайомий з нар. кобзарем А. Петюхом (Митяєм), під впливом якого захопився бандурою і перейняв дещо з репертуару. Емігрував в Галичину. 1923 познайомився з бандуристом К.Місевичем, в якого вдосконалював гру на бандурі. Далі вони разом виступали як бандуристи, розмальовували галицькі церкви. Потім до них прилучився і придворний бандурист гетьмана П.Скоропадського – Данило Щербина, виступали як тріо бандуристів (Місевич, Гонта, Щербина), зокрема 1925 в Шевченківській академії в залі Народного дому у Львові, реферат читав Д.Донцов. В 1927 – Гонта і Місевич гастролювали з хором Д.Котка на Примор'ї, Леську і центральній Польщі, потім трохи в Німеччині. В 30-х роках грав в концерті у зведеній капелі бандуристів Галичини і в тріо (К.Місевич, Ю.Сінгалевич, Д.Гонта). 1929 виступав в залі Міської Ради в Варшаві на Академії по Головному отаманові С.Петлюрі. Вмступав і в Литві (Вільнюс). Був великим патріотом,концертував в читальнях „Просвіти", переслідувався польською поліцією. В репертуарі укр. нар. пісні, історичні, чумацькі, побутові, ліричні, жартівливі. Склав музику на сл. Р.Купчинського „На чужині", яку успішно виконував і яка стала популярною під назвою „Лети, моя думо". Розмальовував церкви в с. Кирилівка та с.Буців біля Перемишля. В 1943 р. репресований нім. фашистами, запроторений в кухню смерті Дахау, звідки 29.04.1945 р. звільнений американцями. В повоєнний період жив у США в Філадельфії. Виступав як бандурист.

Праці: Бандурист Кость Місевич// Київ. (Філадельфія) – 1955. – №6:, листопад-грудень;

Літ.: Самчук У. Живі струни, Бандура і бандуристи. – Детройт, 1976.

ГОНТАР Василина Юріївна (27.01.1968, м. Радивилів Рівненської обл.) – бандуристка. У 2001 закінчила Радивилівський загальноосвітній ліцей;. У 2006 – Рівненське музучилище (клас викл. Т.В.Свентах).

Літ. Столярчук Б. Топоровська Г. – С.26.

ГОНТАР Павло – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з. 1014. л.24.

ГОНЧАР Іларіон (Ларіон, Варійон) Хомович (1876 - ?) – лірник із с. Ков'яги Валківського пов. на Харківщині. Учився три роки у Нестора Колісника з Катричівки. Підвищував свою майстерність у лірника Якова Богущенка, Сергія Крупки, Андрія Єрмишева. Знав п'ять дум.

Літ.: Черемський К. Шлях звичаю, Харків: Глас, 2002, – С.401.

ГОНЧАР Дмитро – бандурист Львівської Богословської Академії в 1937 р. „На різних святах-академіях виступали також бандуристи в складі Богдан Ганушевський, Дмитро Гончар і Юрій Свістель. Оркестра, квартет, бандуристи чи солісти скрипалі виступали на більших святах Богословської академії".

Літ: Світильник істини / видання Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи, Частини перша, Торонто, 1973,–С.528.

ГОНЧАР Онуфрій Архипович – майстер з Білої Церкви. У нього придбав бандуру Ф.І.Грогуленко. Згодом (близько 1930) керував майстернею з виготовлення бандур в м. Кривий Ріг.

Літ: Грогуленко, лист від 12.04.1964.

Голуб
Антоніна Василівна

Голубович
Наталка

Голуб
Григорій Адамович

Голубнича (Заїчек)
Алла Петрівна

Гонта Дмитро

Гончар Іларіон (Ларіон, Варійон) Хомович

Гонтар Василина Юріївна

Гончар Дмитро

ГОНЧАР Тарас – перший кобзар, що зустрівся П.Мартиновичу. Від нього в 1901р. Мартинович записав думи „Семен Палій", „Кардаш", „Хвилиненко" та інші.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з. 1013. л.4; ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з. 665,. л.140; Корпус дум, І.

ГОНЧАРЕНКО Гнат Тихонович (близько 1835, с. Ріпки тепер Богодухівського р-ну Харківської обл. – близько 1917) – кобзар. Народився в кріпацькій сім'ї. Осліп у трьох річному віці. Ігри на бандурі та співу навчився у 20–22 роки у кобзаря П. Кулібаби з с.Вільшани, в якого пробув „на науці" 4 місяці.

Ставши самостійним співцем збільшив свій репертуар і часто грав на ярмарках, найчастіше в Харкові та Куряжі. Жив на Губаєнковому хуторі, недалеко Харкова, а між 1902–08 р. „повдовівши", перебрався жити до свого сина в Севастополь. Літом приїздив до родини на хутір біля Харкова, де далі кобзарював. У 1902 брав участь у 12 археологічному з'їзді в Харкові. Г. – видатний представник харківської школи кобзарського мистецтва. В піснях та думах підкреслював їх моралізаторський бік.

Уперше його ім'я згадане 1885 (М.Ф.Сумцов), запис дум, пісень та автобіографічного матеріалу від Г. здійснили українські фольклористи П.Тиховський (1899 – 1901), Є. Крист (1902. Леся Українка та К.В.Квітка (1911) записали на фонограф думи. В репертуарі: „Про сестру та брата", „Олексій Попович", „Про удову", „Нема в світі правди", кілька інструментальних мелодій. Крім дум в репертуар входили псалми і сатиричні пісні „Дворянка", „Чечітка", „Попадя" та танці.

Незважаючи на невеликий репертуар дум, Г. своїм оригінальним архаїчним способом рецитації та технікою гри вибивався на найчільніше місце серед кобзарів того часу. Він співав думи бистрим речитативом, дуже виразно визначав чергові наголоси. В його співі музична декламація мала перевагу над мелодичним елементом. Середньовічний дорійський лад, два центри мелодії, квартове і квінтове групування тонів мелодії, закінчення періодів на другому ступені гами – це, як показав Ф.Колесса, основні архаїчні ознаки, що виявляють в Г. співця давньої школи, спадкоємця найкращих кобзарських традицій. Манеру гри і репертуар перейняли від Г. його учні кобзарі П.Древченко, Є.Вудянський та інші.

Літ.: Тиховський П. Кобзари Харьковской губернии. Сборник Харьковского историко-филологического общества, т. XIII, ч. II, – С.135–138; Колеса Ф. Мелодії українських народних дум, К., 1969, – С.313-314, 569-574; Леся Українка. Твори в 10-и томах. Том 10, листування – С. 265, 371–372; ЦДІА АН УРСР Ф.688, о-1. о-131. зв.12,82.

ГОНЧАРЕНКО Людмила Дмитрівна (19.03 1956, смт. Полонне Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог, керівник. Закінчила Полянську ДМШ (клас викл. О. М. Довженко), у 1976 р. – Дубенське культосвітнє училище. У 1987 р. – Рівненський інститут культури (нині РДГУ, (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З 1976 р. – викладач бандури, керівник ансамблю бандуристів у Клеванській ДМШ, з 1987 р. – Гощанській школі мистецтв, з 1989 р. – керівник ансамблю бандуристів при Рівненському будинку художньої і технічної творчості профтехучилищ. У 1992–1997 рр. – викладач бандури у Шубківській ДМШ.

Учні: Валентина Кац, Галина Каменчук – викладачі бандури ДМШ на Рівненщині; Ірина Панасюк, Людмила Шворак, Лідія Шворак, Раїса Окранець – закінчили Дубенське училище культури; Ірина Панасюк, Лідія Шворак – Рівненський інститут культури, Людмила Шворак – Харківський інститут культури

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.26.

ГОНЧАРЕНКО Петро Федорович (11.12. 1910, с. Ольшаниця нині Рокитнянс. р-ну Київ. обл. – 19.09.2000, м. Бавнд Брук шт. Нью-Джерсі) – бандурист, майстер з виготовлення бандур. Засл. Арт. України (1992). Закін. Артемівський учител. ін-т (нині Донецьк. обл., 1935). Вчителював на Донбасі. Від 1945 – в Капелі бандуристів ім. Т.Шевченка (м.Інгольштадт, Німеччина). 1945–1949 разом з братом Олександром виготовив для цієї капели та хору ім. Леонтовича понад 50 бандур нового зразку (т. зв. полтав. бандура). 1949 виїхав з капелою до США і оселився в Детройті. 1949–1989 був головою й адміністратором капели. 1991 у складі капели гастролював в Україні. Серед учнів – Ю.Приймак, П.Степовий, В.Вецал та ін.

Літ.: Махлай О. Мурга А. Пам'яті Петра Гончаренка – корифея капелі бандуристів // Бандура, Нью-Йорк, 2000, № 73-74; Жеплинський Б. Гончаренко Петро Федорович // ЕСУ, т.6, К.,2006 – С.158.

ГОПКАЛО Любов – бандуристка, учасниця тріо бандуристок Оркестру народних інструментів Укр. радіо (виступала разом із Світланою Мирвода та Тетяною Моломуж). Тріо записало на радіо низку укр. нар. пісень та творів сучасних композиторів, успішно виступало на концертних майданчиках Києва. Чудово звучала у виконанні тріо фольклорна кантата „Чумацькі пісні" композитора Володимира Рунчака.

Літ: Мирвода С., Яценко Ю. Жива струна (Про бандуру в оркестрі Українського радіо). // Бандура, США, №76, липень-грудень, 2001, – с. 45-47.

ГОРБ Левко (II пол. XIX – ?) – лірник із Мени на Чернігівщині. Лірникував в 1915-1929. Його знав кобзар О.Корнієвський.

Літ: В рокотанні–риданні бандур. – С.352.

ГОРБАНЬ (Христенко) Пилип (1835–1916)

– відомий кобзар, жив в Осьмаках на Чернігівщині. Походив з кріпаків і його привезла поміщиця з Полтавщини. Потім був сторожем в її саду. У селі його звали по імені матері Христини – Христенком. Справжнє прізвище вдалося встановити з архівів ЗАГСу. Сучасники згадували, що дід був дуже дотепним та веселим музикантом. Грав на кобзі і скрипці „Гречаники", інші жартівливі пісні, приспівував і пританцьовував. Кожен день вигадував щось нове. У свята і в неділю молодь сходилася до хати кобзаря на гуляння.

Літ: Таланти знані та маловідомі// Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини,– С.120.

ГОРБАТЕНКО Раїса Іванівна (26.08 1947, с.Новоукраїнка Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл.) – бандуристка, співачка (сопрано), з.а. УРСР з 1980. Закінчила 1968 студію при Капелі бандуристів УРСР, 1980 – Київську консерваторію. Виступає у складі тріо бандуристок разом з Л.О.Колос та Л.О.Криворотовою), у 1968–74 – при капелі бандуристів УРСР, з 1974 – Київській філармонії. Народна артистка України, бандуристка тріо Національної філармонії м.Київ. Виступала в складі тріо разом з Любою та Лідією Криворотовими. Зокрема 8.05.2002 в залі Національної філармонії в Києві в концерті „Бандура єднає друзів". В репертуарі – укр. нар. пісні, твори укр. радянських композиторів, а також пісні народних колективів СРСР та зарубіжних країн. Гастролювали по країні та закордоном.

Літ.: Горбатенко Раїса Іванівна // В рокотанні – риданні бандур, – С.374; Бандура, №72, січень-червень. 2002, С.39-40 і фото (С.39)

ГОРБАТЮК Володимир Григорович (22.04. 1951, смт. Добровеличнівка Кіровоградської обл.) – бандурист, пебдагог, виконавець, засл. Діяч мистецтв України (2000). У 1974р. закінчив Кіровоградське музичне училище (клас хорового диригування О.О.Смолянського). Самотужки оволодів грою на бандурі, керував народними хорами, ансамблями сопілкарів на Кіровоградщині. 1969 – навчався в Київському державному університеті ім.Т.Г.Шевченка. Кобзарське мистецтво опанував під кер. В. Литвина (від 1987), з яким певний час виступав в дуеті. В 1978–81 – дир-р муз. школи в с. Компаніївка Кіровоградс. обл., від 1981 керував хоровими колективами в Кіровограді і Київ. обл.. Живе в Каневі. Від 1994 р. регулярно співає на могилі Т.Шевченка. Культивує концертну манеру співу „великим" голосом у супроводі сучасної хроматичної бандури. У 1989р. відкрив у с.Стрітівка, що на Київщині, першу кобзарську школу. Був серед фундаторів Національної спілки кобзарів України, голова Всеукраїнської (тепер Національної) спілки кобзарів (1994–2004). В репертуарі – укр. нар. пісні, твори укр. композиторів, пісні В.Литвина „Яничари", „Дума про матір", „Гуде над світ", „Рятуйте, люди, пісню", а також власні твори „На хвилях віків" на сл. О. Орача, „Сповідь" на сл. О.Попова, „Свічка" на сл. С. Грабара та ін.

Літ.: Жеплинський Б. Горбатюк Володимир Григорович // ЕСУ, т.6, К.,2006, – С. 184; Столярчук Б. Топоровська Г. – С.26–27.

ГОРБАТЮК (Гринякова) Ірина Яківна (1971, м. Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог. У 1986 – закінчила Кременецьку ДМШ, у 1990 р. – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая), Рівненський інститут культури (нині РДГУ) . Живе і працює у Кременці.

Літ. : Столярчук Б. Топоровська Г. – С.27.

ГОРБАЧЕВСЬКИЙ Дмитро Фокович (1902, с. Петрове Криворіжська обл. – 1959) – кобзар. Вчителював. В 1925 р. після концертів Першої укр. художньої капели кобзарів захопився кобзарською музикою і став одним з перших пропагандистів кобзарського мистецтва на Криворіжжі. В 1927 р. організував першу Криворізьку капелу бандуристів, був її керівником і диригентом. Після Великої Вітчизняної війни працював у Вінницькому обласному театрі ім. М.Садовського.

Літ.: Листування Б.Жеплинського Б. з Полотаєм М.П.(Київ).

ГОРБЕНКО Петро Якович (18.10.1897, м. Миргород). Народився в селянській сім'ї. В 1920 р. закінчив приходське училище і поступив в Художньо-приходську школу ім.Гоголя, яку закінчив в 1917 р. З 1918 до 1922 р. служив в армії. В 1922р. працював в літоб'єднанні „Плуг". В 1924–25 рр. грав у капелі бандуристів, якою керував І.Н.Скляр. В 1944 р. їздив разом з капелою на фронт до воїнів підшефної дивізії. Далі часто виступав з кобзарськими піснями в складі Миргородської капели кобзарів-бандуристів.

ГОРБОТКО Микита (XX ст.) – лірник з Ніженського повіту.

Літ.: Укр.нар.думи, т. І корпусу, ДВУ, 1927, – С.55.

ГОРГУЛЬ (XIX ст.– XX ст.) – майстер бандур. Робив бандуру на замовлення Г.Хоткевича, яка дуже сподобалась замовнику. Вона відрізнялася від інших бандур, зокрема від бандур роботи Снігірьова тим, що мала коряк склеєний з клепок (як у сучасних бандур „Львів'янок"). На кобилиці (підструннику) струни переходили через два шурупи в зигзаг і таким способом інструмент мав гарний чистий звук. Цю бандуру Г.Хоткевич вирішив залишити собі. Вона зображена в книзі Г.Хоткевича „Музичні інструменти українського народу".

Літ: Хоткевич Г. Твори для харківської бандури. Підготував до друку В.Мішалов, ТО Ексклюзив, Торонто-Сідней-Харків, 2007, – С.221; Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків, 2002. – С.131.

Гончаренко Ігнат Тихонович

Гончаренко Людмила Дмитрівна

Гончаренко Петро Федорович

Гончаренко Олександр і Петро

Горбатенко Раїса Іванівна

Горбатюк Володимир Григорович

Горбатюк (Гринякова) Ірина Яківна

Гордієнко Галина Дем'янівна

ГОРДІЄНКО Галина Дем'янівна (1907, с. Дем'янівці Переяславського повіту на Київщині – ?) – бандуристка. Після закінчення 1929 драматичної студії при Дніпропетровському українському музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка, залишилась працювати в ньому. 1932 під час гастролей театру у Донбасі зустрілася з ансамблем бандуристів. Тут під керівництвом Івана Лещенка оволоділа інструментом і в дуеті з своїм чоловіком Губарем-Дем'яненко розпочала концертну діяльність. З 1944 вони в складі народного хору (згодом ім. Г. Верьовки); ансамблях різних філармоній. Супроводжувала грою на бандурі лекцію на тему „Життєва правда в народній творчості" за скеруванням товариства „Знання". В репертуарі переважно укр.нар.пісні – „Сирітка", „Черевички", „Ой горе тій чайці", „Ой кум до куми залицявся" та інші, а також твори композиторів.

Літ.: Гордієнко Галина Дем'янівна // В рокотанні - риданні бандур. – С. 375.

ГОРДІЄЦЬ (Кулик) Мусій – кобзар з с. Лейкалівка Зінківського повіту. В 1837 р. П. Д. Мартинович разом з Горленком записали від нього деякий репертуар, але його не опублікували.

Літ.: Укр.нар.думи, т. І корпусу, ДВУ, 1927, – С.CXXVIII.

ГОРДІЙ – кобзар з Ядут, правдоподібно Сосницького пов.

Літ: ЦДІА , Львів, Ф688, о.з. 191. л.98

ГОРДІЙ – кобзар з с. Колонтаєво Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білохерського; Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ГОРЕЧКО (Качанова) Вікторія Миколаївна (13.06.1980, м.Рівне) – бандуристка, педагог. У 1995 р. закінчила Рівненську ДМШ (клас викл. Т.Т.Рокітенець); у 1996 р. – студію педагогічної практики при Рівненському музичному училищі (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1999 – Рівненське музичне училище (клас викл. А.Ю.Грицая). Того ж року вступила до Рівненського інституту культури (клас доцента З.А.Сингаєвської). Учасниця ансамблю „Благовіст", брала участь у благодійних концертах „Діти Чорнобиля" у Німеччині та Швейцарії. Працювала в Рівненському МБК „Текстильник" та міському Палаці дітей та молоді.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.27-28.

ГОРЗІЙ (XIX ст.) – кобзар із Теплівки. Співав думу „Соколи", в якій знгадується про Івана Богословця. Гордія знав кобзар Іван Кравченко-Крюковський.

Літ: ЦДІА, Львів, Ф 688, о.-І, 191, ІІ.

ГОРЗІЙ Богдан (?–1856) – добрий кобзар із Ядут (Єдут). Добре грав на кобзі і на скрипці.

Літ: ІМФЕ, Фонд Бєлозерського; Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ГОРІХ Михайло (бл. 1900, ст. Пашківська на Кубані – ?) – бандурист – соліст. На поч. 20–х рр. закінчив Краснодарський робітничий факультет, пізніше – сільськогосподарський інститут (1929–1934). Ліричний тенор. Був надзвичайно популярним бандуристом у Краснодарі. Виступав майже щоденно. Проф. С. Баклаженко вважав його одним з найвизначніших бандуристів 1920 р. У 1934 р. безслідно зник.

Літ.: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані // Львів: Сполом, 2006. – С.288.

ГОРІШНА Марія Михайлівна (28.03.1971, с. Нові Стрілища Жидачівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, керівник капели бандуристів. З 1978 по 1988 навчалася у Новострілищанській середній школі.

З 1982 по 1996 навчалася у дитячій музичній школі м.Бібрки на Львівщині (викладач Чабан Катерина Мирославівна). З 1988 по 1993 навчалася у Дрогобицькому педагогічному інституті на музичному факультеті по класу бандури. (викладач Пінчак Стефанія Іванівна). З 1994 працює у капелі бандуристок „Дзвіночок" Центру творчості дітей та юнацтва Галичини у Львові, а з 2006 – художній керівник народної капели бандуристок. У капелі „Дзвіночок" займаються діти віком від 7до 17 років. Учасники капели навчаються грі на бандурі, займаються постановкою та розвитком голосу, дикції, вивчають історію кобзарського мистецтва.

У капелі „Дзвіночок" працюють досвідчені педагоги Оксана Борачок, Людмила Гребень, Ірина Григорчук, Галина Лучишин, Мирослава Медвецька. Капела „Дзвіночок" є лауреатом та Дипломантом Всеукраїнських , обласних, регіональних фестивалів, серед них „Сурми звитяги", „Різдвяні канікули", фестиваль кобзарського мистецтва ім. Ю. Сінгалевича „Дзвени, бандуро". Бандуристки з великим успіхом презентують українське мистецтво не лише в Україні, але й закордоном, зокрема у Польщі, Бельгії, Швейцарії, Словаччині. .Капела записала 2 аудіоальбоми „Дзвіночок колядує" та укр. нар. й аматорські пісні. У 2008 капела відсвяткувала 50-річчя.

ГОРЛЕНКО Василь Петрович (1.(13).01.1853, с. Ярошівка тепер Українське Сумської обл. – 14.(27).04.1907, Петербург, похований у Ярошівці) – письменник, мистецтвознавець, фольклорист та етнограф. Навчався у Ніжинському ліцеї, закінчив Сорбонну у Парижі. Автор праць про творчість кобзарів і лірників Г.Любистка, І.Кравченка, Ю.Перепелицю. В статті про бандуриста Івана Крюковського наводяться думи „Попович", „Вітчим", „Соколи", „Про сестру і брата", „Про вдову і синів", „Про азовських братів", „С.Кішка", „Хв. Безрідний", „Ів.Коновченко" („Киевская старина" 1882, XII). В Роменському повіті на Полтавщині Г. записав варіант пісні кобзаря

„Про правду" („Киевская старина", 1883, XIII) від М.І.Костомарова. Г. записав думи „Про Грицька Залізняка" та „Про атамана Грача" („Киевская старина", 1886, I).

Літ.: Горленко Василь Петрович // В рокотанні риданні бандур – С.375.

ГОРНЯТКЕВИЧ Андрій Дем'янович (31.08. 1937, с. Кривеньке Тернопільської обл.) – бандурист, фольклорист, мовознавець, доктор словянської мови і літератури. Закінчив Каліфорнійський університет. Гри на бандурі навчився у В.Юркевича та З.Штокалка. З 1973 р. – викладач Альбертського університету (Едмонтон, Канада). В репертуарі – думи та народні пісні. Перекладав англійською мовою „Кобзарський підручник" З. Штокалка, (Едмонтон, 1989; українське видання – Київ, 1993). Автор статей з проблем українського мистецтва в журналі „Бандура" (Нью-Йорк) і „Народна творчість та етнографія"(Київ). Учасник науково-практичних конференцій з проблем кобзарства в Україні. Українське телебачення зняло телепередачу „Шлях до себе" про А.Горняткевича, яка неодноразово транслювалась в Україні. Приїжджаючи в Україну виступає з науковими лекціями і як бандупмст. В репертуарі: „Дума про Марусю Богуславку", пісня Г. Сковороди „Всякому городу нрав і права", багато укр. нар. пісень та ін. З 2003 – пенсіонер, але продовжує активну наукову діяльність, як член наукових, професійних та інших толварист (зокрема, НТШ).

Літ.: Горняткевич Андрій Дем'янович // В рокотанні риданні бандур – С.375; Жеплинський Б. Горняткевич Андрій Дем'янович // Українська журналістика в іменах. НАНУ Львівська бібліотека НАНУ ім. В.Стефаника, випуск 12, Львів. 2005, – С– 109-110; Знайомтесь – члени редколегії: доктор Андрій Горняткевич // Бандура, 2001, №76, – С.6-7.

ГОРОБЕЦЬ Гаврило – кобзар, учитель Скубія. Сам Г. Горобець вчився у Г. Гончаренка, а учнем Горобця був ще кобзар Бідило.

Літ: ЦДІА АН УРСР Ф.688, О-І, 191, 70; ІМФЕ, Ф.8-К3, ф.зб.6, стор.27; Гуменюк Г. „ Українські народні музичні інструменти", Київ, 1967. – С.79.

ГОРОДЕЦЬКА (Хамраєва) Оксана Романівна (22.07.1978, с.Мирогоща Дубенського району Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. виконавець. У 1992 р. закінчила Мирогощанську школу мистецтв (клас викладача Л.П.Рибачук), у 2000 р. – РДГУ (клас викл. Н.О.Волощука). З того ж року викладач бандури, учасник тріо та ансамблю бандуристів (керівник Л.Л.Рибачук) Мирогощанської школи мистецтв.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.28.

ГОРОДНИЦЬКИЙ Іван (? – ?) – кобзар. Жив у с. Говтві (тепер Полтавської обл.). Від нього П.Мартинович записав 1884 думи „Про азовських братів" та „Про удову і трьох синів".

Літ.: Українські нар. думи, т. І корпусу, ДВУ, 1927.

ГОРПАТЕНКО Микола Павлович – керівник капели бандуристів. В 1936 керував капелою бандуристів при Палаці культури ім.Ілліча у М.Дніпропетровську.

Літ: Лист М.С.Радченка та лист ред. жур. „Музика" вх. 195 від 30.08.1971.

ГОТРА-ДОРОШЕНКО Іриней Ілліч (31.08. 1890, с. Руда, тепер Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл. – 24.12.1973, монастир у Глен-Ков, Нью-Йорк, США) – бандурист, ієромонах УГКЦ, особистий секретар митрополита А.Шептицького.

Батько Ілля був вчителем укр. нар. шкіл. Мати Єлена Дорошенко походила із славного роду гетьмана Петра Дорошенка. Дідусь був дяком у с. Виспа і навчив Іринея добре співати, мати придбала для нього бандуру. В 1910 зложив монаші обіти, перебуваючи у василіанських монастирях Крехова, Лаврова, Краснопущі. В час Першої Світової війни (1915) Іриней попав у московський полон та був інтернований в Києві. Написав листа митрополиту А.Шептицькому, просив допомогти. Але 18.09.1914 митрополит Андрей був арештований і вивезений до Києва, а далі через Курськ, Суздаль до Ярославля в Росії. У Курську, через литовського священика о.Дімініса митрополиту вдалось зв'язатись з Іринієм Готрою. В час революції 1917 А.Шептицький приїхав з Петрограда до Києва, де його віднайшов Іриней Готра і став секретарем митрополита та супроводжував його в подорожах. З Шептицьким Іриней з Києва, через Москву, Петроград, Стокгольм і Гамбург прибув в Нюрнберг, де склав письмовий звіт Папі Бенедиктові XV про перебування в царській тюрмі. З Німеччини 10.09.1917 з митрополитом прибули до Львова, далі Іриней відбув до Лаврова продовжити богословські студії, куди передали йому і бандуру, з якою не розлучався до 1913. 18.904.1929 – рукоположений (висвячений) і як ієромонах призначений префектом духовної семінарії у Львові. В 1921–1930 – префект Емісійного інституту оо.Василіян у м.Бучачі, в 1930–1934 – секретар і прокуратор Галицької провінції ЧСВВ. У 1934–1939 – директор Емісійного інституту у Бучачі. З приходом більшовиків в 1939–1941 під псевдонімом працював парохом у м. Заліщики, потім у с. Вовківнях Тернопільської обл., а в час німецької окупації 1941 – 1944 став і ігуменом монастиря у Підгір'ях, згодом у Бучачі. З поверненням більшовиків пішов у підпілля, переховувався в монастирях, перебував у сотнях УПА, працював таємно в медінституті у Львові. В 1946 р. – арештований. Пережив слідство, знущання, побої, перелом руки. Був ув'язнений на 25 років. Засланий в Казахстан, далі в Караганду. Каторжні роботи на шахтах та каменоломнях підірвали

Горішна Марія Михайлівна

Горечко (Качанова) Вікторія Миколаївна

Горняткевич Андрій Дем'янович

Городецька (Хамраєва) Оксана Романівна

Готра-Дорошенко Іриней Ілліч

Гребенюк Мирослава Семенівна

Гребень (Гребінь) Аврам Родіонович

здоров'я о. Іринея. В 1955 – був звільнений як нездатний до праці. 1960 – виїхав до Василіанського монастиря у Варшаві, де його чекала нова бандуру виготовлена швагром, відомим бандуристом Василем Ємцем, що одружився з сестрою Іринея. В 1952, взявши з собою бандуру, виїхав до родини в США, де проживав у Філадельфії, Мінеаполісі, Лос-Анжелесі, Детройті. У вільний час о.Іриней грав на бандурі для парохіян, молоді, дітей. Його бандура тепер знаходиться в музею в Нью-Йорку.

Літ.: Чорний-Досінчук. Отець І.Готра–Дорошенко кобзар. // Свобода, 1994, 27 липня; Жеплинський Б. Готра – Дорошенко Іриней Ілліч // ЕСУ, К., т.6, 2006, – С. 335; Жеплинський Б. О.Іриней Готра-Дорощенко ЧСВВ особистий секретар митрополита А.Шептмцького, бандурист, патріот //Християнський голос. – 2008. – Ч.1(2741).січ.– С.5.; Жеплинський Б. Особистий секретар Митрополита А.Шептицького був бандуристом // Свобода-Svoboda:Український щоденник.– Джерзі Сіті; Ню Йорк, 2009. – 22.травня (№21). – С.29.

ГОЧАЧКО Алла Іваніна (1956, м.Володимир-Волинський Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 19074 р. закінчила Луцьке культосвітнє училище, 1979 р. – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викл. З.А.Сингаєвської. З того ж року – викладач бандури у Луцькому училищі культури.

Літ. : Столярчук, Топоровська Г. – С.28–29.

ГРАБ Левко Сидорович (1843, с.Мена Сосницького повіту Чернігівської губ. – ?) – кобзар. Добре грав на кобзі. Також був і лірником. Часто грав на базарах, дуже задушевно співаючи. Ліра була в нього невеличка, але дуже голосиста. Добре володів технікою гри, привертаючи увагу численних слухачів чудовою грою і гарним співом. Корнієвський А.С. слухав його коли ще був школярем.

Літ.: Сперанський, 1904; Малинка А.; ЦДІА Львів, Ф 688, о.з. 191, л. 231; Лист Корнієвського А.С. до Жеплинського Б. від 15.12.1968.

ГРАБЧУК Ніна Степанівна – закінчила три курси Рівненського музучилища (клас викладача А.Ю.Грицая). Трагічно загинула.

Літ.: Столярчук , Топоровська Г. – с.28–29.

ГРАД Степан Іванович (21.11.1886, с. Мшанець Зборівського р-ну – 30.05.1919, с. Мшанець, похоронений на старому цвинтарі) – лірник (тенор). Разом з рідними – дружиною Ганною з Крижанівських та доньками Теодорою, Іванкою, Михайлиною. Софією проживав на хуторі Манюки. Виступав у Мшанці і в навколишніх селах Зарудні (тепер Кобзарівка), Городищі, Вертелці, Дітківцях, Іванківцях, Мильно, Бліху, Гаях Розтоцьких, З глибиною почуттів розкриває зміст своїх пісень. Серед них „Ой зійшла зоря над Почаєвом стала", про героїзм козацтва під Берестечком, „Ой попід гай зелененький ходить Довбуш молоденький", „А вже тая кривда з панами при столі, а схована Правда в панів у неволі", рекрутські, вояцькі – „Смерть вояка, що прощається в полі з рідною", про сирітство, наймитське життя, злу мачуху і вражу свекруху, про „Діву-самарянинку" і „Муки Ісуса Христа на Голгофі". Окремі пісні складав сам, зокрема про тяжку жіночу долю та поганих дітей, які не вміють пошанувати батьківської старості. Память про цього народного музиканта зберіг Я.Косовський у нарисі „Подільські лірники та жебраки" („Шляхами золотого Поділля", 1970, том 2). Пісня з репертуару лірника „Ой у полі дощик трясе".

Літ.: Медведик П. Літературно-мистецька та наукова Зборівщина. Словник біографій визначних людей. – Тернопіль: Джура. 1998. – С.113.

ГРЕБЕНЮК (Дарманчук) Онуферко Мирослава Семенівна – (11.04.1918, с.Мушкатівка нині Борщівського р-ну Тернопільської обл. – 01.02.1996, Львів) – бандуристка, співачка. Закінчила гімназію „Рідна школа" у Тернополі (1937), Згодом навч. у Львові у театральній студії Л.Кривицької, водночас брала уроки співу у В.Балтаровича. 1939–1941 учителювала. Після загибелі чоловіка Ю.Онуферка пішла у підпілля. Закін. Курси медсестер і працювала медсестрою УПА. Певний час жила під прізвищем Дарманчук. Від 1945 виступала у капелі бандуристів Ю.Сінгалевича при Будинку нар. творчості у Львові. 1947–1948 була солісткою ансамблю „Чорногора" під кер-ом Я.Чуперчука. Заарештов. 1948, засуджена на 25 років каторги, яку відбувала в Комі АРСР. Під час заслання брала участь у художній самодіяльності. 1956–66 – арт.–бандуристка Львів. філармонії, 1966–68 – Львів. Клубу залізничників. Виступала в ансамблях з львівськими бандуристами О.Гасюком, В.Дичаком, В.Прооником. Реабілітована 1992.

Літ.: Жеплинський Б. Рятувала пісня і бандура // Поклик сумління, 1995, черв; Жеплинський Б. Гребенюк (Дарманчук) Онуферко Мирослава Семенівна // ЕСУ, т.6, К., 2006, – С.388.

ГРЕБЕНЬ (Гребінь) Аврам Родіонович (26.20 (8.11) 1878, с.Березна, тепер смт. Менського району Чернігівської обл. – 27.12.1961, с. Дмитрівка. тієї ж області) – лірник.

Спочатку навчався грати на скрипці. У 20-ти річному віці втратив зір. Далі навчався в кобзаря і лірника Т.Пархоменка. Плідним для Г. було знайомство з кобзарями такими як М.Кравченко, П.Древченко, С.Пасюга, Г.Гончаренко, Д.Симоненко. Мандрував по Чернігівщині, брав участь у революційних подіях 1905–07, поширював по селах нелегальну літературу. Після 1907 жив у Березні, з 1956 – у с. Дмитрівка. Від нього О.Юсов записав питомо лірницьку віртуозну перегру. Г. учасник 1952 Республіканської наради в ІМФЕ кобзарів і лірників. Виконував українські народні думи, соціально-побутові сатиричні пісні „Про Марусю Богуславку", „Про вдову", „Невільницький плач", „Про козака бандурис-

та", „Про Морозенка", „Про Кармалюка". „Про правду" та ін., псалми, пісні на сл. Т.Шевченка й пісні присвячені поетові.

Літ.: В рокотанні – риданні бандур – с.376. Муха В.С. Гребень (Гребінь) Аврам Родіонович // ЕСУ, т.6, К., 2006, – С.385.

ГРЕБІННИК Яків Андрійович (1898 – 1965) – пожежник, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993, – С.59–62.

ГРЕЧУН Олександр Андрійович (Іванович) (XX ст.) – бандурист станц. „Лозове" Харків. обл.. Учасник наради кобзарів і лірників при Інституті Фольклору АН УРСР (прибув 15.04.1939). За ним було закріплено наукового робітника ін-ту Кушнаренко Д.О.

Літ.: Фонд ІМФЕ 36.3(325).

ГРИВУЛ Тарас Теодорович (14.12.1977) – бандурист. На бандурі вчився грати у Марко Р. І. та Баглай О.Ф. Виступав з братом Ростиславом у Львові і як соліст, зокрема в Почаївському монастирі, м.Кременці, під час відкриття пам'ятника Т.Шевченку в м.Новий Розділ. Закінчив Львівський Національний університет ім.І.Франка, історичний факультет, кандидат історичних наук. Живе у Львові, член Національної Спілки Кобзарів України, суспільно-політичнмй діяч.

ГРИВУЛ Ростислав Теодорович (9.12.1975) – бандурист зі Львова, лікар. Закінчив Тернопільський медичний інститут. Виступав разом з братом Тарасом у Львові, в Почаївському монастирі, м.Кременці та інш.

ГРИГОР'ЄВА Галина Ярославівна (4.04.1985, м. Найштерліц. Німеччина) – бандуристка, педагог. У 2004 р. закінчила Волинське училище культури і мистецтв. З того ж року – викладач бандури у Ківерцівській ДМШ, навчається у РДГУ (клас викл. Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. –28–29.

ГРИГОРЕНКО Кирило – кобзар із с.Красний Кут Богодухівського пов. Харківської обл..

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського Ф 3-6 /376, „О кобзарях и списках кобзарей".

ГРИГОРОВИЧ Ірина Юріївна (25.07.1984, с. Нова Олександрівна Яготинського р-ну Київської обл.) – бандуристка, педагог. У 1999 р. закінчила Малинську ДМШ Житомирської обл. (клас викладача Г.М.Власенко), у 2004 р. – Житомирське музучилище ім.. В. Косенка (клас викл. М.І. Нечипоренка, І.І.Василюк). З того ж року викладач бандури в Олевській ДМШ Житомирської обл., з 2005 р. навчається РДГУ (клас викл. В.М.Горечко).

Літ. : Столярчук Б., Топоровська Г. , с. –28.

ГРИГОРЧУК Ірина (19.03 1979, м. Львів) – бандуристка, Член Національної Спілки Кобзарів України, Львів. В 1974 р. закінчила Львівське музичне училище ім. С.Людкевича (клас викл. М.Й.Наконечної), а у 1999 р. – Львівський Вищий державний музичний інститут ім. М.Лисенка (клас бандури О.В.Герасименко). Учасник Міжнародного конкурсу виконавців на укр. нар. інструментах ім.Г.Хоткевича у Харкові (1998).

В репертуарі І.Григорчук як бандуристки-солістки твори класиків (Й.С.Бах „Прелюдія і фуга", А.Дюран „Вальс", А.Вівальді "Концерт Мі-мажор", П.Чайковський „Баркаролла", укр. композиторів: І.К.Мясков "Концертіно №1" та "Фантазія на укр. теми", В.Зубицький "Концертний триптих", О. Герасименко "Концертні варіації для бандури і фортепіан"о та "Варіації на тему „Стоїть гора високая") та укр. нар. пісні. З 2000 р. виступає в квартеті бандуристок „Львів'янки", який був створений при Львівській державній музичній (тепер Національній) академії ім. М.Лисенка. В складі квартету (разом із О. Коломієць, Л. Стефанко (Нікітіною), та О. Ніколенко (Кушнір) стала дипломантом II-го (2001) і Лауреатом III-го (2004) та IV-го (2007) Міжнародного конкурсу ім.Г.Хоткевича (м. Харків), а також Лауреатом Національного конкурсу ім. Григорія Китастого (2003) в м.Києві. В складі квартету з незмінним успіхом концертує на Львівщині та по Україні, а також Польщі, Німеччині, Австрії. Угорщині і Чехії.

Квартет „Львів'янки" здійснив запис аудіо альбому „Калино, покровительо любові" (2001), компакт-диск „Львів'янки" (2004) та „Скарби душі" (2006). Ірина Григорчук учасниця ювілейного творчого вечора Оксани Герасименко „Таїна Любові", який відбувся 11.06.2009 р. у Львівській філармонії. І. Григорчук крім цього виступає як артистка Львівської філармонії.

ГРИКУН Олександр Вікторович (28.08.1981, м. Кам'янець–Подільський) – бандурист-виконавець, Член Національної Спілки Кобзарів України, Камянець-Подільський. Закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва (у викладача Г.С.Пелеха). У репертуарі українські народні пісні – „Де Крим за горами", „По діброві вітер віє", „Розпрягайте, хлопці, коні", „Ревуть стогнуть гори хвилі", „Їхав, їхав козак містом", „Ой у полі могила", „Мав я раз дівчиноньку чепурненьку", „Віє вітер", „Берестечко" (сл. Т.Шевченка), „Ой у полі три криниченьки", „Як ішов я з Дебречина", „ Всякому городу нрав і права", „Ой не цвіти буйним цвітом", „Бандуристе, орле сизий", „Вечір на дворі", „Місяць на небі", „На Тарасовій горі", „Ой не стелися хрещатий барвінку" та інш.

Літ.: В рокотанні риданні бандур – С.442.

ГРИНЕВИЧ Андрій Петрович (м. Ковель Волинської обл.). У 2003 р. закінчив РДГУ (клас викладача Н.Ф.Чичановської).

Літ. : Столярчук Б., Топоровська Г. , – С.28.

Гривул Тарас і Ростислав

Григор'єва Галина Ярославівна

Григорович Ірина Юріївна

Григорчук Ірина

Гриньків Роман Дмитрович

Грисенко Микола Григорович

Грицай Анатолій Юхимович

Грицай Наталія Олександрівна

ГРИНИШИНА Лариса Миколаївна (4.03. 1973, м. Старокостянтинів Хмельницької обл.) – бандуристка. У 1999 р. закінчила Хмельницьке музучилище, у 2001 р. – РДГУ (клас старшого викл. Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – М. – С.29.

ГРИНЧУК Олександра Андріївна (10.03.1958) – Член Національної Спілки Кобзарів України, Полтава.

ГРИНЬ Іван Йосипович (1908, ст. Канівська – 1943, фронт). Збереглася світлина 1929. На фото – чоловіча капела бандуристів ст.Канівська. На цьому фото Гринь Іван Йосипович у другому ряді крайній праворуч. Про нього дали свідчення брати Лазаренки (ст. Канівська, 1982, Харків,1985).

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані // Львів: Сполом, 2006, – С.272.

ГРИНЬКІВ Іван – лірник, вчитель лірницької школи в Краснопущі.

Літ.: ЦДІА Ф 688. оп.1. о.з. 192 /2.

ГРИНЬКІВ Роман Дмитрович (18.03.1969, м.Київ) – бандурист, педагог. Засл. арт. України 1996. На бандурі грав його дід. Закінчив 1987 Київське музичне училище (клас Л.Чмельової), в 1993 – Київську консерваторію (клас С.Баштана). Вже студентом II курсу став лауреатом Республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах в Івано-Франківську в 1988р. (I премія). Гран-Прі міжнародного конкурсу Г.Хоткевича, Київ, 1993. Володіє високою технікою гри на бандурі. Від 1997 – викладач Нац. муз. академії (м.Київ). Голова фонду розвитку та вдосконалення банд. мистецтва „Золотий акорд" від 1998. Вдосконалив бандуру києво-харківського типу. Автор композицій для бандури: „Веснянка", „Елегія", „П'єса в стилі джаз" та інш.). В репертуарі соната I в 4-х частинах М. Дремлюги, соната Андре де Пена, інструментальні твори М.Лисенка, Г.Хоткевича, К.Мяскова, інших українських та зарубіжних класиків та сучасних композиторів, багато укр. нар. пісень та мелодій. Концертує містами України, США, Канади, Швейцарії, Нідерландів, Бельгії, Німеччини. Має численні записи, записав компакт-диски. Його дружина Лариса Дедюх – відома бандуристка.

Літ.: Дутчак В.Г. Гриньків Роман Дмитрович // ЕСУ, т.6, К.,2006, – С.466–467; Кобзар нашого часу// Музика.2006, №4; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. Львів, Край, 2000, – С.108.

ГРИНЬКО Степан – кобзар з хутора Лустівка Коломацького району Харківської обл.

Літ: ІМФЕ, Ф.6-4/ 183,л.40.

ГРИСЕНКО Микола Григорович (19.12.1889, с. Кам'янече, нині Новоархангел. р-ну Кіровоградс. обл. – 08.03.1965, м.Київ) – бандурист, співак. Навч. у Київ. муз.-драм. Ін-ті (поч.1930-х рр.). Від 1926 працював у Києві: солістом капели „Думка", згодом – бандуристом Держ зразк. Капели бандуристів. В 1929–32 – викладач консерваторії. Від 1932 – соліст Ворошиловград. (нині Луган.), згодом – Київ. Театрів опери та балету. Під час 2-ї Світової війни виступав у військових частинах. Після війни працював у Львові: солістом Театру опери та балету, викл. Муз. училища, кер. Капели бандуристів при Львівському Будинку вчителів. Від 1953 – в Києві: соліст-бандурист філармонії, кер. капели бандуристів при Палаці піонерів. В 1959–62 – кер. ансамблю бандуристів Політех. Ін-ту, від 1961 – будинку вчителя. Автор обробок укр. нар. пісень для ансамблю бандуристів. Серед учнів – А.Бобир, В. Уманець, В.Герасименко.

Літ: Жеплинський Б. Грисенко Микола Григорович // ЕСУ, т.6, К., 2006, – С.474. Жеплинський Б. Гавалюк Р. Микола Грищенко - засновник професійної академічної бандурної педагогіки у Львівських навчальних закладах. // Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство. 2009. - Випуск 9. – С..229-235.

ГРИФСЬКИЙ Йосип – бандурист і гугляр Стародубського полку на Запорізькій Січі.

Літ.: Баранівська Л.І. Гетьмансько-старшинське середовище і культурно-музичне життя в Україні другої пол. XVII – XVIII ст. Дисертац. Мистецтвознавства 17.00.03. К.,2001; Ваврик О. Кобзарські школи в Україні, Тернопіль: Збруч, 2000, – С.15.

ГРИЦАЙ Анатолій Юхимович (1.01.1931, с.Жовтневе Коропського р-ну Чернігівської обл.. – 12.09.2003 р., м.Рівне) – бандурист, педагог, виконавець, керівник капел бандуричтів, композитор, поет,Член Всеукраїнської (нині Національної) спілки Кобзарів України, голова Рівненського обласного осередку НСКУ до 2003.

У 1952 р. закінчив Київське музучилище, у 1957 р. – Київську консерваторію ім. П. І. Чайковського (викладач А.Кабачок, А. Бобир). З того ж року – викладач бандури у Рівненському музучилищі. Працював у Рівненському педагогічному інституті та інституті культури (нині РДГУ), Рівненській ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка, Київському музучилищі та вечірній музичній школі для дорослих. Був артистом оркестру державного народного хору ім. Г.Верьовки та ансамблю танцю України ім.П.Вірського. Із 1958 р. організатор і керівник квартету бандуристок у складі: Євгенії Ігнатієвої, Ніни Марчук, Наталії Грицай, Євгенії Висоцької та капели бандуристок при будинку художньої самодіяльності профспілок. Г. – активний дописувач до місцевих газет на теми культури, виступав по обласному та українському радіо. Більше ста його випускників працюють у ДМШ, музучилищах та училищах культури, у професійних та аматорських капелах і ансамблях. Серед учнів Г. – Галина Топоровська, Йосип Яницький, Василь Пиндик,

Марія Воробей. Його творчий доробок складає понад 30 власних композицій та велика кількість обробок народних пісень, аранжувань, перекладень творів українських та зарубіжних композиторів для бандури. Г. – активіст Всеукраїнського т-ва „Просвіта" ім.Т.Шевченка, член журі обласних конкурсів та Першого Всеукраїнського фестивалю кобзарського мистецтва ім.Костя Місевича (Дубно, 2000).

Літ.:Жеплинський Б. Грицай Анатолій Юхимович // ЕСУ, т.6, К., 2006, – С.475; Столярчук Б., Топоровська Г. , – С.29–30.

ГРИЦАЙ Наталія Олександрівна (3.11.1939, м.Дубно, Рівненської обл.) – педагог, співачка квартету та капели бандуристок обласного Будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай). У 1956 р. – закінчила Дубенську ДМШ (клас викладача Б. Р. Йоффе, Г.В.Субботіної), у 1960 р. – Рівненське музучилище (клас викладача Г.В.Воробйової), у 1971 р. – музично-педагогічний факультет РДПІ (нині РДГУ). З 1960 р. – викладач Рівненського музучилища. Нині на пенсії, живе у м.Рівне. Лауреат республіканських, всесоюзних та міжнародних оглядів і фестивалів. Нагороджена Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Учасниця та керівник „Золотого квартету" бандуристок (Євгенія Висоцька, Наталія Грицай, Ніна Марчук, Євгенія Ігнатієва) у репертуарі якого було понад 100 пісень.

Літ: Пономаренко М. Співає квартет бандуристок (буклет) – Рівне – 1975; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.31–32.

ГРИЦЕЛЯК Юрій Миколайович (16.04.1932, м. Перемишль, нині Польща) – бандурист, громадський діяч. Грі на бандурі навч. у О.Гасюка. Закін. Львів. політех. ін-т (1964). Від 1949 виступав у капелах бандуристів при Львів. політех. ін-ті та будинку вчителя. В 1951 заарешт. і засудж. до 25 р. виправно-трудових робіт і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував у Києві, містах Краматорськ, Норильськ та Владимир (РФ). 1953 брав участь в акті непокори в'язнів. 1956 був достроково звільнений. Жив і працював у містах Миколаїв та Яворів (Льв. обл.). В 1967–93 – на Львів. автобус. з-ді (1991–93 – заст. гол. інж.), де 1988 організував Т-во укр. мови „Просвіта". Реабілітований в 1992. Учасник нац.–визв. руху кінця 80-х років.

Літ.: Жеплинський Б. Грицеляк Юрій Миколайович // ЕСУ, т.6, К., 2006,– С.482; Жеплинський Б. Репресоване кобзарство Львівщини // У боротьбі за волю України. Спогади, життєписи, док., мат. Львів. т-ва пролітв'язнів і репресованих, Л., 2003, зб. 2;

ГРИЦЕНКО Тамара Олександрівна (25.08. 1938, с. Старий Орлик тепер Радянське Полтавської обл.) – бандуристка, співачка, мецосопрано). Нар. арт. УРСР з 1990 р. Закінчила 1965 – Київську консерваторію. 1961-1993 – у складі тріо бандуристок Київської філармонії (разом М. Голенко і Н.Писаренко), з 1993 р. у складі дуету (з Н Писаренко). Лауреат Державної Премії ім.Т.Шевченка (1975).

Літ.:Мистецтво України. Біографічний довідник, Київ, Українська енциклопедія ім.М.П.Бажана, 1997, – С.178; Митці України. Енциклопедичний довідник за ред А.В.Кудрицького, К., Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1992, – С.188–189.

ГРИЦЕНКО-ХОЛОДНИЙ (Коваленко) Федір Федорович (1814, с.Глинське тепер Полтавської обл. – ?) – кобзар. Кобзарського мистецтва вчився у кобзарів Василя Назаренка, Гаврила Вовка, Дмитра Кочерги та інших. Майже все життя мандрував по селах та містах. Грав на відпустах, в панських та купецьких домах, ходив з колядниками, виступав в ярмаркових балаганах, а також у Харківських театрах. Бував на Херсонщині, грав на Причорномор'ї.

По своїй натурі був людиною мало приступною, особливо для етнографічних обслідувань, тому відомостей про нього залишилось небагато, хоч він відзначався дуже високою технікою гри і був кобзарем визначним. Грав та співав багато пісень, псалмів та сім дум: „Іван Коновченко, Вдовиченко", „Бідна вдова і три сини", „Сестра і брат", „Феська Ганджа Андибер" („Бендиберія"), „Маруся Богуславка", „Три сини самарські", „Втеча трьох братів з города Азова". Але від ньбого не записано жодної мелодії. Усі твори виконував надзвичайно майстерно. Бандура його мала 45 струн. Вживав 4 лади: бандурний, скрипочний, жалібний та косий. Про нього розказували, що він був „з нечистим у згоді" бо грав „не по-людськи майстерно". Міг грати навіть пальцями ніг. Вів нужденне життя в голоді та холоді. За що прозваний Холодним. У нього вчились Іван Городницький, Семен Скорик, Василь Парасочка та інші.

Літ.: Сластьон О.Г. Кобзар Микола Кравченко і його думи // К.С.,1902, т.27, – С.308; Корпус дум, т.І; Хоткевич Г. 1966, т.1, – С.497; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з. 191, л.12,5; Жеплинський Б. Кобзарі. Комплект листівок. Випуск перший, К.: Мистецтво, 1991.

ГРИЦЬКО – кобзар з с. Іржавець (за іншими даними Прилуцького пов. на Черкащині) Золотоноського пов. Полтавської губ. За іншими даними з с.Мохначі Полтавської губ. Був козаком. Зазнав турецького полону. За сприяння втечі козаків з неволі був осліпленим, став кобзарем. Співав думи та героїчні козацькі пісні. Був одним із ватажків гайдамацького повстання 1768. Документи свідчать про співців натхненників повсталого селянства – трьох кобзарів і скрипаля, яких було страчено шляхтою.

Дубина Микола – полтавський лірник розповідав історію про те, як одного разу в полон до турків потрапило 200 козаків, серед яких був кобзар Грицько з Іржавця. Цього

Грицеляк Юрій Миколайович

Гриценко-Холодний (Коваленко) Федір Федорович

Грицюк Вікторія Володимирівна

Грицюк Ольга Миколаївна

Гришин Анатолій Дмитрович

Грицька призначили наглядачем до бранців. Він роздобув для полонених козаків турецьку одежу і допоміг вирватися на волю. За це турки викололи йому очі. Незрячий він добрався „в свій край" і „почав грати козацьких пісень котрии про воїнство: як вони воювали, як вони із плєну тікали".

Літ: Маслов С. Лирники Полтавской и Чепрниговской губернии, 1902, т.15. – С.43; Черемський К. Традиційне співоцтво, - Харків: Атос, 2008, - С.96 -97; Сперанський, 1904; ЦДІА Львів. Ф.688, о.з.191. л.233; ІМФЕ Фонд Білозерського, Ф 3-6/ 376 „О кобзарях и список кобзарей"; Таланти знані та маловідомі// Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини, - С.114; Мистецтво України. Біографічний довідник, Київ, Українська енциклопедія ім.М.П.Бажана, 1997, – С.179.

ГРИЦЮК Вікторія Володимирівна (5.06. 1987, м. Рівне) – бандуристка. У 2002 р. закінчила Рівненську ДМШ (клас викл. Г.А.Гром), у 2006 р. – Рівненське музучилище (клас викл. М.М.Очеретяної). З 2006 р. – студентка Львівської музичнох академії ім.М.Лисенка (клас О. Герасименко), лауреат регіонального огляду-конкурсу бандуристів та гітаристів (Львів, 2002, ІІІ премія), лауреат всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесінь" (Кіровоград, 2003, ІІІ премія), лауреат всеукраїнського огляду–конкурсу бандуристів ім. В.Кабачка (Миргород, 2005, ІІІ премія). Учасниця ІІ та ІІІ творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, палац „Україна", 2001, 2003). Володарка сертифікату „Кращий бандурист року" (2005), учасниця ювілейного творчого вечора Оксани Герасименко „Таїна Любові", який відбувся 11.06.2009 р. у Львівській філармонії.

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.32.

ГРИЦЮК Ольга Миколаївна (16.07.1986, м. Люблінець Ковельського р-ну Волинської обл.) – бандуристка. Закінчила Люблінецьку ДМШ, РДГУ (клас старшого викл. Н.Є.Турко)

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.32.

ГРИШИН Анатолій Дмитрович (21.03.1931, с.Мясорадгосп №18 Чернищевського р-ну Азово-Чорноморського краю). Мати працювала в радгоспі дояркою, батько – трактористом. В 1938 р. Анатолій з мамою переїхав в м. Кіровоград, де в 1951 р. закінчив семирічну школу.

З 1951 по 1953 – навчався в ремісничому училищі. До 1955 працював токарем та фрезерувальником на заводі ім. 15 років Жовтня в м. Кіровоград. В 1952 р. почав вчитися грати на бандурі в гуртку бандуристів при Кіровоградському клубі ім.Калініна під керівництвом Олеся Яковича Корецького та Марії Йосипівни Лютенко. Згодом почав виступати як соліст-бандурист. В 1957 р. керував вже ансамблем бандуристів при Кіровоградському палаці піонерів. З 1958 по 1961 р. вчився в Полтавському музичному училищі ім. М. Лисенка по класу бандури. Після закінчення працював вчителем співів, керівником хорів та ансамблів бандуристів в Кіровоградській та Київській областях. Нагороджувався грамотами та дипломами.

З 1962 по 1965 р. керівник самодіяльного ансамблю бандуристів Київського міжобласного управління профтехосвіти. З 1964 по 1969 р. студент історичного факультету Київського державного університету ім.Т.Г.Шевченка та керівник ансамблю бандуристів. З 1963 р. починає вивчати народні думи. В 1967 р. вперше почув кобзаря Є.Х.Мовчана і перейняв від нього пісню „Ой ти, ниво, моя, ниво" та думу „Невільницький плач". Відтак познайомився з А.Бобирем, В.Перепелюком тв разом з ними концертує. Часто виступає як лектор товариства „Знання" УРСР з лекціями-концертами. В репертуарі А.Д.Гришина думи: „Плач невольника", „Невільницький плач", „Про козака-бандуриста", „Про Леніна". „Буря на Чорному морі", „Партизанська дума", „Кров людская не водиця", укр. нар. історичні, ліричні та жартівливі пісні, пісні радянських композиторів, пісні народів світу, билина „Про Іллю Муромця" та інші. Має кілька власних творів та обробок, серед них твір „Бунтарі", написаний в характері думи а також „Засумував я", „Ще сонце спить", „Журавлі" та інші. З 1969 р. працював солістом оркестру укр. нар. інструментів при Музично-хоровому товаристві УРСР.

17 травня 1969 р. найстаріші кобзарі України обрали А.Д.Гришина Головою Об'єднання народних співців-кобзарів Радянської України при Музично-Хоровому товаристві УРСР. Вкінці 1969 р. був призначений секретарем Музично-хорового товариства УРСР. У 1973-979 працював на кафедоі історії Інституту Культури в Києв, де захистив кандидатську дисертацію. З 1980 завідувач сектору історії Києво-Печерського державного історико-культурного заповідника.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні, Львів: Край. 2000, – С.110; Скрипка В. Вечір дум. // Народна творчість та етнографія, №3, 1968; Тимошенко К. Співають кобзарі // Музика, №1, 1970; Ющенко О. Кобзарські концерти // Народна творчість та етнографія, №5, 1969.

ГРИШКО Микола Якович (1910–1972) – учитель історії, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини / НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. – С.59-62.

ГРИШКО О. Л. (XVIII – XIXст.) – лірник. В 1909 р. від нього О.Сластіон записав думу „Удова і три сини". Запис знаходиться в ІМФЕ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Полотая Ф14-10/1163.

ГРИШТОПА Григорій Назарович (28.02 (13.03.) 1915, с. Попівці Петропавлов. Губ.

Росія – 07.09.2003, Одеса) – бандурист. У дитинстві втратив зір. Навч. в Одес. Муз. учщі (від 1937). Грі на бандурі навч. самотужки. Від 1940 – кер. духового оркестру Одес. клубу сліпих. Працював у майстернях Одес. Т-ва сліпих. 1946 почав кобзарювати, виступав на Одеск. Радіо. У репертуарі – укр. нар. пісні, думи (зокрема „Смерть козака-бандуриста", „Про кошового Івана Сірка", „Про Калнишевського") та власні твори (зокрема „Бандура і пісня" сл. М.Пацерни).

Літ: Жеплинський Б. Гриштопа Григорій Назарович // ЕСУ, т.6, К., 2006, – С. 500.

ГРИЩЕНКО Павло Федорович (12.07.1908, с.Комашня Миргородського р-ну Полтавської обл.). Ще в шкільні роки навчаючись у приходській школі, співав у шкільному хорі. Після перемоги Жовтневої революції Г. працює в Донбасі на залізничній станції Харцизьк, а вечорами співає в хорі залізничників. В 1930 р. призивається в ряди Червоної Армії, де виступає в армійському хорі, а після служби в армії в 1933 р. починає керувати хором при курортному клубі в м. Миргороді. Вперше бандуру почув в 1921 на ярмарку в родинному селі. В 1937 починає працювати в Миргородському дитячому будинку і в цьому ж році починає вчитись грати на бандурі у миргородського бандуриста і відомого майстра бандур, здібного музиканта Івана Михайловича Склярa, який і виготовив для Грищенка бандуру. З цього часу він разом з гуртом миргородських кобзарів виступає з концертами.

В 1941 р. мобілізований в ряди Червоної Армії, забирає з собою бандуру, у вільні хвилини виступає перед бійцями. Брав участь в боях. В 1942 р. в бою при прориві блокади Ленінграду був поранений, тоді ж була розбита і його фронтова бандура.

Після мобілізації в 1945 р. повернувся в Миргород, де працював бандуристом в Миргородському будинку культури. З 1948 по 1968 рр. працює артистом-бандуристом при Вінницькій, Ровенській, Омській, Волинській, Донецькій та Житомирській філармоніях. З 1968 р. пенсіонер, але бандури не кидає. Бере участь в капелі бандуристів та хорі ветеранів Миргородського Будинку культури, а також співає в народному хорі Миргородського курорту. В репертуарі бандуриста історичні, ліричні, побутові та жартівливі пісні класичного кобзарського репертуару, а також сучасні народні пісні та твори радянських композиторів.

Літ.: Загорський П. Тепла зустріч // „Зоря комунізму", №68 (2518) від 8.06. 1958р. Орган Сешдівського р-ну Донецької обл.; Газ. „Известия" №138 (12754) від 10.06.1958р. Фото С.Гендельмана; Жеплинський Б. Кобзаря слухають в цехах// Народна творчість та етнографія, №5, 1967.

ГРОГУЛЕНКО (Сахно Барвінок) Олександра Павлівна (30.01.1908, м.Решетилівка, Полтавської обл.). Народилася в сім'ї селянина. Освіта 7 класів. Ще дівчинкою почала співати в церковному хорі під диригентурою Бондарця. В 1925 р. в Решетилівку приїзджав на постійне життя харківський кобзар Осадько Василь Якович, який організовуючи капелу бандуристів запросив в колектив і Олександру. В цей час в Олесі був вже хороший альт і вона під керівництвом В.Я.Осадько швидко почала оволодівати грою на бандурі.

Згодом у складі капели починає подорожувати з концертною програмою по Полтавщині, Сумщині та Харківщині. Після поповнення новими учасниками капела робила і дальші виїзди – в Запоріжжя, Донбас, Білорусію. Виступаючи в Кривому Розі Олександра Сахно-Барвінок познайомилася з бандуристом Грогуленком Ф.І. і згодом вийшла за нього заміж, переїхала жити в Кривий Ріг, а в 1932 р. разом з мужем в м.Нікополь, де за дорученням Криворізького Окрвиконкому була організована капела бандуристів при Нікопольському ВНО. З 1936 по 1939 р. працювала в Дніпропетровській, а з 1939 р. при Запорізькій філармонії. З 1944 р. знову в капелі бандуристів Нікопольського ВНО, яка поновила свою роботу. В 1945 р. перейшла працювати в Дніпропетровську філармонію, де працювала до 1963 р.

Літ.: Супруненко П. Встречи с бандуристом // Днепровская правда от 8.08.1964 г.; Богуславський М. Серця у них багаті. // Нікопольська правда, №14 (7375) від 24.01. 1964

ГРОГУЛЕНКО Федір Іванович (08.07.1902, с. Юрківці, нині Талалаїв. р-ну Чернігів. обл. – 01.08.1969, м.Нікополь Дніпропетровс. обл.) – бандурист. Чоловік Олександри Барвінок. Навч. в Криворіз. Майстерні з виготовлення бандур. (Дніпропетровс. обл.). Організував капели бандуристів у Кривому Розі та Нікополі (1932). Потім у складі капели Г. працював при філармоніях: Дніпроп. (1945-49, 1950-58, 1959-62), Херсон (1949–50), Чернів.(1958).

Літ.: Жеплинський Б. Грогуленко Федір Іванович // ЕСУ, т.6, К., 2006, – С.514; Супруненко П. Встречи с бандуристом // Днепроп. Правда,1964, 8 авг..

ГРОМ (Тимощук) Галина Анатоліївна (19.06. 1959,. с. Зоряне Млинівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець, Член Національної спілки кобзарів України. У 1975 р. закінчила Млинівську ДМШ (клас викл. Н. М. Шаповалової), у 1980 р. Рівненське музучилище (клас викл. А. Ю. Грицпя), у 1996 р. музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (клас викладача Т. О. Івченко). З 1980 р. викл. бандури у Млинівській ДМШ, з 1985 р. – у Зорянській школі мистецтв, в 1991 р. – в Рівненській ДМШ №2. Учасниця Млинівського оркестру народних інструментів (керівник А.Л.Андрухов), капели бандуристок обласного будинку

Грищенко Павло Федорович

Грогуленко (Сахно Барвінок) Олександра Павлівна

Грогуленко Федір Іванович

Гром (Тимощук) Галина Анатоліївна

Губ'як Дмитро Васильович

Гудима (Закусило) Ольга

художньої самодіяльності профспілок (керівник А.Ю.Грицай). Керівник Зорянського ансамблю народних інструментів, тріо бандуристок „Либідь" (нова назва „Золота середина") МПК „Текстильник". Нині старший викладач у Рівненській ДМШ №2, де в 1994 р. створила тріо бандуристок у складі Галини Гром, Оксани Бартосевич, Наталії Козлової (переможці серед викладацьких колективів у 1996 р). Нині в тріо працює Мирослава Очеретяна. За цей період колектив дав понад тисячі концертів. „Золота середина" – лауреат духовного фестивалю „Кобзарські сезони Волині" (Кременець), Лауреат ІІ ступеня регіонального конкурсу „Рідна пісня" (Рівне, 2005), фестивалю патріотичної пісні (Рівне, 2006), XV Міжнародного фольклорного фестивалю у м. Більськ-Підляський (Польща, 2005). У 2004 р. – тріо „Золота середина" було ініціатором відкриття меморіальної дошки кобзарю-навчителю Анатолію Грицаю. Учні: Тетяна Нагорна закінчила РДГУ, Уляна Крижалова – Рівненське музучилище та РДГУ. Банацький Дмитро та Вікторія Грицюк закінчили Рівненське музучилище, Наталія Ворощук – студентка Рівненського Музучилища, Тетяна Стадник – студентка Київського університету культури і мистецтв.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.33.

ГРУЗДЬ (Друзь) – кобзар з с. Волинка, мабуть Сосницького пов. Чернігівської губ..

Літ.: ІМФЕ , Ф. 11-4. О.З. 948, л.4.

ГРУМ Павло – кобзар з під Лохвиці на Полтавщині.

Літ.: ІМФЕ , Ф. 11-4. О.З. 1013, л.2.

ГУБА Клим (XIX ст.) – кобзар з м.Срібного (нині Срібнянського р-ну Чернігівської обл.). Оженився і жив в Жабрах. Віж нього кобзар І.Кравченко-Крюковський перейняв думу „Соколи". Помер молодим. Дата смерті не встановлена.

Літ.: ЦДІА Львів АН УРСР Ф.688, О-1, 191,28

ГУБАР (Дем'яненко) Микола Омелянович (1898, с. Дем'янці Переяслав-Хмель-ницького р-ну Київської обл. – 1962, Київ). Закінчив Київське художнє училище. Працював в Київському театрі Садовського (співав, танцював тощо). На бандурі навчився грати у київських кобзарів. Дуже добре опанував техніку гри на бандурі. Мав добрий голос, бас широкого діапазону. Часто виступав разом з своєю дружиною Галиною Дем'янівною. В репертуарі: думи, історичні пісні, пісні на сл. Т.Г.Шевченка, народні пісні і танці. Брав участь в ансамблях бандуристів, а також виступав як соліст-бандурист. Деякий час працював в Українському народному хорі в Києві. Помер від паралічу серця, похований в Києві на Байковому кладовищі.

Літ.: Листування Жеплинського Б. з Терлецьким Г.С. (м.Черкаси). Фото з архіву Терлецького Г.С..

ГУБЕНКО Михайло (близько 1891, м.Миргород – 1933, м. Миргород). Грати на бандурі навчився в Миргородських кобзарів. З 1927р. виступав в ансамблях кобзарів в Миргороді і околиці. Добре співав (бас).

Літ.: Вовк, лист від 28.08.1970.

ГУБЕНКО Федір – лірник в Почапцях.

Літ: Укр. нар думи, т.1 корпусу, вступ Г. Грушевської, ДВУ, 1927.

ГУБ'ЯК Дмитро Васильович (18.03.1982, м. Теребовля Тернопільської обл.) – бан-дурист-виконавець (баритон). Заслужений артист України. В 1997 поступив у Тернопільське музичне училище ім. С. Крушельницької (клас бандури І.А.Турко, вокалу – І.Л.Равлюк). Після першого курсу Г. 1998 поступив до Львівської музичної академії ім. М.Лисенка (клас бандури – В.Я.Герасименко, вокалу – Т. С.Дідик). У репертуарі: думи – „Про козака Голоту", „Про козака-бандуриста", „Про Олексія Поповича", „Про втечу трьох братів з Азова", пісні „Бандуристе, орле сизий", „Ой у полі верба", „Невільничий ринок у Кафі" Г. Хоткевича, „Про козацькі могили" А. Кос-Анатольський, інструментальні – соната Д. Бортнянського, концертина К.Мяскова.

Літ: В рокотанні риданні бандур. – С.442.

ГУБ'ЯК Ірина – бандуристка, заслужена артистка України, лауреат Міжнародного конкурсу на премію Євгена Станковича, учасниця ювілейного творчого вечора Оксани Герасименко „Таїна Любові", який відбувся 11.06.2009 р. у Львівській філармонії.

Літ: Програма творчого вечора.

ГУДЗ (Ґудзь) Степан – лірник. Від нього в січні 1881 дослідник лірників Є. Сіцінський записав пісню „Панщина", в якій оспівуються часи скасування кріпацького права, а також лірницьку пісню „Коновченко". В ній відображено життєвий шлях козака Івана Коновченка, що пішов служити у козацький табір проти волі матері.

Літ: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля / НТЕ, 2003, №4, С.75–86.

ГУДЗІЙ Катерина – українська бандуристка в Японії.

Літ: Олена Гудз. Чарлі Сакума: У попередньому житті я був українцем, козаком. // газ. „Свобода" №43, п'ятниця, 23 жовтня 2009 р.

ГУДЗІЙ Наталія – українська бандуристка в Японії.

Літ: Олена Гудз. Чарлі Сакума: У попередньому житті я був українцем, козаком. // газ. „Свобода" №43, п'ятниця, 23 жовтня 2009 р.

ГУДИМА (Закусило) Ольга – (4. 06.1961, м. Якутськ) – бандуристка, керівник ансамблю бандуристів. Народилась в Якутську, де були на спецпоселенні батьки. З батьками повернулась на Україну і жила в м. Перемишляни Львівської обл., де вчилась в школі і навчалась грати на бандурі. В 1977 вступила у Львівське державне музичне училище по класу бандури (клас

В.Герасименка і Н. Скорвінко), яке закінчила в 1981 і за направленням стала працювати в Жидачеві на Львівщині. В 1983 вступила до Київського державного інституту культури і паралельно працювала в м. Фастові Київської обл. при Будинку культури в капелі бандуристів. Крім цього вела студію (навчання дітей) гри на бандурі.

В 1987 закінчила інститут культури і переїхала працювати в Золочівський будинок культури на Львівщині. Брала участь в Золочівській капелі бандуристок під керівництвом М. Феньвеші. Згодом відкрила студію гри на бандурі в с. Сасові Золочівського р-ну, на базі студії організувала дитячий ансамбль бандуристів, яким керує. В 1995 ансамбль успішно виступав на обласному огляді бандуристів „Грай, моя бандуро" у Львові та інших великих концертах та фестивалях. В 1991 працює в Золочівській музичній школі і продовжує займатися з дітьми в с. Сасів. Виступає і як солістка-бандуристка (нагорода на Львівському обласному огляді конкурсі 1995). В репертуарі укр. нар. пісні, твори класиків та сучасних композиторів. Член Львівського відділення Всеукраїнської (тепер Національної) спілки кобзарів і бандуристів. Тепер керує народною капелою бандуристок „Вишиваночка" м. Золочів.

ГУДМАН Андрея – бандуристка в США. З малих років любила співати, особливо підспівувати, коли розповідала дітям, а згодом і дорослим казки та фантастичні оповідання. Для музичного супроводу їй потрібен був музичний інструмент. Їй пропонували різні інструменти: мандоліну, банджо, інші інструменти, але вони не подобалися Андреї. Одного разу Андрея зайшла в одну із реставрацій з українськими стравами. На стіні в цій їдальні красувалася бандура. Цей інструмент дуже сподобався Андреї і вона згодом його собі придбала і стала його вживати для супроводу своїх співів. Грати на бандурі вчилася у бандуристки Лідії Чорної в Америці. Перший її виступ з бандурою відбувся в травні 1987, а в червні 1989 вона виступала в Нью-Йорку вже з величезним успіхом.

Літ.: Andrea Godman discovers the Bandura. // Бандура, №35-36, січень-квітень, 1991, с.48-50 і фото.

ГУЗІЙ Петро Іванович (23.03.1903, станиця Пашківська, нині Краснодар. краю, РФ – 23.12.1937, м. Краснодар, РФ) – бандурист. Грі на бандурі навч. у З.Діброви. Грав на діатоніч. бандурі не повтор. конструкції (зберігається у Краснодар. Істор.-археол. Музеї-заповіднику ім. Є.Феліцина). Постійно виступав у станич. Нар. домі як бандурист і актор. Виконував ролі з бандурою в п'єсах „Богдан Хмельницький" М. Старицького, „Невільник" М. Кропивницького. Зааreш. Органами НКВ в 1937 за звинуваченням у „контрреволюц." діяльності. Був розстріляний. Реабіліт. 1956 (посмертно).

Літ. Нирко О. Неповний список репресованих кобзарів-бандуристів Кубані// Польовий Р. Кубанська Україна, К,, 2002. = С. 185

ГУЗЬ (Ґудзь) Петро Іванович (1895, с. Лютенька Гадяцького р-ну Полтавської обл. – 1959, с. Лютенька). Вчився грати у відомого кобзаря Михайла Кравченка, від якого перейняв цінні варіанти народних дум та характер їх виконання. Мав своїх учнів. Мандрував по Київщині, Харківщині, Полтавщині, на Кубані. Під час визвольних змагань 1918-1921 брав участь в антибільшовицькому повстанні під керівництвом місцевого отамана Л.Хрестового, про якого створив і виконував думу. 1939-1941 – артист Етнограф. Ансамблю кобзарів і лірників при Київ. Філармонії. Грав на старосвітській бандурі. В репертуарі думи: „Втеча трьох братів з міста Азова", „Про трьох братів Самарських", „Про Олексія Поповича", „Бідна вдова і три сини"), істор. та жартів. пісні, танц. награви, більшість яких зберігається в фондах ІМФЕ. Автор пісень та дум, у яких критикував сталінську діяльність, голодомор. Згодом його твори мали офіціоз. характер. Йому належать „Приказ про трьох ледачих", „Багач бідного купив, по потилиці лупив", „Про трактор" та інші. Створив ряд пісень на радянську тематику (серед них „ Про трактор", „Про дев'ять ледачих" та інші).

Літ: Дутчак В.Г. Гузь (Ґудзь) Петро Іванович // ЕСУ, т.6, К., 2006,– С.597; ЕВ, 1928, кн..7, с–54–59; Березовський, 1968, с.134; Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні, К., 1960; Омельченко А. Кобзар Петро Гузь // НТЕ, 1982, №5.

ГУЛЕЙ Фрозіна Федорівна (с. Чорногузи Вижницький р-н. Чернігів. обл.) – бандуристка. Була Членом муз-хор. т-ва бандуристів.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

ГУЛІЙ Юрій Теодорович (8.11.1934 с.Горішне Миколаївського р-ну Львівської обл.) – бандурист, інженер, співак (тенор). Один із перших учасників і довголітній член Ради капели бандуристів „Дністер" м. Новий Розділ на Львівщині. В капелі навчився грати на бандурі від керівників братів Богдана та Романа Жеплинських. Один із авторів відливу барельєфа Т.Г.Шевченка із сірки сірчаного гірничо-хімічного комбінату в м.Новий Розділ, де працював автоклавником. Бюст із сірки був подарований музеєві Т.Г.Шевченка в Каневі. В 1971 переїхав в м. Київ і далі почав виступати як співак в народному хорі „Гомін".

ГУЛЬКА Прохор (XX ст.) – лірник з с. Бузівці Тараща нського пов. Від нього записав канти і псальми П.Демуцький („Івану Богослову", „Варварі", „Параскевії").

Гудман Андрея

Гузій Петро Іванович

Гузь (Ґудзь) Петро Іванович

Гулій Юрій Теодорович

Гульчук Ірина Павлівна

Гурнак Віталій Миколайович

Гусєва Ірина Петрівна

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К., 1903; Гуменюк А. Укр. нар. музичні інструменти, К., 1967, – С.115.

ГУЛЬЧУК Ірина Павлівна (1972, м. Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1987 р. закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викл. Л.Л.Кириченко). У 1987–1990 рр. навчалась у Рівненському музучилищі (клас викладача А.Ю.Грицая). IV курс закінчувала У Київському музучилищі, у 1996 р. закінчила Київську консерваторію ім.П.І.Чайковського (клас викл. Л.І.Кохановської). Живе і працює в Києві.

Літ. Столярчук Б.Топоровська Г., – С.33–34.

ГУМЕНЮК Іван Сидорович (XX ст., с. Бейзимівка Житомирського пов.)– син і поводир лірника Гуменюка Сидора. В 1924 р. К.Квітка в с. Бейзимівці, де жив Сидір Гуменюк і його син Іван, зробив запис від Івана мелодії думи „Про Коновченка", яку колись виконував його батько. На той час Сидір Гуменюк вже не жив, але син „проспівав думу про Коновченка так як її запам'ятав від свого батька", „співав думу виразно і з музичного боку досить впевнено". Від нього записано розповідь про життя та організацію лірників, яку називали „Братія".

Літ. Квітка К. Избранные труды в 2-х томах. – М.,1973, т.2 – С. 328.

ГУМЕНЮК Сидір – лірник із. с. Бейзимівка Житомирського пов. В.Кравченко в 1895 р. записав від нього думу „Про Конівченка" (за іншими даними в 1899 р.). В 1924 р. К.Квітка в с. Бейзимівці, де жив Сидір Гуменюк, зробив запис мелодії думи „Про Коновченка" від його сина Івана Гуменюка, який був поводирем батька. На той час Сидір Гуменюк вже не жив, але син „проспівав думу про Коновченка так як її запам'ятав від свого батька", „співав думу виразно і з музичного боку досить впевнено". Із розповідей Івана Гуменюка відомо, що „тутешні лірники Сидір Гуменюк, Каленик Костюк були „старої науки", дотримувались старого закону, що старшим серед лірників на Житомирщині був Сидір Гуменюк. Організація лірників називалася „Братія". Керівника („старшого") обирали на рік, а інколи обирали кількаразово підряд. „Якщо було щось несправно, то старший розглядав справу. Якщо хтось був хворий, то старший нагадував, щоб хворому подали допомогу. Якщо хтось помер, то подавали допомогу сім'ї покійного".

Літ: Труды общества исследователей Волыни, т. 5; Квітка К. Професіональні народні співці й музиканти на Україні. К., 1924. с.19; Этнографические материалы собранные В.Г.Кравченко в Волынской и смежных с ней губерниях – Житомир, 1911. – С.75–78; Родовід; Ощуркевич О.Ф. Лірницька традиція на Волині. (Друга половина XIX – поч. XX ст..) // Житомирщина на зламі тисячоліть, Науковий збірник „Велика Волинь", праці Житомирського науково-краєзнавчого Товариства дослідників Волині. – т. 21, Житомир: 2000. – С.279–280; Квітка К. Избранные труды в 2-х томах. – М.,1973, т.2 – С. 328.

ГУРА Іван (XX ст.) – лірник з с. Солоне Заліщицького р-ну Тернопільської обл.. Жив у цьому селі перед війною. Мав доньку, яка переїхала жити в Калуш.

Літ.: Галицький Ярослав. Лист від 25.01.1987р. до Жеплинського Б.

ГУРА (Гурін) Петро Іванович (XX ст.) – кобзар з с. Красна Лука Гадяцького пов., нині Гадяцького р-ну, Полтавської обл.. Деякий час (1932 р.) жив у Юзівці (нині Донецьк). Учень кобзаря П.І.Гузя.

Літ: ІМФЕ , Ф.11-4,О.З. 958, л.3.

ГУРНАК Віталій Миколайович (30.01.1937, м.Хабаровськ, Росія) – науковець, публіцист, бандурист, доктор екон. наук (1995). Закінчив Москов. інститут інженерів залізничного транспорту (1960), Київ. інст. нар. господарства (1969). Працював на залізниці(1960–1967; в РМ (1967–72) та Держплані (1972–75, 1981–92) УРСР; дир. Укр. філіалу Всесоюз. ін-ту Держпостачу і Гол. інформ.-обчислюв. центру Мін-ва транспорту УРСР (1978–80); нач. упр. зовн.-екон. зв'язків Укрзалізниці Мін-ва транспорту України (1992–96), в секретаріаті ВР України (1996–2001). Від 2004 – проф. Київ. Ун-ту економіки і технологій транспорту. У 1984–2001 – представник України в Комітеті по транспорту Європ. Екон. комісії ООН (Женева) та Організації співроб-ва залізниць (Варшава). Освоїв гру на бандурі. Співає в хорі, який має звання народного, під керівництвом Зеновія Михайловича Корінця. З представниками хору (чоловічий склад) 6 березня 2009 вітав жіночий склад Верховної Ради з святом 8 березня і вперше в історії виконував соло на бандурі в сесійному залі Українського Парламенту. Виконав укр. нар. пісню „По садочку ходжу".

Літ: Жеплинський Б. Гурнак Віталій Миколайович // Укр. журналістика в іменах, Випуск 11, Львів, 2004, – С.98–100; Кавер І.К. Гурнак Віталій Миколайович // ЕСУ, том. 6, К., 2006, – С. 661.

ГУСАК І. (XX ст.) – бандурист. Учень В.Кабачка, разом з іншими колишніми учнями І.Кабачка продовжував традиції Київської школи гри на бандурі.

Літ.: Ваврик О. – с.202.

ГУСАР Вікторія Іванівна (13.08.1969, с. Володимирець Рівненської обл.) – бандуристка. У 1984 р. закінчила Володимирецьку ДМШ (клас викл. О.В.Степчук. Т.Д.Лунковської), у 1988 р. – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая). Разом з чоловіком виїхала до Ізраїлю.

Літ.: Столярчук. Топоровська Г., – С.34.

ГУСАР Григорій І. (80 XIX ст., ст. Канівська Кубань – І пол. XX ст., ст.Канівська Кубань) – кубанський кобзар та майстер бандур і кобз. Для нього бандури майстра і кобзаря

О.С.Корнієвського з Корюківки вважались неперевершеним зразком. Свідчення про нього дала невістка Тиха Ніна Матвіївна, 1935 р.н. (ст.Канівська, 1985).

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані, Львів: Сполом, 2006. – С.272; Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О.С.Корнієвського // НТЕ, №2, 1990, – С.18.

ГУСАРЕВИЧ Олександр Пилипович (1910, с.Сташки, Толкачівської сільради Овруцького р-ну Житомирської обл.) – лірник. Учився в Савки з Девошина. Репертуар лірницький. В 1950р. ліри вже не мав. Співав без супроводу.

Літ.: ІМФЕ, Фонд М.Полотая.

ГУСЄВА Ірина Петрівна (22.05.1967, м.Ялта Крим) – бандуристка. Закінчила середню школу №5, Ялтинське педагогічне училище, Ізмаїльський педінститут за фахом „Вчитель початкових класів". Член Національної Спілки Кобзарів України, Крим. Перше знайомство з бандурою почалося з 1978 р., коли Ірина стала учасницею дитячої капели бандуристів „Кримські проліски" при Ялтинському будинку культури, якою керував Олексій Нирко. 1979–1983 р. – вчилася в ДМШ №1 м.Ялти по класу бандури (педагог Неоніла Нирко). У 1985 р. вступила до Ялтинського педучилища, де приймала участь у капелі бандуристок ім. Степана Руданського (художній керівник Олексій Нирко). В 1989–1992 р. – у народному ансамблі бандуристок „Зоряниці" (керівник О. Ф. Нирко). З 1995 р. до теперішнього часу є учасницею народного ансамблю бандуристок „Чарівний спів", що існує при Ялтинському римо-католицькому храмі Пресвятої Богородиці Марії, солістка-бандуристка та солістка-вокалістка цього ансамблю. Брала участь у кобзарських фестивалях, які проходили в м. Ялта, Сімферополі, м.Вінниці, Міжнародному фольклорному фестивалі в м. Штутгард (ФРН) та концертах місцевого та республіканського значення.

ГУТИРЯ Павло Данилович – козак, лірник. Знав багато козацьких пісень, які виконував дуже вміло. Про це згадує П. Мартинович (1912р.).

Літ.: ІМФЕ. Фонд Мартиновича. Ф11-4 (805;806).

Д

ДАВИД (XIX ст.) – лірник із Балина Літинського пов..

Літ.: Боржковський В. Лирники. Киевская старина, 1889, т. XXVI.

ДАЛИК Марія Ігорівна (7.06.1991,м. Броди Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2006 р. закінчила Бродівську школу естетичного виховання (клас викл. Л. Я. Далик). З того ж року навчається у Рівненському музучилищі (клас викл. О. О. Крук). Лауреат шкільного конкурсу (2006, І місце), учасниця капели бандуристів школи.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.34.

ДАНИЛЕВСЬКИЙ Борис Іванович (1870 – 1938, за ін. даними – 1943) – бандурист, диригент і педагог. Закін. Київ. Муз-драм ін-т. був пост. учасником Київ. Капели бандуристів (ліричний бас). Працював у Радіокомітеті в Києві. Виступав у тріо бандуристів: Ю. Барташевський, І.Борець, Б. Данилевський. Тріо, зокрема, чудово виконувало укр. нар. пісню: „Зеленая ліщинонька" та інш. Зааreш. 22 квітня 1938 за „участь у контррев. орг-ції, системат. Контр. рев. агітацію". Висланий до Сибіру. Засуджений 29 липня 1938 до розстрілу.

Літ: Гуменюк А. Укр. нар. муз. інструменти. Київ: Наукова думка, 1967; Жеплинський Б. Данилевський Борис Іванович // ЕСУ, т.7, К., 2007, – С.190; Лист Правдюка О.до Жеплинського Б. від 23 грудня 1992

ДАНИЛЕВСЬКИЙ Павло – кобзар.

Літ: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з. 909, л.20.

ДАНИЛЕНКО Василь (1897, станиця Васюрінська, Кубань – ?) – кубанський кобзар-бандурист. Про нього свідчив О. Нирку в м. Краснодарі в 1999 Мусієнко Пилип Карпович (1900 р. нар.).

Літ: Нирко О. Неповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів.// Кобзарство Криму і Кубані.- Львів: Сполом., 2006. – С.272

ДАНИЛЕНКО Марко (прізвисько – Пелех) (?-1925) – кобзар. Жив у с. Мерефі (тепер місто Харківської обл.). Учень О. Бутенка. П.Мартинович записав від нього думу „Про Тетерю", варіант пісні про Байду та ін..

Літ.: В рокотанні – риданні бандур – С. 378.

ДАНИЛЕЦЬ (XIX ст..) – був придворним бандуристом у Несторова в Петербурзі.

Літ.: Черемський К. Шлях звичаю. Харків: Глас, 2002, – С.221; Ваврик О. – С. 21; Фамінцин, 1891, – С. 122.

ДАНИЛІВ Юрій Григорович (12.12.1927, с. Раделичі, нині Миколаїв. р-ну Львів. обл. – 10.05.1988) – кобзар і організатор бандурно-співацької справи. Осліп 1945. Грина бандурі навч. у Ю.Сінгалевича (1946 - 47), М. Гребенюк-Онуферко. Виступав із капелою бандуристів, зокрема в ансамблі „Чорногора", капелі бандуристів при Львів. клубі „Промкооперації". Засн. і кер. (від 1953), соліст ансамблю (від 1964 – самодіял нар. капели бандуристів) „Карпати" Львів. відділ. Укр. т-ва сліпих, від 1959 працював над інструм. виконавством, кер. ансамблю в гастр. поїздках;. 1962-82 – кер. гуртка бандуристів львів. школи для незрячих дітей. Грав на діатонічній бандурі роботи Ю.Сінгалевича, згодом – на хроматич. бандурі з півтонами. У репертуарі – думи: („Плач невільників" та ін), укр. істор. („Про Лебеденка". „Про

Далик
Марія Ігорівна

Данилів
Юрій Григорович

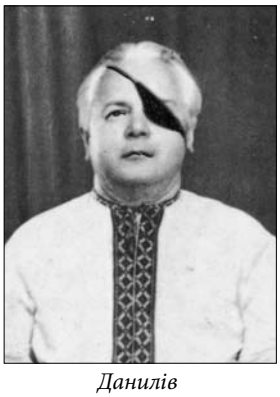

Данилів
Юрій Григорович

Дацишин Ярослав Олексійович

Дворнічен (Хакімова) Мирослава Миколаївна

Дедюх Лариса Віталіївна

Супруна", „Про Нечая"), чумац., бурлац., ліричні та жартівливі пісні, твори сучасних укр. композиторів. Автор обробок укр. нар. пісень для голосу й бандури.

Літ.: Фролова Т. Слід Сінгалевича. Львів. Край, 1999, – С.23-27; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Львів, 2002. – С.35; Жеплинський Б. Данилів Юрій Григорович // ЕСУ, т.7, К., 2007, – С.201.

ДАНИЛКО – кравець за фахом, служив у П.Маркевича, втік до Петербурга і жив там як бандурист.

Літ: ЦДІА Львів, Ф.688, о.з. 195. л.8.

ДАНИЛО (XX ст., с.Литовеж Володимир-Волинського пов. -?) – лірник. Від нього в 20-х роках XX ст. записав у с. Турковичі на Холмщині О.Цинкаловський пісню „Про муки св. Варвари" („Казав то Круль Гирод вогню напалити").

Літ: Волинець О. Старі пісні на Холмщині //Український календар. 1969.-Варшава, 1968, – С.83-84.

ДАНИЛО (Подільський) – бандурист, який за твердженням князя Зіморовича „знал добрые стихи".

Літ: Фамінцин, 1891, – С.136.

ДАНИЛО з Поділля (? -?) – кобзар початку 17 ст. Один з найдавніших кобзарів про яких збереглася згадка. Його зовнішній опис подав польський письменник Ю.Б. Зіморович

Літ.: Нудьга Г, „Слово і пісня" // К.: Дніпро, 1985, – С.156.

ДАНИЛО (Старий) – кобзар з с. Баба Сосницького пов. Чернігівської губ. Учитель А.М.Гойденка.

Літ: Сперанський, 1904.

ДАНИЛО Хомович – кобзар з с. Павлівка Зінківського пов. Полтавської губ..

Літ: ЦДІА, Львів, Ф. 688, о.з.191, л. 252.

ДАРМОПИХ-КАРЛЮК Докія (1.03.1895, станиця Платнирівка на Кубані). Вчилась в Усти-Лобинській жіночій вчительській двохрічній школі, далі в Єкатеринодарській вчительській семінарії та Єкатеринодарському педагогічному інституті. Працювала вчителькою.

В 1911 будучи семінаристкою познайомилась з бандуристом М.О.Богуславським, під впливом якого почала вчитись грати на бандурі у бандуриста В.Ємця. Грала на бандурі подарованій М.О.Богуславським спершу в колі рідних і близьких, а згодом почала виступати як солістка бандуристка в школах і клубах.

ДАЦЕНКО Микола (кінець XVIII – XIX ст.) – кобзар із Зінькова, від якого в 1839 р. І.Средневський записав кілька пісень.

Літ.: ЦДАЛМ, Ф 436, Средневские.оп.1,О.З. 4, арк.17-18; Кирдан, Омельченко, 1980, – С.11.

ДАЦИШИН Ярослав Олексійович (3.07.1928, с. Поляна. Ліський р-н (тепер Польща) –інженер, бандурист, громадський діяч. Син священника. Вчився в с.Ролів на Дрогобиччині, потім в Дрогобицькій гімназії (1942-1944). Був студентом Львівського Політехнічного інституту і грав на бандурі в студентській капелі бандуристів інституту (1949-1950), якою керував Олег Гасюк. Був репресований. Далі працював в м.Долина Івано-Франківської обл. Тепер пенсіонер, бере активну участь у громадському житті міста. Видав книжку спогадів.

Твори: Дацишин Я., Легкий М. Обмануті надії. – Львів: Місіонер, 2004.

Літ.: Жеплинський Б. Перша капела бандуристів Львівської Політехніки. // Кобзарськими стежинами. Львів: 2002. – 205-210.

ДАШЕНКО Павло (XIX ст.) – кобзар з с.Довжик (тепер Валківського району Харківської обл.). Виконував думи „Про Олексія Поповича", „Про удову", „Про брата і сестру", які 1875 записав від нього фольклорист І.Манжура.

Літ.: В рокотанні риданні бандур – С.379.

ДВОРНИК Павло – лірник. Вчився у Тодора Буховського в с.Купелі і знав такі пісні: „Миколаю" (4 пісні), „Варварі" (2), „Коновченко", „12 п'ятниць", „Ой жалю, мій жалю", „Нема в світі правди". Від нього, тоді ще молодого лірника, дослідник лірників Є. Сіцінський 5 жовтня 1885 в с. Бруківка Проскурівського повіту записав пісню „Лазар".

Літ: Сіцінський Є. Лірницькі пісні, записані в с. Мизники Летичівського повіту. 1881р.// ХОКМ-ДК 5295-83 арк; Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля // НТЕ, 2003, №4, – С.75-86.

ДВОРНІЧЕН (Хакімова) Мирослава Миколаївна (29.07.1939, м. Кременець Тернопільської обл.) – співачка, бандуристка, педагог. У 1955 р. закінчила Кременецьку ДМШ, у 1961 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая), у 1966 р. – Київську консерваторію ім.П. І.Чайковського (клас викладача С.В.Баштана). Викладач класу бандури Київської ДМШ №6 ім. Г. Жуковського.

28 років грала в оркестрі народних інструментів викладачів музичних шкіл м.Києва (керівник Г. Н. Майстренко). Упорядник-співавтор книги „Технічні вимоги по бандурі для музичних шкіл" (Київ, 1983), „Програма для дитячих музичних шкіл та шкіл мистецтв", (Київ, 1989). Нині співає в хорі (120 чоловік) під керівництвом американського диригента Роджера Мак-Морріна.

Літ. : Столярчук Б, Топоровська Г., – С.34.

ДЕГАС Євген Володимирович (25.05.1976) – член Національної Спілки Кобзарів України.

ДЕГТЯРОВА Ліда – бандуристка. Учениця П.Іванова. Грала на бандурі нового зразка києво-харківського типу роботи М. Скляра.

ДЕДЮХ Лариса Віталіївна (3.02.1965, с. Білий Камінь Золочівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, співачка, педагог. В 1980 закінчила Золочівську музичну школу

(клас бандури М.Феньвеші). У 1980-1984 – навчання у Львівському музичному училищі (клас Н.Скарвінко-Якимець). 1984-1989 – студентка Київської консерваторії (клас бандури проф. С.Баштана, вокал- н.а. проф. Радченко та Клавдія Павел). 1989-1992 – солістка Кримської філармонії. 1992-1995 – навчання в аспірантурі при Національній музичній академії (бандура проф. С.Баштан, вокал – н.а.проф. Радченко). З 1995 р. – викладач (бандура і вокал) Національної музичної академії в Києві. Дружина відомого бандуриста-інструменталіста Романа Гриньківа, живе в Києві. Багато виступає як бандуристка, нагороджена дипломами та преміями, зокрема: 1988 – лауреат Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах в м. Івано-Франківськ (І премія), 1988 – лауреат Всеукраїнського конкурсу укр. радіо „Молоді голоси", 1995 р. – лауреат міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах (І премія). В репертуарі укр. нар. пісні, пісні класиків і сучасних композиторів, арії із опер. Зокрема: Вахнянин - арія невільниці з опери „Купало", І.Тараненко „Ти хотів би квіток", К. Стеценка „Літнії ночі", Я.Степовий – елегія „Ой три шляхи широкії" та ін. Серед кращих учнів Л.Дедюх: Галина Ткачук – Лауреат міжнародного конкурсу ім. Г. Хоткевича, Ковбик Катерина – лауреат Міжнародного конкурсу ім.Г.Китастого та лауреат міжнародного конкурсу ім. Г. Хоткевича; Чабан Тетяна – лауреат міжнародного конкурсу ім. Г.Хоткевича.

Літ.: Шуст О. Закохана в пісню. Молодь України, №97, 20.05.1990.

ДЕЗЕНКО (Явір) Василь Пантелеймонович (1907, с. Михайлівка, нині Михайлів. р-ну Запоріз. обл. – ?, там само) – бандурист. У 14 р. пішов на заробітки. Від 1926 – у Дніпропетровську. Відвідував гурток бандуристів при будинку залізничників (кер. Ф.Часник; навч. в нього гри на кобзі). 1931 разом із О.Литвиненком та В.Луковецьким виїжджав з концертами на південь України, у Крим, на Кубань. Одночасно за дорученням Д. Яворницького записував нар. пісні, приказки. Під час 2-ї світ. війни – у Казах. Філармонії. Виступав як соліст-бандурист із гастролями у Серед. Азії. Після війни повернувся на Україну, працював у філармоніях. Перед концертами виголошував доповіді про кобзарс. мистецтво, істор. розвиток укр. нар. пісні. У репертуарі – твори укр. композиторів і власні. істор. („Про Байду", „Про Супруна", „Про Кармалюка"), ліричні та жартівливі пісні.

Літ.: Жеплинський Б. Дезенко Василь Пантелеймонович // ЕСУ, том. 7, К., 20-07, – С.291.

ДЕЙКО Ірина Олександрівна (30.07.1961, м. Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1979 р. закінчила Дубенське культосвітнє училище, у 1984 р. – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаївської. З того ж року живе і працює у Дубні Рівненської обл.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.34.

ДЕЙНЕКА Марія Степанівна див. Швед Марія Степанівна – учасниця капели бандуристів „Струмок" ПК м.Новий Розділ Львівської області.

ДЕЙНЕКА Христина Степанівна див. Соболь Христина Степанівна – учасниця капели бандуристів „Струмок" ПК м.Новий Розділ Львівської області.

ДЕЙНЕКА Карпо (1897, м.Конотоп на Полтавщині – 1938, там само) – майстер бандур.

ДЕЙНЕКА Олександр (Павло) (25.03.1903 – ?) – бандурист, учасник Харківської капели бандуристів, член Української капели бандуристів. Згодом виїхав до Австрії.

ДЕЙЧАКІВСЬКИЙ Микола (23.01.1959, in Cleveland Ohio) – член капели бандуристів ім. Т.Шевченка в Детройті, один з організаторів і керівників курсів гри на бандурі в Мюнхені, в якому брала участь переважно студентська молодь з Німеччини, Бельгії, Голландії, Франції, Швеції та Польщі. На попису після закінчення курсів в 1988 виконував „Думу про вдову і трьох синів", викликаючи сльози на очах присутніх. Добрий диригент. Зробив обробку пісні „Наливайте, брати, чарки".

Літ: Бандура, №7-8, січень-квітень, 1984, – С.44; Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989, – С.44.

ДЕМАРЧУК Пилип – лірник з Глух на Волині. Його знав лірник Іван Харитонович Власюк.

Літ: Ощуркевич О. Подільський лірник. Етнічна сумка України. К.: Просвіта, 2004, – С.2-4.

ДЕМІНЧУК Дмитро Фролович - Член Національної Спілки Кобзарів України.

ДЕМУЦЬКИЙ Порфирій Данилович (10. (22) 03.1860, с. Янищівка, тепер с. Іванівна Ставищенського р-ну Київської обл. – 03.06.1927, Київ) – фольклорист, хоровий диригент, композитор і педагог. Закінчив 1889 медичний факультет Київського університету, де брав участь у хорі М.В.Лисенка. Працював 1889-1918 лікарем в с. Охматові (тепер Черкаської обл.), організував селянський хор, з яким виступав в багатьох містах України. З 1918 – у Києві. 1921-22 – викладач Музично-драматичного інституту ім. М.В.Лисенка. Записав близько 700 народних пісень, зокрема думи і канти від кобзарів та лірників. (опублікував у книзі „Лира і її мотиви", К., 1903).

ДЕМЧЕНКО Віктор – бандурист із Роменщини на Сумщині.

Літ: Немирович І., 1986, – С.7.

ДЕМЧЕНКО Віталій Павлович (24.05.1946,

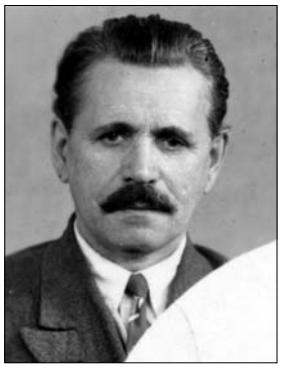

Дезенко (Явір) Василь Пантелеймонович

Дейко Ірина Олександрівна

Демчук Юрій Васильович

Денисяка Оксана Вікторівна

за іншими даними 24.05.1956. с.Хмелів, Роменського р-ну на Сумщині) – бандурист. Закінчив Дніпропетровське технічне училище №4, де навчився грати і на бандурі в гуртку бандуристів, яким керував В.Сидоренко. Добре освоїв техніку гри, гарно співав і далі став виступати в капелах бандуристів при заводах ім. Леніна та ім. Петровського. Був знайомий з кобзарем Євгеном Адамцевичем. В 1965-1970 служив в військово-морському флоті на далекому Сході, де виступав і як соліст бандурист, пропагував бандуру і на Примор'ї. На крайовому огляді у Владивостоці нагороджений дипломом І ступеня.Далі працював на заводах в Дніпропетровську, виступав як соліст-бандурист. В репертуарі переважали укр. нар. пісні. Виконував також твори укр. композиторів.

Літ: Жеплинський Б. Демченко Віталій Павлович // ЕСУ, т.7., К., 2007, – С.357; Рудас І. Українська бандура у Примор'ї // Зоря від 15.02.1969; Лист Рудаса І. до Жеплинського Б. від 20.03.1971.

ДЕМЧЕНКО Микола (1870,(1873), Золочів (с.Дементіївка) Харківської губернії – ?) кобзар. Перебрався у с. Дементіївку Деркачівського повіту. Ходив „на пару" з незрячим стихівничим. Виконував звичайний для слобідського співця репертуар. У 20-х роках XX ст. був ще живим. Обставини смерті невідомі.

Літ; Черемський К. Шлях звичаю – С.398; Сперанський, 1904; ЦДІА Львів, Ф.688, о.з.191, л.233.

ДЕМЧУК (Афанасьєва) Жанна Василівна (1941, м. Дніпропетровськ). Працювала черговим підстанції трамвайного управління і відвідувала заняття Дніпропетровської заслуженої капели бандуристів УРСР.

В 1959 р. вступила до Вечірньої музичної школи, де вчилася по класу бандури у заслуженого артиста республіки бандуриста Н.С.Лобка. В 1964 закінчила Сімферопольське музичне училище по класу бандури і переїхала в Феодосію, де почала керувати ансамблем бандуристів.

З 1965 р. живе в м.Торез Донецької обл., де працює педагогом в музичній школі.

Літ.: Лист Лобка Н.С. до Жеплинського Б. від 18.11.1969.

ДЕМЧУК Юрій Васильович (25.05.1937, с. Телешівка Рокитнянського р-ну Київської обл.) – співак (бас) і бандурист, з.а. УРСР з 1969. Закінчив 1966 Київську консерваторію (клас співу М.Єгоричевої, бандури – А.Бобиря). 1955-59 навчався гри на бандурі у М.Лобка. З 1966 – соліст Київської (тепер Національна) філармонії. У репертуарі: „Дума про втечу трьох братів з города Азова" (варіант М.Кравченка), „Невільницький плач", „Дума про Марусю Богуславку", „Буря на Чорному морі" (обробка А.Штогаренка), козацькі, історичні і жартівливі пісні, українські романси, оперні партії в концертному виконанні та ін. Учасник Міжнародного фестивалю старовинної музики в Польщі (1966), лауреат Міжнародного конкурсу на Всесвітньому фестивалі молоді та студентів у Софії (1968, І премія).

Літ: В рокотанні – риданні бандур, – С.379.

ДЕМ'ЯН – вівчар-кобзар, якого разом з другим таким кобзарем-вівчарем Паньком описав Бартоломій Зіморович (1597-1677).

Літ: Нудьга Г. Укр. дума і пісня в світі, Львів, 1997. – С.68.

ДЕМ'ЯН – лірник із Демидовки Вінницького повіту. Коли діти Дем'яна були ще малі ,він знайшов собі поводиря. Далі поводирями йому були його діти.

Літ.: Боржковський В. Лирники. –Киевская старина, 1899, т.XXVI; Кушпет В.Старцівство. – С.151; Малинка А.Н. Кобзарі С.Власко та А.Симоненко й лірник А.Іваницький, їх репертіар // Первісне громадянство. – К., 1928, – С.123.

ДЕМ'ЯН (Лубенський) – кобзар з м. Лубни на Полтавщині.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-6, о.з.1251, л.36.

ДЕМ'ЯНЕНКО М.О. – див. Губар (Дем'яненко) Микола Омелянович.

ДЕМ'ЯНЧУК Лариса Олегівна (09.03.1953) - Член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

ДЕНИС – подільський кобзар, якого описав Бартоломій Зіморович (1597-1677) у своєму творі „Свати". Зіморович згадує, що Денис добре розумівся на віршах.

Літ: Нудьга Г. Укр. дума і пісня в світі, Львів, 1997. – С.68.

ДЕНИСЕНКО Іван Іванович – столяр, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993, – С.59-62.

ДЕНИСЮК Каленик (XIX ст.) – сліпий лірник з м.Немирова Подільської губ. Вчився грати на лірі у лірника Якова з Володівки (90 верств від Немирова). Осліп десь в 1842. Знав дуже багато псальмів.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф.3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ДЕНИСЯКА Оксана Вікторівна (10.10.1991, м.Рівне) – бандуристка, виконавець. У 2006 р. закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.Лисенка (клас викладача Л.І.Луцишиної). З того ж року навчається у Рівненському музучилищі (клас викладача Н.О.Волощука). Лауреат обласного конкурсу серед учнів ДМШ (Рівне, 2006, І місце). Учасниця концертів школи і міста.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.35.

ДЕРЕВ'ЯНКО Катерина – бандуристка з Бельгії. На курсах вивчення гри на бандурі в Мюнхені 1988 вдосконалювала гру. Виступала в попису, виконуючи дуетом з сестрою твір „Ой чорна, я си чорна".

Літ: Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.44.

ДЕРЕВ'ЯНКО Надія – бандуристка з Бельгії.

На курсах вивчення гри на бандурі в Мюнхені 1988 вдосконалювала гру. Виступала в пописі, виконуючи дуетом з сестрою твір „Ой чорна, я си чорна".

Літ: Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.44.

ДЕРЕВ'ЯНКО Я. (поч.XX ст., станиця Пашківська, Кубань –?) – кубанська бандуристка.

Літ: Лавров Л.И. Археологические заметки //Археология и этнографмя Северного Кавказа.Краснодар, 1998, – С.164; Нирко О. Неповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів. // Кобзарство Криму і Кубані. – Львів: Сполом, 2006. – С.272.

ДЕРКАЧ – кобзар з Гадяцького пов. Полтавської обл.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.2.

ДЕРКАЧ Андрій (Зоря) - лірник.

ДЕРКАЧ Каленик (2 пол XIX ст. с. Кирче тепер с. Красилівка Камінь-Каширського р-ну – 20-ті роки XX ст.) – лірник. Був „старшим над лірниками", утримував лірницьку школу, у якій навчалися молоді сліпці-лірники. Був вчителем вимогливим і принциповим, нечесних учнів карав і виганяв. У нього серед інших вчився лірництва лірник Дем'ян Маркович Банько із с. Воєгоща. Заробивши грошей, купив землю на якій працювали його чотири сини і три дочки. Деякий час його поводирем був сільський хлопець Архип Дідява, який опісля пристав в прийми до однієї з його дочок. В репертуарі його були псальми та набожні пісні, пісні повчальні. Серед них „Про Олексія, чоловіка Божого", „Про сирітку", „Про дев'ять братів і десяту сестрицю Галю". Сам майстрував інструменти і передавав учням. З приходом Радянської влади школа перестала існувати, нащадки лірника були репресовані.

Літ: Ошуркевич О. Лірницькі пісні з Полісся. Матеріали до вивчення лірницької традиції. Львівська держ. муз. академія ім. М.Лисенка Рівне: 2002, – С.120; Ошуркевич О. Поліський лірник // Етнічна музика України. Тов. Просвіта, 2004, – С.3.

ДЕРКАЧ Петро – кобзар з с. Лютенька Миргородського р-ну Полтавської обл.

Літ: ІМФЕ, Ф.6-4/185, л.31.

ДЕРКАЧ Ф. – кобзар, який входив в „12-отчу раду". Про цю раду на початку XX ст.. записали українські етнографи спогади з кобзарських переказів, як про таку, що була створена після зруйнування Запорізької Січі для збереження кобзарських традицій. „12-отча рада", яка відбулась на Спаса 1775 вирішувала питання подальшого існування кобзарства. Керував радою відомий „цех майстер кобзарського та всього незрячого нищого братства" колишній запорожець Гнат Рогозянський.

Літ. : Ваврик О. – С.23-24; ІМФЕ : Ф.8-4.- од. зб. 338 (запис Ф Дніпровського).

ДЕРЯЖНИЙ Петро (2.07.1946, Кальген, Німеччина) – диригент, бандурист, композитор. В 1950 приїхав до Австралії. 1951-1966 жив у Сіднеї. Закінчив 1972 Сіднейський інститут технології. 1978 отримав кваліфікацію вчителя співу. А 1980 – співак-виконавця Австралійського правління музичних іспитів. В Едмонтоні (Канада) вивчав хорове диригування (у В.Колесника) та церковну музику (1983-84). Керівник Ансамблю бандуристів ім. Г.Хоткевича (з 1972), диригент хору „Боян" (1982-86), жіночого хору „Суцвіття" (з 1986), ансамблю ім. В.Івасюка (з 1984) та хору української православної парафії Святої Покрови в Гомбуші, Сідней (1984-85, 1987-88). Автор музики до „Думи про С.Петлюру" (слова Кучугури-Кучеренка), ліричних пісень на слова українських поетів Австралії та Канади; аранжував народні пісні для мішаного хору в різних інструментальних супроводах, упорядкував вокально-хореографічні монтажі на тему українських народних звичаїв. Притримується полтавської гри на бандурі, випустив платівку „Кобза і пісня". Учасник кобзарського концерту 7.11.2008 р. за участю президента України В.А.Ющенка в Національному академічному театрі опери та балету України ім. Т.Г.Шевченка. Виступав в дуеті з дружиною Ніною Бабченко-Деряжною.

Літ: В рокотанні-риданні бандур – С. 379.

ДЕРЯЖНА-БАБЧЕНКО Ніна – бандуристка з м.Сіднея (Австралія). Дружина бандуриста Петра Деряжного. Учасник кобзарського концерту 7.11.2008 р. за участю президента України В.А.Ющенка в Національному академічному театрі опери та балету України ім. Т.Г.Шевченка.

ДЗЮБЕНКО Олекса Терентійович (13(25).10. 1890, м.Прилуки Черніг. обл. – 13.06.1968, смт. Димер Вишгород. р-ну Київ. обл.) – кобзар. Навч. 1913-14 у М.Кравченка. 1925-37 – у Київ. Капелі бандуристів; Від 1945 – у Дрогобицькій філармонії (Львівська обл.); від 1949 – у Димер. муз. школі. Виступав із сольними концертами. Основа репертуару – думи: („Про удову", „Про Федора Безрідного", „Невольницький плач", „Про козака Голоту"), істор. пісні. Автор пісень на вірші Лесі Українки, обробок укр. нар. пісень для голосу й бандури. Заарештований 19 жовтня 1937 за участь у контрреволюц. орг-ції. Термін ув'язнення не встановлено. Реабілітований.

Літ; Гайдай Г. Олекса Дзюбенко // Співоче поле Чернігівщини: Календар 2004. К., 2003; Жеплинський Б. Дзюбенко Олекса Терентійович // ЕСУ, т.7, К., 2007, – С.559; Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К., 2008. – С.25.

ДЗЮБУК Майя Миколаївна (1975, м.Острог. Рівненської обл.) – бандуристка. У 1990 закінчила Острозьку ДМШ, у 1994 Дубенське училище культури, у 2000 – РДГУ (клас доцента З.А.Сингаєвської).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С. 35.

Дзюбенко Олекса Терентійович

Дзюбук Майя Миколаївна

Джурджій (Джуржій) Віктор Євдокимович

ДЖЕЖУРЕНКО-КОПИЛ Іван (? - ?) – кобзар із Красного Кута Богодухівського пов, Харківської губ.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ДЖУРДЖІЙ (ДЖУРЖІЙ) Віктор Євдокимович (1908, с.Березівка, нині Гайворон. р-ну Кіровоград. обл. – 26.09.1986. м.Кривий Ріг Дніпропетровської обл.) – бандурист.

У дитинстві через хворобу втратив 85 відсотків зору. У Кривому Розі вступив до складу капели бандуристів, де під кер-вом Д.Андрусенка вивчав бандурне мистецтво, виступав у складі капели як соліст. У Кривому Розі 1933 викладав співи у школі, працював солістом на радіостанції. 1938-39 – кер. капели бандуристів клубу залізничників ст. Старий Оскол Курської обл. (РФ); 1944-47 – в Укр. нар. хорі (Київ); 1948-61 – кер. ансамблю бандуристів Вінн. філармонії; водночас 1953-61 – кер. нар. хору у супроводі укр. нар. інструментів при Криворізькому металургійному заводі (Диплом І-го ступеня Респ. Фестивалю, 1956); кер. хору, викл. бандури у місц. школі Смт. Терни Дніпропетровської обл.; працював у Палаці культури Пд. гірн.-збагачувального комбінату (Кривий Ріг). Автор кількох муз. творів, а також музики на сл. Г.Самойленка („Марш шахтарів", „Кривбас коханий", „Край шахтарський" та ін.). Має держ. нагороди.

Дичак Володимир Богданович

Літ.: Жеплинський Б. Джурджій Віктор Євдокимович // ЕСУ, т.7, К.,2007, – С.532.

ДЖУСЬ Ярослав Анатолійович (08.01.1988, м.Київ) – бандурист, композитор, член Національної спілки кобзарів України. У 2003 з відзнакою закінчив ДМШ №31 (м.Київ), викладач по класу фортепіано Гарт Л.М.; у 2007 – Всеукраїнську школу молодіжних лідерів з кваліфікацією „Бакалавр управління молодіжною організацією" та в 2008 – Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва (Київська обл., Кагарлицький р-н, с.Стрітівка) з червоним дипломом молодшого спеціаліста, кваліфікація „Співак-бандурист, викладач бандури та співу, керівник капели бандуристів", (клас бандури та кобзи – Кушпет В.Г.; засл. діяч мист. України, клас вокалу – Нагорний М.В.). У 2009 перейшов на IV курс Київського Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова (м.Київ), факультет „Музичне мистецтво та психологія"(клас бандури Єсипка В.М.) та на II курс студії по підготовці акторських кадрів при НЗКБУ ім. Г.Майбороди (викл. бандури Яницький Й.К., композиції Кирейко В.Д.). Активний учасник багатьох фестивалів та концертів, вечорів, різних заходів у м.Києві та Київській області. Ініціатор першого молодіжного пізнавально-розважального проекту „Ukrainian Party" – вечірки різножанрової україномовної музики. Автор соціального фільму для молоді „Україна - це ТИ" з всеукраїнського фестивалю соціальної реклами „Сильна Україна – 2009";(Київ, 28.05.2009., студія „Щиро Ваші"). Займається декоративним розписом і малюванням. Лауреат всеукр. конкурсів: „Нові імена України" (1999 – декоративний розпис, 2006 р., – бандура, композиція), „Веселка"(2000 – композиція), „Майбутнє України – діти" (2002 – образотворче мистецтво), „Yamaha запрошує" (2003 – композиція), „Калиновий віночок-2005" (2005 – бандура), міжнародного фестивалю „Десна-2009" (м.Санкт-Петербург, Росія. 2009 – номінація „Ти дивись, яка бандура!"). Переможець міських конкурсів на краще написання музичного диктанту (2001; XVI-ї міської теоретичної олімпіади (2002); дипломант всеукраїнського конкурсу композиторських талантів „Спалахи багаття" (2008); учасник Міжнародного фестивалю до дня слов'янської культури в Білорусії (2007, м.Брест).

Літ: Лист Джусь Я. А. до Жеплинського Б. від 5.09.2009.

ДИГАС Євген Володимирович (25.05.1976, м.Погребище Вінницької обл.). В 1991 закінчив 8 кл. Марянівської СШ Макарівського р-ну Київської обл., куди переїхав з батьками і поступив до Вищої педагогічної школи Кобзарського мистецтва, де навчався (клас бандури В.Кушпета,, вокал нар. арт. України Ніни Байко.). В 1996 поступив до студії при Національній капелі бандуристів, де навчався по бандурі у засл. арт.України В.Войта та по класу вокалу в засл. арт. України Олени Слободяник. В 1996 став стипендіатом конкурсу „Нові імена України". З 1996 – член Всеукраїнської спілки кобзарів,. В репертуарі – укр. нар. дума „Буря на Чорному морі", пісня-дума „Про правду і кривду", народні пісні („Побратався сокіл", „Українське весілля", „Чаєчка", „Гуляв козак на риночку", „Ходить турок", „Над річкою бережком" та інші), „З Полтавського бою" В.Лісовола, „Прометей" М.Коваля. Має і власні твори „Осипається цвіт покоління" (на слова Перебийноса), „Дума про шлях" на слова Костенка та обробки.

Літ: Лист Дигаса Є. до Жеплинського Б. від 11.05.1999

ДИМНИЧ (ПЛАЗУН) Олександр – каліка, майстер музичних інструментів в с. Глущинці.

Літ: КС, 1889, кн..IX, с.675.

ДИЧАК Володимир Богданович (07.11.1933, Львів – 24.09.2005, там само) – бандурист і педагог, організатор та керівник капел бандуристів. Чл. Нац. Спілки кобзарів України (з 1999). Закін. Львів. ун-т (1968). Грі на бандурі навч. у Ю.Сінгалевича, М.Гребенюк-Онуферко, О.Гасюка. Грав і співав у капелі

бандуристів Львів. будинку вчителів (1947-49; кер. О.Гасюк); 1952-53 – інструктор–методист Брюховицького Будинку культури (Львів. обл.). Кер. капели бандуристок „Галичанка" при Львів. клубі працівників торгівлі (1956 капела стала лауреатом Респ. огляду худож. самодіяльності, нагородж. сріб. медаллю; від 1968 – нар. колектив). Заснував 1959 дит. капелу бандуристок „ Дзвіночок" при Львів палаці піонерів (нині зразк. Дит. капела при Центрі нар. творчості дітей та юнацтва Галичини). Від 1993 – дир. школи кобз. мис-ва при Центрі нар. творчості дітей та юнацтва Галичини (Львів), співзасновник капели бандуристів „Гамалія". Автор низки обробок, зокрема „Вітер з гаєм розмовляє"(сл. Т.Шевченка), „Стояла я і слухала весну"(сл. Лесі Українки), „Шкільна прощальна" (сл. В.Проника). Влас. твори для бандури („Львівська полька").

Літ; Закоханий у пісню (Володимир Дичак) // Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Л., 2002; Жеплинський Б. Дичак Володимир Богданович // ЕСУ, т.7, К., 2007, – С.644; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні – С.113.

ДІБРОВА Ізот (Зот) Андрійович (80 рр. XIX ст., станиця Пашківська – І пол. XXст., Казахстан) – бандурист, артист симфонічного оркестру Кубанського козачого війська. Нар. в родині козака Кубанського козацького війська. Один з піонерів відродження кобзарства на Кубані. Навчився грати та строїти інструменти у родичів на Великій Україні. Записував і обробляв укр. нар. пісні і танці, писав музику на слова українських кубанських поетів, скомпанував „Школу гри на бандурі". З концертами - лекціями обходив Кубань. Як концертант був надзвичайно продуктивним. Часом давав і два сольні концерти на день. За висловом А.Чорного володів талантом впливу на аудиторію. Мав великий авторитет серед кубанців. О.Обабко залишив таке враження про Діброву: „Цей кремезний щільно збитий козак, що зберіг типові риси запорожця Тараса Бульби, своїм видом і манерою нагадав мені старовинних бандуристів України". А.Чорний зазначав: „Він багато їздив по станицях і будив людей від сплячки. Це був прекрасний оратор, смілива людина, як кобзар знав багато старовинних пісень і дум, які мали велике історичне значення".

Зота Діброву знала і любила вся Кубань. Цього й не подарувала йому совєтська влада, яка засудила його на заслання у Казахстан, де він і помер.

Літ: Жеплинський Б. Діброва Ізот (Зот) Андрійович // ЕСУ, т.7, К.,2007 – С. 668; Нирко О. – С. 289.

ДІБРОВА Микола – кобзар з Полтавщини, грав часто з кобзарем Потапом з с.Іржавець Прилуцького пов. Розповідав, що він „з Потапом та ще скрипка" „таку музику, бувало, заведем, що на все село".

Літ: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з. 191, л.238.

ДІБРОВА Оксана Зотівна (поч. XX ст.. , станиця Пашківська - ?) - бандуристка.

Літ.: Панченко О. Розгром українського відродження Кубані.- Лос-Анжелес, Каліфорнія, 1973. – С.60; Нирко О. – С.272.

ДІБРОВА Петро (? - ?) - бандурист, учасник „Хору кобзарів" під орудою В.Ємця у Києві 1918 р.

ДІБРОВА Сава Андрійович (80 рр. XIX ст., станиця Пашківська – XX ст., Москва) – кобзар – бандурист.

Літ: Ємець В. У золоте 50-річчя на службі України. - Голивуд-Торонто, 1961.-С.114,359,360; Нирко О. – С. 272.

ДІБРОВА Федір (Хведір) (1880-ті, станиця Пашківська – 1919) – бандурист, артист Військового музичного хору Кубанського козацького війська, валторніст оркестру Українського державного театру М. Садовського (1918). Нар. в родині козака Кубанського козацького війська. Випускник другої кубанської кобзарської школи (1916). Учень О.Обабка. Не бажаючи бути мобілізованим до Добровольчої армії, разом з М.Телігою виїхав до Києва і став до лав Армії УНР. В добу Української держави – співорганізатор і учасник Першої державної капели бандуристів („Хору кобзарів") під орудою В.Ємця та її тріумфальних виступів у Києві (1918). Розстріляний більшовиками у м.Києві.

Літ.: Жеплинський Б. Діброва Федір (Хведір) // ЕСУ, т.7, К., 2007, – С.668; Нирко О., – С.290; Самчук У. – С.78.

ДІДЕНКО Дарія Андріївна – викладач класу бандури Львівської музичної школи №1. Учениця В.Є.Герасименка.. Багато її учнів стали чудовими бандуристами і досягли значних успіхів, серед них Марія Салагай, Ірина Содомора, Оксана Павельчак, Ліда Янушевська, Богдан Мендрунь (тепер священик).

ДІДЕНКО Віктор – заслужений артист України, провідний бас Національної заслуженої капели бандуристів України ім.Г.Майбороди, козак-характерник з Вінниччини.

Літ: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-тіччя Національної заслуженої капели бандуристів України ім.Г.Майбороди, К.,2008. – С.74.

ДІМЕЩУК Савка Павлович – лірник з с. Клинці Овруцького р-ну. Майстерно грав на лірі. Виконував думу про Коновченка. Цю думу від нього записав 1924 В.Кравченко.

Літ.: Бандура, №77, січень-червень, 2008, С.13

ДМИТРЕНКО-БУТ (XX ст., Кубань -?) – кубанська бандуристка.

Літ: Білий Д.Д. Малиновий клин. - К.: 1994, – С.33; Нирко О. Неповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів // Кобзарство Криму і Кубані.- Львів: Сполом, 2006. – С.273.

ДМИТРІЄВ Микола (10(22)04.1867, Харків – 06(19).07.1908), Полтава) – публіцист, виконавець і громадсько-культурний діяч. Народився в сім'ї мирового судді. Закінчив

Діброва Федір (Хведір)

Діденко Віктор

Дмитрук Ірина Вікторівна

Довбуш Олександр Михайлович

Довганик Богдан Дмитрович

Довгомеля Марія Савівна

1892 юридичний факультет Харківського університету. Працював присяжним повіреним у Сумах, 1894 – секретар „Полтавських губернських ведомостей", з 1905 – співробітник, а згодом редактор-видавець журналу „Рідний край". 1907 - опублікував етнографічну розвідку „Кобзарі минулого й будучини" („Рідний край", 1907,№16) – про занепад кобзарства на Україні та потребу відродження його через відкриття кобзарських шкіл.

ДМИТРО (? - ?) – лірник із Томашполя Вінницького пов.

Літ: Боржковський В. Лирники. Киевская старина, 1889, г.XXVI.

ДМИТРУК Ірина Вікторівна (26.06.1991, с. Великі Млинівці Кременецького р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2006 – закінчила Кременецьку ДМШ ім. М. І. Вериківського (клас викладача О.О.Гаврилюк). З того ж року навчається у Рівненському музучилищі (клас викладача Т.В.Свентах). Лауреат обласного конкурсу серед учнів ДМШ (Тернопіль, 2004. 2005. III місце).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.35.

ДОБРОВОЛЬСЬКА Марина – бандуристка з обласного міста Миколаїв. В складі тріо бандуристок разом Світланою Кирилюк та Майєю Желізною дуже успішно виступала гастролюючи в Голандії та Бельгії.

Літ.: Оленюк М. Миколаївське тріо в Голландії // Бандура, №75, січень-червень, 2000, С. 43-44 і фото (С.43).

ДОБРОДІЄВ Тимофій Іванович (1894, Харків – 1948, Харків) – маляр. В 1928 грав на бандурі роботи майсра Снігірьова. Співав (голос баритон) пісні „Про Кармелюка", „Ой чого та дубе", „Думи мої", „Гуляв чумак на риночку" та інші твори. Жив у Харкові.

Літ: Савченко, лист від 2.X.1970.

ДОВБУШ Олександр Михайлович (26.05. 1962, м.Золочів Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та Палацу культури заводу „Львівсільмаш", якими керували Віра Андріївна та Богдан Михайлович Жеплинські та народного фольклорного ансамблю „Заспів" НУ „Львівська Політехніка (кер. Т.Б.Жеплинський). Народився в сім'ї репресованих Михайла та Марії Довбуш, які в Томській області виступали в хорі репресованих, що працював при Капелі бандуристів репресованих в селищі Торба. Закінчив Львівську музичну школу (клас акордеону Лисенко В.В.). В капелі бандуристів добре освоїв гру і на цимбалах, активно виступав в капелах бандуристів та в оркестрі українських народних інструментів при капелах. Добре володіє сопілкою і кларнетом. Був учасником народного симфонічного оркестру Львівського політехнічного інституту. В складі капел бандуристів та ансамблю українських народних інструментів багато виступав. Закінчив Львівський політехнічний інститут, інженер. Тепер працює старшим викладачем кафедри теплопостачання та вентиляції НУ „Львівська Політехніка". Живе у Львові, одружений.

Літ.: Жеплинський Б.Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами – С. 229, 232.

ДОВГА Параска Іванівна (1897 – ?) – домогосподарка, згодом – медик, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993.– С.59-62.

ДОВГАЛЮК Андрій (Зоря) – лірник із Янова Вінницького повіту. Добрий співець і музикант. Середнього росту без вусів і бороди. Жив з батьком (прозвище Редько) та родиною. Сліпий з роду. Вчився у лірника Никона з Бикова 3 роки і 3 місяці (так тоді було заведено у лірників). Никон казав; „Не можу. Як здавна заведено нехай так і останеться". Зоря був здібним і вивчився скоро. Про Зорю казали; „Не п'яниця, людей шанує і люди його шанують". Поводир Зорі брав дохід – білля, одежу та обув, а також 6-10 крб. в рік. Репертуар А.Зорі: 42 пісні і один акафіст. Особливо вдало виконував свій варіант „Панщини". Глибокий гумор, безпощадна і сильна іронія, які мстять бувшим панам за рабство – високохудожньо з почуттям передавалися лірником. Зі сльозами слухачі слухали цей твір.

Літ: Боржковский В. Лирники. Киевская старина, 1889, т.XXVI, – С.634-653.

ДОВГАНИК Богдан Дмитрович (17.04. 1946, с.Стронятин Куликівського (тепер Жовківського) р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати". Освіта середня. Відвідував музичну студію при школі по класу баяну. Учасник духового і домрового оркестру, співав в хорі з 13 років. У Львові з 1956 року. В капелі бандуристів „Карпати" з 1966 року по даний час. Тенор.На бандурі вчив грати Я.О.Хархаліс. З 1969 по 1990 рр. – учасник народного ВІА „Струмочок" Львівського УВО УТОС, де був солістом. Брав участь в оглядах художньої самодіяльності в сімейному тріо, дуетах, в Божественній Літургії Івана Золотоустого та в тріо („Ой пущу я кониченька" М.Лисенка).

ДОВГОМЕЛЯ Марія Савівна (9.01.1945, с.Півче Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець, керівник. Закінчила Дубенське культосвітнє училище. Викладач бандури у Висоцькій та Дубровицькій, а з 1945 р. – у Мізоцькій ДМШ. Керівник вокального тріо „Любисток" Мізоцької ДМШ – лауреат Всеукра-

їнського фестивалю-конкурсу „Встань козацька слава" (Радивилів, 2003).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.36.

ДОВГОПАЛИЙ Остап – лірник із Шидієва на Полтавщині (мабуть Кобиляцького пов.) – учень лірника Івана Миколайовича Скубія (з с. Лелюхівка біля Нових Санжар Кобиляцького пов.). Грав думи.

Літ: Колеса Ф. Мелодії укр. нар. дум. К.,1969, – С.312.

ДОДАТКО Онопрій Митрофанович (кін. XVIII – XIX) – лірник із с. Ярошівка Глинського р-ну Сумської обл.. Учасник Республіканської наради кобзарів і лірників при Інституті укр. фольклору АН УРСР (прибув 15.04.1939). За ним була закріплена наук. прац. Родіна М.С. Від нього записані твори в його виконанні: „Невольник" (1939 р. запис), „Дворянка" (запис 1939). Записи знаходяться в фондах ІМФЕ Ф 14-10/ 1172.

Літ: ІМФЕ Ф 36-3(325); ІМФЕ Ф 14-10/ 1172.

ДОЛГИГ Марина Василівна – Член Національної Спілки Кобзарів України, Кіровоград.

ДОЛЕНКО Іван (близько 1888, м.Миргород на Полтавщині) – кобзар-бандурист. В 1920-х роках грав на бандурі разом з бандуристами П.Коробкою, І. Склярем та С.Хитьком. Був бандуристом-аматором і далеко за околиці Миргородщини на мандрував.

Літ: Дацько М. Прихиляє до серця бандуру. Газ. Ленінська правда від 30.10.1966; Вовк, лист від 28.08.1970.

ДОЛІШНЯ Дарія Дмитрівна (1947, с.Тяпче Долинського р-ну Івано-Франківської обл.). У 1966 закінчила Хустське культосвітнє училище, з того ж року – викладач бандури у Волинській ДМШ. У 1977 році закінчила Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет, клас викладача А.Ю,Грицая, З.А.Сингаєвської). Викладач бандури Канівського культосвітнього училища.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.36.

ДОМБИР (Уласенко) Прохор Уласович (? - ?) – кобзар з м.Конотоп Чернігівської обл., нині Сумської обл.. Був досить заможним, сімейним, а коли осліп – почав кобзарювати. За твердженням П.Мартиновича (1903 р.) грав гарно, мав невелику бандуру, ходив чисто одягнений.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.1.

ДОМНЕНКО (кін. XVIII - XX ст.) - майстер бандур. До 1924 р. на замовлення кобзарської студії, яка працювала при Полтавському ансамблі бандуристів під кер. В.Кабачка виготовив 12 хоч і не однакових бандур. Заснування і розвиток цього ансамблю було пов'язано з Г.Хоткевичем, Д.Пікою, І.Кучугурою-Кучеренком, які давали високу на той час оцінку бандурам Домненка.

Літ: Ваврик О. – С.153.

ДОМОНТОВИЧ (справжнє Злобінцев) **Микола Васильович**, ін.псевд: Злобинець, Злочинців. (між 1886-1887, с.Домонтова нині Золотоніського р-ну Черкаської обл. – між 1923-1928, ймовірно м. Золотоноша нині Черкаської обл.) – співак-бандурист, бандурний майстер, керівник ансамблів. Грати на бандурі вчився у Т.Пархоменка. Народився в сім'ї сільського інтелігента (батько був священиком). Між 1906-1907 роками вступив до Київського університету на історичний факультет. Будучи студентом розпочав виступи з бандурою, паралельно працюючи над створенням першого студентського ансамблю кобзарів, який в 1908 р. виступав на вечорі пам'яті Т.Шевченка. Після закінчення університету М.Домонтович отримав посаду викладача історії в Золотоношській гімназії, а згодом в сільськогосподарському закладі (можливо в Золотоношському сільськогосподарському технікумі). Мав гарний голос (баритон) і добру техніку гри на бандурі (був приємною і всіма шанованою людиною. Збирав дані і репертуар кобзарів (понад 700 записів). В Золотоноші створив ансамбль бандуристів, який успішно виступав в 1920-1923 роках. Вчив робити бандури. В 1913 вийшла перша частина „Самонавчитель до гри на кобзі або бандурі" Домонтовича. В 1914 вийшов підготований ним Додаток до „Самонавчителя", куди увійшли 15 укр. нар. пісень в супроводі бандури, як репертуар для бандуристів.

В своїй кобзарській діяльності використав елементи професійної роботи, поєднав практичний досвід ансамблю з теорією підручника та першим започаткував справу професійного розвитку Чернігівської школи гри на бандурі. Бандури, які виготовляли учні під його керівництвом робили із верби, а для дек брали висушену в піску ялину. Кілки також були з дерева, бо М.Домонтович вважав, що металу на інструменті не повинно бути, бо він тоді втратить свою автентичність. В 20-х роках зазнавав переслідувань від більшовицького режиму. В репертуарі українські історичні пісні („Гей не дивуйте", „Про Морозенка") і сатир. („Раз я в волості судився"), народні пісні, балади („Бондарівна"), тощо.

Літ: Б.Жеплинський Домонтович Микола (Злобінцев) //ЕСУ, том 8, Дл-Дя, К., 2008, – С.256; Ваврик О. – С.100-103.

ДОМЧАК Василь (с.Н.Стинав Сколівського р-ну Львівської області) – бандурист, скрипаль, педагог. Ініціатор і співорганізатор відкриття в 1959 у Волинській музичній школі на Івано-Франківщині класу бандури.

Літ: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008.

ДОМЧАК Омелян Пилипович (26.08.1931, с.Нижнє Синовидне Сколівського р-ну Львівської обл.) – незрячий кобзар-бан-

Долішня Дарія Дмитрівна

Домчак Омелян Пилипович

Допуга (Чилім) Валентина Георгіївна

дурист. В 1948 втратив зір (поранений воєнною вибухівкою). Учень Юрія Данилів. Один із перших шести учасників і засновників спершу ансамблю сліпих при Львівському УТОС, а далі капели бандуристів „Карпати" у Львові під кер. Б.Данилів. Ансамбль бандуристів в складі 6 чоловік засновано 10.06.1953. В 1954 вже в складі ансамблю брав участь в Республіканському огляді художньої самодіяльності. З 1952 року у Львові.З 1953 року по 15 червня 1990 року – в капелі бандуристів „Карпати". Один із початківців заснування капели. На бандурі його вчив грати Ю.Г.Данилів. Баритон – бас. Виконувані соло (репліки): „Від Києва до Лубен", „Та орав мужик край дороги", „Поїхав би в ліс по дрова".

Доробітько Федір Федорович

Дороцький Тарас Богданович

ДОПУГА (ЧИЛІМ) Валентина Георгіївна (11.01.1957 р., м.Рівне) – бандуристка, педагог. У 1972 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.Лисенка (клас викладача Л.В.Фусик), у 1976 - Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1985 - музично-педагогічний факультет РДПІ(нині РДГУ). Працювала в ДМШ Гощі, Оржева Рівненської області. Нині працює в одній із ЗОШ Рівного, веде співи, музику та бандуру.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.36.

ДОРОБІТЬКО Федір Федорович (5.06.1904, м. Тростянець нині Сумської обл. – 16. 07. 1949. похований в Охтирці) – бандурист і майстер з виготовлення бандур. В с.Тростянець закінчив 6 класів. Багато працював над самоосвітою. Працював завідувачем магазину, а з 1937 р. – старший інспектор культторгу. Учасник Великої вітчизняної війни. Нагороджений медалями. Брав участь у військовій художній самодіяльності. Ще до війни навчився грати на бандурі у С.С. Жукова. Не розлучався з бандурою і на фронті. Мав хист до столярства, виготовив біля 15 добрих бандур, які користувалися попитом. В 1946 р. жив в м. Охтирці, працював директором районного будинку культури, брав участь в капелі бандуристів, виступав в дуеті разом з С.С.Жуковим, а то й сам як соліст-бандурист (голос баритон). Керував хором. В репертуарі бандуриста було багато народних пісень, серед них його улюблені „Ой попливи утко", „Стоїть явір над водою", „Ой горе тій чайці", „Стоїть дуб зелений". Загинув трагічно в автомобільній катастрофі під час виїзду на концерт.

Літ: Б.Жеплинський Доробітько Федір Федорович // ЕСУ, том 8, Дл-Дя, К., НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, 2008, – С.321; Лист Скірко до Жеплинського Б. від 14.11.1971.

ДОРОЦЬКИЙ Тарас Богданович (22.02.1977, м.Львів) – співак (баритон) і бандурист, історик, член Національної спілки кобзарів України, Львів. В підлітковому віці втратив зір. Закінчив Львівську загальноосвітню спецшколу для сліпих і школу мистецтв (1995; кл. бандури Р.Марко), Львівський національний університет ім.І.Франка, історичний факультет (2000). Від 1999 – артист професійної капели бандуристів „Карпати"; водночас від 2000 – учитель історії. Грає на сучасній бандурі. У репертуарі – думи („Про Олексія Поповича"), псалми, канти („Про правду і кривду", „Ой минули мої літа"), укр. нар. пісні („Летить ворон з чужих сторон", „Стоїть козак на чорній кручі", „Горлиця" тощо). А також твори на сл. Т.Шевченка („Встає хмара з-за лиману"), А.Свидницького та І.Франка („Вже більше літ двісті" – на музику О.Нижанківського), власні твори на сл. Олександра Олеся, І.Калинця (мелодекламація до „Верлібрового вироку") та ін. Складає вірші –„Поема про Івана Богуна" та ін.

Літ : Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні – С. 114; Б.Жеплинський. Дороцький Тарас Богданович // ЕСУ, том 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2008, – С.333.

ДОРОШ Іван Михайлович (7.01.1937, с. Благодатне Валківського р-ну Харківської обл.). В 1961 р. прибув у м.Ялту (Крим) і почав вчитися грати на бандурі у І.О.Мельника. З 1961 по 1967 р. виступав у складі тріо Ялтинської філармонії (І.М.Дорош – баритон, Л.О.Кочмала – меццо-сопрано, І. О Мельник – тенор), а з 1968 р. в складі дуету (І.М.Дорош, Л.О.Кочмала). Багато їздить з концертами по країні. В репертуарі сучасні ліричні та патріотичні твори, українські народні пісні.

ДОРОШЕНКО див. Готра.

ДОРОШЕНКО Микола Федорович (1843 – ?) – лірник. Представник полтавської школи. Проживав на хуторі Шмигли біля Полтави. 1854-57 навч. в А.Бондаренка. У репертуарі думи, псальми. 1885–86 від нього П.Мартинович записав кобеляцький своєрідний варіант думи „Про Азовських братів", а також чимало спостережень із життя лірників (зокрема „одклінщини", „просьби", „благодарствія").

Літ: Укр. нар. думи, т.І, корпусу ДВУ, 1927. – С.-СХХІХ; Гримич М. Виконавці укр. дум. // „Родовід"- 1992. – ч.4; Кирдан Б. Украинские народные думы, М., 1972.

ДОРОШЕНКО (Старший) (бл.1875, станиця Канівська, Кубань – 1940, Кубань) –кубанський кобзар-бандурист. Про нього давали свідчення в 1982 на Кубані та 1985 в Харкові О.Нирку брати Лазаренки.

Літ.: Нирко О. Неповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів // Кобзарство Криму і Кубані. – Львів: Сполом, 2006. – С.272.

ДОРОШЕНКО Яків Петрович (1897, станиця Канівська, Кубань -?) – кубанський кобзар-бандурист. Грав в чоловічій капелі бандуристів станиці Канівської на Кубані. Збереглися фотографії капели, на яких Я.П.Дорошенко. Про нього давали свід-

чення в 1982 та в 1985 рр. О.Нирку брати Лазаренки.

Літ.: Нирко О. Неповний реєстр кубанських кобзарів-бандуристів // Кобзарство Криму і Кубані. – Львів: Сполом, 2006. – С.273.

ДОРОШКЕВИЧ Євген Закінчив студію і працює солістом державної заслуженої капели бандуристів УРСР.

Літ: Гвоздь М. Фах – бандуристи. Муз., 1970.№5.

ДОРОШКО Федір Васильович (1882, за ін. даними – 1888, х. Дорошків Чернігів. губ. - розстріляний – 28.04.1938, Київ) – кобзар. За професією годинникар. Працював слюсарем на з-ді „Арсенал" (Київ). Ігри на бандурі навч. у І.Кучугури-Кучеренка. У 1917-18 брав участь у військових формуваннях УНР. чл. ЦР, зокрема Гетьман. Сердюцького Полку. У 1918 – один із засновників і соліст Київської капели бандуристів (до 1937). Уперше заарешт. за „антирадян. діяльність", удруге – 15 грудня 1937 як „керів. учасник контр. рев. шпигун. повстан. орг-ції" та 11 жовтня 1938 засудж. до розстрілу. У репертуарі – думи (зокрема „Про удову і трьох синів", „Черниця Мар'яна", написав 1913 у співавт. з Г.Комаренком), укр. нар. пісні.

Літ: Жеплинський Б. Дорошко Федір Васильович // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ , К., 2008, – С.346; ЦДА ГОУ Ф.1.оп.263 спр. №49967 – С.49-50, С.190-193; Черемський К. Повернення традиції, – С.93-96.

ДОСЕНКО-ЖУРБА Олександр Васильович (28.06(10.07).1892, с.Чорнухи, нині смт Полтав. обл. – 14. 06.1959, смт. Високий Харків. обл.) – співак-бандурист. 1928-30 виступав із Д.Байдою-Суховієм. На поч. 30-х рр. створив у Харкові ансамбль бандуристів „Батько і чотири сини" (Іван, Олександр, Микола і Тарас); виступали у містах України та РФ. Був знайомий із Г.Хоткевичем. Під час 2-ї світової війни працював на Сочин. Естраді. 1945-47 працював у Львів. та Чернігівській філармоніях. У репертуарі – думи, укр. нар. пісні.

Літ: Б.Жеплинський Досенко-Журба Олександр Васильович // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2008, – С.352.

ДОСІНЧУК-ЧОРНИЙ Микола (20.04.1918, с. Кураш нині Дубровиц. р-ну Рівнен. обл.. - 03.07.1999, Нью-Йорк) – видавець, дослідник кобзарства, публіцист і громадський діяч. Навч. у Кременец. Духов. Семінарії (1930-і рр., нині Терноп. обл.). Виїхав до Львова, щоб брати участь у визв. русі за незалежність України. Переслідуваний польською владою. 1949 емігрував до США, змінив прізвище на Чорний. Пропагував кобзар. мист-во. 1973 заснував і очолив школу кобзарського мист-ва у Нью-Йорку, при якій 1982 створив ансамбль бандуристів „Гомін степів". Від 1972 випускав інфор. „Кобзар. листок". Засн. (1981) ред. і видавець двомовного журналу „Бандура". У 1980-х рр. подорожував укр. поселеннями Пд. Америки, куди привіз бл. 300 бандур, придбаних на меценат. кошти. Ініціатор З'їзду бандуристів у Нью-Йорку (1984). У 1990-х рр. приїздив на Україну. Автор публікацій у періодиці, зокрема часописах „Свобода", „Америка", Бандура" („Світове визнання кобзарського мистецтва", 1981, №3-4; „Бандура" у Львові", 1990, №33-34; „Зустрічі з кобзарями України", 1992, №41-42;1994, №47-48); низки статей, присвяч. Г.Менкуш, О.Кіндрачуку, А.Грицаю, О.Чуприні, М.Нечипоренку, О. Шумиловичу.

Літ: Жеплинський Б. Досінчук-Чорний Микола // Укр. журналістика в іменах. -Л.: 2004, Вип.11; Б. Жеплинський. Досінчук-Чорний Микола // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, Київ, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ , К., 2008, – С.352 -353; Луців В. У пам'ять Миколі Досінчуку-Чорному // Бандура, 1999, №69-70;

ДОСКОЧИНСЬКА див. **(Худяк) Люба-Слава** – бандуристка, староста капел бандуристів „Струмок", а потім „Дністер" ПК м.Новий Розділ Львівської області, якими керували брати Богдан та Роман Жеплинські.

ДРАЖЕВСЬКИЙ – урядовець залізниці. Грав на бандурі. Був одним із перших учнів Першої Кубанської школи, де вчився грати на бандурі у відомого бандуриста В.Ємця (1913 р.)

Літ: Ємець В. В золоте 50-ти річчя на службі України. – Торонто, 1916.

ДРАЧ Едуард (Артемій) Валерійович (6.04. 1965, м.Кривий Ріг Дніпропетровської обл.) – бард, кобзар-бандурист, виконавець у жанрі авторської пісні (ліричний баритон), композитор, член НСПУ, НСКУ. Самотужки оволодів вересаївською кобзою. Закінчив Дніпропетровську медичний інститут (1988). Лауреат Всеукраїнського фестивалю „Червона рута" (1989, І премія), авторської пісні „Оберіг" (Луцьк, 1991), республіканського туру Всесоюз. фестивалю автор. пісні (1988), міжнар. фестивалю словян. автор. пісні „Білі вітрила" (1992, обидва Київ). У 1989-93 – мешкав у Черкасах, від 1994 – у Києві. Виконує автор. та укр. нар пісні у супроводі гітари, ліри і кобзи Вересая. Гастролі у Польщі, Франції, Німеччині, РФ. Співпрацював з укр. та зарубіж радіостанціями як автор програм на тему кобзар. мистецтва. Співорганізатор „Троїстих музик" Київського кобзарського цеху. Першим в укр. акуст. музиці поєднав елементи давньої укр. нар. музики зі стилістикою нової авторської пісні. Записав аудіо касету „Власні пісні" (1988) та комплект дисків „Небо України" (1992), „Двом душам дарується" (2005). В репертуарі твори на власні слова й музику – „Про страшний суд", „Потоп", „На хресті", „Про

Досенко-Журба Олександр Васильович

Досінчук-Чорний Микола

Драч Едуард (Артемій) Валерійович

Морозенка", „Про славу й багатство", „Про нещасну матір", „Про Богдана", „Тост за пісню", „Дюнкерк" (як королі з мушкетерами Дюнкерк брали), „Із полону, з-під Ізмаїлу", „Кобзарина", „Чужина", „Не зостанусь я, земляче", „Побудь зі мною" та інші На гуслях словітах виконує „Ладоньку", „Словянську колискову" та ін.

Літ: В рокотанні риданні бандур. – С. 443; Н. М. Рій. Драч Едуард (Артемій) Валерійович // ЕСУ, т.8. К., 2008. – С.388.

Дребот Руслана Богданівна

Древченко (Древкін) Петро Семенович

ДРЕБОТ Руслана Богданівна (16.10.1971, м.Львів) – бандуристка, диригент, хормейстер, член НСКУ м. Львів, художній керівник і диригент народної капели бандуристок „Галичанка" будинку культури працівників зв'язку ЛФ ВАТ „УКРТЕЛЕКОМ" у Львові. В 1990 з відзнакою закінчила Львівське державне музичне училище ім..С.Людкевича, а у 1995 закінчила з відзнакою Львівську державну консерваторію ім.М.Лисенка (клас диригування Сотничук Олени Іванівни). Понад 15 років учасниця і солістка народної капели бандуристок „Дзвіночок" і народної капели бандуристок „Галичанка", які заснував Володимир Дичак у Львові. У 2003 – хормейстер народної капели бандуристок „Галичанка", а з 2005 продовжує справу вчителя В.Дичака, очоливши колектив „ Галичанки". В 2004 виступає з капелою в м.Кракові, приймає участь в міжнародному фестивалі „Оркестра де Каталонья" м.Барселона (Іспанія). В 2005 капела „Галичанка" приймає участь в святкуванні днів української культури у Празі, а також здійснює концертні поїздки до Швеції, виступає в м.Стокгольм. В 2007 на Всеукраїнському конкурсі на кращого працівника культурно-освітніх закладів профспілок Дребот Р. нагороджена дипломом федерації профспілок України – завоювала І місце в номінації „Кращий молодий працівник культурно-освітнього закладу". Капела „Галичанка" завоювала І місце на Всеукраїнському конкурсі ФПУ, а також І місце на міжнародному конкурсі-фестивалі „Пісні незабутнього краю" (м.Городок, 2008). В 2009 зроблено відеозапис різдвяної програми на Львівському телебаченні. В 2009 Дребот Р. нагороджена почесною грамотою Львівської державної адміністрації.

Літ: Семенів І. Співанки від „Галичанки" // Високий Замок, 10.06.2009, №98(3992), с.6; Коссак О. Ювілейний акорд „Галичанки"// Суботня пошта.

ДРЕВЧЕНКО (Древкін) Петро Семенович (справж - Древкін. ін. псевдо. – Дригавка;) (бл.1863, за ін. даними – бл. 1871. с.Семенівка Полтавс. губ. – 1934, с.Залютине нині у складі Харкова) – кобзар, лірник. Народився в сім'ї поміщицьких дворових. Жив у с. Залютиному під Харковом. Осліп після 13 років. Гри на бандурі навч. 1883-97 у Г.Гончаренка. Почав вчитися грати в 20 років. Учасник 12 археологічного з'їзду у Харкові (1902), де виступав як соліст і в ансамблі. У 1910-1912 –учасник кобзарських концертів у містах України, Росії, Польщі. Біогр. відомості про Д. та його спостереження про кобзар. життя записав Г.Хоткевич і Ф. Дніпровський (1928). Супроводив спів на старосвіт. бандурі з 20 струн (4 баси і 16 приступків). У репертуарі – думи (зокрема „Про бідну вдову" від Д. записав О.Сластіон 1910; „Олексій Попович", „Про Сулиму, Павлюка та ще про Яцька Остряницю") і укр. нар. пісні (зокрема „Чечітка"), танц. мелодії, псальми („Гора Афон"), духовні вірші. Разом з С. Пасюгою, П.Гащенком, Г. Ципкою примусово взяв участь у створенні штучної радянської думи „Про військо червоне, про Леніна – батька і синів його вірних" в 1923. Знавець устинських книг - усного збірника кобзарських цехів-братств. Зазнав репресій з боку органів НКВС.

Літ: Дутчак В., Жеплинський Б. Древченко (Древкін) Петро Семенович // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2008, – С.394; Крист. Київ, 1902, т.2; Хоткевич Г. Воспоминания о моих встречах со слепыми // Твори в 2-х томах, Т.1, К, 1966; Сластіон О. Кобзарі // Рідний край, 1910, №43.

ДРІМЧЕНКО (? -?) – бандурист, вчитель Золотоношської гімназії.

Літ: Ємець В. Кобза та кобзарі. З бібл. Додатком З.Кузелі. Вид. «Українське слово" (ч.34), Берлін, 1923, – С.73.

ДУБ Наталка – бандуристка.

ДУБЕНКО Прокіп Михайлович псевд. **ДУБ** (бл. 1841, за ін. даними бл. 1844, с.Макіївка нині Носів. р-ну Чернігівської обл. – після 1900, там само) – кобзар. В чотири роки осліп. В 16 років почав вчитися грати на торбані і лірі у кобзаря Овсія. Жонатий. Навч. гри на кобзі в І.Братиці. У Д. був гарний голос. На кобзі грав майстерно. Поводирем був його син Павло. Із популярн. кобзарем зустрічався чес. етнограф Л.Куба, який влітку 1886 гостював у поміщика В.Вовка-Карачаєвського. Л.Куба зробив графічний портрет Д., замалював і детально описав його кобзу як типовий зразок укр. нар. інструментарію. Часто ходив по Ніжині з лірником Кожуховським. Також виступав в інших містах і селах Чернігівщини. У репертуарі – думи: („Про Б.Хмельницького і Барабаша", „Про трьох братів Азовських", „Про козака Голоту"), духовні та гуморист. пісні, псальми та пісні побутового сатиричного змісту, а також танцювальні мелодії.

За твердженням А.Малинки П.М.Дуб (у нього помилково написано Чуб) дум не грав. За даними Н.Ф.Сумцова кобзарі Панас Братиця і Прокіп Дуб співали в Ніжині думи: „Про Б.Хмельницького і Барабаша", „Про трьох братів Азовських", „Про козака Голоту", а також духовні та гумористичні

пісні. Кобза Дубенка мала 4 довгі струни (соль, до, ре, соль) для низьких супровідних голосів і 16 коротких (ля, сі, до, ре, мі, фадієз, соль, ля, сі, до, ре,мі,фа-дієз,ля,сі) для високих (за даними Людвіка Куби).

Літ: Б.Жеплинський Дубенко Прокіп Михайлович // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ , К., 2008, – С.458; Мольнар М. Людвіг Куба про Україну, К.,1963; Баклан Макіївські кобзарі// Сіверян. Літопис, 1996, №5; Таланти знані та маловідомі // Співоче поле Чернігівщини: Календар 2004, К., 2003; Малинка,90,1982; Малинка,КС,1893; Сумцов, ЭО,1832; Куба,1963.

ДУБЕНКО Г. – кобзар, побратим А. Парфененка. На ювілейному вечорі з нагоди 70-річчя А.Парфененка Г.Дубенко вітав свого побратима в клубі письменників в Харкові.

Літ: Ющенко О., 2007, – С.160.

ДУБИНА Микола – полтавський лірник. Розповідав історію про те, як одного разу в полон до турків потрапило 200 козаків, серед яких був кобзар Грицько з Іржавця. Цього Грицька призначили наглядачем до бранців. Він роздобув для полонених козаків турецьку одежу і допоміг вирватися на волю. За це турки викололи йому очі. Незрячий він добрався „в свій край" і „почав грати козацьких пісень про воїнство: як вони воювали, як вони із плєну тікали".

Літ: Маслов С. Лирники Полтавской и Чепригговской губернии, 1902, т.15. – С.43; Черемський К. Традиційне співоцтво, – Харків: Атос, 2008, – С.96 -97; Сперанський, 1904; ЦДІА Львів. Ф.688, о.з.191. л.233; ІМФЕ Фонд Білозерського; Ф 3-6/376; „О кобзарях и список кобзарей"; Таланти знані та маловідомі// Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини, - С.114.

ДУБИНА (РЕШЕТИЛІВСЬКИЙ) Микола Захарович (бл. 1850 (1852) – після 1908. с. Решетилівка. нині смт. Полтавської обл.) – кобзар, жив в с. Решетилівка. Вчився у кобзаря Кравченка-Крюковського. За свідченням О.Сластіона, який 1901, записав думу „Про піхотинця", зробив портретну зарисовку кобзаря, в той час Дубина був найкращим співцем дум. Знав думи: „Про піхотинця" (одна з назв думи „Втеча трьох браті в з Азова"), „Про удову" (одна з назв думи „Бідна вдова і три сини"), „Дівка бранка", „Конівченко". В 1908 Ф.Колесса записував думи від Дубини.

Літ: Портрети Сластіона; ЦДІА Львів.ф.688, о.з. 0-1.191. л.70; Колеса Ф. Мелодії укр. нар. дум. К., 1969; Гримич М. Виконавці укр. нар. дум // Родовід, 1992, ч.4; Б.Жеплинський. Дубина (Решетилівський) Микола Захарович // Енциклопедія Сучасної України (ЕСУ), т. 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2008, – С.463.

ДУБИЦЬКИЙ Юрій – бандурист із Мюнхена. Змалку навчився грати на бандурі В 1972 організував в Парижі ансамбль „Бандура", залишається далі організатором і рушійною силою цього ансамблю. Склад ансамблю: три музиканти із Східної Франції – Степан Кухта (Бухта), Микола Матвіїв та Тері Ерко (француз), Юрко Дубицький з Мюнхену і Дарка Мазурик з Парижу. Микола Матвіїв з о.П.Когутом організував курси гри на бандурі на укр. оселі біля Страсбурга. В той спосіб запізнали з бандурою молодь Франції, Бельгії і Німеччини. Вже від 1974 ансамбль давав різні концерти у Франції, Бельгії, Німеччині і Швейцарії. Виступали у церквах, театрах, на інтернаціональних фестивалях. В 1983 студія Хрісталь у Франції видала довгограючу платівку з наспівами укр. мелодій, виконаних солісткою Одаркою Мазурик і ансамблем бандуристів. Ансамбль в складі Ю.Дубицький, М.Матвіїв, С.Бухта, Ж.Вайбель та І. Гій ще в 1979 зробив запис на першу платівку.

Літ: Ансамбль „Бандура" Париж, Пісні й мелодії України.// Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989, – С.40-41.

ДУБІННИК Оксана Вікторівна (1977, м. Луцьк Волинської обл.) – бандуристка. У 1996 закінчила Луцьке училище культури, у 2002 – РДПУ (клас викл. Н.Ф.Чичановської).

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.38.

ДУБОК Михайло Микитович (1849, с. Харліївка, нині Попільнянського р-ну Житомирської обл. – ?). Коли був ще малим хлопцем, пан вибрав йому очі. Навчився грати на бандурі і став кобзарювати. Столітнім дідом, ще виступав у колгоспному клубі з власними піснями та розповідями.

Літ:, ІМФЕ, Ф 14-3, о.з. 54. л.5-17.

ДУБРОВА (ЯЩЕНКО) Микола Якович (1846, с.Гмиранка, тепер Ічнянського р-ну Чернігівської обл. - ?) – лірник. Сліпий з дитинства. Мандрував по Чернігівщині і Полтавщині. Виконував народні пісні і думи („Про бідну вдову").

Літ: В рокотанні риданні бандур – С. 383; Таланти знані та маловідомі // Календар на 2004 рік: Співоче поле Чернігівщини, – С.116.

ДУБ'ЯНСЬКИЙ Ілля Петрович (1841-1842 (1870) - 1934, м. Борзна нині місто Чернігівської області) – бандурист, педагог, фітотерапевт із Борзни, небіж П.Куліша. Закінчив інститут Східних мов. До 1906 працював викладачем нім. та франц. мов у Чернігівській жіночій гімназії. Звільнений як неблагонадійний. Учень Г.Хоткевича. Грав на інструменті виготовленому О.Корнієвським. Зібрав велику бібліотеку, займався знахарством (фітотерапією). Знав багато дум і пісень, записував їх на ноти. Називав себе кобзарем старого часу. Виступав в Києві в театрі Аполло, виконував пісню „Пише, пише гетьман Мазепа та до Палія листи". Чудовий гравець на бандурі та укладач самовчителя гри на цьому інструменті. Мав великий вплив на конотопських бандуристів. На жаль практиковані ним нетрадиційні методи лікування людей на початку

Дубина (Решетилівській) Микола Захарович

Дубінник Оксана Вікторівна

Дугін Петро Іванович

Дулеба Василь Павлович

Дулеба (Сембратович) Іоанна Іванівна

Дуляба Ольга Володимирівна

30-х років розглядалися як ошуканство хворих класовим ворогом. Близько 1934 Дуб'янський І.П. був вбитий у власному будинку при загадкових обставинах. Всі його фітотерапевтичні дослідження та краєзнавчі нотатки були спалені на подвір'ї.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. с.59-62; Жеплинський Б. Дуб'янський Ілля Петрович // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, Київ, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2008, – С.495; Москаленко М. Народні співці з Борзнянщини // Співоче поле Чернігівщини. Календар, 2004, К., 2003.

ДУГІН Петро Іванович (9(22).08.1913, м.Київ – 3.10.1968, там само) – кобзар. Виступав у складі капели кобзарів Українського товариства сліпих. Під час 2-ої світової війни мандрував по селах, закликаючи народ до боротьби з ворогом. Виконував думи „Про удову і трьох синів", „Про смерть Б.Хмельницького" , авторські „Пісня Перемоги", „Пісня про Каховку", „Ой жалю, мій жалю".

Літ: Жеплинський Б. Дугін Петро Іванович // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2008, – С.497.

ДУДКА Захарій – кобзар, учасник Республіканської конференції народних співців 1939 в Києві.

Літ: ІМФЕ, список учасників НТ, 1940, №3(фото Я.Паволоцького).

ДУДКА (ДУДНИК) Никифор Єгорович (1865 - ?) – лірник. Жив у с. Марчихіна Буда тепер Ямпільського р-ну Сумської обл.. Володів гучним дещо різкуватим басом. Навчався у лірника В.Гарбузова (1878-81). Виконував думи „Про Олексія Поповича", від Д. її записав О.Малинка, „Про Василя Удовиченка", лірницькі сатиричні пісні („Чечітка", „Дворянка", „Про тещу", „Про Хому і Ярему", „Про попадю"), псальми.

Літ: Малинка О.Н. Кобзарі лірники Терентій Пархоменко, Никифор Дудка і Олексій Побігайло // Земський зб. Черні. губ, 1903, №4; Гримич М. Виконавці українських народних дум // Родовід, 1992, Ч.2; Б.Жеплинський. Дудка Никифор Єгорович // ЕСУ, т. 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, -К.: 2008. – С.508.

ДУДЬ Гринько – лірник. Вчитель лірницької школі у Фразі біля Рогатина.

Літ: ЦДІА Ф.688, оп.1, о.з.192/2.

ДУЙ Василь (? - ?) – кобзар в Гмиранці.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського; Ф 3-6 / 376 „О кобзарях и список кобзарей".

ДУЛЕБА Василь Павлович (26.09.1958, с. Комарівка Бережанського р-ну Тернопільської обл.) – учасник капел бандуристів. Після закінчення Козівської середньої школи №1 поступив у Львівський політехнічний інститут на хіміко-технологічний факультет. Після закінчення навчання в інституті та служби у війську одружився з Сембратович Іоанною Іванівною, яка приймала участь в капелі бандуристів „Заспів". З 1982 разом з дружиною брав активну участь у капелах бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та ПК заводу „Львівсільмаш".. В даний час працює доцентом кафедри „Хімічної інженерії" Національного університету „Львівська Політехніка". Учасник чоловічого хору викладачів і працівників НУ „Львівська Політехніка" „Орфей".

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. //Кобзарськими стежинами –С. 229

ДУЛЕБА (Сембратович) Іоанна Іванівна (4. 07.1961, м.Львів) – учасниця капел бандуристів. Закінчила Львівський Політехнічний інститут хіміко-технологічний факультет. В студентські роки разом з чоловіком Василем була учасницею капел бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та капели бандуристів ПК „Львівсільмаш" (м.Львів), якими керували Віра Андріївна та Богдан Жеплинські. В даний час працює провідним спеціалістом в Львівській науковій бібліотеці НАНУ ім. В. Стефаника.

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. //Кобзарськими стежинами – С. 229.

ДУЛЯ Грицько (80-ті рр. XIX ст., Кубань – І пол. XX ст.) – кобзар бандурист Кубані.

Літ: Ємець В. У золоте 50-ти річчя на службі України // Голивуд - Торонто, 1991, – С.359; Нирко О. Кобзарство Криму і Кубані – С.273.

ДУЛЯБА Ольга Володимирівна (20.07.1959, м.Львів) – бандуристка, чл. Нац. спілки кобзарів України (1998), заступник Голови Львівського обласного відділення НСКУ (від 2000), громадський діяч, заслужений працівник культури України (27.10.2009). Закін. Львів. культ.-осв. уч-ще (1977, викл. Л.Кіт), Дрогоб. пед. ін-т Львів. обл., (1984, викл. О.Верещинський). Виступала 1974-78 у складі капели бандуристів „Львів'янка" Львів. палацу культури профтехосвіти на обл., всеукр. і всесоюзних фестивалях. У 1977-83 викл. кл. бандури дит. муз. школи смт. Олесько Буського р-ну Львів обл., при якій заснувала й очолила ансамбль бандуристів. Від 1983 – провід. методист Львів. центру нар. творчості та культ-осв. роботи. З 2006 – завідувач відділу народної творчості, голова профспілкового комітету Львівського центру нар. творчості та культ-осв. роботи та член редколегії культурно-просвітницького вісника „Животоки". За особистий внесок у розвиток національної кільтури, високий професіоналізм нагороджена почесними грамотами: Львівської обласної держадміністрації, Управління культури та туризму ЛОДА, подякою Львівської обласної організації працівників культури. У репертуарі – твори класиків, сучас. укр. композиторів, укр. нар. пісні.

Літ: Жеплинський Б. Дуляба Ольга Володимирівна // Енциклопедія Сучасної України (ЕСУ) ,

том 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К.: 2008, – С.526.

ДУМЕНКО (Демченко, Дума) Лука (? -?) – кобзар з Киселівки (нині Менського району) на Чернігівщині. Репресований.

Літ: В рокотанні бандур, – С. 384.

ДУМІЦЬКА (БОКОТЕЙ) Олена (Леся) Петрівна (8.07.1943, с.Комарівка Почаївського р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог. У 1961 р. закінчила Кременецьку ДМШ, у 1965 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1974 р. – Дрогобицький педінститут (клас викладача О.В.Пришляк). З 1965 р. викладач Острозької ДМШ, організатор та керівник капели бандуристів вчителів, з 1969 р. – викладач Бродівської ДМШ Львівської обл., з 1970 р. – викладач та керівник ансамблю бандуристок Дрогобицької ДМШ, з 1975 р. – викладач та керівник ансамблю бандуристок Дрогобицької ДМШ, з 1975 р. – викладач та керівник ансамблю бандуристок, завідувачка відділення народних інструментів Почаївської ДМШ. Бере участь в оркестрі народних інструментів та в учительському хорі.

Учні: Валентина Денисюк закінчила Острозьку ДМШ, Зінаїда Цимбалюк - Бродівську ДМШ, Леся Федоренко – Дрогобицьку ДМШ, Синько І.М., Бедринська І.І., Загорська В.А. – Почаївську ДМШ, О.О.Федоренко-Козій – викладач Тернопільського музучилища.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.36.

ДУНЯК Оксана Дмитрівна (1960, м. Калуш Івано-Франківської обл.) – бандуристка, педагог. У 1976 закінчила Калуську ДМШ, у 1980 – Чернівецьке музучилище, у 1990 р. – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Калузькій ДМШ №1 Івано-Франківської області.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.37.

ДУТЧАК Віолетта Григорівна (24.10.1966, м.Городенка Івано-Франківської обл.) – бандуристка, музикознавець, канд. мистецтвознавства (1996), публіцист, редактор, член НСКУ з 1998. Лауреатка респ. конкурсу виконавців на нар. інструментах (Івано-Франківськ, 1988), Міжнар. фестивалів „Дні бандурової музики" (м.Перемишль, Польща, 1994, 2005), Всеукр. Фестивалів „Дзвени, бандуро" (м.Ялта, АР Крим, 2004-07), Премії ім. Марійки Підгірянки. ім.Д. Січинського (обидві-2005).

Закінчила Івано-Франківське музичне училище та Львівську консерваторію (1990; кл. бандури В.Герасименка). У 1990-99 – викл. методист Івано-Фр. муз. уч-ща; водночас від 1990 – солістка-бандуристка, від 1992 – кер. Ансамблю бандуристів. Від 1999 – доц. каф. музикознавства, від 2007 – зав. каф. нар. інструментів і муз. фольклору Прикарп. Ун-ту (Івано-Франківськ). Виконує вокал.-інструм. твори укр. композиторів Д.Січинського, Я. Лопатинського, Г.Хоткевича, Ф. Глушка, А.Штогаренка, Ю. Мейтуса на сл. Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, кобзар. традиц. псалми, канти, думи, колядки, щедрівки. В репертуарі також інструм. музика укр. та заруб. композиторів. Записала компакт-диски „Релігійні духовні пісні України" (2003, спільно з Б. Грицишиним), „Кобзареві струни" (2007). Вивчає бандурне мистецтво України та діаспори (історія, виконавство, творчість). Упорядниця зб. романсів укр. композиторів-класиків „Ой три шляхи штрокії" (К., 1993), зб. пісень для ансамблів бандуристів „Любіть Україну" (Ів.-Ф., 2003). Авторка навч-метод. посібника „Аранжування для бандури" (Ів.-Ф., 2007).

У 1988 р. здобула звання лауреата Республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах. 1996 р. захистила кандидатську дисертацію на тему „Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970-1990 років. Творчість і виконавство".

Друкується у виданнях „Музика", „Народна творчість та етнографія", „Культура і життя" та ін. Входить до редколегії журналу „Бандура" (США). Активний учасник музичних конференцій у різних містах України. Деякий час працювала редактором, тепер – дорадник музичних програм на Івано-Франківському обласному радіо. Очолює Івано-Франківське обласне відділення Національної спілки кобзарів України. Одружена з ученим-математиком Андрієм Олійником, має сина Євгена. Член Національної спілки композиторів України із 1998 р. Лауреат національних та міжнародних конкурсів та фестивалів. В репертуарі – думи, українські народні пісні, твори класиків, романси.

Тв.: Українська бандура: минуле і майбутнє // Музика, 1993 №4 ; Бандура в козацькому війську України // НТЕ, 1994, №1; Гнат Хоткевич і бандурне мистецтво України // Українознавство: док., мат. раритети. Ів-Ф., 1999; Мистецтво бандуристів українського зарубіжжя // Українознавчі студії, Ів.-Ф., 2000; Бандурист світової слави Володимир Луців // НТЕ, 2002. №4; Композиторська творчість Григорія Китастого в контексті сучасного репертуару бандуристів // Зап. НТШ. Пр. Музикознав. комісії. Л., 2004, Т.247; Спадкоємність виконавських традицій у бандурному мистецтві діаспори // Виконав. Музикознавство: Наук. Вісник Нац. Муз. академії України.,К., 2005, Вип.47, кн.11.

Літ: Арсенич П. Прикарпатська шевченкіана в іменах // Перевал. 2004, №1; Бандуристка – кандидат мистецтвознавства Віолетта Дутчак // Бандура – 2001.- № 76.– С.8; Зоріна Л. Бандури срібний передзвін // Єдність. 2005, 15 квіт; Лещишин С. Названо нового лауреата // Галичина,

Думіцька (Бокотей) Олена (Леся) Петрівна

Дуняк Оксана Дмитрівна

Дутчак Віолетта Григорівна

2005. 29 вересня; Терещенко А.К. Дутчак Віолетта Григорівна // ЕСУ, том 8, Дл-Дя, НАНУ, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2008, – С.551-552.

Дутчак (Савчук) Олександра (Леся) Юліанівна

ДУТЧАК (САВЧУК) Олександра (Леся) Юліанівна (2.08.1955, м. Броди Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1970 р. закінчила Бродівську ДМШ, клас викладача О.Л.Думіцької, у 1974 р. – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року – викладач бандури у Бродівській школі естетичного виховання.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г. – С.37.

Духно Інна Миколаївна

ДУХНО Інна Миколаївна (9.12.1974, м. Кузнецовськ Рівненської обл.) – бандуристка. У 1991 р. закінчила Кузнецовську ДМШ (клас викладача Н.П. Шеруди), у 1995 р. – Рівненське музучилище (клас викладача А. Ю. Грицая). Вступила на музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту, який не закінчила. Виїхала в Австралію.

Літ: Столярчук Б. Топоровська Г., – С. 37.

ДУХНОВСЬКИЙ Олександр Михайлович (1908, с. Сквіока, Київщина – 1984, станиця Сіверська) – кобзар бандурист.

Літ: Нирко О. Кобзарство Криму і Кубані – С.273.

ДЯКОНЕНКО (див. Рак) **Олексій**

Дяденко Володимир Іванович

ДЯДЕНКО Володимир Іванович (05.01.1930, м. Дніпродзержинськ Дніпропетровської обл.) – бандурист, співак, керівник ансамблів та капел бандуристів, майстер бандур. Ще хлопчиком став сиротою - на підприємстві загинула мати. Коли йому було 13 років поступив до ремісничого училища №1 і став учасником ансамблю бандуристів, яким керував М.С.Лобко. Ансамбль згодом переріс в капелу. За період 1944-1948 капела багато виступала, брала участь в оглядах (в т.ч. у всесоюзному в Москві) і їй було присвоєно звання „Заслужена капела бандуристів УРСР". До 1950 В.Дяденко був солістом капели. Далі служба в армії, був заспівувачем, а після демобілізації сам виготовив собі бандуру і у 1955 вступив до Дніпропетровського музичного училища по класу бандури та хорового диригування. Після закінчення училища був направлений в м. Сімферополь (Крим) щоб відкрити клас бандури в музичному училищі та музичній школі. В 1963 переїхав в м. Запоріжжя, де почав працювати керівником ансамблю бандуристів у міському будинку культури „ЗАС" та викладачем бандури у муз. училищі. У 1971-1983 – працював керівником ансамблю бандуристів при хорі БК ЗТЗ. З хором як соліст-співак і соліст-бандурист багато виступав (у Києві, Москві, Естонії, Польщі, Болгарії, Югославії). 1983-2003 – перевівся працювати у БК ім. С.М.Кірова (нині БК „ЗАЛК"), де створив чоловічий ансамбль з 12 хлопців. Згодом створив фольклорний ансамбль „Бунчук", для учасників якого виготовив муз. нар. інструменти (ліру, бугай, кобзу ладкову, сопілки, кувички та інші). В 1991-2000 ансамбль „Бунчук", в репертуарі якого біля 60 укр. нар. пісень, приймав участь в численних концертах та фестивалях України та за кордоном (Фінляндії, Німеччині, Австрії, Болгарії, Югославії, Туреччині, Росії). Працюючи в багатьох музичних установах В.Дяденко постійно займався виготовленням укр. нар. муз. інструментів, зокрема виготовив сім бандур. З 2003 Дяденко пенсіонер, але з бандурою не розлучається. Учасник кобзарського концерту 7.11.2008 р. за участю президента України В.А.Ющенка в Національному академічному театрі опери та балету України ім. Т.Г.Шевченка в Києві виконував пісню „На хвилях віків". В репертуарі бандуриста до 50 різних творів, переважно укр. нар. пісень („Взяв би я бандуру", „Пісня про Дніпро", „Гей по конях", „На хвилях віків", „Казав мені батько", „Зацвіла в долині", „Ой там на ринку", „Підкручу я чорнії вуса").

Літ: Повідомлення Куровської І., м.Ялта (2008).

Євгеньєва Марія Василівна

ДЯЧЕНКО Павло (? - ?) – майстер бандур родом з Донецька. Виготовляє бандури харківського типу в Австралії.

Літ.: Повідомлення Мішалова В.

ДЯДЮРЕНКО Трохим Андрійович (1904 -?) – кобзар бандурист. За участь в „контрревол. організації Чумака Н. – Зайця М." був засуджений до розстрілу.

Літ.: Черемський К. – Повернення традиції. – С.100-104.

Е

ЕНА Василь (Єна, ? – ?) – лірник з с. Білоцерківка Лохвицького повіту Полтавської губернії. Зять кобзаря О.Вересая, який перейняв від Ени думу „Івась Коновченко, Удовиченко".

Літ: Укр. нар. думи, т. І. корпусу, ДВУ, 1927; ЦДІА Ф 688, т.1 ,о.з. 192.

ЕМЧЕНКО Кондрат – лірник із Харітонівки.

Літ: Горленко В.П. Кобзарі і лірники // Киевская старина т.VIII, 1884.

Є

ЄВГЕНЬЄВА Марія Василівна (21.02.1959, с. Кадубівці Заставнівського р-ну Чернівецької обл.) – бандуристка, голова правління Тернопільського обласного осередку Національної спілки кобзарів України (з 2002), педагог, публіцистка, магістр мистецтв.

Закінчила Заставнівську музичну школу (1976; клас Підгірної Н.Ф.), Чернівецьке музиучилище (1979; клас Кісь З.І. та Хомин О.М.), Львівську державну консерваторію

ім. М. Лисенка (1984; клас професорів Герасименка В.Я. та Посікіри Л.К.), магістратуру при Тернопільському державному педагогічному університеті. З 1985 – у Тернопільському національному педагогічному університеті. Веде активну навчально-методичну й наукову роботу, займається концертною діяльністю, пропагує бандуру як засіб музично-естетичного виховання молоді. Учасниця III і IV з'їздів кобзарів України (Київ – 2004, 2009), Міжнародного з'їзду культурно-просвітницького товариства викладачів українознавства у м. Словенські Брод (Республіка Хорватія, 2005), міжнародних, всеукраїнських, регіональних конференцій, семінарів тощо, присвячених проблемам кобзарського мистецтва. Лауреат III Міжнародного фестивалю козацької пісні «Байда» (Тернопіль, 2003), Міжнародних музичних фестивалів у Польщі (2003), Угорщині (2004), Хорватії (2005).

Творча діяльність – переклади, аранжування, обробки музичних творів для бандури соло, тріо та ансамблю бандуристів. Окремі зразки увійшли до CD тріо бандуристок „Мрія", DVD „Звучать „Барви". Керує студентським народним ансамблем бандуристів „Барви" ТНПУ ім. В. Гнатюка (володар Гран-прі II Обласного фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва „Кобза – 2008", переможець Міжнародних та Всеукраїнських музичних фестивалів-конкурсів). Учасниця тріо бандуристок „Мрія" (1991-1999), „Стрітення" (з 2008). Ініціатор та організатор щорічних Різдвяних та Великодніх концертів, Шевченківських святкувань у Тернополі, пересувної кобзарської виставки та науково-практичної конференції (Тернопіль-Бережани, 2010). Ведуча низки авторських програм, запис яких здійснено на студіях Тернопільської обласної Телерадіокомпанії: „Голос коляди" (2000), „У звуках кобзи хай історія озветься" (2000), „Колядуймо під срібний дзвін бандур!" (щорічно – від 2003) та ін. Учасниця VI фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю.Сінгалевича у Львові (30.11.2008 р.)

Займається видавничою діяльністю (буклети, афіші, спецвипуски газети «Кобзарський вісник» тощо). Співорганізатор Першого обласного та II Всеукраїнського фестивалів-конкурсів кобзарського мистецтва „Кобза", „Срібні струни" ім. З. Штокалка (обидва – у Тернополі, 2005, 2006); II Духовного фестивалю „Кобзарські сезони Волині" (Кременець-Тернопіль, 2006); Обласного фестивалю кобзарського мистецтва, присвяченого 90-річчю від дня народження митця, поета, художника, композитора, бандуриста-віртуоза З. Штокалка (Тернопіль, 2010). Автор і співавтор понад 30 статей у фахових виданнях України та зарубіжжя, низки мистецтвознавчих і краєзнавчих статей-гасел для „Тернопільського енциклопедичного словника" (2003-2009).

Літ.: Дем'янова І. Євгеньєва Марія Василівна // Тернопільський енциклопедичний словник, т. 1, Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат „ Збруч, 2004. – С. 561.

ЄВСЕВСЬКИЙ (можливо прізвище подано не точно) – бандурист. Колишній вояк Наддніпрянської Армії. Виступав у Львові та об'їздив Галичину і Волинь. Далі емігрував (можливо із бандуристом Д.Щербиною) за кордон. Дальша доля невідома.

Літ.: Б.Р. Українське кобзарство. // Бандура, №21-22, липень- жовтень, 1987, С.-14.

ЄВТУШОК Алла Миколаївна (4.06.1979. м. Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1993 році закінчила Дубенську ДМШ (клас викл. Т.П.Войтової), у 1998 – Дубенське училище культури (клас викл. Л.М.Федосової), у 2003 – РДГУ (клас викл. Н.Ф.Чичановської). З 1998 – викладач бандури у Дубенському училищі культури. Учасниця ансамблю народної музики „Віночок" у цьому ж училищі. Її учениця Ірина Глущик (випускниця 2001р.) нині студентка РДГУ.

Літ.: Столярчук Б. ,Топоровська Г. – С.37.

ЄВТУШОК Ірина Сергіївна (12.04.1962, с. Березне Рівненської обл.) – бандуристка. У 1978р. закінчила Березнівську ДМШ(клас викл. О.М. Столяр). Того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викл. А.Ю.Грицая), після першого курсу перевелась до Полтавського музучилища.

Літ. Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 37-38.

ЄВТУШОК Ірина Олексіївна (10.11.1986, м.Рівне) – бандуристка, виконавець. У 2001 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викл. Л.І.Луцишиної), у 2005 – Рівненське музучилище (клас викл. О.О.Крук). Лауреат I ступеня мистецького молодіжного фестивалю „Нові імена" (Рівне, 2004), дипломант конкурсу молодих виконавців „Західний регіон – 2004" (Рівне, 2004), володар сертифікату „Кращий бандурист року" (Рівне, 2004, 2005), лауреат Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесінь" (Кіровоград, 2005. III місце), дипломант конкурсу „Студент року" за перемогу в номінації „Творчий колектив" (Рівне, 2005), лауреат I ступеня конкурсу диригентів інституту мистецтв РДГУ (Рівне, 2006). Лауреат II ступеня Всеукраїнського фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва „Срібні струни" ім. Зіновія Штокалка (Тернопіль, 2006). Стипендіат Рівненської обласної ради. Студентка Інституту мистецтв РДГУ.

Літ. Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 38.

ЄВТУШОК Наталія Олексіївна (10.11.1986.

Євтушок Алла Миколаївна

Євтушок Ірина Сергіївна

Євтушок Ірина Олексіївна

Євтушок Наталія Олексіївна

Ємець Василь

Єресман Світлана Мирославівна

Єсипок Володимир Миколайович

Єсіпов Сергій Сергійович

м.Рівне) – бандуристка, виконавець. У 2001 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.Лисенка (клас викл. Л.І.Луциної), у 2005 – Рівненське музучилище (клас викл. О.О.Крук). Лауреат І ступеня мистецького молодіжного фестивалю „Нові імена" (Рівне, 2004), дипломант конкурсу молодих виконавців „Західний регіон-2004" (Рівне, 2004), володар сертифікату" Кращий бандурист року" (Рівне, 2004, 2005), лауреат Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесінь" (Кіровоград, 2005. ІІ місце), дипломант конкурсу „Студент року" за перемогу в номінації „Творчий колектив" (Рівне, 2005), лауреат ІІ ступеня Всеукраїнського фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва „Срібні струни" ім. Зіновія Штокалка (Тернопіль, 2006). Стипендіат Рівненської обласної ради. Студентка РДГУ.

Літ. Столярчук Б., Топоровська Г., – С.38.

ЄГОРІНА Олена – бандуристка. В 1977 р. Закінчила Луганське музичне училище, а в 2001 Харківський інститут мистецтв ім. І.Котляревського (клас Л.С.Мандзюк). Учасник міжнародного конкурсу виконавців на укр. нар. музичних інструментах ім. Г.Хоткевича в Харкові (1998 р.)

ЄМЕЦЬ Василь (15.07.1890, с. Жабарівка тепер смт. Шарівка Богодухівського пов. на Слобожанщині – 6.01.1982, Лос-Анжелес, США) – бандурист-віотуоз, історик, письменник, громадський діяч, популяризатор кобзарського мистецтва. Вже в дитячі роки грав на мандоліні, гітарі. Навчаючись в гімназії придбав 32 струнну бандуру і навчився на ній грати. В 1911 р. – на відкритому гімназійному концерті вперше виступив як соліст-бандурист, виконав „Розриту могилу" на сл. Т. Шевченка. Далі вступив до Харківського університету. В 1913 р. в час літніх канікул їде на Кубань і там в Катеринодарі (нині Краснодарі) на запрошення Богуславського вчить грати в першій школі гри на бандурі нащадків запорізьких козаків. У 1913 заснував у Катеринодарі (нині Краснодар) школу гри на бандурі. 1918 – організатор Першої Київської капели кобзарів, в 1920 – в Чехословаччині, з 1940 – в США. В 1914 р. – з причини участі в організації студентської демонстрації протесту проти заборони святкувань 100-літнього ювілею Т.Г.Шевченка змушений перевестися із Харківського до Московського університету. В Москві в 1914 р. виступає на Всеславянському концерті, репрезентуючи там Україну. 1916 – виступає у Великому імперському театрі в концерті на користь родин учасників війни. Виступає і в інших концертах. 1917 – повертається на Україну. 1917-1918 – учителює в Сосницькій дівочій гімназії на Чернігівщині. 1918 – переїхав до Києва, де працює в Міністерстві освіти УНР за Гетьманщини та Директорії. 1919 – відступає з козацькими військами, виступає як бандурист на фронтах. 1920 – виїхав за кордон, де далі популяризує бандуру. Спершу жив в Чехословаччині, де в Празі організував капелу бандуристів, далі жив у Франції, потім переїхав в Лос-Анжелес. Керує ансамблями, виступає як соліст-бандурист, дописує до газет та журналів. На вдосконаленій бандурі грав класичну музику, власні інструментальні твори: „Гомін з України", „З Кримських гір" та ін. Автор книги „Кобза та кобзарі"(1923). Серед його учнів – М.Гасюк.

Літ: Польовий Р. Кубанська Україна. – К.: Діокор, 2002, – С.138.

ЄМЧЕНКО Іван – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-5, о.з.1251, л.36.

ЄМЧЕНКО Кіндрат – кобзар з с.Харитонівка Пирятинського пов. Полтавської губ.

Літ: Сперанський, 1904; ЦДІА Львів, Ф.688, о.з.191, л.232; Мартинович П.; Горленко.

ЄМЧЕНКО Юхим – кобзар.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.2.

ЄНА див. Ена

ЄРЕСМАН Світлана Мирославівна (14.04. 1982, с. Оболонь Долинського р-ну Івано-Франківської обл.) – бандуристка. У 1999 р. закінчила Долинську музичну школу, у 2004 р. – Рівненський державний гуманітарний університет (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ. Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.38.

ЄРМИШЕВ Андрій – лірник. Його знав лірник Нестор Колісник.

ЄРМИШОВ Андрій Никанорович – лірник. У репертуарі дума „Маруся Богуславка", „Сковородинська", дві псальми.

Літ.: Бандура. №37, січень-червень, 2002, С.11

ЄСИПОК Володимир Миколайович (26.12. 1950, Полтава) – співак-бандурист (бас), з.а. УРСР з 1989 р. Закінчив 1975 Київську консерваторію (клас С.Баштана). З 1976 – соліст оркестру народних інструментів України. У репертуарі – дума „Про козака-бандуриста", „Про козака Голоту", „Кров людська – не водиця" (слова О.Ніколенка, музика П.Майбороди), історичні – „З полтавського бою", „Максим – козак Залізняк", чумацькі, родинно-побутові, ліричні, жартівливі, романси та твори інших кобзарів, літературного походження (всього понад 200 творів). Є. – учасник з'їзду кобзарів у Києві 1990. З 2000 – голова Національної спілки кобзарів, Київ.

Літ: Єсипок Володимир Миколайович // В рокотанні бандур – С. 384.

ЄСІПОВ Сергій Сергійович (22.03.1981, с. Млинів Рівненської обл.) – бандурист. У 1996 р. закінчив Млинівську ДМШ, у 2000 – Рівненське музучилище (клас викл. Г.Топоровської).

З того ж року – артист Національної капели бандуристів ім. Г.Майбороди.

Літ. Столярчук Б. ,Топоровська Г. – С. 39.

ЄСІПОВА (Матюхіна) Тетяна Вікторівна (19.01 1980, м. Острог Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1995 р. закінчила Острозьку ДМШ (клас викл. заслуженого працівника культури України Р.В.Кузьменко), у 1999 р. – Рівненське музучилище (клас викл. Н.О.Волощука). З того ж року викладач бандури в Острозькій ДМШ, учасниця зразкової капели бандуристок. Із 2002 р. навчається у РДГУ (клас старшого викл. Н.Є.Турко).

Літ. Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 39.

ЄФИМ (Євфим) (19 ст.) – кобзар з Гарбова Новгород-Сіверського повіту (тепер Сумської обл.)

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського, С.9.

ЄФІМЧУК Володимир (с. Відрокамянка Бориславського р-ну Херсонська обл.) – бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України Херсонська обл., керівник ансамблю бандуристів з Херсонщини (с.Кам'янка). Учасник з'їзду керівників капел та ансамблів України в м. Малині (листопад 1966 р.). Має власні твори: „Краю мій" на слова поета Григорія Булаха та інші. Виступав по телебаченню в передачі „Золоті кларнети" (1994), (а також тріо Бериславської муз. школи) від Херсонської обл.

Ж

ЖАДАН Терентій (Терешко) – кобзар з Костянтинограда. Від нього П.Мартинович записав переказ думи „Про Степана Погрібняка".

Літ: Черемський К. Шлях звичаю. – С.282.

ЖАРКО Лот Степанович (1897, станиця Канівська, Кубань – 1943, фронт) – Кубанський кобзар-бандурист.

Літ: Нирко О. – С.273.

ЖАРКО Микита Сергійович (1884, станиця Канівська – 1972, станиця Канівська, Кубань) – Кубанський кобзар-бандурист.

Літ: Нирко О. – С.273.

ЖАРКО Степан Сергійович (1877, станиця Канівська на Кубані – 1943, м. Маріїнськ Красноярського краю) – бандурист, музикант з багатостороннім обдаруванням (скрипаль, кларнетист і трубач симфонічного і духового оркестру), регент-хормейстер, режисер, актор-аматор, педагог, організатор і художній керівник чоловічої капели станиці Канівської. Керував світськими і церковними хорами, був режисером українського драматичного колективу, який супроводжував малий симфонічний концерт станичної школи, що організував і керував Жарко Степан. Жарко постійно дбав про виготовлення бандур місцевим майстром Прокопом Смолкою та Григорієм Гусарем, давав їм креслення нових моделей та консультації. Був кваліфікованим кравцем, шив національні театральні костюми, мав велику бібліотеку нотної та художньої літератури. Капела С.Жарка давала платні й благодійні концерти по станицях і хуторах Канівського району, налічувала 16 музикантів, виховала цілу когорту співаків бандуристів. Один із них Пантелеймон Шемет (1905-1984) з бандурою обійшов пів - світу від Владивостока до Берліна. В симфонічному оркестрі Кубанського козачого війська грали К. Безщасний, Зот Діброва, Савка Діброва, Конон Йорж, Іван Шемет – всі вони захопившись грою К.Безщасного почали вчитись грати на бандурі. С.Жарко в 1909 чи 1910 р. залишив оркестр і виїхав у рідну станицю Канівську ймовірно вже з бандурою. Репресований, звільнений, реабілітований Степан Жарко помер в табірному шпиталі інвалідів у м. Маріїнську Красноярського краю в час війни (1943 р.).

Літ: Баклаженко С. Українська культура на Північному Кавказі по Жовтню // Червоний шлях – Харків, 1929, №5-6, – С.174; Нирко О. – С.273.

ЖАРКО Федір Аврамович (4.(17).06.1914, с.Михайлівка, тепер Кам'янського району Черкаської обл. – 17.07.1986, м.Київ) – співак-бандурист, з.а. УРСР з 1965. Закінчив 1936 Черкаський педінститут. 1946-74 – соліст Капели бандуристів УРСР. У репертуарі – українські думи та народні пісні на вірші Т.Шевченка, І.Франка, М.Рильського та ін. Твори: пісні „З передсвіта до вечора", „Плач Ярославни" (обидві на слова Шевченка); „Печенізька облога Києва" (слова О.Олеся), „Про Аскольда і Дира" (слова О.Пархоменка) та ін. Упорядкував збірку українських народних пісень для голосу в супроводі бандури „Українські народні пісні" (1967, 1969).

Літ: В рокотанні риданні бандур – С.385; Жеплинський Б. Жарко Федір Аврамович // Кобзарі бандуристи. Комплект листівок з біографіями на звороті, – Львів: Край, 1999; Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.72.

ЖАРКО Федір Микитович (1904, станиця Канівська, Кубань – 1944, фронт) – Кубанський кобзар-бандурист

Літ.: Нирко О. – С.273.

ЖДАНКІН Василь Олександрович (23. 05.1958, станиця Гурмай Краснодарсь-кого краю, нині РФ) – кобзар, музикант. Лауреат гран-прі на конкурсі „Червона рута" (1989), лауреат фестивалю „Оберіг" (1990, м.Луцьк). Від 1960 – проживав у с. Білокриниця нині Кременецького р-ну. Закінчив. СШ у м. Кривий Ріг (1975). Співав у Волин. Нар. хорі, Почаїв. Лаврі, Терноп. обл. філармонії. Навчався

Єсіпова (Матюхіна) Тетяна Вікторівна

Жарко Степан Сергійович

Жарко Федір Аврамович

Жданкін Василь Олександрович

Желем (Зелем) Беті

Жеплинська (Ваврик) Віра Андріївна

Жеплинська (Гриник) Віра Теодозіївна

в Укр. с.-г. акад.(Київ), Львів. консерваторії (нині муз. академії). Закін. диригент. ф-т Рівнен. ін-ту культури (1987), де створив квартет „Птах". Працював у Рівнен. філармонії, 1988-90 в театрі-студії „Не журись" у Львові. Від 1990 концертує як кобзар.

У репертуарі твори: „Чорна рілля ізорана", „Послання Божої Матері", „Гей, літа орел, літа сизий", „Гей, там на горі січ іде", цикл колядок на сл. Б.-І. Антонича та ін. Автор низки муз. творів на власні вірші та укр. поетів. Знявся у кінострічках „І снігом стелиться земля" та „Українці, ми врятовані". Гастролював у Аргентині, Канаді, США, РФ та ін. – усього більш як у 20 країнах. Нині проживає у Кременці, співає у церковному хорі. Виступав з концертами у Тернополі. Серед опублікованих творів - „Балада про Крем'янець" (1992).

Літ: Белякова І. Василь Жданкін: „Мені відверто сказали, що українська сцена для мене закрита"// Ріа плюс, 2003, 26 лют.; Черняхівський Г. Жданкін Василь Олександрович // Тернопільський енциклопедичний словник, т. 1, - Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат „Збруч", 2004, – С. 571; Малкович І. Гей, хто в лісі озовися! // Україна, 1989, №22;

ЖЕЛАВСЬКИЙ Сергій Миколайович (15.11. 1981) – член Національної Спілки Кобзарів України, Кам'янець-Подільська обл.

ЖЕЛЕМ (Зелем) Беті – бандуристка. Грає на бандурі, живе в Денвері. Часто виступає разом з Оксаною Мошинською. Також грає на бандурі її син Михась Желем.

Літ.: Бандура в Денвері. // Бандура, №27-28, 1989, січень- квітень, С-56

ЖЕЛІЗНА Людмила – бандуристка, співачка. В 1975 р. закінчила Рівненське музичне училище, а в 1999 р. Рівненський державний інститут культури (клас Г.М.Топоровської). Учасник міжнародного конкурсу виконавців на укр. нар. інструментах ім. Г.Хоткевича (1998) в Харкові. В репертуарі твори класиків (М.Березовський. Соната.; М.Лисенко, О.Олесь „Айстри"; А.Вівальді фрагмент із кантати „Глорія"), українських композиторів (П.М.Майбороди, О.Никоненко „Кров людськая не водиця"; Г.Хоткевич, Т.Шевченко „Тополя"; А.Кос-Анатольський „Дума про козацькі могили"), укр. нар. пісні („Сива зозуленька", „Ой співаночки мої", „Чом дуб не зелений" та інші).

ЖЕЛІЗНА Майя – бандуристка з обласного міста Миколаєва. Грає в складі тріо бандуристок Марина Добровольська, Світлана Кирилюк та Майя Желізна). В складі тріо гастролювала в Голландії, а також у Бельгії. Закордонна преса тоді називала тріо: „ангели, що грають на бандурах".

Літ.: Оленюк М. Миколаївське тріо в Голландії. // Бандура, №75, січень-червень, 2001, С. 43-44, і фото (С.43).

ЖЕЛУДОВ Володимир Володимирович – член Національної Спілки Кобзарів України, Черкаська обл.

ЖЕПЛИНСЬКА (Ваврик) **Віра Андріївна** (7. 03. 1930, м.Львів) – бандуристка, керівник капел бандуристів. В 1947 закінчила Львівську СШ №28 і поступила на навчання до Львівського Політехнічного інституту на геодезичний факультет, але за сімейними обставинами була змушена залишити навчання. В 1950 разом з учасниками хору студентів Львівського Політехнічного інституту та капелою бандуристів Львівського Політехнічного інституту як відмінниця навчання їздила на гастролі в Москву. Працювала креслярем на Львівському підприємстві „Львівприлад". В 1956 вийшла заміж за інженера і бандуриста Жеплинського Богдана Михайловича і разом з ним переїхала в м.Молотов (тепер м. Пермь, РФ), де працював чоловік. В 1959 з сім'єю переїхала в м.Новий Розділ на Львівщині, де працювала секретарем в Палаці культури. Освоїла гру на бандурі, виступала в родинному квартеті (разом з чоловіком і братом чоловіка з дружиною). Грала-співала (сопрано) в капелі бандуристів „Дністер", яку створили і якою керували брати Жеплинські, вчила грати на бандурі учасників капели бандуристів „Струмок" (м. Новий Розділ). В 1969 з сім'єю переїхала у м.Львів, працювала керівником ансамблю бандуристів Львівського Політехнічного інституту, а також хормейстером капели бандуристів „Заспів" Палацу Культури заводу „Львівсільмаш" та капели бандуристів при Львівському професійно-технічному училищі №4, якими керував чоловік Богдан Жеплинський. Навчила грати на бандурі дочку Дарію (тепер Ковальчук), яка разом з братом Тарасом були учасниками капел, що ними керували батько та мати. З 1985 - пенсіонер, виховує онуків Мирослава та Остапа.

Літ: Вертій О. Нове дослідження з історії українського кобзарства // НТЕ.-2004, №39 (290) трав.; Гурман А. Наш „Заспів" // Вільна Україна.-1979.-2 черв; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. НАНУ Львівська наукова бібліотека ім.В.Стефаника. – Львів: 2002. – С.222; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні.-Львів: Край, 2000. – С.57-58; Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка друга. Дороги сибірські. – Дрогобич: Коло, 2010; Кіндратович Л. Могутня крона розів'ється лише тоді, коли є міцне коріння. // Аудиторія, Львів, 2002 1-7 листоп., – С.10; Ковальчук Д. Життя прожити – не поле перейти. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2009. – С.12, С.15; Макарчук С.А. Нові риси в побуті робітників Прикарпаття// Матеріали з етнографії та мистецтвознавства, – 1963 – Львів: Вип. VII – VIII; Чорний-Досінчук М. Капела бандуристів „Дністер" // Бандура. Нью-Йорк. 1992, – Січ. – квіт. (39-40) – С.59-61;

ЖЕПЛИНСЬКА (Гриник) **Віра Теодозіївна** (8.02.1931, с.Чернилява Яворівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, скрипач-

ка, педагог, керівник ансамблю бандуристів. Закінчила Яворівську СШ №1 і в 1949 поступила до Львівського педагогічного інституту, але була виключена як дочка репресованого греко-католицького священика, що був засуджений і відбував каторгу в Казахстані. В 1953-1957 навчалась у Львівському музично-педагогічному училищі по класу скрипки і оволоділа також грою на бандурі. Відвідувала ансамбль бандуристів при Львівському будинку вчителя під керівництвом Ніни Байко. Після закінчення музпедучилища працювала в м.Самборі в СШ №1 вчителем співів і виступала як бандуристка на концертах і оглядах. В 1959 вийшла заміж за інженера і бандуриста Романа Жеплинського і проживала в м.Новий Розділ (Львівська обл.). В Новороздільській музичній школі створила клас бандури. А також виступала в родинному квартеті бандуристів (разом з чоловіком і братом чоловіка та його дружиною). Після створення братами Жеплинськими капели бандуристів „Дністер", вчила учасників капели гри на бандурі і сама грала співала (сопрано) в капелі. В 1967 з сім'єю переїхала до м.Новояворів-ська на Львівщині, працювала вчителем по класу бандури в Яворівській, а далі Новояворівській музичних школах. Виступала в хорах „Яворівщина" і „Нова Яворівщина", які створив і якими керував чоловік Роман Жеплинський, керувала групою бандуристів в музичних супроводах хору. Вела ансамбль бандуристів в музичній школі та в палаці культури „Кристал" в м.Новояворівськ. З 1986 – пенсіонер, але продовжує виступати в хорі „Нова Яворівщина". На бандурі грає її внучка Соломія Жеплинська.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. НАНУ Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. – Львів: 2002. – С.222; Жеплинський Р. Мої дороги. Книга перша. Дороги дитинства та юності. – Дрогобич: Коло, 2007; Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка друга. Дороги сибірські. – Дрогобич: Коло, 2010; Ковальчук Д. Життя прожити – не поле перейти. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2009. – С.12, С.15; Макарчук С.А. Нові риси в побуті робітників Прикарпаття // Матеріали з етнографії та мистецтвознавства, – 1963 – Львів: Вип. VII–VIII.

ЖЕПЛИНСЬКА Соломія Юріївна (2.01.1993, м.Новояворівськ Яворівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка. В 2009 р. закінчила Новояворівську СШ. В 2007 р. закінчила Новояворівську школу мистецтв по класу бандури (клас бандури Юрас Тетяни Остапівни). Активно брала участь в багатьох громадських заходах та концертах м.Новояворівська та району у складі тріо та дуету бандуристок. З 2009 р. – студентка Львівської комерційної академії.

Літ.: А я – українoчка // Яворівщина, № 8-9, 1.02.2008 р.

ЖЕПЛИНСЬКИЙ Богдан Михайлович (05. 04. 1929, м. Дрогобич на Львівщині) – бандурист, інженер, науковець, громадський діяч, Заслужений працівник культури України (2006), відмінник народної освіти, член НТШ, член Національної Спілки кобзарів України – голова Львівського відділення. Народився в сім'ї священика. Навчався в дитячій школі гри на скрипці у Яворові (педагог Богдан Левицький), згодом в організатора першої капели бандуристів на Львівщині Юрія Сінгалевича – на бандурі. У 1946 закінчив Яворівську СШ №1 і вступив до Львівського політехнічного інституту. У студентські роки продовжував удосконалювати майстерність гри на бандурі в керівника інститутської капели Олега Гасюка. Вів також наукову роботу в галузі хімії та хімічної технології. У 1950-1955 перебував на засланні, працював у Зирянському ліспромгоспі Томської області (Росія). Разом із братом Романом організував там із репресованих українців Сибірську капелу бандуристів. Виготовляли саморобні бандури з кедрового дерева, виступали з концертами. З капелою і як солісти – бандуристи дуетом виступали на обласному огляді художньої самодіяльностів в м.Томськ (1954), де стали призерами (диплом І ступеня). Політехнічний інститут закінчив у Томську (Росія), одержавши диплом інженера-хіміка (1956). З 1956-59 працював на хімічному заводі п/я 398 в м.Перм, виступав як соліст-бандурист, вів науково-дослідницьку роботу, опублікував свої перші наукові статті. В 1959 переїжджає до Нового Роздолу на Львівщині, де працює на Роздільському гірничохімічному комбінаті, веде дослідні роботи і тут разом з родиною створює ансамбль бандуристів (брати Б. і Р.Жеплинські та їх дружини), згодом з братом Романом – капелу бандуристів „Дністер" та дитячу капелу бандуристів „Струмок". Капели бандуристів виступали з численними концертами, а також на обласних і республіканських оглядах художньої самодіяльності, нагороджувалися грамотами і дипломами. У 1969 переїжджає до Львова, працює старшим науковим співробітником Львівського відділення інституту економіки АН УРСР. З 1971 до 1992 – у Всесоюзному науково-дослідному і проектному інституті сірчаної промисловості; веде наукову роботу в галузі хімічної технології, виробництва сірки; публікує наукові статті; видає брошури. Має 23 авторські свідоцтва на винаходи. Протягом усього життя вивчає творчість кобзарів та лірників; популяризує їхнє мистецтво. Видає комплекти листівок з біографіями та портретами кобзарів та публікує численні статі в періодичних виданнях України та закордоном на історичну і фольклорно-

Жеплинська Соломія Юріївна

Жеплинський Богдан Михайлович

Жеплинський Богдан Михайлович

Жеплинський Роман Михайлович

етнографічну тематики. Веде активну громадську діяльність, влаштовує тематичні вечори. В 1969-85 – разом з дружиною Вірою Андріївною створює і керує (без відриву від основної праці) капелами бандуристів „Заспів" Палацу культури заводу „Львівсільмаш", при Львівському Політехнічному інституті та ПТУ№4. Капели багато виступають, нагороджуються почесними грамотами та дипломами. З 1992 – пенсіонер, але далі працює у львівських школах та ПТУ№4 (тепер Львівський Міжрегіональний центр профтехосвіти, художнього моделювання та дизайну), де веде народознавчі гуртки, відроджує „Галицький ляльковий вертеп". Викладає факультативно предмет „Кобзарознавство" в Львівському університеті ім.І.Франка та Львівській духовній семінарії Св.Духа. Виступає з доповідями на наукових конференціях та семінарах. В 1997 стає дипломантом Фонду Духовного відродження ім. митрополита А.Шептицького. Публікує статті в часописах та збірниках України, Росії, Польщі, Югославії, Німеччини, США, Канади, Австралії. Співпрацює і подає дописи до енциклопедій: Мистецтво України т.1, К.,1995; Енциклопедія Сучасної України (ЕСУ) К., НАНУ; Українська Музична енциклопедія (УМЕ) К., ІМФЕ; Українська журналістика в іменах, НАНУ, Львів, та інш.

Тв.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства. – Львів: Край, 2000, 196 с.; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами НАНУ, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника Львів, 2002, 278 с.; Жеплинський Б. Кобзарі. Комплект листівок 15 штук - К.: Мистецтво., 1991; Жеплинський Б. Кобзарі бандуристи. Комплект листівок 12 штук - Львів: Академічний експрес, 1997; Жеплинський Б. Кобзарі бандуристи. Комплект листівок 12 штук - Львів: Край, 1999.

Літ: Жеплинський Б.М. Т.Г.Шевченко і кобзарство в минулому і сучасності. //Тарас Шевченко та кобзарство. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 14-16 квітня 2010 р. – Львів, 2010. – С. 148-150; Вертій О. Нове дослідження з історії українського кобзарства // НТЕ.-2004, №39 (290) трав.; Гриник М. Село Медвежа.Для памяті поколінь. - Дрогобич: Коло, 2004.– С.134; Дацко В. Яворова віть. Літопис рідного краю в життєписах. – Львів: Логос. – С.124; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. НАНУ Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. – Львів: 2002. – С.222; Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка перша. Дороги дитинства та юності. – Новояворіськ-Дрогобич: Коло, 2007; Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка друга. Дороги сибірські. – Дрогобич: Коло, 2010; Кіндратович Л. Могутня крона розів'ється лише тоді, коли є міцне коріння. // Аудиторія, Львів, 2002, 1-7 листоп.,– С.10; Ковальчук Д. Життя прожити - не поле перейти. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2009.– С.12, С.15; Макарчук С.А. Нові риси в побуті робітників Прикарпаття// Матеріали з етнографії та мистецтвознавства, - 1963 - Львів: Вип. VII – VIII; Семенюк М. Жеплинський (псевдо. Же-БО, Пугач) Богдан Михайлович // Українська музична енциклопедія (УМЕ), НАНУ, ІМФЕ, т.2, К., 2008, – С.81-82; Чорний-Досінчук М. Капела бандуристів „Дністер" // Бандура. Нью-Йорк. 1992, - Січ.-квіт.(39-40) – С.59-61; Фільц Б.М. Жеплинський Богдан-Михайло Михайлович. // ЕСУ, т. 9, Е-Ж, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2009, - С.541-542; Богдан Жеплинський: біобібліографічний покажчик / уклад.: М.З.Литвин, І.В.Морозова, відп. ред. Л.В.Сніцарчук, НАН України, Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаника. – Львів. 2011.

ЖЕПЛИНСЬКИЙ Роман Михайлович (13. 03. 1932, м. Дрогобич на Львівщині – 28. 04. 2009 р., м.Новояворівськ Львівської обл.) – бандурист, член Національної спілки кобзарів України, суспільний діяч, самодіяльний композитор, інженер, керівник і організатор хорів. Народився в сім'ї священика. Перші роки життя провів на Лемківщині. У 1938 разом з батьками переїхав у с. Наконечне на Яворівщині, де закінчив 4 класи початкової школи. В 1942-1944 навчався у Дрогобицькій гімназії, де вчився також гри на скрипці і грав у гімназійному оркестрі. З 1944 до 1948 – учень Яворівської СШ №2. В 1948-1950 освоївши гру на бандурі, виступав в капелі бандуристів Львівського Політехнічного інституту під керівництвом О.Гасюка та в капелі бандуристів Львівського будинку вчителя. У 1950 репресований і разом з братом Богданом засланий в Сибір, де в селищі Торба в Томській області створили капелу бандуристів репресованих. У 1956 повернувся до Львова, де закінчив Лісотехнічний інститут. Працював інженером-конструктором на Роздольському гірничо-хімічному комбінаті на Львівщині. Разом з братом Богданом організували та керували капелами бандуристів „Дністер" і „Струмок" (1959-1967). З 1967 працював інженером-конструктором на Яворівському гірничо-хімічному комбінаті (далі Яворівське ДГХП „Сірка") та створив в Яворові хор „Яворівщина", а згодом в м.Новояворівськ хор „Нова Яворівщина". Обидвом хорам присвоєно звання "Народний". Керівник та учасники хору збирають та записують народні пісні та обряди. Обряд Яворівського весілля записаний та відтворений хором „Нова Яворівщина" неодноразово демонструвався на сценах України та закордоном, по телебаченню. Хор виступав в Запорізькій (1990), Херсонській (1991), Одеській і Волинській (1992) областях, брав участь у Міжнародному конкурсі „Бескиди-89" (друге місце). Хор виступа у Польщі та Югославії. У 1990 Р.Жеплинський обирався депутатом Львівської обласної Ради народних депутатів першого демократичного скликання. Автор більше 40 обробок народних пісень з

Яворівщини, а також понад 20 власних: „Україна", „Цвіти наш Роздол", (на власні слова), „Пісня про Яворів" (на слова Б.Мацелюха), „У ритмі днів" (на слова В.Карнаги).

Тв.: Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка перша. Дороги дитинства та юності. – Новояворівськ-Дрогобич: Коло, 2007; Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка друга. Дороги сибірські. – Дрогобич: Коло, 2010;

Літ.: Бурбан М. Хорове виконавство Львівщини. - Дрогобич, Львів, 1999; Гриник М. Село Медвежа. Для памяті поколінь. – Дрогобич: Коло, 2004.– С.135; Дацко В. Яворівщина в іменах. – Львів: Край, 1995. – С.38-39; Дацко В. Яворова вітъ. Літопис рідного краю в життєписах. – Львів: Логос. – С.126-127.; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів, Край, 2000.– С.117; Кіндратович Л. Могутня крона розів'ється лише тоді, коли є міцне коріння. // Аудиторія, Львів, 2002, 1-7 листоп., – С.10; Ковальчук Д. Життя прожити – не поле перейти. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2009.– С.7-13; Макарчук С.А. Нові риси в побуті робітників Прикарпаття // Матеріали з етнографії та мистецтвознавства, – 1963 – Львів: Вип. VII – VIII; Фільц Б. Жеплинський Роман Михайлович // Українська музична енциклопедія (УМЕ), НАНУ, ІМФЕ, т.2, К., 2008, – С.82. Фільц Б.М. Жеплинський Роман-Андрій Михайлович. // ЕСУ, т. 9, Е-Ж, НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАНУ, К., 2009, – С.542; Богдан Жеплинський: біобібліографічний покажчик / уклад.: М.З.Литвин, І.В.Морозова, відп. ред. Л.В.Сніцарчук; НАН України, Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаника. – Львів. 2011.

ЖЕПЛИНСЬКИЙ Тарас Богданович (4.04. 1960, м. Львів) – учасник капели та ансамблю бандуристів „Заспів", скрипаль, хоровий диригент, публіцист. інженер, кандидат технічних наук, науковець. У Львові 1975 закінчив музичну школу №1 по класу скрипки, середню школу №40, а в 1982 – Львівський політехнічний інститут. В 1985 завершив аспірантуру, захистивши 1988 кандидатську дисертацію, почав працювати асистентом на кафедрі хімічної технології силікатів Львівського політехнічного інститут. З 1995 – доцент цієї ж кафедри. Веде науково-дослідні роботи, автор 16 авторських свідоцтв і патентів, підручників Міністерства освіти і науки України та багатьох інших публікацій. В 1971-1994 був учасником Львівської хорової капели хлопчиків та мужчин „Дударик". З 1970 – учасник капели бандуристів „Заспів" (керівники Богдан та Віра Жеплинські), а у 1988 -1995 – керівник студентського ансамблю „Заспів" (Львівська Політехніка), якому в 1993 присвоєно звання „Народний". Заочно закінчив Люблінський католицький університет, Польща (1997-2002), захистивши в 2002 магістерську працю.. З 1994 на громадських засадах керує хором церкви „Вознесіння Христового" у Львові, бере участь в багатьох громадських організаціях та установах.

Літ.: Бурштинська Х. Розкажу вам про „Заспів"…// Львівський політехнік. – 1992. -№1(2017) – С.8; Буцько М.І. Народний ансамбль пісні та музики „Заспів". // Художня самодіяльна творчість студентів та працівників Державного університету „Львівська Політехніка" (1944-1994 рр.) – Львів, 1996. – С. 47-50; Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами. - С. 228-233; Жеплиський Б.. Жеплинський Тарас Богданович. // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника / За ред. М.М.Романюка. – Львів. 2006. – Вип.13. – С. 151-152.

ЖЕПЛИНСЬКИЙ Юрій Романович (1.06. 1960, м.Городок Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та Палацу культури заводу „Львівсільмаш" (м.Львів), інженер, громадський діяч. Після закінчення середньої школи №1 в м.Новояворівськ Львівської області, де жили батьки, в 1977 поступив на будівельний факультет Львівського політехнічного інституту. Навчаючись в інституті, став учасником студентської капели бандуристів "Заспів" та капели бандуристів при Палаці культури заводу „Львівсільмаш" (м.Львів), якими керували Віра Андріївна та Богдан Жеплинські. Капела багато виступала, нагороджувалась грамотами та дипломами. В 1982 закінчив Львівський Політехнічний інститут, отримавши диплом інженера-будівельника. Став працювати на різних інженерних посадах в м.Івано-Франкове, с.Шкло, м.Новояворівськ на Львівщині, в м.Львів. В цей час співає в хорі „Нова Яворівщина" м.Новояволрівськ, яким керував його батько Роман Жеплинський. Хорові було присвоєно знання „Народний". В хорі „Нова Яворівщина" також співала його мати Віра Теодозіївна Жеплинська та дружина Інна Іванівна Жеплинська. Юрій Жеплинський багато виступає з хором в Україні а також за кордоном в Польщі та Югославії. „Нова Яворівщина" відтворила на сцені обряд Яворівського весілля, в якому одну з головних ролей виконував Юрій Жеплинський. Він добре рисує і малює, створив декілька цікавих картин. Приймає активну участь в різних громадських заходах. Дочка Ю.Жеплинського Соломія закінчила Новояворівську музичну школу по класу бандури. Жеплинський Ю. один із ініціаторів та співавтор (як архітектор) першого на Україні пам'ятника гетьману Івану Мазепі в м.Новояворівськ на Львівщині (1997).

Літ: Жеплинський Б. Перший пам'ятник гетьману І.Мазепі. // Високий замок плюс Яворівщина". №40 (219) від 8.12.2005. - С.4; часопис „Яворівщина", №66 (894) від 13.09.1997, С.1, фото; Юськів В. Короткий нарис історії міста Новояворівська. – Львів: КП „Палітурник", 2010, С. 66.

ЖИВИЛО Кирило Трифонович (30.01.1854, станиця Переяславська на Кубані – 13.11. 1914, м. Катеринодар) – Кубанський кобзар-бандурист.

Жеплинський Тарас Богданович

Жеплинський Юрій Романович

Житкова Вікторія Миколаївна

Жовнірович Степан Ярославович

Жовнянський Іван

Жуков Сергій Сергійович

Літ: Черный А. История бандуры на Кубани // Казачий вестник.- Прага, 1943, -15 августа, №15(46); Нирко О. – С.274.

ЖИТЧЕНКО Василь Андрійович (16(28) 08.1889, м. Кролевець, тепер Сумської обл. – 20.10.1977, там само) – співак-бандурист. Навчався гри на бандурі у кобзарів Соколовського та П.Кононенка. Учасник 1-ї Республіканської наради кобзарів і лірників (1939). Організатор і керівник самодіяльних ансамблів бандуристів у м. Конотопі та Кролевці. Виступав як соліст.

Твори: „Дума про Україну" (1925), „Мати з фронтом розмовляє" (1943).

Літ: В рокотанні риданні бандур. – С.386.

ЖИТКОВА Вікторія Миколаївна (29.08. 1981), м. Рівне – бандуристка, виконавець. У 1996 р. закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викл. Л.В.Фусик), у 2000 р. – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викл. Т. М.Топоровської), у 2005 р. – Національну музичну академію ім. П.І.Чайковського (клас заслуженого артиста України К.Новицького). Лауреат міського огляду-конкурсу виконавців на твори Т.Г. Шевченка (Рівне, 1994), учасник Всеукраїнського огляду-конкурсу юних бандуристів ім. В.Кабачка (Миргород, 1996), лауреат міжнародного дитячого фестивалю виконавців на народних інструментах (Брест, 1996), лауреат (II премія, диплом за краще виконання класичного твору) IV Всеукраїнського фестивалю „Дзвени, бандуро" в дуеті з Кошіль Оленою (Дніпропетровськ, 1999), учасник I міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах ім.Г.Хоткевича (Харків, 1998), лауреат (I премія) Всеукраїнського фестивалю-конкурсу „Світло від Світла" (Самбір, 1998), лауреат (II премія) Всеукраїнського конкурсу студентів відділів народних інструментів музичних училищ України „Провесінь" (Кіровоград, 2000), учасник II та лауреат III Міжрегіонального конкурсу виконавців на музичних інструментах „Таланти рідного краю" (Рівне, 2000), лауреат (III премія) Всеукраїнського фестивалю бандуристів ім.К.Місевича (Дубно, 2000), лауреат (III премія) Всеукраїнського конкурсу ім. Г.Китастого (Київ, 2000). Із сольним концертом виступала в Рівненському музучилищі (7.12.1998 р.) та ДМШ №1 ім. М.Лисенка (2000). Живе і працює в Києві.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.30-40.

ЖИХАРСЬКИЙ Савка – кобзар. Вчився у кобзаря Гната.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 909, л.39.

ЖМИХОВА Наталія (1983, м.Ялта, Крим). Грає на бандурі з 14 років. Перша вчителька по класу бандури – Куровська Ірина Ростиславівна. В 2001 вступила до Кримського гуманітарного інституту в м.Ялта на факультет музичного виховання по класу фортепіано. Продовжувала вчитись грати на бандурі у Нирка Олексія Федоровича.

ЖОВНІРОВИЧ Степан Ярославович – член Національної спілки кобзарів України. Викладач-методист Івано-Франківського державного музичного училища ім. Д. Січинського, учасник вокально-інструментального ансамблю „Кобза" (1977-1987).

Тв. Дутчак В.Г. Дзвеніть могутньо, святі бандури. До 40-річчя Івано-Франківської муніципальної капели бандуристів. / Дутчак В.Г., Жовнірович С.Я., Шевченко М.О. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2009. – С.146; Бандура №7-8, 1984. – С.19.

ЖОВНЯНСЬКИЙ Іван (? - ?) – кобзар кінця 19 – початку 20 ст. Жив у м.Золотоноші (тепер Черкаської обл.). Виконував думи „Про козака Голоту", „Про Олексія Поповича", „Про піхотинця". 1906 О.Сластіон зробив портретну зарисовку кобзаря.

Літ.: В рокотанні – риданні бандур. – С.286; Портрети українських кобзарів О. Сластіона

ЖОЛНАРСЬКИЙ Семен Петрович (3.02.1837 - 5.II.1912, м.Снігірівка нині Миколаївської області.) Вчився в торбаніста з м. Миколаєва, який помер 1857 на 93 році життя (прізвища його не встановлено). Жолнарський купив у дружини покійного вчителя торбан, який мав діапазон чотири з половиною октави і добре виконував на ньому ряд творів.

ЖУКОВ Сергій Сергійович (25.09.1904, с. Довжик нині Охтирського р-ну Сумської обл.) – бандурист, керівник ансамблів. Після трьохрічної сільської школи вчився в духовному училищі в Сумах, яке закінчив у 1919 р. по класу диригентів церковних хорів. В 1921-24 рр. навчався в трудовій школі в с. Хорунжівка Недригайлівського району. З 1927 р. працював рахівником споживчої кооперації, а відтак колгоспу „Червоний Жовтень". В 1931 переїздить в Охтирку, де працює бухгалтером в різних установах. На громадських засадах керує хором при районному Будинку культури. На бандурі почав грати в 1932 р. Вчився в Голець Миколи Анатолійовича, який працював тоді в Охтирці вчителем, а відтак артистом драматичного театру. Грав в гуртку бандуристів при Охтирському районному будинку культури. Ансамбль багато виступав в селах району. Спершу керував гуртком М.А.Голець, згодом С.С.Жуков.

Учасник Великої Вітчизняної війни, приймав участь в боях, нагороджений орденом Червоної зірки та медалями. В 1945 після демобілізації повертається в Охтирку, працює бухгалтером та інструктором-методистом хорової справи, а з 1949 – викладач музики та співів в педучилищі, середніх школах та музичній школі. В

післявоєнний час С.С.Жуков організував квартет бандуристів в складі: О.В. Косенко, О.Чорнорук, Ф.Ф.Доробітько та С.С.Жуков. Виступає в дуеті з Ф.Ф.Доробітьком та як соліст-бандурист. В 1957 організував при будинку вчителя ансамбль бандуристів. який існує і нині. Ансамбль бандуристів та С.С.Жуков не раз нагороджувалися грамотами. В репертуарі бандуриста укр. нар. пісні „Ой горе тій чайці", „Про Байду", „Про Морозенка", „Ой кум до куми залицявся" та інші, а також твори радянських композиторів. З 1965 р. – пенсіонер, жив в м. Охтирка Сумської обл.

Літ: Лист Скірка до Б.Жеплинського від 28.01.1973.

ЖУРАВЕЛЬ – кобзар із с. Красний Кут Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ЖУРАВЕЛЬ Ілля (XIX ст..) – кобзар з с. Пархомівни (ст. Ахтсу). Від нього в 1882 Твердохліб записав деякі твори.

Літ: ЦДІА, Ф 688, оп.1, о.з. 191 /1.

ЖУРАВІНСЬКА Катерина Дмитрівна (1951, с.Чесники Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.). У 1969 закінчила Львівське культосвітнє училище, з того ж року викладач бандури у Радехівській ДМШ. У 1976 закінчила Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет), клас викладачів А.Ю.Грицая, З.А.Сингаєвської.

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.40.

ЖУРБА – гайдамацький полковник. Розважав себе та товариство грою на кобзі.

Літ: ІМФЕ Ф 8-2, о.з.32.

ЖУРМАН Степан Григорович (30.05.1896, с.Решетилівка Полтавської обл.). Народився в сім'ї бідного тесляра. В 1910 закінчив двохкласне ремісниче училище. В 1914 переїхав до дядька в Таврію, де, навчившись шевської справи, працював шевцем. З дитинства співав в шкільному хорі при Народному домі в Решетилівці, де й почув вперше виступ Полтавської капели бандуристів і захопився бандурою. Грати на бандурі навчився в 1925 в гуртку бандуристів, яким керував Д.В.Андрусенко. В складі цього ансамблю, разом з Д.Андрусенком, І. Крамарем, Г.Підгорним та Олесею Левадною Степан виступав до 1928 і побував з ансамблем в Слав'янську, Кривому Розі, Харкові, Дніпропетровську та інших містах України. В 1928 Журман пере'їжджає в м.Кривий Ріг, а з 1929 грає в ансамблі бандуристів „Відродження", яким керував П.П.Кононенко. В складі цього ансамблю в 1929 С. Журман виступав і в Москві. На початку 1930 переїздить жити в м. Городню Чернігівської області, де виступав як соліст, а наприкінці року - в м. Тростянець Сумської області, де організував ансамбль бандуристів, який проіснував до початку Вітчизняної війни. Ансамбль багато виступав з концертною програмою, не раз нагороджувався грамотами та дипломами. Після Великої Вітчизняної війни С.Журман живе в Тростянці, керує хором і виступає як соліст-бандурист в районному будинку культури та клубі деревообробного комбінату. С.Г.Журман добре знав бандуристів В.Кабачка, Д.Піку, бував на концертах І.Кучугури-Кучеренка. В репертуарі переважають укр. нар. пісні, твори радянських композиторів. Як пенсіонер жив в м. Тростянець Сумської обл.

Літ: Лист Скірка до Б.Жеплинського від 22. 11. 1971.

ЖУЧУК (Рашевич) Марія Михайлівна (29.07.1987, м.Ковель, Волинської обл.) – бандуристка. У 2006 р. закінчила Луцький педколедж. Навчається у РДГУ (клас викл. Н.Є.Турко).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.40.

Журавінська Катерина Дмитрівна

Журман Степан Григорович

Жучук (Рашевич) Марія Михайлівна

З

ЗАБІЛА Віктор – поет, умів грати на бандурі. В одному із листів писав до Т.Г.Шевченка „ми б на бандурі побряжчали, а циганчата б танцювали". Це доказ того , що Т.Г.Шевченко також, крім інших інструментів, умів грати на бандурі.

Літ: Ковальчук Д.Б. Участь кобзарів та бандуристів Львова у Шевченківських концертах. // Тарас Шевченко та кобзарство. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 14-16 квітня 2010 р. – Львів, 2010. – С. 150-153.

ЗАБОЛОТНА Тамара Степанівна (17.08.1937, с.Капустинці Шремківського р-ну Полтавської обл.) - бандуристка. У 1956 закінчила Київське музичне училище по класу бандури (викл. В.А.Кабачок), а в 1968 – Київську консерваторію (викл. С.Баштан та Я.Пухальський). Після закінчення училища працювала керівником ансамблю бандуристів у Палаці культури ім. Горького в м. Донецьку. З 1958 по 1961 – артистка Поліського народного хору „Льонок" під керівництвом А.Т.Авдієвського. З 1961 – викладач Вінницького музичного училища по класу бандури та з 1960 одночасно керівник капели бандуристок Вінницької швейної фабрики №2. Капела успішно виступала на огляді-фестивалі до 50-річчя Радянської влади і нагороджена золотою медаллю.

В репертуарі бандуристки „Фантазія на укр. народні теми" К.М'яскова, „Пливе човен" С.Баштана, укр. нар. пісні та інші твори. Має кілька власних обробок та перекладень для бандури укр. нар. пісень і творів радянських композиторів.

ЗАБОЛОТНИЙ Іван Панасович (Афанасійович) (1897, м.Бориспіль на Київщині) – бан-

Завадівські Ірина і Люба

Завадська Юлія Леонідівна

Іван Локшинський, Панас Заворицький, Дмитро Стопкевич

Заворотько Валентин Ларіонович

дурист, керівник капел. Народився в родині бідняка. Після закінчення початкової школи в Борисполі, опанував в Києві професії слюсаря та газозварника. В 1915 був статистом М.К.Садовського та співав у хорі. З 1916 по 1920 служив в армії, знову працював в мандрівних театральних трупах. В 1920 під впливом виступів Першої художньої капели бандуристів з Києва почав робити бандури і навчився грати. В 1921 відвідував художньо-драматичну студію Леся Курбаса, в якій познайомився з М.В.Опришком. В 1924 переїжджає в м.Конотоп, де працює на Конотопському вагоно-ремонтному заводі та керує Конотопською самодіяльною капелою бандуристів. З 1929 по 1930 – голова професійної капели бандуристів в Конотопі. Організував капелу бандуристів при Конотопському паровозному депо, яка в 1935 з великим успіхом виступала на Всесоюзному огляді художньої самодіяльності залізничників у Москві. З 1967 працює на Дарницькому вагоно-ремонтному заводі. В цей період та в період Вітчизняної війни виступає як соліст-бандурист та дуеті з старшим сином. У 1959 знову створив при заводі ансамбль бандуристів. Цей колектив неодноразово нагороджувався грамотами та дипломами. В репертуарі І.П.Заболотного як соліста багато народних пісень, танців, твори радянських композиторів.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. – С.59-62.

ЗАВАДІВСЬКА Ірина – бандуристка в США, інженер-хімік. На бандурі вчилася грати приватно у Григорія Китастого, стала інструктором, вчила грати інших в студентських таборах. Вчила в Клівлендській школі бандуристів. Закінчила хімічну технологію. В 1980-х роках, разом з сестрою Любою, створила вокально-музичний дует. Виступають разом на концертах та міжнародних фестивалях. Всі пісні для бандури аранжують самі. Має з сестрою і власні композиції твори. Зі своїми концертами виступають в різних містах Америки та Канади, мали запрошення до Англії.

Літ.: Бандура, №37-38, липень-жовтень, 1991. – С.47 і фото.

ЗАВАДІВСЬКА Люба – бандуристка в США, біолог-медик. На бандурі вчилася грати у Григорія Китастого разом з сестрою Іриною. Далі була інструктором в студентських таборах, вчила в Клівлендській школі бандуристів. В 1980-х роках створила з сестрою Іриною дует бандуристів. Всі пісні аранжирують обі з сестрою, багато виступають в США, Канаді, мали запрошення до Англії. Мають власні твори (понад 10).

Літ.: Бандура, №37-38, липень-жовтень, 1991. – С.47 і фото.

ЗАВАДСЬКА Юлія Леонідівна (26.07.1984, с.Здовбиця Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. В 1999 р. закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викл. В.О.Крищук), у 2003 – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викл. О.О.Крук). Того ж року вступила до Національної музичної академії України ім. П.І.Чайклвського (клас заслуженого артиста України Р.Гриньківа). Лауреат всеукраїнського фестивалю „Дзвени, бандуро" (Дніпропетровськ, 2000), всеукраїнського конкурсу гри на народних інструментах (Кіровоград, 2001).

Літ: Столярчук Б.,Топоровська Г. – С.40.

ЗАВЕРТАН (Хавертаний) Прохір – лірник з с. Бузівка Таращанського повіту. Від нього П.Демуцький записав псальми: „Розпинання Христа", „Христу на Хресті", „Архангелу Гавриїлу" та інші.

Літ: Демуцький П. Ліра та її мотиви. - К., 1903. (фото лірника); Гуменюк А. Укр. народні муз. інструменти. - К., 1967. – С.115.

ЗАВОРИЦЬКИЙ Панас – бандирист. Сотник. Учень і член другої Капели кобзарів Василя Ємця, що перед Другою Світовою війною виступала з концертами та на різних імпрезах в Чехословаччині.

Літ: Ємець В. І.У золоте 50—ти річчя на службі Україні II. Про козаків-бандурників. США, 1961, Друк оо.Василіян.Торонто.Фото Трійця козаків-бандурників, – С.373.

ЗАВОРОТЬКО Валентин Ларіонович (02.01. 1955) – бандурист мабуть із м. Ромни Сумської обл., був учасником кобзарського з'їзду в 1990 р. в Києві.

Літ: Картотека Слюсар С.А. м.Київ.

ЗАГОРСЬКА Людмила Олександрівна (3.06. 1979, с.Береги Млинівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1994 закінчила Млинівську дитячу музичну школу (клас викл. Т.М.Скальської), у 1998 – Рівнеське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая). Працювала викладачем бандури, була солісткою-бандуристкою ДМШ у с.Береги. Нині артистка Чернігівської капели бандуристів.

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.40-41.

ЗАДНІПРЯНСЬКИЙ (Товмашківський) Степан Іванович – лірник із Товмашківки на Катеринославщині. Знав думу «Маруся попівна Богуславка» (чув її 30 січня 1886 лірник Семен Чекан).

Літ.: Порфирій Мартинович. Українські записи. (Вид. Н.Т.Корчак-Новицького), Київ, 1906.

ЗАДОЯ Юрій Михайлович. (21.01.1943) – бандурист і керівник ансамблів бандуристів, Член Національної Спілки Кобзарів України Київська обл. Керівник Капели бандуристів Богуславського гуманітарного коледжу Київської обл.. Капела – учасник і лауреат багатьох обласних і всеукраїнських та міжнародних конкурсів та фестивалів. Виступає Ю.В.Задоя і як соліст-бандурист. В його репертуарі багато укр. нар. пісень, пісні на

сл. Т.Г.Шевченка, твори укр. композиторів („Чорна рілля ізорана", „Віє вітер, віє буйний", „Пісня про Морозенка", „Гей у полі могила", „За байраком байрак", „Гей літа орел", „Бандуристе, орле, сизий", „Пісня про Байду" в обробці Ф.Жарка, „Чуєш, брате, мій" – слова і музика братів Лепких та інші).

ЗАЄЦЬ Микола Мартинович (1902 – 1938) – бандурист, музикант, добний організатор. Був церковним регентом в Лубнах. Добре грав на бандурі, виконував думи. Виступав у складі Харківської, Шишацької та Миргородської капел бандуристів. Керував гуртком бандуристів при 225 Стрілецькому полку (м.Лубни Полтавської обл.), з 1918 р. - у військах УНР. Заарештований за звинуваченням „в економічному саботажі". Удруге заарештований в 29.01.1938 як „керівний учасник контррев. національ. організації" створеної за завданням польської розвідки на теренах Лубенського та Чорнухівсокого р-нів Полтавської обл.". По справі № 11924 згідно зі ст.54-10(ч.1), 54-11, 54-6 засуджено особливою трійкою по Полтавській обл. до розстрілу. Про виконання вироку свідчення суперечливі.

Літ.: Архів Управління СБУ по Полтавській обл. Слідча справа №11924 (15490); Глушко, лист від 25.09.1970; Черемський К. Повернення традицій – С. 96; Черемський К. Шлях звичаю Харків 2002.

ЗАЗИМКО Василь Іванович – (кін. XIX - поч. XX ст.) – лірник з с.Бобровиці Чернігівської обл. У нього вчився Крижовий Степан Савич з м.Носівка (Чернігівської обл., Кіровська с/р).

Літ.: ІМФЕ, Фонд Полотая.

ЗАЗИРСЬКИЙ Федот – лірник з с. Литвиновичі Глухівського повіту на Чернігівщині. Вчив лірника Охременка Єгора Осиповича. Знав багато псальмів та деякі сатиричні пісні (Чечітку, Тещу, Хому і Ярему).

Літ: Малинка А. Заметка о двух лирниках Черниговской губ. Этнографическое обозрение, 1902, 2, III.

ЗАЇЧЕК Ліна Петрівна (1948, м.Чуднів Житомирської обл.) – бандуристка, педагог. У 1968 закінчила Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая). Засновник і викладач класу бандури у Червоноармійську (нині м.Радивилів). Згодом переїхала на Житомирщину. Подальших відомостей немає.

Літ: Столярчук Б.. Топоровська Г., – С. 41.

ЗАЙНЧКІВСЬКА Лідія Іванівна (12.12.1961, с.Тіньки Чигирин. р-ну Черкас. обл.) – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України, Черкаська обл., учасниця тріо бандуристок „Вербена". Тріо бандуристок – музичний колектив, створений 1983 з ініціативи С.Баштана при Київ. консерваторї. Від 1987 р. – у Черкас. Філармонії. Нар. арт. України (1999). Перші премії Респуб. Конкурсу виконавців на укр. нар. інструментах (Івано-Франківськ), 1988 та 1–го Міжнарод. Конкурсу ім. Г.Хоткевича. (Київ, 1993). Закінч. Київ. Консерваторію (1986). Гастролі у країнах СНД, Польщі, США, Австрії та ін. В основі репертуару укр. нар. пісні („По садочку ходжу",„На вулиці скрипка грає", „І снилося з ночі дівчині"), думи, пісні на сл. Т.Г.Шевченка („Ой три шляхи широкії", музика Я.Степового, „Садок вишневий коло хати", музика Г.Хоткевича). Особливим успіхом у слухачів користуються такі вокал. твори як „Осінні квіти", (музика К. Жербіна, сл. Лесі Українки), „Як надійшла любов" (музика О.Білаша, сл. Д.Павличка). Про тріо знято фільми „Літо зоряне" (1988, реж. К.Таран), „Пісенне намисто" (1991), „Якось у „Проліску"" (1994, обидва – реж Л.Довгополова). Артистки знімались у д/ф „Василь Симоненко" (1994, реж. В. Артеменко, „Укртелефільм")

Літ.: Алексєєв Е. Чари цілющої „Вербени" // КіЖ, 2003, 12 грудня; Білан А. Ніжно гарячий доторк „Вербени" // УК , 2004, №1; Дука В.О Вербена // ЕСУ, т. 4, К., 2005, – С.246.

ЗАЙЦЕВА-СІРИК Галина (1920, с. Підгороднє на Дніпропетровщині). В середині 1930 почала вчитися грати на бандурі у І.С.Бута, добре співала в сільськ.-будівельному хорі. Заняття в гуртках самодіяльності перервала війна, на якій загинув її муж. В 1947 переїхала до рідних в Молдавію і стала жити в Тирасполі. Тут знову співала, а в 1960 зустрілася з бандуристкою Галиною Михайлівною Бордюж, в якої вдосконалювала гру на бандурі, вивчала теорію музики. Починаючи з 1961 виступає разом з Г.Бордюж в містах і селах Молдавії і України, приймає участь в оглядах і олімпіадах, серед них в республіканському огляді художньої самодіяльності Молдавії. В 1965 переїхала в м. Дніпропетровськ, де з допомогою здібних бандуристів розширила свій кобзарський репертуар, включається в концертну діяльність. В репертуарі бандуристки твори радянських композиторів українські народні пісні.

Літ: Рудас, лист від 20.03.1971.

ЗАЙЧЕНКО Гаврило – кобзар із Іржавець (мабуть на Чернігівщині). В нього трохи вчився лірник із с. Петрушевці Борзненського пов. Пелещук Михайло.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ЗАЙЧУК Ольга Степанівна (31.07.1992, м. Славута Хмельницької обл.) – бандуристка. В 2006 закінчила Славутську ДМШ (клас викладача Добровольської Н. Р.). У 2008 вступила в Рівненське музичне училище РДГУ (клас викладача Топоровської Г.М.). Учасниця обласних конкурсів Хмельницької області. Як солістка і учасниця капели бандуристів музичного училища неодноразово приймала участь в концертах міста та області.

ЗАКОРА Федір Семенович (1906, м. Катеринослав, нині Дніпропетровськ - ?). В 1931

Загорська Людмила Олександрівна

Зайчек Ліна Петрівна

придбав бандуру і почав самотужки вчитись грати на ній. Техніку гри вдосконалював у капелі бандуристів, якою керував Е.І.Носачевський. Разом з Носачевським виступав на концертах, побував в Харкові та Києві на Всеукраїнській олімпіаді художньої самодіяльності. Сам робив бандури.

В репертуарі кобзаря переважали твори релігійного та моралізуючо-повчального змісту, псальми, а також і патріотичні пісні: „Та забіліли сніги" Працював на Дніпропетровському заводі металургійного устаткування складальником металоконструкцій. Пенсіонер, жив в Дніпропетровську.

Залуцька Христина Романівна

Запорожченко Іван Данилович

ЗАКУСИЛО Ольга див. Гудима Ольга

ЗАЛАВСЬКИЙ (Заславський) Федір – кобзар з с. Тростянець Артюхівського пов. (Охтирського пов.) Харківської губ.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей"; Ухач-Охарович; Метлинський. 1854, С.354; Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191. л.234.

ЗАЛУЦЬКА Христина Романівна (17.04.1958, м.Львів) – бандуристка, керівник ансамблів і капел бандуристів, диригент. В 1977 закінчила Львівське музичне училище (клас бандури Василя Явтуховича Герасименка), а в 1982 Львівську консерваторію ім.М.Лисенка (клас бандури Людмили Посікіри). В час навчання в училищі та консерваторії грала в тріо бандуристок „Львів'янки" разом з сестрами Ольгою та Оксаною Герасименко. Після закінчення консерваторії працювала зав. відділом народних інструментів у Львівській музичній школі №2. З 1999 керує відновленою капелою бандуристів „Заспів" НУ „Львівська Політехніка". В 2000 капелі присвоєно звання народної. В 2002 капела нагороджена золотою медаллю на V-му інтернаціональному конкурсі „Європа і її пісні" в м.Барселона (Іспанія), а також стала дипломантом 19-го Міжнародного фестивалю „Оркестри Каталонії" в и.Барселоні (Іспанія). В 2003 капела виступала в Німеччині (м.Кіссен), в 2004 в Лодзькій Політехніці(Польща), а в 2005 була учасником днів укр. культури у Варшаві.Капела здійснила гастрольні поїздки в Угорщину (2006), Швецію (2006), Словаччину (2007), Польщу (2008 та 2009).

Літ: Камінська О. Від Бога і голос той, і ті слова. - Літературний Львів. 16.03.2002 – С.18; Кіндратович Л. Незнищенна пісня // Аудиторія , ЛПІ, від 16.03.2000, – С.18; Кіндратович Л. У „Заспіву дух незнищенний // Аудиторія, ЛПІ, 19 жовтня 2000, – С.15; Кіндратович Л. Терни і зірки „Заспіву" // За вільну Україну, від 8.12.2004, – С.7; Кристиняк О. „Заспів" згуртовує молодь // Українська доба, Львів , №37, від 7.жовтня 2004, – С.26.

ЗАМОЦНИЙ Віталій Іванович (1949, на Вінниччині) - бандурист, співак, педагог. В 1970 закінчив Вінницький педінститут, працював учителем математики. В 1977-1976 – навчався у Вінницькому музичному училищі. В 1976-1988 працював у Вінницькому ансамблі бандуристів „Вітерець Поділля" при обласній філармонії. Закінчив студію при Державвній заслуженій капелі бандуристів України як співець-бандурист, в якій працював з 1988 р.

Літ: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття… - Івано-Франківськ:Нова Зоря, 2008.

ЗАПАХАЙ Яків – кобзар з Богодухівського пов. Харківської губ. Знав його кобзар Ф.Гриценко-Холодний.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 582, л. 21.

ЗАПОРОЖЕЦЬ Д.Ф. (ХХ ст. Кубань - ?) – кубанський кобзар.

Літ: Запорожень Д.Ф. Замечания по фотографии бандуристов, что висит на стене в квартире Алексея Петровича (Обабка – О.Н.), г.Краснодар, 8.05.1967 (Архів Івана Федоренка, 1929р. нар.). Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані – С.274.

ЗАПОРОЖЧЕНКО Іван Данилович (24.11. 1872, с.Артюхівці тепер Роменського району Сумської обл. – 11. 11.1932, хутір Слава Роменського району Сумської області). Народився в сім'ї селянина. У віці шість років осліп. Напередодні революції 1905-1907 мав зв'язок з РСДРП, поширював прокламації, переховував зброю. В роки громадянської війни був у партизанах. Вірші та пісні почав писати в 1901 та зберігав їх у пам'яті. Записано близько 80 віршів та пісень Запорожченка про революційні події 1905, першу світову війну (пісні „Бідний солдат", „Останній бій"), Велику Жовтневу соціалістичну революцію і громадянську війну („1917 рік", „Повстання проти Гетьмана", „Наступ Денікіна"), радянську дійсність („Пісня комсомольців", „Слава Комуні і Леніну"), пісні побутового та антирелігійного змісту. Деякі пісні Запорожченка стали народними. Окремі його твори поміщені в збірнику „Укр. нар. думи та історичні пісні", К., 1965; „Пісні" (Чернігів, 1936) та інших. На хуторі Слава робив гарні бандури.

Літ: Кривко Я. Народний кобзар // газ. Ленінська правда, м. Суми від 30.01.1963; Нудьга Г. Іван Запорожченко, НТ, 1940, №5; Нудьга Г. Кобзар Іван Запорожченко // Літературна Україна, №15/2918, від 22.02. 1972; УРЕ, т.V. С.183;

ЗАХАРОВА Оксана Василівна (28.02.1982, с.Кочерів Радомишльського р-ну Житомирської обл.) – бандуристка, співачка, вчитель музики, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ. Закінчила Київський педагогічний коледж ім. Н. Ушинського (спеціальність – вчитель музики) та Київський Національний університет культури і мистецтв (педагог В.М.Єсипок). Проводить активну концертну діяльність серед дітей та молоді. З серпня 2006 працює референтом Національної спілки кобзарів України. Бере активну участь в спілчанських заходах і фестивалях, святах, творчих вечорах. Її виступи як бандуристки-співачки користуються успіхом. В репертуарі: Лисен-

ко Дністровський „Концерт для бандури з оркестром" (ф-но), Карлос Лук „Поклоніння", Л.Бетховен „Народні танці", К. М'ясков „Концертний етюд", українські народні пісні „Ой мела я у коморі просо", „Добрий вечір, сусідонько", „Пливе човен" та інші.

ЗАХАРЧЕНКО Василь Фролович (24.04.1906, м.Миргород – 1961). Грати на бандурі навчився в Конотопській капелі бандуристів І.П.Кононенка, у якій виступав з 1929. В час Вітчизняної війни працював в хорі під керівництвом Лілії Чернишової, а потім у Державному Українському народному хорі під керівництвом Г.Верьовки. Мав чудовий голос (баритон). В репертуарі переважали українські народні пісні „Пісня про Кармалюка", „Весна в тюрмі", „На смерть комунара" та інші. В 1948 в зв'язку з хворобою залишив сцену і грав „для себе".

Літ: Вовк, лист від 11.04.1968.

ЗАХАРЕЦЬ Сергій Олександрович (10.01. 1980, м.Златоуст, Челябінська обл., Росія) – кобзар-бандурист. Лірник. Закінчив Стрітівську кобзарську школу, працює в Національній заслуженій капелі бандуристів України ім. Г.Майбороди. Соліст цієї капели. Добре володіє як академічною так і старосвітською бандурою. Учасник і лауреат конкурсів. На концерті у Львівській філармонії 6.10.2009 виконував на старосвітській бандурі інструментальний номер Г.Хоткевича „Одарочка". Виконує на лірі твір „Лірники".

Літ: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-оіччя Національної заслуженої капели бандуристів України ім. Г.Майбороди - К., 2008. – С.76; Програма концерту 6.10.2009 , Львів. філармонія; Розповідь по радіо „Ера" Кушпета В.(17-19.08.2006).

ЗАХОЖА Зоя Володимирівна (1961, с. Мокіївка Шепетівського р-ну Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог. У 1977 закінчила Шепетівську ДМШ, у 1982 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), (клас старшого викл. З.А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури у Шепетівській ДМШ.

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 41.

ЗАЯЧКІВСЬКИЙ Антон Дмитрович (1922, с.Застіноче Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.). Закінчив філологічний факультет Львівського педінституту. Один із зачинателів та активних учасників Струсівської народної самодіяльної капели бандуристів (заснованої в 1967). Працює директором Струсівської середньої школи сільської молоді. Нагороджений грамотою Міністерства культури УРСР.

ЗБОРОВСЬКИЙ Христофор – один із перших українських кобзарів-бандуристів, про якого є згадка в літературі під 1580 роком.

Літ: Хоткевич Г., 1928.

ЗЕЛЕНІН Геннадій Леонідович (6.06.1960) – майстер бандур. В 1984 закінчив Київське профтехучилище по спеціальності електромеханік. В 1984-1988 – служив в армії. Дід був столяром на Уманщині. Від нього навчився столярувати. З 1989 – майстер по виготовленню бандур і старовинних кобз та сувенірних кобз і бандур при клубі кобзарів товариства „Рось" в Києві. Бандури вчився виготовляти в кобзаря М.Будника та А.Ф.Пасічного.

ЗЕЛЕНЧУК Тома (XIX ст., с. Лукавець тепер Бродівського р-ну Львівської обл.) – сліпий лірник. Проживав у с.Ратищі (нині Зборівського р-ну, недалеко с.Чепелі – рідного села фольклориста Якова Федоровича Головацького). У с.Ратищі 1835 фольклорист Яків Головацький записав від Зеленчука народні пісні, які 1878 надрукував у III частині зб. „Народные песни Галицкой и Угорской Руси". Це історичні „Нечай" („Ой у Краснім на ставочку туман осідає", С.5-6), „Про Саву Чалого" („Ой був собі та пан Сава, в миру на обіді", С.9-10), релігійні – „Лазар" (С.265-267), „Пам'ятайте, християни, що ся з нами потім стане" (С. 278-289), „О страшнім суді") С. 281-283), „О Пречистій діві Почаївській (С. 283-284); жартівливу небилицю, пісню-казку „Зібралася звірина до своєї громади" (С.494-496).

Літ: Медведик П. Літературно-мистецька та наукова Зборівщина. Словник біографій визначних людей. – Тернопіль: Джура, 1998. – С.125.

ЗЕЛІНСЬКА В. – бандуристка, педагог класу бандури. Серед її учнів бандуристка Галина Коваль.

Літ.: Бандура, № 59-60, січень-квітень, 1997, С..25, фото

ЗЕЛІНСЬКИЙ Гаврило – народний співець, який роздавав зібрану милостиню між знедоленими зрячими людьми.

Літ.: Черемський К.. Шлях звичаю – С.132-133; Черемський К. Традиційне співоцтво – С.102.

ЗЕЛІНСЬКИЙ Іван (?-1937, м.Харків) – бандурист. За розповіддю Миколи Сарми-Соколовського після одного із концертів в м.Харкові кобзар Іван Зелінський та іван Скиба були заарештовані чекістами і в 1937 розстріляні в м.Харкові.

Літ.: Черемський К. Повернення традиції – С.105-108.

ЗЕЛІНСЬКИЙ Семен – лірник. Від нього в 1902 у Києві С.І.Маслов записав пісню „Удова".

Літ.: ЦДІА, Ф 688, оп.1, о.з.192/2

ЗЕЛЬМАН (Зальман) Лев'янт Лейбович - бандурист, єврей, учень О.С.Корнієвського. Часто виступав в дуеті з Л.С.Корнієвським. В репертуарі укр. нар. пісні, а також єврейські твори „Гатиква", „Єврейська полька", „Калиндрей" (плач Ізраїля), „Мойохес", „Пісня пісень Соломона", „Шабес" (субота), „Шир" та інші. Деякий час протягом року гастролював з Кучугурою Кучеренком на курортах Криму і кавказького побережжя Чорного моря.

Захарець Сергій Олександрович

Захожа Зоя Володимирівна

Зелінська В.

Літ: Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О. С. Корнієвського // НТЕ, №2, 1990, С.15; Нирко О. – С.244.

ЗИМЕНКО Остап Мусійович (1890 -1961) – бандурист, пічник комунального господарства в м.Конотопі, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. – С.59-62.

ЗИМНОВИД Демид – кобзар з с. Терни Лебединського пов.

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

Знак Зиновій Дмитрович

ЗІНЧЕНКО Іван Іванович (1900 – 1966) – кобзар із Конотопа, військовослужбовець, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3(241), травень-червень, 1993.– С.59-62.

ЗІНЧЕНКО Іларіон Омелянович (1888 - 23.03.1938, розстріляний) – бандурист. За участь „в контрреволюційній організації Чумака Н. – Зайця М.", був заарештований і засуджений до розстрілу. Згідно з ухвалою Особливої Трійки Полтавського обласного НКВС від 21-23.03.1938 р. вирок по справі № 11924 за ст.. 54-10, 54-11 КК УРСР та ухвалою виконано 23.03.1938 о 23.00.

Літ: Архів Управління СБУ впо Полтавській обл. Черемський К. Повернення традиції – С. 100,104.

ЗІНЧЕНКО Махтей – зрячий кобзар з с. Миколаївці на Поділлі. Батько кобзаря Тараса Зінченка.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4,о.з.665, л. 104.

ЗІНЧЕНКО (Кобзар) Тарас Махтейович (1827, с. Миколаївка Костянтиноградського уїзду – ?) - кобзар. Осліп від віспи. Сам зробив голосисту круглу бандуру білого кольору. За твердженням П.Мартиновича грав на кобзі старовинного типу оригінальної будови. Вона мала 10 довгих струн вздовж ручки, приструнків не було. Мала лади на ручці (тільки не так густо як на гітарі). Користувався популярністю за високу виконавську майстерність – „Грав так що тільки мертве б не танцювало".

Літ: Черемський К. Шлях звичаю. – Харків: Глас, 2002. – С.121.

ЗІНЧЕНКО Федір Парамонович (1888, станиця Пашківська – 1985, станиця Пашківська) – кубанський кобзар. Про нього дав усні дані Федоренко І.Г., 1929 р. нар. (м.Краснодар, 1996).

Літ: Нирко О. – С.274.

ЗОЛОТАРСЬКИЙ (Златарський, Москвин) Яків – старий лірник з с. Жижнолиці Бучацького пов. Тернопільської обл. Він знав більше десятка інших лірників. В Гнатюк зустрічав його в 1895.

Літ: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки та інше про лірників повіту Бучацького. Етнографічний збірник, т.II, НТШ, 1896.

ЗОЛОТАРЬОВ Микола Андрійович – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. – С.59-62.

ЗОЛОТНИК Володимир Дорофійович (1906 -1972) – столяр депо м.Конотоп, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.

Літ: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. – С.59-62.

ЗОЛОТНИК Ольга Дорофіївна (1910-?) – бандуристка, домогосподарка, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.. Одна з перших жінок на Конотопщині, яка опанувала гру на бандурі та стала учасницею капели бандуристів.

Літ: Полотай М., лист від 12.08.1969; Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993, – С.59-62.

ЗНАК Зиновій Дмитрович (20.05.1951, с. Лани Пустомитівського р-ну Львівської обл.) – бандурист, педагог. У 1971 закінчив Львівське культосвітнє училище, у 1985 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викл. З.А. Сингаївської. Викладач бандури у Радехівській ДМШ Львівської обл.

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.41.

ЗНАХАРКО (Захарко) – кобзар з с. Коротач під Харковом. Учень Остапа Путрі з Люботина.

Літ: ІМФЕ Ф.6-4 / 185, л.31.

ЗНАХАРЕНКО Гаврило Васильович – бандурист з Херсонщини. Від нього зроблено магнітофонні записи творів. Записи творів в його виконанні „Пісня про Морозенка" (зап. 1952 р.), „Пісня про Сталінградський утьос" (зап. 1952 р.), „Про Федора Безрідного" знаходяться в фондах ІМФЕ.

Літ: ІМФЕ, фонд Ф.14-10/597 (книга опису 597).

ЗОЗУЛЯ Іван Федорович – лірник з Великої Данилівни на Харківщині. Жонатий, мав дві дочки. Осліп у 18 років. Незадовго перед цим вів коней на водопій, закрутивши поводи на руки. Коні сполошились, збили його з ніг і стали топтати. Підняли його без памяті. Скоро після цього випадку він і осліп. В 22 роки вивчився грати на лірі. Ліра його роблена в Валках. Поводирем був найманий хлопець. Цілими днями сидів на Благовіщенському базарі. Часто жалівся на біль в грудях. Зимою Зозуля ходив з бандуристом Древченком (Древкіним). Зозуля твердив, що у Валківському уїзді він знав багатьох лірників. В 1902 Зозуля брав участь в XII археологічному з'їзді, який відбувався в Харкові. Сфотографований серед групи укр. нар. музик, що грали на з'їзді.

Літ: Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии. Часть II, С. 121-133; Труды Харьковского предварительного комитета по устройству XII ар-

хеологического съезда, Харьков, 1902; Хоткевич Г. Воспоминания о моих встречах со слепыми. Твори, т.І, Київ; Колеса Ф. Мелодії укр. нар дум. Матеріали до укр. етнології. Львів. 1913.

ЗОЗУЛЯ (Зезуля) Семен – кобзар XIX ст.. в с. Красилівка (бувшого Сосницького повіту) на Чернігівщині. Був визначним народним співцем. В 1886 О.Сластіон зарисував кобзаря Зозулю з поводирем.

Літ: Портрети Сластьона.

ЗОРЯ Іван – кобзар з Білоцерківець на Полтавщині. Відомо, що близько 1872 покінчив життя самогубством (повісився).

Літ: ІМФЕ, Ф.11-5,о.з. 1251, л.36; ЦДІА Львів, Ф.688, 0-1, о.з.191, л.98.

ЗУБ – лірник з с.Количі (або Полиці) Камінь-Каширського р-ну Волинської області.

Літ.: Розповідь Саніна О.Г. Жеплинському Б. М. 19.10.1991.

ЗУБКО Любомира – бандуристка, керівник капели бандуристів. Закінчила Самбірську музичну школу та Дрогобицьке музичне училище, повернулася до Самбора і при рідній Самбірській музичній школі створила капелу бандуристів „Писанка", яка стала згодом учасником усіх урочистих концертів в Самборі, а в 1993 їй присвоєно звання народної. При капелі існує і тріо бандуристів. Ансамбль „Писанка" виступав у Києві, Запоріжжі, Дніпропетровську, Чернігові, Керчі. У 1993 виступав в Польщі, а згодом у Франції. У 1997 гастролював в Німеччині. В 1996 „Писанка" здобула звання лауреата Всеукраїнського фестивалю в Дніпропетровську, а також здобула перше місце на фестивалі „Дзвени, бандуро" в Дніпропетровську в 1998. В репертуарі „Писанки" переважають твори в обробці Любомири Зубко.

Літ.: Ансамбль бандуристів „Писанка" // Бандура, №67-68, січень- квітень, 1999. – С.53-54.

ЗУБКО Степан - кобзар, учень Дмитра Кочерги.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-1, о.з.592, л.54.

ЗУБЧЕНКО Павло (1972) – бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ. Грає на народній бандурі. Виконавську школу почав засвоювати у Київському кобзарському цеху (з 1991 р.) від Миколи Будника. Освіта вища, працює перекладачем.

ЗУЄВ Володимир Олексійович (19.11.1929. м.Дніпропетровськ) – бандурист. В 1944 почав вчитися в ремісничому училищі і відвідував капелу бандуристів училища, де під керівництвом М.С.Лобка опанував основи гри на бандурі. В 1946 після закінчення училища почав працювати на заводі ім. Дзержинського, а вечорами грав і співав (голос тенор) в капелі бандуристів при палаці культури цього заводу. В 1949 вчився у вечірній музичній школі по класу бандури (викладач М.С.Лобко). Після служби в армії, працював солістом ансамблю бандуристів при Вінницькій філармонії (1953), концертмейстером Дніпропетровської заслуженої капели бандуристів (1956), солістом- бандуристом Одеської (1957), Київської (1958), Дніпропетровської (1962) та Івано-Франківської (1964) філармоній. З 1965 працював на заводі ім. Дзержинського в Дніпропетровську, керував цеховими гуртками художньої самодіяльності, сам виступав як соліст-бандурист.

В репертуарі В.О.Зуєва твори класиків, радянських композиторів, народні пісні („Дивлюсь я на небо", „Сонце низенько", „Ой ти дівчино, з горіха зерня", „Києве мій" П.Майбороди, арія Левка з опери М.Лисенка „Майська ніч" та інші твори.

Літ: Бєляєв В. Кожний третій. // Газ „Зоря" м. Дніпропетровськ від 29.02.1967; Лобко М.С., лист від 4.04.1971.

ЗУЩЕНКО Наталія Андріївна (27.04.1987, м. Рівне) – бандуристка, виконавець. У 2002 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М. Лисенка (клас викладача О.Г.Кравчук), у 2006 – з відзнакою Рівненське музичне училище (клас викладача Г.М.Топоровської). З 2006 навчається у Національній музичній академії України ім. П.Чайковчського (клас засл. арт. України Л.В.Коханської). Дипломант регіонального огляду–конкурсу бандуристів (Львів. 2002), учасниця ІІ і ІІІ творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Палац „Україна", 2001, 2003). Дипломант мистецького молодіжного фестивалю „Нові імена" (Рівне, 2005), лауреат Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесінь" (Кіровоград, 2006, І премія).

В репертуарі Н.Зущенко: М.Дремлюга „Соната №3", А.Вівальді (аранжування Л.Коханської), „Речитатив і Алилуя", Й.Бах „Прелюдія" і „Фуга, B-dur"; К.Мясков „Етюд-картина"; В.Зубицький „Роздум"; М.Лисенко, слова Л.Українки „Не дивися на місяць весною", твори на слова Т.Шевченка, укр. народні пісні та інші.

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.41-42.

Зозуля (Зезуля) Семен

Зубченко Павло

Зущенко Наталія Андріївна

І

ІВАН (кін. XVIII – поч. XIX ст..) – кобзар-сліпець, від якого в 1805 В.Ломиковський записав 13 дум і 3 пісні („Дворянська жона", „Чечітка", „Попадя"). Цього кобзаря збирач назвав „кращим рапсодієм", якого він зустрічав на Україні на початку XIX ст. , і мав рацію, бо таких знавців дум справді було дуже мало.

Літ: Рукописний збірник „Повести малороссийские число 16. Списаны из уст слепца Ивана, лучшего рапсодия, которого застал я в Малороссии в начале XIX века". Кирдан, Омельченко, 1980, – С.7.

Іваницький Р.

Іванівський

Іванченко (Риндя) Іван Семенович

ІВАН – кобзар, учень Комишанського панотця з Полтавщини.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.3.

ІВАН (близько 1845 – ?) – кобзар з с. Хомутець Миргородського пов. Полтавської губ. Горленко згадує його в 1882 як ще молодого кобзаря.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.590, л.6; ЦДІА Львів, Ф.688, ,о.з, 191, л.128.

ІВАН - лірник із Гулевців Вінницького повіту.

Літ.: Боржківський В. Киевская старина, 1889, т. XXVI.

ІВАН – лірник з с.Шеки Лубенського повіту.

ІВАН Василевич – лірник.

Літ.: Укр.нар. думи т.І корпусу. Вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

ІВАН ОЛЕКСІЙОВИЧ – бандурист при Петрі ІІ. Згадується в щоденнику Ханенка під 1722.

Літ: Щоденник Ханенка; ЦДІА Львів, Ф.688, о.з.195, л.7.

ІВАНИЦЬКИЙ Антін Максимович (XIX ст.) – лірник із с.Соболівка Остерського повіту на Чернігівщині. Осліп в 5 років. Вчився грати на лірі в лірника Гната Погиби. Поводирем йому був Мазан Павло Остапович. Коли лірник грав, Мазан бив у бубон. Дум не знав.Співав псальми, деякі сатиричні пісні („Дудочка" та інші).

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф 688, оп.1, о.з. 192/2; Таланти знані та маловідомі// Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини. –С.116.

ІВАНИЦЬКИЙ Р. – бандурист.

Літ.: Бандура, №45-46, липень-жовтень, 1993. С.30 (фото).

ІВАНИШИН Іван (Євген) Кузьмич (1888, с.Седнів на Чернігівщині - 1964, м.Київ) – бандурист. З молоду працював на залізниці, був кочегаром та помічником машиніста. Після Жовтневої революції закінчив Ленінградську консерваторію. Навчився грати на бандурі і виступав як соліст-бандурист. В довоєнний період пропагував кобзарське мистецтво в Ленінграді. Його бандура роботи майстра О.С.Корнієвського, зберігається в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії в Києві.

Літ: А.Гуменюк Зібрання народних музичних інструментів // журнал НТЕ, 1968, №1; Полотай, лист від 18.08.1969.

ІВАНІВСЬКИЙ – бандурист.

ІВАНОВ Перекоп Гаврилович (19(21).01.1924, м.Харків – 4.01.1973, м.Київ) – бандурист, педагог, лікар, керівник оркестрів народних інструментів. Змалку виявив неабиякі музичні здібності і вже навчаючись в середній школі грав на домбрі, в духовому оркестрі, добре співав. Почувши гру на бандурі, захопився цим інструментом і почав опановувати гру на бандурі в самодіяльному оркестрі українських музичних інструментів при Харківському палаці піонерів, яким керував Леонід Григорович Гайдамака. В 1940 цей оркестр брав участь у Республіканській олімпіаді художньої самодіяльності в Києві, де був нагороджений грамотою Президії Верховної Ради УРСР. 1939-1940 – вчився грати на бандурі у Л.Г.Гайдамаки. В 1941 після закінчення десятирічки вступив до Харківського медичного інституту. В 1942 був призваний в ряди Радянської армії. Брав участь в боях. Всюди товаришувала йому його супутниця бандура, на якій грав у вільні хвилини бійцям І Українського фронту. В 1944 поранений. В шпиталях брав активну участь в виступах-концертах, граючи на бандурі пораненим воїнам.

Після Вітчизняної війни почав працювати артистом ансамблю бандуристів Харківської філармонії. Одночасно в 1946 вступив до Харківського медичного інституту та Харківської вечірньої музичної школи для дорослих. Вчився по класу бандури у П.І.Шматька та М.Т.Лисенко. В 1948 закінчив музичну школу і почав в цій самій школі вести клас бандури. Після закінчення Харківського медичного інституту служив у рядах Радянської Армії. Перебуваючи на військовій службі, брав участь в оглядах військової художньої самодіяльності як бандурист та керівник оркестрів народних інструментів, за що неодноразово нагороджувався грамотами.

Написав збірку „Етюдів для бандури" (видана 1956), а також розробив конструкцію бандури, що поєднує київську та харківську школу гри. Цей інструмент був виготовлений в 1958 на Чернігівській фабриці музичних інструментів і дістав схвальну оцінку. Після демобілізації працював в Харківській вечірній музичній школі для дорослих. З 1957 по 1962 викладач класу бандури в Харківській консерваторії. Одночасно вчиться в Київській консерваторії, яку успішно закінчив в 1962 (клас проф. М.М.Геліса), як викладач бандури і диригент. В 1957 на Республіканському фестивалі молоді удостоєний диплома ІІ ступеня і звання лауреата як соліст-бандурист. Після закінчення Київської консерваторії працював в Державній заслуженій капелі бандуристів УРСР як артист, а далі як концертмейстер. З 1962 по 1967 викладач гри на бандурі в Київській консерваторії, а також у студії по підготовці акторських кадрів при Державній заслуженій капелі бандуристів. З 1967 навчається в аспірантурі Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

В репертуарі бандуриста укр. нар. пісні, пісні народів СРСР, твори класиків радянських та зарубіжних композиторів. Пропагує поєднану київсько-харківську школу гри. Має

ряд власних творів та обробок для бандури. Серед них „Українська баркарола", варіації на тему пісні „Дощик", „За городом качки пливуть", „Ах, ты, ноченька", „Українська фантазія" та інші. Написав ряд статей про бандуру та оркестри українських народних інструментів. Похований у Києві на цвинтарі „Берковці".

Літ: Удосконалена бандура. Газ РК, 30.07.1959; Гуменюк, 1967, – С.82.

ІВАНЧЕНКО (Риндя) Іван Семенович (22. 07. 1902, м. Кролевець нині Сумської обл. – ?) – бандурист, керівник гуртка. Ще в дитинстві від діда вивчив багато народних пісень, любив співати. В 1917 після смерті матері подався у Київ до тітки. В 1919 познайомився з ансамблем бандуристів, що гастролював і почав з ним їздити, одночасно освоюючи гру на бандурі. В 1929 одружився і став працювати спершу на станції Київ-товарний, а потім бібліотекарем об'єднання Київ - Дніпросплав. Згодом переїхав з сім'єю в м. Кролевець, де став керувати гуртком художньої самодіяльності у художньому технікумі. Учасник Великої вітчизняної війни і на фронті не розлучався з бандурою. В 1943 при форсуванні Дніпра важко контужений, інвалід війни. Був учасником Першої республіканської наради кобзарів (1939) та Всесоюзної наради народних співців (1940).

В репертуарі переважають народні пісні та твори радянських композиторів. Створив ряд власних творів про самовіддану працю робітників, про колгоспне життя, про події Великої Вітчизняної війни. Разом з кобзарями Ф.Кушнериком, П.Носачем та іншими створив колективну поему „Слава кобзареві". В 1939 І.С. Іванченка прийнято в члени Спілки письменників України.

Літ: Народні співці. Лавров, 1957.

ІВАНЬКО (Маменко) Зоя Миколаївна (5.11.1958, м. Горохів Волинської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1975 закінчила Горохівську ДМШ (клас викл. Г.П.Яцюк), у 1978 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури у Дубровицькій, з 1980 – Корнинській ДМШ, нині - завідувачка відділу народних інструментів, керівник ансамблю бандуристів, учасниця квартету бандуристок Квасилівської ДМШ. Її учениця Мичко Тетяна навчається у РДГУ.

Літ: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.42.

ІВАХНО Г. –лірник. В 12 років втратив зір.в 16 років почав вчитися грати на лірі, вчився 2 роки. На питання П.Петрова , який хотів дещо записати від нього відповідав дуже неохоче і коротко, розмови не підтримував.

Літ.: Кушпет. Старцівство, – С.141; Петров П.Є. К репертуару лирников. Нежин. 1913, Випуск 1. С.6

ІВАЩЕНКО Лариса Миколаївна (16.08.1975) - член Національної Спілки Кобзарів України, Крим.

ІВЧЕНКО Тетяна Олексіївна (31.05.1960, м. Охтирка Сумської обл.) – бандуристка, педагог, співачка (сопрано). У 1975 закінчила Охтирську ДМШ, у 1979 – Сумське музучилище (клас викладача М.Г.Мошика), у 1984 – Київську консерваторію ім. П.І.Чайковського (клас викладача С.В.Баштана, І.М.Вілінської). З того ж року солістка Рівненської філармонії, старший викладач бандури музично-педагогічного факультету Рівненського педінституту (нині РДГУ). Лауреат республіканського радіоконкурсу „Нові імена" (Київ, 1991), Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах (Донецьк, 1991), Міжнародного конкурсу ім. Г.Хоткевича (Київ, 1993, ІІІ премія), IV Міжнародного конкурсу ім. С.Людкевича (Торонто, 1995). Живе і працює в Канаді.

Літ: Басараба В. Джерельний голос. Бенефіс Т. Івченко // Вільне слово.- 1992.-1 лютого; Береза Ю. Пісня, що має душу // Рівне.-1992. – 1 лютого; Столярчук Б. Звук бандури та баяна // Мелодії душі.-Рівне.-1993.-С.54-55; Степанидин Б. Оте дивовижне тріо // Українська культура. – Київ.-№4-С. 23; Столярчук Б. Топоровська Г., – С.42; Хитрий Е. Тетяна Івченко. Я вірю в долю людську // Рівне вечірнє.1993 – 18 травня.

ІГНАТЬЄВА Євгенія Онисимівна (14.06.1933, смт. Мзоч Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – педагог, співачка квартету та капели бандуристок обласного будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай). З 1947 – солістка Мзоцької середньої школи, брала участь у республіканському фестивалі в Києві. У 1951 – учасниця республіканського фестивалю, у 1952 як талановиту співачку запрошують до Рівненської філармонії. У 1954 закінчила Рівненську вечірню ДМШ, у 1959 – Рівненське музучилище. З того ж року викладач Рівненської ДМШ №1 ім. М.Лисенка. Нині на пенсії. Лауреат республіканських, всесоюзних та міжнародних оглядів і фестивалів, зокрема „Золотий павлін", „Карусель". Нагороджена Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Учасниця „Золотого квартету" (Євгенія Висоцька, Наталія Грицай, Ніна Марчук, Євгенія Ігнатієва) у репертуарі якого було понад 100 пісень.

Літ: Мельничук С. Золотий квартет // Червоний прапор – 1970 – 19 червня; Солов'їний спів Полісся // Червоний прапор.-1975 - 23 липня; Столярчук Б. Топоровська Г., – С.43; Пономаренко М. Співає квартет бандуристок (буклет) – 1975; Шморгун Є. Солов'їний спів Рівненщини // Червоний прапор.-1983.-14 грудня; Ясинська А. Чарівний спів бандури // Червоний прапор. – 1974. – 4 серпня.

ІГНАЦ - лірник з Вичілок Бучацького повіту. Від нього записав В.Гнатюк пісні „Про св. Олексія" та „Про правду і Кривду" (як син матір з дому вигнав).

Іванько (Маменко) Зоя Миколаївна

Івченко Тетяна Олексіївна

Ігнатьєва Євгенія Онисимівна

Ільченко Григорій Миколайович

Ільчук
Наталія Олексіївна

Іроденко
Надія

Іщенко
Валентина Володимирівна

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т.інше про лірників повіту Бучацького, Етнографічний збірник, Т.ІІ НТШ. 1896

ІЛЬЧЕНКО Григорій Миколайович (21.02. 1902, м. Нижньодніпровськ Дніпропетровської обл. – 20.12.1975) – кобзар, бандурист. Народився в сім'ї робітника залізничних майстерень. Ще в юнацькі роки цікавився народною музикою, особливо захоплювався народними музичними інструментами, зокрема кобзою. У 1923 придбав кобзу і спершу самотужки, а потім під керівництвом кобзаря Макара Христенка з хутора Костів Валківського району добре опанував мистецтво гри на кобзі і співу. Хороші вокальні дані і майстерна гра молодого кобзаря привернули увагу музичної громадськості. У 1926 Г.М.Ільченка запросили до Харківської художньої капели бандуристів ім. Т.Шевченка, в складі якої він грав і співав до 1928. У 1944-1945 артист Державного українського народного хору і військового ансамблю пісні і танцю. Після демобілізації Ільченко керує гуртками бандуристів у Харківському палаці піонерів та Палаці культури заводу ім. Ілліча (м.Харків). Має власні твори. У дні Великої Вітчизняної війни Ільченко склав антифашистську пісню-думу „Про матір удову", пісні про возз'єднання України, про партизанів-ковпаківців та ін. Пізніше створив кілька пісень про боротьбу за мир, про велич праці будівників комуністичного суспільства. У творах Г.М.Ільченко помітно органічний зв'язок з народно-поетичною, зокрема, кобзарською традицією. Це особливо стосується його пісні-думи „Про матір удову", гумористичних пісень („Був у нашому колгоспі голова"). Окремі його твори опубліковані в періодичній пресі та в збірці „Пісні та думи", Харків, 1967. У 1969 Г.Ільченку надано звання почесного члена музично-хорового товариства УРСР.

Літ: Жеплинський Б. Кобзарі. Комплект листівок 15 штук - К.: Мистецтво., 1991; Ільченко Г. Пісні та думи. Прапор, Харків. 1967 (з передмовою О.Юрченка); Тимошенко К. Співають кобзарі // „Муз." 1970, №1; Думи та пісні кобзаря Г.Ільченка. К., 1972.

ІЛЬЄНКО Г. М. – харківський бандурист. В фонотеці лабораторії укр. фольклору і народних говорів при кафедрі Укр. Літератури Дніпропетровського держуніверситету є запис 2 дум в його виконанні.

Літ: Лист Миколи Олексійовича Долгова від 18.02.1990.

ІЛЬЇН Велеслав Георгійович (4.07. 1931, м.Апостолово на Січеславщині)– кубанський бандурист-баритон з Краснодару. Навчався у дитячій музичній школі по класу фортепіано і валторни. Грав в учнівському симфонічному оркестрі. Закінчив факультет російської філології Харківського університету. На Кубані – з 1975. Тут захопився бандурою. Придбав бандуру „Львів'янку". У репертуарі – укр. нар. пісні. Має дві на власний текст і музику: „Дівчина-пісня наснилась мені", „Ой матуся рідненька моя". Добираючи пісні до репертуару В.Іль'їн використовує переважно збірники Якима Дмитровича Бігдая (1855-1909) – „Песни кубанських казаков" записаних і виданих у 14 випусках. На сцену бандурист виходив в українському костюмі, у вишиванці та смушевій шапці з шликом. Іноді в ролі „Діда Панаса", якого супроводжує хлопчик-поводир з торбою (імітація давнього кобзаря бандуриста). Виступи проходять в школах, бібліотеках на шевченківських читаннях, на шевченківських та краєзнавчих вечорах, козачих зібраннях, у козачій гімназії. З дітьми (ансамблі „Веселые казачата", „Кубанские вечерницы") проводив фольклорні уроки на тему: „Бандура на Кубані", в Краснодарському університеті культури і мистецтв, на телебаченні. 1992 року В.Іль'їн як бандурист був запрошений до Тамані на ювілейні урочистості, приурочені 200-літтю переселення запорожців на Кубань. Брав участь у концертах. Став спостерігачем і учасником невеликого дійства, де вирував справжній козацький дух, який захопив, заполонив творчу уяву кобзаря.

Літ: Нирко О. – С.179-180.

ІЛЬЧУК Наталія Олексіївна (3.07.1990, м. Славута Хмельницької обл.) – бандуристка, виконавець. У 2003 закінчила Славутську ДМШ (клас викл. В.Ф.Литвиненко). Студентка Рівненського музучилища (клас викл. Г. М. Топоровської). Лауреат обласного конкурсу бандуристів (Хмельницький, 2001), учасниця кобзарського свята „Грай моя, бандуро" (Полонне, Хмельницької обл.).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 43.

ІРОДЕНКО Надія – бандуристка, керівник ансамблю бандуристок. В 1978 в м. Солотвино на Закарпатті було засновано дитячу музичну школу, а в 1979 відкрито при ній клас бандури, першим викладачем в якому була випускниця Івано-Франківської музичної школи ім. Січинського Марта Веселенчук. Далі викладачем гри на бандурі стала в цій школі і Надія Іроденко. Н.Іроденко організувала при школі тріо бандуристок в складі: Надія Іроденко, Олександра Горішна та Світлана Гаданюк. Тріо багато виступало в Солотвино, в районі, а також по сценах області та на Львівщині. В репертуарі бандуристки та тріо народні пісні, зокрема лемківські а також пісні композиторів та твори європейських класиків.

Літ.: Чорна-Досінчук С. Звук бандури на Прикарпатті. // Бандура, №55-56, січень-квітень, 1996. – С. 56-57.

ІЩЕНКО Валентина Володимирівна (10 .02. 1953 р., м. Чернігів). – бандуристка, заслужений працівник культури України, (2005). 1963-1968 рр. навчалась по класу бандури в Чернігівській музичній школі №1 (викладачі Іващенко (Поклад) Марія Никифорівна і Шльончик Валентина Степанівна). 1968-1972 рр. навчалась в Чернігівському державному музичному училищі (викл. Поклад М. Н.). 1980-1985 рр без відриву від трудової діяльності здобула вищу освіту в Сумському державному педагогічному інституті ім. А. С. Макаренка. 1972-1974 рр. за направленням працювала концертмейстером ансамблю бандуристів «Десна» в Чернігівській обласній філармонії. З 1974 р. розпочала свою педагогічну діяльність в Чернігівській музичній школі №1 ім. С. В. Вільконського, де працює і донині викладачем-методистом, зав. відділом бандурного мистецтва.

Іщенко В. В. веде активну методичну та організаційну роботу: була ініціатором створення і керівником капели «Надія», зав. відділом народних інструментів, творчо працює над поновленням репертуару для бандури. В її авторському доробку твори, написані для дітей, обробки народних пісень, переклади і аранжування для бандури класичних творів, оркестровки для ансамблів бандуристів. Її учні займали призові місця на Міжнародних і Всеукраїнських конкурсах юних виконавців. Іщенко В. В. значну увагу приділяє відродженню давніх кобзарських традицій Чернігівщини. В 1990 р. створила і донині успішно керує зразковою капелою хлопчиків-бандуристів «Соколики». Творчий колектив «Соколики» - знаний в Україні; лауреат Міжнародних і Всеукраїнських конкурсів і фестивалів: «Золотий лелека» (Миколаїв, 2000), «Воля-2002» (Івано-Франківськ, 2002), «Золота бджілка» (Білорусь, м. Климовичі 2004), «Акорди Хортиці» (Запоріжжя, 2005), «Барвистий віночок» (Дніпропетровськ 2005), «Джерело талантів» (Донецьк 2005), «Мазепа-фест» (Полтава 2006), «Золоті зернята України» (Київ 2009) та ін. Разом з найкращими художніми колективами Чернігівщини анс. «Соколики» виступав на сцені Національного палацу мистецтв «Україна» в творчих звітах (1999, 2000, 2003, 2009). Іщенко В. В. проводить велику культурно-просвітницьку і національно-патріотичну діяльність.Вона є засновником і організатором Всеукраїнських фестивалів і концертів юних бандуристів «Кобзарський майдан у Чернігові», «Кобзарська юнь України» (2007, 2009 м. Чернігів). Іщенко В. В. з 1975 р. плідно працює у складі тріо бандуристок «Журавка» з бандуристками Р.М.Борщ та А.П.Половець. – лауреата обласної премії ім. Г. Верьовки, лауреата Всеукраїнських і Міжнародних фестивалів. Тріо побувало з концертами в Росії, Білорусі, Молдові, Латвії, Литві, Чехії (1987 р.), Німеччині (1995 р.). Швеції (2000 р.), Італії (2008 р.), Польші (2010 р.). З 2000 р. Іщенко В. В. очолює Чернігівську обласну організацію Національної спілки кобзарів України. Вона – голова ревізійної комісії Національної спілки кобзарів України. За високу професійну майстерність і вагомий особистий внесок у створенні духовних цінностей Іщенко В. В. неодноразово нагороджена «Почесними грамотами» і «Відзнаками» Міністерства культури і мистецтв України. Серед її учнів викладач муз училища м.Чернігова – Олена Бова; викладач муз школи Олена Буренок та інші.

ІЩЕНКО Гаврило – бандурист Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. – С.39.

ІЩЕНКО Петро Якимович (кін XIX ст., ст. Канівська – 1914, фронт) – кубанський кобзар-бандурист. Свідчення про нього дали брати Лазаренки (станиця Канівська, 1982, м.Харків, 1984).

Літ: Нирко О. – С.274.

Іщенко Гаврило

Й

ЙОРЖ Конон Петрович (Єржов) (1898, станиця Челбаська – 1963, Алма-Ата) – бандурист, співак, флейтист симфонічного оркестру. Виступав з бандурою О.Корнієвського на Кубані, гастролював у Саратові та українських селах Казахстану. Працював у оркестрі Алма-Атинської державної опери. Як соліст-бандурист відзначався високохудожньою професійною виконавською майстерністю. Мав величезний вплив на аудиторію. Наприклад: після першого його ж концерту козак Семен Лазаренко зі станиці Канівської стає заповзятим кобзарем і не розлучається з бандурою 60 років.

Літ: Нирко О. Йорж Конон Петрович // Бандура.-Нью-Йорк, 1996.-№55-56.-С.18-25; Нирко О. – С. 66-76.

ЙОСИП – кобзар Зінківського пов. Полтавської губ.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.592, л.54.

ЙОСИП (XIX ст.) – лірник із с. Колосники Ніжинського пов. Знав думи.

Літ.: ІМФЕ, Фонд.

ЙОСИП (кін. XIX - поч. XX ст.) – лірник із Павлограда,грав біля Самарського монастиря недалеко Новомосковська та в інших місцях. Деколи ходив з кобзарем Петром Древченком (був набагато молодший від Древченка).

Літ.: ІМФЕ. Ф.8-4, од.зв. 338, С.26, 28-30.

Кабачок Володимир Андрійович

Кабачок Володимир Андрійович з учнями

КАБАН Степан Феодосійович (1915 - ?) - артист, бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ. Навчався в Київському театральному інституті, був артистом Київського театру ім. І. Франка. На бандурі грати вчився при капелі бандуристів в Київському палаці культури працівників харчової промисловості, яку очолював Микола Якович Музиченко, а далі трохи у кобзаря Віктора Лісовола.

В репертуарі думи „Буря на Чорному морі" (варіант перейнятий від кобзаря Григорія Ільченка) та „Про козака-бандуриста". Історичні та народні пісні: „Зажурилась Україна", „Ой, на горі вогонь горить", „Ой горе тій чайці", „Ой по горі, по горі", „Їхав козак з Січі", „Ой в саду, саду", „Ой ти гора кремінная", „Ой не цвіти буйним цвітом" та багато (біля сотні) інших. Учасник 2-ї світової війни. Член Спілки театральних діячів України, почесний член Товариства охорони пам'яток історії та культури.

Літ.: Жеплинський Б. Кабан Степан Феодосійович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К.: 2008. - С.273.

КАБАЧОК Володимир Андрійович (15.07. 1892, с. Петрівці Миргородського пов. на Полтавщині – 15.06.1957, м. Київ) – віртуоз-бандурист, співак, муз.-гром. діяч, педагог, виконавець нар. пісень та дум. В 1900 р. за сприяння священика Івана Варвинського почав співати в полтавському архієрейському хорі. В Полтаві закінчив початкову школу, а згодом і музичне училище Ахшарумова (тепер училище ім. М. Лисенка). В 1916 – одружився, після участі у війні і демобілізації („по здоров'ю"). Через складні матеріальні умови не зміг поновитися на навчання в консерваторії у Москві, звідки його забирали на війну.

Професійно грав на тромбоні, контрабасі та ударних інструментах. В 1925 – організував і очолив Полтавську капелу бандуристів, консультантом якої був Гнат Хоткевич. Згодом ця капела почала називатись зразковою капелою Української РСР. Три роки капела успішно виступала, гастролюючи по Україні. В 1934 – заарештований. Після звільнення влаштувався литавристом у Полтавському міському оркестрі. Згодом – артист в оркестрі Великого Драматичного Театру („ВДТ") в Ленінграді, а також в клубі „Експортлісу" в Автово, де працювало багато українців, з яких утворив український хор. Далі при цьому клубі привізши 12 бандур, створив капелу бандуристів, яка почала виступати в Ленінграді та Ленінградській області. В серпні 1937 – В. Кабачка вдруге заарештовано і рішенням „трійки УНКВС" засуджено на десять років. Був висланий на Колиму. Далі за станом здоров'я переведений в Ташкент і звільнений. В 1943-1944 – соліст-бандурист Ташкентської філармонії, керівник оркестру народних інструментів Державного укр. нар. хору Г. Верьовки.

З 1945 – викладач у Київському музичному училищі ім. Р. Глієра та Київської консерваторії. Серед його учнів визначні бандуристи і співаки: В. Кухта, А. Омельченко, С. Баштан, В. Лапшин, Т. Поліщук, Н. Павленко, В. Третякова, А. Грицай та інші. Основоположник тріо, квартетів та інших малих ансамблів бандуристів. В 1952 створив жін. вок. ансамбль у складі Т.Поліщук, В.Третякова та Н Павленко. В репертуарі народні пісні і думи. Твори „Сирітка", „Ой по горі, по горі" та інші в його виконанні, мали характер викінчених вокально-драматичних сцен.

Твори: Кабачок В., Юцевич Є. Школа гри на бандурі К., 1958.

Літ.: Жеплинський Б. КАБАЧОК Володимир Андрійович // ІМФЕ, УМЕ, т.2., К., 2008, - С.276; Кабачок М. Спогади про батька. „Родовід", ч.6, 1993, - С.72-77; ЦДА ГОУ Ф.1.оп.263., спр.44936. – С.15; Черемський К. Повернення традицій – с.96.

КАБУЗОВ Микола Миколайович (80 рр. XIX ст., Кубань – І пол. XX ст.) - кубанський кобзар. Інформація про нього є в листі Корнієвського О.С. (1889-1980) до О.Ф.Нирка від 6.02.1986.

Літ: Нирко О., 2006 - С.274.

КАВКА Світлана Вікторівна - член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

КАЗАН Гаврило – лірник і цехмейстер (з 1889). Після смерті видатного лірника і цехмейстра Федора Вовка Гаврила Казана обрали цехмейстром.

Літ.: Кушпет В. Старцівство. - С.146.

КАЗНАЧЕЇВ Ераст Миколайович (1897, м.Городище Черкаської обл. – 1966, м. Іркутськ, Росія) – бандурист. Один з перших учасників Городищанської капели бандуристів. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в боях.

КАЛАШНИКОВА Єлена Миколаївна (04. 10.1968) – член Національної Спілки Кобзарів України, Дніпропетровськ.

КАЛЕБЕРДА (КАЛИБЕРДА) Павло Пилипович (близько 1884 - ?) – кобзар із Великої Данилівки на Харківщині. Осліп на другому році життя. Два роки вчився грати на кобзі у кобзаря Ілька Яковича Токаря в с. Дементіївка. Літо проводив у Харкові, зимою відвідував Дементіївку, Лозову, Цвіркуни. Його бандура мала 19 струн.

За даними Е.Криста пісенний репертуар К. був великий, але дум не співав. Зате дуже добре грав на бандурі „Камаринську", „Ах, ви, сіни", „Ой за гаєм, гаєм", „Бичок". Співав „Про смерть Олександра III", декілька духовних пісень і псальми, жартівливі: „Попадя", „Дворянка", „Міщанка", „Чечітка" та

інші. Жалівся на „околодочних", які ганяли його і не давали заробити.

Літ.: Жепалинський Б. Калеберда (Калиберда) Павло Пилипович // ІМФЕ УМЕ . т.2, К, 2008. - С.287; Крист Е. Кобзари и лирники Харковской губернии. Труды Харьковского предварительного комитета по устройству XII археологического съезда, т. II, Харьков, 1902, - С.130; Хоткевич Г. Воспоминания о моих встречах со слепыми, Твори, т.1, Киев, 1966.

КАЛИНЯК Нестор Григорович (1935, с. Грибовичі біля Львова) – бандурист, незрячий. Учень Юрія Данилів. Один із перших шести учасників і засновників спершу ансамблю сліпих при Львівському УТОС, а далі капели бандуристів „Карпати" під кер. Ю.Данилів.

Літ.: Жеплинський Б. Сонце на струнах// Кобзарськими стежинами – С. 40-41;

КАЛИНА Ольга Іванівна (30.08.1959, с. Софине Хорол. р-ну Полтавської обл.) – бандуристка. Нар. арт. України (1999). Перші премії Респуб. Конкурсу виконавців на укр. нар. інструментах (Івано-Франківськ, 1988) та 1-го Міжнарод. Конкурсу ім. Г.Хоткевича. (Київ, 1993). Закінч. Київ. Консерваторію (1986). Гастролі у країнах СНД, Польщі, США, Австрії та ін. В основі репертуару укр. нар. пісні („По садочку ходжу", „На вулиці скрипка грає", „І снилося з ночі дівчині", думи, пісні на сл. Т.Г.Шевченка („Ой три шляхи широкії", музика Я.Степового, „Садок вишневий коло хати", музика Г.Хоткевича). Особливим успіхом у слухачів користуються такі вокал. твори як „Осінні квіти" (музика К Жербіна, сл. Лесі Українки), „Як надійшла любов" (музика О.Білаша, сл. Д.Павличка). Про тріо знято фільми „Літо зоряне" (1988, реж. К.Таран), „Пісенне намисто" (1991), „Якось у „Проліску" (1994, обидва – реж. Л.Довгополова). Знімалась у д/ф „Василь Симоненко" (1994, реж. В Артеменко, „Укртелефільм").

Літ.: Алексєєв Е. Чари цілющої „Вербени" // КіЖ,2003, 12 грудня; Білан А. Ніжно гарячий доторк „Вербени" // УК, 2004, №1; Дука В.О. Вербена // ЕСУ, том 4, К., 2005, - С.246.

КАЛІЙ Іван Павлович (1947, ст. Староменська) – кубанський кобзар. Є усні автобіографічні дані Калія І. (ст.Староменська, 1999).

Літ: Нирко О.Ф., 2006 - С.275.

КАЛНИЙ Остап (кін. XIX – поч. XX ст..) – кобзар із Великих Сорочинець на Полтавщині. Знав думи: „Дівка бранка" , „Удова і три сини", „Три брати Азовські". Був під впливом кобзаря М.Кравченка (відзначав Ф. Колеса). В 1901 – О. Сластіон зробив портретну зарисовку К.

Літ.: Сперанский М. Южно-русская песня и современные ее носители. Сборник историко – филологического общества при Институте акад. Безбородько в Нижене. т.V, К., 1904; Портрети укр. кобзарів О.Сластіона. К.,1961.

КАЛУЖНА Валентина Євгенівна (3.03.1969, с. Головин Костопільського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1984 закінчила 4 класи Костопільської ДМШ, у 1987 – Дубенське культосвітнє училище (клас викладача Г.О.Бородейко). Викладач бандури Деражненської ДМШ Костопільського району. Учасниця оркестру народних інструментів та ансамблю бандуристів (1984-1987), хору та ансамблю вчителів (2004-2005).

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., - С.43-44.

КАЛУЖНИЙ Роман – бандурист, інженер. Учасник капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту. Будучи студентом в складі капели бандуристів Львівського політехнічного інституту виступав в 1950 в м.Москва. Після закінчення інституту працював інженером-конструктором у Львові. Похований у Львові.

КАЛЮЖНИЙ Марко (близько 1890 на Харківщині – ?) – бандурист. Разом із Ю.Г.Сенченком в 1935 утворив в с. Наталине Красноградського р-ну Харківської обл. ансамбль бандуристів. В складі ансамблю виступав в селах району та області, учасник районних обласних та республіканських оглядів. Дуже добре володів бандурою і співав (бас-октавіст). В репертуарі переважали укр. нар. пісні.

Літ.: Жеплинський Б. КАЛЮЖНИЙ Марко // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 297; Комаренко В. Укр. оркестр нар. інструментів. К.,1960.

КАЛЬНІН Володимир Борисович (4.10.1924, с. Паньківці Петриківського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандурист. Грати на бандурі вчився у батька Бориса Никодимовича, який був учасником капели бандуристів в м. Дніпродзержинську. Мати добре співала, навчила співати нар. пісень. З 1936 – став учасником капели бандуристів заводу ім. Дзержинського, якою керував М.С.Лобко. В нього і вдосконалює гру на бандурі. 1943-1945 – учасник війни, інвалід Ш групи. З 1951 – знову грав в Дніпродзержинській капелі бандуристів та навчався в музичній школі. 1957-1964 – соліст ансамблю бандуристів „Вітерець Поділля" при Вінницькій філармонії. 1964-1969 – директор Будинку культури с. Стадниця на Вінниччині, де вів гурток бандуристів, виступав як соліст-бандурист. 1969-1974 – викладач по класу бандури музичної школи №5 в м. Кривий Ріг. Виступає з циклом лекцій-концертів „Дзвени моя бандуро!". 1974-1989 – методист Будинку культури Криворізького сільського району та кобзарює. З 1989 – веде гурток дитячого ансамблю бандуристів при СШ №26 та працює в Будинку піонерів Дзержинського р-ну м.Кривий Ріг, виступає в складі фольклорного ансамблю „Берегиня" Будинку культури „Будівельник".

Калний Остап

Калужна Валентина Євгенівна

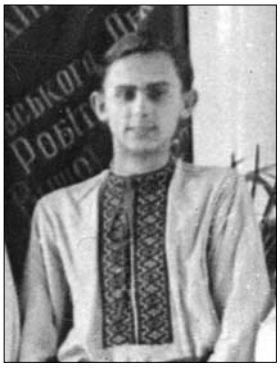

Калужний Роман

Кальнін Володимир Борисович

Капітула Галина Іванівна

Капшій Тарас Степанович

Каращенко Марія Олександрівна

В репертуарі переважають укр. нар. пісні („Побратався сокіл", „Про Морозенка", „Ой гоп ти-ни-ни !" та інші). Є твори на слова Т.Шевченка, а також „Не забуде Україна" (слова та муз. кобзаря П.Носача, інструментальні твори (в обробках С.Баштана) та інші.

Літ.: Жеплинський Б. КАЛЬНІН Володимир Борисович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 297;

КАМІНСЬКИЙ Федір Тимофійович (близько 1895, м.Миколіїв – ?) – бандурист, співак. Навчаючись в реальному училищі навчився грати на бандурі. Добре грав і співав, знав багато пісень. Подорожував по Україні. Бував у Лесі Українки в Ялті, де зустрічався з кобзарем Г.Гончаренком. Поетеса подарувала йому бандуру, яка тепер зберігається в музеї Л.Українки в Києві.

Літ.: Жеплинський Б. Камінський Федір Тимофійович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 300; Кабан С. Подарунок від Лесі // Україна, К., 1970, № 29

КАМУЗ Гаврило Іванович – лірник із Старих Санжар (мабуть на Полтавщині). Вчився грати на лірі у лірника Бурмота в с. Мачухи. Знав думи. В нього вчився Іван Миколайович Скубій.

Літ.: Жеплинський Б. КАМУЗ Гаврило Іванович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 301; Колеса Ф.М. Мелодії укр. нар. дум. – К.: Наукова думка, 1969. – С.312.

КАНОВА Семен – відомий кобзар, „майстер", останній вчитель кобзаря О.Вересая.

Літ.: Грінченко М. Остап Вересай. - Народна творчість, №6, 1940.

КАПІТУЛА Галина Іванівна (1972, м.Камінь-Каширський Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1990 закінчила Луцьке училище культури, у 1993 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року – викладач бандури у Камінь - Каширській школі мистецтв Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.44.

КАПЛУНСЬКИЙ Тимофій Юхимович (близько 1907 на Полтавщині - ?) – бандурист, співак. З 1930 – грав на бандурі. Виступав в самодіяльних ансамблях (по фаху – коваль), а далі – в Полтавській капелі бандуристів. В 1944-1951 – працював в державному укр. нар. хорі. Потім у різних філармоніях. Останні роки жив у Полтаві.

Літ.: Жеплинський Б. Каплунський Тимофій Юхимович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 324.

КАПЛЯ Тихіш – кобзар, який жив на місці колишньої Запоріжської Січі.

Літ.: Іваненко І. Павло Братиця і Прокіп Дуб., кобзарі Ніжинського уїзду Чернігівської губернії. Записки Юго-запад отд. Императ. русского географ. общества. Т. II, 1874. К.,1875, - С. 109-129; Українські народні думи. т.І корпусу, ДВУ, 1927.

КАПШІЙ Тарас Степанович (3.07.1973, с. Боянець Жовківського р-ну Львівської обл.) – бандурист. Старший брат Тараса вчився грати на бандурі і привів ще хлопчиком Тараса до музичної школи. Далі Тарас закінчив Львівське музичне училище ім. Людкевича та Львівську Національну музичну академію ім. М. Лисенка (клас проф. В. Герасименка). Добре звучать в його виконанні інструментальні твори. В його репертуарі твори класиків, укр. нар. пісні, мелодії. З 1989 виступав як бандурист у Львові та поза межами міста. Виступав по Львівському та Національному радіо.

Літ.: Чорний-Досінчук М. Наймолодший бандурист Львівщини.// Бандура, №40-50, липень-жовтень, 1994, - С. 53-55.

КАРАЦУБА Марія Петрівна (близько 1938, ст.Томашівська) – кубанська кобзарка. Про неї дані дала Ясько Юлія Петрівна (м. Краснодар, 2000).

Літ.: Нирко О.. 2006 - С.274.

КАРАЦУБА Матрона Кононівна (близько 1905, Київ – 1942, ст.Томашівська) - кубанська кобзарка. Про неї дані дала Ясько Юлія Петрівна (м.Краснодар, 2000).

Літ: Нирко О., 2006 - С. 274.

КАРАЩЕНКО Марія Олександрівна (1955, м.Львів). У 1973 закінчила Львівське культосвітнє училище, у 1977 – Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет), клас викладачів А.Ю.Грицая, З. А.Сингаєвської.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.44.

КАРНАУХІЙ (Без вуха) **Дорохтей** (XIX ст.) – лірник із Вінниці. Знав багато лірницьких пісень. Любив випити, навіть ліру пропивав.

Літ.: Боржковский В. Лирники. Киевская старина, 1889, т. XXVI.

КАРПЕНКО Євген Миколайович – пекар хлібозаводу, основоположник і активний учасник ансамблю бандуристів с.Наталине Красноградського р-ну на Харківщині, який з 1945 по 1954 з успіхом виступав на Харківщині та Полтавщині. В 1955 на базі ансамблю був організований оркестр український народних інструментів.

Літ.: Комаренко, 1960.

КАРПЮК А. – бандурист, грав 12.03.1943 в складі ансамблю на з'їзді бандуристів у Львові.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-жовтень, 1984, - С.55.

КАРПЮК Михайло Кіндратович (8.06.1925, хутір Лебедянка Дубнівського р-ну Львівської обл.) – кобзар, бандурист, виконавець. З дитячих років полюбив народну пісню, добре співав, грав на балалайці, гітарі. В 1941 – почув виступ капели бандуристів під управою Ольги Білогуб і вирішив навчитися грати на бандурі. У 1941 навчався у Дубенській гімназії, вивчав бухгалтерську справу, працював в українській кооперації бухгалтером, а з 1942 – районним референтом Дубнівської юнацької сітки ОУН. Був переслідуваний гестапо і тому пішов у підпілля, пройшов вишкіл польового зв'язку і

з 1943 призначений кущовим господарем. Деякий час боровся в лавах УПА (полк Ясеня). 27.03.1945 – потрапив на засідку, був арештований енкаведистами і засуджений до розстрілу, згодом вирок змінено на 20 років каторги (стаття 54 п.11). В 1950 на засланні у Воркуті познайомився з кобзарем Іваном Федоровичем Закорою, який разом із столяром із Львівщини Степаном Скляруком виготовив для нього бандуру і навчив на ній грати. На засланні К. співав і грав каторжанам на бандурі.

Відбувши 15 років каторги, у 1960 переселився в Донбас, а з 1990 – у м. Броди Львівської обл. Повернувшись із каторги, придбав нову бандуру і став кобзарювати. В репертуарі кобзаря біля 300 народних пісень і танців, твори композиторів, зокрема: „Ой попливи вутко", „Не співайте півні", „Та забіліли сніги", „Тихо, тихо Дунай воду несе", цікава кобзарська „Дума Мазепи", пісні на слова Т.Шевченка. В 1994 Карпюк став лауреатом Обласного конкурсу бандуристів у Львові, присвяченого 160-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. Останні роки жив у м. Броди Львівської обл.

Літ.: Жеплинський Б. КАРПЮК Михайло Кіндратович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, – С. 337; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами, НАНУ Львівська наукова бібліотека ім.В.Стефаника, Львів, 2002. – С.157; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.44.

КАС'ЯН Григорій (XIX ст) – лірник із Волкового Грубешівського пов. Співав цікавий твір про „Панщину", який від нього записав М.М.Корнилович.

Літ.: Жеплинський Б. Кас'ян Григорій // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, – С. 339; Корнилович М. Из области местного народного творчества. (Из Грубешовского уезда). //Киевская старина, 1898, К.1, – С.8.

КАСЬЯН (КАСЯН) Григорій Митрофанович (Никифоровичь) (1896, с.Мануйлівка на Кіровоградщині – ?) – бандурист. На бандурі навчився грати замолоду, сам зробив 18 бандур. Бандура, на якій грав дуже оригінальна, грушевидної форми, баси на ній поступово скорочувались і переходили у приструнки. Відповідно був побудований гриф, який розширювався поступово і переходив в корпус. Для нього виготовляв бандуру нового типу О.С.Корнієвський (із збереженням акустичного арсеналу київсько-чернігівської бандури). В репертуарі багато старовинних пісень і дум. Активно виступав по селах, на районних оглядах. Успішно виступав в час святкувань 150-річчя Т.Шевченка, задушевно виконуючи твори на слова поета.

Літ.: Жеплинський Б. Касьян (Касян) Григорій Митрофанович (Никифорович) // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, – С. 339; Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О.С.Корнієвського. НТЕ, №2,1990. – С.19; Приватний архів Жеплинського Б. М.

КАТАЄНКО Кузьма Пилипович (1903, ст. Челбаська – 1980, м. Краснодар) – кубанський кобзар. Інформація про нього є в архіві О.Ф.Нирка – машинопис Катаєнко К. „Життєпис" 1979. Є ще свідчення Катаєнко-Луняки Раїси Гаврилівни, 1902 р. нар. (ст. Старокорсунська, 1998).

Літ.: Нирко О., 2006. - С.274.

КАЧУРАК Василь (? – 7.02.1987, м.Буенос-Айрес) – бандурист, керівник капели бандуристів. Учень бандуристів Осипа Сніжного та Антона Чорного. Був основоположником і керівником (25 років) капели бандуристів ім. Т.Шевченка в Аргентині, яка роками виступала в українськму середовищі. Капела, створена в 1961, змінювала свій склад, була відроджена в 1965, деякі члени капели були постійними. Багато концертувала в 1968, в 1971 виступала на ювілейних святкуваннях товариства «Просвіта». Виступала також на відкритті памятника Т.Г.Шевченку в Буенос-Айресі На деяких концертах капели були і представники уряду Аргентини.

Літ: Бандура, №2, 1981, квітень, С.10 і С.9 (фото); Бандура, №21-22, липень- жовтень, 1987, С.2; Василик М. Українці Аргентини. Історія та сучасність. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009.- С.241;

КАШЛАЧ Д. – кобзар-бандурист (бас), грав в Одеській капелі бандуристів (залізничників) під керівництвом Роднянського. За професією робітник-ливарник.

Літ.: Роднянський С.П. Нотатки про заснування капели бандуристів в м.Одесі. 1928.

КАШУБА Марко Пилипович (1865, с. Липовиця на Полтавщині – 1949) – бандурист. Почав вчитися грати на бандурі й кобзі у славнозвісних кобзарів М.Кравченка та І.Кучугури–Кучеренка. Жив у Києві. Був ентузіастом кобзарського мистецтва, допомагав влаштовувати виступи кобзарів П.Древченка, І.Кравченка, Т.Пархоменка та інших. Працював в музеї Терещенка, а також в театрі Садовського. 1918 – разом з Дорошком, Копаном, Андрійчиком, Яценком та Комаренком був фундатором Першої Київської капели бандуристів. 1925 – грав у Миргородському молодіжному ансамблі бандуристів, який згодом переріс у „Селянську капелу бандуристів ім.Т.Г.Шевченка". Багато їздив з капелою по Україні. Був репресований.

Літ.: Жеплинський Б. КАШУБА Марко Пилипович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, – С. 344; ЦДА ГОУ Ф.1. оп 263. спр. №49967, т.1-ІІ; Черемський К. Повернення традиції. – С.108; Яценко Л. Півстоліття з піснею. Бандура, №1, 1970.

КАЮЧКО (ЛІТВІНОВА) Лариса Вікторівна (19.05.1960, м.Червоноармійськ (нині Радивилів) Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1973 закінчила Червоноармійську (Радивилівську ДМШ) (клас викл. Л.О.Заїчек, З.М.Боярчук), у 1978 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая). З того ж року

Карпюк Михайло Кіндратович

Катаєнко Кузьма Пилипович

Качурак Василь

Каючко (Літвінова) Лариса Вікторівна

Квач Серафима Іванівна

Кирилич Василь Михайлович

викладач бандури у Степанівській ДМШ, з 1980 – Радивилівській школі мистецтв. Учасниця капели бандуристів обласного Будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.45.

КВАЧ Серафима Іванівна (15.10.1990, м. Рівне) – бандуристка, виконавець. У 2005 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім.М.В.Лисенка (клас викладача Л.І.Луцишиної). З того ж року навчається у Рівненському музучилищі (клас викладача Н.О.Волощука). Лауреат конкурсу „Нові імена" (Рівне,2004), учасниця конкурсів „Волинський кобзарик" (Луцьк. 2004), „З народного джерела" (Рівне, 2005), обласного конкурсу (Рівне, 2006). Учасниця творчого звіту Рівненщини у складі зведеної капели бандуристів (Київ, Національний Палац культури „Україна", 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.45.

КВІТКА (БАЙДА - СУХОВІЙ) Фаїна Іванівна (10.05.1905, м.Новошахтинськ, Ростовської обл.- 14.06.1973, м.Геленджик) – бандуристка. Працювала піаністом в кінотеатрі в м.Ростов-на-Дону. 1924 – одружилась з бандуристом Д.М.Байдою-Суховієм і стала разом з ним виступати, освоївши гру на бандурі. 1944-1952 – виступала з мужем у Харківській Держестраді та Краснодарській філармонії. З 1952 – працювала до виходу на пенсію в Будинку Культури м.Геленджик Краснодарського краю, виступаючи перед відпочиваючими. Нагороджувалась грамотами. В репертуарі укр. та рос. нар. пісні, твори різних композиторів.

Літ.: Жеплинський Б. КВІТКА (БАЙДА - СУХОВІЙ) Фаїна Іванівна // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 356; Клименко Г. Пой моя, бандура // Прибой.- 1993.-17 июня.-№67-68. (м.Геленджик); Нирко О.Ф., 2006 - С.275.

КИБЕЦЬ Віктор Іванович – третій секретар Конотопського райкому, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. НТЕ, №3 (241),травень-червень, 1993. - С.59-62.

КИКОТЬ – кобзар-бандурист із Миргородщини, дядько братів Корецьких. Добре грав на бандурі, причому на приструнках грав лівою рукою, для чого мав відповідної (відворотної) форми бандуру. Разом з братами Корецькими подорожував по Дніпропетровській області і Донбасу, де їх виступи користувались великим успіхом.

КИКТЕНКО Яків Григорович (30.04.1899, с.Велика Писарівка тепер Сумської обл. – ?) – бандурист. З дитинства любив співати, співав у церковному хорі. Учасник громадянської війни, був поранений. В 1932 - переїхав жити на хутір Петровський (тепер селище Радянське) і почав вчитися грати на бандурі в кобзаря Єгора Мовчана. Грав на одній із бандур Мовчана, з яким часто виступав, деколи співав і зі своїми донька-ми Марією, Ніною та Галею. Інвалід Другої Світової війни. В репертуарі переважали укр. нар. пісні: „Засвистали козаченьки", „Тече річка невеличка", „Прощай слава" та інші, пісні на слова Т.Шевченка („Думи мої", „Реве та стогне Дніпр широкий").

Літ.: Жеплинський Б. КИКТЕНКО Яків Григорович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 396;

КИРИЛЕНКО Віктор Іванович (1931, на Дніпропетровщині) –бандурист. Грати на бандурі вчився у О.Нирка. Закінчив дитячу музичну школу і вчився в Запорізькому музичному училищі по класу бандури. Керував капелою бандуристів при Палаці культури Південно-трубного заводу в м.Нікополі, потім ансамблем бандуристів в Білій Криниці Херсонської обл. Виступав як соліст-бандурист (ліричний баритон). Перевагу віддавав старовинним історичним та козацьким пісням.

Літ.: Жеплинський Б. КИРИЛЕНКО Віктор Іванович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 399; Лист Нирка О. до Жеплинського Б. від 10.03.1969.

КИРИЛИЧ Василь Михайлович (5.01.1961 с.Тисовиця Старосамбірського р-ну Львівської обл.) – кобзар-бандурист, баяніст, редактор. У 1984 – закінчив Дрогобицьке державне музичне училище (тепер ім. В.Барвінського) по класу баяна. Працював у загальноосвітніх закладах (вчитель музики) та установах культури. 2002 – екстерном закінчив музично-педагогічний факультет Дрогобицького педагогічного інституту ім. І. Франка. Добув бандуру і став кобзарювати. Деколи виступає з сином, який читає вірші під супровід бандури. Учасник багатьох кобзарських свят. Засновник і редактор газети „Мій Дрогобич" (виходила з 2003 разом з часописом „Поступ", м.Львів). У репертуарі: народна дума „Про вдову і трьох синів", історичні пісні („Ой не гаразд запорожці", „Ой на горі на могилі!", „Про Нечая" та інші), чумацькі („Над річкою бережком", „Ой у полі озеречко", „Ой не шуми луже" та інші); на слова Т.Шевченка („Ой нема, нема", „Ой чого ти почорніло"та інші); псалми („Про страсті Христові", „Про Почаївську Матір Божу"), сирітські, жартівливі пісні.

Член Всеукраїнської (тепер Національної) спілки кобзарів України (з 1998).

Літ.: Жеплинський Б. КИРИЛИЧ Василь Михайлович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 399; Жеплнський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. - С.120.

КИРИЛОВИЧ Леся Омелянівна (13.01.1966, м.Калуш Івано-Франківської обл.) – бандуристка., педагог У 1981 закінчила Калузьку ДМШ, у 1985 – Івано-Франківське музучилище ім. Д.Січинського. у 1992 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас

старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Войнішівській ДМШ Калузького р-ну Івано-Франківської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - 45.

КИРИЛЮК Світлана – бандуристка з обласного міста Миколаїв. В складі тріо бандуристок разом з Мариною Добровольською та Майєю Желізною дуже успішно виступала в гастролях у Голландії і Бельгії. Закордонна преса тоді називала українське тріо: „Ангели, що грають на бандурах".

Літ: Оленюк М. Миколаївське тріо в Голландії. // Бандура, №75, січень-червень, 2001, С.43-44, і фото (С.43).

КИРИЧЕНКО (Голубчик) Луїза (Ліля) Леонтіївна (23.09.1955, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1972 закінчила Здолбунівську ДМШ(клас викладача М.М.Стешин), у 1977 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач Здолбунівської ДМШ. Нині на пенсії, живе під Києвом. Її учні Ірина Гульчук, Оксана Дзюбрик навчались у Рівненському музучилищі, Оксана Глимбоцька – у Луцькому педучилищі.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - 45.

КИРИЧЕНКО Панас – бандурист, вчився в Харківському музично-драматичному Інституті.

Літ.: Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень.- С.3.

КИР'ЯН-ВЕРЕЩИНСЬКИЙ Олександр Павлович див. ВЕРЕЩИНСЬКИЙ Олександр Павлович

КИСІЛЬ Дмитро (II пол. XIX ст., Сквирський повіт, тепер Київської обл. – після середини 1920-х років) – лірник. Від шести років незрячий. Користувався авторитетом серед колег. Навчався лірницької науки, склав іспит, мав учнів. Більшу частину року жив у селі поблизу Сквири, решту часу мандрував. У першій половині 1920-х років двічі–тричі бував у Києві, де мешкав на Шулявці, неподалік залізниці. Мав великий репертуар („Про Морозенка", „Про швачку", „Про Коновченка"). Особливо любив псальми. Виконував всі псальми із збірника „Ліра та її мотиви" П.Демуцького. Співав у характерній лірницькій манері, вимовляючи шелестівки з додатковими складами добрим гармонічним басом. Добре володів інструментом – лірою рідкісного типу: 4-струнною, де вів подвійну мелодію на четвертій струні.

Літ.: (Б.а.)Кобзарі і лірники// Етногр. вісник.- К., 1926.- Кн. 3; Богданова О. Кисіль Дмитро // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 403.

КИСІЛЬ Тимофій Федорович див. Кісіль Тимофій Федорович

КИТАСТИЙ Григорій Трохимович (17.01. 1907, Кобеляки, тепер Полтав. обл. - 6.04. 1984, Сан-Дієго, США) – бандурист, диригент, композитор, популяризатор кобзарського мистецтва. 1935 – навчався в Київ. муз. драм. інституті ім. М.В.Лисенка. З 1935 – в капелі бандуристів ім. Т.Шевченка (з 1937 – концертмейстер і асистент диригента), 1941 відновив і очолив її. Був у фашистському концтаборі в'язнем. 1943 - з капелою виїхав з України до Німеччини. З 1949 – в Детройті (США), де з невеликою перервою керував капелою бандуристів до кінця життя.

Тв.: хорові – „Гомоніла Україна", „Грай, кобзарю", „Поема про Запорізьку Січ", „Вітре буйний" (всі на слова Т.Шевченка), „Вставай, народе!", „Марш України", „Пісня про Тютюнника", (сл. І.Багряного), „Карпатські січовики" (сл. Я.Славутича), твори для ансамблю бандуристів („Гомін степів" та інші). Лауреат держ. премії України ім. Т.Шевченка (1992).

Літ.: Калениченко А., Муха А. КИТАСТИЙ Григорій Трохимович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С. 407-409; Мистецтво України. Біограф. довідник під ред. А.В.Кудрицького. Київ: Укр. енциклопедія, 1997. - С.295; Чорноguз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К., 2008. - С.26.

КИТАСТИЙ Віктор Григорович (30.07.1943, м. Немирів Вінницької обл. – 2000, м.Київ) – бандурист, науковець, ентузіаст і пропагандист кобзарського мистецтва. У шестимісячному віці потрапив з мамою до німецьких таборів для переміщених осіб (ДП), звідки родина Китастих переїхала до США. Там здобув середню освіту й закінчив відділення Каліфорнійського університету в м.Сан-Дієго. В 1979 захистив кандидатську, а в 1984 – докторську дисертацію. Навчився грати на бандурі і добився високої майстерності виконання творів на бандурі, добре співав, вчив грати на бандурі українську молодь за межами України. Організував табори молоді з вивчення гри на бандурі. З 1992 з патріотичних міркувань приїхав працювати в незалежну Україну і віддав усі свої знання та вміння розбудові нашої держави. Працював професором Інституту українознавства в Київському національному університеті ім.Т.Шевченка (з 1992), при Посольстві США в Україні. З 1998 й до останніх днів працював старшим радником магістерської програми з економіки Консорціуму економічних досліджень та освіти. Постійно підтримував зв'язки з Києво-Могилянською Академією. За великі заслуги в 1998 був удостоєний звання почесного доктора НаУКМА. Був життєрадісною, веселою, доброзичливою людиною. Помер в Києві.

Літ: Дейчаківський М. Памяті Віктора Китастого. // Бандура, №73-74, липень-жовтень, 2000. – С.6-7; Віктор Григорович Китастий. Некролог.// Бандура, №73-74, липень-жовтень, 2000. – С.7-10.

КИТАСТИЙ Петро Іванович (28.04 [11.05. 1928], с. Михайлівка Нехворощинського р-ну Полтав. обл.) – бандурист, засл. ар-

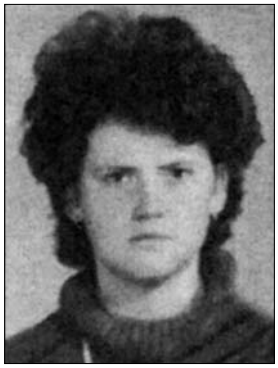

Кирилович Леся Омелянівна

Кириченко (Голубчик) Луїза (Ліля) Леонтіївна

Китастий Григорій Трохимович

Китастий Віктор Григорович

Китастий Петро Іванович

Китастий Юліян Петрович

Кіндзерявий–Пастухів Сергій

Кіндратович Петро Дмитрович

тист України (з 1992). Двоюрідний брат Г.Китастого. З 1942 – член капели бандуристів ім. Т.Шевченка, соліст квінтету бандуристів (з 1959) при капелі. В 1991 і 1994 з капелою гастролював по містах України. 1972 – при філії ОДУМ у Детройті організував вокальний дівочий ансамбль „Фіялки", який під його керівництвом набув популярності (записано репертуар „Фіялок" на грамплатівку). Крім цього Петро К. керує церковним хором при катедрі св. Покрови в Детройті. Серед учнів В.Родак, Т.Чорний та ін.

Літ.: Жеплинський Б. Семенюк М. КИТАСТИЙ Петро Іванович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С.409; Мистецтво України. Біограф. довідник під ред. А.В.Кудрицького. Київ. Укр. енциклопедія, 1997. – С.295; (Б.а.) Бандура (США), № 11-12, січень-квітень, 1985.

КИТАСТИЙ Юліян Петрович (1958 – м. Детройт, Міч.) – бандурист, музичний керівник Школи Кобзарського Мистецтва в Нью-Йорку (з 1980). Син П.Китастого в якого навчався грати на бандурі. Закінчив Конкордський університет (Монреаль, Канада). Був викладачем кобзарського курсу в Ратгерському Університеті та керував численними кобзарськими курсами в США, Канаді й Австралії. Є членом Капелі Бандуристів ім. Т.Шевченка і ансамблю „Гомін степів". У складі капели бандуристів ім. Т.Шевченка, її тріо, та Канадського муз. театру неодноразово гастролював в Україні. Його батько і дід емігрували до Америки з славною Капелою бандуристів ім. Т.Шевченка, з якою ціла його родина була постійно пов'язана.

Літ.: Горняткевич А. Кобзарське мистецтво Григорія Китастого // НТЕ, - 1993, №5-6; Жеплинський Б. Китастий Юліян Петрович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, – С.409;

КИРИЛОВИЧ Леся Омелянівна (13.01.1966, м.Калуш Івано-Франківської обл.) – бандуристка., педагог У 1981 закінчила Калузьку ДМШ, у 1985 – Івано-Франківське музучилище ім. Д.Січинського. у 1992 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Войншівській ДМШ Калузького р-ну Івано-Франківської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – 45.

КИРИЧЕНКО (Голубчик) Луїза (Ліля) Леонтіївна (23.09.1955, м. Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1972 закінчила Здолбунівську ДМШ(клас викладача М.М.Стешин), у 1977 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач Здолбунівської ДМШ. Нині на пенсії, живе під Києвом. Її учні Ірина Гульчук, Оксана Дзюбрик навчались у Рівненському музучилищі, Оксана Глимбоцька – у Луцькому педучилищі.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – 45.

КИЦАК Лілія – бандуристка. Вчилась в Дрогобицькій музичній школі і Дрогобицькому училищі. Закінчила Київську консерваторію по класу бандури Павленко. В репертуарі „Плач Ярославни".

Літ: Виступ Л.Кицак в програмі „Арт молодим" по телебаченні 23.07.1994 р.

КИЯШКО (Кіяшко) **Севастьян Григорович** (1843, м.Березне на Чернігівщині – ?) – кобзар і лірник. Учень кобзаря А. Шута і перший вчитель „пан-отець" уславленого лірника Авраама Гребеня. Грав думи, знав багато псальиів. Про нього говорили, що він „не тільки на всю Чернігівщину, але й на всю Росію" музикант.

Літ.: Жеплинський Б. КИЯШКО Севастьян Григорович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С.413; Юсов А. Лирник Гребень. М.,1961.

КІКОТЬ Іван – бандурист і майстер бандур з с.Сушки Гельм'язівського р-ну Черкаської обл.

Літ.: ІМФЕ, Ф.6-4/185, л.36.

КІКОТЬ Павло (90 рр. XIX ст., м.Геленджик – І пол. XX ст.) – кубанський кобзар. Є про нього свідчення Чворуна Михайла Даниловича (1898-1996), (ст. Сіверська, 1984).

Літ: Нирко О.Ф., 2006 - С.275.

КІНДЗЕРЯВИЙ–ПАСТУХІВ Сергій (1922, на Волині) – бандурист, співак, диригент, священик, художник, педагог. Змалку співав в шкільному хорі в м. Холм і архієрейському хорі. Вчився спершу в Луцьку, далі в Холмській гімназії, де 1940 бандурист Кость Місевич організував вивчення гри на бандурі, подарував К. бандуру власної роботи і навчив грати. 1941 – К. вперше виступив як бандурист на гімназійному Шевченківському вечорі. Далі багато виступав з К.Місевичем і його дружиною, а також самостійно. 1943 – у Вінниці К. потрапив в німецьку в'язницю, де занедужав. Після в'язниці деякий час жив в родинному селі на Поділлі. Виступав як бандурист виконуючи думи, історичні пісні, релігійні канти. У Вінниці почав вивчати медицину, але не закінчив. Закінчив богослов'я і філософію, став священиком. Диригував церковним хором. 1950 – емігрував, жив у США, де організував Школу Кобзарського Мистецтва, де вчив грати на бандурах. На бандурі грає його дочка Оля, підготував низку молодих бандуристів. Автор багатьох обробок для бандури укр. нар. пісень, зокрема релігійних. Обдарований митець-художник, автор кількох полотен присвячених кобзарству „Кобзар", „Лірник", „Перебендя", „Дума про смерть козака-бандуриста", власний „Автопортрет" (1966) та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Калениченко А. Кіндзерявий–Пастухів Сергій // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С.414 -415;

КІНДРАТОВИЧ Петро Дмитрович (10.06. 1928, с. Бунів Яворівського р-ну Львівської обл. – 4.11.1996, м. Львів) – інженер будівельник, бандурист, громадський діяч, пу-

бліцист. Після навчання в місцевій сільській школі в 1944 закінчив торговельну школу, а в 1946 – середню школу №1 в м. Яворові. В 1952 – закінчив Львівський Політехнічний інститут (спеціальність: міські шляхи). В час навчання в інституті освоїв гру на бандурі і виступав в інститутській капелі бандуристів, добре співав (голос бас), яку створив і якою керував Олег Гасюк. Капела в 1950 виступала в Москві, після чого почались масові арешти капелян. Після закінчення інституту працював інженером на Сахаліні, далі в Білорусії та м.Ніжині на Чернігівщині, а з 1956 у Львові (головний інж. „Західшляхбуд" і заст. нач. „Облшляхбуду"). З 1970 – збирав матеріали про Яворівщину та визначних діячів цього краю (зокрема про о.О.Лозинського, О.Маковея, Ю.Липу та інших). Один із співзасновників культурно-просвітницького товариства ім.О.Маковея в Яворові. Автор публікацій в часописах Яворова.

Літ.: Дацко В. Яворова віть. Львів: Логос, 2009. – С.162; Жеплинський Б. КІНДРАТОВИЧ Петро Дмитрович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С.415.

КІНДРАЧУК Остап Юркович (13.11.1937, с.Котиківки Городенківського р-ну Івано-Франківської обл.) – кобзар-бандурист, краєзнавець. Змалку співав. Грати на бандурі вчився у бандуриста і керівника Ялтинської капели бандуристок ім. С.Руданського - Олексія Нирка, далі техніку гри вдосконалював самостійно. Живе у м. Ялта, працював на швидкісному теплоході „Комета". Полюбив море, зібрав велику бібліотеку та цікаві експонати з історії козаччини, зокрема козацьких морських походів. Опублікував дописи з цих проблем. Активний учасник Ялтинської народної самодіяльної капели бандуристок ім.С.Руданського, постійно виступає і як соліст-бандурист (зокрема у Львові і в Польщі). У його репертуарі народні думи: „Буря на Чорному морі", „Про козака Голоту", „Про козака бандуриста", літературна імпровізація М.Рильського „Дума про матір Україну", багато укр. нар. пісень („Сагайдачний", „Про Морозенка", „Зажурилась Україна", „Тиха Кубань", „Ой, ходив чумак" та інші), а також твори композиторів та власні імпровізації. О.Кіндрачук учасник з'їзду кобзарів та лірників (1990) у Києві та інших кобзарських з'їздів, нарад, урочистих подій та маніфестацій. Знімався в телефільмі „Шляхами кобзарськими" (Укртелефільм, 1988), член Всеукраїнської (тепер Національної) Спілки кобзарів України, Крим.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. - С.122; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Львів: Львівська наукова бібліотека ім.. В.Стефаника НАНУ, 2002. - С.124-132; Жеплинський Б. КІНДРАЧУК Остап Юркович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С.415.

КІНЗЕРСЬКА Любов Василівна (11.08.1960, с.Верхня, Івано-Франківської обл..) – кубанська бандуристка.

Літ.: Нирко О.Ф., 2006. - С. 275; Решетник Л. Родом из песни // Кубанские новости.-1995; Пороги Любови Кинзерской // Кубанские новости.-1995.-15 апреля.

КІРИШКО Наталія Володимирівна (11.09. 1980, м. Кузнецовськ Рівненської обл.) – бандуристка. У 1995 закінчила Кузнецовську ДМШ (клас викладача Н.Л.Шеруди), у 1999 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.46.

КІРІЧКО (МАТКОВСЬКА) Марія Марківна (1.05.1926, с. Керсунівка Петровського р-ну Кіровоградської обл.) – бандуристка, керівник ансамблів. Батько добре грав на скрипці та цимбалах, мама гарно співала. Дідусь родом із Львівщини. В сім'ї завжди звучала народна пісня і музика. Закінчила Дніпропетровську вечірню музичну школу (по класу бандури В.І.Носачевського) і почала працювати вчителем співу в школі №96, де організувала гурток бандуристів, який на районному огляді худ. самодіяльності зайняв перше місце. Далі працювала в будинку культури ім. Бабушкіна, де також організувала ансамбль бандуристів. яким керувала до виходу на пенсію. Вже пенсіонером створила ансамбль бандуристів „Барвінок" при Дніпропетровській школі №97, яким керувала безплатно. Ансамбль багато виступав, були гарні відгуки в книзі відгуків та пресі.

Літ.: Лист Кірічко М.М. до Жеплинського Б. від 4.11.1990.

КІСІЛЬ Тимофій Федорович (4.02.1910, м. Мілерово, тепер Луганської обл. – 1986, м. Дніпропетровськ) – бандурист, учасник художньої самодіяльності м.Дніпропетровська, куди переїхав після Революції. Тут захопився бандурою, навчився грати і став виступати як бандурист. Сам робив добрі бандури, добре грав і співав. Працював водієм трамваю. Приймав участь у різних святкових і тематичних концертах. Його син Володимир та дочка Віра також грали на бандурах.

Літ.: Жеплинський Б. КІСІЛЬ Тимофій Федорович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К., 2008, - С.418-419. Приватний архів Жеплинського Б. Лист Кірічко М.М.(Дніпропетровськ) до нього від 14.12.1990.

КІТ (Ралько) Галина Василівна (7.03.1956 м. Львів) – бандуристка, інженер. Закінчила хіміко-технологічний факультет Львівського Політехнічного інституту. Староста капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту та капели бандуристів „Заспів", яими керували Віра та Богдан Жеплинські.

Літ.: Жеплинський Б. Співав "Заспів" відважно. // Кобзарськими сежинами. – С.229.

Кіндрачук Остап Юркович

Кіришко Наталія Володимирівна

Кірічко (Матковська) Марія Марківна

Кісіль Тимофій Федорович

Кіт (Ралько) Галина

Кіт (Соломчак) Лариса Семенівна

Кіщук Ірина Василівна

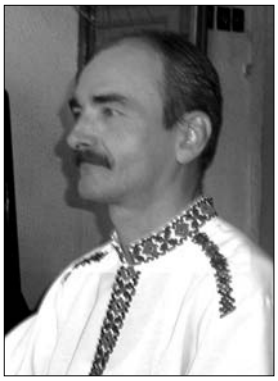

Кіт Роман Іванович

КІТ (Соломчак) Лариса Семенівна (2.01.1948, м. Львів) – бандуристка, педагог і виконавець. Вчилась у Львівській музичній школі ім. С.Крушельницької. Заочно закінчила Львівську консерваторію ім.М.Лисенка. Вчилась у В.Герасименка і Г.Менкуш. Працювала в Миколаєві Львівської області, де при музичній школі відкрила клас бандури, а також у різних установах Львова як викладач гри на бандурі, учасник ансамблів. Серед її учнів О.Баран, Немеш, О.Дуляба та інші. З 1997 – пенсіонер. Живе у Львові.

КІТ Роман Іванович (16.11. 1961, м.Львів) – директор капели бандуристів „Карпати", контрабасист, скрипаль. В 1976-1980 р.р. навчався в Львівському державному музичному училищі по класу скрипки. В 1984 році закінчив Рівенський державний інститут культури як керівник оркестру українських народних інструментів. 1986-1988 рр. працював спочатку методистом,а потім відповідальним секретарем Львівського обласного відділення Музичного товариства України. 1988-1990 рр. працював старшим методистом музичного жанру в обласному будинку художньої самодіяльності. З 1990 року по даний час працює артистом капели бандуристів «Карпати». З 2006 року – директор – розпорядник капели. В репертуарі капели звучать такі його обробки: «Ой три шляхи широкії» муз.Я.Степового сл.Т.Шевченка; «У Києві на Подолі» на сл. Т.Шевченка; «Ой, під вишнею" - пісня Виборного з опери М.Лисенка «Наталка Полтавка»; Народні пісні: „Казав мені батько», «Ніч, яка місячна», „Шумить явір», «Тільки у Львові», «Там,де Ятрань круто в`ється», „Повій вітре на Вкраїну». На сл.С.Руданського «Пошли нам Боже нині Богунів» муз.Ю.Токаря сл.Є.Лещук; «Явір і яворина» муз.І.Білаша сл.Д.Павличка.

КІШКА (КОШКА) Петро (близько 1896, с.Козла на Чернігівщині-?) – сліпий лірник. В 18 років вже добре грав і співав. Мав велике стремління збільшувати свій репертуар, в чому йому допомагав його зрячий брат. Вдвох із лірником Василем Лімозом популяризували псальми книжного походження. Знав добре творчість Т.Шевченка і деякі етнографічні записи, а також багато різних оповідань.

Літ.: Жеплинський Б. Кішка (Кошка) Петро // ІМФЕ УМЕ. К.: 2006, Т. 2, – С.420; Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуару та побуту старцівства в західній Чернігівщині. Родовід, ч.6, 1993, – С.90.

КІЩУК Ірина Василівна (13.05.1963, с. Немирівка Червоноармійського (Радивилівського) району Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1977 закінчила Червоноармійську ДМШ (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури ДМШ в с. Рудня-Почаївська Червоноармійського району. Згодом виїхала в Росію.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.46.

КІЯШКО Севастіян – див. Кияшко Севасіян Григорович.

КЛЕВЧУЦЬКИЙ Юрій - драматичний артист і бандурист. Походив зі Східної України, але в 1937-1939 працював в театрі Юрія Кононіва в Галичині і вчив грати на бандурі. Серед інших в нього вчився згодом відомий бандурист-віртуоз Зиновій Штокалко.

Літ.: Юркевич В. Лист до редакції. Бандура, №1(5), 1982, березень. - С.39.

КЛЕЩЕНКО Микола Галактіонович (1902, Бориспіль на Київщині). Учасник Київської капели бандуристів, а з 1929 учасник різних мандрівних капел.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 8.12.1970.

КЛИМЧУК Галина Петрівна (13.12.1968, с. Клевань Рівненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1984 закінчила Клеванську ДМШ (клас викладача Л.Д.Гончаренко), у 1988 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач музики і співу в Клеванській ЗОШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.46.

КЛИМЧУК (Мирончук) Ганна Тимофіївна (7.07.1941, с.Глинськ Здолбунівського р-ну Рівненської області) – бандуристка, педагог. У 1964 закінчила Рівненське музучилище, у 1970 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ), клас викладача А.Ю.Грицая. Викладач бандури і теорії музики в Здолбунівській ДМШ. З 1972 – керівник ансамблю бандуристок школи.

Учні: Галина Топоровська, Надія Цибульська, Тетяна Шевчук, Олена Дяченко закінчили Рівненське музучилище; Зоя Рой – Дрогобицьке музучилище, Сірик І. – Рівненський інститут культури; Алла Хрусь – Рівненський інститут культури; Людмила Хрусь – Дубенське училище культури.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.46.

КЛИМЧУК Тетяна – учасниця і солістка Кримської капели бандуристок ім. Степана Руданського в м. Ялта (Крим).

Літ.: Бандура, №37-38, липень-жовтень, 1991, – С.40 (фото).

КЛІМЧЕНКО Леся – бандуристка з Чікаго. Вчилася грати на бандурі в Олі Олійник. Навчалася розмовної англійської мови в Гаспер коледжі. Під час навчання в коледжі для учасників свого класу вирішила розказати про історію бандури й виконала пару українських пісень".

Літ.: Оля Олійник Цікава історія. // Бандура, №78, 2002, - С. 23.

КЛІЩ Оксана Михайлівна (15.11.1980, с.Нижнів Тлумацького р-ну Івано-Франківської обл.) – бандуристка. У 2000 закінчила Івано-Франківське музучилище, у 2005 – РДГУ, клас викладача Н.Є Турко. З того ж року викладач бандури у Тлумацькій ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.46-47.

КЛОЧКО Іван Петрович – кобзар, учасник республіканської конференції народних співців 1939 в Києві.

Літ.: ІМФЕ, список учасників конференції.

КЛЮБА Іванна – бандуристка, лауреат міжнародного конкурсу, студентка Львівської Національної музичної академії ім. М.Лисенка.

КЛЮФАС Уляна – бандуристка і співачка (сопрано) із м. Сіракузи. Ще студенткою коледжу в Бінгентоні, опанувавши гру на бандурі, брала участь у концертах, виступала по телебаченні з бандурою, її фото друкувались в часописах і журналах. Виступала також в дуеті з сестрою Христиною (голос альт) на багатьох концертах та фестивалях.

Літ.: Л.Б. Гурток юних бандуристів в Сіракузах // Бандура, № 3-4, липень-жовтень, 1981, С.33.

КЛЮФАС Христина – бандуристка і співачка (альт). Працюючи учителькою українознавства в м.Сіракузах, сама опанувавши добре гру на бандурі організувала при цій школі курс гри на бандурі. Десять учасників цього курсу успішно виступали на концертах в Сіракузах. А Христина Клюфас разом з своєю сестрою Уляною стали відомими бандуристками. Їх співом і грою захоплювалися слухачі. Вони виступали на багатьох концертах і фестивалях.

Літ: Л.Б. Гурток юних бандуристів в Сіракузах. // Бандура, № 3-4, липень-жовтень, 1981, С. 33.

КЛЮЧЕНКО Микола Петрович – черговий по станції Краснодар, основоположник і активний учасник ансамблю бандуристів с. Наталино Красноградського р-ну на Харківщині, з 1945 по 1954 під керівництвом Ю.Сенченка з успіхом виступав на Харківщині та Полтавщині. В 1955 на базі ансамблю був організований оркестр українських народних інструментів.

Літ.: Комаренко, 1960.

КМЕТЬ Ірина – бандуристка.

Літ.: Кметь І. Передріздвяний концерт юних бандуристів у Львові. // Бандура, №73-74, липень-жовтень, 2000, С. 54-56 і фото (С.56).

КНЮХ Іван – кобзар з с.Хомутці біля Миргорода.

Літ.: Укр. нар. думи, т. І корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

КОБЗАР з с. Комишня Миргородського пов. Полтавської губ. Пан-отець, вчитель кобзарів Матвія, Івана, Охтанаса.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.3.

КОБЗАР – малий хлопець (років 12), якого в 1876 П.Мартинович бачив у кобзаря Крюковського. Серед сліпців він грав на кобзі „Вербунки".

Літ.: ЦДІА Львів, Ф.688, о.з. 191, л.299.

КОБЗАР Грицько (XVIII ст..) диви Грицько або Грицько Кобзар - легендарний кобзар-гайдамака, про якого існує декілька версій. Народний переказ розказує, що був він ватажком повстансько-козацького загону. Його підступно вбили вороги України „підкравшись рибалками" десь біля Канева. В канівському лісі „Кобзарів шпиль" - могилу цього безіменного героя ще в 70 рр. минулого століття показували П.Чубинському місцеві жителі.

Літ: Записки Юго-западного русского географического общества, т.І, К.,1874 - С. 289; Нагорний М. „Укр. нар. співці – кобзарі і лірники"// Народна творчість, 1939, С.1.; Полотай М. Мистецтво кобзарів Радянської України, „Радянська музика", 1940, №6(23).

КОБЗАР другий – товариш „самого главного" Хорольського пов. Полтавської губ..

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1009, л.94.

КОБЗАР з бородою – Гадяцького пов. Полтавської губ..

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.2.

КОБЗАР з бородою – Лубенського пов., Полтавської губ. Співав багато пісень.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.2.

КОБЗАР „самый главный" – Хорольського пов. Полтавської губ. Русявий.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.2.

КОБЗАР старий – з с. Кукшин Ніжинського р-ну Чернігівської обл..

Літ.: Запис М.П.Полотая (м.Київ) 1946 року.

КОБЗАР Карпо – див. Лудильник (Кобзар) Карпо.

КОБЗАР Федір Тимофійович (27.04.1891, с.Никольське Білгородської обл. – 1967, на Кубані) – бандурист, керівник капели. Керував міською капелою бандуристів при Будинку культури в м.Феодосії.

Літ.: Архів Б.Жеплинського. Лист О.Нирка від 10.04.1969. Жеплинський Б. КОБЗАР Федір Тимофійович // ІМФЕ УМЕ. К.: 2006, Т. 2, - С.443.

КОБЗЕЙ Михайло (17. 12.1904, Солотвино-Заріччя на Станіславівщині – 5.12.1993, Рочестер) – бандурист, учасник капели бандуристів, різьбяр бандур, митець. Походив з родини, в якій було восьмеро дітей, але Михайло був обдарований кількома талантами, особливо різьбярством, а також виробництвом бандур. В часи німецької окупації був вивезений німцями разом з братом Іваном на роботу до Німеччини. Був доброю, релігійною людиною, бо така була вся його родина. Був українським патріотом, жертвував на українські цілі. Був щасливий, що дочекався Незалежної України. Свою бандуру, на якій грав в капелі бандуристів ім.Т.Шевченка в Детройті пода-

Климчук Галина Петрівна

Климчук (Мирончук) Ганна Тимофіївна

Климчук Тетяна

Клімченко Леся

Кобзей Михайло

Кліщ Оксана Михайлівна

Клюфас Уляна

Клюфас Христина

рував Українському музею в Нью-Йорку.

Літ.: Стефанія Чорна-Досінчук Михайло Кобзей. // Бандура, 1994, №49-50. – С.59.

КОБИЛЯНСЬКИЙ Леонід Леонідович (1929, с. Ізяслав, тепер Хмельницької обл.) – бандурист. До 1956 працював на підприємствах електриком. 1952 – поступив в полтавську вечірню музичну школу для дорослих, яку закінчив 1956 по класу бандури. В 1956-1960 – керівник гуртка бандуристів у БК ім. Дроб'язко м. Запоріжжя. В 1961-1963 керівник ансамблю бандуристів Дніпропетровської обл. філармонії, а в 1963-1964 – соліст Запоріжської обл. філармонії. 1971 – закінчив Запорізьке музичне училище (клас бандури). З 1965 – педагог дит. муз школи м.Миргород Полтавської обл. Лауреат Респуб. Конкурсу-фестивалю УРСР присв. 100-річчю з дня народження В.І.Леніна.

Літ.: Приватний архів Б.Жеплинського (м.Львів)

КОБРО Іван Васильович (1903 -1971) – столяр Конотопського заводу КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241),травень-червень, 1993, С.59-62.

КОВАЛЕНКО Хома – народний кобзар. У нього вчився співати думи Гришко Олександр Логвинович з містечка Лютеньки Гадяцького пов. на Полтавщині. Від Гришка записані думи: „Про удову", „Про брата і сестру" та „Плач невольників", які він виконував під гру лірника (найманого), з яким ходив.

Літ.: Колеса Ф. Мелодії українських народних дум. Матеріали до української етнології, Львів, 1910.

КОВАЛИК Ірина Макарівна (30.07.1954, м.Камінь-Каширський Волинської обл.) – бандуристка, керівник. У 1972 закінчила Луцьке культосвітнє училище, у 1991 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Керівник ансамблю бандуристів у Камінь-Каширському БК Волинської області.

Літ.: Столярчук Г., Топоровська Г. - С.47.

КОВАЛЬ – лірник із Волині. Вчився у Гуменюка. Заплатив за науку 30 крб. за три роки.

Літ.: ЦДІА Ф 688, оп.1, о.з.192.

КОВАЛЬ Анастасія Володимирівна (8.05. 1986, м.Чернівці) – бандуристка, виконавець. У 2001 закінчила Вінницьку школу мистецтв (клас викладача К.В.Чумакової), у 2005 – Вінницьке училище культури і мистецтв ім. М.Д.Леонтовича (клас викладача А.В.Москаленко). З того ж року навчається в РДГУ(клас старшого викладача Н.Є,Турко). У складі ансамблю бандуристів училища учасниця обласного конкурсу кобзарського мистецтва ім.В.Перепелюка „Струни вічності"(Вінниця, 2004).

КОВАЛЬ Галина – бандуристка. Учениця В.Зелінської.

Літ.: Бандура, №59-60, січень- квітень. 1997, С.25, фото.

КОВАЛЬ Михайло Дмитрович (21.11.1948, с.Великий Хутір, Драбівського р-ну Черкаськ. обл.) – кобзар-бандурист. Працював на цегельному заводі, заочно вчився в Черкаському відділенні Київського інженерно-будівельного інституту. 1967 – навчився грати на бандурі в капелі бандуристів при Будинку вчителя. Після служби в армії закінчив Київський інститут іноземних мов, працював вчителем іноземних мов, музики і співу. Добув старосвітську бандуру і став виступати як бандурист. Учасник багатьох кобзарських сходів, нарад, фестивалів, свят в Черкасах, Києві, Дніпропетровську, Львові та інш., дійсний член Всеукраїнської (тепер Національної) спілки кобзарів (з 1996). Репертуар дуже різноманітний та багатий. Укр. нар. пісні: історичні („Про зруйнування Січі", „Про Супруна", "Про Богуна", „Ой 1791року" та інші), козацькі („Забіліли сніги", „Ой на горі огонь горить", „Ой пущу я кониченька" та інші), чумацькі („Ой ходив чумак", „Ой чумаче, чумаче", „Да їхав чумак з Криму до дому" інші), ліричні пісні, колядки, псальми („Про Олексія Божого чоловіка", „По горам, горам сам Господь ходить", „Про грішні душі"), пісні на слова Т.Шевченка та про Т.Шевченка (в тому числі „Учітеся, брати мої", „Мені однаково", „Кавказ" – до всіх творів мелодія власна). Народні думи: „Про смерть козака-бандуриста", „Про Марусю Богуславку, „Про Олексія Поповича", „Невольничий плач", „Про трьох братів Самарських". Власні твори: „Моя Україно"(на слова М.Шамрая), „Козацька душа" (на сл. В.Даника), на власні слова „Про сибірську кобзу" і „Яничари" та інш.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. - С.123.

КОВАЛЬ Олекса Семенович (23.03.1909, с. Підгороднє на Дніпропетровщині – 23.03. 1979, там само) – кобзар, майстер бандур. Малим хлопцем вчився в майстра теслярства і почувши гру місцевого кобзаря Івана Ляшенка (Старченка) вирішив сам собі зробити кобзу, що і здійснив. Дістати струни і настроїти бандуру допоміг дніпропетровський музикант, диригент і бандурист Феодосій Часник, який став першим його вчителем. Далі К., вдосконалював гру самостійно, бо Часник раптом помер. В 1930 – володів вже численним репертуаром і почав виступати в концертах. 1931 -1933 – служба в армії (з бандурою). Після служби в армії організував гурток бандуристів, з яким виступав на оглядах художньої самодіяльності. Учасник війни, брав участь в боях за Одесу, Сімферополь, Кавказ, в обороні Сталінграду. В смоленських лісах сам виготовив собі нову бандуру, з якою пройшов до Ельби і висту-

пав в концерті у День Перемоги. Після війни працював кіномеханіком у рідному селі, де організував ансамбль бандуристів та заклав музей при місцевому клубі. Керував ансамблем і часто виступав, як соліст- бандурист. За успіхи в мистецтві та громадську роботу нагороджувався грамотами та дипломами, а в 1967 – орденом „Знак пошани". Виготовив декілька добрих бандур, одну із яких, мистецьки оздоблену, в 1971 передав у дар музеєві Лесі Українки у Києві. Розчарований комуністичним режимом покінчив життя самогубством.

Літ.: Жеплинський Б. Коваль Олекса Семенович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2 – С. 451; Жеплинський Б. Коваль Олекса Семенович // Кобзарі. Бандуристи. Львів: Академічний експрес, 1997. Комплект листівок.

КОВАЛЬ Олександра Олексіївна (03.06.1930) - член Національної Спілки Кобзарів України Дніпропетровська обл.

КОВАЛЬ Олесь – бандурист і лірник зі Львова. Гри на бандурі навчився у капелі бандуристів хлопців „Гамалія" Центру Творчості дітей та юнацтва Галичини (кер. Т.Шаленко). Навчався в НУ „Львівська Політехніка" в Інституті енергетики та систем керування. Виступав з бандурою на Шевченківських концертах в НУ „Львівська Політехніка". В репертуарі пісня „Суботів" у його власній обробці та інші.

Літ.: Шиян О. Тобі, Кобзарю, наш уклін. - Аудиторія, НУ „Львівська Політехніка", ч.9 від 25-31 березня 2005; Ковальчук Д.Б. Участь кобзарів та бандуристів Львова у Шевченківських концертах.. // Тарас Шевченко та кобзарство. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 14-16 квітня 2010 р. – Львів, 2010. – С. 150-153.

КОВАЛЬВАХ Прокопій Петрович (поч. XX ст.) – лірник. Товаришував з лірником Григорієм Полунцем з Полтавщини, від якого навчився („пререйняв") твір „Вдова".

Літ.: ІМФЕ, фонд Н.Білозерського.

КОВАЛЬОВА Катерина Іванівна (1912 - ?) - токар конотопського заводу КМЕЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241),травень-червень, 1993, - С.59-62.

КОВАЛЬОВА Наталія Миколаївна (1978, м.Сарни Рівненської області) – бандуристка, солістка-вокалістка. У 1990 закінчила Сарненську ДМШ, у 1994 – Львівську ДМШ-інтернат ім. С.Крушельницької (клас професора Л.К.Посікіри), у 1999 – Львівську музичну академію ім. М.В.Лисенка (клас народної артистки України, професора Л.К.Посікіри). Лауреат міжнародних конкурсів: Хмельницький 1995; ім. Г.Хоткевича (Харків, 1998), вокалістів П.Домінго (Лос -Анжелес, 2004), І премія Товариства Й. Штрауса на конкурсі оперних співаків ім. О.Жарардіум (Кобург, Німеччина). Провідне сопрано німецької опери над Рейном (Дюссельдорф).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.47.

КОВАЛЬСЬКИЙ Марко Лукич (1906-1986) – бандурист, організатор колективів бандуристів в Криму. Юнаком співав у сільському хорі, далі в армійських ансамблях, де познайомився з бандуристами професіоналами. З того часу бандура стала супутницею на все його життя. Вже п'ятдесятирічним поступив вчитися до культосвітнього училища м. Сімферополя, де вивчав теоретичні дисципліни, оркестровку, основи хорового мистецтва. Крім бандури опанував інші нар. інструменти: баян, цимбали, сопілки, контрабас. В 1962 створив в м. Джанкой (Крим) капелу бандуристів, працювати з якою на першому етапі створення йому допомагав тоді методист Республіканського будинку творчості В.Д.Сухенко. Професійно зростав керівник капели і разом з ним росли його учні, зокрема солістки капели Ніна Забужко та Надія Горина, які стали професійними музикантами. Джанкойська капела бандуристів стала відомою і за межами Криму, виступала на відкритті Північно-Кримського каналу. А на Республіканському конкурсі присвяченому 150-річчю з дня народження Т.Г.Шевченка була нагороджена бронзовою медаллю. Вже пенсіонером, залишивши капелу в Джанкої, Марко Ковальський створив ще капелу бандуристів у Червоногвардійському районі в с. Гвардійське Сімферопольського р-ну. Бандура, на якій грав Марко Ковальський знаходиться в музеї кобзарства Криму і Кубані РВНЗ „Кримський гуманітарний університет" в м. Ялта (бандура №9, згідно з реєстром музею складеного О.Ф.Нирком).

Літ.: Омельченко А. Певучая бандура // Крымская правда, №230, 1969; Повідомлення Ірини Куровської.

КОВАЛЬЧУК (Вегрихт) Зінаїда Юріївна (1. 11. 1964, с. Симонів Гощанського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1982 закінчила Гощанську ДМШ (клас викладача А.В.Грицини), у 1985 – Дубенське культосвітнє училище. З того ж року викладач бандури у Володимерецькій ДМШ, з 1987 – Гощанській школі мистецтв. Учасник тріо бандуристок у складі Антоніна Грицина, Олена Гац, Зінаїда Ковальчук.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.47.

КОВАЛЬЧУК Галина Іванівна (23.04.1970, м. Підволочиськ Тернопільської області) – бандуристка. Закінчила Підволочиську ДМШ, Хмельницьке музичне училище, РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Методист Підволочиського будинку культури.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.47.

КОВАЛЬЧУК (Жеплинська) Дарія Богданівна (11.05.1957, м.Львів) – інженер хімік-

Кметь Ірина

Ковалик Ірина Макарівна

Коваль Анастасія Володимирівна

Коваль Галина

Ковальчук (Жеплинська) Дарія Богданівна

Коваль Михайло Дмитрович

Коваль Олекса Семенович

Коваль Олесь

технолог, пелагог, музикант, грає на бандурі і цимбалах, магістр релігійних наук. Дитячі роки провела в м.Новий Розділ на Львівщині. Вчилась у Новороздільській дитячій музичній школі по класу фортепіано. В 1967-1969 р. була учасницею дитячої капели бандуристів «Струмок» БК м. Новий Розділ,, якими керували Богдан та Роман Жеплинські, де освоїла гру на бандурі. В 1969 разом з родиною переїхала до м Львів. Тут продовжувала навчання у Львівській музичній школі №1 по класу фортепіано, яку закінчила в 1972. Після закінчення СШ №79 в 1974 поступила вчитися у Львівський політехнічний інститут (пепер – Національний університет «Львівська Політехніка»). Під час навчання в інституті освоїла самотужки гру на цимбалах і стала грати на цимбалах в капелі бандуристів «Заспів» Львівського політехнічного інституту та в капелі бандуристів і в ансамблі укр. нар. інструментів ПК «Львівхімсільгоспмаш», якими керували батьки Богдан та Віра Жеплинські. Була учасницею інститутських фестивалів-оглядів «Весна Політехніка». В 1979 закінчила навчання та отримала диплом за спеціальністю інженера хіміка-технолога.

З 1979-1995 працювала інженером в Львівському науково-дослідному інституті матеріалів. Займалася дослідницькою працею. Має 5 авторських свідоцтв на винаходи. Тут також грала на цимбалах в ансамблі укр. нар.інструментів. В 1999 закінчила педагогічне відділення Дослідницького центру міністерства освіти України при Львівській Політехніці, здобувши другу вищу освіту –викладач хімії та біології. З 1995 до 2000 викладала предмет «Християнська етика» у львівській СШ №84, оргганізовувала вечори відпочинку учнів та педагогів, концерти з участю бандуристів Львова. З 2000 і по сьогодні Д. Ковальчук працює в Українському Католицькому Університеті референтом вечірньої форми навчання Катехитично-педагогічного інституту. В 2005 закінчила магістратуру Українського Католицького Університету, захистивши наукову працю на тему: «Кобзарство в церковно-релігійній традиції українського народу.». Д.Ковальчук виступає з доповідями на наукових конференціях з проблем кобзарства, зокрема в Кримському гуманітарному університеті (м.Ялта, червень, 2005),. в Державній академії керівних кадрів культури і мистецтва (м.Київ, 14.10.2005), Тернопільському педагогічному університеті (квітень. 2006), на конференції «Тарас Шевченко і кобзарство» (НУ «Львівська Політехніка», Львів, 14-16 квітня 2010).

Тв.: Ковальчук Д. Кобзарство в церковно-релігійній традиції українського народу // Матеріали науково-практичної конференції: Кобзарство в контексті становлення української професійної музичної культури. 14 жовтня 2005. Київ. – С.33-36; Ковальчук Д. Діти священиків Галичини-продовжувачі кобзарської традиції. // Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. Тернопільський навціональний педагогічний університет ім. В.Гнатюка. Національна музична академія України ім.П.Чайковського. Тернопіль – Київ, №1(16), 2006, – С. 16-19; Ковальчук Д. Християнські мотиви у духовності та репертуарі кобзарів. // Проблеми педагогікп мистецтва, серія: Кобзарське мистецтво. Кримський гуманітарний університет. м.Ялта, 2008 – С.25-31; Ковальчук Д. Життя прожити – не поле перейти. До 80-ти річчя Богдана Жеплинського – Львів: Галицька видавнича спілка, 2009. – 40с; Ковальчук Д.Б. Участь кобзарів та бандуристів Львова у Шевченківських концертах. // Тарас Шевченко та кобзарство. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 14-16 квітня 2010 р. – Львів, 2010. – С. 150-153.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобхарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С. 58; Жеплинський Б. Співав «Заспів» відважно // Кобзарськими стежинами. – Львів: НАНУ Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника, 2002. - С.228 -233; Жеплинський Б. Ковальчук (Жеплинська) Дарія Богданівна // Українська журналістика в іменах. Матеріали до енциклопедичного словника за ред. М.М.Романюка. Випуск 13. Львів: НАНУ Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділення «Науково-дослідний центр періодики», 2006. – С.209-210; Кіндратович Л. Могутня крона розів'ється лише тоді, коли є міцне коріння . // Аудиторія, Львів, 2002, 1-7 листоп., - С.10.

КОВАЛЬЧУК І. – бандурист ансамблю бандуристів в Америці.

Літ.: Бандура, №29-30, липнь-жовтень, 1989, С. 2.

КОВАЛЬЧУК-БУРЯК Лариса (с.Хоростків Гусятинський р-н Тернопільської обл.) – бандуристка і співачка. Закінчила Тернопільське музичне училище і Київську консерваторію (клас бандури С.Баштана). Батько Лариси походить з Лемківщини (художник-митець, диригент хорів). Лариса співала з дитинства під впливом бабусі, яка співала в церковному хорі. Лариса спершу грала на піаніно і скрипці, а згодом обрала бандуру. У Лариси чудовий голос (меццо-сопрано). На Республіканському конкурсі бандуристів у 1993 стала лауреатом. Закінчила аспірантуру при Київській консерваторії, в той час зустріла австралійського українця Олександра Буряка і стала його дружиною. Л.Ковальчук-Буряк багато виступала на Україні і закордоном (Німеччина, Франція, Австралія), зокрема з хором „Чумаки". Далі виступає багато в Австралії. В репертуарі Лариси: "Плач Ярославни" на слова Т.Г.Шевченка, муз. Ф.Кучеренка, укр. нар. пісні, а також інструментальні твори композиторів різних жанрів та епох. Її ви-

сокохудожні виступи користуються великим успіхом.

Літ.: Бандура, №59-60, січень-квітень, 1997, С.44 і фото.

КОВАЛЬЧУК Катерина Антонівна (8.05.1979) – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України Волинська обл., учасник тріо бандуристк „Дивоструни" – сопрано, бандура та ударні інструменти (м.Луцьк), художній керівник Мирослава Сточанська. Виступала в складі тріо на музичному фестивалі „Добрий день, свйонткі" (2004, м.Ольштин, Польща), учасник гастрольних виступів тріо в Німеччині (2005, округ Ліппе) та Польщі (2005, м.Хелм). Колектив має низку записів на Волинському радіо, телебаченні, здійснив запис компакт дисків „Радуйся, земле, син Божий народився!"(2005) та „Земле моя, земле, я люблю тебе..!" (2005). Репертуар тріо складають твори укр. композиторів-класиків, сучасникх композиторів, обробки укпр. нар пісень.

КОВАЛЬЧУК С. – бандурист, грав в ансамблі бандуристів, який організував Степан Ганушевський у Філадельфії. В ансамблі разом з ним грали М. Самокишин, В Бориско, Ст.Ганушевський, Л.Лямпіка та І. Раковський.

Літ: Бандура, №29-30, липень-жовтень, 1989, С.2.

КОВЕНЬ (Ковель) Петро (кін. XIX ст. – поч. XX ст.) – лірник, гармоніст. Учень С.Гуменюка. Спершу грав на лірі,згодом на гармоніумі, далі знову на лірі.

Літ.: Квитка.К. Об изучении быта лирников //Його ж Избр. труды В 2 т. – М., 1973. –Т.2; Сюта Б. Ковень (Ковель) Петро // ІМФЕ УМЕ. К.: 2008, Т. 2, - С.454.

КОВДРА Йосип (XX ст.) – лірник з с.Худяківці Борщівського р-ну Тернопільської обл. Від нього в 1910 записано (мабуть Роздольським) кілька пісень.

Літ.: Жеплинський Б. Ковдра Йосип // ІМФЕ УМЕ. К.: 2008, Т. 2, - С.454; ІМФЕ, Фонд Роздольського; Лист Галицького Я. до Б.Жеплинського від 25.01.1987.

КОВЛЕВА Марія Борисівна (19.03.1971, с. Красносілля Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1986 закінчила Володимирецьку ДМШ (клас викладача Т.Д.Лунковської, у 1989 – Дубенське культосвітнє училище (клас викладача В.І.Михасик). З того ж року – художній керівник, а з 1990 – директор Красносільського БК Володимирецького району. У 1996 закінчила Рівненський інститут культури (клас викладача З.А.Сингаєвської). З того ж року диспетчер, з 1999 – старший лаборант кафедри естрадної музики, викладач Рівненського інституту культури(нині РДГУ). З 1997 – учасник, з 2004 – керівник ансамблю бандуристок „Благовіст" у „Місії без кордонів". Учасники благодійних концертів „Діти Чорнобиля" в Німеччині та Швейцарії. Учасниками ансамблю з дня заснування були Анжела Романюк, Оксана Смагула, Галина Лаговська, Вікторія Качанова. Сьогодні учасники – Інна Міщена, Мирослава Солтис, Зоряна Пристай, Наталія Багрій (Чичановська), сопілкар Олексій Кожушко. Засновником і керівником ансамблю була доцент З.А.Сингаєвська.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.47.

КОВШАР Олександр Олексійович (30.08. 1905, м. Конотоп, тепер Сумської обл.) – бандурист, шорник Конотопського КВРЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст. Грати на бандурі вчився у Миколи Шуляка, Пилипа Кононенка. Грає з 1923. З 1927 – керівник капели бандуристів, з якою, крім міст і сіл України виступав у Пензі, Тулі, Саратові, Тамбові, Москві. У репертуарі укр. нар. пісні та балади, пісні на слова Т.Шевченка. Власні твори: «Сумщино, моя батьківщино», « Край села над ровом».

Літ.: Жеплинський Б. КОВШАР Олександр Олексійович // ІМФЕ УМЕ, К.: 2008, Т. 2. – С.456; Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241),травень-червень, 1993, - с.59-62.

КОГУЛЬКО (Скоробогатько) Інеса Іванівна (17.12.1931. м.Білопольє Сумської обл.). Народилася в сім'ї інженера теплоелектростанції. З бандурою познайомилася у свого вчителя бандуриста Д.В.Андрусенка. З 1964-1966 керувала ансамблем юних бандуристів при Палаці піонерів м.Суми. Приймала участь в капелі бандуристів при Палаці культури заводу ім. Фрунзе. Часто виступає разом з сестрами Оленою і Аллою, а також дочкою Тетяною. Приймала участь в Республіканських оглядах художньої самодіяльності, фестивалях (1947, 1957, 1959) та Декаді українського мистецтва (1960). Нагороджена грамотами та дипломами І ступеня.

КОЖБАБА – кобзар середини XIX ст., грав думи.

Літ.: КС, 1884, V, с.134.

КОЖЕВНИК Петро – кобзар, учень І.Хмеля із Зінківського пов. (нині Зінківського р-ну) на Полтавщині.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4,о.з.592, л.53.

КОЖУХІВСЬКИЙ Никон Андрійович (1867, с.Володькова Дівиця, Ніжинського пов. -) – лірник. Грати на лірі вчився в Галиці у лірника Смаровоза. Часто ходив і співав разом з кобзарем Прокопом Чубом (Дубом). Репертуар побутового та сатиричного змісту. Псальми: « Ісусе Прелюбезний», «Сон Богородиці», « Про Миколая», «Про П'ятницю», «Про Лазаря», «В славнім граді Єрусалимі», „Блудний син», «Дивна твоя тайна». Сатиричні пісні (« Про вдову», «Про тещу», « Міщанка», «Дворянка», «Про Хому і Ярему»), декілька чумацьких пісень та танцювальна

Ковальчук Галина Іванівна

Ковальчук Лариса

Ковальчук Лариса

Ковальчук Катерина Антонівна

Ковлева Марія Борисівна

Ковшар Олександр Олексійович

Кожушко Григорій Семенович з сім'єю

Козачок Андрій

музика («Чечітка», «Щоголь» та інші).

Літ.: Жеплинський Б. КОЖУХІВСЬКИЙ Никон Андрійович // ІМФЕ УМЕ, К.: 2008, Т. 2. – С.461; Малинка А.М. Прокоп Чуб (переходной тип кобзаря). «Этнографическое обозрение», кн-XII. Москва, 1892.

КОЖУШКО Григорій Семенович (12.10.1880, с.Велика Писарівка тепер Сумської обл – 23.01.1924, там само) – кобзар. Кобзарювати почав 1906. Мав сильний, приємного тембру, голос, добре грав. Талановито виконував народні історичні пісні,зокрема про Морозенка, Нечая, Байду, Залізняка, знав пісні на слова Т.Шевченка, виконував пісні на суспільно-побутову тематику, чимало ліричних та жартівливих. К. багато мандрував по Україні і Росії, переслідувався поліцією, потрапляв до в'язниці. Разом з кобзарями П.Гащенком та П.Древченком звертався до Московського археологічного товариства з проханням виклопотати для кобзарів право вільно кобзарювати. В липні 1911 К., на запрошення Д.Яворницького, виступав у Катеринославському музеї, влітку 1913 разом з С.Пасюгою грали у грязелікарні в Саках. Виступав К., і на кустарній виставці в Петербурзі, де одержав свідоцтво про «відмінне співання і гру малоросійських пісень на кобзі». 1916 проф. Петроградського археологічного інституту запросив К. до себе і записав його біографію, а 1918 К. з Є. Мовчаном побував у Москві, де виступали на засіданні одного із наукових товариств. Багато кобзарював і виступав К. і в радянський період, складав власні твори.

Лыт.: Жеплинський Б. Сюта Б. КОЖУШКО Григорій Семенович // ІМФЕ УМЕ, К.: 2008, Т. 2. – С.461 -462; Кирдан Б. Олмельченко А. Народні співці музиканти на Україні. – К.: 1980; Черемський К. Повенення традиції – Х.: 1999; Черемський К.Шлях звичаю. – Х., 2002.

КОЗАК Андрій – кобзар з с. Меченіги Вовчанського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ , Ф.11-5, о.з. 1239, л.1.

КОЗАЧОК Андрій – хореограф, заслужений артист України, диригент Національної капели бандуристів України ім. П.Майбороди.

Літ.: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. - С.71.

КОЗЕЙ Ольга Орестівна (18.10.1958) – член Національної Спілки Кобзарів України Тернопільська обл.

КОЗЕЛ Павло - кобзар з с. Спаське Стародубівського пов. Чернігівської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; Метлинський; Корпус дум, т.І.

КОЗЕМАСЛОВА Марина Вікторівна (1961, м.Реада Свердловської обл.) – кубанська бандуристка. Є усні автобіографічні дані Коземаслової (ст. Сіверська. 1988).

Літ.: Нирко О. - С.275.

КОЗІЙ Лілія Василівна – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

КОЗЛЕНКО Руслан Миколайович - член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

КОЗЛОВА (Стегнач) Наталія Петрівна (9.02. 1970, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. Член Національної спілки кобзарів України. У 1985 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викладача О.Г.Кравчук). У 1990 закінчила Рівненське музичне училище (клас викладача Т.В.Свентах). У 1995 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (клас викладача Т.О.Івченко). Нині викладач бандури, організатор тріо бандуристок викладачів у Рівненській ДМШ №2. Переможець конкурсу серед викладачів 1996.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.48; „Червоний прапор", липень 1987; „Зміна", 14 грудня 1988; „Слово правди", 18 травня 1990.

КОЗЛЮК В'ячеслав Васильович (19.04.1979, с.Біле Володимирецького району Рівненської обл.) – бандурист. У 1998 закінчив Стрітівську вищу школу кобзарства. У 2004 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.48.

КОЗУБ Антон Тарасович (1898, станиця Пашківська – 1977, м.Краснодар) – кубанський кобзар. Є про нього усні дані записані від Старцевої (див. Козуб) Тетяни Олексіївни, 1917р. нар. та Козуб Миколи Євстафійовича, 1939 р. нар. (ст.Кугаєвська, 1998).

Літ.: Нирко О. – С.274.

КОЗЮРА Михайло Панасович (1900, с. Городище на Черкащині). Учасник Великої Вітчизняної війни, має бойові нагороди. Один із перших учасників та засновників Городищенської капели бандуристів (1925).

Літ.: Листування Б.Жеплинського з М.Полотаєм (м.Київ). Лист від 19.05.1970

КОЙНИЛО Семко – лірник. Учитель лірницької школи у с. Вимяги біля Бродів на Львівщині (Галичина).

Літ.: ЦДІА. Львів. Ф 688, оп.1, о.з. 192/2; Жеплинський Б. Подільські лірники та їхній репертуар // Традиційна народна музична культура західного Поділля: Збірник статей і матеріалів / Ред. упор. Олег Смоляк, Василь Коваль.– Тернопіль. Астон, 2001. – С.73.

КОЛЕСНИК (КОЛІСНИК) Нестор Данилович (кін. XIX, с. Катричівка Валківського р-ну – поч. XX ст.) – лірник. Грати на лірі вчився у лірника Петрика, від якого перейняв добру техніку «Володіння корбою». Його ліра в час співу грала невгаваючи. Була у К. і власна перегра, яка особливо проявлялася у веселих мелодіях. Виконував думи «Про вдову і трьох синів», «Про сестру і брата» (записав їх В. Харків 1930 і знаходиться в фондах ІМФЕ), «Втеча трьох братів з міста Азова», кант XVIIIст. „Што я кому виноват",

псальми „Про Олексія Божого чоловіка" (також записав В. Харків), „Про Лазаря", „Михайла", спеціальну жебранку „Запрос" , жартівливі пісні та танці. Під час виконання на лірі веселих мелодій К. виявляв велике напруження в рухах тулуба, ніг, пліч, виразі обличчя. Коли під час гри його про щось запитували, відповідав згодом, після закінчення.

Літ.: Жеплинський Б. Колесник (Колісник) Нестор Данилович //ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, -С.485; Кирдан Б. Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. – К.:Муз. Україна, 1980.

КОЛЕСНИК Павло Семенович (2(15).01.1904, м.Кобеляки тепер райцентр Полтавської обл.- 14.09.1976, м.Київ)– артист, соліст (бас) Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди, засл. артист УРСР з 1958. Закінчив Харківську робітничу консерваторію. Працював в Муз. Драм. театрах Донбасу, Харкова, Полтави. З 1951-1961 – в державній заслужений капелі бандуристів УРСР.

Літ.: Лисенко І. Колесник Павло Семенович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, -С.485; Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. - С.36.

КОЛЕСНИКОВ Володимир Григорович (1914 - ?) – шофер Конотопського ОДПУ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини // НТЕ, №3 (241),травень-червень, 1993, - С.59-62.

КОЛЕСНИКОВ Георгій Федорович (1903, м.Кобеляки на Полтавщині). Один із перших учасників Полтавської капели бандуристів. Дальше грав і співав (голос баритон) у зразковій капелі бандуристів в Києві. З 1946 артист-бандурист Державної капели бандуристів УРСР. Нині пенсіонер, але активно допомагає капелі завідуючи бібліотекою.

Літ.: Ященко, 1970, с. 30,35; Глушко, лист від 20.03.1971.

КОЛЕСОВА Оксана Олександрівна (26.04. 1989. м.Рівне) – бандуристка. У 2004 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викладача Л.І.Луцишиної). З того ж року навчається у Рівненському музучилищі (клас викладача Т.В.Свентах). Учасниця зведеної капели бандуристів творчого звіту Рівненщини у Національному Палаці Україна (Київ, 2003).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., - С.49.

КОЛЕСОВА Ольга Олександрівна (14.06.1991, м.Рівне) – бандуристка. У 1999 вступила до Рівненської ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець), у 2001 перевелась до Рівненської ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викладача Л.І.Луцишиної), у 2006 закінчила школу, з того ж року навчається у Рівненському музичному училищі (клас викладача І.Ю.Токарчук). Лауреат обласного конкурсу серед учнів ДМШ (Рівне, 2003, III місце), учасниця дуету бандуристок та шкільної капели бандуристів.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., - С.49.

КОЛИБАБА Левко – кобзар із Вільшани на Харківщині.

Літ.: Метлинський «Южно-русския народныя песни»; Українські народні думи, т.І корпусу, ДВУ, 1927.

КОЛИБАБА (КАЛИБАБА, КУЛИБАБА) Петро (?, с.Вільшана, тепер Дергачівського р-ну Харківської обл. – 1877, там само) – кобзар. Від нього записана дума «Плач невольників». Знав також думи «Про Коновченка», «Про Олексія Поповича»», «Про трьох братів, що з неволі утікали». Співав псальми «Про Лазаря», «Про Олексія Божого Чоловіка», «Ісусе, мій преподобний». Були в репертуарі: Вітцівська та Материнська молитва, твір «Доля» (до бандури), пісня на слова Г.Сковороди „Всякому городу нрав і права», веселі «Чечітка», «Міщанка», «Попадя», «Хома і Ярема», «В понеділок пила», «Дворянка», «Куріпочка» , інші.

У нього вчились: кобзар Гнат Гончаренко, а також (за даними Е.Криста) Михайло із Миронівки та Ульян із Валок. Помер трагічно:« Обгорів в хаті, як був пожар і вмер».

Літ.: Жеплинський Б. Колибаба (Калибаба, Кулибаба) Петро // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.493; ІМФЕ, Ф.11-4.,О.3.1013 Л. 4; Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии. Труды Харьковского предварительного комитета по устройтву XII–го археологического с'езда Харьков, 1902; Тиховський П. „Кобзари Харьковской губернии" там само. - С.135; Українські народні думи та історичні пісні, Київ-1955.

КОЛІСНИК (Щегулька) Марина Антонівна (1905, с.Решетилівка, Полтавщина -1966. Миргород). На бандурі вчилась грати у свого чоловіка Панаса Олексійовича Колісника, з яким виступала в квартеті бандуристів (разом з А.В.Яшною та М.К.Лукашем). Виконувала багато народних пісень. З великим успіхом співала (сопрано) разом з М.Лукашем дует Одарки і Карася з опери „Запорожець за Дунаєм" А.С.Гулака-Артемовського. Виступала також в дуеті з Агафією Яшною. Великою популярністю користувались і виступи подружжя Колісник. Деякий час працювала в Донецькій, а потім в інших філармоніях.

Літ.: Вовк, лист від 12.03.1971.

КОЛІСНИК Панас Олексійович (близько 1903, м.Миргород, Полтавщина – близько 1963) – бандурист. Учасник Миргородської капели бандуристів. Багато виступав разом з капелою, а також як соліст-бандурист та в складі квартету (його дружина М.А.Колісник, А.В.Яшна та М.К.Лукаш), яким керував. В репертуарі переважали українські народні пісні, були й твори радянських композиторів. Грав дуже добре, високотехнічно. Акомпанував на бандурі до арій з опери А.С.Гулака-

Козлова (Стегнач) Наталія Петрівна

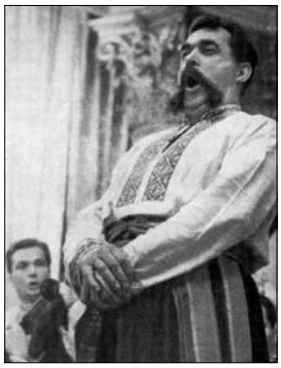

Колесник Павло Семенович

Колесова Оксана Олександрівна

Колесова Ольга Олександрівна

Артемовського „Запорожець за Дунаєм", які виконували його дружина і М.Лукаш. Великим успіхом користувались виступи подружжя Колісник Марини Антонівни та Панаса Олексійовича. Створив декілька жартівливих пісень дуже колоритних та мелодійних. Має ряд учнів. У нього вчилась бандуристка Л.О.Кочмала (Німченко) – нині артистка Ялтинської філармонії. Об'їздив з концертами усю країну. Помер перебуваючи на гастролях.

Літ.: Вовк, лист від 8.10.1970.

Коломак Семен Іванович

КОЛІСНИЧЕНКО Мефодій – лірник із с.Коси на Поділлі. Мав свою лірницьку школу. У нього вчився лірник Мороз. В школі вчилось до 30 учнів. Помер, ще „перед волею", згодом школа його розпалася.

Літ.: Жеплинський Б. Колісниченко Мефодій // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.497; УРЕ (Укр. Рад. Енциклопедія) К.,1961 – 1964,т 8, с.199., Лірники.

КОЛОДУБ (1896, с. Велика Кошелівка Ніжинського р-ну, Чернігівської обл.) Концертував по навколишніх селах.

Літ.: Полотай М., запис 1946.

Коломієць Іван

КОЛОМАК Семен Іванович (5.02.1905, м. Тростянець тепер Сумської обл. – ?) бандурист. Закінчивши початкову школу з 14 років пішов працювати на лісопильний завод. Далі працював на різних роботах: у кузні, залізничних майстернях, стрілочником залізниці. Учасник війни, нагороджений медалями. Змалку співав (голос бас). На бандурі навчився грати у гуртку бандуристів, яким керував С. Журман. Був одним із перших учасників цього гурту, з яким виступав в концертах у сусідніх селах і містах. Сам виготовив собі бандуру, допоміг придбати бандуру братам Олесю та Петру, з якими утворив родинне тріо. Грала на бандурі і дочка Семена Івановича, Валентина. Тріо братів Коломаків виступало в клубах району, учасник оглядів худ. самодіяльності. В репертуарі бандуриста укр. нар. пісні, твори класиків та укр. композиторів.

Літ.: Жеплтнський Ю. Коломак Семен Іванович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.504;

Коломієць Оксана Валерівна

КОЛОМАЦЬКИЙ Микола Олександрович (1907 – 1942, фронт) – бандурист. Один з перших учасників Городищенської капели бандуристів (1925) на Чернігівщині. Вправний бандурист. Загинув на фронті Великої Вітчизняної війни.

Літ.: Полотай М. , лист від 8.12.1970.

КОЛОМЕНСЬКИЙ Л.Є. (кін. XIX ст., Кубань – І пол XX ст.) – кубанський кобзар.

Літ.: Лавров Л.И. Биографические заметки.- У кн.: Археология и этнография Северного Кавказа. – Краснодар. 1998. – С.164.

КОЛОМІЄЦЬ Іван – тенор, засл. арт. України. Соліст Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. - С.52.

КОЛОМІЄЦЬ Оксана Валерівна (2.06.1982, смт. Гірник Львівської обл.) – бандуристка, співачка, лауреат міжнародного конкурсу, артистка Львівської обласної філармонії, учасниця квартету „Львів'янки",член НСКУ. У 2001 з відзнакою закінчила Львівське державне музичне училище ім. С.П. Людкевича (клас бандури ЯкимецьН.П.). У 2006 закінчила Львівську державну музичну академію ім. М.В. Лисенка (клас бандури Герасименко О.В.). У 2009 з відзнакою закінчила Львівську Національну музичну академію ім. М.В. Лисенка, де здобула вчений ступінь магістра (клас вокалу Дашак А.Ю.). З 2005 працює солісткою Львівської обласної філармонії у складі квартету бандуристок „Львів'янки", а також, з 2009 – викладачем бандури та вокалу в капелі хлопців-бандуристів „Гамалія" Центру творчості дітей та юнацтва Галичини.

КОЛОСІВСЬКИЙ Д.П. – бандурист. Вчився грати на бандурі в Кузьменко Олександри Яківни. Страчений фашистами під час ІІ Світової війни.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні – Львів: Край , 2000, - С. 127.

КОЛОТОВА Галина Олексіївна (1.01.1950) - член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

КОЛЯДА Никифор Іванович - лірник з Грицівки. Впоминався (мабуть від імені кобзарсько-лірницької організації) за Оспапа Вересая перед його жорстоким вчителем Кошовим С.В.

Літ.: Шуст, - С.276.

КОМАРЕНКО Григорій Іванович (1.11.1892, с.Гребінки, (тепер смт), Васильківського р-ну Київської обл. – 30.11.1975, м.Київ) – бандурист. В 1910 – після закінчення чотирирічної технічної школи в Чорнобилі, переїхав до Києва, де працював спершу на трамвайному заводі, а потім на заводі таксомоторів „Гном", а з 1913 слюсарем-шаблонником в „Арсеналі". У 1912 почав вчитися грати на бандурі в бандуриста В.Потапенка. 1913 – познайомився з бандуристом Ф.Ф.Дорошком, з яким почав виступати. 1917-1919 вчився співу у проф. Цвєткова при Київській вечірній консерваторії. 1918 – разом з групою інших ентузіастів утворив Першу українську художню капелу кобзарів, у якій грав до 1932. 1933-1957 – працював робітником на Київському деревообробному комбінаті та майстром на паровозо-вагоноремонтному заводі, виступав як соліст-бандурист та в ансамблях. Добре виконував думу „Про козака Голоту" та багато народних пісень. Разом з Ф. Дорошком створили мелодію до твору "Черниця Мар'яна". Похований на Звіринецькому цвинтарі.

Літ.: Жеплинсьекий Б. КОМАРЕНКО Григорій Іванович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.513; Ящен-

ко Л. Півстоліття з піснею.// Музика,№1,1970; Ященко Л. Державна заслужена капела бандуристів Української РСР. – К.: Муз. Україна,1970.

КОМПАНІЧЕНКО Тарас Вікторович (14.11. 1969, м.Київ) – кобзар, лірник, бандурист (народна бандура), мистецтвознавець, член Національної Спілки Кобзарів України Київська обл. Навчався в Київській дитячій музичній школі по класу бандури (викладач Твердохліб Людмила Іванівна). Далі закінчив Косівський технікум народних художніх промислів (Івано-Франківська обл.). Від 1989 – братчик Київ. кобзар. цеху. Пройшов вишкіл у М.Будника (з 1988), Г. Ткаченка (з 1989), С.Радька (з 1990). Учень В.Кушпета (з 1997, кобза), М.Хая (з 1998, ліра), В.Шевчука (з 1999, ліра). Займається самоосвітою, освоює харківський спосіб гри на бандурі. Виступав часто разом з бандуристом Миколою Будником. Грає на двох бандурах: бандурі Чернігівської фабрики муз. інструментів і народній бандурі. В репертуарі твори усіх жанрів кобзарської і лірницької традиції (7 дум, псальми, канти, колядки, балади, істор., реліг., побутові пісні та інші. Часто виступає в концертах і фестивалях в Україні та за її межами. Лауреат нац. конкурсу кобзар. мистецтва ім. Г.Китастого (2003, І премія), премії В.Стуса (2004), премії „Глодоський скарб" (2007), Нац. Премії ім. Т.Шевченка (2006). Співпрацює з різними мист. агенціями та громадськими організаціями. Має сольний CD та значну кількість аудіозаписів у збірних дисках. Виступає з лекціями концертами.

Літ.: Шевчук О. Компаніченко Тарас Вікторович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.516.

КОНДИРЕВСЬКИЙ – бандурист у князя Меншикова.

Літ.: Хоткевич. 1930. с.124

КОНДРАТЕНКО Юрко – лірник. Відомий в Україні знавець і реконструктор рідкісної бойківсько-підгірської манери традиційного гуртового співу, керівник гуртів «Родовід», «До схід сонця» (Львів) та ін. Реконструкцією гри на лірі займається з 1990р. Володіє сильним ступенем заглиблення у світ лірницької специфіки звуко- і образотворення. Репертуар „Про Георгія", „Про Почаївську Божу Матір", „Весілля зайця".

Літ.: Програма концерту кобзарів і лірників України з нагоди відкриття Львівського кобзарського цеху.

КОНДРАТЮК Ольга Володимирівна (12.06. 1977, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1993 закінчила Кременецьку дитячу музичну школу, у 1997 – Рівненське музичне училище (клас викладача Т.В.Свентах), у 2002 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Живе і працює в Кременці.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 49.

КОНИК Євген Тимофійович (1915 на Харківщині – 28.11.1969, с.Лідне під Харковом) – бандурист. Грати на бандурі вчився у свого брата Олександра. Користувався порадами Г.Хоткевича. Набув високої техніки гри, добре співав (баритон). Грав у зразковій капелі бандуристів в Києві. Був солістом-бандуристом Харківської державної філармонії, потім працював в інших філармоніях. Керував капелою бандуристів при Будинку культури ім. В.І.Леніна та вів клас бандури в Харківській музичній школі №7. Часто виступав як соліст-бандурист, окремі його виступи транслювались по радіо. В репертуарі були народні пісні, твори класиків та інших композиторів.

Літ.: Жеплинський Б. Коник Євген Тимофійович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.523.

КОНОГРАЙ Зенон (90 рр. XIX ст.. Кубань – 1916, Туреччина) – кубанський кобзар.

Літ.: Ємець В. У золоте 50-річчя на службі України. – Голливуд – Торонто. 1961, – С.114, 354, 362; Нирко О. – С. 275.

КОНОНЕНКО Андрій Микитович – бандурист, архіваріус капели бандуристів. Народився на Полтавщині. Свою артистичну діяльність почав ще 1925 в Полтавській капелі бандуристів. Від тоді все його життя зв'язане з бандурою. Після об'єднання Полтавської капели з Київською грав у об'єднаній зразковій капелі бандуристів, а у післявоєнний період увесь час в Державній капелі бандуристів УРСР. Влаштовував гастрольні подорожі капели, залучав до колективу здібних співаків-бандуристів. Організовував виготовлення нових інструментів. Під час перебування на пенсії займався впорядковуванням архіву капели.

Літ.: Ященко, 1970, – С.39.

КОНОНЕНКО Пилип Петрович (за іншими даними Пилипович) (1904, с.Великий Перевіз, тепер Шишацького р-ну Полтавської обл. – 1933, м.Сталінград, тепер Волгоград, РФ); – бандурист, майстер бандур. Батько був столяром, від нього перейняв столярську справу. Змалку проявляв любов до музики, майстрував музичні інструменти, робив добрі бандури. Грати на бандурі вчився у Н.В.Чумака. Був одним із основоположників Полтавської капели бандуристів. 1925-1928 – працював у Харківській капелі. 1928 – переїхав до Конотопа, де заснував шестимісну школу гри на бандурі, а потім і капели бандуристів. 1930-1934 – був учасником і керівником Конотопської капели кобзарів-бандуристів. Був добрим музикантом, співав слабше (другий тенор). Репертуар складався в основному із укр. нар. пісень. Разом з Конотопською капелою об'їздив увесь Радянський Союз.

Літ.: Жеплинський Б. Кононенко Пилип Петрович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.525; ІМФЕ, Фонд 46-2, о.з.3.89; ІМФЕ Фонд 46-3., 0.3.127;

Компаніченко Тарас Вікторович

Кондратюк Ольга Володимирівна

Кононець Юлія Іванівна

Константкевич Орися Теодозіївна

Кончаківська Наталія Степанівна

Копач (Ковальчук) Людмила Миколаївна

Корба Теодор Петрович

Архів Жеплинського Б., лист Ф. Глушка від 9.03.1969; Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993, – С.59-62.

КОНОНЕНКО Федір – кобзар з с. Олександрівки Лубенського пов. Полтавської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів. Ф.688, о.з.191, л.233.

КОНОНЕЦЬ Юлія Іванівна (10.05.1991, м.Костопіль Рівненської обл.) – бандуристка. У 2006 закінчила Костопільську ДМШ (клас викладача З.В.Подлеської). З того ж року навчається у Рівненському музучилищі (клас викладача О.О.Крук). Учасниця шкільного ансамблю бандуристів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С. 49-50.

КОНОПЛІЧ Кіндрат Михайлович (1900, м. Бориспіль). Учасник Київської капели бандуристів (1927-1929), а відтак Бориспільської капели бандуристів, якою деякий час керував.

Літ.: Полотай П.А., лист від 8.12.1970.

КОНОПЛЕНКО – ЗАПОРОЖЕЦЬ Павло – бандурист і популяризатор кобзарського мистецтва в США та в Канаді, полковник армії УНР. Багато виступав з концертами в Канаді і в США. Автор книжки нарисів про кобзарське мистецтво „Кобза і бандура"

Літ.: Самчук У. – С.79.

КОНСТАНКЕВИЧ Орися Теодозіїна (5.07. 1955, м. Калуш Івано-Франківської обл.) – бандуристка, педагог. У 1970 закінчила Калуську ДМШ. У 1974 – Чернівецьке музучилище, у 1990 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас викладача З.А.Сингаєвської . Викладач бандури у Калуській ДМШ №1 Івано-Франківської обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 50.

КОНЧАКІВСЬКА Наталія Степанівна (16.01. 1984, с.Рудники Миколаївського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, Член Національної Спілки Кобзарів України. Львів. В 1999 закінчила Миколаївську середню школу. В 2003 закінчила Дрогобицьке музичне училище ім.В.Барвінського по класу бандури у викладача Верещинського О.П. та педагогічний коледж ЛНУ ім.І.Франка. У 2008 закінчила ЛНМА ім.В.Лисенка по класу сольного співу у викладача заслуженої артистки України Романюк Н.Р. З 2005 по 2009 - солістка Львівського муніципального хору „Гомін". З 2008 працює викладачем по класу бандури та сольного співу у Львівській ДДМШ №1 ім.Кос-Анатольського. Лауреат багатьох мистецьких і пісенних конкурсів, гран-прі конкурсу „Перлини Дністра"(2003). Починаючи з жовтня 2008 виступає в концертних мистецьких програмах тріо бандуристок „Червона калина", м.Львів.

КОПАН Григорій Якович (1887, м. Бориспіль на Київщині – 28.04.1938, розстріляний) – бандурист. Грати на бандурі навчився мабуть у київського бандуриста В.Потапенка. Один із основоположників, учасник і зав. художньою частиною Першої укр. художньої капели кобзарів, а також кількарічний її голова. Віртуозно виконував козачки (у власних варіантах) та народні жартівливі пісні (зокрема „Про дворянку"). Одним із перших сконструював важелі для перестроювання струн на бандурі. Був арештований. На момент арешту працював керівником „гуртка музики у Залізничних клубах". Уперше заарештований органами ГРУ 1930 року за „контрреволюційну діяльність". Удруге арештований 19.03.1938 як „керівний учасник контрреволюційної організації". За справою №83938 III відділу КОУ НКВС згідно ст.. 54-2, 54-11 КК УРСР засуджено до розстрілу. Присуд особливої трійки НКВС по Київській обл. виконано 28.04.1938 року о 23.00.

Літ.: Жеплинський Б. КОПАН Григорій Якович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.541; ЦДА ГОУ Ф.1.оп.263, спр.№49967, С.49-50, С.190-193, С.203, С.205; Черемський К. Повернення традиції, – С.96.

КОПАЧ (Ковальчук) Людмила Миколаївна (21.05.1964, м.Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1971 закінчила Дубенську ДМШ (клас викладача Т.П.Войтової), у 1983 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року – викладач бандури у Дубенській ДМШ. Учасниця капели бандуристів, тріо бандуристів, вокального ансамблю, хорової капели.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.50.

КОПИЛЕЦЬ (Калантаєвський) Іван – кобзар з Харківщини.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 592, л.54; ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.1.

КОРБА Теодор Петрович (17.10.1942, с. Терщане (РП)) – учасник капели бандуристів „Карпати". На бандурі вчив його грати Ю.Данилів.В капелі бандуристів «Карпати» з 1958 по 2006 р.р. Був інспектором капели весь той час. Крім того, співав в церковних хорах: ц.Покрови та ц.св.Йосафата у Львові.

КОРВАЧ Євген Антонович (6.07. 1938, в с.Синява Сяноцького повіту (РП)) – учасник капели бандуристів „Карпати". В 1956 році закінчив Бережанське педагогічне училище. З 1971 року по 1973 рік – директор Тернопільського УВП УТОС. З 1973 по 1990 р.р. в капелі бандуристів «Карпати». Тенор. Виконував соло в піснях: « Ой ходив чумак», «А я все дивлюся,де моя Маруся» З 1973 року по даний час – заступник генерального директора з соціальних питань Львівського УВО УТОС.

КОРЕЦЬКИЙ Михайло Якович – бандурист із Миргорода. В 1927 переїхав в Дніпропетровськ, де разом з братом Олександром та

дядьком Кикотем часто виступали з концертами по Дніпропетровській області і Донбасу, які користувались великим успіхом.

КОРЕЦЬКИЙ Олександр Якович (6.01.1893. м.Миргород). Вчився в Миргородській художньо-промисловій школі в художника А.Сластіона. В 1919 переїхав у Полтаву. Проживаючи там почув спів кобзаря П.Кашуби і познайомився з ним. Під впливом розмов з Кашубою повернувся у Миргород і вирішив зайнятись кобзарством. Зять О.Я.Корецького – Ярош підтримував устремління хлопця і коли підібрались хороші виконавці (І.П.Скляр, С.С.Бец-Харченко, Н.І.Скляр, А.Г.Пирогов, І.Н.Ярош) створили капелу, яка згодом стала відомою далеко за межами Полтавщини. В 1927 О.Я.Корецький переїхав в Дніпропетровськ та разом з братом Михайлом та дядьком Кикотем часто виступали з концертами, їх виступи користувались успіхом.

КОРЖЕВСЬКИЙ (біля 1870) – кобзар-бандурист та майстер кобз-бандур. Зробив разом з своїм сином багато бандур, гарно художньо оформлених. На бандурах його роботи грало багато учасників Київської капели бандуристів. Син Коржевський також добре грав на бандурі. Несподівано помер, проживши 90 років.

КОРНЕЛЮК Володимир Петрович (13.02. 1962) - член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

КОРНІЄВСЬКИЙ Олександр Самойлович (8.03.1889, с.Данилівка, тепер Менського р-ну Чернігівської обл. – 31.01.1988, м. Корюківка Чернігівської обл.) – кобзар-бандурист, конструктор і майстер музичних інструментів. Ще в дитинстві пробував майструвати музичні інструменти. З 1904 – вчився в ремісничому училищі, починав робити скрипки. 1905 - зустрічався з кобзарем Терешком Пархоменком і на замовлення Миколи Лисенка за зразком Пархоменкового інструменту виготовив три бандури, а також бандуру для себе, на якій навчився грати. З цього часу кобзарює та займається виготовленням та вдосконаленням муз. інструментів. У 1910 – виготовив вперше дворядну ліру, яку вдосконалив в 1918. У 1937-1947 – незаслужено репресований сталінським режимом. Відбувши каторгу, після заслання жив в м.Корюківка на Чернігівщині, конструював і виготовляв нові інструменти, серед них арфу й дивовижний за конструкцією інструмент, який назвав бандуриною. В 50-х роках виготовив ліру з хроматичними басами. Біля 180 бандур роботи К., оздоблені орнаментами із перламутру, розійшлися по Україні і за її межами, деякі демонструються в музеях. Виготовив також багато балалайок, гітар (в т.ч. двогрифних власної конструкції), мандолін, більше десятка скрипок. Був добрим музикою, чудово грав на бандурі і лірі, вмів грати на інших інструментах, вчив грати на них.

Літ.: Жеплинський Б. КОРНІЄВСЬКИЙ Олександр Самойлович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.549; Жеплинський Б. Творець бандурини. Укр. культура, 1991,№12,грудень,- С.8-9;. Жеплинський Б. Кобзарі, бандуристи. Набір листівок. Листівка Корнієвський О.С., Львів: Академічний експрес, Львів,1997; Жеплинський Б, Кобзарськими стежинами вид. Львів. наук. бібл. ім. В.Стефаника НАНУ, Львів, 2002, - С.75-81; Шудря М., Нечепа В. В рокотанні, риданні бандур. – К.: МАУП, 2006.

КОРНІЄНКО Андрій Пантелеймонович (близько 1864, м.Васильків Київської губ. - ?) – лірник. Осліп від віспи в 10 років. Вчився у лірника Е.А.Шевченка з Білої Церкви. Грошей за науку не платив, але допомагав по господарству. Був жонатий, мав сім'ю. Репертуар (записував А.Малинка): „Біда", „Теща", „Сирітка", „Про соцького", „Про Почаївську Божу матір", „Миколая", „Спасителя", „Варвара", „Лазаря", „Олексія", „Страшний суд" та інші.

Літ.: Малинка О. Лірник Андрій Корнієнко. Киевская старина, 1895, № 9, - С.59-64;

КОРОБКА Павло Іванович (1890 м.Миргород на Полтавщині – ймовірно 1939) – кобзар- бандурист. Один із зачинателів кобзарства на Миргородщині в Радянський період. Служив у війську, а після демобілізації грав на бандурі у рідному місті (ще до заснування першої Миргородської капели). В його хаті часто збирались миргородці послухати гру „Бритоголового красеня-бандуриста, із хвацько підкрученими вусами". Знав і вміло виконував багато народних пісень („Ой п'є Байда мед-горілочку", „Коли б я був полтавським соцьким", „Місячно-зоряно" та інші). Загинув трагічно, разом з товаришем попав під поїзд.

Літ.: Архів Б.Жеплинського, лист М.Сарми-Соколовського від 10.07.1993; Жеплинський Б. КОРОБКА Павло Іванович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.553; Немирович І. Народний митець (І. Скляр), Дніпро, 1964,37.

КОРОЛЬ Владислав Едуардович (28.10.1966, м. Київ) – бандурист. Грати на бандурі навчив його Рудий Володимир Всеволодович (з Києва). В репертуарі переважають побожні пісні. Твори підбирає такі, щоб прославити Христа: „Настала на світі", „О Боже, мій Боже", „Якщо візьмеш Хрест на плечі", „Батьку небесний", „Блажен хто серцем", „Ви – Храм Святого Духа", „Краю мій!", „Всякому городу нрав і права" (Г. Сковороди), „У бурях життєвих", „Щоб крила мені журавлині", „Люблю я місяця блиск тихий", „Журавлі", „До Тебе мій Боже" та інші.

Літ.: Жеплинський Б. КОРОЛЬ Владислав Едуардович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.553; Приватний архів Б.Жеплинського: Лист В.Короля до Б.Жеплинського (вересень 1993)

Корвач Євген Антонович

Корнієвський Олександр Самойлович

Корнієвський Олександр Самойлович

Косарович Надія Іванівна

Костюк (Степчук) Ольга Василівна

Костюкевич Оксана Федорівна

Костюченко Валентина Володимирівна

КОРОННИЙ Іван Мартинович (1899, м. Харків – 1964, там само) – кобзар -бандурист. Добре грав і сам складав пісні (переважно жартівливі) на сучасну тематику („Катюша про Гітлера", „Сватання або вибір нареченої", „Старе і нове село", "Чи в Києві, чи в Полтаві?", „Як дід спіймав шпигуна" та інші). 1964 – до Шевченківських днів створив пісню „Ой коли б ти встав Тарасе" (друкувалась в газ. "Соціалістична Харківщина"). Любив їздити з концертами по селах. В одній із поїздок простудився і незабаром помер. Прокобзарював більше 40 років.

Літ.: Архів Б.Жеплинського. Лист кобзаря Г. Ільченка від 10.03.1968; Жеплинський Б. Коронний Іван Мартинович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.554;

КОРОСТИЛЬОВА Ольга Сергіївна (7.09. 1950) – член Національної Спілки Кобзарів України.

КОСАРОВИЧ Надія Іванівна (1973, м. Калуш Івано-Франківської обл.) – бандуристка, педагог. У 1988 закінчила Калуську ДМШ, у 1992 – Івано-Франківське музучилище ім.Д.Січинського, у 2001 – РДГУ (клас викладача Н.Ф.Чичановської). Викладач бандури у Брошнівській школі мистецтв Івано-Франківської обл.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., - С.50.

КОСЕНКО Микита Євменович (1880, с. Городище на Черкащині – 1965) – майстер бандур. Робив прекрасні дзвінки бандури для кобзарів-бандуристів. Один з кращих майстрів по виготовленню кобз-бандур. За свідченням бандуриста О.С.Чуприни Косенко разом з майстром Коржевським виготовив понад 500 кобз-бандур. Виготовляв і інші інструменти. Хороші на звук інструменти його роботи були широко відомі.

Літ: Листування Б.Жеплинського з М.Полотаєм (м.Київ); Листування Б.Жеплинського з О. С. Чуприною (Корсунь-Шевченківський)

КОСТАНДА Оксана – учасниця тріо бандуристок „Лелія" Луцького районного будинку культури. Учасниця VI-го фестивалю кобзарського мистецтва ім.Ю.Сінгалевича у Львові 30.11.2008 р.

КОСТЕЦЬКИЙ Олександр Петрович (1900, м.Київ). Працював артистом-бандуристом ансамблю українського радіо та у Державній зразковій капелі бандуристів.

Літ.: Полотай М. П., лист від 8.12.1970.

КОСТРИЦЬКИЙ Леонід – бандурист, виступав разом з К.Місевичем. Жив в м. Кременці.

Літ.: Листування Б.Жеплинського з А. Свідерською (Почаїв). Лист від 20. 08.1968

КОСТЮК Каленик (XIX-XX ст.) – лірник. Осліп на 4 році життя. Розповідав, що в Дідківцях на Чесного Хреста збирались лірники і „прислухалися, як хто грає" (влаштовували своєрідний конкурс лірницького мистецтва) і платили тому, хто краще вміє грати". Дослідник Василь Прус в с. Красносільцях Чуднівського р-ну на Житомирщині записав від нього, коли він мав 70 років, деякі відомості. Використав їх К.Квітка у своїй публікації "До вивчення побуту лірників".

Літ.: Костюк Каленик // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.567; Оришкевич О.Ф. Лірницька традиція на Волині. (Друга половина XIX – поч. XX ст..)// Житомирщина на зламі тисячоліть. Науковий збірник „Велика Волинь". Праці Житомирського науково-краєзнавчого Товариства дослідників Волині. Т.21. Житомир., 2000, – С.279-280.

КОСТЮК (Степчук) Ольга Василівна (13. 01. 1960, м.Балхаш Казахстан) – бандуристка, педагог. У 1976 закінчила Острозьку ДМШ, у 1980 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури у Дубровицькій ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.50.

КОСТЮКЕВИЧ Оксана Федорівна (3.07. 1983, с.Мутвиця Зарічненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1996 закінчила Зарічненську ДМШ (клас викладача З.О.Дем'янчук), у 2005 – РДГУ (клас викладача Н.Є.Турко). З того ж року викладач бандури у Зарічненській ДМШ. Учасниця ансамблю бандуристів у РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.50 – 51.

КОСТЮЧЕНКО Валентина Володимирівна (11.03.1973, м.Рівне) – бандуристка. У 1990 закінчила Рівненську ДМШ №2, у 1994 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). Працювала у Рівненській ДМШ №2. Трагічно загинула.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.51.

КОСТЮЧЕНКО Грицько (близько 1866, с.Козероги Чернігівської округи -?) – лірник. Осліп на 54 році життя. В 15 років почав вчитися у лірника Якима в Колпиті, де вчився 2 роки. Репертуар багатий. Псальми: „Лазар", „П'ятниці", „Когда б же я знав", „Зійшла зоря"(Почаївська), „Самарянка", „Предвічний Бог", „Цару Христе", „Створив Бог Адама", „Ісусе, мій прелюбезний" та інші (всього більше 23). Приспівки: „Теща", „Щиголь", „Бариня", „Про Хому та Ярему", „Дворянка" та інші: „Киселик", „Дудочки", „Чоботи", „Гречаники", Думи : „Удова", „Азовські брати" (фрагмент). „Удову" перейняв від лірника Тита з села Сорокошичі Чернігівського пов.. Думу „Азовські брати" записав від нього 1924 в Чернігові Б.Луговський. На заробітки К. ходив з дочкою (поводир), деколи з дружиною та молодшим сином.

Літ.: Жеплинський Б. Костюченко Грицько // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.568; ЛуговськийБ. Матеріали до ярмаркового репертуару та побуту старцівства в Західній Чернігівщині.// „Родовід", ч.6,1993,С.89;

КОТ Карпо Данилович (біля 1880 - ?) – бандурист Ружичненського р-ну Хмельницької обл., організатор і керівник кількох

самодіяльних ансамблів бандуристів в частинах Радянської Армії. Створив і родинний ансамбль, в складі якого були два його сини, дочка, зять, племінник і племінниця. В репертуарі ансамблю твори українських та російських композиторів, народні пісні(зокрема „Ой ти мамцю жалуй мене", „Дідове весілля" та інші). Має власні твори („Колгоспна пісня").

Літ.: Омельченко А. Сріблясто дзвенять бандури. - Народна творчість та етнографія, 1965, №9.

КОТЕЛЕВЕЦЬ Йосип Андрійович (1897 -?) – музикант, бандурист, диригент із Полтавщини. Закінчив курси диригентів при Полтавському відділі освіти. Грав на багатьох інструментах (мандоліні, гітарі, балалайці, фортепіано, бандурі, скрипці). Був худ. керівником капели бандуристів групкому будівельників м. Полтави (в складі 20 аматорів робітників-будівельників). Капела займала перші місця на міських і обл. олімпіадах Полтавщини. Керував також капелою бандуристів вантажників залізниці станції Полтава-Київська, яка в 1934 зробила турне по містах Рад. Союзу. 1937 – Котелевець був безпідставно репресований. Реабілітований після смерті. Фотографії робітничих капел К. представлені в муз музеї м. Полтави.

Літ.: Зоря Полтавщини,№7(2798) від 9.01.1937; Жеплинський Б. КОТЕЛЕВЕЦЬ Йосип Андрійович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.570;

КОТЛІНСЬКИЙ Діонісій Людвигович (17.04. 1912, с.Фадеєвськ Хмельницької обл.) – бандурист. За національністю – поляк, за професією - водій. З 1944 живе в м. Ялті (Крим). В 1964 почав вчитися грати на бандурі у бандуриста Нирко О.Ф. Один з перших фундаторів Ялтинської капели бандуристів ім. С.Руданського. Самодіяльний художник та здібний актор-аматор. Голос-баритон. Прекрасний ансамбліст, акомпаніатор. Виступав і як соліст-бандурист. Його виступи відзначаються невимушеністю, теплотою і щирістю. Він грає немов би між іншим, для себе і особливо тепло сприймається глядачами. Виступає часто на підприємствах, в санаторіях, селах з власною програмою. В репертуарі понад 30 пісень та інструментальних творів. Написав ряд власних п'єс.

Літ.: Калатун А. Смотр молодих талантов. Курортная газета. 1965; Матвієнко Н. Телебачення, естрада. Кримська правда. від 3.06.1965; Коханова М. Ялтинські бандуристи. Культура і життя. від 2.04.1967; Карабанова Н. Звучат родные песни. Курортная газета. від 31.01. 1967

КОТЬКО Антін Іванович (1909, м.Полтава). Брав участь в роботі мандрівних капелл бандуристів 20-30-х років (Полтавській, Боришівській, Миргородській). Декілька років працював в Українському народному хорі під керуванням Г.Верьовки в Києві.

Літ.: Листування Жеплинського Б з Полотаєм М.П. (Київ).

КОХАНОВСЬКА (Сергієнко) Юлія Богданівна (4.06. 1979, м.Рівне) – бандуристка, виконавець, Член Національної спілки кобзарів України. У 1994 закінчила Рівненську ДМШ №1ім. М.В.Лисенка (клас викладача Т.А.Бенедюк), у 2001 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Учасниця народного тріо бандуристок „Любисток" при Рівненському МБК у складі: Наталія Турко, Оксана Чирук, Юлія Кохановська.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.51.

КОЦАЙ Адамко Казимирович – лірник із с. Велика Бубнівка, Червоноост. р-ну, Камянець-Подільської обл. Учасник Республіканської наради кобзарів і лірників при інституті Укр. Фольклору АН УРСР (прибув 15.04.1939).

Літ.: Жеплинський Б. КОЦАЙ Адамко Казимирович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.577; Фонд ІМФЕ, 36-3 (325).

КОЦАЙ Дмитро - лірник з Житомирщини, учасник І-ї республіканської наради кобзарів та лірників.

Літ.: Лавров - с.156.

КОЦЮБА Артемон (XIX ст.- ?) – лірник із с.Микулинці Літинського пов. на Поділлі.

Літ.: Боржковський Б. Лирники // Киевская старина, 1889, т.XXVI; Коцюба Артемон // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.579;

КОЧЕРГА Дмитро (1811, с.Більське тепер містечко Опішнянського р-ну Полтавської обл.. -?) – кобзар. Вчився у І. Хмеля. У Кочерги Д. вчились Степан Зубко, а також І. Крюковський-Кравченко та Федір Гриценко-Холодний. Від нього зробив запис репертуару П.Мартинович. Знав думи: „Про Марусю-Богуславку", „Самарські брати", „Дівка-бранка", „Три брати Азовські", „Олексій Попович", „Удова", „Сестра і брат". Був непоганим педагогом, хоч сам (за свідченням сучасників) грав примітивно.

Літ.: Жеплинський Б. Кочерга Дмитро // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.582; ІМФЕ, Фонд 11-4.,О,3,1013, л.1і 54; ЦДІА, Львів, фонд 688, О.3.191,л.12; Гримич М. Виконавці укр. нар. дум. Родовід, ч.4,1992, – С.19.

КОЧЕРГА Олексій Мусійович (11.09.1906 м.Полтава) – бандурист. Працював в Погрузбюро Полтава-Київська, де брав участь у гуртках художньої самодіяльності і навчився грати на бандурі, яку придбав у Шостака. З 1943 по 1959 працював в Державному українському народному хорі під керівництвом Г.Верьовки. Грав на басбандурі, добре співав. В репертуарі бандуриста переважають українські народні пісні: „Про Морозенка", „Про Кармелюка", „Думи мої". „Ой у полі вітер віє", „Ой запив козак", „Ой піду я лугом", „У Києві на риночку", „Гей видно село". Жив в Києві.

Літ.: Вовк Д., лист від 28.08.1970; Вовк Д., лист від 26.10.1970; Перепелюк В., 1970, С.255.

КОЧМАЛА (Німченко) Любов Олександрівна

Кохановська (Сергієнко) Юлія Богданівна

Кочура
Тетяна Петрівна

Кошіль
Олена Володимирівна

Кравець
Петро

(23.02.1927, м.Миргород Полтавської обл.) – бандуристка. Голос меццо-сопрано. На бандурі почала вчитись грати в 1947 в бандуриста Колісника Панаса Олексійовича. З 1947 по 1950 виступала у складі квінтету бандуристів, який організував П.О.Колісник. З 1950 по 1957 працювала співачкою в Полтавському драмтеатрі. В 1957 переїжджає з родиною в м.Ялту Крим. З 1958 працювала в Ялтинській філармонії. Виступала разом з І.О.Мельником та І.М.Дорошем. В репертуарі історичні, ліричні, побутові та жартівливі народні пісні та пісні українських класиків та радянських композиторів. Виступи бандуристки користувалися великим успіхом. В складі тріо та дуету часто виїжджала в різні міста та села.

КОЧУБЕЙ Маркур Пилипович (кін. XIX ст., станиця Абінська на Кубані – перша пол. XX ст.) – бандурист, співак. Належав до стародавнього козацького роду Кочубеїв, нащадки яких переселилися із Запорожжя до Чорногорії. Був наймолодшим із шести братів, всі мали добрі голоси, співали в церковному хорі, грали у станичному духовому оркестрі. Маркур займався переважно побутовим музикуванням. Улюбленою його піснею була пісня „Не бий мене, муже, не карай". Грав безпосередньо, щиро, задушевно. У співочому товаристві міг награвати будь-яку укр. нар. пісню, легко імпровізував. Народні танці виконував із варіаціями, які сам і створював. Родина Кочубеїв потрапила під розкуркулення, брати Кочубеї були репресовані. Маркур кілька разів втікав із Сибіру та був арештований.

Літ.: Жеплинський Б. КОЧУБЕЙ Маркур Пилипович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, – С.582-583; Нирко О. – С.275; Польовий Р.П. Кубанська Україна. – К.: Діокор, 2002 – С.189.

КОЧУРА Тетяна Петрівна (12.04.1954, м.Здолбунів Рівненської обл.) - бандуристка, педагог. У 1971 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача М.М.Стешин), у 1975 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач Дубенської ДМШ. Нині на пенсії. Живе у м.Дубно.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.51.

КОШІЛЬ Олена Володимирівна (8.09.1981, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. У 1996 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Крищук). У 2000 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах), у 2005 – Львівську музичну академію ім. М.В.Лисенка. Працює у Львівському театрі опери і балету. Лауреат Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах (Кіровоград, 1999).

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.51-52.

КОШКА див. КІШКА

КОШМАН Дем'ян Максимович (1902. м.Бориспіль біля Києва - 1959) – співак-бандурист. Мав чудового тембру голос (баритон), працював в Українському народному хорі, Радіокомітеті (Київ), а відтак керував самодіяльним ансамблем у Борисполі.

Літ: Листування Жеплинського Б. з Полотаєм М.П.(Київ).

КОШОВИЙ Семен – кобзар XIX ст. з с. Горлівка на Полтавщині, пан-отець О.Вересая. Ймовірно вчив і Самійла Яшного з Миргорода.

Літ.: ЗЮЗО РГО, 1873, т.І, С.317; Бурлака, 1959.

КОЩІЙ Федір – кобзар. Про нього згадував О.Вересай.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.І, С. 332; ЦДІА, Львів, Ф.688. о.з.191, л.240.

КРАВЕЦЬ Петро – учасник і соліст (тенор) капели бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та капели бандуристів Палацу культури „Львівхімсільгоспмаш", якими керували Богдан та Віра Андріївна Жеплинські. Виступав в тріо з Богданом Близнюком та Ігорем Юпином. Закінчив Львівський Політехнічний інститут, інженер, учасник і соліст багатьох хорів м.Львова

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами. - С.229.

КРАВЕЦЬ Степан (І чверть XVIII ст., Запорізька Нова Січ – кін. XVIII ст. або поч.. XIX ст., хутір Новомихайлівський, Кубань) – кубанський кобзар.

Літ.: Напис на бандурі 1749р.; Нирко О. – С. 275 Реєстр запорожского войска 1756 года. Шкуринский куринь. – Краснодар, 1997.- №185. – С. 92.

КРАВЗИН Микола (XIX ст.) – лірник і помічник (другий учитель) лірницької школи в Сатанові коло Радзівілова (Галичина), в якій головним вчителем в 60-х роках XIX ст. був Грицько Сафандулька. Про високу майстерність та багатий репертуар лірників, які закінчували цю школу згодом згадував лірник Захар Головатий. Кравзина Миколу добре знав лірник Захар Головатий.

Літ.: ЦДІА Львів, Ф 688, оп.1, О.З. 192 /2; Б.Жеплинський Подільські лірники та їхній репертуар. / Традиційна народна музична культура західного Поділля: Збірник статей і матеріалів / Ред. упор. Олег Смоляк, Василь Коваль. – Тернопіль: Астон, 2001. – С.73.

КРАВЦОВ Петро Тихонович (1900, м. Дніпропетровськ – серпень 1945, м. Дніпропетровськ) – бандурист. З 1909 по 1914 вчився в залізничному училищі. 1914-1918 – слюсар залізничного депо станції Дніпропетровськ. З 1918 – в рядах Червоної Армії. В 1923-1933 – працював пом. машиніста та машиністом станції залізничного депо Дніпропетровська. Працюючи в депо брав активну участь в гуртках художньої самодіяльності, а з 1934 – керував гуртком (згодом капелою бандуристів Дніпропетровського клубу залізничників). Ця капела добилась

значних успіхів. Після закінчення Всеукраїнських курсів підвищення кваліфікації диригентів самодіяльних хорів та керівників капел бандуристів (з 1936 р) продовжує керувати капелою бандуристів, з якою їздить з концертними виступами по Україні. Учасник ІІ світової війни з 1941. Після поранення і лікування, демобілізований як інвалід ІІ групи. Повернувся до рідного міста, став керувати ансамблем бандуристів при Дніпропетровській філармонії. Виступав як соліст бандурист. В нього вчились грати на бандурі ряд учнів. За концертну діяльність нагороджувався грамотами.

Літ.: Радиосмотр художественной самодеятельности железнодорожников.// Газ. Гудок, 14.07.1940; Циганенко Ф.Ю., лист до Жеплинського Б. від 15.02.1970.

КРАВЧЕНКО Василь Тарасович (XIX ст., хутір Новомихайлівський, Кубань) – кубанський кобзар. Є про нього свідчення Кравченко Лариси Михайлівни, 1937 р. нар. (м.Київ, 1996).

Літ.: Нирко О. - С. 275.

КРАВЧЕНКО Іван – кобзар з с.Піски, учився в Комишанського кобзаря.

Літ: П.Мартинович. Украинские записи; К.С.1904, ІІІ, С. 472.

КРАВЧЕНКО Іван – лірник. Втратив зір в 2 роки. В 16 років почав вчитися грати на лірі. Вчився грати 1 рік і 5 иісяців.

КРАВЧЕНКО (КАСЬЯН) Іван – (1815, с.Гапонівка, Лохвицького пов. нині Краснопільського р-ну Сумської обл. – 1878) - кобзар. Кобзарського мистецтва вчився у кобзаря І. Хмельницького у Зіньківському повіті, тепер Зіньківський р-н Полтавської обл.. Добре грав і вчив грати інших, зокрема кобзаря Івана Кравченка-Крюковського.

Літ.: Сперанський, 1904; ІМФЕ,Ф.11-4,О. 3.1009, л.94; ЦДІА (м.Львів), Ф.688, О-1, 191, 59.

КРАВЧЕНКО Кость Васильович (1888,м. Ейськ – 1944(?) м.Уфа) – бандурист. Був ініціатором створення Першої Кубанської капели бандуристів при катеринодарській „Просвіті" (1917).

Літ.; Нирко О. – С.275; Польовий Р. Кубанська Україна. – К.: Діокор, 2002. – С.147; Украинский вечер памяти Т.Шевченка // Кубанский край.– 1915.–15 марта.

КРАВЧЕНКО-КРЮКОВСЬКИЙ Іван Григорович (1820, м.Лохвиця, тепер Полтавс. обл. – 1885, там же) – кобзар. До 15 років жив у пана Крюковського поки не втратив зір. Далі вчився у кобзарів Івана Кравченка (Касьяна) в с.Гапонівка, Гаврила Вовка, переймав репертуар і у інших. Був жонатий. Від нього записували думи П.Мартинович з О.Сластіоном (1876), а відтак В.Горленко (1882). Знав думи: „Втеча трьох братів з города Азова", „Олексій Попович", „Федір безродний, бездольний", „Самійло Кішка", „Три брати самарські", „Івась Коновченко, вдовиченко", „Сокіл і соколя", „Проводи козака", „Сестра та брат", „Бідна вдова та три сини". Занотовано від нього пародію на думи „Про Міхея", пісню „Нема в світі правди", п'ять псалмів а також пісні „Чечітка", „Міщанка", „Хома та Ярема", „Гарбуз", „Вербунка". Але репертуар його був значно більший. П. Мартинович зробив портретну замальовку кобзаря.

Літ.: Горленко В. Бандурист Іван Крюковський. „Киевская старина", 1882,т.IV.; Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. – К.: Музична Україна,1980.-С.115-118; Кравченко-Крюковський Іван Григорович // ІМФЕ УМЕ, К., 2008, Т.2, - С.590 - 591; Мартинович П. Кобзар Іван Кравченко (Крюковський) //ІМФЕ Ф.1-4. од.зб. 565;

КРАВЧЕНКО Михайло – бухгалтер аптекоуправління (м.Конотоп), учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. - НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. - С.59-62.

КРАВЧЕНКО Михайло Степанович (1858, м.Сорочинці, тепер с.Великі Сорочинці-Полтавської обл.- 22.04.1917, там само)– кобзар. На 15 році життя втратив зір. В 17 років почав навчатися у відомого кобзаря Самійла Яшного. В 1902р. виступав на 12-у Археологічному з'їзді в Харкові. Учасник селянського повстання в Сорочинцях в грудні 1905р. Автор дум „Чорна неділя в Сорочинцях" та „Про сорочинські події 1905року". В 1911 р. брав участь у шевченківському ювілейному концерті в Києві. В репертуарі М.Кравченка були народні думи: „Плач невільників на каторзі", „Плач невільників в турецькій неволі", „Втеча трьох братів з Азова, з турецької неволі", „Маруся Богуславка", „Три брати самарські", „Бідна вдова й три сини", а також багато народних пісень. Учнями М.Кравченка були Ф.Кушнерик, П.Гузь, Н.Чумак. Опанас Сластіон зробив 5 портретних зарисовок М.Кравченка, а М.Рильський присвятив йому вірш „Кравченко з Короленком". В 1979 р. у Великих Сорочинцях встановлено пам'ятник М.Кравченку. Збереглася бандура Кравченка. Є напис на бандурі: „Зроблена 1749 годи, а досталась Михайлу Степановичу Кравченко кобзарю" // Петербург. Науково-дослідний інститут театру, музики і кінематографії. - Інв.№1071.

Літ.: Кирдан П., Омельченко А. Народні співці–музиканти на Україні. К.: Музична Україна,1980; Нирко О. - с.276; Хоткевич Г. Воспоминания о моих встречах со слепыми. В кн. : Хоткевич Г. Твори, т.Ш, К.,1966.

КРАВЧЕНКО Платон (кін. XIX, с. Шахворостівка тепер Миргородського р-ну Полтавської обл. – поч. XX ст.?) – співак, лірник. Від нього О. Сластіон записав уривки дум „Про піхотинця" і „Про удову" в кількох варіантах (але без супроводу). За тверджен-

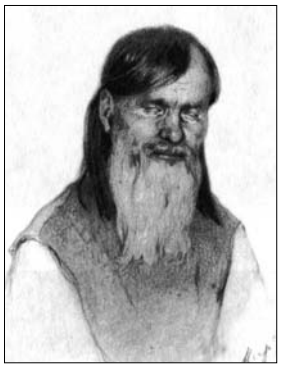

Кравченко-Крюковський Іван Григорович

Кравченко Михайло

Кравченко Михайло

Кравчук Галина Іванівна

Крамар (Кудря) Людмила Іванівна

Крамар (Кудря) Людмила Іванівна

ням Ф. Колесси, його спів відзначався добірною декламацією і артистичною досконалістю.

Літ.: Сперанський М. Южно-русская песня и современные ее носители. Сборник историко-филологического общества при институте акад. Безбородько в Нижене.Т.У.К.,1904; Колесса Ф.М. Мелодії українських народних дум. – К.: Наукова думка, 1969.

КРАВЧЕНКО Севастьян Іванович – син І.Крюковського. За твердженням Мартиновича добре грав на кобзі.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.299.

КРАВЧЕНКО Степан (XVIIIст., Запорізька Нова Січ – поч. XIX ст., хутір Новомихайлівський, Кубань) – кубанський кобзар. Напис на бандурі „1740".

Літ.: Нирко О. - С.276.

КРАВЧЕНКО Тарас Михайлович (XIX ст., хутір Новомихайлівський, Кубань – поч. XX ст.) – кубанський кобзар. Є про нього свідчення Кравченко Лариси Михайлівни, 1937р. нар. (м.Київ, 1996).

Літ.: Нирко О. - С.276.

КРАВЧУК Богдан Миколайович (17.04.1928, с.Дарахів Теребовлянського р-ну, Тернопільської обл.) – бандурист. Закінчив Теребовлянське культосвітнє училище. З 1959 – грає на бандурі, активний учасник і соліст (другий тенор) Струсівської народної самодіяльної капели бандуристів. Працював вчителем музики і співів у Дарахівській середній школі. Разом з братом Іваном створив понад 40 пісень, серед них: «Ой три шляхи широкії» (на слова Т.Шевченка), «Цвітуть в Теронополі сади» (слова С.Будного), «Грай моя бандуро» (слова І. Пухальського), «Тернопільська лірична», «Слався наш краю», «Сині тополі», «Над озером» та інші. В складі капели брав участь у багатьох концертах, оглядах, конкурсах-фестивалях. Виступав і в дуеті з братом. Нагороджений грамотою Міністерства Культури УРСР.

КРАВЧУК Галина Іванівна (1949, с.Маяки Луцького р-ну Волинської обл.) – бандуристка, педагог, керівник. У 1968 закінчила Луцьке культосвітнє училище; у 1979 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури, керівник ансамблю бандуристів у Торчинській ДМШ Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.52.

КРАВЧУК Іван Миколайович (8.07.1919, с. Дарахів Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандурист, співак. Вів уроки праці в майстернях Дарахівської середньої школи. З 1959 – активний учасник та соліст (перший тенор) Струсівської народної самодіяльної капели бандуристів, в складі якої брав участь в численних виступах, концертах, оглядах. Разом з братом Богданом створив понад 40 пісень, багато з яких увійшли в репертуар капели. Виступав і як соліст і в дуеті з братом. Нагороджений грамотою Міністерства культури УРСР.

КРАВЧУК Микола Федорович (1901, Умань на Черкащині). Закінчивши музичну студію в 1929 вступив в гурток бандуристів в Умані, яким керував В.Кабачок. По фаху вчитель, М.Ф.Кравчук часто виступав в складі Уманського ансамблю бандуристів, а то й як соліст-бандурист перед трудящими рідної Умані, Кам'янця-Подільського, Вінниці, а також і в Ленінграді. В 60-х роках організував ансамбль бандуристів при Вітамінному заводі, а потім почав організовувати капелу бандуристів при Уманському міському будинку культури. В репертуарі – українські народні пісні, пісні та твори радянських композиторів.

Літ.: Захарченко В. Бандуристи Умані / К.і Ж. від 6.08 1970.

КРАМАР Іван (1898, Полтавщина) - бандурист. Грав в ансамблі бандуристів (бас) під кер. Д.Андрусенка. Виступав і як соліст бандурист. Майстерно виконував народну жартівливу пісню „Та орав мужик край дороги", пісню „Про Байду" та інші твори.

Літ.: Столань Н. Олеся Левадна // Культура і побут від 29.09.1928

КРАМАР (Кудря) Людмила Іванівна (27.02. 1962, м.Сквира Київської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1977 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викладача Л.В.Фусик), у 1981 Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1987 – Львівську консерваторію ім. М.В.Лисенка (клас професора В.Є.Герасименка). Викладач бандури, завідувачка відділу народних інструментів у Львівській школі мистецтв. Учасник конкурсу виконавців на народних інструментах (Київ, 1981), лауреат обласного конкурсу викладачів мистецьких закладів (Львів, 1996). Живе і працює у Франції.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.52.

КРАМНИЙ Іван (? – близько 1925) – лірник з с.Баба Менського р-ну на Чернігівщині. Знав багато пісень. Вчив грати на лірі Бондаренка К.П. з с.Лави.

Літ.: Виноградський Ю.С. Спогади про кобзарів та лірників Менського р-ну на Чернігівщині. НТЕ, №1, 1964.

КРАСНОГЛЯД І.Я. – кобзар з Полтавщини. Від нього записано на магнітофонну стрічку ряд пісень.

Літ.: ІМФЕ, книга Записів, № 399.

КРАСНОПОЛЬСЬКИЙ Онуфрій - лірник. Вчитель лірницької школи в Тисмениці. В цій школі, крім навчання гри на лірі, вчили і робити ліри.

Літ.: ЦДІА Львів, Ф 688, оп.1, О.З.192/2. Б.Жеплинський Подільські лірники та їхній репертуар / Традиційна народна музична культура західного Поділля. Збірник статей і матеріалів. /

Ред – упор. Олег Смоляк, Василь Коваль.- Тернопіль: Астон, 2001.- С.73.

КРЕМІНСЬКИЙ Кирило Андрійович (1890 - ?) – лірник. Жив в с.Маховиках Щорського р-ну на Чернігівщині. Сліпий з дитинства. М.А.Мишастий записав від нього пісні і думи, які він співав разом з жінкою (також сліпою). В останні роки на лірі вже не грав, бо вона „розсипалась".

Літ.: Виноградський Ю.С.Спогади про кобзарів та лірників Менського р-ну на Чернігівщині. - НТЕ №1, 1964.

КРЕМІНСЬКИЙ Петро – лірник із м.Білогородка Заславського пов. на Волині. В 1889 вчив лірника Гоминюка А.С. із с.Плужного Островського пов. грати на лірі.

Літ.: Киевская Старина, 1898, № 10.

КРИВЕНЧУК Іван Степанович (7.07.1914,м. Малин на Житомирщині) – диригент – хормейстер, бандурист. З ранніх літ співав у шкільному хорі, грав на мандоліні, гітарі, керував шкільним оркестром нар. інструментів. Під час служби в армії навчився грати на бандурі у керівника військового ансамблю бандуристів К.Д.Кота. 1937 – закінчив курси військових керівників художньої самодіяльності в м.Хабаровську. 1953 – закінчив Житомирське музичне училище ім. Косенка (фах диригент-хормейстер). З 1960 р. – працював в Малинському районному будинку культури, де у 1961 створив Малинську капелу бандуристів, якою керував. 1964 – капела одержала звання народної і нагороджена грамотою Верховної Ради УРСР, а 1967 – звання заслуженої самодіяльної капели УРСР. Капела і керівник двічі нагороджувалися золотими медалями. В 1967 - Кривенчуку присвоєно почесне звання заслуженого працівника культури УРСР.

Літ.: Омельченко А. Сріблясто дзвенять бандури. - Соціалістична культура, 1965, №9.

КРИВОРОТОВА Лідія Олексіївна – бандуристка, народна артистка України. Грала в тріо Національної філармонії, м.Київ. Виступала в складі тріо разом із Раїсою Горбатенко та Любов'ю Криворотовою. Іхнє тріо виступало в Національній філармонії на ювілейному вечорі „Бандура єднає друзів", присвяченому 50-річчю славного тріо бандуристок нар. арт. України Валентини Третьякової, Ніни Павленко, та Неллі Москвіної.

Літ: Бандура, №77, січень- червень, 2003, С. 39-40, і фото С.39; Картотека Слюсар О.А.

КРИВОРОТОВА Любов – бандуристка, народна артистка України. Виступала в складі тріо бандуристок Національної філармонії (м.Київ) разом з Раїсою Горбатенко та Лідією Криворотовою. Тріо було організовано в 1974 р.

Літ: Бандура, №77, січень-червень, 2003, С. 39-40, і фото С.33.

КРИВОРОТЬКО Галина Григорівна (1913, м.Миргород. Полтавщина) - солістка Миргородської капели бандуристів, з якою багато подорожувала до Вітчизняної війни. В час війни виступала в складі ансамблю бандуристів на фронтах та в прифронтових воєнних шпиталях. З 1943 по 1946 працювала в Українському народному хорі. Жила в Миргороді.

Літ.: Листування Б.Жеплинського з М.П. Полотаєм (м.Київ).

КРИВЦУН Клавдія Іванівна - член Національної Спілки Кобзарів України Дніпропетровська обл..

КРИЖАЛОВА Уляна Юріївна (11.02.1984, м.Рівне) – бандуристка, виконавець. У 1999 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Г.А.Гром), у 2003 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая. Це була його остання учениця). З того ж року навчається у РДГУ (клас викладачів Г.М.Топоровської, Н.Є.Турко). Учасниця концерту присвяченого 95-річчю від дня народження Григорія Китастого (Рівне, органна зала, 2002), II і III творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна", 2001, 2003). Дипломант конкурсу бандуристів „Золоті струни" (Донецьк, 1998).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С. 52-53.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Іларіон (XIX ст.) – бандурист. Дуже добре грав і співав. Працював на залізничній станції Верховцева на Дніпропетровщині. Знав Самсона Тихоновича Радченка, з яким часто грали-співали в домі Радченка.

Літ.: Лист М.С.Радченка та лист ред. жур. „Музика" вх. №195 від 30.08.1971.

КРИЖОВИЙ Степан Савич (1906, м. Косівка, Чернігівської губ. - ?) - лірник. Був жонатий, мав хату, город. Вчився 2-3 тижні у лірника Василя Івановича Зазимка з с.Бобровиці Чернігівської обл., далі вдосконалював гру самостійно. Оригінальний варіант думи «Про Коновченка» записав від нього 11.06.1950 М.П.Полотай.

Літ.: Фонд приватний Б.Жеплинського.

КРИКУН Дмитро Романович (80 рр. XIX ст., м.Катеринодар - ?, еміграція, Франція) – майстер бандур із Кубані. Вважав бандури О.С.Корнієвського неперевершеним зразком. Є напис на бандурі Гавриша І.С.(1991-1985) „Майстер бандур Дмитро Іванович Крикун, 1.07. 1928".

Літ.: Нирко О. - С. 276; Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина С.Корнієвського. - НТЕ, №2, 1990. - С.18.

КРИСЬКО Ярослав Андрійович (11.06.1970, м.Житомир) – кобзар. Живе у Львові з 1979. Вихованець хорової капели хлопчиків та мужчин „Дударик". Зарекомендував себе талановитим співаком. Закінчив Львівське муз. педучилище, вчився в Комерційній академії у Львові, грає на старосвітській народній

Крижалова Уляна Юріївна

Криворотова Лідія, Криворотова Любов, Горбатенко Раїса

Крисько Ярослав Андрійович

Крищук (Бодафенко) Валентина Олексіївна

Крищук (Корольчук) Лілія Михайлівна

Крищук Наталія Михайлівна

бандурі. Виявив себе реконструктором церковної (дяківської) та кобзарсько-лірницької традиції, активним організатором і продюсером духовних і народних дійств. В репертуарі дума „Про втечу трьох братів із города Азова", балада „Про Бондарівну", народний танок „Козачок".

Літ.: Програма концерту кобзарів і лірників України з нагоди відкриття Львівського лірницького цеху.

КРИЩУК (Бодафенко) Валентина Олексіївна (26.12.1953, с.Здовбиця Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, керівник. У 1971 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача М.М.Стешин), у 1975 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури, з 1981 – керівник капели „Джерельце" в Здолбунівській ДМШ. Переможець телетурніру „Сонячні кларнети" (1987), у 1990 колективу присвоєно звання „зразковий", учасник фестивалю „Свято пісні" у м.Лодзь (Польща, 1991). У 1997 капела святкувала своє 20-річчя.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.53.

КРИЩУК (Корольчук) Лілія Михайлівна (28.06.1978, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, керівник. У 1994 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Н.П.Чепурної), у 1997 – Рівненське музучилище(клас викладача Т.В.Свентах), у 2003 – РДГУ (клас викладача Н.Є.Турко). З 1997 – викладач бандури, керівник учнівського ансамблю бандуристів Здолбунівської ДМШ, переможець обласного конкурсу (1999).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.53.

КРИЩУК Наталія Михайлівна (21.08.1977. м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1991 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Крищук), у 1995 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах), того ж року вступила до Львівської консерваторії ім.М.В.Лисенка (клас професора Л.К.Посікіри). Переможець обласного конкурсу серед учнів музичних шкіл(1991), лауреат конкурсу серед студентів відділів народних інструментів музучилищ України (Херсон, 1995). У 1996 виступала з сольною програмою в Німеччині. Нині живе і працює в Німеччині.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.53.

КРІЛЬ Ірина Миколаївна (11.11.1975, с. Куровичі Золочівського району Львівської області) – музикант. Член НСКУ (від 1999), делегат IV з'їзду кобзарів України (м.Київ, 2009). Володар Гран-прі Міжнародного музичного фестивалю «Політ сови» у Польщі (Кельце, 1999), лауреат І Всеукраїнського фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва «Під срібний дзвін бандур» у м.Миколаїв (2003). Закінчила ДМШ смт. Глиняни Золочівського району Львівської області (1990; клас Собечко-Кормушиної Г.Я.), Львівське державне музичне училище ім. С.Людкевича (1997; клас Якимець Н.П.), Тернопільський державний педагогічний університет ім. В.Гнатюка (2001; клас Євгеньєвої М.В.). Працювала викладачем музичної школи с.Глиняни Золочівського району Львівської області (1997 – 1999), керівником дитячого вокального ансамблю ЗОШ № 21 м.Тернополя (2002 – 2003). Виступає з концертними колективами як солістка-бандуристка й ансамблістка – учасниця тріо бандуристок «Стрітення», ансамблю бандуристів «Барви» ТНПУ ім. В.Гнатюка. З 2000 – артистка камерного хору Тернопільської обласної філармонії.

КРІЛЬ (КРОЛЬ) Костянтин (кін XIX – поч. XX ст.) – лірник з с.Соколів Бережанського р-ну Тернопільської обл.. Деякий час перебував у місцевого поміщика. Згадував про нього І.Франко. В 1910 Осип Іванович Роздольський записав від нього в с.Соколівка (чи поблизу) в Тернопільській обл. лірницькі пісні. Це в основному лірницький репертуар і укр. нар. пісні.

Літ.: Фонд приватний Жеплинського Б.; Листування Жеплинського Б. із співробітником відділу рукописних фондів ІМФЕ Інною Миколаївною Філіповою (листи від 2.04.1973; 24.04.1973).

КРОНДА Уляна Лукична (грудень 1914, с.Данилівна Менського р-ну Чернігівської обл.) Вперше почала учитись грати на бандурі у свого батька, який мав бандуру роботи відомого майстра і музиканта О.С.Корнієвського і грав на бандурі на слух підбираючи мелодії. Далі вдосконалювала техніку гри у бандуриста Ф.І.Глушка та потім в Полтавському музичному училищі. Після закінчення училища виступала в капелах бандуристів та як солістка-бандуристка на Чернігівщині та Полтавщині. Разом з своїм чоловіком Мізь В. та іншими бандуристами гастролювала по Україні. Виступала і на Далекому Сході (Улан-Уде та інші). В останні роки працювала викладачем в Тернопільській музичній школі. Жила в Тернополі останні роки.

КРОПИВКО – лірник і кобзар з Могилевской губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського; Ф 3-6/ 276, „О кобзарях и список кобзарей".

КРОПИВКО Микола Васильович (1905, м.Миргород). Народився в селянській сім'ї. Самотужки навчився грати на бандурі. Користувався порадами кобзарів Павла Коробки та Федора Кушнерика. Приймав участь в роботі Миргородської капели бандуристів, їздив з делегацією м.Миргорода в 1944 до воїнів Миргородської дивізії. В

роки війни разом з кобзарем Г.Ільченком їздив по госпіталях та лікарнях та виступав з піснями і думами перед пораненими бійцями. Далі часто виступав з бандурою на сцені Миргородського будинку культури.

КРОХМАЛЬ Кирило Сергійович (1875, станиця Староджереліївська на Кубані – 1918?) – видатний бандурист, підосавул 3-го Полтавського полку Кубанського козацького війська. Закінчив Олександрійське реальне та військове кавалерійське училища, Катеринодарську консерваторію. Учасник Першої світової війни. Неодноразово нагороджувався. У добу Національної революції – комендант станиці Староджереліївської. Представник давньої запорожсько - кубанської школи. Грав на діатонічній бандурі станичного майстра. Дуже добре співав (тенор). В репертуарі: думи, історичні пісні, козацькі пісні та пісні Кубані. Ніколи не розлучався з бандурою, скрізь пропагував кобзарське мистецтво: у військових частинах, навчальних закладах, містах і станицях. Належав до освіченої національно свідомої української інтелігенції Кубані. Замордований більшовиками.

Літ.: Польовий Р.П. Кубанська Україна. – К.: Діокор, 2002. - С.189.

КРУГОВИЙ Іван – майстер музичних інструментів, зокрема бандур, учень Семена Петровича Снігірьова. Виготовляв інструменти для оркестру укр. нар. муз. інструментів при Жарківському Палаці піонерів (1934-1935), яким керував Л.Гайдамака.

Літ.: Мішалов В. Бандурист Леонід Гайдамака. - Бандура, №17-18, 1986, - С.9.

КРУК (Миколайчук) Оксана Олексіївна (6.08. 1965, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець, Член Національної спілки кобзарів України. У 1980 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Н.П.Чепурної), у 1985 - Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1990 – Київську консерваторію ім. П. І. Чайковського (клас заслуженого артиста України, проф. С.В.Баштана). З 1990 – викладач бандури, організатор і учасник тріо бандуристок Рівненського музучилища у складі Оксани Крук, Ірини Гульчук, Вікторії Накорнєєвої. Учасник І міжнародного конкурсу бандуристів ім.Г.Хоткевича (Київ, 1994). Лауреат І Всеукраїнського фестивалю кобзарського мистецтва ім.Костя Місевича (Дубно, 2000). У 1989-2000 – солістка духового оркестру „Сурма", з яким побувала на Міжнародних фестивалях у Чехословаччині (1989, 1992), Німеччині (1991, 1997), Польщі (1999), Швеції (1999), Італії (2001). У 1994-2001 – керівник народного ансамблю бандуристів-учителів Здолбунівської дитячої музичної школи. Має перекладі для бандури та ансамблю бандуристів. Учні – Оксана Оверчук, Юлія Завадська – студенти Національної музичної академії ім.П.І.Чайковського, лауреати всеукраїнських конкурсів; Максим Чумко – студент Львівської музичної академії, Ольга Підгородецька – студентка Львівського державного університету ім.І.Франка; Сергій Холява, Ірина та Наталія Євтушки – лауреати всеукраїнських конкурсів, студенти РДГУ; Людмила Желізна закінчила РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.54.

КРУПКА Сергій –лірник. Його знав лірник Никифор Колісник.

КРУТЬКО Микола Порфирович (1899 - 23.03. 1938, розстріляний) – бандурист, учасник Шишаківської капели бандуристів під керівництвом Никифора Чумака. Заарештований 1.02.1938. Постановою особливої трійки НКВС по Полтавській обл. від 21-23 березня 1938 за „участь у контрреволюційній організації згідно зі ст.54-10. 54-11 КК УРСР засуджено до розстрілу. Присуд виконано 23.03.1938 о 23.00.Реабілітований 12.03.1959.

Літ.: Архів УСБУ по Полтавській обл. Слідча справа №11924(15496). – С.203; 393-407; Черем ський К. Повернення традиції – С.97.

КРУЦИНЯК Наталія Романівна (20.05.1985) - бандуристка, з м.Львів. закінчила Львівське музичне училище ім.Леонтовича (2008). Живе у Львові. Виступає як солістка-бандуристка та в ансамблях (дуети, тріо, квартет) з бандуристками Галиною Шинаєвою, Наталією Николишин.

КРУЧА-ЛУКОВЕЦЬКИЙ Василь Никифорович (19.12.1901, с. Косоржа Щигровського р-ну Курської обл. – 13.04.1986) – бандурист. співак. Мав чудовий голос (баритон). Батько був майстром з буріння колодязів. Василь мав ще двох братів музично обдарованих – Івана (загинув в громадянську війну) та Петра (розстріляний німцями в 1941). Василь навчився грати на бандурі в клубі залізничників, де навчав Хмара Андрій Хомич. Далі працював як артист-бандурист в Дніпропетровській державній філармонії, а також паралельно і в капелі бандуристів Дніпропетровського радіоцентру, в складі якої виступав. В 1932 їздив в Москву в складі тріо бандуристів разом з Дезенком Василем Павловичем (псевдо „Явір") та Литвиненком Олександром С. (псевдо „Тополь"). Тріо багато концертувало в Україні та Росії. В репертуарі переважали укр. нар. пісні та твори українських композиторів. В 1943 Василь був мобілізований в армію і далі служив як соліст-бандурист в Політвідділі 61 Армії Білоруського фронту. Був добрим бандуристом та артистом-імпровізатором. На сцені був справжнім монотеатром. Повернувшись з війни, активно включився в культурно-мистецьке життя України. В 1946-1949 пра-

Крук (Миколайчук) Оксана Олексіївна

Круча-Луковецький Василь Никифорович

Кубіт Ярослава Володимирівна

Кудін Іван Федорович

Кузів Петро Григорович

цював в Узбецькій та Таджицькій філармоніях, а з 1949 – у Вінницькій філармонії. Виступав разом з бандуристами: Афанасієм Павловичем Ткаченком, Василем Павловичем Дезенком та Семеном Івановичем Пилипенком, утворивши ансамбль, душею якого був Круча-Лукавецький. В 1962 Василь вийшов на пенсію і, разом з дружиною Тетяною Миколаївною, переїхав жити і працювати в Феодосію (Крим). Виступав далі як соліст і разом з іншими бандуристами в тріо, дуетах із Ф.П. Кобзарем, З.І.Симонівим, В.А.Маковецьким, В.А.Кругленком. В репертуарі переважають укр. нар. пісні та твори українських композиторів.

Літ: Нирко О.Ф. Монотеатр бандуриста Кручі-Лукавецького. (19.12.1901-19. 04. 1986). // Бандура, №57-58, липень-жовтень, 1986, С. 1-12.

КРЯЧКІВСЬКИЙ Олексій – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4,о.з.1013, л.4.

КРЯЧКІВСЬКИЙ Федір Олексійович – кобзар XIX ст. із Яготина на Київщині. Від нього Судовщиков в 1850р. записав думу „Про втечу трьох братів з Азова". Його знав кобзар П.Магадин з с.Бубни на Полтавщині.

Літ.: Українські народні думи, т.І корпусу, ДВУ, 1927.

КСЕНДЗ (Ксьондз) Кость (1910, м.Миргород на Полтавщині) - бандурист. Грати на бандурі вчився в Миргородських кобзарів. Активний учасник і соліст Миргородської капели бандуристів. В час Вітчизняної війни в складі капели (1943) та ансамблів бандуристів обслуговував фронти. Потім працював в ансамблях бандуристів при різних філармоніях. Вправно виконував народні жартівливі пісні. Жив в Миргороді.

КУБІТ Ярослава Володимирівна (6.01.1950, с.Глушин Бродівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, педагог, керівник капел, член Національної Спілки Кобзарів України, Тернопільська обл. Бандурою захопилася послухавши виступ бандуриста Анатолія Бродіна. Через рік, в 1960 – поступила вчитись по класу бандури в Кременецьку муз. школу (по класу А. Бродіна). В 1968 – 1972 – навчалась в Тернопільському музичному училищі (клас бандури відомої славної бандуристки Антоніни Голуб.)

У 1978 – закінчила Рівненський культурно-освітній факультет Київського інституту культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. З 1972 – працює викладачем, далі ст. викладачем по класу бандури в Теребовлянському культосвітньому училищі (тепер Теребовлянське училище культури). В 1972 -1977 – керувала також капелою бандуристів в с. Великий Говилів (25 чол.) Теребовлянського р-ну Тернопільської обл. Тепер керує (з 1974) капелою бандуристок Теребовлянського культосвітнього училища, а також капелою бандуристів хлопчиків „Кобзарик" (10 чол.) при Струсівській капелі бандуристів Багато з 1974 р. виступала (голос альт) в складі тріо бандуристок разом зі Стефанією Онуфріївною Плотник (сопрано) та Поліною Миколаївною Венгловською. Тріо успішно виступало не тільки в Україні, але й в Польщі (1993). В 1992р. тріо стало дипломантом конкурсу ім. С.Крушельницької в Тернополі.

В репертуарі: М.Литвина „Стікає кров'ю пісня світова", укр. нар. пісні „Їхав козак за Дунай" та „Ой милий мій" в обробці Юлії Гамової, „Ой казала мені мати" (обробка Зої Маркевич) та інші.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.54.

КУДІН Іван Федорович (12.11.1914, с. Мацківці, тепер Лубенського р-ну Полтавської обл.) – кобзар, бандурист, вчитель, Член Всеукраїнської (тепер Національної) Спілки кобзарів України. У 1938 – закінчив Гадяцьку педшколу, де почав вчитися грати і на муз. інструментах. Учасник Другої світової війни, нагороджений медалями. 1944 – демобілізований, як інвалід, почав учителювати в Мацківцях. 1947-1970 – учителював у с.Худоліївка Семенівського р-ну. 1946 – за порадою кобзаря С.Русенка придбав бандуру і почав вчитися грати у педагога класу бандури з Полтави Я.М.Шостака. З 1947 – виступає як бандурист. 1954 – організував тріо бандуристів, що 1957 переросло в ансамбль бандуристів, з яким багато успішно виступав і яким керував. З 1970 – пенсіонер. Виступає як соліст-бандурист, учасник кобзарських з'їздів і нарад. Автор низки обробок для бандури укр. нар пісень. Власні твори (пісні): „Про голод" та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. - С.126.

КУЗІВ Петро Григорович (1.06.1925, с. Кліщівна Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл. – 14.01.1989, м.Ірвінгтон, США) – бандурист, співак, громадський діяч. Ще молодим юнаком вступив в дивізію „Галичина", в якій перейшов війну і потрапив в полон в Італію. Опісля переїхав до Англії, а відтак і до Америки та поселився з своєю родиною в Ірвінгтоні, включився в громадське життя. Був членом капели бандуристів при Станиці Братства І-ої Дивізії УНА в Ірвінгтоні, де освоїв гру на бандурі та вдосконалював спів. Був також членом церковного хору св. Івана Хрестителя, виступав довгі роки в ансамблі бандуристів „Гомін" під орудою Володимира Юркевича, а останні роки був також членом та виконував соло-співи в ансамблі бандуристів „Гайдамаки" при осередку СУМ в Пассайку під кер. Володимира Васькова. Був активним членом УККА, ООЧСУ, Укр. нар. дому та секретарем 217-го Відділу Укр. Нар.

Помочі. Залишив дружину Анну та синів Ярослава, Олега, Зенона.

Літ.: Лобур С. Посмертна згадка. - Бандура, липень-жовтень, 1989, №29-30. - С.60.

КУЗІНА Наталія – бандуристка, директор навчальної студії при Національній капелі бандуристів ім. П.Майбороди. Свого часу грала і співала у жіночому тріо, яке існувало при капелі разом із Р.Костюк та Н.Захожою. Випускниця Київської консерваторії по класу бандури (педагог А.Шептицька).

Літ.: Чорноуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. - С.58.

КУЗЬМЕНКО (Денисюк) Валентина Романівна (6.10. 1953, м.Острог Рівненської обл..) – бандуристка, педагог, керівник. Заслужений працівник культури України. У 1969 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача О.Л.Думіцької), у 1973 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1995 - Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. Викладач і керівник капели бандуристів Острозької ДМШ, керівник народного ансамблю бандуристів Острозького РБК. Учні навчаються у Рівненському музучилищі та РДГУ, зокрема Тетяна Єсіпова та Інна Подолянчук, Ольга Чмерук.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.54.

КУЗЬМЕНКО Василь Ілліч (1914, с.Березань Боришівського р-ну на Київщині) –бандурист. Народився в сім'ї майстра кобз-бандур. На бандурі навчився грати самостійно. Приймав участь в кобзарській самодіяльності Червоної Армії. Далі успішно виступав в складі обласних професійних мандрівних капел бандуристів. Жив в Києві.

Літ.: Листування Жеплинського Б. з Полотаєм М.П.(м.Київ).

КУЗЬМЕНКО Георгій Якович (1910, м.Київ). В 20-х роках брав участь в Харківській, а згодом в Київській капелах бандуристів.

Літ.: Полотай М.П., лист від 8.12.1970.

КУЗЬМЕНКО Ілля Маркіянович (1882, с. Березань, нині Боришівського р-ну на Київщині -1957). Робив добрі звучні гарні на вигляд бандури, які знаходили споживачів далеко за межами України.

Літ.: Листування Жеплинського Б. з Полотаєм М.П. (м.Київ).

КУЗЬМЕНКО Олександра Яківна (21.03.1907, м.Київ - ?) – бандуристка, одна з перших жінок-бандуристок. Початки гри на бандурі засвоїла від М.Полотая та Ф. Дорошка. Далі вдосконалювала гру самостійно. Свої виступи почала 1927 спершу в складі тріо з бандуристами М.Кашубою та Г.Безсудним та як солістка при Київському відділі народної освіти. З 1930 – працювала в Київській та Сталінській (тепер Донецькій) філармоніях, Краснодарському (1938), Азербайджанському (1939) та Дагестанському гастрольбюро, а також у Москві при ВЦРПС (1940). Виступала з бандуристками О.Ковальською, І.Ольчинцевою, О.Канівець, бандуристом Г. Андрійчиком та іншими. З 1940 жила в Києві. Автор власних творів (слова і музика): „Ой у лузі, лузі", „Ой вишенька, черешенька" (1931), романс „Чекаю тебе" (1934), „Закричали сірі гуси"(1961), „Прилетіли сірі гуси" (1965), „Ой у лузі калина стоїть" (1969) та інші, також на слова О.Пчілки „Хустина" (1937), М.Сопілки „Колисанка" (1969), Лесі Українки „Перемога" (1970), Т.Шевченка. Вчився у неї грати на бандурі Д.П.Колосівський, страчений під час війни фашистами.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000, - С.127.

КУЗЬМЕНКО (дів. Яркова) Раїса Октябринівна (23.11.1946, м.Долина Івано-Франківської обл. – 27.01.2007, м.Чернівці) – бандуристка, організатор і керівник ансамблів та капел бандуристів, педагог, заслужений діяч мистецтв України (1993).Батьки Раїси - Октябрин та Софія - переїхали після війни з Києва до м.Долина, де пройшло дитинство Раїси, навчання в музичній школі (навчалась у скрипаля і бандуриста Василя Домчака, який був ініціатором відкриття класу бандури в Долинській муз. школі). Далі навчалась у Луцькому та Івано-Франківському музичному училищі, яке закінчила в 1966. В 1967 поступила у Львівську консерваторію, яку закінчила по класу бандури у В.Герасименка. З 1973 працювала викладачем, далі старшим викладачем-методистом Чернівецького музучилища ім. С. Воробкевича. За роки праці на посаді старшого викладача-методиста музичного училища по класу бандури Раїса Октябринівна підготувала понад 80 спеціалістів, які працюють сьогодні в музичних школах. Більшість з них закінчили, або продовжують навчатися у вищих навчальних закоалах України. Вела також уроки диригування, де готувала фахових керівників ансамблів та капел бандуристів. Десяток її випускників стали лауреатами Всеукраїнських та міжнародних конкурсів бандурного мистецтва. Серед них – Тарас Смоляр (І премія міжнародного конкурсу „Нові імена"), Тетяна Всеволодська (І премія республіканського конкурсу), Галина Савчук (І премія міжнародного конкурсу), Оксана Тимощук (ІІ премія на міжнародному конкурсі як солістка та ІІІ премія Всеукраїнського конкурсів), Галина Оклія (ІІ премія на міжнародному конкурсі „Золоті трембіти"), Надія Миронюк (IV премія на конкурсі ім. Г.Хоткевича) та багато інших. Капела бандуристів, яку вона створила в Чернівецькому музичному училищі стала однією з кращих на Україні. Цікавий і різноманітний репертуар капели:

Кузіна Наталія

Кузьменко (Денисюк) Валентина Романівна

Кузьменко Олександра Яківна

Кузьменко Раїса Октябринівна

Кукса Микола Якимович

укр. нар. пісні, твори українських та зарубіжних класиків („Менует" Боккеріні, „Мелодія" Х.Глюка, „Менует" Ж. Бізе), а також духовна музика „Херувимська" Д.Бортнянського, „Вірую" Слонова, „Милість спокою", „Отче наш" М.Леонтовича, „Аве Марія" Й.Баха, „Місячна соната" Л.Бетховена, два хорові концерти №15,16 А.Веделя. Велика кількість творів сучасних композиторів на слова українських поетів незмінно користувалася успіхом у слухачів. Серед них : „На Чорнобиль журавлі летіли" – сл. М.Ткача, муз. О.Білаша, "Світанок" – сл. Каструка, муз. В. Верменича, особливо важливе місце відведено Шевченкіані: „Думи мої", „Розрита могила" Д.Давидовського, „Не щебече соловейко" Г.Верьовки.

Основу капели бандуристів складають її випускники: тут і досвідчені педагоги Галина Клінчук, Неля Маковійчук, Наталія Андрійчук, Наталія Скицько, студенти консерваторії Дана Кулаш та Ольга Кабичій, продовжувач роду співаків Андрій Солтис, обдаровані бандуристки Ганна Гамаль, Ірина Бігун, Інна Медвідь, Галина Черней.

Літ.: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття… Про педагогічно-методичну і виконавську діяльність заслуженого діяча мистецтв України Раїси Яркової-Кузьменко (1946-2007рр). - Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008. - С.5.

КУЗЬМИНСЬКИЙ Кирило Андрійович (1890 - ?) – лірник. Сліпий з дитинства. Жив в с. Маховики (Щорського, тепер Корюківського р-ну) на Чернігівщині. „Коли я був у нього позаторік – пише М.А.Мишастий - він співав мені разом із жінкою (теж сліпою) пісні і думи. Я їх записав. Зараз на ліру Кузьминський вже не грає понад 10 років, бо вона „розсипалася".

Літ.: Виноградський Ю.С. Спогади про кобзарів і лірників Менського р-ну на Чернігівщині. – НТЕ, №1, 1964.

КУЗЬМИЧ Олег Михайлович (29.01.1974) - член Національної Спілки Кобзарів України, Чернігівська обл.

КУЗЬМІВ Василь (кін XVIII – XIX ст..) - лірник, цехмейстер і учитель лірницької школи в м.Миколаєві біля Стрия на Львівщині. Школа існувала мабуть до 1848.

Літ.: ЦДІА, Ф 688, оп.1.,О.З.192; Жеплинський Б. Подільські лірники та їхній репертуар // Традиційна народна музична культура Західного Поділля: Збірник статей і матеріалів / Ред.- упор. Олег Смоляк, Василь Коваль. – Тернопіль: Астон, 2001. - С.73.

КУКСА Микола Якимович (19.12.1885, с. Скибенці тепер Тетіївського р-ну Київської обл. – Ірпінь біля Києва) – бандурист. П'ятнадцятирічним хлопцем пішов у Київ, працював у пекарні, став булочним майстром. Послухавши виступи Київської Капели бандуристів, вирішив навчитися грати на бандурі. Кобзар Потапенко (колишній поводир Т.Пархоменка) познайомив його з майстром муз. інструментів і бандуристом О.Корнієвським, який виготовив для Кукси чудову бандуру. Далі вчився у кобзарській школі, яку вів у Києві Г.Андрійчик та вступив в гурт при клубі Промкооперації, яким керував Опришко. З цим гуртом їздив в 1936 на Олімпіаду в Москву. З 1945 по 1953 грав і співав в самодіяльній капелі бандуристів при клубі залізничників. В репертуарі мав багато укр. нар. пісень. Останні роки жив в Ірпені, був паралізований.

Літ.: Фонд приватний Жеплинського Б.

КУЛИБАБА Левко – кобзар з с.Вільшана Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.234.

КУЛИБАБА Петро – кобзар з с.Вільшана Богодухівського пов. Харківської губ. У нього вчились Уліян з Валок, Г.Гончаренко та Михайло з Мирониківки.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.234.

КУЛИК Мусій Гордієвич (Гордієч) (1817, с. Дейкалівка, Зінківського пов. - ?) – кобзар, учень І.Хмеля. В репертуарі думи: „Самарські три брати", „Дівка бранка" (навчився від І.Хмеля), „Невільницькі пісні", „Три брати азовські", "Удова", стих „Грішниця" та інші. Записи від нього здійснювали П.Мартинович та В Горленко.

Літ.: ІМФЕ ,Ф.11-3,О.З.231,-арк.10; Гримич М. Виконавці укр. нар. дум. - Родовід, ч.4.,1992, - С.19.

КУЛИК Надія Михайлівна (09.09.1981, м.Монастириська Тернопільської області) – музикант, магістр мистецтв, бандуристка-співачка (ліричне сопрано). Член НСКУ (від 2009). Лауреат 2-ї премії III Міжнародного фестивалю козацької пісні «Байда» у Тернополі (2003), переможець Міжнародного музичного фестивалю «Балатон – мистецтво – молодість» у м. Балатонфюред (Угорщина, 2004), 1-го всеукраїнського молодіжного фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва «Під срібний дзвін бандур», 2-го обласного фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва «Кобза» у Тернополі (2008). Закінчила Монастириську ДМШ (1996; клас Козубської М.Е.), Тернопільське музичне училище ім. С.Крушельницької (2000; клас Козій О.О.), Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка (2005; клас Євгеньєвої М.В.). Від 2004 – викладач класу гри на бандурі, керівник ансамблю бандуристів «Вишиванка». Учасник гала-концертів 1-го та 2-го обласних фестивалів-конкурсів кобзарського мистецтва «Кобза» (2005, 2008), 10-го Всеукраїнського фестивалю лемківської культури у м. Монастириська (2008), урочистих академій з нагоди: 15-річчя кафедри вокально-хорових дисциплін Інституту мистецтв ТНПУ ім.

В.Гнатюка (грудень, 2008), 20-річчя Львівського товариства лемків (м.Львів, січень, 2009), ювілейної творчої зустрічі-концерту Євгеньєвої М.В. «Дзвенить струна від колисанки до величчя псалму» (травень, 2009), 80-річчя ДМШ № 1 м. Тернополя. Репрезентантка сольних концертних програм, зокрема, у Тернополі «Година щасливого забуття в музиці чекає на вас...» (липень, 2004). Співпрацює з суспільно-культурним товариством «Лемківщина», Тернопільським обласним осередком НСКУ. Випустила CD-диск «Не забудь...» (13 різножанрових творів, звукозапис В.Цапа, М.Злонкевича, Т., 2008). У тематиці творчого доробку переважають обробки лемківських народних пісень.

КУЛИК Павло Васильович (1859, с.Волинці, тепер Менського р-ну на Чернігівщині – 1928) – кобзар. Осліп у 12 років. Вчився грати на кобзі у Л.Думенка в с.Баби (тепер Жовтневе). Жив у с.Вюнищі, згодом переселився у Сосниці. Часто грав у Ніжині, Конотопі, Харкові, Дніпропетровську. Знав думи: „Про трьох братів Азовських", „Думу про Хмельницького", сатиричні пісні „Дворянка", „Теща", „Ярема та Хома", „Кисіль", „Про бугая", „Омелечко", „Чечіточка" „Попадя" та псалми. Думу „Про тьох братів Азовських" співав в епічній манері, проникливо. Бандура його (саморобна) зберігається в Сосницькому краєзнавчому музеї. Про нього згадує О.П.Довженво в повісті „Зачарована Десна".

Літ.: Виноградський Ю. Спогади про кобзарів та лірників Менського району на Чернігівщині. - НТЕ, 1964, №1; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1.,О.3.191/4.

КУЛИК Петро – кобзар XIX ст. з с.Гужівці Борзенького повіту.

Літ.: Іващенко „Павло Братиця і Прокип Дуб, кобзари Ніженського уїзду, Черниговской губ". Записки юго-запад. отд. імператор. русс. географ. общ." Том II, 1874, К.,1975, стор.109-129; Українські народні думи, т.I корпусу, ДВУ,1925.

КУЛИК Яків (близько 1890 - ?) - незрячий лірник із Сумщини. Лірникував понад 60 років, мандруючи зі своєю дружиною Уляною (також незрячою). Мав багатий та розмаїтий репертуар. Останні роки жив у с.Успенка, де крутив на машині, власної конструкції, шнури для колгоспної артілі та приграваВ на лірі.

Літ.: Акименко Ф. Газ. „Наше слово" (ПНР), №9, 27.02.1972.

КУЛІС (Якимчук) Леся Богданівна (19.02. 1973, м. Рівне – 26.10.2006, м.Київ) – бандуристка, виконавець. У 1988 відмінно закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача В.М.Кухарчук), у 1992 з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 1997 – Київську консерваторію ім. П.І.Чайковського (клас заслуженої артистки України А.М.Шептицької). Переможець обласного конкурсу учнів музичних шкіл (1992, II місце), учасник фестивалю пісні „Від Русаля до Купала" (Дзіндранів, Польща, 1995). Жила і працювала у м.Вишгород під Києвом. Похована у Рівному.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.55.

КУЛІШ Юхим Костянтинович (1794, на Харківщині – 1886) – кобзар. Був вчителем кобзарів Бутенка, Нетеси та інших. Учні згадували його добрим словом за його батьківські відносини до них.

Літ.: Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии. Труды Харьковского предварительного комитета по устройству XII археологического сьезда, т.II, Харьков, 1902.; ІМФЕ,Ф 11-4,О.3.809, л.10,12.

КУПРІЯН – сліпий лірник. Був улюбленим гостем в родині Коцюбинських. Як згадує про Купріяна Ірина Коцюбинська; „Його думи та пісні глибоко запали в дитячу душу вразливого хлопчика Мусі, який записував їх у зошит".

Літ.: Коцюбинська І. Спогади та розповіді про М.М.Коцюбинського. – Київ: Дніпро, 1965, – С.6.

КУПЧИНА Оксана Миколаївна – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

КУРИЛЕНКО Василь – бандурист, виконавець. У 1937 був репресований. Приїхав з Дніпропетровщини, у 60-х, 70-х роках працював у Рівненській філармонії. Автор власних творів. У 1968 фірма «Мелодія» випустила міні-грамплатівку «Бандурист Василь Куриленко співає власні пісні»: «Смереки» сл.Д.Луценка, «Криниця» сл. І.Немировича. «Хор лісових дзвіночків» сл.П.Тичини, «Марія» сл. В.Сосюри.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.55.

КУРИЛЕНКО Василь Пилипович (1906, Полтавщина) - бандурист. В середині 30-х років закінчив філологічний факультет Дніпропетровського університету, ставши педагогом-мовником. Наприкінці 30-х років навчився грати на бандурі. Набув гарної техніки гри. Складав власні твори, які вельми вдало (гарний голос, приємного тембру баритон), виконує по радіо в супроводі бандури.

Літ.: Листування Жеплинського Б. з І.Рудасом (м.Дніпропетровськ)

КУРИПА Мусій – кобзар.

Літ.: ІМФЕ , Ф.11-5, о.з.1290, л. 1.

КУРІННИЙ Олег Владиславович - член Національної Спілки Кобзарів України.

КУРОВСЬКА Ірина Ростиславівна (27.04. 1962, м.Макіївка Донецької обл.) – бандуристка, педагог, керівник ансамблів, хормейстер, Член Національної Спілки Кобзарів України, Крим. В 1973 – з сім'єю переїхала до м.Суми. 1979 – закінчила середню школу №15 та ДМШ №1 по класу фортепіано. 1983 закінчила Сумський державний педагогічний інститут ім.А.С.Макаренка (музично-педагогічний факультет). З 1983 – вчитель музики в СШ №1 м.Ялта, Крим. 1990-1992 – грала на бандурі та співала в народному ан-

Куліс (Якимчук) Леся Богданівна

Куровська Ірина Ростиславівна

Куспісь Роман

Кухарчук Віра Миколаївна

самблі бандуристок „Зоряниці" в м.Ялті (керівник засл. працівник культури О.Нирко). В 1992 – за ініціативою І.Куровської та Н. Панченка було відкрито перші в м.Ялта музично-хорові класи, 1993 – на базі цих класів була створена дитяча капела бандуристів „Срібні дзвіночки" (хормейстер І.Куровська, концертмейстер Н.Новосьолова). З 1994 – керує ансамблем бандуристок „Чарівний спів" (заснований 1993). В 1995-1999 – хормейстер в римо-католицькому костьолі, в якому часто виступає і ансамбль „Чарівні струни". З 2000 – керівник громадської організації „Чарівний спів", створеної на базі ансамблю „Чарівний спів". Організація веде благодійну роботу, пропагує старовинну укр. та європейську музику, духовну музику. Народний (з 1995) ансамбль бандуристок „Чарівний спів" виступав в Баварії (1994, 1995, 2000), Польщі.

КУРОЧКА (Приходьченко) Артем – кобзар XIX ст. з Бобівника Зінківського пов. Полтавської обл. Учень І.Хмеля. За твердженням Мартиновича кобза Курочки була дуже маленька і приструнків було мало. Бандура у нього була маленька „на три струночки, на два приструночки", але грала добре.

Літ.: Украинские бандуристи. Киевский телеграф, 1866, ч.7; ІМФЕ ,Ф.11-4,о.з.1013, л.2; ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.592, л.53; Хоткевич Г. „Про кобзу та бандуру" , журнал „Музика масам", №10-11, 1928; Хоткевич Г. Музичні інструменти укр. народу, Харків, 2002.- С.124.

КУСПІСЬ Роман – бандурист. Працівник Роздольського Гірничо-хімічного комбінату. Один із перших учасників капели бандуристів „Дністер" в ПК м.Новий Розділ на Львівщині, якою керували Богдан та Роман Жеплинські. В цій капелі разом дружиною Лідією Чех освоїв техніку гри на бандурі. Грає на бандурі і його син. Роман Куспісь - автор вірша „Бувальщина", присвяченого бандурі та бандуристам Богдану і Роману Жеплинським, що публікувався в багатьох виданнях.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С. 57; Жеплинський Б. Капела бандуристів „Дністер" // Кобзарськими стежинами - Львів, НАНУ Львівська бібліотека ім. В.Стефаника . 2002 – С.223; Ковальчук Д. Життя прожити – не поле перейти. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2009. – С.24; Мошик М. Г. Чом замовкли кобзи? Вокальні твори для голосу в супроводі бандури. – Суми: видавничо-виробниче підприємство „Мрія - І" ТОВ, 2010. – С.35-36.

КУТЄПОВ Сергій – бандурист. Живе у Львові. Часто виступає в дуеті з бандуристом Богодаром Баглаєм. Учасник фестивалю «Дзвени бандуро» ім. Ю.Сінгалевича у Львівському Палаці Мистецтв 28.11.2010.

КУТКОВЕНКО – кобзар XX ст. (ім'я, дата і місце народження не встановлено). Ще до революції був засланий в Сибір, де на паровозі парою випекло йому очі. Незрячим вивчив гру на кобзі. Майстерно виконував народні пісні, мандруючи після революції по Черкащині та інших областях України.

Літ.: Полотай М.П., лист від 18.06.1970.

КУТЯНСЬКИЙ Іван Якович (1883, Вінниччина - 1939) – артист, бандурист. До революції працював артистом у театрі М.Садовського. Добре грав на бандурі і концертував в радянський час в кобзарських мандрівних колективах, у мішаних концертних бригадах.

КУХАРИШИН – бандурист. Грав в ансамблі на з'їзді бандуристів 12.03.1943 у Львові разом з Я. Бабуняком, С. Ганушевським, В.Терещуком, В. Юркевичем, С.Малюцою, Ю.Сінгалевичем, Г. Смирним, Р. Масляником, С.Ластовичем, А.Карпюком.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-жовтень, 1984. - С.55.

КУХАРЧУК Віра Миколаївна (20.09.1936, с.Плоска Рівненського р-ну Рівненської обл. – 20.07.1989, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1964 закінчила Рівненське музучилище. Працювала викладачем бандури, була керівником капели бандуристів у Рівненській ДМШ №2, учасник капели бандуристів обласного будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (1972-1987, керівник А.Ю.Грицай), учасником обласних, всеукраїнських фестивалів народної творчості.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.55.

КУХТА Віктор Іванович (1927, м.Конотоп Сумської обл.) – бандурист-віртуоз. Ще молодим хлопцем навчився грати на бандурі у свого батька, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.. В 1950 – закінчив Київське музичне училище по класу бандури у В.Кабачка, а 1955 – Київську консерваторію по класу А.Бобиря. З 1949 – працював в ансамблі бандуристів укр. радіо. Досяг високої майстерності, виступав як соліст-віртуоз. Автор ряду оригінальних творів для бандури, зокрема „Фантазії на укр. теми", „Скерцо" та інші. В катастрофі на залізниці втратив руку, вимушений був виконавську практику бандуриста-інструменталіста залишити.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.40; Лисий І. Кобзарство Конотопщини. - НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. - С.59-62.

КУХТА Іван Опанасович (1899, м.Конотоп Сумської обл. – 1979, там само) – бандурист, керівник капели бандуристів. Працював робітником паровозного депо ст. Конотоп, став одним із організаторів першої самодіяльної капели бандуристів на Україні при клубі ст. Конотоп. Був багаторічним її керівником. Сам добре грав на бандурі і навчив грати на бандурі свого сина Віктора, який згодом став бандуристом віртуозом.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. - НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. - С.59-62.

КУХТІЙ Лідія Володимирівна (1975, с. Високе Ахтирського р-ну Сумської обл.) – бандуристка, педагог. У 1990 закінчила Кузнецовську ДМШ, у 1994 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах), у 1999 – Рівненський державний гуманітарний університет (клас доцента З.А.Сингаєвської). З того ж року працює у Кузнецовському міському будинку культури Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.55-56.

КУЦ Тетяна Василівна (15.04.1968, с. Золотолин Костопільського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1998 закінчила Дубенське училище культури, у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). З того ж року вчитель музики у Золотолинській загальноосвітній школі.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., - С.56.

КУЦЕНКО Максим Олександрович – соліст Національної заслуженої капели бандуристів України ім. Г.Майборолди, тенор, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

Літ.: Чорноуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. - К.,2008. - С.76.

КУЦЕНКО Федір - лірник із Сокиринець на Чернігівщині. У нього вчився лірник Пелещук Михайло із села Петрушевці Бобринського пов.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Бєлозерського, „О кобзарях и список кобзарей".

КУЦИЙ Митро Омелянович (1877, с. Згуровці Прилуцького уїзду на Полтавщині) –лірник. Осліп у 12 років. Своєї сім'ї не мав, жив у брата. В 17 років почав вчитися гри на лірі в с. Красному Згуровської волості, вчився 3 роки. Разом з лірником Т.П.Бабенком бував у Прилуках, Ромнах, Лубнах, Кременчуці, Чернігові, Борзні, Києві. Дум не знав. До танців знав приказки.

Літ: Маслов С. Лірники Полтавської і Чернігівської губерній. Труды харьковского превари-тельного комитета по усройству Х11-го археологического с'езда,т.11, С.224, Харьков, 1902; Укр. нар. думи, том І корпусу, ДВУ, 1927.

КУЧЕРЕНКО Марія Яківна (1923, с.Веселий Хутір Чорнобаївського р-ну Черкаської обл.) – бандуристка. На бандурі грала з 1938. Навчилася грати у брата (самодіяльного митця) Федота Кучеренка. Закінчила Черкаський педагогічний інститут (за спеціальністю вчитель української мови та літератури). Має приємний середнього діапазону голос-сопрано. Приймала участь в ансамблі бандуристів пединституту. Працює в Черкаській середній школі. В репертуарі народні пісні, романси які виконує з майстерністю.

Літ.: Листування Жеплинського Б з Терлецьким Г.С. (м.Черкаси), лист від 12.05.1969.

КУЧЕРЕНКО Родіон – лірник із с. Ромашки, тепер Рокитнянського р-ну Київської обл. Від нього І.О.Бунін записав псальму «Сирітка» влітку 1896 під час подорожі на пароплаві по Дніпру з Каховки до Нікополя. Тоді ще Кучеренко був молодим талановитим лірником. Мотив „Сирітки" І. О.Бунін використав в своєму вірші „Йшла сирітка шляхом запорошеним", що фактично є переспівом псальми.

Літ.: Бажанова І. Крізь усе життя. – Літературна Україна, №84, (2781) від 23.10.1970; Бунін І.О. Лірник Родіон.

КУЧЕРЯВЕНКО Павло – молодий кобзар, учень П.Нестеренка.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.2.

КУЧУГУРА - КУЧЕРЕНКО Іван Йович (1879, с.Мурафа Богодухівського пов.(тепер Краснокутського р-ну Харківської обл..) – 1942) - бандурист, співак, ліричний баритон. Коли йому було 9 років помер батько. Через злидні і хворобу залишився слабовидячим, ходив з поводирем. Змалку співав. Потім мав чудовий баритон. Грати на бандурі навчився майже у 20-річному віці очевидно у свого земляка-кобзаря. З 1900 подорожував по Україні та Росії, кобзарював. Бував у Києві, Москві, Петербурзі, Ростові, Мінську, Одесі, Полтаві, Катеринославі. В 1908-1910 на запрошення М.Лисенка працював викладачем по класу кобзи в його музичній школі в Києві. Був надзвичайно обдарованою людиною. Високий на зріст, довгі та пишні вуса, красивого тембру голос-баритон. Це прикрашало його як бандуриста. В 1913-1917 часто виступав в Харківській бібліотеці ім. Короленка та в залі колишнього земського зібрання. Був одним із кращих виконавців дум: „Олексій Попович", „Плач невільників", „Хмельницький та Барабаш", „Смерть Хмельницького". Репертуар його був дуже різноманітний та великий. За свій вік проспівав понад 500 пісень. Крім народних дум вміло виконував історичні та ліричні народні пісні, особливо „Про Морозенка", „Та не жур мене моя мати", „Ой пушу я кониченька", „Ой у полі могила", „У Цар-граді на риночку", „Зоре моя вечірняя". Вміло виконував і гумористичні пісні: „Куди їдеш, Явтуше?", „Ой важу, я важу", „Гарбуз білий качається", „Зібрав батько компанію" та інші. Мав дві бандури: одну настроєну на мінорний та іншу – на мажорний лад. Вони були виготовлені з великих окоренків груші і відзначались надзвичайною мелодійністю. Техніка гри у кобзаря була винятково високою. Створив власні твори: „На високій дуже кручі", „На смерть Тараса Шевченка", „Дума про Петлюру", „Гайдамацький марш". та інші. Йому одному із перших на Україні присвоєно звання народного артиста УРСР. Серед учнів – Ємець В. Був репресований в 1939. На його батьківщині відкрито меморіальну дошку (2008).

Літ.: Зінченко Г.Я. Славетний кобзар Іван Йович Кучугура-Кучеренко. – НТЕ, 1961, №4; Жеплинський Б. І.Й.Кучугура-Кучеренко. – Комплект лис-

Кухтій Лідія Володимирівна

Куц Тетяна Василівна

Куценко Максим Олександрович

Кучугура-Кучеренко Іван Йович

Кушнерик Федір Данилович

Кушнір (Ніколенко) Олена Іванівна

Кушнір Ольга Федорівна

Кушпет Володимир Григорович

тівок, Львів: Край, 1999; ІМФЕ, Ф. 8-К3, о.з. 9-13, с.21; Никитюк Т. Коротке повідомлення про святкування 90-річчя з дня народження Кучугури-Кучеренка. – Літературна Україна, №103 (2593) від 27.12.1968; Сюта Б. Іван Йович Кучугура-Кучеренко // ІМФЕ УМЕ, Т.2, К.: 2008. – С. 658.

КУШЛЯК Іван –лірник і вчитель лірницької школи в Жиравці на Львівщині.

Літ.: Жеплинський Б. Подільські лірники та їхній репертуар / Традиційна народна музична культура Західного Поділля: Збірник статей та матеріалів/ Ред.-упор. Олег Смоляк, Василь Коваль. – Тернопіль: Астон, 2001. – С.74; ЦДІА Львів. Ф 688, оп.1, о.з. 192.

КУШНЕРИК Федір Данилович (19.09.1875, с.Велика Багачка (тепер Великобагачанського р-ну Полтавської обл. - 23.07.1941, там само) - кобзар. Осліп в дитинстві. Грати на кобзі вчився у М.С.Кравченка. Зберіг старовинний спосіб гри. Створив ряд пісень (музика і текст). Один із авторів колективного твору „Слава Кобзареві" (до 100-річчя виходу з друку першого кобзаря). В репертуарі були народні думи: „Про трьох братів Азовських", „Про Олексія Поповича", „Про Хведора Безродного", „Про Хмельницького і Барабаша", „Маруся Богуславка"; історичні пісні: („Морозенко", „Максим Залізняк", „Сава Чалий", „Нечай", „Про руйнування Січі"); побутові, жартівливі та сатиричні пісні („Про правду і неправду"); пісні на сл. Т.Шевченка, Г.Сковороди, С.Руданського. В 1928 О.Сластіон зробив портретну зарисовку кобзаря. М.Грінченко записував його репертуар, М.Рильський вважав його одним з останніх носіїв кобзарської традиції.

Літ: Грінченко М., Лавров Ф. Кобзар Федір Кушнерик. – К., 1940; Кушпет В. Старцівство. Мандрівні співці – музиканти в Україні XIX - поч. XX ст. – К.: 2007; Грінченко М. Музика пісень і дум кобзаря Ф. Кушнерника. – НТ. – 1940. - №6; П.Павлій. Перший серед кобзарів // Літературна Україна. №76 (2245) від 21.09.1965; Березовський, 1968, с. 193, 207, 219, 315; Правдюк, 1970; Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. – К.: Музична Україна, 1980.

КУШНІР Ольга Федорівна (24.02.1944, с. Жван-чик, Хмельницької обл.) – бандуристка, керівник ансамблів та капел бандуристів, відмінник освіти України, член Національної спілки кобзарів України, Львів. Народилася в сім'ї священика. Дитинство пройшло на Львівщині. Закінчила Львівську СШ №8, Самбірське училище культури та Львівський університет ім. І. Франка. Вдосконалювала майстерність гри на бандурі у Галини Гальчак. У шкільні та студентські роки була учасницею капел бандуристок „Дзвіночок" (1959-1960) та „Галичанка" (1960-1966), грала в оркестрі ансамблю пісні і танцю „Черемош" Львівського університету (1964-1968). У 1967 організувала студентську мішану капелу бандуристів „Кобза" у Львівському зооветеринарному інституті (тепер Львівська академія ветеринарної медицини ім. С.Гжицького), де працювала до 1973р. Колектив був лауреатом багатьох обласних та республіканських фестивалів. У 1979р. організувала капелу бандуристок „Ягілка" при Центрі дитячої та юнацької творчості Залізничного району м.Львова на базі СЗШ №74 що в смт. Рудно біля Львова, де працює художнім керівником і понині. За 30 років існування капели в ній виховалось майже 250 бандуристів. За час своєї творчої праці колектив неодноразово був лауреатом оглядів-конкурсів, нагороджений багатьма грамотами та дипломами. В репертуарі „Ягілки" – українська та зарубіжна класика, авторські твори, українські народні пісні та мелодії. За роки незалежності з великим успіхом колектив гастролював у Польщі, Угорщині, Чехії та Сербії. У 2008 р. капелі було присвоєно почесне звання „Народна". А у 2009 р. великим творчим звітом у Львівській філармонії Народна капела бандуристок „Ягілка" відсвяткувала своє 30-річчя і зараз із піднесеним настроєм та цікавим репертуаром продовжує свою творчу біографію.

КУШНІР Олена Іванівна див. Ніколенко Олена Іванівна

КУШПЕТ Володимир Григорович (6.04.1948, м.Вязьма Смоленської обл.) – кобзар, бандурист, педагог, композитор, заслужений діяч мистецтв України (2006), член Національної Спілки Кобзарів України, Київ (2002–2005 – заступник Голови Київ. кобзар. цеху). Батько – полтавчанин, мати – з Переяслав-Хмельницького прищепили Володимиру любов до рідного краю, української пісні. Закінчив Київське музичне училище ім. Глієра (клас бандури В.Лапшина) та Київську державну консерваторію (клас бандури С.Баштана, 1971). Працював у філармоніях, вів клас бандури в Київській музичній школі №6. Викладач бандури в Стрітівській вищій пед. школі кобзарського мистецтва на Київщині (від 1989). Від 2003 – старший викладач каф. Кобзарства і бандури КНУКіМ. Ініціатор створення електро бандури (1969) за участі О.Зарубінського. Один із засновників ВІА „Кобза". Виступає часто як соліст-бандурист та виконавець інструментальних творів на старосвітській бандурі, кобзі та торбані. Один з найкращих знавців старовинних українських народних інструментів та способів гри на них. Автор багатьох публікацій на кобзарську тематику та підручника: Самовчитель гри на старосвітських музичних інструментах: кобза О.Вересая, бандура Г.Ткаченка, торбан Ф.Відорта (Київ, 1997), а також багатьох обробок для старосвітських інструментів. Власні твори: „Монолог українського хліба" (на слова Л.Танюка), „Кобзарева пісня" (слова Г.Горлача) та інші. Гастролював в Україні, а також в Ні-

меччині і Франції. Поміж учнів дипломанти і лауреати національних і міжнародних конкурсів: С.Захарець, М.Плекан, Т.Шушайло, О.Гусь, А.Шароєвський, П.Ласкавчук та інші. Тв.: Кушпет В. Старцівство: мандрівні співці-музиканти в Україні (XIX-поч. XX ст.). – К.: 2007.

Літ.: Жеплинський Б.Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000, С.128; Кушнірук О. Кушпет Володимир Григорович // ІМФЕ УМЕ, т.2, К.: 2008. – С.661-662.

КШЕЧИК Руслана Костянтинівна (15.01. 1978, м. Рівне) – бандуристка, педагог. У 1993 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М. В. Лисенка (клас викладача О.Г.Кравчук), у 1997 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 2001 – РДГУ (клас викладачів Т.О.Івченко, Н.Є.Турко). Працювала викладачем бандури в Оржівській ДМШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г. - С.56.

Л

ЛАБА Михайло – лірник із села Сороки Львівської області.

ЛАВРІВ Григорій Миколайович (9.12. 1943, с.Вишнів Рогатинського р-ну Івано-Франківського р-ну) – учасник капели бандуристів „Карпати". З 1962 року артист капели. Виконував соло в творах: «Гей, Карпати», «Ой стелись,стелись та барвіночку», «Наш отаман Гамалія», «Гей,літа орел»,«Від Москви до Карпат», «Ой у полі верба», «Як засядем браття коло чари», «Пішов би я в ліс по дрова». Бас. Артист і водій капели бандуристів «Карпати» до червня 2006 року.

ЛАВРІВ Леонід Іванович (1909, станиця Медведівська – 1982, Ленінград) – кубанський кобзар.

Літ.: Нирко О., – С.276; Лавров Л.С. Биографические заметки // Археология и этнография Северного Кавказа. – Краснодар.1998. – С.164.

ЛАВРОВА (Красько) Катерина Лук'янівна (14.01. 1956, с.Берестя Дубровицького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1972 – закінчила Дубровицьку ДМШ, у 1976 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач Дубровицької ДМШ, з 1977 – артистка оркестрової групи Черкаського народного хору.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г. – С.56.

ЛАГОВСЬКА Галина Миколаївна (1974, м. Малин Житомирської обл.) – бандуристка, педагог. У 1989 закінчила Малинську ДМШ, у 1993 – Житомирське культосвітнє училище, у 1998 – Рівненський інститут культури (нині – РДГУ), клас доцента З.А. Сингаєвської). Живе і працює на Житомирщині. Учасниця ансамблю „Благовіст".

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г. – С.56.

ЛАДЖА Антін – кобзар середини XIX ст. з Полтавщини, який користувався популярністю. Його знав О.Вересай.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.1, с.332; Лавров, 1955; ЦДІА Львів, Ф.688, о.з.191, л.240.

ЛАДИК Яків Степанович (70 рр. XIX ст., станиця Новомінська – І пол. XX ст., станиця Канівська) – кубанський кобзар. Є світлина 1929 №1, на якій чоловіча капела бандуристів ст. Канівської. Ладик Яків праворуч перший у першому ряду.

Літ.: Нирко О. – С.276.

ЛАЗАРЕНКО Володимир Семенович (1900, станиця Канівська – 1994, станиця Канівська) – кубанський кобзар. Є світлини 1929 р. №1, 2 чоловічої капели бандуристів ст. Канівської. Лазаренко Володимир Семенович у першому ряду перший ліворуч.

Літ.: Нирко О. – С.277; Усні дані В.Лазаренка (ст. Канівська, 1980).

ЛАЗАРЕНКО Дмитро Семенович (1908, станиця. Канівська – 1987, ствница Канівська) – кубанський кобзар .

Літ.: Нирко О. – С.276; Кубанские станицы. – М.,1967. – С.338.

ЛАЗАРЕНКО Іван Дмитрович (1905, с. Мала Перещепина (тепер Новосанджарського р-ну) Полтавської обл. – 1942 або 1943, біля Нових Санджар) – бандурист і майстер бандур. Був одинадцятою народженою дитиною. Його мати Одарка Семенівна народила 19 дітей. В репертуарі переважали укр. нар. пісні („Ой горе тій чайці", „Коло млина, коло броду", „Казав мені батько" та інші). Виготовляв бандури, зокрема для свого брата Юрія, його сім'ї та рідних. За підпільну антигітлерівську діяльність був заарештований і розстріляний під Новим Санджаром. Похований в с. Мала Перещепина. В кобзарській династії Лазаренків були ще Володимир, Дмитро, Семен (грав на гармошці).

Літ.: Лист Правдюка О.А. до Жеплинського Б. від 9.07.1989. Приватний архів Жеплинського Б.

ЛАЗАРЕНКО Зінаїда – бандуристка, дочка бандуриста Лазаренко Юрія Дмитровича.

ЛАЗАРЕНКО Людмила Іванівна – бандуристка, племінниця бандуриста Лазаренко Юрія Дмитровича. Працювала в народному хорі ім. Г. Верьовки.

ЛАЗАРЕНКО Семен Семенович (1897, станиця Канівська – 1985, м.Харків) – кубанський кобзар.

Літ.: Нирко О. – С.277; Нирко О. Лазаренко Семен Семенович // Бандура. – Нью-Йорк, 1995.– №51-52.–С.28-37.

ЛАЗАРЕНКО Тамара – бандуристка, дочка бандуриста Лазаренко Юрія Дмитровича.

ЛАЗАРЕНКО Юрій Дмитрович (16.11.1910, с.Мала Перещепина, тепер Новосанджарського р-ну Полтавської обл. – червень 1944, Югославія) – бандурист, грав на гармошці. Був сімнадцятою народженою

Кшечик Руслана Костянтинівна

Лаврів Григорій Миколайович

Лаврова (Красько) Катерина Лук'янівна

Лаговська Галина Миколаївна

Лазаренко Семен Семенович

Лазарчук (Желізна) Людмила Тарасівна

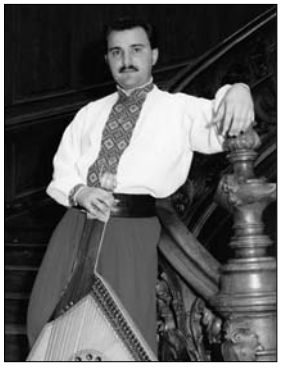

Лазуркевич Тарас Миколайович

мамою дитиною. В репертуарі були пісні „За Сибіром сонце сходить", „Зоре, моя, вечірняя", „Та немає гірш нікому", „Ой чого ж, ти, дубе, на яр похилився", „Ой п'є Байда". Грав у Перещепинській капелі бандуристів. Під час Другої світової війни воював в складі партизанських з'єднань на території Греції. Загинув у червні 1944 в Югославії. На бандурах грали також Володимир, Іван, Дмитро, Семен Лазаренки. А також дочки Юрія – Зінаїда та Тамара і племінниця Людмила Іванівна, яка працювала в народному хорі ім. Г. Верьовки.

Літ.: Нирко О. Ф. Кобзарська спадщина О. С. Корнієвського. – НТЕ, №2, 1990. – С.–18.

ЛАЗАРЧУК (Желізна) Людмила Тарасівна (6.09.1975, с. Бродашів Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1990 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Л.І.Кропачевої). у 1994 р. – Рівненське музичне училище (клас викладача О.О.Крук, Г.М.Топоровської), у 1999 р. – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас викладача Г. М. Топоровської. Учасниця І Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах ім.Г.Хоткевича (Харків, 1998), творчого вечора кобзарки Г.Топоровської „Співає чарівне Рівне" в „Кобзарській світлиці" Палацу мистецтв „Український дім" (Київ, 1998), літературно-музичної композиції „До струн бандури припади"(Рівне, 1998). Нині викладач Квасилівської ДМШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г. – С.56–57.

ЛАЗУРКЕВИЧ Тарас Миколайович (11.05. 1971, м.Львів) – бандурист. Заслужений артист України (2008), член Нвціональної спілки кобзарів України. Заняття гри на бандурі розпочав з шести років навчаючись приватно у Ореста Барана. Після закінчення музичної школи №4 (клас викладача Ірини Содомори) почав навчання у Львівському державному музичноу училищі ім. С.Людкевича (клас викладача Наконечної Марії Йосипівни). У 1989 – поступив на народний відділ Львівської консерваторії (клас професора В. Герасименка). У 1990 р. разом із своїм наставником – майстром конструктором – В.Я.Герасименком розпочав відродження забутого на Україні харківського способу гри на бандурі та репертуару для інструменту такого типу. У 1992-1997 брав участь у міжнародних музичних фестивалях в Німеччині, Польщі, Франції та Бельгії, а в квітні 1993 у Києві став лауреатом Першого міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича. Закінчив консерваторію у 1994 р. У 1994 записав свій перший сольний аудіоальбом під назвою „І прадіди в струнах бандури живуть", до якого увійшли думи, канти, псалми, історичні та жартівливі пісні. З вересня 1993 працює викладачем класу бандури у Львівській середній спеціальній музичній школі–інтернаті ім. С.Крушельницької, а з 1997 в цій самій школі очолює відділ народних інструментів. З 1996 – Т.Лазуркевича обрано головою Асоціації бандуристів Львівського обласного осередку Національної музичної спілки. З 1994 творчо співпрацює з Олегом Созанським – утворили дует „Бандурна розмова", який успішно концертував по Україні та за її межами. В 1999 – записали спільний компакт-диск. У вересні 1999 у Парижі представляв бандуру в рамках музичного фестивалю „Погляд на культуру України". В листопаді 1999 – записав другий сольний компакт диск „Паралелі часу", який складається з сучасних інструментальних композицій, перекладень класичної музики і власних творів. Брав участь у Першому республіканському фестивалі „Червона рута" (Чернівці, 1989), у міжнародному фестивалі музичної молоді (Байрот, Німеччина, 1992.) і у XIII фестивалі української культури (Сопот, Польща, 1993). Пройшов курс оперно-хорового співу у проф. Берна Дитріха (Байрот, Німеччина). Лауреат (І премія) українського музичного фестивалю ім. М.Лисенка (Торонто, Канада, 1993), Лауреат Першого міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича (ІІ премія) в Києві (1993). Доцент Львівської музичної академії ім.Лисенка у Львові, завідувач відділу українських народних інструментів ДМШ ім.С.Крушельницької у Львові.

В репертуарі бандуриста українські народні думи „Про козака Голоту", „Про трьох братів Азовських", „Про Марусю Богуславку", Г.Хоткевич „Невольницький ринок в Кафі", багато українських народних пісень, творів класиків та сучасних композиторів, інструментальні п'єси.

Літ.: Жеплинський Б. З поглядом у майбутнє // Кобзарськими стежинами, – С. 179-182; Лицар бандури. До 80-річчя Василя Герасименка. – Львів: ТеРус, 2007. – С. 51, 74; В рокотанні риданні бандур – С.445-446.

ЛАНТУХ – кобзар, учитель Ф.Баша. Виконував думу „Про козацьке життя (Козак і козачка)".

Літ.: Горленко, 1884, – С. 644; Корпус дум. Том І, с. CXX.

ЛАНТЮК Петро – бандурист із Польщі. В 1984 заснував в приморському містечку Тщебятові перший у Польщі ансамбль бандуристів. В 1969 заснував також гурток в Щеціні, який складався з 6 осіб і в червні 1969 виступав на 3-му фестивалі укр.пісні і танцю в Кошаліні. В 1970 у Варшаві на Шевченківському вечорі виступало варшавське тріо бандуристів в складі Петро Лантух (організатор, вчитель, керівник), Анна Храток і Левко Савицький.

ЛАПШИН Віталій Федорович (30.01.1929,

м.Кам'янське, нині Дніпродзержинськ Дніпропетровської обл. – 18.03.1983, м.Київ) – бандурист. Вперше почув бандуру у 1935 і вже тоді захопився цим інструментом. В 1944 навчаючись в ремісничому училищі вступив до ансамблю бандуристів при Палаці культури металургійного заводу в Дніпродзержинську, де під керівництвом бандуриста П.Щепакіна опанував основи гри на бандурі. В 1944-1946 в складі ансамблю брав участь в республіканських та всесоюзних оглядах-олімпіадах художньої самодіяльності ремісничих училищ. В 1947 працював електриком і брав участь в роботі капели бандуристів під керівництвом М.Лобка. В 1949 поступив на II курс Київського музичного училища по класу бандури В.Кабачка, яке закінчив у 1952 як диригент хору і бандурист. В 1951 з Українським народним хором виступав як солістбандурист на декаді українського мистецтва в Москві. З 1951 працював в ансамблі бандуристів українського радіо. Закінчивши в 1957 Київську консерваторію в складі молодіжної групи Українського народного хору брав участь у міжнародному фестивалі молоді та студентів. Був солістом та концертмейстером бандур в оркестрі українських народних інструментів Українського радіо та телебачення. З 1959 на викладацькій роботі в Київському муз. училищі, музичній школі та студії при державній заслуженій капелі бандуристів УРСР.

Серед кращих учнів В.Лапшина слід назвати П.Авраменка, В.Кушпета, В.Новицького, І. Степанович, О.Курпас, сестри Баштан. В репертуарі бандуриста твори класиків, народні пісні та думи, твори радянських композиторів. Мав багато власних обробок та перекладень для бандури творів класиків (Мусоргський, Фібіх, Глінка), українських народних пісень.

Літ.: Жеплинський Б.Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. – С. 40; Жеплинський Б. Благородний погляд // Кобзарськими стежинами – С. 34; Приватний архів Жеплинського Б..

ЛАРИВОН (Ларіон) з Люботина – лірник.

ЛАРИКОВА (Ларікова) Людмила Анатоліївна (13.04.1961, м.Дніпропетровськ Дніпропетровської обл.) – бандуристка, член НСКУ Черкаської області; Нар. арт. України (1999); Перші премії Респуб. Конкурсу виконавців на укр. нар. інструментах (Івано-Франківськ, 1988 та 1 – го Міжнарод. Конкурсу ім. Г.Хоткевича (Київ, 1993). Закінч. Київ. Консерваторію (1986). Гастролі у країнах СНД, Польщі, США, Австрії та ін. В основі репертуару укр. нар. пісні („По садочку ходжу", „На вулиці скрипка грає", „І снилося з ночі дівчині", думи, пісні на сл. Т.Г.Шевченка („Ой три шляхи широкії", музика Я.Степового, „Садок вишневий коло хати", музика Г.Хоткевича). Особливим успіхом у слухачів користуються такі вокал. твори як „Осінні квіти", (музика К. Жербіна, сл. Лесі Українки), „Як надійшла любов" (музика О.Білаша, сл. Д.Павличка). Учасниця тріо бандуристок «Вербена». Про тріо знято фільми „Літо зоряне" (1988, реж. К.Таран), „Пісенне намисто" (1991), „Якось у „Проліску"" (1994, обидва – реж. Л.Довгополова). Артистки знімались у д/ф „Василь Симоненко" (1994, реж. В Артеменко, „Укртелефільм").

Літ.: Алексєєв Е. Чари цілющої „Вербени" // КіЖ ,2003, 12 грудня; Білан А. Ніжно гарячий доторк „Вербени" // УК , 2004, №1; Дука В.О. Вербена. // ЕСУ, т. 4, К., 2005, – С.246; УМЕ, – С.323.

ЛАРІОН – кобзар з Валківського пов. Харківської Губ.

Літ.: Сперанський, 1904.

ЛАСТОВИЧ-ЧУЛІВСЬКИЙ Семен (4.11. 1910, с.Чайковичі, тепер Самбірського р-ну Львівської обл. – 4.03.1987, Мюнхен, Німеччина) – український бандурист. Після закінчення академічної гімназії у Львові у 1930, маючи вроджений літературно-музичний талант, посвячується просвітницькій праці, організовує хори і драматичні гуртки. Знайомиться з тодішніми відомими в Галичині бандуристами Юрієм Сінгалевичем та Костем Місевичем. Від них вчиться грати на бандурі, вивчає її виробництво. У 1939 арештований більшовиками, але вирвався з тюрми і пробрався за р.Сян, звідки в 1941 повертається у рідні сторони. Тут виступає в ансамблі бандуристів в складі Юрій Сінгалевич, Григорій Бажул, Степан Ганушевський, Степан Малюца, з яким концертував по Галичині. Раз на місяць цей ансамбль виступав по львівському радіо. Склад ансамблю часто змінювався, а деколи і розширювався, бо згодом включалися бандуристи Зіновій Штокалко, Ярослав Бабуняк, Володимир Юркевич, Гриць Смирний та інші. У 1944 з квінтетом бандуристів пробивається через Словаччину до Німеччини, де вступає до капели ім. Т.Шевченка під кер. Григорія Китастого. Більшовицька тюрма підірвала здоров'я Ластовича-Чулівського і на початку 1950-х років він важко захворів на легені, довго лікувався, нажаль зовсім втратив слух. З того часу присвячує час студіям бандури, удосконалює виробництво інструменту, пише фахові статті, а у 1956 у Нью-Йорку з'являється його зошит „Листи про бандуру" (вказівки і поради про конструкцію і будову бандури, який зібрав М.І.Дяковський). Похований на українській частині „Лісового цвинтаря" в Мюнхені.

Літ.: Шарко Б. Сл. п. бандурист С.Ластович-Чулівський. (Некролог). – Бандура, січень-квітень, 1987.

ЛАФТІЙ Іван – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф. II-4, о.з. 1013, л. 2.

Лапшин Віталій Федорович (зліва)

Ластович-Чулівський Семен

Лащук Тетяна Іванівна

Лебедич Світлана Петрівна

Левадна Олеся Федотівна

Левицький Роман Володимирович

ЛАЩУК Тетяна Іванівна (8.08.1987, м.Рівне) - бандуристка. У 2004 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Л.М.Патрій). Навчається у РДГУ (клас викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г. – С. 57.

ЛЕБЕДИЧ Світлана Петрівна (17.02.1958, м.Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка. У 1978 закінчила Нововолинську ДМШ. Того ж року вступила на другий курс Рівненського музучилища (клас викладача А.Ю.Грицая), згодом перевелася на заочне навчання. Подальших відомостей немає.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.57.

ЛЕБІДЬ Олексій Миколайович (1885, с. Личкове Перещепинського р-ну на Дніпропетровщині – 1943, м. Дніпропетровськ). Народився в селянській сім'ї. Мав чудовий голос. Відомо що вже в 1909 грав добре на кобзі. Мандрівним кобзарем не був, грав здебільшого в рідному селі на весіллях, хрестинах, а також на базарах та ярмарках. Десь з середини 30-х років XX ст. поселився у м.Дніпропетровськ. Брав активну участь в гуртках бандуристів, з якими часто виїжджав з концертами та виступав перед трудящими міста. Помер в Дніпропетровську, похований в Дніпропетровську на Севастопольському цвинтарі.

Літ.: Лист Рудаса І. до Жеплмнського Б. від 17.06.1989.

ЛЕВАДНА Олеся Федотівна (14.04.1905, м. Решетилівка на Полтавщині – 3. 03. 1988, м. Дрогобич Львівської обл.) – бандуристка. З молодих літ співала в сільському хорі. В 1925 познайомилася з Е. Я. Осадьком, який навчив її грати на бандурі. З того часу виступала в дуеті разом з Е. Осадьком, а через рік до них приєднався бандурист Г.Підгірний. В такому складі (дует і тріо) успішно гастролювали по Полтавщині. В 1927 разом з Осадьком виступала в театрі ім. Луначарського в Дніпропетровську. Згодом приєдналась до Капели бандуристів ім. М.Кравченка та виступала в їх концертних гастролях по Київщині, а потім стала кобзарювати разом з бандуристами Л.Андрусенком, Т.Підгірним. С.Журманом та І. Крамарем, утворивши ансамбль під назвою „Кобзарі Полтавщини". Ансамбль виступав в Полтавській, Харківській, Кіровоградській областях. В 1930 виїхала як солістка-бандуристка в м. Красноград Харківської області, а потім поступила вчитись в Харківський музично-драматичний інститут, де під керівництвом Г.Хоткевича деякий час вдосконалювала гру на бандурі і вчилась співу в проф. Ремезова. В 1934 працювала в Харківській державній філармонії, виступала в складі ансамблю бандуристів і як солістка з 1944 по 1946 гастролювала разом з Українським державним драматичним театром УРСР ім. Т.Шевченка, виступала в Москві. В 1946 працювала в Тернопільській філармонії, а з 1948 в м. Дрогобичі в ансамблі пісні і танцю „Прикарпаття", який згодом став називатися „Верховина". В репертуарі О.Левадної, однієї з кращих кобзарок України, переважали народні пісні серед яких „Про Байду", „Киселик", „Ой гопгоп", „Думи мої" та інші. З 1960 О.Левадна пенсіонерка, жила в м.Дрогобичі, де і похована.

Літ.: Жеплинський Б. Левадна Олеся Федотівна // Коротка історія кобзарства. – С. 129; Жеплинський Б. Учениця самого Хоткевича // Кобзарськими стежинами. – С.102; Столань Н. Олеся Левадна. – Культура і побут від 20.09. 1928;

ЛЕВИЦЬКИЙ Роман Володимирович, „Батіг" (18.08.1908, с.Рогатин на Бережанщині – 28.10.2000, м.Рогвей Нью-джерсі, США) – бандурист, диригент, співак, педагог. Народився в священичій родині. Закінчив студії музики та фізкультури в Ягелонському університеті в Кракові. Одночасно студіював музику у Краківській державній консерваторії. Учителював у Кракові, а згодом у 1934-1935, 1936-1937 навчальних роках навчав музики і співу у Яворівській гімназії „Рідна школа". Згодом вчителював у гімназії в Самборі, був інспектором шкіл на Лемківщині. У 1940 роках працював в учительській семінарії в Криниці (Лемківщина), де керував і хором. В час II світової війни перебував у Словаччині, де в Братіславі співав в Опері, а також в Австрії, де у Відні диригував церковним хором церкви Св. Варвари. Потім у таборах втікачів у Німеччині керував церковними та світськими хорами. В 1949 виїхав з дружиною Іриною та дітьми до США. Тут також був диригентом різних хорів, вчителем гри на бандурі в Українському музичному інституті та в різних місцевостях. Був добрим бандуристом, співаком (бас–баритон), диригентом, організатором музичних ансамблів (хор, бандура). Ціле своє життя зв'язаний з бандурою, співав при бандурі і вчив інших. Зорганізував мішаний склад бандуристів „Капела бандуристів ім. Г.Хоткевича". Співав у капелі бандуристів ім. Т.Шевченка, в американському хорі Кейн-коледжу, здійснив кілька звукозаписів у професійних студіях. Дописував до „Свободи" і давав свої сольні виступи на Союзівці. Видав дві книжки „Пісня про серце" і „Пісня моє життя". 30 років диригував церковним хором в Перт Амбою (1963-1993) Н.Дж. і 20 років церковним хором у Нью-Йорку і Елизабежі, Н.Дж. Мав родину, дружина – Ірена. Похований на цвинтарі св. Андрія у С.Баунд Бруку.

Літ.: Дацко В.Яворова вітъ. – Львів: Логос, 2009 – С. 202; Газ. „Свобода" №43 від 22.10.2004. Некролог (4 роки смерти), – С.30.

ЛЕВКО – кобзар з с.Охроміївка (Охромієвичі) Сосницького пов. Чернігівської губ. Учитель П.Братиці.

Літ.: Сперанський, 1904.

ЛЕВКО – лірник із с.Потоки Вінницького пов.

Літ.: Боржковский. Лирники. Киевская старина, 1889, т. XXVI, С.634 – 658.

ЛЕВКОВИЧ Дарія Василівна (7.02.1960, Росія) – бандуристка. У 1979 закінчила Житомирське музучилище, у 1984 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року працює в МПК „Текстильник" м.Рівне.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.57.

ЛЕВЧИШИН Оля – бандуристка з Перемишля, член ансамблю „Бандура". На попиці після закінчення курсів вивчення гри на бандурі в Мюнхені (1988) разом з Іриною Піхович добре виконала пісню, „Сонце гріє, вітер віє", а також „Потоп" (обр.Леонтовича) як солістка в супроводі мішаного хору та бандуристів.

Літ.: Німеччина. Живі струни. – Бандура, №27-28, 1989, січень - квітень, – С.44-46.

ЛЕВЧУК (Петрукова) Алла Василівна (19. 01. 1966, м. Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1981 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Н. П. Чепурної), у 1985 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая), у 1991 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ), клас викладача Н.О.Марчук. З 1985 – викладач бандури Оженинської ДМШ, з 1996 – музичний керівник в Квасилівському дитсадку, з 1998 – викладач музики у Квасилівській загальноосвітній школі. Нині працює в Здолбунівській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г., – С.57-58.

ЛЕГАНТ Микола – бандурист. Учасник кобзарського концерту 7.11.2008 р. за участю президента В.А.Ющенка в Національному академічному театрі опери та балету України ім. Т.Г.Шевченка. Виконував пісню на сл. Г. Сковороди „Всякому городу нрав і права".

ЛЕГЕЙДА Григорій Гордійович (1884, с. Великі Сорочинці на Полтавщині – 1966, там само) – кобзар. Десятирічним хлопцем був поводирем у відомого кобзаря Михайла Кравченка, від якого перейняв кобзарське мистецтво. Репертуар Легейди сформувався під впливом М.Кравченка, в якому було багато народних пісень. Кобзарював далі самостійно, хоч в далекі мандрівки не пускався.

Літ.: Аббасов А. Народний співець Михайло Кравченко. – Прапор перемоги, м. Миргород від 28.12.1963; Жеплинський Б. Кобзарі, бандуристи. Комплект листівок. Листівка Легейда Григорій Гордійович (фотопортрет та біографічні дані на звороті). – Львів : Край, 1999.

ЛЕДЧОВСЬКИЙ – кобзар.

Літ.:ІМФЕ, Ф.ІІ-4, о.з.1013, л.4.

ЛЕКСІЕЙ – лірник з Носовки на Чернігівщині, учень Луки Бобровицького. Жонатий, мав сина. Думи „Коновченко" та „Брати Азовські" перейняв від Биковця, а думу „Удова" вивчив від Пилата. Знав дуже багато псалмів. Його гра визначалася особливою мелодійністю та співучістю.

Літ.: Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуару та побуту старцівства в Західній Чернігівщині. – Родовід, ч.6, 1999, – С.116.

ЛЕМІШ Євдокія Федосіївна (14.03.1900, с.Жовтневе Менського р-ну Чернігівської обл. – 18.07.1979, м. Северодонецьк) – бандуристка-кобзарка. Народилася у бідній селянській сім'ї. Виявляючи з дитинства музичні здібності дівчина і мріяти не могла про музику, мистецтво. Тільки в 1910 Леміш почала займатись в сільському драматичному гуртку. В 20 – х роках до них в село завітав відомий бандурист С.С.Власко. Він прищепив дівчині любов до народної музики, ставши її першим вчителем по бандурі. Згодом Є. Леміш почала виступати в рідному селі як солістка, а також спільно з бандуристами С.Власком, Л.Удовиченком та іншими. В репертуарі переважали українські народні пісні „Про Морозенка", „Про Байду", „Рано вранці я вставала", „Ой джигуне, джигуне", грала твори радянських композиторів. В грудні 1979 захворіла і переїхала жити до старшої дочки в м. Северодонецьк, де і померла.

Літ.: Жеплинський Б., Калібаба Л. Бандуристка Євдокія Леміш. – НТЕ, 1970, №6; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні.– Львів:Край, 2000. – С.130.

ЛЕМІЩЕНКО Петро (1868, с. Ставищі Склярського пов. нині Ставищівського р- ну Київської обл.) – був визначним кобзарем.

Літ.: Памятная книжка Киевской губернии, 1904.

ЛЕНЧИК Настасія (Настя) Олексіївна (1910, м.Конотоп, Полтавської обл.-1984) – домогосподарка, одна із перших кобзарок Конотопщини, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛЕНЬ – бандурист із м.Миргорода, учасник Решетилівського ансамблю бандуристів, який організував В.Я.Осадько.

Літ.: Лист Долгова М.О. до Жеплинського Б. від 25.05.1992 і фото (з 1926).

ЛЕСИК Іванна Степанівна (9.01.1983, м. Броди Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1998 закінчила Бродівську школу естетичного виховання(клас викладача Г.З. Бондарчук-Гаврилюк), у 2002 – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), студентка вокального факультету Львівської музичної академії ім. М.В.Лисенка. Дипломант VIII Міжна-

Левкович Дарія Василівна

Левчук (Петрукова) Алла Василівна

Легейда Григорій Гордійович

Леміш Євдокія Федосіївна

Лесик
Іванна Степанівна

Листопад
Володимир Іванович

Лисюк
Тетяна Іванівна

родного конкурсу української пісні „Золоті трембіти" (Трускавець, 1998), лауреат (ІІ премія) Всеукраїнського фестивалю конкурсу „Світло від Світла" (Самбір, 1998), лауреат (І премія) І Всеукраїнського фестивалю бандуристів ім. К.Місевича 2000), учасник концерту до 15 річчя Чорнобильської катастрофи (Львівський оперний театр, 2001, лауреат (І премія) Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесінь" (Кіровоград, 2002), учасник заключного концерту ІІ Всеукраїнського фестивалю народної творчості Львівщини (Львівська обласна філармонія, 2002), учасник концерту присвяченого 95-річчю Г.Китастого (Рівне, 2002). У 2002 на Рівненській студії звукозапису А. Вавринчука записано компакт-диск „Співають Галина Топоровська та Іванна Лесик", а Рівненська телерадіомовна компанія записала однойменний музичний фільм. Виступала з сольними концертами у Рівненському музучилищі (1998, 2002), Бродівській школі естетичного виховання (2002).

Літ.: Волощук Н. Співучі „Кобзарські акварелі" – „Діалог", – Рівне, 2001.– 31 травня; Герасименко О. Всеукраїнський фестиваль кобзарського мистецтва ім. Костя Місевича в Дубно. – Бандура. № 75, Нью-Йорк, 2001.– С.33-34; Тимусь Я. Незабутні враження. – Броди вечірні.– 2002.-14 червня.

ЛЕЩЕНКО Іван Іванович – бандурист, брат Лещенка Дмитра Івановича.

ЛЕЩЕНКО Дмитро Іванович (1907, м. Миргород на Полтавщині – ?) – кобзар. Вчився в миргородських кобзарів, брав участь в Миргородській капелі бандуристів та різних ансамблях. В репертуарі переважали народні пісні. На бандурі грав і його брат Лещенко Іван Іванович. Останні роки жив в м.Запоріжжя.

Літ.: Архів Жеплинського Б.

ЛИСЕНКО Михайло Іванович – столяр, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛИСИЙ Степан Антонович (1901 – ?) – агроном, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст. Був репресований.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛИСИЦЯ Мишко – лірник, вчився в Броварській СШ №3 Київської обл.. Грав у шкільному фольклорному гуртку під кер. М.Й.Хая. Освоїв гру на лірі. В репертуарі укр. нар. пісні, зокрема: „Як я маю журитися" та інші, колядка „Ген високо в темнім небі".

Літ.: Ващенко О. Лірник і майстри. – газ. Радянська освіта, №34 (4047) від 1 травня 1990.

ЛИСОГОР (Прилука) Іван Миколайович (біля 1884, м. Прилуки – ?) – незрячий кобзар. Жив у Києві. Мандрував з дівчинкою–поводирем та грав на ярмарках. Напередодні ІІ Світової війни важко захворів, розбитий паралічем. Виконував багато народних пісень, пісень на сл. Т.Шевченка та С.Руданського, зокрема „Про віщого Олега". Грав переважно терціями. Помер в час німецько-фашистської окупації в Києві.

Літ.: Архів Жеплинського Б.

ЛИСТОПАД Володимир Іванович (5.11. 1912, м. Ровно – 25.01.1985, м. Львів). До 1937 жив у Рівному, де керував самодіяльним оркестром народних інструментів. В 1937 переїхав до Львова і в 1939 закінчив Вищий музичний інститут ім. М.Лисенка по класу вокалу та хорового диригування. З 1940 – артист-співак вокального квартету Львівської державної філармонії. В роки ІІ Світової війни служив в Радянській армії та керував військовим ансамблем пісні і танцю, а після закінчення війни продовжив працювати в Львівській філармонії. 1957 – призначений художнім керівником ансамблю бандуристів філармонії, з яким успішно гастролював по країні. Був репресований. Відбував покарання. З 1962 перейшов на роботу в Львівський культосвітній технікум, де очолив клас бандури і ансамблів. Відомий як композитор. Власні твори: „Слава робочим рукам" (на сл. О.Новицького), „Робітнича бойова" (на сл. І. Муратова), „Ой чого ти не літаєш, орле, сизокрилий?" (на сл. С.Руданського), „Дума про облогу Умані". Жартівливі пісні: „Два Івани", „Лисина", „Дід Ярема", „Ледача молодиця", а також обробки для бандур, цимбал та ансамблів укр. нар. інструментів. Був чудовим педагогом, мав багато учнів.

Літ.: Гаевская А. Львовские гости. - Ленинский шахтер. Ленинск – Кузнецкий, 5.04.1960; Перед найвимогливішими глядачами. – Вільна Україна. Львів, 13 (19).01.1958; Михайлец Н. Жизнерадостный дружный ансамбль. – Кузнецкий рабочий, 1.05.1970; Гости из Львова. – Красное знамя, Томск, 5.06.1960; Попов М. Чоловічий хор. – РК. 23.07.1961; Муратов І. Листопад В. Робітнича бойова. – Ленінська молодь, Львів. 2.11.1062.

ЛИСЮК Тетяна Іванівна (1964, м.Ковель Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1980 закінчила Ковельську ДМШ, у 1984 – Луцьке музучилище з відзнакою, у 1990 -Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Працює інспектором у Ковельському райвідділі культури, викладає бандуру в Голобській ДМШ Волинської обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.59.

ЛИТВИН Василь Степанович (4.04.1941, с. Федорівка Добровеличківського р-ну Кіровоградської обл.) – кобзар, бандурист, заслужений артист УРСР (1989), Член

НСКУ. Бандуру вперше почув у м.Кролевці Сумської обл.. Перші уроки гри на бандурі одержав від Михайла Івановича Білошапки, керівника художньої самодіяльності ткацької фабрики в м.Кролевці. В 1961 вступив до Київського музичного училища по класу бандури (викл. А.Омельченка). Та в 1964, не закінчивши ІІІ курсу, змушений був, через складні матеріальні умови, залишити навчання і став працювати у Чернігівській та Тернопільській філармоніях. З 1966 по 1968 перебував на військовій службі. Після мобілізації працював у клубі с.Іванків Бориспільського р-ну Київської обл.. Був солістом оркестру українських народних інструментів Музично-хорового товариства УРСР. Часто виступав в концертах сам та дуетом з братом Миколою. Один із засновників, наставник з 1988 Стрітівської школи кобзарів Київської обл.. Обирався Головою спілки кобзарі України. В репертуарі твори класиків. українських композиторів, але переважали давні українські народні пісні, серед них: „Ой не пугай пугаченьку", „Про Супруна", „Про Морозенка", лемківська пісня „Будь здорова землице", „Гей браття, опришки", „Кров людская не водиця" муз. П.Майбороди та ін.. Автор власних творів „Вітер віє – поле мріє", „Вийшов місяць і зоря", „Дума про матір" на сл.Б.Олійника, „Народе мій" (Вступ до поеми „Мойсей" І.Я.Франка), „Чародійна кобзо" на сл. А.Литвина, „Посланіє" на сл. Т.Шевченка, „Рятуйте, люди пісню" „на сл. П.Перебийноса, уривок із Слова про Ігорів похід – „Стогін Русі", а також на сл. О.Бердника, П.Воронька, В.Симоненка, Д. Павличка та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.131; Сорохтей Х. Кобзарська дума. // газ „Прикарпатська правда" від 21.04.1969; Кащенко, 1969; Силин Б. Поют кобзари Украины. // газ. «Львовская правда» від 14.09.1969; Вечірко Л. Співають кобзарі.// газ. РУ від 26.06.1969; Тимошенко К. Співають кобзарі. // Музика, 1970. №1;

ЛИТВИН Марія Михайлівна (20.05.1976, м. Львів) – бандуристка. У 1994 закінчила Львівський греко-католицький ліцей, у 1999 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ. : Столярчук Б. Топоровська Г., – С. 59.

ЛИТВИН Микола Степанович (4.03.1943, с. Федорівка Добровеличківського р-ну Кіровоградської обл.) – кобзар, бандурист, письменник, журналіст, член НСКУ м.Київ. В 1960 вперше почув гру на бандурі бандуриста Білошапки М.І. і почав в нього вчитися грати на бандурі. В 1961 поступив вчитися в Київське музичне училище ім. Р.М.Глієра (клас бандури А.Ф.Омельченка). З ІІІ-го курсу перевівся в Тернопільське музучилище, де вчився у викладачів А.В.Голуб, Бокового, Г.Я.Серветник. З 1966 вчився в Львівській консерваторії на оркестровому факультеті (клас бандури В.Я.Герасименка). З 1969 працював в оркестрі українських народних інструментів музично-хорового товариства УРСР, згодом – журналістом-редактором. Часто виступав як соліст бандурист, а також в дуеті з братом Василем. В репертуарі думи: „Невольницький плач", „Невольник" (муз. А.Голуб на сл. Т.Шевченка), „Дума про трьох братів самарських", „Дума про козака-бандуриста", „Буря на Чорному морі", „Кров людська не водиця" муз. П.Майбороди), історичні пісні „Про Морозенка" „Про Супруна" та твори українських композиторів. Автор власних творів: „Гомоніла Україна" сл.Т.Шевченка, „Там у степу" сл. В.Симоненка, „Не пий, козаче" сл. Кушика та інші. Автор художніх книг про композиторів А.Веделя, Д.Січинського, М.Леонтовича (1989), повісті-есеї „Струни золотії" присвяченої кобзарству.

Літ.: Тимошенко К. Співають кобзарі // Музика 1970, №1; Стефак В. Голос бандури. // Ленінська молодь, Львів. 17.09.1963; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000. – С.132.

ЛИТВИНЕНКО-ВОЛТОРНІСТ Христина Дмитрівна (1883, с.Христинівка, Лохвицького р-ну Полтавської обл. - ?) – бандуристка. Народилась у бідній селянській сім'ї. В молодості батракувала. У 1902 її заарештували царські жандарми за розповсюдження листівок. Намір вступити в Миргородську художньо-промислову школу закінчився невдачею. Лише після революції, вже літньою жінкою-вдовою кобзарка навчилась грамоти в лікнепі. Переїхавши до Миргорода вона включається в громадську роботу, однією з перших у 1929 вступає в колгосп і працює у ньому до 1953. З 1960 кобзарка-поетеса живе в Лохвиці. Пісні та вірші почала складати ще до революції. Новими творами вітала вона Великий Жовтень. Пісні „Революція іде", „Ой розбили ми кайдани", „Батьківщино, моя", „Ой, матінко, ти голубонько", „Одудок" та інші, стали широко відомі в Україні. Твори поетеси і бандуристки друкувалися в обласній і республіканській пресі, в збірниках „Поети колгоспного села" (1940), „Народні співці Радянської України" (1956). „Степові квіти" (1960). В 1958 українська громадськість відзначала 75-річний ювілей поетеси-бандуристки. Президія Верховної Ради УРСР нагородила її Почесною грамотою, а Центральний будинок народної творчості УРСР видав до цієї дати збірку віршів „Широким шляхом".

Літ.: Творчість полтавських письменників. – Зоря Полтавщини від 7.07.1957; Родіна М. Ювілей колгоспної поетеси Х.Д.Литвиненко. // НТЕ, 1968, №3; Ткаченко В. Степові квіти. – Літературна газета від 28.10.1960; Юренко О.С. З глибин

Литвин Василь Степанович

Литвин Василь Степанович

Литвин Микола Степанович

трудового народу. – НТЕ, 1968, №2; Ротач П. Матеріали до укр. біогр. словника. Літературна Полтавщина. „Архіви України", 1966, №5.

ЛИТВИНЕНКО Олесь (1911, м.Дніпропетровськ – 1943, під Харковом) – бандурист. Народився в сім'ї залізничника. В молодому віці став працювати в залізничному ДЕПО електриком. На бандурі навчився грати в ансамблі бандуристів–залізничників, яким керував Ф.О.Часник. Приймав активну участь в цьому ансамблі, добре грав на бандурі і співав (ліричний тенор). В 1931 виступав як бандурист-професіонал, їздив з концертами по Україні (як соліст і в складі квартету). Деякий час працював як артист-бандурист в Москві. В 1937 повертається на Україну і працює в театрі ім. М.Заньковецької. Учасник Великої Вітчизняної війни, приймав участь в боях і грав у вільні хвилини на бандурі. Загинув при звільненні Харкова в 1943. В репертуарі бандуриста переважали пісні: „Ой піду я лугом", „Ой горе тій чайці", „Про Кармалюка", „Про Морозенка" та інші.

Літ.: Дезенко В.П., лист від 20.04.1971.

Лихошвай Анатолій Петрович

Лідовська Анастасія Михайлівна

ЛИТВИНЧУК Михайло – бандурист з Югославії. Виступав на вечорі присвяченому 150-річчю з дня народження Івана Нечуя-Левицького в Югославії. Приграваў на бандурі до рецитацій разом з Михайлом Ляховичем та Олексою Павлишиним.

Літ.: Ляхович Михайло. Вечір присвячений бандурі та 150-річниці від народження І.Нечуя-Левицького (Югославія). – Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.42-43.

ЛИТОВЧЕНКО Юхим Захарович – бандурист першої половини XX ст.. В „Отчете о деятельности комиссии по изучению народной музики" за 1925-1926 рр. занотовано що „8 травня 1926 відбулася „демонстрация укр. бандуриста Ефима Захаровича. Литовченко".

Літ.: Отчет о деятельности комиссии по изучению народной музики за 1925-1926 рр.; ЦДІА Львів Ф – 688, о.з. 0-1, 191, л.51.

ЛИХОЛАЙ Т. – бандуристка в Аргентині, яка перша там почала вживати бандуру для акомпанементу співу.

Літ.: д-р Василик М. Українські поселення в Аргентині. – Мюнхен,1982. Український вільний університет (vol.3), с.97.

ЛИХОШВАЙ Анатолій Петрович (29.06.1936, с.Зеньці Полтавського р-ну Полтавської обл.) – кобзар, бандурист, член НСКУ Київської обл. Грати на бандурі навчився в ансамблі бандуристів Полтавської філармонії. За професією токар. Після служби в армії закінчив вечірню музичну школу. Працював у Полтавському обласному центрі культури і дозвілля зав. Відділом народної творчості та ремесел. 1992 – викладач Стрітівської школи кобзарського мистецтва (с. Стрітівка Кагарлицький р-н Київської обл.). Учасник з'їздів кобзарів в Києві (1990) та кобзарського фестивалю „Думи мої" у Львові (1991). В репертуарі укр. нар. пісні, твори композиторів, а також „Дума про смерть козака-бандуриста" (перейняв від кобзаря О.С.Чуприни). Власні твори: „Славно твоя кобза грає" (сл. П.Чубинського), „У вінок кобзареві", „Дума про Турбаї", „Чорнобильський дзвін", „Дума про Марусю Чурай" (власна інтерпретація на сл. Л.Костенко).

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.133.

ЛІБЕРА – кобзар. Від нього записано варіант пісні Г.Сковороди „Всякому городу нрав и права". Дослідники вважають, що цей варіант (відомо 11 варіантів) найбільш наближений до авторського.

Літ.: Борисов Л., Борисова О. Роль та місце музики в творчості Г.Сковороди. // тези Всеукраїнської наукової конференції „Переяславська земля та її місце в розвитку української нації, державності і культури", Переяслав-Хмельницький, 21-23 вересня 1992 р., – С.161.

ЛІДОВСЬКА Анастасія Михайлівна (1899, с.Біліївка, нині Володарського р-ну Київської обл. – 21.07. 1970, с.Пуща Водиця Київської обл.) – кобзарка – бандуристка. (сопрано). Закінчила Київський педагогічний інститут, працювала на педагогічній роботі. 1930 навчилась грати на бандурі в бандуристки М.І.Бендаршевської. В концертах виступала з кобзарями Є.Мовчаном та Н. Прудким. В репертуарі народні пісня (ліричні та побутові), твори композиторів (на сл. М.Рильського, П.Тичини, А.Малишка, Д.Загули та інші), а також власні твори. Похована в Пущі-Водиці поруч з могилами своєї матері та чоловіка.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.134; Лист Ільченка Г.М. з Києва до Б.Жеплинського від 1.12.1986.

ЛІМОЗ (Білий, Біяли) Василь (близько 1896 - ?) – лірник із с.Білоуса на Чернігівщині. Жив у нареченої Маші в с. Свинолухах Городянського пов. Ще молодим навчився грати на лірі і у 18 років вже добре грав. На смерть свойого товариша, лірника Григорія Овчаренка склав пісню. Разом з лірником Петром Кішкою (Кошкою) популяризував псальми книжного походження. Репертуар у нього дуже великий і різноманітний: „Ісусе, мій прелюбезний", „Ідуть літа сего світа", „К Тебе, о Боже, возиваю", „Смерть", „Хазяїн добри і радущий", „Где рай мой прекрасний?", „Боже зри моє смирніє", „Слава, слава вовишних" „Спить Сион", „Ідуть літа" та інші.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф 688 оп. 1, о.з.192; Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуру та побуту старцівства в Західній Чернігівщині – С. 90.

ЛІНИВИЙ (90 рр. XIX ст., Кубань – І пол XX ст.) – кубанський кобзар.

Літ.: Ємець В. У золоте 50-річчя на службі України.- Голливуд - Торонто. 1960. – С. 359. Нирко О. Кобзарство Криму і Кубані. – С.277.

ЛІНСЬКИЙ Костянтин Павлович (1902, станиця Полтавська, Кубань – 11.08.1942) – бандурист. Учень К. Безщасного. Грав на діатонічній бандурі станичного майстра. Концертував по Кубані в дуеті з дружиною-співачкою, а також у складі капели бандуристів Полтавського педагогічного училища. Виконував найрізноманітніші за стилем і жанром українські народні пісні – побутов, жартівливі, козацькі та історичні.

В 1932 висланий в адміністративному порядку на спец поселення у Свердловську область. Були також вислані дружина і син, які невдовзі втекли із заслання. Утік на Кубань і Лінський. Переховувався в с. Пашада Геленджицького р-ну. Повторно арештований у роки Другої світової війни. .Звинувачений за ст.. 58-1-п.2 КК РСФСР. Згідно з постановою Ради Північно-кавказького фронту розстріляний. Увесь рід Лінського по батьківській та материнській лініях винищений більшовиками.

Літ. Нирко О.Ф. – С. 293.

ЛІПНИК (Литник) Василь – лірник із с. Димера Київської губ. Від нього Н. М. Білозерський 13 січня 1856 записав „Оповідання і співи", серед них варіянт пісні „Пісня про Коновченка".

Літ: ІМФЕ, Фонд Білозерського Н.М. Ф 3-3/ 134; Ф 3-3/ 133; Ф 3-6/ 376.

ЛІСНЯК (Кравцова) Світлана Костянтинівна (1952, м.Ново-Волинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог. Лауреат республіканського конкурсу (ІІІ премія). У 1968 закінчила Ново-Волинську ДМШ Волинської обл., у 1972 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1978 – Київську консерваторію ім.П.І.Чайковського (клас професора С.В.Баштана). З того ж року викладач Миколаївського культосвітнього факультету Київського інституту культури (нині Національний університет культури і мистецтв). Працює за кордоном.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.69.

ЛІСНЯК Інна Миколаївна (26.05.1978, м. Дніпропетровськ) – бандуристка, дослідниця кобзарства, бандурного мистецтва, виконавець. Член НСКУ м.Київ. Лауреат ІІІ міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах ім. Г Хоткевича (Харків, 2004. ІІ премія, номінація бандурист-інструменталіст). В 1988–1995 – навчалася. у ДМШ №10 по кл. бандури (викл. Корчевська Р. Й.). В 1995 – 1998 – навчалася у Дніпропетровському державному музичному училищі ім. М. Глінки по класу бандури (викл. з.пр.культури Овчарова С. В.). В 1998–2003 – навчалася у Донецькій державній музичній академії ім. С. С. Прокоф'єва по класу бандури (викл. Симонова О. М.), здобула кваліфікацію магістра мистецтвознавця. В 2005–2008 – навчалася. в аспірантурі Київського національного університету культури і мистецтв. З 2008 працює в ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України у відділі музикознавства на посаді мистецтвознавця. Протягом 1999–2006 – викладач по класу бандури та вокалу ДМШ м.Донецька (1999–2003, ДМШ № 6) та м.Києва (2003– 2006, ДМШ № 15, 28). Створила дитячий ансамбль бандуристів «Веселе коло», який посів ІІ місце на VI відкритому обласному фестивалі «Дзвени бандуро» (Дніпропетровськ, 2002). Перша виконавиця творів сучасних українських композиторів: О. Рудянського, В. Павліковського, М. Лебедь. Виступала із сольними концертами та у складі різних ансамблів в Україні, Фінляндії, Німеччині. У рамках всеукраїнського фестивалю ім. М. Лисенка «Дзвени, бандуро» провела майстер-клас (Ялта, 2009).

Тв.: Функції бандури у камерних ансамблях мішаного складу (культурознавчий аспект) // Наукові записки Тернопільського Нац. пед. унів. ім. В. Гнатюка та Нац. муз. академії Укр. ім. П. Чайковського. – №1(16). – 2006. – С. 49-55. – (Серія: Мистецтвознавство); Етапи розвитку бандурного мистецтва // Вісник КНУКіМ: [Зб. наук. праць Київського національного університету культури и мистецтв]. – К., 2006. – Вип. 14. – С. 38-44. – (Серія: Мистецтвознавство); Лісняк І. Становлення академізму у бандурному мистецтві ХХ століття // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. Еволюційні процеси у музичному мистецтві: від минулого до майбутнього [Зб. наук. праць / упор. Б. Чернуха] / Акад. мист-в України, Ін-т проблем суч. мист-ва АМУ. – К.: Муз. Україна, 2006. – Вип. І. – С. 142-150; Репрезентування бандурного мистецтва в умовах сучасної культурологічної ситуації (на прикладі творчості О. Герасименко та Р. Гриньківа) // Музичне мистецтво: [Зб. наук. праць / ред. упор. Т. Тукова, О. Скрипник]. – Донецьк: Юго-Восток, 2007. – Вип. 7. – С. 40-51; Особливості репертуару бандуристів 50-80-х рр. ХХ ст. (дискурс-аналіз) // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: [Зб. наук. праць]. – Міленіум, 2007. – Вип. XIX. – С.204-211; Культурологічні аспекти вивчення бандурного виконавства XV–XX ст. // Вісник КНУКіМ: [Зб. наук. праць Київського національного університету культури і мистецтв.]. – Вип. 16. – К., 2008. – С.107-114. – (Серія: Мистецтвознавство); Сучасний вимір бандурного мисте-

Лісняк (Кравцова) Світлана Костянтинівна

Лісняк Інна Миколаївна

Лісовол Віктор Іванович

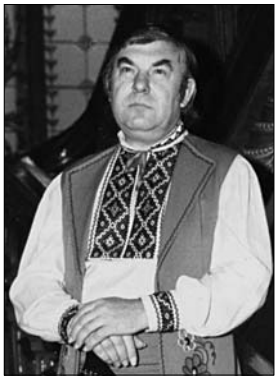

Лобас Віктор Іванович

цтва: Орієнтири ансамблевої творчості // Музична україністика: сучасний вимір: [Зб. наук. ст. на пошану А. Терещенко / ред. упоряд. М. Ржевська] – Київ–Івано-Франківськ: Видавець Третяк І. Я., 2008. – Вип. 2. – С.329-335; Трансформації виконавської творчості кобзарів-бандуристів на межі XIX–XX століття // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії [Зб. наук. праць / голов. ред. Г. Скрипник]. – К., 2009. – Вип. 7. – С.131-135; Характерні особливості розвитку українського бандурного виконавства в контексті музично-культурних процесів 1920-х – початку 1930-х рр. // Музична україністика : сучасний вимір: [Зб. наук. ст. на пошану Б. Фільц / ред. упоряд. В. Кузик]. – К.: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2010. – Вип. 5. – С. 232-241; Вимогливо й патріотично! (рецензія на диск Галини Менкуш «Струни серця мого»)//УМГ. – 2010. – № 2 (76). – квіт.-черв. – С.7; «Дзвени, бандуро!» (До 50-річчя з дня народження Світлани Овчарової) / УМГ. – 2010. – № 3 (77). – лип.-верес. – С.7.

Літ.: Ломко О. Концерти – дітям // Світлиця. – 2003. – № 10. – 14 лют.; Абрамова Т. И снова в гости к нам… // Росток по-русски. – 2007. – № 57. – с. 10; Iung. Musiker aus Kiev zu Gast // Neueste Nachrichten. – 2005. – № 294/53. – 17-18 dezember. – S. 19. Дискографія: CD – Лісняк І. Кришталева мить. – студія РЕМА. – 2006.

ЛІСОВЕНКО Максим Дмитрович (1883, м.Конотоп) – бандурист. За фахом бухгалтер. Один із організаторів та активних учасників Конотопської капели бандуристів в 1925р. (при залізничній ст. Конотоп). Цікавився мистецтвом кобзарів. Ще в дореволюційний час в нього в домі часто бували кобзарі Т. Пархоменко, Т.Ткаченко та інші.

Літ.: Мошик М., Жеплинський Б., Горняткевич А. Кобзарі та бандуристи Сумщини. – Суми: Козацький вал, 1999. – С.18; Лист Полотая М. до Жеплинського Б. від 18.06.1969.

ЛІСОВОЛ Віктор Іванович (21.02.1931, с. Семенівка, тепер районний центр Семенівка, Полтавської обл.) – бандурист, композитор, засл. Діяч мистецтв України. Дитячі та юнацькі роки провів в с. Оболонь. Батько, Іван Гнатович, за фахом бухгалтер мав чудовий голос, добре співав. Мати, Надія Сергіївна, грала на гітарі. Батьки прищепили синові любов до музики та співу. Вже в школі Віктор грав на кількох музичних інструментах. 1958 – закінчив Харківський інститут механізації сільського господарства. Працював на Донеччині, далі – на Київщині. Співав у хорах. 1973 закінчив студію кобзарського мистецтва при Українському хоровому товаристві. 1988 – студію при Капелі бандуристів України. 1987-1991 – артист капели бандуристів. В репертуарі – думи „Невольницький плач", „Самарські брати", „Про Козака-бандуриста", твори сучасних укр. нар. композиторів, укр. нар. пісні. Власні твори: „Та летіла гуска додому" (сл. І Драча), „До кобзи" (сл. П.Куліша), „Нащо мені женитися" (сл.Т.Шевченка), „Купава" (сл. Г. Манятко), „Наливайте, браття, кришталеві чаші" (сл. В.Крищенка), „Чебреці" (сл. Д.Луценка), „Кину пером, лину орлом" (сл. народні). Виступає як соліст-бандурист, голос – баритон. Про його виступи опубліковано позитивні рецензії та відгуки в пресі („Заспів", 1971; „Ранок", 1983, №8; „Вітчизна", 1988; „Україна", 1988, №33).

Літ. : Гаман В. По підгір'ю маки цвітуть. – Вітчизна, №1, 1998. – С.192-197; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. –Львів: Край, 2000. – С.135.

ЛИХОДІД (Лиходір) Іван – старий кобзар і добрий майстер бандур з с. Розбишівка Гадяцького пов. Полтавської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; ІМФЕ, Ф.ІІ-4, о.з. 594, л.3; ЗЮЗО, 1875, т.2, 112; ЦДІА, Львів, Ф.688. о.з.191, л.234.

ЛОБАС Віктор Іванович (7.02.1943, смт Ульянівка, тепер Богодухівського р-ну Харків. обл.) – бандурист, голос – баритон-бас, член НСКУ Харківської обл. Дитинство провів на батьківщині батьків на Чернігівщині с. Ульянівка (стара назва Свинь). 1960 після закінчення 10 класів грав при хорі Чернігівської Шерстяної фабрики (керівник Л.М.Пашин). Працював учнем тесляра, слюсарем. З 1960 навчався в Київському музичному училищі ім. Глієра (клас бандури А.Омельченка). В час військової служби співав в ансамблі Київського військового округу. 1971 – закінчив Харківський інститут мистецтв, а з 1980 – його викладач. Засновник капели бандуристів Харківського Політехнічного інституту, гуртків при інших закладах культури Харкова. Соліст-бандурист філармонії. Часто виступав разом з дружиною Євгенією Федорівною Лобас-Кириченко – майстром художнього слова. В репертуарі українські народні пісні, думи: „Кров людская – не водиця" (муз. П.Майбороди), „Невольник" (сл. Т.Шевченка), „Дума про поле" (муз.А.Гайденка), романси та твори композиторів, ряд мелодекламацій (разом з дружиною), тематичні мініатюри. Серед учнів Г.Антонюк – Білозерова, Л.В.Федченко, І.О.Хоменко, С.Кісельова, Н.Роман, О. Хомін, В.Горобець, Маргарита і Вікторія Улько, С.Грицак.

Літ.: Лист Лобаса В.І. до Жеплинського Б. від 6.09.1989 з м.Харкова

ЛОБАС (Кириченко) Євгенія Федорівна – член НСКУ Харківської обл., дружина бандуриста Лобаса Віктора Івановича, виступає з ним з мелодекламаціями в супроводі бандури.

ЛОБКО Володимир Павлович (13.III.1931, с. Токарі Лохвицького р-ну Полтавської обл.)

– бандурист. Народився в сім' робітників. В 1956 закінчив Київську державну консерваторію по класу бандури В.А.Кабачка. З 1954 працював в Комітеті радіо і телебачення, спершу в ансамблі бандуристів, а згодом в оркестрі народних інструментів як солістбандурист. З 1962 працював викладачем студії при Державній заслуженій капелі бандуристів, де виховав плеяду здібних бандуристів, серед них тріо бандуристок капели (Любов Криворотова. Марія Путь, Раїса Горбатенко), тріо бандуристок Ровенської філармонії (Н.Чепіга, Л.Палятовська, Н.Левченко), які користуються великою популярністю не тільки в нашій республіці, а й за її межами. Має власні твори та обробки для тріо бандуристок, хору та оркестру народних інструментів. Серед них твори на власні слова „Полюбила чорнобровая", „Не тулися, Грицю" та обробки народних пісень „Земле моя", „Перелаз", „Ой у полі дві тополі" та інші.

Тв.: Лобко В.П. Вокальні ансамблі у супроводі бандури. – К.: Музична Україна, 1972.

Літ.: Жеплинський Б, листування з В.П.Лобком.

ЛОБКО Михайло Сергійович (5.09.1915, с. Кам'янське нині Дніпродзержинськ Дніпропетровської обл.) – бандурист, керівник капел банудристів. Народився в сім'ї столяра-модельника. Починаючи з 1923 навчався гри на скрипці. А з 1927 почав вчитися грати на бандурі. Першими вчителями гри на бандурі були батько С.М.Лобко та П.О.Сінячевський. По закінченні школи ФЗУ з 1933 по 1935 працював на заводі ім. Дзержинського слюсарем, а вечори віддавав музиці. В 1936 закінчив музичний робітфак при металургійному інституті в Дніпропетровську. Тоді ж почав керувати капелою бандуристів при Палаці культури заводу ім. Дзержинського. В 1937 на військовій службі керував самодіяльним ансамблем пісні і танцю. Учасник Великої Вітчизняної війни. В 1944-1945 керував капелою бандуристів при театрі ім. Шевченка в Дніпродзержинську та в ремісничому училищі. З 1948 викладач по класу бандури у вечірній музичній школі. З 1946 по 1957 керував капелою бандуристів Палацу культури заводу ім. Дзержинського, яка стала одним із найкращих самодіяльних мистецьких колективів у Радянському Союзі. З 1962 викладач у дитячій музичній школі по класу бандури. В 1956-1959 обирався депутатом міської Ради депутатів трудящих. За концертно-виконавську діяльність нагороджений 40 грамотами від районних, міських, обласних, республіканських та Всесоюзних організацій. Нагороджений медаллю „За перемогу над Німеччиною в 1941-1945" та „За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні 1941-1945", а також Грамотою Президії Верховної Ради УРСР. Указом Президії Верховної Ради УРСР від 7.04.1954 М.С.Лобку присвоєно звання „Заслужений артист УРСР". Багато учнів М.С.Лобка стало професійними бандуристами, працюють у провідних мистецьких колективах, серед них засл. артист УРСР Ю. Демчук, В. Лапшин, М.Трохимовський, Л. Власенко, В. Лисюк, Т.Киктьова, Ж.Демчук, Оля і Ліля Іжко, С.Кучеренко, В. Калнін, Л.Поїзд, Н. Каневська, М.Логвиненко, А.Гусак, Т.Кравцова, Т.Калініна, Л.Івашина та інші.

Автор багатьох чудових обробок та перекладень, має власні твори на сл. поета О.Тараненка „На Дніпрі", „Дороги", на сл. С.Лобка „Бандуро, дзвінкая моя" та інші. Автор ряду статей та рецензій з кобзарського мистецтва, зокрема „Капела бандуристів Дніпродзержинського заводу ім. Дзержинського" (1952), „Виховна робота в самодіяльному колективі" (1954), „Славний Ювілей" (1952), „Дорогу бандурі" (1963), „Збірник пісень кобзарів" (1964) та інші.

Літ: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.137.

Лобас (Кириченко) Євгенія Федорівн

Лобко Михайло Сергійович

ЛОБКО Сергій Матвійович (19.03.1889, м. Верхньодніпровськ) – бандурист, майстер бандур. Народився в родині ломового візника. Втративши батька, малолітнім хлопчиною почав трудове життя. Після смерті матері дядько віддав хлопця в науку до кваліфікованого столяра. За три роки освоїв столярську справу настільки, що виготовив собі балалайку. В 1910 поступив на металургійний завод (нині Дніпродзержинський завод ім. Дзержинського), на якому пропрацював 55 років. В 1911 – учасник художньої самодіяльності (драматичний та хоровий гурток). Якось на станції Копайгород Сергій почув старого кобзаря, який своєю грою полонив хлопця та викликав нестримне бажання вчитися грати на бандурі. Його мрія згодом здійснилася. В 1925 перед металургами виступала Київська капела кобзарів. Під впливом цього концерту С.М.Лобко почав разом з товаришами організовувати капелу бандуристів при клубі металургів. Першу бандуру придбав у братів Корецьких і за її зразками почав виготовляти бандури для перших учасників капели, якою став керувати, (на цей час він вже був добрим музикантом). Опанувати кобзарське мистецтво С.М.Лобку та капелянам допомагав бандурист Воловенко. Далі техніку гри на бандурі С.М.Лобко вдосконалював самостійно. В складі капели, яка згодом під керівництвом М.С. Лобка добилася звання заслуженої народної капели бандуристів, виступала на обласних, республіканських та всесоюзних оглядах, об'їздила багато міст та сіл України та інших республік кра-

Лобко (Пеньок) Олена Лук'янівна

Логощук Наталія Іванівна

їни. Декілька десятків бандур виготовив за своє життя С.М.Лобко. Він має цілий ряд своїх учнів - видатних здібних бандуристів. С.М.Лобко пенсіонер, останні роки жив в м.Дніпродзержинську.

Літ.: Мельник Р. Через ту бандуру. // Газ. „Знамя Дзержинки" від 12 квітня 1969; Омельченко А. Бандура і мистецтво бандуристів за радянського часу. // НТЕ, 1965, №4; Беляев В. Закоханий у бандуру// НТЕ. 1969, №2.

ЛОБКО (Пеньок) Олена Лук'янівна (8.08.1925, с. Ревуха Ружинського р-ну Житомирськоъ обл.) – бандуристка. В 1930 переїхала разом з сім'єю до м.Дніпродзержинськ. Після закінчення 8 класів загальноосвітньої школи у 1941 поступила в ремісниче училище, з яким на початку Вітчизняної війни евакуювалась в м. Магнітогорськ. Змалку любила співати. Голос-альт. В 1943 у складі хору училища брала участь у Всесоюзному огляді художньої самодіяльності Трудових резервів у Москві. В 1944 повернулася в м. Дніпродзержинськ, де почала вчитися грати на бандурі в капелі бандуристів ремісничого училища, якою керував М.С.Лобко. У 1946 закінчила училище і працювала машиністом електрокрану. Вечорами грала в капелі бандуристів Палацу культури заводу. У 1953 одружилась з М.С.Лобком. Підвищувала свою виконавську майстерність і виступала перед трудящими в складі квартету бандуристів новопрокатного цеху заводу ім. Дзержинського. За активну участь у капелі та квартеті бандуристок О.Л. Лобко неодноразово нагороджувалась грамотами.

Літ.: Жеплинський Б., домашній архів.

ЛОБОДА Тетяна Миколаївна (30.09.1964) – член НСКУ, м.Київ.

ЛОВСЬКИЙ Іван (кін. XIX – поч.XX ст.) – сліпий лірник та майстер лір. Лірникував на Чернігівщині, (ймовірно родом з Менського р-ну). За свідченнями відомого майстра укр. нар. інструментів, О. Корнієвського Ловський «сам робив не одну ліру».

Літ.: Лист О.Корнієвського до Жеплинсткого Б. від 15.12.1968.

ЛОГВИН – лірник.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376. «О кобзарях и список кобзарей».

ЛОГВИНЕНКО Іван Андрійович – (? – 1960) – сліпий лірник, який жив у с. Волосківці на Чернігівщині.

Літ.: Таланти знані та маловідомі // Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини. – С.118.

ЛОГВИНЕНКО Михайло Степанович (6.II. 1925, м. Дніпродзержинськ) – бандурист. Народився в сім'ї робітника-хлібопіка. В 1938 брав участь в гуртку ансамблю бандуристів при Дніпродзержинському Палаці культури металургів (спершу в дитячому, а згодом в ансамблі дорослих), де під керівництвом М.С.Лобка і опанував техніку гри на бандурі. З 1943 по 1945 – в рядах Радянської армії, де грав на бандурі, виступаючи в складі квартету бандуристів (Литвиненко, Логвиненко, Багацький, Король). З 1945 по 1946 працював в ансамблі бандуристів Дніпропетровської обласної філармонії. З 1948 по 1951 – завідував клубом Держторгівлі і одночасно закінчив клас бандури (в педагога М.С.Лобка) Дніпродзержинської вечірньої музичної школи. З 1951 по 1956 працював в ансамблі бандуристів Вінницької філармонії. З 1956 по 1967 – керівник юнацької капели бандуристів та концертмейстер заслуженої капели бандуристів при Палаці культури заводу ім. Дзержинського. З 1958 по 1963 навчався в Київському музичному училищі ім. Глієра, яке закінчив по класу бандури та хормейстерському класу. З 1967 працював керівником заслуженої народної самодіяльної капели бандуристів при Палаці культури металургів заводу ім. Дзержинського (м.Дніпродзержинськ).

Літ.: Лист Лобко М.С. до Жеплинського Б. від 19. 08.1970.

ЛОГОЩУК Наталія Іванівна (21.01.1992, с.Балашівка Березнівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. В 2007 закінчила Березнівську ДМШ (клас викладача Несен А.М.) і в тому ж році вступила в Рівненське музичне училище РДГУ (клас викладача Топоровської Г.М.). Лауреат II Всеукраїнського конкурсу „Волинський кобзарик" (II ступеня, м.Луцьк, 2007). Володар Гран-Прі II Обласного фестивалю-конкурсу бандуристів ім.А.Грицая, м.Рівне, 2008), Лауреат (II ступеня XIV Всеукраїнського фестивалю–конкурсу виконавців на народних інструментах „Провесінь", м.Кіровоград, 2002). Лауреат (III ступеня II Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах ім. А.Онуфрієнка, м.Дрогобич, 2009). Лауреат (II премія I регіонального фестивалю-конкурсу ім.К.Місевича,2009). Лауреат I Всеукраїнського конкурсу бандурного мистецтва ім.О.Вересая, м.Кременець, 2009). Лауреат (III ступінь) X міжнародного фестивалю „Дзвени, бандуро" м.Дніпропетровськ, 2010). В складі капели бандуристів Рівненського музичного училища РДГУ є лауреатом Всеукраїнського конкурсу бандурного мистетва ім.О.Вересая (м.Кременець, 2009), Міжнародного фестивалю „Музичні діалоги над Бугом", м.Мельник, 2009, лауреат X міжнародного фестивалю „Дзвени, бандуро" м.Дніпропетровськ, 2010, III міжнародного фестивалю „Підлеські октави культур", м.Білосток, Польща, 2010 р.

ЛОЗІНСЬКА Олександра Ярославівна (17.03. 1981, м.Монастирськ Тернопільської обл.) – бандуристка. У 2000 закінчила Теребовлянське училище культури, у 2005 – РДГУ. З

того ж року – викладач бандури у Теребовлянському РБК.

Літ.: Столярчук Б. Топоровська Г.. – С. 59.

ЛОЗОВСЬКИЙ Іван – лірник. Від нього Кость Вікторин записав народну думу з супроводом „По синьому морі козаки плили".

Літ.: „Зоря", №10, 1807(1887), – С. 162-163.

ЛОКШИНСЬКИЙ Іван – бандурист, хорунжий. Учень і член другої Капели кобзарів Василя Ємця, що перед Другою Світовою війною виступала з концертами та на різних імпрезах в Чехословаччині.

Літ.: Василь Ємець І.У золоте 50-ти річчя на службі Україні; ІІ. Про козаків-бандурників. США, 1961, Друк оо.Василіян. Торонто. Фото Трійця козаків-бандурників, с.373.

ЛОТВИН (Лотин) див. Коцюба Сава Максимович –?

ЛОСЬ Віра Юхимівна (1907 – ?) – домогосподарка, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку ХХ ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ЛОТЮК Олена Олексіївна (18.05.1979, м. Славута Хмельницької обл.) – бандуристка. У 1996 закінчила Нетішинську ДМШ. У 2000 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Викладач бандури у Нетішинській дитячій музичній школі.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.59.

ЛОШАК Пилип – кобзар з с. Сінне Охтирського пов. Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.ІІ-4, о.з.805, л.10.

ЛУДИЛЬНИК (Кобзар) Карпо – кобзар ХХ ст. з м.Сімферополя. Виступав у місті та районах у довоєнний період. Мав багатющий репертуар, в якому переважали українські народні історичні пісні та думи. Сам давав концерти у двох відділеннях. Помер зразу ж після Вітчизняної війни. Точна дата народження та смерті не встановлена.

Літ.: Лист Нирко О.Ф до Жеплинського Б. від 18.06.1969.

ЛУЗАН Матрона Явтухівна (1906, Городище на Черкащині) – одна із перших учасників та засновників Городищенської капели бандуристів (1925).

Літ.: Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 10.05.1970

ЛУКА – кобзар ХІХ ст., учень кобзаря Андрія Шута. Г.Хоткевич у своїх записках згадує про нього.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688,о.з. 0-1, 191, л.12,6.

ЛУКАВЕЦЬКИЙ Іван – лірник із Буковини. Його зустрічав Г.Т.Хоткевич.

Літ.: ЦДІА, Ф 688, оп.1, о.з.192.

ЛУКАШ Михайло Никифорович (1908, с.Велика Багачка Полтавської обл.) – бандурист. У 1937 навчився грати на бандурі у І.М.Скляра. В 1939 вже працював в квартеті разом з І.М.Склярем, І.І.Склярем, М.М.Соколовим як соліст-бандурист. В 1941 на військовій службі, учасник Великої Вітчизняної війни. В післявоєнний період виступав в ансамблі бандуристів, яким керував П.О.Колісник. В 1963 по 1968 працював в ансамблі бандуристів Чернігівської Філармонії. Часто виступав з Євгеном Котом. З концертами об'їздив майже всю країну. В репертуарі твори композиторів та народні пісні, переважно жартівливі та сатиричні „Коли б я був полтавським соцьким", „Ой під вишнею", „Удовицю я любив", „Молодиця на сповіді" на сл. С.Руданського, „Про колгоспного рахівника" на сл. Опанасенка, „Про Зіну та діда" на сл. М.Монастирського та інші. Останні роки жив в Миргороді.

Літ.: Н.Тупиця Зустріч з мистецтвом. // газ. „Шляхом Леніна" (м.Баштани Миколаївської обл.) від 12.08.1967; П.Горбенко. З історії кобзарського руху на Миргородщині. // газ. „Прапор перемоги" (м.Миргород від 18.11.1967).

ЛУКАШКО Анастасія Охримівна (1909, м. Городище на Черкащині) – учасниця капели бандуристів. Була робітницею цукрозаводу. Одна із перших учасників та засновників Городищенської капели бандуристів (1925).

Літ.: Лист Полотая М. до Б.Жеплинського від 13.05.1970.

ЛУЦЕК Федір – кобзар з с.Велика Писарівна Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6 / 376, „О кобзарях и список кобзарей".

ЛУЦЕН (Луцек) Степан (ХІХ ст.,) – кобзар із с.Велика Писарівна Богодухівського пов. Харківської губ., тепер м.Велика Писарівна Сумської обл.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6 / 376, „О кобзарях и список кобзарей".

ЛУЦИШИНА (Васильєва) Людмила Іванівна (7.01. 1965, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. Член Національної спілки кобзарів України. У 1981 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Крищук), у 1985 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1992 – Рівненський інститут культури (нині – РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З 1985 – викладач бандури у Вербській ДМШ Дубенського району, з 1986 – Оженинської ДМШ Острозького району, керівник капели бандуристів, з 1995 – Рівненської ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка. Учасник викладацького тріо бандуристок „Любисток" у складі Людмила Луцишина, Ольга Кравчук, Тетяна Бенедюк. Учні: Жанна Хоменчук, Олена Нагорна, Максим Чумко, Ірина та Наталія Євтушик закінчили Рівненське музучилище, Катерина Ющук – Дубенське училище культури, Любов Горбатюк – РДГУ, Ірина Таргоній, Оксана та Ольга Колесови, Серафима Квач, Оксана Денисяка – студенти Рівненського музучилища.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.59-60.

Лозінська Олександра Ярославівна

Іван Локшинський, Панас Заворицький, Дмитро Стопкевич

Лотюк Олена Олексіївна

Луцишина (Васильєва) Людмила Іванівна

Луців Володимир Гавриїлович

Луцюк (Лавренюк) Наталія Павлівна

Любисток Григорій Михайлович (худ. Левко Воєдило)

ЛУЦІВ – модерний виконавець дум, співає природно.

Літ.: Горняткевич А. Київські бандуристи // Бандура, №25-26, 1988 (липень-жовтень), – С.45.

ЛУЦІВ Володимир Гавриїлович (05.06.1929, м. Надвірна, тепер Івано-Франківської обл.) – український співак, бандурист. Народився в сім'ї купця, від батьків успадкував чудовий голос та музичні здібності. Під час Другої світової війни опинився в Німеччині, де вступив до капели бандуристів під керівництвом Григорія Назаренка, який прищепив йому любов до бандури та навчив грати на ній. Студії співу почав в м. Брадфорді, а згодом продовжив у Лондонській консерваторії (клас професора Сорп Гейтса). Навчався в консерваторії в Римі і завершив студії у Лондоні (клас професора Густава Захара). Ставши відомим співаком і бандуристом, виступав в багатьох країнах світу, зокрема в Італії, Швейцарії, Франції, Бельгії, Голландії, Австрії, Німеччині, США, Канаді, Ізраїлі, Австралії, Гібралтарі, на Бермудських, Багамських та Канарських островах. Мав багато виступів на радіо і телебаченні. Як співак у 60-70-х роках записав п'ять довгограючих платівок. Окрім суто професійних занять В.Луців є знаний як автор статей музичної тематики, має дослідження про походження і розвиток кобзи-бандури. В.Луців є автором статей про бандуриста Петра Потапенка. В 2000 за самовіддану працю у справі популяризації української пісні у світі В.Луців одержав Подяку Головного управління культури Київської міської державної адміністрації, а також Грамоту та відзначення „Будівничий України" від Всеукраїнського товариства „Просвіта". 2001 нагороджений орденом „За заслуги III ступеня". Тепер постійно живе у Лондоні з дружиною Лесею і дочками Анною, Оксаною та Іванною.

Літ.: Дутчак В. Бандурист світової слави Володимир Луців // НТЕ.-2004.–№4; Жеплинський Б. Луців Володимир Гаврилович // Українська журналістика в іменах. Матеріали до енциклопедичного словника за ред. М.М.Романюка, Випуск 12, Львів: НАНУ, Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника, 2005. – С.254-256; Лисенко І. Словник українських співаків.– К.,1997; Мистецтво України: Біографічний довідник.– К., 1997; Луців В. Бандура. – Нью-Йорк, 1984.-№7-8; На Україну повернусь. Збірник. // Упорядкував Й. Риштак. – Львів: Каменяр, 1995.

ЛУЦЮК (Лавренюк) Наталія Павлівна (13. 02.1968, с.Бродівське Острозького району Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1985 закінчила Оженинську ДМШ (клас викладача Н. М. Шаповалової), у 1989 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1994 – Київську консерваторію ім. П.І.Чайковського (клас викладача заслуженої артистки України А.М.Шептицької). Нині викладач бандури Оженинської ДМШ Рівненської обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 60.

ЛЮБАШЕВСЬКА Ірина Володимирівна (28. 03.1958, м. Луцьк Волинської обл.) – бандуристка. Закінчила музичну студію при музучилищі та ДМШ №1 м.Луцька. В 1973-1977 – учениця Луцького музичного училища (клас бандури). В 1977-1982 студентка Львівської консерваторії ім. М.В.Лисенка (клас бандури професора В.Я.Герасименка). В 1981 – лауреат (I премія) Республіканського конкурсу музик-виконавців на народних інструментах (м.Одеса). З 1982 – викладач класу бандури, з 1985 – викладач вищої категорії, з 2006 по 2007 – ст. викладач Луцького державного музичного училища. Серед її учнів: Притолюк Олександр – лауреат (I премія) конкурсу ім. Воєводіних (м.Луганськ, 2000) та конкурсу „Нові імена України" (м.Київ, 2000); Котлицька Ірина – лауреат (I премія) конкурсу „Провесінь" (м. Кіровоград, 2005). Лауреат конкурсу „Нові імена" (м.Київ, 2005); Войтович Ірина – лауреат (III премія) конкурсу „Провесінь" (м.Кіровоград, 2005), дипломант конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006); Новосад Володимир – лауреат (I премія) конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006); Воробей Наталія – лауреат (III премія) конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006); Конащук Олеся – дипломант конкурсу ім. В.Кабачка (м.Миргород, 2006) та інші. Любашевська І.В. виступає з сольними та класними концертами, учасник семінарів, проводить відкриті заняття та лекції. Автор ряду навчально-методичних матеріалів, зокрема „Основи диригування" (Додаток до програми з курсу для студентів-бандуристів), 2002, „Клас ансамблю", 2005, „Шляхи формування і розвитку культури звуку у бандуриста-виконавця", 2006 та інші. Перекладає для бандури твори композиторів, аранжирує твори для дуетів та тріо бандуристів. З вересня 2007 – викладач класу бандури львівського державного музичного училища ім. С.Людкевича. Серед учнів Львівського училища є здібні бандуристки Наталія Воробей, Юлія Темірова та інші.

ЛЮБИСТОК Григорій Михайлович – талановитий бандурист XVIII ст.. В 1730 його привезли до царського двору, але в 1731 він утік. За царським указом, його повернули назад до царського двору, де він грав на кобзі, співав народні пісні – втішав молоду царицю Єлизавету. В 1749 був відпущений Єлизаветою з грамотою. Одержав чин полковника, купив землю на Полтавщині, де й помер.

Літ.: М.А. Как началось знайомство великоруссов с песнями малоросийскими. К.С., 1886, №8; Сумцов, 1917, С. 25; УРЕ, т.VIII, С.304.

ЛЯМПІКО Л. – бандурист ансамблю бандуристів в Америці.

Літ.: Бандурист, № 29-30, липень-жовтень, 1989, С.2 (фото).

ЛЯСКІВСЬКА Оксана Володимирівна (1904, с.Гарапівка Андрушівського р-ну Житомирської обл.). Має вищу педагогічну освіту (вчитель української мови та літератури). Самостійно навчалась грати на бандурі. Мала широкого діапазону сопрано. Виступала на шкільних вечорах і концертах. В репертуарі українські народні пісні, романси, твори літературного походження. Пенсіонер, жила в Черкасах.

Літ.: Терлецький, лист до Жеплинського Б. від 10.05.1963.

ЛЯХІВ Петро (біля 1912 - ?) – бандурист, який жив на Кубані у с. Павловському Кримської станиці Краснодарського краю. В репертуарі укр. нар. пісні („Засвистали козаченьки" та інші) та твори на сл. Т.Шевченка („Думи мої" і. т.д.). В 1972 році ще жив.

Літ.: Лист Товкайла М. до Жеплинського Б. від 29.07.1989; Розповідь Антонюка Михайла Степановича з Берислава Херсонської обл. вул.Слобідська, 52.

ЛЯХОВИЧ Богуслав Тимофійович (4.08.1929, с.Дорогоща Плужнянського району Хмельницької обл. – 2004, м.Луцьк Волинської обл.) – бандурист-співак, актор. У 1939-1940 навчався в Острозькій педагогічній школі, у 1943-1948 – актор Острозького драматичного театру, у 1948-1954 – Дубенського пересувного українського драматичного театру, з 1954 – Волинського музично-драматичного театру. Працюючи у Дубні, він придбав бандуру й навчився на ній грати. Деякий час грав на бандурі, яка дісталася йому від брата О.В.Єрмолової, кобзаря Н.Прудкого. Виступав з хором „Просвіти" на святах кобзарської слави, на вечорі „Останній кошовий" (Київ, 1991), знімався у кінострічках „Укртелефільм".

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.138; Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 60; Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник – Рівне, Ліста.–1997.– С.165.

ЛЯХОВИЧ Мирослав Данилович (26.02.1927, с. Колодіївка, нині Підволочиського р-ну Тернопільської обл.) – учасник, а згодом диригент Струсівської капели бандуристів, самодіяльний композитор, педагог, культосвітній діяч. Учасник війни з Японією. Закінчмв Теребовлянський культ.-освітній технікум (1959, нині вище училище культури). В 1953-1990 – худ керівник Буд культури у смт.Микулинці (тепер Теребовлянського р-ну), де організував хор і оркестри. В 1960-х – диригент оркестру, з яким виступав в Києві і в Москві (Росія). Учасник Струсівської капели бандуристів «Кобзар», її диригент (1960-1969), хормейстер (1971-1974). Керівник хорових колективів на пром. підприємствах, церковного хору. Написав музику пісень на слова В Вихруща, Я.Чорної, М.Озерянської та ін.

Літ.: Кушнерик Г. Ляхович Мирослав Данилович. // Тернопільський енциклопедичний словник. Том.2. – Тернопіль: Збруч, 2005. – С.421.

ЛЯХОВИЧ Михайло – бандурист із Вуковару (Югославія). За професією журналіст, добрий художник. На бандурі навчився грати самотужки. Виступав як бандурист. Виступав разом з Олексою Павлишиним та Михайлом Литвиненком на літературно-музичній академії, присвяченій 150-річчю з дня народження І.Нечуя-Левицького

Літ.: Ляхович Михайло. Югославія. Вечір присвячений бандурі та 150-річниці від дня народження І.Нечуя-Левицького. // Бандура, №27-28,1989, січень-квітень, – С.42-43; Розповідь о.Романа Мизя (липень 1989) Жеплинському Б.М.

ЛЯШЕНКО (Старченко) Іван Никонович (кінець XIX – поч. XX ст., с.Підгороднє Дніпропетровської обл.) – кобзар. Деякий час жив у с. Тарасівка. З трьох років втратив зір, коли минуло йому 8 років померли його батьки. Тоді старші брати віддали його в науку до полтавського кобзаря Деркача. Освоївши гру на кобзі, грав на ярмарках, дуже зворушливо виконуючи традиційні твори кобзарського репертуару, в якому переважали народні історичні та побутові повчальні пісні. Дати народження та смерті не встановлені.

Літ.: Коваль О., лист до Жеплинського Б. від 10.05.1968.

ЛЯШКО (кінець XIX – поч. XX ?, Кубань) – кубанський кобзар – бандурист.

Літ: Теліга М. Як я став свідомим українцем. – ЦДАВО України, ф.3795, оп.5, о.з.78,с.20-29; Нирко О. - С.277.

ЛЯЩЕНКО Василь – осавул кубанських козаків, бандурист.

Літ.: Ємець В. Кобза та кобзарі з бібл. додатком З.Кузелі // вид. „Українське слово" (ч.34), Берлін, 1923, с.72.

М

МАГАДИН Тихон (Трифон) (біля 1801, с. Бубни тепер Чорнухівського р-ну Полтавської обл. – ймовірно 1896) – кобзар. Коли Тихону було 75 років, П. Мартинович записав від нього 5 дум: „Втеча трьох братів з города Азова", „Буря на Чорному морі", „Івась Коновченко-Вдовиченко", „Вітчим", „Про вдову", а також обряд посв'яти кобзарського учня в майстри – „Розповідь про „одклінщину". Свої записи П.Мартинович передав М.Драгоманову, який опублікував їх в журналі „Життє і слово" (1895, кн. 4), видання – Українські записи Порфирія Мартиновича (етнографа) (1906). В 1876 О.Сластіон зарисував Магадина, який грав на кобзі. За розповідями кобзарів жив 95 років.

Літ: Нові варіанти кобзарських співів. Передав з

Лямпіко Л.

Ляхович Богуслав Тимофійович

Ляхович Мирослав Данилович

Ляхович Михайло

Магадин Тихон (Трифон)

Мазепа Іван мал. Л. Воєдила

Майор Ольга Ігорівна

Максименко Тодось Кузьмич

замітками М.Драгоманов у записі Порфира Мартиновича „Життє і слово" (1895, кн.4, с. 14); Корпус дум, т.І; Портрети О.Сластіона.

МАЗЕПА Іван (20.08.1630 - 21/22. 09. 1709) – гетьман України (1687-1709), визначний діяч української державності, вмів грати на бандурі. Вчився в Києво-Могилянській Колегії та в Єзуїтській Колегії у Варшаві, завершив свою освіту закордоном (1655-1659) у Німеччині, Італії, Франції, Нідерландах. 25.07.1687 обраний гетьманом України. Політична програма І.Мазепи визначалась ще в часи Дорошенка та Самойловича. Він твердо стояв на грунті козацько-гетьманської державності та історичності української землі. Розвивав господарство держави, дбав про розвиток української науки та культури. Створив сам декілька віршів, зокрема думу „Всі покою щиро прагнуть" та інші. Добре грав на декількох інструментах, зокрема на бандурі та торбані.

Літ.: Записки НТШ, Т.92, Львів, 1909; Оглоблик О. Мазепа Іван. Енциклопедія українознавства. Том IV. Перевид в Україні, Львів. 1994, С. 1430-1432.

МАЙДАН Лідія – бандуристка. Закінчила Київську консерваторію. В 1960 почала вести клас бандури в Ковельській музичній школі, створила при школі ансамбль бандуристів, який дуже швидко вийшов на сцену і почав виступати на різних концертах, далі успішно брав участь в оглядах. Потім цей ансамбль існував під керівництвом Надії Маслечко, яка продовжує добрі традиції закладені Л.Майдан.

Літ: Чорний – Досінчук М. Зустріч з кобзарями Ковеля. // Укр. щоденна газ. „Свобода" (Джерсі-Сіті, Нью-Йорк) 22 січня 1994.

МАЙДАНОВИЧ Світлана Іванівна (3.04. 1947, м. Малин) – член Національної Спілки Кобзарів України, Житомирська обл.

МАЙОР Ольга Ігорівна (20.05. 1990, м. Острог Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2005 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача Н. М. Бондар). Того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача О. О. Крук). Лауреат обласного конкурсу бандуристів (Рівне, 2002, 2004), учасниця ІІ та ІІІ творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна", 2001, 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.61.

МАЙСТЕРЕНКО (кін. ХІХ, Кубань – ХХ ст. ?) – кубанський кобзар.

Літ.: Теліга М. Як я став свідомим українцем. ЦДАВО України, Ф. 3795, оп.5, о.з.78, с.20-29; Нирко О. – С.277.

МАКАРА – кобзар, учень П.Гащенка. Про нього казали, що „ще лучче гра як його майстер".

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 805, л.10.

МАКЕДОН Іван Пимонович (1902, станиця Стеблівська – 30 рр. ХХ ст.) – кубанський кобзар. Про нього є свідчення Сокола Івана Миколайовича (1904-1988). (м.Краснодар, 1987).

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАКЕЄВ Олександр (1914, м.Красноград Харківської обл.) – основоположник і активний учасник ансамблю бандуристів с. Наталине Красноградського р-ну, де під керівництвом Л.Сенченка освоїв гру на бандурі. В складі цього ансамблю, який з 1956 перетворився в оркестр українських народних інструментів, брав участь в обласних і республіканських оглядах та конкурсах, виступав в Москві на Декаді українського мистецтва. В репертуарі твори композиторів та українські народні пісні.

Літ.: Чуб Г., лист до Б.Жеплинського від 10.05. 1971.

МАКСИМ (середина ХІХ ст.) – кобзар з Полтавщини. Про нього згадував О.Вересай.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.І, с.332; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з. 191, л.240.

МАКСИМ Захарович – лірник з Решетилівки. Знав думи.

Літ.: „Укр. нар.думи". т.І.корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

МАКСИМЕНКО Тодось Кузьмич (1920, с. Кириївка Сосницького р-ну Чернігівської обл.) – бандурист, член НСКУ м.Київ. З дитинства був закоханий в музику. Першим вчителем був батько, який сам добре грав на скрипці і передав любов до музики синові, навчивши його і нотній грамоті. Вже в школі, виявивши неабиякі здібності Тодось керував учнівським хором. Напередодні війни Т.Максименко був призваний в ряди радянської армії. Там йому пощастило зустрітися з керівником Червоноармійського ансамблю пісні і танцю Л.А. Жарком, який помітивши музичні здібності приділив юнакові багато уваги і вивів у солісти ансамблю. В 1944 Максименко був звільнений з ансамблю по інвалідності.

Знову як і після закінчення середньої школи постало питання про навчання в медичному інституті, та він мріяв про консерваторію, в яку згодом і був прийнятий. В 1949 закінчив Київську консерваторію як вокаліст. У консерваторії Т. Максименко навчався і по класу бандури у В. Кабачка, а також працював солістом-співаком ансамблю бандуристів Українського радіо. В 1952 прийнятий до академічного театру в м.Фрунзе (Киргизія), де з успіхом виконував ряд драматичних партій (Германа, Вакули та інші). Згодом переїхав на проживання в Київ і працював солістом-співаком „Укрконцерту" Київської філармонії. Підготував самостійну концертну програму „На крилах пісні", з якою успішно виступав як соліст-бандурист.

В репертуарі Т.Максименка українські народ-

ні думи, історичні, чумацькі, бурлацькі, ліричні та побутові пісні, а також твори класиків та радянських композиторів. Мав декілька власних творів, серед них пісня „ Вкрилась димом Україна", жартівливі „ Раз задумали хлоп'ята", „Полюбила дідуся" та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Максименко Тодось Кузьмич // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.139.

МАКСИМЧУК (Нашора) Оксана Миколаївна (1972, м.Дубровиця Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1988 закінчила Дубровицьку ДМШ, у 1992 – Дубенське училище культури, у 1998 – РДГУ (клас викладача З.А.Сингаєвської, Г.М.Топоровської). З того ж року викладач бандури в Дубровицькій ДМШ, згодом у Здолбунівській ДМШ. Учасник ансамблю бандуристів-вчителів Здолбунівської ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.61.

МАКУЛЕНКО Василь – бандурист XIX ст., житель с.Седнів на Чернігівщині. Від нього в 1954 записано варіант думи „Про Коновченка". Хто записав від нього цю думу не встановлено.

Літ.: Корпус дум, т.І.

МАКУХА Гнат (Гнат Савич Шевель) (1899, Кубань – XX ст., Югославія, еміграція) – кубанський кобзар. Є про нього інформація в листі І.Г.Федоренка (Краснодар) від 18.06.1987 до Нирка О.Ф.

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАЛАЙ – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.948, л.4.

МАЛЕНЬКА Оксана Миколаївна (30.07.1971, м.Рівне) – бандуристка, педагог. У 1986 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець). У 1990 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах), у 1995 – Рівненський державний педагогічний інститут (нині РДГУ). Живе і працює в Києві.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.61–62.

МАЛИКОВ Олексій – бандурист з Донецька, керував ансамблем бандуристів (із п'яти чоловік, які самі собі поробили бандури) в ГУЛАГУ №7 в Мордовії. Ансамбль і хор репресованих ГУЛАГУ виступав на святі для лагерників присвяченому Лесі Українці в 1955. Хором в цей час керував і давав поради ансамблю лагерник-політв'язень Василь Олександрович Барвінський.

Літ.: Зінчук М. (упорядник). Народні оповідання. – К.: Музична Україна, 1993. – С.72.

МАЛИНКА (Маковецький) Іван – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 948, л.1.

МАЛКУШ Люба (1.05.1926 – 1961, м.Львів) – бандуристка. Грала мабуть в капелі бандуристів, якою керував Юрій Сінгалевич. Похована на Личаківському цвинтарі у Львові.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

МАЛЮЦА Антін Іванович (2.02.1908, с.Токи, нині Підволочиськ. р-ну Тернопільської обл. – 17.06.1970, Нью-Йорк, США) – бандурист, живописець, графік, мистецтвознавець. Народився в священичій родині. 1911-1933 жив (з перервами) в селах Потугори нині Бережани, Пальчинці та Нове Село, нині Підволоч. р-ну на Тернопільщині. У 1926 закінчив гімназію в м.Тернополі з укр. мовою викладання. Вчився в Мистец. школі О.Новаківського, яка тоді вважалася п'ятим факультетом Укр. Таємного Університету у Львові (1926-1930). Все своє життя вчився, де лише була змога. Також ходив на курси графіки Людвика Тировича у Львові (1933-35). Вступив (1935) і навчався в Інституті Пластичного мистецтва у Львові, який закінчив в 1939. На канікулах розмальовував церкви в Луці (біля Золочева), в Плісисках (разом з С.Луциком), в Загочев'ю (пов. Ліско), каплицю в Токах (на Збаражчині). В час війни приїхав до Львова, став вчителем, а потім – заст. директора Мист.-пром. школи у Львові. Співзасн. Мист. групи „РУБ" та її друкованого органу „Карби" (1933-1939), працював декоратором у театрах „Заграва" та „Богема" також Товариства Прихильників Мистецтва. Виставляв свої картини на багатьох виставках. Ще студентом навчився грати на бандурі. Виступав разом з братом Степаном. В 1944 в с. Ластівка на проголошенні утворення УГВР разом з братом Степаном виконував пісню „Гей степами". Далі вкінці 1944 емігрував до Німеччини, де брав участь в Хорі „Сурма" під керівництвом О.Плешкевича та композитора Богдана Пюрка. Хор після капітуляції Німеччини виступав по всій Баварії.

Переїхав з Ребенсбургу до Мюнхена, де завершив своє університетське вивчення філософії мистецтва і став кваліфікованим знавцем. 1950 емігрував до США – до Нью-Йорку. Входив до Управи ОМУА, до Літературно-Мистецького Клюбу; був заступником голови. Основна ділянка його діяльності – мистецтвознавство й критика. Виступав як публіцист, писав статті до різноманітних часописів енциклопедичного характеру. Друга ділянка – це мистецька творчість. Експериментував в різній графічній техніці: цикл рисунків („Страхіття", „Мандрівка в темряві"), працював в ділянці церковного малярства. Грав на бандурі. Член Асоціації діячів укр. культури і член кор. Укр. Вільної Академії наук у США.

Літ.: Дуда І. Малюца Антін Іванович. // Тернопільський Енциклопедичний словник. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат „Збруч", 2005, т.2. – С.451; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С. 140; Малюца А. Графіка. Малярство: Каталог виставки./Автор-упор. І.Дуда – Т., 1998.

Максименко Тодось Кузьмич

Максимчук (Нашора) Оксана Миколаївна

Маленька Оксана Миколаївна

Брати Малюца Антін і Степан

Малюца (Пальчинецький) Степан Іванович

Мандзюк-Валерко Любов Сергіївна

Мамченко Антоніна

МАЛЮЦА (Пальчинецький) Степан Іванович (19.02.1915, с.Пальчинці Збаражського пов.(нині Підволочиськ. р-ну) Тернопільської обл.. – 11.04.1951, Клівленд, Огайо, США) – музикант-бандурист, громадський діяч. Народився в сім'ї священика. Після початкової освіти вчився в Тернопільській, а потім в Львівській гімназії. За націоналістичні погляди був заарештований поляками. Мав перерву в навчанні та все ж в 1934 здав успішно матуру (в філії гімназії). У м.Львів закінч. Духовну семінарію (1935), муз. ін-т (нині муз. академію) та мист. школу (1942). Був учнем проф. Колесси. Ще студентом познайомився з бандуристом Костем Місевичем, в якого навчився грати і робити бандури. Сам з допомогою вчителя Місевича виготовив собі бандуру і їздив з ним виступати на концертах. Із керівниками та референтами кабінету музики при Ін-ті нар. творчості займався організацією курсів гри на бандурі й ансамблю бандуристів (1941). Разом з своїм старшим братом Антоном закінчив в 1942 мистецьку школу у Львові, добре малював. В 1943-1944 концертував з визначними бандуристами Юрієм Сінгалевичем, Степаном Ганушевським, Зиновієм Штокалком, Семеном Ластовичем, Володимиром Юркевичем. 12 березня 1943 грав на з'їзді бандуристів у Львові в складі ансамблю (11 чоловік). Від 1944 вояк-бандурист УПА. В 1944 в Карпатах в селі Ластівка був на проголошенні УГВР, грав свою новостворену пісню „Гей степами". За порадою ген. Романа Шухевича (приятеля їх родини) разом з братом Антоном (який також навчився грати на бандурі) вирушив у світ, щоб по кобзарському розповідати про Україну, боротися за українську державність. 1945 – виїхав на Захід; 1945-1947 виступав як соліст-бандурист в Австрії. В 1945 виступав з концертами в Добірні (Австрія). Переїхавши до Мюнхена (Німеччина) вступив на дентистичні студії, а потім перейшов на фармацію, яку закінчив в 1947 з присвоєнням звання „Магістр фармації". У м. Мюнхен (Німеччина) видав І співаник укр. повстан. пісень. Далі виступав як бандурист під прізвищем Пальчинецький, щоб не наражувати на більшовицькі переслідування родину, яка залишилася в Галичині. Також виступав в складі тріо бандуристів разом з Зиновієм Штокалком та Володимиром Юркевичем. Тріо концертувало по таборах американської зони в Німеччині. В 1947 після одруження переїхав з дружиною Ярославою до Америки в місто Буфало (Бофало) (Нью-Йорк). Тут продовжував виступати як соліст-бандурист в т. ч. по телебаченні укр. програми Романа Мартиновича. Робить бандури своїм дітям: дочкам Галі, Марусі, Марті та синові Романові, яких навчив грати на бандурах. Разом з дітьми успішно виступав на Міжнародному культурному фестивалі в Кантоні Огайо (США). В Буфало і Канаді вчив грати на бандурі, вів українські хори. Серед його учнів бандурист Роман Левицький. В репертуарі С.Малюци крім багатьох укр. нар. пісень та танців (окремі із них у власній обробці та аранжировці) були й укр. нар. думи „Буря на Чорному морі" та власні твори: „Гей степами" (1944), „Виїзд на чужину" (1983). Похований на цвинтарі Пресвятої Діви Марії в Клівленді (Огайо).

Літ: Bringing Ukraine Sounds to WNY (Depew Resident Is Making Rara Instruments by Hand) і фото Малюца С. зі своїми бандурами газ. Buffalo Evening News від 28 липня 1965; Tom Allocev. Bandura sing and story man's gift. // газ. Depow Herald, Depow, N.Y. від 5 квітня 1979; Бандура (Нью-Йорк), №23-24. січень-квітень, 1988, с.1; Бандура (Нью-Йорк), №9-10, липень-жовтень, 1984 с.55; Євгеньєва М. Малюца-Пальчинецький Степан Іванович // Тернопільський Енциклопедичний словник. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний комбінат „Збруч",2005, т.2. – С.452; Жеплинський Б. Малюца (Пальчинецький) Степан Іванович. // Коротка історія кобзарства в Україні. –Львів. Край . 2000. – С.140; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С. 67-72.

МАЛЬВЕНКО Іван – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 805, л.11.

МАЛЬОВАНИЙ Андрій Іванович – кобзар з с. Литвинівка (с.Житвинівка) Валківського р-ну Харківської обл..

Літ.: ІМФЕ, Ф.6-4/185, л.31.

МАМРО Павло (70 рр. XIX ст., станиця Ладозька – І пол. XX ст. ?) – кубанський кобзар. Про нього є письмові дані Варавви Микити Сергійовича (1870-1939).

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАМЧЕНКО Антоніна – бандуристка, народна артистка України, бандуристка тріо бандуристок Національного радіо та телебачення України. Виступала в тріо разом з Світланою Петровою та Аллою Шутько. Тріо було організовано в 1965, нагороджено почесними грамотами та різними урядовими нагородами.

Літ.: Бандура, №77, січень-червень, 2002, С. 39-40, і фото С.40

МАНДЗЮК-ВАЛЕРКО Любов Сергіївна (29.12. 1964 р. смт. Новопсков Луганської обл.) – бандуристка, кандидат мистецтвознавства, член Національної Спілки Кобзарів України Харківська обл. З 1974 по 1979 навчалася гри на бандурі в Новопсковській ДМШ в класі (пед. Піляєвої Л.К.). 1979 року вступила до Сіверодонецького музичного училища ім. С.Прокоф'єва до класу палкого пропагандиста бандурного мистецтва на Донбасі Дегтярьової Л.О., яка отримала освіту в Харківській МШ (клас Іванова П.) та Київській консерваторії (клас Пухаль-

ського В.) і грала на харківській бандурі майстра Скляра І., що виставлялася на Виставці народних інструментів у Торонто (десь 1965 р.). В 1983 р. вступила до Київської державної консерваторії ім. П. Чайковського в клас Народного артиста, професора Баштана С.В. 1989 року поїхала на роботу до Харківського інституту мистецтв ім. І.Котляревського на кафедру народних інструментів. На першому Міжнародному конкурсі бандуристів ім. Г.Хоткевича, який відбувся в Києві у квітні 1993 року, стала лауреатом ІІІ-ої премії, а на першому Міжнародному конкурсі виконавців на українських народних інструментах ім. Г.Хоткевича (Харків, 1998) разом зі своїми студентками стала лауреатом у номінації – ансамблі бандуристів малих форм. Подальша концертна діяльність пов'язана з різними естрадними майданчиками Харкова та області, Бєлгорода й області, Києва та ін.

В репертуарі „Пливе човен" (варіації), „Чорна рілля ізорана", „Плач Ярославни", „Лугом їду, коня веду", „Чотири воли пасу я", „Як поїхав мій миленький до млина", інструментальний твір М. Дремлюги „У Карпатах". За 20 років викладацької роботи студенти доцента кафедри народних інструментів України Мандзюк Л.С. отримали багато нагород на Всеукраїнських та міжнародних конкурсах, (понад - 30). За сприяння Л.Мандзюк втілено ідею проведення Відкритого регіонального конкурсу юних бандуристів ім. Г. Хоткевича. Девіз конкурсу «Ми – діти свого народу! Ми – діти XXI століття!». Окрім цього Мандзюк Л. є автором багатьох робіт з історії та методики бандурного виконавства, технічного та інструктивного матеріалів.

В 2007 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: «Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти», диплом 2007-го року. Випускниці класу О.Слюсаренко, Т.Слюсаренко, Ю.Меліхова (Курочка) удостоєні почесного звання Народних артисток України.

Літ.: Лист Ковальової до Жеплинського Б. від 19.05.1991; Газ. „Гарт" №15 (1766) від 17.04.1993.

МАНДЗЯ Василь Леонтійович (1902 – мабуть 1963) – учасник Городищинської капели бандуристів у 1925 і один з її організаторів. Відтак працював шахтарем на Донбасі. Помер у Городищі (Черкаської області).

Літ.: Полотай М. П., лист до Б.Жеплинського від 19.03.1976.

МАНЖОЛА Никифор Прохорович (26.03. 1898, с. Гамаліївка Лохвицького повіту на Полтавщині – 30.12.1961, Полтава) – бандурист і майстер бандур. Народився в бідній селянській сім'ї. Працював у поміщика, столярував, служив в армії. Революцію зустрів в Петрограді. В 1925 поїхав на Кубань, будував хати. Звідти приїхав до Полтави, де довгий час працював контролером міської електромережі. З 1951 став викладачем столярної справи в 17-й школі. Змалку любив співати і майструвати. Якось знайомий приніс на ремонт побиту бандуру. Відремонтувавши цей інструмент Н. Манжола починає виготовляти і нові бандури, стає учасником ансамблю бандуристів, виступає в селах і районних центрах Полтавщини. Виготовив кілька десятків добрих, гарно оздоблених бандур. Одна з перших бандур, на деці якої випалено ноти української пісні „Чорнії брови, карії очі" зберігається у Шевченківській кімнаті музею І.П.Котляревського у Полтаві. Славився як майстер-різьбяр. Його роботи по випалюванні і різьбі експонувалися на обласній виставці народної творчості 1959 знаходяться в музеях Полтавщини.

Літ.: Ротач П. Щедрість майстра. – НТЕ, 1971, №1.

МАНЗИК Віталій Анатолійович (12.06.1980, с.Біле Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – бандурист, педагог. У 1999 закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва (клас викладача Г.С.Пелех). У 2004 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). З того ж року – викладач бандури у Володимирецькій ДМШ Рівненської області. Учасник ансамблю бандуристів у кобзарській школі хору „Покрова" в університеті.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.62.

Манзик Віталій Анатолійович

Маркевич Олександр Андрійович

МАНЗИК Микола Анатолійович (7.05.1979, с.Біле Володимирецького р-ну Рівненської обл.) – бандурист, педагог. У 1990 закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва (клас викладача Г.С.Пелех). Навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Учасник ансамблю бандуристів у кобзарській школі. Викладач музики у Володимирецькій ЗОШ №3.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.62.

МАРКЕВИЧ Артем – лірник із Заболотна. Його знав лірник Власик Іван Харитонович.

МАРКЕВИЧ Олександр Андрійович (9.04. 1884, с. Троїцьке, тепер Довгалівське Рокитнянського р-ну Київської обл. – 5.02.1978, Київ). Вперше почув бандуру 1912. Ця музика йому дуже сподобалася. В 1915 був тяжко поранений на війні і втратив зір. В 1916 їдучи до Києва оформляти пенсію, він ночував у с.Степанцях, де йому порадили звернутися до бандуриста Антона Агейовича Митяя в с.Медвине біля Канева, щоб навчитися в нього грати на бандурі. Весною 1916 на запрошення Маркевича Митяй приїхав до нього і дав йому перші уроки гри на бандурі. З того часу Маркевич почав грати і співати. В 1927 почав вчитися грати на бандурі у кобзаря Потапенка (колишнього поводиря Пархоменка), який „за тридцять

Марко (Шавикіна) Раїса Іванівна

Мартишевський Іван Станіславович

крб. мав дать йому 15 пісень". В 1928 Маркевич придбав бандуру (чотирнадцять басів і 25 приструнків), а давню бандуру продав Н.Носачеві, на якій і навчив його грати. В 1936 виступав разом з Носачем. В 1939 був учасником Першої Всеукраїнської наради кобзарів та лірників, організованої Інститутом Народної творчості АН УРСР. В 1944 і 1945 був учасником обласного і республіканського оглядів художньої самодіяльності. Нагороджений грамотами. В 1945-1950 часто виступав в сільських клубах. В 1951 – перейшов грати в Київську капелу кобзарів сліпих (УТОС), якою керував М.Полотай, де вивчив думу „Про трьох братів Самарських". В 1969 виступав в Оперному театрі в Києві та приймав участь в концертних поїздках групи кобзарів в Тернопільську, Львівську, Івано-Франківську та інші області України. В 1969 йому присвоєно звання Почесного члена музично-хорового товариства УРСР. Жив в Білій Церкві. Загинув трагічно від пожежі в хаті, яку наймав для одинокого життя на Татарці (куток Києва). Похований на київському міському кладовищі – Берківці.

Літ.: Жеплинський Б. Маркевич Олександр Андрійович. // Кобзарі. Комплект листівок з біографіями на звороті. – Київ: Мистецтво, 1991; УРЕ, том.6, С.511; Уманець, 964; Ющенко, 1969; Музика, 1970, №1.

МАРКО – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л. 4.

МАРКО (XIX ст.) – кобзар із Іванівців. Знав добре думи.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського. Ф 3-6/ 376 „О.кобзарях и список кобзарей".

МАРКО (ШАВИКІНА) Раїса Іванівна (29.08.1955, м. Львів) – бандуристка. Закінчила Львівську музичну школу №1 (кл. бандури Романко Я.Т.). З 1970 по 1974 р. навчалася у Львівському державному музичному училищі (у викл. Черник М.М. та Граб Г.Г.). З 1980–1985 рр. навчалася у Рівненському державному інституті культури (кл. викл. Сингаєвської З.А.). З 1974 по 1997р. працювала викладачем по класу бандури у ДМШ №5 м. Львова. З 1974-1980 р. працювала концертмейстером у Народній капелі бандуристок «Галичанка», якою керував Дичак В.Б. З 1990 – 1996 рр. співала у тріо бандуристок «Роксолана» разом з Баглай О.Ф. та Пінчак С., з яким з перших днів проголошення Незалежності України брала участь у різноманітних концертах та заходах національного спрямування. У складі тріо гастролювала в Польщі, Боснії, Герцоговині, Сербії. Виховала багато учнів переможців міських та обласних конкурсів виконавців на народних інструментах. Багато з них закінчили середні та вищі мистецькі заклади. Керувала ансамблем бандуристок «Кобзарочки», вела велику концертну та просвітницьку діяльність, концертувала по Україні і за кордоном.

Літ. : Приватний архів Жеплинського Б. М.

МАРКОВСЬКА Тетяна Олександрівна (23. 04. 1977) – член Національної спілки кобзарів України, Одеська обл.

МАРКОВСЬКИЙ Давид – кобзар з с. Комишня Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.232.

МАРКОВСЬКИЙ Семен – кобзар с.Комишня Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.232.

МАРТИН – кобзар, учень чи учитель –? кобзаря Т.Магадина.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.236.

МАРТИНЕНКО (Димерський) Іван – лірник.

МАРТИШЕВСЬКИЙ Іван Станіславович (нар. в смт. Віньківці Віньковецького р-ну Хмельницької обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати". У Львові з 1963 року. У 1980 році закінчив Львівське культосвітнє училище з червоним дипломом по класу труби у Василіва І.С., керівник духового оркестру. З 1977 р. по 1992 р. керував духовим оркестром на Львівському УВО УТОС. З 1977 по 1983 р. – учасник народного вокально-інструментального ансамблю «Струмочок». З 1983 року по даний час – в капелі бандуристів «Карпати», бас. Його вчив грати на бандурі Юрій Данилів. Виконував соло в Божественній Літургії Івана Золотоустого за участю капели бандуристів «Карпати». Голова профспілкового комітету капели з 2008 року.

МАРТОВИЙ (поч. XX ст., Кубань – ?) – кубанський кобзар.

Літ.: Чабан М. Осколок прошлого. // Кубань: Проблемы культуры и информатизации. – Краснодар, 1999. – № 2-3. – С.49-50; Нирко О., – С.277.

МАРУТА Андріян Олександрович (Григорович) (1899, м. Конотоп – 1975, там само) – кобзар. Ще юнаком виступав із капелою бандуристів на Сумщині, Чернігівщині. У нього вчився грати на бандурі Ковшар Олександр Олексійович. Добре володів грою на бандурі. Приймав активну участь в капелах бандуристів Конотопа. Грав в Конотопській капелі бандуристів „Відродження" під орудою Кононенка. В 1971 за дорученням Кобзарського об'єднання музично-хорового Товариства УРСР виступав на могилі Т.Г.Шевченка разом з О.О.Ковшарем. Керував ансамблями бандуристів. Слюсар Конотопського вагоноремонтного заводу та слюсар-інструктор при Конотопському технікумі залізничного будівництва. Був залізничником, працював в шахтах Воркуту

тинського вугільного басейну. Неодноразово нагороджений численними грамотами за довголітню працю і мистецьку діяльність.

Літ.: Соболів А. Піввіку з кобзою. // Робітнича газета. №245 (5112) від 17.10.1973; Лист Полотая М. до Жеплинського Б.. від 19.05.1969; Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

МАРЦИНКІВСЬКИЙ Олег (м.Полтава) – бандурист, музикант. Грає на сучасній кобзі. Співак і композитор. Закінчив музичне училище і консерваторію по класу сольного співу. На одному із республіканських конкурсів одержав першу премію. Заснував при Тернопільській філармонії фольклорний ансамбль „Медобори" і чотири роки керував ним, потім був солістом Київ. концерту, тепер співає в новому концертному колективі „Настрій". На кобзі навчився грати самотужки. В репертуарі укр. нар. пісні та думи. Власні твори; „Пісня про матір" на сл. Бориса Олійника, „Колискова для мами" (слова і музика власні). З особливою любов'ю виконує „Думу" з поеми Т.Г.Шевченка „Невільник" та „Пісню кобзаря" на слова Бориса Харитонова.

Літ.: Павлюк Б. Поєдналися пісня і гумор. – Радянська жінка, К.: №5 (1989), – С.30.

МАРЦІЯН (Маркіян) – кобзар XIX ст. з с.Попівка на Полтавщині. Можливо, що це Марченко Юхим.

Літ.: Корпус дум, т.І.

МАРЧЕНКО Андрій Титович (1910, с. Брагінці нині Варвинського р-ну Чернігівської обл.) – бандурист. В 1929 в Брагінцях виступали бандуристи – батько та три сини Сологуби, які зачарували його своєю грою та співом. Першу бандуру зробили йому його брати, які були добрими столярами. З допомогою вчителя І.С.Уляницького почав вчитися гри на бандурі. В 1932 переїхав до Дніпропетровська, де став учасником капели бандуристів при Палаці культури заводу ім. Петровського, якою керував спочатку В.І.Носачевський, а потім П.Т.Кравцов. Далі викладав гру на бандурі в Дніпропетровській музичній школі №6 і керував капелою бандуристів при Палаці культури машинобудівників. В репертуарі – укр. нар. пісні та твори на сучасну тематику.

Літ: Приватний архів Б.Жеплинського

МАРЧЕНКО Анна (Ганна) Володимирівна (26.07.1989, м. Шепетівка Хмельницької обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Шепетівську ДМШ (клас викладача Л.І.Янчевської). Того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача О.О.Крук). Дипломант обласного конкурсу гри на народних інструментах (Хмельницький, 2004).

Літ.: Столярчук Б.Топоровська Г., – С.52.

МАРЧЕНКО Антон Антонович (1886, с. Копачів нині Обухівського р-ну Київської обл. – ?) – бандурист. Вчився в Києві і Курську. По фаху – педагог (мова і література). В 1912 почав вчитися грати на бандурі в київського бандуриста В.Потапенка, в якого придбав бандуру роботи майстра Боровика. В 1918 почав виступати як соліст-бандурист, під впливом виступів І.Кучугури-Кучеренка. Слухав також кобзарів М.Кащубу та братів Безщасних. 1920 закінчив режисерські курси „Дніпросоюзу" і часто виступав в спектаклях, де треба було грати на бандурі і співати (голос – баритон). Працював в Інституті фізичних методів лікування (санаторій професора М.Лапінського) у Києві, а потім з 1932 – педагогом у Курській області. З 1945 жив у місті Білгороді. Зберігав давню бандуру з двома головками. Виступав перед учнями шкіл та любителями народних пісень. Манера гри – давня, своєрідна. В репертуарі – народні пісні: „Взяв би я бандуру", „Чого вода каламутна", „Гречаники" та багато інших, твори на слова Т.Шевченка, танцювальні мелодії. Мав власні обробки творів для бандури.

МАРЧЕНКО Антон Валентинович (1.03.1990, м. Шепетівка Хмельницької обл.) – бандурист, виконавець. У 2002 закінчив Шепетівську ДМШ (клас викладача Л.І.Янчевської), з 2005 навчається у Рівненському музичному училищі (клас викладача Г.М.Топоровської). Лауреат обласних конкурсів виконавців на народних інструментах.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.62 – 63.

МАРЧЕНКО Василь (XIX ст.) – лірник з с. Дергачі Харківської губ.

Літ.: ІМФК, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/ 376, „Л кобзарях и список кобзарей".

МАРЧЕНКО Олександр Васильович (? – 1981) – токар Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

МАРЧЕНКО Юхим – кобзар з с.Попівка Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: Сперанський, 1904. ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.232.

МАРЧУК Ніна Олексіївна (12.09.1943, м. Рівне) – бандуристка, педагог, співачка квартету та капели бандуристок обласного Будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай). У 1960 закінчила Рівненське музучилище, у 1968 – Львівську консерваторію ім. М.В.Лисенка (нині музична академія). Доцент кафедри хорової практики та постановки голосу Інституту мистецтв РДГУ. Лауреат республіканських, всесоюзних та міжнародних оглядів і фестивалів, зокрема „Золотий павлин", „Карусель". Нагороджена Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Учасниця „Золотого квартету" (Євгенія

Марченко Андрій Титович

Марченко Анна (Ганна) Володимирівна

Марченко Антон Валентинович

Марчук Ніна Олексіївна

Масляник Іван

Висоцька, Наталія Грицай, Ніна Марчук, Євгенія Ігнатієва), у репертуарі якого було понад 100 пісень. Лауреат всесоюзних фестивалів народної творчості. Твори у її виконанні записані на грамплатівки Всесоюзної фірми „Мелодія". Ніна Марчук побувала з концертами в Болгарії, Німеччині, Польщі та Чехословаччині. У 1984-1992 – організатор і керівник квартету бандуристок, учениць Ніни Олександрівни, у складі: Алли Петрукової, Світлани Озій, Оксани Яремко і Людмили Яреми.

Літ.: С.Мельничук. Золотий квартет. // Червоний прапор. – 1970.-19 червня; Солов'їний спів Полісся. // Червоний прапор. –1975.–23 липня; Ясинська А. Чарівний спів бандури. // Червоний прапор. – 1974.–4 серпня; Пономаренко М. Співає квартет бандуристок (буклет).– Рівне. – 1975; Шморгун Є. Солов'їний спів Рівненщини. // Червоний прапор. –1983 – 14 грудня; Сокіл Г. Музично-педагогічному факультету 25 років. // Педагогічна рада.– 1991. – Рівне. – листопад – №6.

МАРЮХА М.М. – бандурист, один із ініціаторів відродження кобзарського мистецтва в Конотопі.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

МАСИЧ Гаврило Захарович (12.03.1900, с.Полісся нині Сосницького р-ну Чернігівської обл. – 21.02.1969) – бандурист. В 1936 виготовив собі бандуру і навчився на ній грати за допомогою кобзаря С.Власка, від якого перейняв і деякі твори. В репертуарі переважали народні пісні. Після його смерті на його бандурі грав молодий бандурист з с.Волинка Григорій Ананко.

МАСЛЕЧКО Надія – бандуристка, керівник з 1969 Ансамблю бандуристок Ковельської музичної школи. Закінчила Львівську консерваторію ім. М.Лисенка. Ансамбль під керівництвом Н.Маслечко з успіхом виступав на оглядах худ. самодіяльності і обласному центрі, в 1993 на святі кобзарського мистецтва зайняв перше місце. Окремі досвітчені члени ансамблю вже двічі об'їхали укр. .громади Америки і Канади.

Літ.: Чорний-Досінчук М. Зустріч з кобзарями Ковеля. // укр. щоденна газ. „Свобода" (Джерсі сіті і Ною-Йорк) 22 січня 1994.

МАСЛЮКОВ Олексій Терентійович (1879 – ?) – лірник із м. Серединої Буди Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії. В дитячі роки був зрячим і до 16 років допомагав батькові ковалеві. Батько і старший брат були грамотні, від них навчився писати і читати і Олексій. В 16 років осліп від золотухи. Осліп він зразу: „Узяв кружку води напитися: напився, потім дивлюсь – нема кружки, наче у воду упала… і так пішло, пішло", – згадував Маслюков. Довідавшись, що існують училища, в яких сліпих вчать ручній праці, Маслюков скрикнув: „От як би попасть у школу таку! З радостью б кинув усе і пішов би на роботу". Вчився Маслюков у Глухові в сліпого лірника Миколая Івановича Слидюка. Слидюк за рік навчив Маслюкова співати псальми і грати на лірі. В оплату за науку йшов увесь дохід, який збирав Маслюков протягом цього року. Хлопець-поводир (Артем Дихтерів із с. Чортория Глухівського повіту) був найнятий „від Петровського заговіня до Пасхи" „за 5 карб. на готовому одягу". Маслюков знав Никифора Єгоровича Дудку (Дудкина) із с. Марчихіної Буди, який знав думи. Сам Маслюков дум не знав. В репертуарі Маслюкова було 15 псальмів, декілька набожних пісень, а також кілька пісень „світських", напр.: „По городу хожу, руту м'яту я сажу", „Говорили вражі люди", „Что по Волге реке легка лодка плывет", „Дують вітри, дують буйні", „Грім гремить", „Камаринская", „Бичка"(„Сквернословна") та інші. „Духовні" пісні Маслюков вивчив у „дядька" Слидюка. „Світські" деякі пам'ятав з дитячих років, інші сам підмічав чи переймав від інших („Камаринскую" навчився співати напр. „від солдата"; „грати її міг і під скрипочним строєм, дудочкою і під гармонію").

Літ.: Малинка А. Замітка о двух лірниках. – Этнографическое обозрение, 1902, 2, III.

МАСЛЯНИК Іван – бандурист. Грав у квартеті бандуристів разом з Грицем Смирним, Степаном Ганушевським, Семеном Ластовичем Чулівським.

Літ.: Бандура, №23-24, січень- квітень. 1988, - С.2, (фото).

МАСЛЯНИК Р. – бандурист, грав 12.03.1943 на з'їзді бандуристів у Львові.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-живтень, 1984, – С.55.

МАТВІЄНКО Алла Володимирівна (22. 01. 1955) – член Національної Спілки Кобзарів України, Сумська обл.

МАТВІЄНКО Григорій Семенович (1908, станиця Канівська – 1943, фронт) – кубанський кобзар. Є світлини 1929: Чоловіча капела бандуристів ст.Канівської.

Літ.: Нирко О. – С.277.

МАТВІЇВ Георгій Васильович (11.09.1986, м.Миколаїв) – бандурист. Народився в сім'ї службовців. Перше знайомство з бандурою відбулося в школі „Кобзарська наука" при Миколаївському Муніципальному Колегіумі (творчий керівник школи Січко В.С., викладач Васютіна О.П.). З 1998 по 2000 учень музичної школи №1 (викладач Васютіна О.П.). 2000-2003 – учень, а потім студент Кирилюк Світлани Григорівни у Миколаївському Вищому музичному училищі. У 2003 вступив до школи педагогічної практики при Одеській державній музичній академії ім. А.В.Нежданової (викладач – кандидат мистецтвознавства, в.о. професора Морозевич Ніна Василівна), студентом якої став у 2004. З 2003 по 2006 він став автором понад

20-ти інструментальних п'єс для бандури (різної форми, у джазовому, романтичному та New Age стилях з використанням нових прийомів звуковидобування), інструментальні твори для тріо бандур та бандури з гітарою. Факультативні заняття з композиції у класі старшого викладача Сергія Львовича Шустова розширили уявлення Георгія про стиль та форму і сприяли написанню творів: Варіації для фортепіано, Прелюдія та фуга для бандури та Соната для бандури та фортепіано. Участь у конкурсах та фестивалях: Другий міжнародний Кобзарський фестиваль Півдня України (Миколаїв-2000) – лауреат І ступеня; Перший Всеукраїнський конкурс Кобзарського мистецтва (Миколаїв-2003) – лауреат першого ступеня; Джазовий конкурс пам'яті Ростислава Кобанченка (Одеса-2005) – лауреат першого ступеня; Третій міжнародний фестиваль-конкурс юнацької творчості „Данко" (Одеса-2006) – лауреат першого ступеня; Другий Міжнародний конкурс кобзарського мистецтва ім. Г.Китастого (Київ-2006) – лауреат третього ступеня.

МАТВІЇВ Микола – бандурист, який грає в ансамблі бандуристів в Парижі, Франція.

Літ.: Бандура, № 27-28, 1989, - С.40-42.

МАТВІЙ (біля 1860 – ?) – кобзар із с.Черевки Миргородського повіту Полтавської губернії. Мабуть учень Комишанського кобзаря.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.1, ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.590, л.6.

МАТІЯШЕК (Чорна) Лідія Миколаївна (11. 04.1962, м. Нью-Йорк, США) – політолог, бандуристка, публіцист, редактор, член редколегії жур. "Бандура", громадський діяч.

Народилася в сім'ї, яка була задіяна в багатьох громадських організаціях. Батько, Микола Досінчук Чорний, був засновником школи кобзарського мистецтва в Нью-Йорку і першого кобзарського журналу „Бандура". В цьому йому активно допомагала дружина Стефанія, яка ще багато сил віддавала і гуцульському товариству. В дитинстві Ліда активно займалась музикою і належала до хору „Молода думка", відвідувала студію мистецького слова Лідії Крушельницької, вчилась грати на фортепіано, була членом організації „Пласт", а згодом і вихователькою. Грати на бандурі почала вчитись в о.Сергія Кіндзерявого і брала участь разом з Марком Івасиковим в різних громадських заходах. А коли в 1972 буда заснована Школа кобзарського мистецтва (ШКМ) в Нью-Йорку почала виступати разом з ансамблем ШКМ та викладати молодшим студентам, помагати батькові в керівництві школою. В 1979 Ліда вчилась в кобзарських таборах, організованих Капелою бандуристів ім.Т.Шевченка, де незабаром стала і викладати. Також вона започаткувала курси гри на бандурі при Українському вільному університеті в Мюнхені, де бандуристи з цілого світу з'їжджалися щоліта. В липні 1982 Ліда брала участь у з'їзді бандуристів в Клівленді, де було засновано Товариство українських бандуристів (ТУБ), головою якого став Віктор Китастий, а Ліда Чорна – референтом Міжнародних зв'язків. Крім цього Ліда стала редактором вісника ТУБ, допомагала батькові видавати журнал „Бандура". В 1982 був заснований ансамбль бандуристів „Гомін степів", з яким Ліда активно співпрацювала, брала участь в гастролях і в Південній Америці, викладала курс гри на бандурі в час гастролей у Бразилії., брала участь в 1987 в студентському з'їзді. За громадську діяльність Ліда увійшла в десятку молодих жінок, які були нагороджені Національною радою жінок США в 1989 р. – фотографувалась з бандурою з президентом США Р.Рейганом. В 1985 Ліда Чорна одержала диплом з міжнародної політики в університеті м.Нью-Йорк, а потім ступінь магістра з управління громадських організацій цього ж університету. З 1991 по 1994 працювала директором національного бюро Українського конгресового комітету Америки, а потім переїхала на Україну. В 1990 повінчалась в Переображенській церкві у Львові з лікарем окулістом Петром Матіяшеком. Спершу була дорадником організації „Карітас" в Україні. А у 1995-1998 працювала над розробкою деяких музичних проектів. За останні роки об'їхала майже всі області України, збирає по каталогу матеріали про кобзарів та бандуристів світу, є членом редколегії журналу „Бандура", стала його громадським редактором. Живе у Києві. Із публікацій Ліди Матіяшек в журналі „Бандура" варто відзначити: Річний звіт школи кобзарського мистецтва (№71-72, січень-квітень, 2000) та інші.

Літ.: Знайомтесь – члени редакції: Ліда Чорна-Матіяшек. // Бандура, №77, січень-червень 2002, – С.2-4; Весільні дзвони. Ліда Чорна –Матіяшек. // Бандура , №35-36, січень-квітень, 1991.

МАТУСЕВИЧ Віра Вікторівна – бандуристка, учениця О.С.Корнієвського.

Літ.: Шудря М., В.Нечепа. В рокотанні, риданні бандур – С.354.

МАТЮХА Максим Мусійович (1906 (за іншими даними 1896), м.Конотоп) – столяр КЕМЗ. Один із організаторів кобзарського руху в своєму краї, зокрема міської мандрівної капели бандуристів, активний учасник усіх її концертних подорожей, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.05.1968.

Матіяшек (Чорна) Лідія Миколаївна

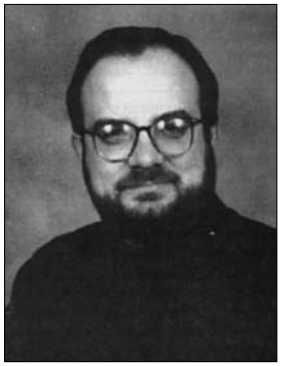

Махлай Ігор

Маховський А.

Мацура Степан Макарович

Мелех Ярослав Іванович

МАТЮШЕНКО А. – кобзар Сосницького кобзарського цеху з багатим репертуаром. Був популярним кобзарем.

Літ.: Таланти знані і маловідомі. // Календар 2004 р. Співоче поле Чернігівщини. – С.116.

МАХЛАЙ Ігор – бандурист із США, за професією стоматолог. Будучи студентом зацікавився бандурою і почав вчитися на ній грати у Григорія Китастого. В шістнадцять років виступав з капелою бандуристів ім. Т.Шевченка, членом якої став в 1975. Приймав участь в Клівлендському ансамблі, в складі якого багато виступав. Далі – адміністратор школи бандури. Організував кілька кобзарських таборів на оселі Всіх святих укр. православної церкви в Пенсільванії, брав участь в інструкторських семінарах, відбув курс диригентури в Едмонтоні в Канаді (1983). Видав дві книжки нот та підготував до друку додаткові збірники та підручники гри на бандурі Має власні обробки та переклади для бандури різних творів та пісень. Член Товариства Українських бандуристів, виконує обов'язки освітнього координатора.

Літ.: Бандура, №7-8, січень-квітень, 1984, – С.52.

МАХОВСЬКИЙ А. – бандурист.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.72.

МАЦІЯКА Анатолій Дмитрович (1934, на станції Григорівка Чернігівської області) – бандурист, педагог. Закінчив музичне училище і консерваторію в Києві. Вчився грати на бандурі у В.Кабачка. Талановитий музикант, добре володів технікою гри на бандурі. Працював диригентом оркестру Державної заслуженої капели бандуристів УРСР та викладав гру на бандурі в студії при цьому колективі. Здібний педагог.

Літ.: Ященко, 1(71, с.54,72; Глушко Ф., лист від 19.04.1971.

МАЦУРА Степан Макарович (24.12.1922, с. Дрогомишль Яворівського р-ну Львівської обл.) – член Національної Спілки Кобзарів України Дніпропетровська обл. Ще юнаком співав в хорах „Просвіти" та в сільському церковному, якими керував Павло Химич та Іван Максимів, а також дочки о.Манзеватого. Закінчив 7 кл. сільської школи, працював на домашньому господарстві, був активістом „Просвіти". З 30.11.1947 після арешту томився в концтаборах. Там зустрівся з Миколою Соколовським, з яким створили ансамбль бандуристів, з допомогою майстрів виготовили бандури, навчились грати. Після М.Соколовського ансамблем керував Осип Сапеляк із Золочева. А далі вже в 1954 Олег Гасюк. В 1964 повернувся на Україну, майже 25 років працював на шахтах Донбасу. Одружився з Марією Олексюк, колишньою каторжанкою, засудженою на 25 років, що відбувала покарання в м. Інта, Комі АРСР. Проживав разом з дружиною в Павлограді на Дніпропетровщині. Часто виступав як бандурист на шевченківських та інших святах та концертах в Павлограді на Дніпропетровщині. Зокрема запрошували його виступати в музей Д.І.Яворницького. В 1991 виступав у Львові на кобзарському святі „Думи мої", був учасником (1992) свята кобзарів та секції кобзарознавства наукової конференції в Переяслав-Хмельницькому. В репертуарі: укр. нар. істор. пісні („Морозенко", „Про Байду", „І.Богун", „Мазепа", „Вже тому літ триста як козак в неволі", „Гетьманський марш" і. т.п.), пісні січових стрільців і УПА („О, Україно, о люба ненько", „Як з Бережан до кадри", „Повіяв вітер степовий", „Не пора, не пора, не пора", „Триста літ минає", „Там під Перемишлем висока могила", всього понад 20), пісні на слова Т.Шевченка та інших поетів („На розпутті козак сидить", „Така її доля", „Гетьте думи, ви хмари осінні").

Літ.: Жеплинський Б. Мацура Степан Макарович //Коротка історія кобзарства в Україні. –Львів:Край, 2000. – С.141.

МАЧАЛОВСЬКИЙ Олександр – лірник в 50-х роках XIX ст.. і вчитель лірницької школи в Олеську біля Підкаменя. Знав його лірник Захар Головатий.

Літ: Жеплинський Б. Подільські лірники та їх репертуар. / Традиційна народна музична культура Західного Поділля: Збірник статей і матеріалів / Ред-упор. Олег Смоляк, Василь Коваль. – Тернопіль: Астон, 2001. – С.73; ЦДІА. Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

МАШТАЛІР Максим – лірник з Бабина.

МЕЛЕХ Ярослав Іванович (10.08. 1942, в смт. Нові Стрілища Жидачівського р-ну Львівської обл.). В 1963 році закінчив Дрогобицьке музичне училище, а в 1972 році – Львівську державну консерваторію ім.М.Лисенка по спец. диригент хору, (клас Володимира Синишина). Місця праці: 1971-1977 рр. – чоловіча капела ім.Л.Ревуцького, як соліст і хормейстер; 1973-1975 рр. – методист-консультант музичного товариства, м.Львів; 1975-1985 рр. – Львівська музична школа № 3, керівник дитячого хору; 1985-1990 рр. – диригент ансамблю Прикарпатського військового округу. З 1990 року по 2005 рр. – диригент капели бандуристів «Карпати».З 2005 року по даний час – художній керівник капели бандуристів «Карпати». В 1992 році одержав звання «Заслужений діяч мистецтв України». Я. І. Мелех автор наступних творів для капели бандуристів: Божественна Літургія Івана Золотоустого; обробки колядок: «Не плач,Рахиле», «Ой дивна, дивна вкраїнська родина» ; обробки народних пісень: «Повіяв вітер степовий», «Гей, літа орел», «Висит ябко, висит», «Ніч яка місячна». Як соліст виконує соло з капелою бандурситів: «Гей, Карпати» – укр. народна

пісня в обробці Д.Котка, «Фурман» – лемківська народна пісня, «Хваліте ім'я Господнє» Х.Хрістова, «Не плач, Рахиле» обробка Я.Мелеха (колядка), «Бандуристе, орле сизий» - народна пісня, «За байраком байрак» обробка Ю.Вовка, «Ой,три шляхи широкії» – Я.Степович, обр. Р.Кота, «Ой, ти дівчино з горіха зерня» А.Кос-Анатольський, «Чорна доля» народна пісня, сл. І.Франка за Ст.Руданським, «Козак гуляє, шинкарка носить» муз. В.Литвина, «Гей,літа орел» народна пісня, «Ой, бандуро, мила» сл. О. Фесенка, муз. Ю. Вовка.

МЕЛЕЩУК Яна Володимирівна (6.08.1970, с. Каменне Сарненськогор-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1988 закінчила Сарненську ДМШ (клас викл. Л.О.Кібиш), у 1991 – Дубенське училище культури (клас викладача І.О.Прудніковоі); у 1999 – Рівненський державний гуманітарний університет (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З 1995 викладач бандури у Сарненській ДМШ Рівненської області. Учасниця оркестру народних інструментів, вокального ансамблю, хору, солістка-виконавець.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 63-64.

МЕЛІОН Антон – лірник із Межирова Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина", 1889, т. XXVI.

МЕЛЬНИК – лірник з с. Жиравка Львівської обл.. На одній із лір, які збереглися у фондах „Укр. дер. музею етнографії та художнього промислу АН УРСР" написано „Куплено від лірника Мельника з с. Жиравка".

Літ.: Суха Л.М. Укр. нар. муз. Інструменти. // Довідник по фондах укр. державного музею етнографії та худ. промислу АН УРСР. Київ – 1956.

МЕЛЬНИК Іван Олексійович (1906, с. Благодатне нині Валківського р-ну Харківської обл. – 5.12.1969, с. Благодатне, там само) – бандурист. Грати на бандурі вчився у бандуриста Каші Івана Савича. На бандурі грав з 1922, як бандурист-професіонал виступав з 1934. Створив квартет бандуристів, у складі якого гастролював по країні. Учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь у боях, був артистом фронтової бригади до кінця війни. З 1945 працював у Державній капелі бандуристів у тріо бандуристів Київської філармонії. З 1957 по 1967 артист Ялтинської філармонії в складі тріо і дуету бандуристів, а також як соліст-бандурист. Часто виступав разом з Е.І.Вдовенком, Л.О.Кочмалою, І.М.Дорошем, а також сином Олексієм. В репертуарі думи, історичні, ліричні, побутові, жартівливі народні пісні та пісні українських класиків та радянських композиторів (переважно ліричні).

МЕЛЬНИК Ірина Богданівна (24.03.1975, м. Львів) – бандуристка. У 1988 закінчила школу педпрактики Львівського державного музичного училища, клас бандури викладача Наконечної М.Й. В 1994 отримала диплом з відзнакою Львівського державного музичного училища ім. С.Людкевича (клас бандури викладача Гальчак Г.І., клас диригування викладача Зеленчук В.В.). З 1994 по 1999 навчалася у Вищому державному музичному інституті ім. М.Лисенка (клас бандури нар. артистки України, проф. Посікіри Л.К., клас диригування проф. Гериновича О.О., клас вокалу народної артистки України, проф. Дідик Т. С.). Отримала диплом з відзнакою. У 1988-1989 – учасник капели бандуристок „Дзвіночок" (керівник – Дичак В.Б.). У 1993 у складі ансамблю бандуристок Марійської дружини була учасницею паломницько-концертної подорожі до м. Люрду (Франція). У роки навчання в училищі та музичному інституті концертувала у складі дуету і тріо бандуристок. У березні 1994 концертувала Шевченківськими місцями (Черкаси, Канів, Кирилівка, Моринці). З тріо бандуристок „Намисто" успішно виступала у залі філармонії та інших концертних залах м.Львова та області. У 1993-1998 – керівник ансамблю бандуристів Центру дитячої творчості Львівської залізниці. З грудня 1999 – викладач класу бандури та керівник ансамблю бандуристів Львівської середньої спеціалізованої музичної школи ім. С.Крушельницької. Її випускники навчаються у вищих навчальних закладах України. Випускниця Борух Н. стала дипломантом ІІ Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців на народних інструментах ім. династії Воєводіних (м.Луганськ, січень 2002), лауреат І премії VII Всеукраїнського фестивалю-конкурсу „Провесінь" (м. Кіровоград, березень 2002). Ансамбль бандуристів виступав у багатьох концертних залах міста. Репертуар складається з творів класичної та сучасної музики, а також численних обробок народних пісень. З листопада 1996 – керівник хору „Soli Deo" храму Пресвятої Євхаристії при Центрі душпастирства молоді УГКЦ. За цей період підготувала Літургію та уклада духовні твори для усього літургійного року. Окрім духовної музики у репертуарі колективу є авторські твори та народні пісні. Хор є учасником різних фестивалів і конкурсів. З концертами бував у багатьох країнах Європи: Італії, Франції, Німеччині, Голландії, Сербії, Хорватії, Польщі та інших. У творчому доробку хору три альбоми: „Ходить Львовом коляда" (2004), „Величає душа моя Господа" (2009), „Співає „Soli Deo""(хорові обробки народних пісень, 2010). У червні 2001 диригувала зведеним хором на зустрічі зі Святішим Отцем Іваном Павлом ІІ, у червні 2009 – на хіротонії Владики Йосифа Міляна у Патріаршому соборі Воскресіння Господнього

Мельник Ірина Богданівна

Мельник Сергій Григорович

Мельничук Маріанна (Мар'яна) Миколаївна

Мельничук Тетяна Олександрівна

Менкуш Галина Іванівна

УГКЦ в Києві, а також на заключних концертах фестивалю „Велика Коляда". З 2000 – голова оргкомітету щорічного фестивалю „Велика Коляда".

МЕЛЬНИК Олексій Іванович (с.Благодатне Валківського р-ну Харківської обл.) –бандурист. Грати на бандурі навчився у свого батька. Виступав в дуеті з батьком Іваном Олексієвичем також бандуристом. Їх виступи користувались успіхом. Після служби в Радянській армії працював з 1957 в Державному українському народному хорі ім. Г.Верьовки. В складі молодіжної групи хору брав участь у VI Всесвітньому фестивалі молоді та студентів у Москві. З народним хором об'їздив увесь Радянський Союз, брав участь в закордонних гастролях. Був інспектором оркестрової групи народного хору, відповідальним за інструменти. В репертуарі бандуриста думи, українські народні пісні, твори радянських та зарубіжних композиторів.

Літ.: Доріченко О. Двоє з уславленого хору. – Україна. 1970, №9. с.5, там само фото бандуриста (роботи Л.Фрейманіса).

МЕЛЬНИК Сергій Григорович у 1993 закінчив Стрітівську вищу педагогічну школу кобзарського мистецтва, у 1998 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.64.

МЕЛЬНИЧЕНКО Семен Іванович (17.04. 1878, с. Сміла на Білоцерківщині -?) – бандурист. Народився в бідній селянській родині. Ще з дитинства полюбив співи та музику, цікавився народними музичними інструментами. Самотужки навчився грати на скрипці. Відбувши військову службу, якось у Києві зустрів кобзаря. Під впливом його співу придбав стареньку бандуру і почав самотужки вчитись грати. Відтоді на все життя супутницею йому стала бандура. Скромний та тихий по натурі він мало виступав на сценах, зате охоче частував грою на бандурі та співом своїх рідних, близьких та знайомих. С.І.Мельниченко – імпровізатор, усі твори в його виконанні набували особливого яскравого забарвлення. В його репертуарі були пісні: „Про Байду", „Ой кряче, кряче", „Ішов бурлак степом рано", „Ой не ходи, Грицю", „Повій, вітре, на Вкраїну", „Заповіт" на слова Т.Г.Шевченка, російські та білоруські народні пісні.

МЕЛЬНИЧУК Маріанна (Мар'яна) Миколаївна (28.02.1988, с.Курозвани Гощанського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 2002 закінчила Гощанську ДМШ (клас викладача А.В.Грицини). З того ж року навчається у РДГУ(клас викладача Н.Ф.Чичановської).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.64.

МЕЛЬНИЧУК Тетяна Олександрівна (30. 04. 1981, с. Мирогоща Дубенського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1996 закінчила Мирогощанську школу мистецтв, у 2000 – Рівненське музучилище (клас викладача Н.О.Волощука), у 2005 – РДГУ. Працює у Рівненському МПК „Текстильник".

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.64.

МЕНЗАРЕНКО (Минзаренко) Дем'ян (1889, Полтавщина – 1936) – бандурист. Грав на кобзі ще до Жовтневої революції. Брав участь у кількох мандрівних капелах бандуристів (Шишацькій, Миргородській, Решетилівській, Полтавській), які виникали в 20-х роках. Пісня Мензаренка „Лопатники":

„Царська влада к черту зникла,
А радянська – не прийшла.
І лопата по багатих
Куркулях гулять пішла.
Темна ніч. Страйкує місяць.
В небі зорі не горять
В таку добу вирушають
Чоловік по три, по п'ять.
В них лопати за плечима
Йдуть на хутір щедрувать."

Літ.: Полотай М. Лист до Жеплинського Б. від 8.12.1970; Лист Соколовського – Сарми до Б. Жеплинського, 1993.

МЕНЗЮК Роман – лірник, від якого записав канти і псальми П.Демуцький („Онуфрію").

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К.,1908; Гуменюк А. Укр. народні муз. інструменти. К., 1967, – С.115.

МЕНКУШ Галина Іванівна (22.11.1944, Львів) – бандуристка, з.а. України з 1995, член національної спілки кобзарів України, Київ. Закінчила музичну школу і Львівську консерваторію (1967) по класу бандури В.Я.Герасименка. Працювала солісткою „Укрконцерту" (1967-69), Українського народного хору ім. Г.Верьовки, (1969-74), Київської філармонії (1974-92). З 1992 – педагог Київської консерваторії (тепер Національна музична академія). Репертуар бандуристки багатий і різноманітний. Галина Менкуш виступала на концертах в Російській федерації, Таджикистані, Туркменії, Узбекистані, Киргизії. Була в складі делегації майстрів мистецтв на Днях України в Москві в 1967, подорожувала по містах Німецької Демократичної Республіки. Г.Менкуш грає на бандурі конструкції свого вчителя і доброго майстра Василя Явтуховича Герасименка. Бездоганно виконує вона крім українських народних пісень і дум та творів композиторів прелюдії та фуги Баха, сонати Бетховена, п'єси Лисенка, Чайковського, Мусоргського, Глінки, Дебюссі, Равеля, Скарлатті. В 1968 Г.Менкуш брала участь в конкурсі виконавців на народних музичних інструментах в Москві, де посіла одне з перших місць.

Літ.: Жеплинський Б. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів. Край. 2000. – С.142; Пепа В. Ді-

вчина і козацька дума. – Україна, 1968, №43; Ющенко, 1969; В рокотанні риданні бандур, – С. 407.

МЕРЕЖКО Іван – лірник з с.Чаплинка Петриківського р-ну Дніпропетровської обл.. В 1916 від нього записано дуже цікавий варіант думи „Втеча трьох братів із города Азова з турецької неволі" („Три брати азовські").

Літ.: Укр. нар. думи та історичні пісні. під ред М.Рильського, К.Г. Гуслистого. Вид. АН УРСР, 1955, – С.577.

МЕРЗЛЕНКО Віктор Іванович (11.12.1933, м.Жовті Води Дніпропетровської обл.) – член Національної спілки кобзарів України, Дніпропетровська обл. В 30 роках переїхав з сім'єю до Дніпропетровська, де працював на заводі. Змалку полюбив музику і почав вчитися грати на бандурі у В.І.Носачевського, а згодом у В.Сидоренка. Закінчив Дніпропетровську музичну школу ім. Глінки і заочно навчався в Київській консерваторії по класу бандури та керував капелою бандуристів при Палаці культури ім. Ілліча. Вирізнявся хорошою технікою гри та вмілим виконанням творів на бандурі.

Літ.: Калинова Д. Новина в репертуарі. – Зоря, (Дніпропетровськ) від 19.02.1967.

МЕТЕЛЬСЬКИЙ (1830, с.Цибулів Монастирищенського р-ну Черкаської обл. – 1930, там само) – лірник з Уманщини. Спершу грав на кобзі, а згодом навчився робити ліри і став лірником.

Літ.: Лист кобзаря Маркевича А. до Жеплинського Б. від 22.12.1968.

МЕТЕНЬКО Василь Федорович (29.03.1981) – член Національної спілки кобзарів України, Закарпатська обл.

МИКИТА – лірник з с. Глинці Таращанського повіту. Від нього П.Демуцький записав псальму „Страсти Христові".

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К., 1903.

МИКИТА (1832, м.Люботин на Харківщині – ?) – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.805, л.10.

МИКИТА – кобзар з с.Кладьківка на Десні Ніжинського повіту Чернігівської губернії. Пан-отець О.Вересая.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.І, с.318.

МИКИТА Володимир Теодорович (27.10.1935, с. Орли Перемишлянського пов., Польща – 30.11.2006, м.Львів) – бандурист, народний умілець. Середню освіту одержав у Винниківській СШ на Львівщині. Поступив у музичне училище, але був призваний до війська, де служив у зв'язку Морфлоту в Біломорську на Соловках. Після служби в армії переїхав в Новий Розділ на Львівщині, де працював в АТС Роздільського гірничохімічного комбінату. Після закінчення технікуму став працювати в електроцеху. В цей час освоїв гру на бандурі в капелі бандуристів «Дністер», якою керували брати Богдан та Роман Жеплинські, був заступником старости капели. Виступав багато в складі капели, зокрема в м.Києві. яка нагороджувалася грамотами та медалями.

За виробничі досягнення нагороджений орденом Червонного Прапора. Займався також різьбою та випалюванням по дереву, кості, відреставрував лютню. Грав на мандоліні, скрипці. Одружився, дружина - Дарія Лесик - працювала зав. бібліотекою. Мав двох синів – Ігора (1960 р. нар.) та Тараса (1964 р.нар.).

Далі працював головним енергетиком залізобетонного заводу в с.Запитів на Львівщині, переїхав жити в м.Львів. Працював у Львівській електромережі постачальником. Розробив проект і виготовив автоматизовану настільну електрошопку різдв'яного лялькового вертепу з рухомими фігурками, яка демонструвалася у Львові та по Львівському телебаченні. Розробляв проекти надгробних пам'ятників. Похований на цвинтарі в с.Сокільники біля Львова.

Микита Володимир Теодорович

МИКОЛАЄНКО В. І. (1911, м.Миргород на Полтавщині – 1953) – бандуристка.. З молодих років виявила любов до пісні, співала в хорах. На бандурі навчилася грати в миргородських бандуристів, з якими багато виступала. В 1934 – професійна артистка. В репертуарі переважали українські народні пісні.

Літ.: Бритьман, лист від 8.04.1971.

Миколенко Захар

МИКОЛЕНКО Захар – бандурист. Народився в с. Медведин Богуславського р-ну. Репресований в 1938. Є фото в Переяславському музею.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А..

МИКОЛЕНКО Хома – лірник чи кобзар –?. В Гадяцькому уїзді, 1885 був уже старий.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф 688, оп. 1, о.з. 191/4.

МИНА – лірник з Красного Кута Богодухівського повіту на Київщині. Сліпий, але розказували про нього, що він „трохи видить".

Літ.: Укр. нар. думи, т.І. корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927; Боржковський В. Лирники. Киевская старина. 1889, т. XXVI.

МИНА – кобзар з с.Красний Кут на Харківщині. Його знав кобзар Федір Холодний.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 594, л.4.

МИНКІВСЬКИЙ Микола Михайлович (1890, м.Київ – XX ст., м.Туапсе). В кого вчився грати на бандурі не встановлено. Мав музичну освіту, був добрим художником. В 1931 керував деякий час київською капелою бандуристів (до М.Михайлова). Потім жив в Туапсе, де у нього вчився бандурист О.С.Чуприна. Багато мандрував, виступав як соліст-бандурист. Завжди ходив пішки навіть на великі віддалі. З захопленням слухали його люди різних національностей, що жили на Кавказі.

Літ.: Лист Чуприни О. до Жеплинського Б. від 15.04.1967; Нирко О. – С. 278.

Минтенко Галина Теофілівна

Мирвода Світлана

Мирончук (Хрусь, Кропачева) Людмила Іванівна

Миронюк (Пилипенко) Елеонора Іванівна

МИНТЕНКО Галина Теофілівна (4.07.1967, м.Заставна Чернівецької обл.) – бандуристка, керівник. У 1982 закінчила Заставнівську ДМШ, у 1986 – Чернівецьке музучилище, у 1995 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. Керівник ансамблю бандуристів Дорошівцівського БК Чернівецької обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.64.

МИРВОДА Світлана – бандуристка, учениця В.Я.Герасименка. Президент України В.А. Ющенко в 2006 вручив Світлані Мирводі посвідчення Заслуженої артистки України.

Літ.: Кияновська Л. Лицар бандури до 80 – ти річчя Василя Герасименка, Львів: Те-рус, 2007. – С.33.

МИРГОРОДСЬКИЙ Валерій Дмитрович (1947, станиця Староджереліївська) – кубанський кобзар.

Літ.: Косенко А.Н. Культура и традиции. // Голос правды. – ст.Полтавская, 1999.-11 февраля; Нирко О. – С.278.

МИРОН Якович – кобзар з с.Олександрівка (за Новим Мерчиком) Харківської області. Учень П.Гащенка.

Літ.: ІМФЕ, Ф.6-4/185, л.31.

МИРОНЕНКО Іван – кобзар з с. Юнаківка (тепер Сумської обл.). Наприкінці XIX ст.-поч. XX ст. грав на ярмарках (деколи ходив з лірником Яковом із сусіднього села).

Літ.: Лист Петрова Г. (м. Суми) від 8.03.1996 з посиланням на Літопис с. Юнаківка, який зберігається у сільському музею.

МИРОНІВСЬКИЙ (Бандурщик) – бандурист з с.Довжик Харківської губернії. Від нього І.Манжура 1.06.1875 записав в Довжику думу „Як три брати утікали".

Літ.: Корпус дум, т.1, с.159; ЦДІА, Львів, ф.688, о.з.191, л.241.

МИРОНОВА Н.В. – бандуристка. Працювала музичним керівником в Новояворівському дитсадку №5. Крім того бере активну участь у самодіяльному народному хорі „Нова Яворівщина" Палацу культури „Кристал".

Літ.: Фото / газ. „Зоря" орган Яворівського райкому Компартії України та районної ради народних депутатів Львівської області, 1986, від 16.08., №98 (6138).

МИРОНЧУК (Хрусь, Кропачева) Людмила Іванівна (21.04.1960, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1976 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук); у 1979 – Дубенське училище культури (клас викладача Г.О.Бородейка). З того ж року викладач бандури в Олександрійській ДМШ, з 1983 – у Здолбунівській ДМШ. Нагороджена дипломом І ступеня за підготовку своєї учениці на всеукраїнський конкурс (Львів, 2002). У Здолбунівській ДМШ відкрила кобзарську світлицю пам'яті А.Ю.Грицая. Автор поетичних книг „На струнах бандури", „Перевесло Божої любові". Її учні: Людмила Воронюк, Людмила і Тетяна Желізна, Тетяна Либак закінчили Рівненське музучилище, Тетяна Степанчук – РДГУ, Оксана Лущик, Лариса Пінтягіна, Тетяна Філімончук, Наталія Ящук, Рима Рудишина, Світлана Адєєва – Дубенське культосвітнє училище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.64-65.

МИРОНЮК (Пилипенко) Елеонора Іванівна (17.10.1936, м.Київ) – бандуристка, заслужена артистка УРСР. Народилася в сім'ї робітників. Ще малою дівчинкою вивчила від бабусі багато народних пісень, полюбила музику. Закінчила Київське музичне училище ім. Глієра по класу бандури, де вчилась у В.А.Кабачка. Під його керівництвом стала разом з В.Пархоменко та Ю.Гамовою учасницею тріо бандуристок, яке набуло великої популярності. Після закінчення училища працювала в Київській державній естраді, а потім в Київській державній філармонії. В складі тріо об'їздила майже всю країну. В 1969 в складі тріо виступала на міжнародному конкурсі у Відні, де одержала звання лауреата і срібну медаль. Виступала в Болгарії і Австрії (1959), Румунії і Угорщині (1960), Фінляндії і Югославії (1961), Франції, Бельгії та Голландії (1965), Канаді (1967), Швеції (1969). Неодноразово нагороджувалась грамотами та дипломами, серед них: Почесними грамотами Верховної Ради Вірменської та Узбекської республік. В 1968 одержала звання заслуженої артистки УРСР. Закінчила Київську консерваторію. Виступала в складі тріо. В репертуарі тріо твори класиків, зарубіжних та радянських композиторів. („Білі каштани" і „Комсомольська прощальна" П.Майбороди, „Дівочі страждання" та „Зозуленька", І.Шамо „Білі лебеді" і „Три подружки" О.Білаша, „Марічка" і „Дівочі мрії" С.Сабадаша, „Вишневий цвіт" і „Неспокій" В. Вірменича, твори самодіяльних композиторів), а також народні пісні „Ой поплив, поплив" в обр. В. Кирейка, „Чотири воли пасу я" обр. А.Кос-Анатольського, „Марина", „Пливе човен", „А калина не верба" та багато інших).

Літ.: Бердник І. Троянди і мелодії. – Україна, 1967, №11.

МИРОНЮК Надія – бандуристка. Вчилась у відомої бандуристки і педагога Раїси Кузьменко. Лауреат IV премії на конкурсі ім.Г.Хоткевича.

Літ.: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття. – Івано –Франківськ: Нова Зоря, 2008.

МИСІВ Микола (біля 1846 – ?) – лірник з Мединi. Сліпий з 1863 (від хвороби гостця). Ходив до Кальварії на науки. Вчився в нього хлопець Максим Машталір з Бабина (на ногу спарився окропом , як мав 2 роки).

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. – „Етнографічний збірник". т.II, НТШ, 1896.

МИСЬКО Богдан Пилипович (13.04.1969, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандурист, виконавець. У 1984 закінчив Кременецьку ДМШ (клас заслуженого працівника культури України А.І.Бродіна), у 1988 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). Працював артистом Державної капели бандуристів України, згодом – у народному хорі ім. Г.Верьовки. Подальших відомостей немає.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 65.

МИТРО – лірник у Сокирчині Обертинівського пов.

Літ.: ЦДІА, Львів, ф.688, оп.1.,о.з. 192/2

МИТЯЙ Антон Агейович (1888, с. Медвин на Київщині) – банудрист. Народився в сім'ї бідного селянина. Рано зостався сиротою, змалку почав втрачати зір. В 1905 розповсюджував революційні прокламації, за що був виселений у Вятку, де зустрічався з революціонерами і з їх допомогою набув певної освіти. Після відбуття покарання деякий час працював на молочній фермі „Як" у Києві. Там йому придбали бандуру і він почав вчитися у Гната Хоткевича, який тоді проживав у Києві. Закінчив навчання в 1913. перейнявши від Хоткевича харківський спосіб гри. В 1916 до Митяя на науку приїздив О.А.Маркевич і деякий час жив у нього. В 1917-1918 брав участь у боротьбі за встановлення влади Рад на Київщині. Маючи дуже гарний голос (драматичний тенор), Митяй з великим успіхом виконував пісні та думи „Про Марусю Богуславку", „Буря на Чорному морі", „Про Морозенка", „Про Нечая", „Про Богдана Хмельницького", „Про смерть козака-бандуриста" та інші. Але особливий хист бандуриста виявлявся в народних побутових піснях, яких він знав безліч. Його особлива манера співати речитативом і грати складний супровід вражала слухачів. Особливо вдало виконував Митяй пісні „Ой де б я, де б та з досадоньки пішла" та „Ой піду я понад лугом". На ярмарках Митяй не співав. Його кликали на весілля та інші сімейні свята і там він співав кілька днів. Особливо любили Митяя в селах Звенигородського повіту. Часто кликали Митяя А.А. на концерти до Богуслава, Канева, Корсуня. Цілою ватагою з Митяєм на чолі їздила молодь по селах Канівщини колядувати і зароблені гроші віддали у фонд спорудження пам'ятника Т.Г.Шевченкові. Військовим співцем зробив кобзаря А.А.Митяя похід аж до Галичини, проганяючи німців з України. Помер А.А.Митяй смертю героя – оточений німцями в сусідньому селі Писарівна, де грав на весіллі у знайомих.

Літ.: Бахтинський Ф. Кобзар Митяй. – Музика, К., 1925, №11 і 12; Уманець, 1964.

МИТЯЙ Антон Софронович (1910 – 1943) – бандурист з с. Медвин Богуславського р-ну Київської обл. Загинув ймовірно у Дарницькому таборі м. Києва.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

МИХАЙЛО (XIX ст. – XX ст.) – кобзар із Миронівки на Харківщині. Вчився грати на кобзі у Петра Колибаби.

Літ.: Крист, 1902.

МИХАЙЛО – лірник із с.Богутина. У 1932 - 1939 заходив двічі на рік до сіл Жабеня, Годів та близькі хутори Кульби та Парцяляни. Приходив на Великодні свята, Вознесеніє Господнє або Зелені свята. У час храмових празників грав і співав. У його пертуарі були переважно пісні: релігійні: „Про бідного Лазаря", „Ой зійшла зоря вечоровая, над Почаєвом стала", „Ой пішла сирітка та на гріб плакати", „Про страшний суд", „Іди, мамо, геть від мене", „В жилний четвер по вечері ішов Ісус на спацери", „Страдальная мати під хрестом стояла"; історичні – „Пісня про Нечая", „Гей на горі там женці жнуть", „Ой попід гай зелененький" (Про Довбуша) та інш.

Літ.: Медведик П. Літературно-мистецька та наукова Зборівщина. Словник біографій визначних людей. – Тернопіль: Джура, 1998. – С.182.

МИХАЙЛО (Михайла Сокового Зять) (? – 18.01.1770) – бандурист із Шаржиполя, учасник антифеодального повстання 1768 (Коліївщина). Страчений польською шляхтою в 1770.

Літ.: Коденська книга, 1796; КС, 1832, кн..4, стор.165; Полотай, 1940; Лавров, НТЕ, 1970, №3; Лавров, 1980, с.61; Путь А. Вшануймо героїв Коліївщини. – газ. Радянська Житомирщина від 17.02.1968

МИХАЙЛОВ Григорій – сліпий придворний бандурист. Відомий своїми записками Яків Маркович згадує кілька разів (під 1742-43 рр.) про сліпого придворного бандуриста Григорія Михайлова. „Раз ізгадує з причини свого відвідування отого бандуриста в Москві; удруге – „приехавши в свою квартиру, застали дворцовых – слепого бандуриста и певчих и куликали с ними"; третій раз автор відмічає одруження того ж бандуриста в дворці, і, нарешті четвертий – про видання тому бандуристові дворянського звання."

Літ.: Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. – Харків: 2002. – С.125.

МИХАЙЛОВ Микола Миколайович (1903 – 16.06.1936, м.Ташкент) –талановитий диригент і організатор капел бандуристів, Закінчив 1929 Київськ. муз-драм. інститут ім.М.Лисенка. З 1934 – кер. Першої укр. капели кобзарів у Києві. З 1935 – призначений худ.кер. Об'днаної першої зразкової капели бандуристів Наркомосу УРСР. Працював керівником Першої української капели кобзарів при Київській філармонії, а після об'єднання Київської капели з Полтавською і створення в 1935 Державної зразкової ка-

Мисько Богдан Пилипович

Михайлов Микола Миколайович

пели бандуристів УРСР, став її першим керівником. Під керівництвом М.Михайлова Державна капела бандуристів УРСР успішно виступала в Москві (березень 1936).

Літ: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.22.Ященко, 1970, – С.28 – 29.

МИХАЙЛЮК Олександр – кобзар з Лубенського повіту Полтавської губ. П.Куліш від нього записував думи.

Літ.: Сперанський, 1904; Горленко; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.243.

Михалець (Харченко) Надія Олександрівна

МИХАЛЕВИЧ Леонтій – лірник із Ямполя, учитель Мокровіза. Мав ще учнів. Серед них були: Спичка Архип, Андрій, Іван і Павло.

Літ.: Киевская старина, 1894, №9.

МИХАЛКО – лірник із Вонятич Літинського повіту на Поділлі.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина", 1889, т. XXVI: ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

МИХАЛКО (Михайло) – лірник із с. Шершні Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина", 1889, т. XXVI; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

МИХАЛКО – лірник з с. Широка Гребля Латинського повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники „Киевская старина". 1889, т. XXVI; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

Мишталь Ольга Миколаївна

МИХАЛЕЦЬ (Харченко) Надія Олександрівна (24.10.1978, м.Сарни Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1993 закінчила Сарненську ДМШ (клас викладача І.О.Сологуб), у 1998 – Рівненське музичне училище (клас викладача І.В.Свентах), у 2004 – РДГУ. З 1998 – викладач бандури та керівник ансамблю бандуристів у Сарненській ДМШ Рівненської обл.. Учасниця І міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах ім. Г.Хоткевича (Харків, 1998) та ІІ і ІІІ творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна", 2001, 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.65.

МИХАЛЬЧИШИН Ярослав Васильович (26.12.1910, с.Любачів, тепер Польща) – бандурист, співак, публіцист. В Любачеві закінчив 4 класи народної школи. 1920-1929 – студент української класичної гімназії в м.Перемишлі. Вчився в Перемишлі у Вищому музичному інституті ім. М.Лисенка по класу скрипки В.Вітошинського. Далі продовжував музичну освіту в Державній консерваторії в м. Катовіце. Там само працював статистом в Драматичному театрі ім. С. Виспянського та оперним суфлером. 1941-1945 – вчився у вищій Торговельній школі в Кракові. 1945-1947 – артист Української Державної хорової капели УРСР „Трембіта". 1958-1960 – вчився грати на бандурі у В.Я.Герасименка. З 1960 виступав як соліст-бандурист. В репертуарі твори на слова Т.Г.Шевченка, укр. народні пісні („Ой поїхав з України козак молоденький", „Про Морозенка", „Ой на горі жито" та інші). Жартівливі пісні та танці, твори сучасних композиторів. Підготував і опублікував низку нарисів про українських композиторів та діячів культури, зокрема про бандуриста Юрія Сінгалевича.

МИХЕД Андрій Федорович (1900, м.Носівка Чернігівської обл.) – бандурист. Народився в сім'ї робітника носівського цукрозаводу. В 1916 закінчив Ніжинське технічне училище і був відправлений на фронт будувати мости. Після демобілізації працював на цукрозаводі. Брав участь в будівництві інших цукрозаводів. З 1931 жив в м. Воронежі, де брав участь в будівництві заводу синтетичного каучуку ім. С.М.Кірова, працював на заводі і разом з батьком Федотом Федоровичем та братами Іваном, Михайлом та Степаном, а також мамою, сестрою, дружиною та дружинами братів утворив родинний ансамбль пісні та танцю. В 1938 родинний ансамбль успішно виступав в м. Ярославлі на Всесоюзному огляді і був премійований бандурами. Брати навчились грати на бандурах у М.П.Полотая і з цього часу стали виступати також як бандуристи. З 1941 по 1945 працював на авіаційному заводі в м. Куйбишеві і виступав з братами в клубі заводу, виїжджали у військові частини. З 1948 знову працював на відбудові і пуску заводу синтетичного каучуку у Воронежі і до 1950 разом з братами брав участь в родинному квартеті, а згодом і тріо бандуристів. В репертуарі родинного ансамблю бандуристів було багато українських та російських народних пісень, пісень на слова Т.Г.Шевченка, творів радянських композиторів. Пенсіонер, жив у Воронежі.

Літ: Печерський Н. Под тополями. – Правда від 8.10.1965; Полотай М.П., лист до Жеплинського Б. від 19.06.1969.

МИХЕД Федот Федорович – бандурист, батько Андрія Михеда.

МИЦЬКО Петро – бандурист з Аргентини, вчився у Василя Качурука і після смерті Качурака став мистецьким керівником капели бандуристів ім. Т.Г.Шевченка в Аргентині.

Літ.: Зубанич Ф. Живі струни південної Америки. – газ. Свобода, США, ч.235 від 10.12.1993.

МИШТАЛЬ Ольга Миколаївна (1961, с.Гірник на Львівщині) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1980 закінчила Вінницьке музучилище ім. М.Д.Леонтовича, у 1984 –Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури Червоноградської ДМШ, учасниця тріо бандуристок „Горли-

ця" при Червоноградському РБК. Лауреат республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах у складі тріо бандуристок (Івано-Франківськ, 1988), лауреат міжнародного конкурсу „Золоті ключі" як солістка (Трускавець, 1990), лауреат міжнародного конкурсу „Золоті трембіти" у складі тріо бандуристок „Горлиця"(1992), учасниця міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича у складі тріо бандуристок „Горлиця" (Київ, 1992).

Літ.: Столярчук Б., Топоровстка Г., – С.65-66.

МИШУК (Мишул) Василь (XIX ст.) – кобзар із с.Мишківка (15 верств від Стародуба, по дорозі на Новгород-Сіверський) Стародубського пов. Знав багато дум, серед них „Про Хмельницького", „Про трьох братів Азовських" та інші.

МІЛЬКІН Василь Артемович (1909-1962) – кобзар з с.Дегтярі Срібнянського р-ну Чернігівської обл.. Знав думи.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.: Розповідь Бобиря А. (28.11.1988 – на з'їзді в Києві, Лавра).

МІНКІВСЬКИЙ Олександр Захарович (1900, с.Сніжна Сквирського р-ну на Київщині (тепер – Погребищенський р-н Вінницької обл.) – 12.04.1979, м.Київ) – керівник Державної (тепер Національної) капели бандуристів України, народний артист СРСР, професор. Народився в родині сільського вчителя і дяка. Вчився в церковно-приходській школі, де співав в хорі. Оволодів грою на скрипці. З десятирічного віку вчився в Київському духовному училищі. Став учасником дитячого симфонічного оркестру. Оволодів диригуванням, очолив хор школи. Середню освіту здобув у Київській педагогічній школі(1921), де вчився в Кирила Стеценка. Співав в хорі, яким керував М.Леонтович. Після закінчення диригентського факультету Київського музично-драматичного інституту (1930) працював педагогом в музичних та педагогічних технікумах м.Києва. В 1934-1941 – художній керівник та головний диригент Хорової капели українського радіокомітету. В 1941-1942 – працював в Уфі. В 1942-1944 – науковий співробітник Академії наук УРСР. З 1943 – 1946 – заступник художнього керівника та диригента Держаного українського народного хору. З 1946 – 1974 – художній керівник та головний диригент Державної заслуженої капели бандуристів УРСР. З 1951 – викладач (з 1960-завідувач) кафедрою диригування Київської державної Консерваторії. В 1969 – Мінківському О. присвоєно звання лауреата Шевченківської премії.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.28-29.

МІНЯЙЛЕНКО (близько 1904, станиця Пашківська на Кубані – 1.03.1918) – юний Кубанський бандурист. Вчився грати мабуть на курсах гри на бандурі, організованих для козаків Кубані. Вчився мабуть вже в учнів В.Ємця. Талановито гарно грав на бандурі, мав пречудовий голос і подавав великі надії. Багато й успішно виступав. В березні 1918 коли денікінці вперше взяли Катеринодар був розстріляний денікінцями на території Катеринодарського залізничного двірця.

Літ.: Нирко О. – С.293; Ємець – С.370.

МІНЬКОВСЬКА Валентина Василівна (24.02. 1979, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1993 закінчила Кременецьку ДМШ, у 1997 Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах). У 2003 – Рівненський інститут слов'янознавства. Живе і працює в м.Рівне.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.66.

МІРОШНИЧЕНКО Прокіп – старий кобзар, з яким бандурист, а згодом письменник і публіцист Іван Немирович в 1944-1945 їздив по Дніпропетровщині в складі мандрівної капели бандуристів. Знав багато легенд.

МІСЕВИЧ Кость (Костянтин) Федорович (17.11.1890, с. Лезнів (передмістя Хмельницького, тепер вул. Московська) – 11.09. 1943, с.Попівці біля Почаєва) – бандурист, художник, громадський діяч. Кость Місевич за фахом телеграфіст, до листопада 1920 працював начальником Подільської залізниці. У час революції Проскурівський повіт обрав його до парламенту – Центральної Ради в Києві. Був сотником армії УНР. Після 1917 зацікавився бандурою. Купив бандуру і від сліпого кобзаря українського патріота Антона Митяя навчився грати. Далі вдосконалював мистецтво гри по підручнику Гната Хоткевича і досяг великої майстерності гри. Згодом виїхав до Польщі. Виступав як бандурист та художник (розмальовував церкви) в Галичині, очолив українське товариство пасічників Галичини. Після смерті своєї першої дружини, одружився з Маргаритою Петрівною Боно і жив у с. Млинівцях Кременецького р-ну Тернопільської обл. Деякий час був дрібним службовцем на тютюновій фабриці в Кременці. Був дуже обдарований. За короткий час став бандуристом і майстром бандур. Серед інших виготовив два інструменти для бандуристів (брата та сестри) Свідерських. У 1927 гастролював у Дубенському та Млинівському повітах на Волині (нині Рівненщина). У 1939 переїхав до Холма, де у 1940 організував клас бандури в українській гімназії. На початку війни у 1941 разом із дружиною Боно Місевич часто їздив по селах Кременеччини, мав зв'язки з повстанськими загонами. Виступав перед воїнами УПА. В 1943 перехову-

Мінківський Олександр Захарович

Міньковська Валентина Василівна

Місевич Кость (Костянтин) Федорович

Місевич-Боно Маргарита Петрівна

Місевич-Боно Маргарита Петрівна

Міхеєва Тетяна Вікторівна

Мішалов Віктор

вався від німецьких окупантів у с. Попівцях біля Почаєва. Там його арештували фашисти. Намагався втекти і був поранений. Щоб не потрапити в руки фашистам, важко поранений покінчив життя самогубством. Помер і похований в с. Попівцях.

Кость Місевич мав хороший голос (тенор) і мистецьки виконував на бандурі думи та жартівливі пісні. Часто виступав в дуеті з бандуристом Гонтою, з яким разом і виготовляли бандури, а також деякий час в тріо з Данилом Щербиною. Виступав в Кременці, Станіславові, Перемишлі, Яворові, Уневі, Бучачі, Жовкві, Почаєві. У часі концертних подорожей записував маловідомі пісні, працював над школою гри на бандурі. У академічному домі у Львові грав у зведеній капелі бандуристів Галичини разом з Ю.Сінгалевичем.

Літ.: Волощук Н. Слово про Костя Місевича. // Волинь. – Рівне.– 2003.– 5 вересня; Жеплинський Б. Місевич Кость (Костянтин) Федорович. // Коротка івсторія кобзарства в Україні, – Львів: Край 2000. – С. 143; Кость Місевич – визначний бандурист ХХ ст.. // Бандура. Музично-літературний журнал.- Нью-Йорк.–1986.– С.2-6; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.66-67; Самчук У. – С.77-78.

МІСЕВИЧ-БОНО Маргарита Петрівна (19.05. 1895, с.Вілія Шумського р-ну Тернопільської обл. – 12.12.1951, с.Великі Млинівці Кременецького р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, співачка, громадський діяч. Народилася у сім'ї емігранта-італійця, відставного колежського асесора, шляхетного роду. Батьки придбали землю у с.Млинівцях біля Кременця і там поселилися. По закінченні Кременецької гімназії Маргарита вступила до Київської консерваторії по класу фортепіано та вокалу (голос сопрано широкого діапазону). В Києві дружила з передовою молоддю: Максимом Рильським, Романом Бжеським, Юрієм Коцюбинським і його сестрами, Павлом Тичиною та іншими. В листах до батьків, які писала українською мовою твердила, що вона українка, бо народилася на українській землі. Любов і вірність Україні пронесла через усе життя. Виконувала деякі партії в оперному театрі. З хором Кирила Стеценка об'їздила міста і містечка України. Коли більшовики надовго закріпились на Україні, Маргарита з чоловіком Романом Бжеським нелегально перейшла радянсько-польський кордон і добралась до батьківського двору в Млинівцях, де з батьками згодом створила бібліотеку при „Просвіті".

У 1926-1928 хворіла. В цей період розійшлася з чоловіком. Деякий час співала в хорі Д.Котка. Вдруге вийшла заміж у 1929 за мандрівного бандуриста Костянтина Місевича, колишнього члена Центральної Ради та сотника армії УНР, який звільнився з польського полону-табору для інтернованих старшин у Тарнові біля Кракова і концертував по Галичині. З його допомогою освоїла гру на бандурі і почала виступати разом з чоловіком. Вели і невелике домашнє господарство. У 1939 перед приходом радянської влади бандуристи Місевичі виїхали із Млинівець на Захід. Деякий час жили в Холмі. Організували Демо-Довгопільський мандрівний театр „Заграва", в репертуарі якого були короткі патріотичні п'єси, пісні та думи під супровід бандур. Восени 1941 Місевич-Боно повернулась до своєї садиби у с. Великі Млинівці. Знову разом з чоловіком грали на бандурах, приймаючи участь у відродженні національної культури. А як почались утиски та репресії німецьких окупантів, переховувались у різних місцевостях. У 1943 Костянтина вбили німецькі фашисти, а Маргарита переховувалась у чужих людей. У 1946 Маргарита повернулась до своєї спустошеної хати у с. Млинівці, з документом на своє дівоче прізвище Боно. Жила у постійній тривозі, що арештують або вивезуть у Сибір. Померла від хвороби раку. Похована на кладовищі сусіднього с.Підлісці біля могил родини Боно.

Літ.: Ласовська У романтичній балці. // Нова хата, Львів: 1938, ч.11-12. –С.-2; Бачинська К. Шлях у вічність. // Діалог, Кременець, Тернопільської обл., 1997, ч.32 (7368) – 9 серпня, – С.3; Бачинська К. Обпалена долею, але не зломлена. // Діалог, Кременець Тернопільської обл., 1998.– ч.27(7417).– 4 липня; Бачинська К. Нескорена жіноча доля. // Жіночий світ.– Вінніпег, Канада, 1999, ч.9-10(580-581), вересень-жовтень. – С.10-12; Тернопільський обл. держ. архів (ФАТО) Ф 486, оп.1, спр.77,арк.10; Ф 348 оп.1, спр.100, арк..11. стр.324, 325,349-458.

МІХЕД (Міхид) Леонтій – лірник із с. Патюти тепер Козелецького р-ну Чернігівської обл.

Літ.: НТЕ, №3, 1963.

МІХЕЄВА Тетяна Вікторівна (18.01.1971, с.Розваж Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1986 закінчила Острозьку ДМШ, у 1990 – Рівненське музучилище (клас викл. Т.В.Свентах). З того ж року викладач бандури в Острозькій ДМШ.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.67.

МІШАЛОВ Віктор (4.04.1960, м.Сідней, Австралія) – бандурист. Коли йому було 11 років почав вивчати гру на бандурі. В 1974 став учнем Григорія Бажула – колишнього учня Гната Хоткевича. В 1978 одержав нагороду від австралійської Ради мистецтв. Ця нагорода дала йому змогу поїхати до Північної Америки, де продовжував навчання в Петра Китастого й Петра Гончаренка з Детройтського ансамблю бандуристів ім. Т.Шевченка. Від 1979 до 1981 Мішалов перебував в Консерваторії ім. П.Чайковського в Києві, де працював в одного з найкращих бандуристів Сергія Баштана. Перебуваючи

в Києві Мішалов провів деякий час на приватних студіях у Григорія Ткаченка. В 1991 з капелою ім. Т.Шевченка гастролював по Україні.

Віктор Мішалов – визначний бандурист. Він виступав у різних країнах Європи, Австралії, Північній Америці. Він учитель і науковець, автор праць про бандуру, учасник наукових конференцій. В співавторстві написав книгу „Українські кобзарі-бандуристи" (1986, Сідней).

Літ.: В рокотанні риданні бандур, – С. 408; Бойко-Бел Л. Виступ бандуриста Віктора Мішалова. / газ. „Свобода", США, число 43, п'ятниця. 22 жовтня 2009.

МІЩЕНКО (Мазорук) Любов Василівна (10.06.1958, м.Сокаль Львівської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1974 закінчила Сокальську ДМШ (клас викладача О.М.Денисенко, у 1980 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури Азовської ДМШ Запорізької області. Лауреат обласного конкурсу „Козацькі пісні", дипломант І Всеукраїнського фестивалю, присвяченого 500-річчю Запорізького козацтва (дует Міщенко Л.В., Закринична Г.В.).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.67.

МОВЧАН Єгор Хомич (1.06.1898, с.Велика Писарівка Сумської обл. – 22.03.1968, м. Київ) – видатний кобзар. Народився в сім'ї наймита. З дитинства втратив зір. Кобзарського мистецтва вчився у С.Пасюги. Його репертуар „Невільницький плач", „Про удову і трьох синів", „Про самарських братів", багато історичних та жартівливих пісень. Мовчан сам складав думи та пісні („Чапаєв", „Пісня про Щорса", „Ниво моя, ниво моя"). З кобзою за плечима незрячий кобзар обійшов сотні сіл, ніс у маси улюблені народні пісні та думи. Співав про тяжку долю людей та їх багатовікову боротьбу з ворогами. Був учасником першої республіканської наради кобзарів і лірників 1939, брав активну участь в роботі утвореного тоді державного ансамблю кобзарів. В 1940 був учасником Всесоюзної наради народних співців. Під час перебування в Москві виступав у Інститутах Академії наук, університеті, в клубі Спілки письменників та по радіо. Записана від Мовчана „Дума про Леніна" („Була зима з відлигою") є одним з найкращих зразків радянського фольклору. Під час Великої Вітчизняної війни Єгор Мовчан складав антифашистські пісні, якими будив ненависть до ворогів. В 1942 йому до рук потрапила листівка з віршем поета Андрія Малишка „Коли течуть криваві ріки". Мовчан склав мелодію і співав цю пісню по селах свого та сусідніх районів. В повоєнні роки Є. Мовчан продовжував свою кобзарську діяльність. За високохудожнє виконання пісень не раз одержував подяки і премії. Відзначення 60-ти річчя від дня народження Є.Мовчана в 1959 перетворилося на народне свято української народної пісні і музики. Його співу і грі аплодували сотні учасників Міжнародного конгресу славістів в Москві. Репертуар кобзаря записаний і зберігається в фондах Інституту Мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т.Рильського АН УРСР.

Незадовго до смерті Мовчан здійснив поїздку на могилу Т.Шевченка і свою бандуру заповідав музеєві Шевченка в Каневі, де вона знаходиться й тепер. Похований в Києві на новому кладовищі. На його похорон прибула делегація з Великої Писарівки. З'їхались кобзарі з багатьох міст і сіл.

Літ.: Жеплинський Б. Мовчан Єгор Хомич // Кобзарі. Бандуристи. Випуск 1., Львів: Академічний експрес, 1997; Рильський М.Т., Лавров Ф.І. Кобзар Єгор Мовчан, 1958; Нар. співці, 1955; УРЕ, т.ІХ, С.278; Лавров, 1968; Бугаєвич І.,Ільченко І. Незабутня подорож. // НТЕ, 1968, №2; Ющенко О. Пам'ятні зустрічі.// НТЕ, 1968, №2.

МОВЧАН Олександр Миколайович – член Національної спілки кобзарів України, Київ.

МОВЧАН (Чугунний) (1888, с.Велика Писарівка, нині Сумської обл. – ?). Був сліпим. В кого вчився грати на бандурі не встановлено. Мандрував по містах і селах часто разом з кобзарем Ф.Кушнериком. Добре грав на бандурі. Виконував думи, народні пісні. танці. Дату смерті не встановлено.

Літ.: Глушко Ф., лист від 6.02.1971.

МОКРОВІЗ Євдоким Микитович (біля 1859, із с.Сивок Островського пов. Унічевської волості на Херсонщині – ?) – лірник. Осліп від віспи маючи 10 років. Через 5 років пішов вчитися до лірника Леонтія Михалевича із Ямполя, у якого вчився 1 рік і 2 місяці. За науку заплатив 20 крб. Десь біля 1879 оженився, мав семеро дітей. Поводирем була йому дочка. Жінка господарювала вдома. Репертуар „Про панщину", „Про біду", „Про тещу". „Сирітка" та інші псальми. Зустрічав його А.Малинка.

Літ.: Киевская старина, 1894, №9, – С.434-444; ЦДІА, Львів, Ф 688, оп.1. о.з.192/3.

МОКРОГУЗ Інна – член Національної спілки кобзарі в України, Чернівецька обл..

МОКРОУС Василь Кузьмич (1893 – ?) – бандурист. Був велетенського росту і мав надзвичайно сильний голос. Добре грав на бандурі і співав. В кого вчився грати на бандурі не встановлено. Сам робив бандури та мистецьки різьбив по дереву. Зі своєю бандурою незважаючи на погоду пішки сходив майже увесь Кавказ, Ставропольський та Краснодарський край. Деколи зустрічався з кобзарем О.Чуприною тв виступав з ним у спільних концертах. В репертуарі переважали народні пісні.

Літ.: Чуприна О., лист до Жеплинського Б. від 15.04.1967.

Міщенко (Мазорук) Любов Василівна

Мовчан Єгор Хомич

Молнар Лайош Людвигович

Мончин Оксана Ігорівна

Молчко Богдан

Монастирська (Мигаль) Ірина Теодорівна

Мормель Валерій Федорович

МОКРОУС Павло – бандурист. Ще студентом Харківського технологічного інституту в 1906 влаштовував в Охтирці концертні виступи кобзарів. Сам добре володів бандурою.

Літ.: Ємець В. Кобза та кобзарі. З бібл. додатком З.Кузелі вид. „Українське слово" (ч. 34), Берлін, 1923. – С.69.

МОЛНАР Лайош Людвигович (23.05.1954, с.Гетьєн Берегівського р-ну Закарпатської обл.) – кобзар, бандурист, Член Національної спілки кобзарів України, Львів. В дитинстві втратив зір. В 1970 закінчив спец-школу інтернат для сліпих в м. Мукачеві, де в 1970-1974 працював на підприємствах системи УТОС. В 1974 переїхав в м.Олександрію Кіровоградської обл. і поступив в Олександрійське культосвітнє училище, яке закінчив в 1976 по класу баяна. Деякий час не працював. А в 1981 переїхав в м.Червоноград Львівської обл., де працював в будинку культури м. Соснівка акомпаніатором. В 1983 почув виступ кобзаря Юрія Даниліва, який виконував пісню „Заслаб чумак на дорозі" і під впливом почутого вирішив вчитися грати на бандурі. Почав їздити до Львова на науку до Юрія Даниліва, а в 1989 поступив в народну капелу бандуристів УТОС „Карпати", створену ще раніше Ю.Данилівим. Виступає Л.Молнар і як соліст-бандурист. Зараз кобзарює самостійно або дуетом з дружиною Тетяною Фроловою, яка читає свої вірші. Репертуар – твори кобзарів та композиторів М.Коваля „Про Україну", Г.Китастого „Про Аскольда і Дира", власні твори: „Не мовчіть кобзарі" (слова Т.Фролової), лемківська пісня „Горами, долами" та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Молнар Лайош Людвигович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000 – С.144.

МОЛЧКО Богдан (1929-1979) – бандурист, учасник студентської капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту (1949-1950), яку організував і якою керував Олег Гасюк. Був арештований. Суджений, відбув каторгу в ГУЛАГах.

Літ.: Жеплинський Б. Перша капела бандуристів Львівської Політехніки.// Кобзарськими стежинами, Львів, 2002, – С.206, 209.

МОНАСТИРСЬКА (Мигаль) Ірина Теодорівна (30.10.1927, м. Борислав тепер Львівської обл.) – грала на бандурі в капелі бандуристів репресованих. Ще в дитинстві почала вчитися грати на скрипці в Романа Попеля. В час німецької окупації вчилась в Дрогобицькій гімназії з українською мовою навчання. Далі батько був арештований комуністичною владою і відбував заслання (стаття 54) в Інті (Комі АСРС), а сім'я була виселена в Томську область (Сибір). У Сибіру зустрілася з спец поселенцем журналістом Тарасом Мигалем і стала його дружиною. Ще в пересильній тюрмі у Львові зустрілася з бандуристами Богданом та Романом Жеплинськими, від яких згодом вже в Томській області навчилась грати на бандурі і грала-співала в створеній братами Жеплинськими капелі бандуристів репресованих. Згодом в складі капели виступала і на обласному огляді художньої самодіяльності в Томську, де капела була нагороджена дипломами. Нині п.Монастирська пенсіонер, проживає у Львові.

Літ.: Жеплинський Б. Нескорена пісня. // Кобзарськими стежинами. – С. 216-218; Жеплинський Р. Мої дороги. Книжка друга. Дороги Сибірські. – Дрогобич: Коло, 2010. – С.144-146.

МОНЧИН Оксана Ігорівна (30.04.1959, м. Перм, Росія) – бандуристка. В серпні 1966 р. разом з батьками переїхала до м. Львова, де була прийнята на навчання в спеціалізовану середню школу № 37, яку закінчила в 1976 р. з золотою медаллю З 1970 р. по 1974 р. навчалася в музичній школі №4 по спеціальності гри на бандурі, яку закінчила з відзнакою. З 1969 по 1976 – активна учасниця дитячої капели бандуристок „Дзвіночок", а з 1976 по 1985 – народної капели бандуристок „Галичанка". Брала участь у всіх огдядах, конкурсах, олімпіадах художньої самодіяльності обласного та всесоюзного рівнів. У 1976р. вступила до Львівського політехнічного інституту на теплотехнічний факультет, який заукінчила в 1981 і отримала диплом з відзнакою за спеціальністю „Теплогазопостачання і вентиляція". З 1983 по 1985 працювала керівником ансамблю бандуристок у Львівській санаторній школі-інтернат №1. З 1985 по 1992 працювала інженером теплотехніком в різних проектних організаціях. В червні 1992 вступила на заочне відділення Дрогобицького педагогічного інституту на музично-педагогічний факультет, який закінчила в червні 1997 за спеціальністю „Вчитель музики". З 1992 по 1994 працювала вчителем християнської етики у СШ №93, з 1994 по 1996 – вихователь учнівської молоді у СШ №15 м.Львова. Тепер працює у Центрі творчості дітей та юнацтва Галичини.

МОРМЕЛЬ Валерій Федорович (11.08.1941) - член Національної Спілки Кобзарів України Київська обл.. Директор Музею кобзарства в м. Переяслав-Хмельницький. Пропагує кобзарське мистецтво в Україні. Учасник кобзарських зборів та конференцій.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Львів. – С.235.

МОРОЗ – лірник. В його репертуарі була „Пісня про правду і неправду".

МОРОЗ Василь (біля 1841) – лірник з Гуцулевої Ананіївського повіту на Херсонщині. Народився в с. Бокова Ананіївського пов. Батько його був кріпосним і мав велику сім'ю, добре господарство. У віці 8 років захворів віспою, після чого осліп. Але і слі-

пому знайшлась робота у поміщика: він „опихав просо" на ніжній ступі. Якийсь гість поміщика порадив віддати Василя на науку до лірника. Відвезли Василя вчитися в с. Косси Подільської губ. до лірника Методія Колісниченка. У Методія тоді було до 30 учеників різного віку. У дворі була побудована хата–казарма, в якій поміщались ученики з учителями, а наставник школи Мефодій жив там, але в окремій хаті. Старші, вже вивчені Мефодієм ученики, були учителями для новоприбулих; на двох учителів було по п'ять учеників, причому учителі вчили по черзі – тиждень учитель займався з учнями, а тиждень ходив по селах і містечках на заробітки.

Відтак вже син Мефодія відвозив додому пожертвування, які складали лірники у довірених осіб. Наука проходила на протязі 6 років. Після смерті Мефодія школа перестала існувати. Репертуар Мороза був невеликий, але співав і грав на саморобній лірі дуже добре. Особливо „до танцю", козачки, валець, польку. Жив у Гуцулевій з сім'єю.

Літ.: Чикаленко Е. – Лирник Василий Мороз. КС., 1896, т.II. живоп.

МОРОЗ Данило – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.948, л.1.

МОРОЗ Микола Олександрович (1914-1984) – бандурист, який жив у Степанівці на Чернігівщині. Бандури для нього зробив О.Г.Корнієвський.

Літ.: Таланти знані та маловідомі. // Календар 2004р. Співоче поле Чернігівщини. – С.120.

МОРОЗ Ольга Юріївна (25.03.1954) – бандуристка, член Національної спілки кобзарів України, Львів. В 1968-1974 навчалась у музичній школі №1 (педагог Ніна Яківна Байко). В 1974-1978 – навчалась у Львівському музичному училищі (педагог Т.І.Гальчак). В 1978-1983 – навчалась у Львівській консерваторії (педагог Л.К.Посікіра). Грала в ПК ім. Гагаріна у Львові. Мала свій вокально-інструментальний гурт – секстет.

МОРОЗ Роман Андрійович (7.03.1977) – член Національної спілки кобзарів України, Київ.

МОРОЗЕВИЧ Ніна Василівна (1.12.1960) – член Національної спілки кобзарів України, Одеса.

МОРОЗОВ Н. – кобзар із Харкова. У нього вчився кобзарського мистецтва протягом трьох місяців в 1861 кобзар-лірник Іван Михайлович Петрик із хутора Сосновий Ріг (тепер с. Литвинівка) на Харківщині.

Літ.: Лист Лисенка І.М. (м.Київ) до Жеплинського Б. від 2.01.1998.

МОРОЗОВ Нестор (XIX ст.) – лірник із Харкова (біля Холодної Гори).

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

МОСІЄВИЧ Любов Степанівна – бандуристка, член Національної спілки кобзарів України, Волинська обл. Створила в 1993 гурт „Кобзарик" (м.Горохів Волинської обл.), який домігся значних успіхів. В 1997 йому присвоєно звання „зразковий дитячий гурт-студія „Кобзарик". В березні 1998 „Кобзарик" на обласному огляді конкурсі зайняв перше місце серед зразкових дитячих колективів. З великою концертною програмою, присвяченою 2000-річчю Різдва Христового та іншими програмами під керівництвом Л.Мосієвич цей колектив виступав в багатьох містах Волині та поза її межами.

Літ: Оленюк М. Гурт „Кобзарик" з Волині.// Бандура, №78, липень-грудень. 2002. С.30-31.

МОСКАЛЕНКО Алла Володимирівна (18.03. 1975) – член Національної спілки кобзарів України, Вінниця.

МОСКАЛЕНКО Купріян (XX ст.) – жив у Києві в 20-х роках XX ст.. Ходив по селах і грав зимою по хатах („бо на дворі холодно").

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688 оп.1,о.з.192 /3.

МОСКВИЧОВА Галина Олексіївна (1937, с.Мала Торівка Вінницької обл.) – кубанська бандуристка.

Літ.: Нирко О. – С.278.

МОСКВІНА (Бут) Неля Трохимівна (26.12. 1937, м.Київ) – бандуристка, член Національної спілки кобзарів України, Київ, заслужена артистка УРСР (1967). Грати на бандурі вчилась у В.Кабачка в Київському музичному училищі. Закінчила Київську консерваторію. З 1961 виступала в складі тріо бандуристок Київської філармонії (разом з Н.Павленко та В.Третьяковою). Цей ансамбль виступав в Австралії, Новій Зеландії, Індії, Бірмі, Сінгапурі, Малайзії, Непалі, Фінляндії, Франції, Канаді, на Кубі. В репертуарі бандуристки багато українських народних пісень, творів класиків та радянських композиторів. Неодноразово нагороджувалась грамотами та дипломами, зокрема грамотою Президії Верховної Ради Казахської РСР.

Літ.: Радянська жінка, 1964, №3; Укр. 1968, №10; О.Г. Турне тріо бандуристок по Канаді. – Український голос (Канада, Вінніпег) від 20.XI.1969; Третьякова. З піснею до Канади.// Музика, 1970, №2; Чепурна П. Зустрічі в Канаді. – Укр. 1970, №19.

МОТА Андрій – бандурист, замордований більшовиками в 1941. Був одним із перших учнів Юрія Сінгалевича, в якого вчився грати на бандурі.

Літ.: Бандура, №9-10, липень – жовтень 1984, – С.54.

МОТА Володимир Несторович (24.06.1927, м. Львів) – співак (бас-профундо), бандурист, громадсько-культурний діяч. Нагороджений золотим хрестом за особливі заслуги (1992). Голова управи колишніх вояків 1-ї Української дивізії Української Національної Ар-

Москвіна (Бут) Неля Трохимівна

Мота Володимир Несторович

Моцьор Валентина Іванівна

Мошик Микола Григорович

Мошинська Оксана

Мулька Галина Володимирівна

Муран Олександра Теодозівна

мії, одержав Грамоту признання за працю на ниві кобзарського мистецтва Української Могилянсько-Мазепинської АН у вільному світі (1986). В 1930-ті проживав на Скалатщині (нині Підволочиський р-н Тернопільської обл.). Солоспіву навчався у музичній школі у м. Львів (1943-1944). 1944-1945 – вояк дивізії «Галичина». 1945-1946 – в таборі для полонених (м. Ріміні, Італія), де навчався гри на бандурі в Я. Бабуняка. 1945-1948 – соліст і бандурист ансамблю «Бурлака» (Італія, Велика Британія); 1949-1952 – соліст хору «Гомін» (м. Манчестер, Велика Британія). Від 1952 – в Канаді. Перший бандурист провінції Квебек, організатор школи і капели бандуристів, виступав в Україні, зокрема 1995 із хором «Гомін» – у містах Тернопіль та Бережани. 2003 своїм коштом видав компакт-диск із записами ансамблю «Бурлака» та власною сольною програмою, понад 200 з яких безоплатно передав Тернопільському відділенню товариства «Україна-світ». Творчі зустрічі митця з громадськістю Тернопільщини відбулися у 2006 та 2010 р.р. 15 червня 2010 р. п. Володимир відвідав виставку кобзарського мистецтва у м. Тернополі. Свою рімінську бандуру передав для пропаганди п. Ярославі Павлів – голові секції культурно-просвітницької роботи товариства «Україна-світ». За посередництвом В. Моти другу рімінську бандуру на Тернопілля передав Борис Боднар, який проживав в Америці.

МОХИРА П. (кінець XIX ст., Кубань – XX ст. ?) – кубанський кобзар.

Літ.: Нирко О. – С. 278 Украинский вечер памяти Т.Шевченко.// Кубанський край.– 1915.-15 марта.

МОЦЬОР Валентина Іванівна (1961, м. Ковель Волинської обл.) – бандуристка, педагог. В 1982 закінчила Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури Старовижівської ДМШ Волинської обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.67.

МОШИК Микола Григорович (27.10.1941, с.Засулля, Роменського р-ну Сумської обл.) – кобзар, заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки кобзарів України, Суми. З дитинства захоплювався мистецтвом кобзаря Є.Адамцевича. Вчитися грати почав у кобзаря Г.Спиці. З 1968 навчався у Дрогобицькому музичному училищі Львівської обл. (клас бандури О.Кирян-Верещинського). В 1976 закінчив Київську консерваторію (клас А.Бобиря). Працював у Чернігівській та Кіровоградській філармоніях, Київському оркестрі народних інструментів, Уманському музичному училищі. З 1977 – викладач Сумського музичного училища ім. П.Бортнянського, а з 1992 – започаткував клас бандури на музичному факультеті Сумського педагогічного інституту. Певний вплив на формування як виконавця мав бандурист П.Г.Іванов. У репертуарі думи „Дума про Калнишевського", „Конотопська битва", „Дума про голод", „Про козака-бандуриста". „Невольник" (трактовка Ф.Глушка), „Про Олексія Поповича" та інші.

Тв.: Мошик М. Кобзарські пісні про голод. // Сумське обласне відділення Всеукраїнської спілки кобзарів України, Університетська книга, 2008, 28с;

Мошик М. Кобзарська дума про голод (1932-1933 рр.) // Сумське обласне відділення Всеукраїнської спілки кобзарів України, Суми, ВВП "Мрія-І" ТОВ, 2008. –24 с;

Мошик М.Г. Чом замовкли кобзи? Вокальні твори для голосу в супроводі бандури.- Суми: мистецько-виробниче підприємство „Мрія –І" ТОВ, 2010. – 96 с.

Літ.: Жеплинський Б. Мошик Микола Григорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. –Львів:Край, 2000. – С.145; В рокотанні риданні бандур. – С.409.

МОШИНСЬКА Оксана – бандуристка з Америки. Часто виступала в Денвері разом з бандуристкою Беті Желем (Зелем).

Літ.: Бандура в Денвері. // Бандура, № 27-28, 1989, січень-квітень, С.56.

МРОЧЕК (Мрочок) Йванко – лірник з м. Слонім Заліщицького повіту. Його знав лірник Яков Злотарський з с. Жижнолиці Бучацького повіту.

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. - Етнографічний збірник. т.II, НТШ, 1896.

МУЗИКА Микола Константинович (1892-1937) – лірник із с. Турильче Борщівського р-ну Тернопільської обл. Був сліпим з дитинства. Був жонатий (жінка Павліна „дідівська донька"). Мав сина Павла. Був „обердідом", старшим між лірниками. Грав на лірі і добре співав. В репертуарі „Про Варвару", „Про св.Катерину", „Про страшний суд" („Прийде година, сурми заграють"), похоронні та весільні пісні, танці. Грав на похоронах, весіллях. Вмів наслідувати звуки тварин (піяти півнем, гавкати та інше). В 1936 позував у Львові якомусь художнику. Після смерті ліру його забрали в один із музеїв Львова. Похований в с. Турило.

Літ.: Відомості подав Бартків Федір Степанович – дяк із Іванкова.

МУЗИЧЕНКО Микола Якович (10.04.1924, с.Яструбна Коростишівського р-ну Житомирської обл.) – співак, бандурист. З 1942 по 1947 – в рядах Радянської армії, учасник Великої Вітчизняної війни. В 1948 почав вчитися грати на бандурі у М.Полотая. З 1950 по 1956 працював артистом – співакаом в Українському народному хорі і вчився в музичній школі та Київській консерваторії, яку закінчив в 1956 як вокаліст. З 1957-1965 – співак-бандурист (ліричний баритон) у Київській, Жито-

мирській, Ялтинській філармоніях. В 1961 одержав звання лауреата республіканського конкурсу ім.Т.Г.Шевченка. В репертуарі бандуриста українські народні пісні, твори радянських композиторів, твори класиків. Виконує думи, зокрема „Думу про Леніна" (варіант записаний від Є. Мовчана). Має власні твори: „Пісня про Полісся" (1960), „Пісня про Корсунську битву" (1965), „Дума про визволення Києва" (1968).

Літ.: Лозко С. Натхнення. //газ. Київська правда від 13.11.1966; Демченко В. Справжнє мистецтво. // газ. „Степова комуна" (Березівський район Одеської обл.) від 31.05.1959; Сичкарук В. Звучат украинские песни // газ. „Дальневосточный комсомолец" від 3.11.1962; Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 12.12.1968.

МУЛЬКА Галина Володимирівна (18.05.1973. м.Червоноград Львівської обл.) -бандуристка. У 1993 закінчила Львівське музичне училище, нині навчається у РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.67.

МУРАВЕЦЬ Микола Михайлович (1908, с.Штунь Любомльського р-ну Волинської обл. –?) – лірник. До 1917 зрячий. В час евакуації в Саратовській обл. якимись газами від розірваного снаряда випалило йому очі. Від старців навчився сліпецької мови, лірникував. Стверджував, що навіть існувала спеціальна книжка, за допомогою якої можна вивчити таємну мову лірників. Хворів.

Літ.: Аркушин Григорій (м.Луцьк) Slovia orientalis, том XIV, №2, 1996. Materialy. Словник арготизмів мови сліпців-жебраків Західного полісся. Інформація. – С. 267.

МУРА–ЗУБ Людмила Анатоліївна (1963, станиця Новомінська) – кубанська бандуристка.

Літ.: Програма ювілейного концерту Кримської народної капели бандуристів ім. Степана Руданського, 1989; Нирко О. – С.278.

МУРАН Олександра Теодозівна (1.06.1962, м.Львів) – бандуристка, педагог. Працювала музикантом народної музики „Барвінок" при Львівському палаці культури залізничників. У 1985 закінчила Рівненський інституту культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Живе і працює на Львівщині.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.67.

МУРАШКА Іван (XIX –XXст.) – лірник з Канівщини.

Літ.: Лист кобзаря Маркевича А. до Жеплинського Б. від 27.12.1968.

МУСІЙ (біля 1855 – ?) – кобзар з с.Заївці Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.1.

МУСІЙ – кобзар Зіньківського повіту Полтавської губернії.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, л.з. 592, л.54.

МУЦ Ірина Василівна (27.07.1980) – член Національної спілки кобзарів України, Львів.

МУШТУК Ірина Миколаївна (15.02.1980, м.Нетішин Хмельницької обл.) – бандуристка. У 1995 закінчила Нетішинську ДМШ, у 1999 – Хмельницьке музичне училище, у 2005 –РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.67.

Н

НАБОКА Надія Іванівна (10.12.1936, с.Андріївка Сумська обл.) – кубанська бандуристка. Є усні автобіографічні дані Н.Набоки (м.Геленджик, 1999).

Літ.: Нирко О. – С.278.

НАГАЄВСЬКИЙ Сидір – бандурист. Навчався в Львівській Богословській Академії. Виступав з хором семінаристів „Двадцятка Львівської Богословської Академії", зокрема під час листопадового концерту 1933 під диригентурою Володимира Желкевича.

Літ.: Світильник Істини. Видання Українського Католицького Університету ім. св.Климаетія Папи. Частина перша, Торонто, 1973, – С.528-529.

НАГІРНА Олена – бандуристка. Учасниця тріо бандуристок „Дивоструни" під кер. Мирослави Сточанської (сопрано, бандура). Перший виступ в складі тріо в грудні 1999. Лауреат I премії в обласному кобзарському конкурсі (м.Луцьк, 2000), Гран-прі у конкурсі I міжнародного муз. фестивалю „Срібні струни" (м.Тернопіль, 2000), дипломант II міжнародного конкурсу ім. Г.Хоткевичва (2001, м.Харків). Лауреат (II премія) XII міжнародного гуцульського фестивалю (м.Косів, 2002). Лауреат (II премія) на II Всеукраїнському міжнародному фестивалі „Просвіти" (м.Київ, 2003). Виступ в складі тріо на музичному фестивалі „Добрий день, свйонткі" (2004, м.Ольштин, Польща). Учасник гастрольних виступів тріо в Німеччині (округ Ліппе, 2005) та Польщі (м.Хелм, 2005). Тріо „Дивоструни" має низку записів на Волинському телебаченні, запис компактдисків „Радуйся, земле, Син Божий народився!" (2005) та „Земле, моя, я люблю тебе!"(2005). Репертуар тріо складають твори укр. композиторів-класиків, сучасних композиторів, обробки укр. нар. пісень.

НАГІРНИЙ Василь Михайлович (23.08.1966) – член Національної Спілки Кобзарів України, Київська обл.

НАГІРНИЙ Франко (? с.Березівка Кременецького р-ну Тернопільської обл. – біля 1939) – сліпий лірник. В 1938 співав у Кременці „Про Почаївську Божу матір" та „Про Хому та Ярему".

Літ.: „Zycie Kremianieckie" за 1938, с. 302 і 303; Листування Жеплинського Б. з Вітренком (Кре-

Муштук Ірина Миколаївна

Нагаєвський Сидір

Нагірна Олена

Нагорна (Кец) Валентина Андріївна

Нагорна Олена Вікторівна

Нагорна (Дяченко) Олена Віталіївна

Надич Василь Павлович

Надич Степан Павлович

менець), лист від 18.10.1968; Розповідь Саніна О.Г. Жеплинському Р. 19.10.1991; Черняхівський Гаврило. Кременеччина від давнини до сучасності, м.Кременець, 1999, – С.225.

НАГОЙОВСЬКИЙ (Ногайовський) Йоську (Ясько) – лірник з Полівців. Його знав лірник Яков Золотарський з с.Жижнолиці Бучацького повіту.

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки іт.інше про лірників повіту Бучацького. Етнографічний збірник, т.ІІ, НТШ, 1896; ЦДІА,Львів, Ф. 688, оп.1,о.з.192/2.

НАГОРНА (Кец) Валентина Андріївна (27. 10.1964, с. Клевань ІІ Рівненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1980 закінчила Клеванську ДМШ (клас викладачів Т. Т. Мирук, Л. Д. Гончаренко), у 1984 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури, керівник ансамблю бандуристів Клеванської ДМШ Рівненської області, завідувачка відділу народних інструментів. Солістка ансамблю, оркестру. Має перекладки для бандури та ансамблю бандуристів. Її учні: Людмила Попович закінчила Дубенське культосвітнє училище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68.

НАГОРНА Лариса – учасниця тріо бандуристок Луцького музичного училища. Багато виступала в складі тріо разом із Ларисою Рихлюк та Марією Вислоцькою.

Літ.: Бандура, №37-38, липень-жовтень, 1991, С-21 (фото).

НАГОРНА Олена Вікторівна (5.02.1978, с. Оженино Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, вокаліста. У 1993 закінчила Оженинську ДМШ (клас викладача Л. І. Луцишиної), у 1997 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 2002 – Національну музичну академію ім. П. І. Чайковського (клас викладача Л. В. Дедюх). Студентка вокального факультету цієї ж академії. Учасниця концерту „Співає чарівне Рівне" у „Кобзарській світлиці" Центру „Український дім" (Київ, 1998).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68.

НАГОРНА (Дяченко) Олена Віталіївна (4.08, 1976, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. У 1991 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук), у 1995 – Рівненське музучилище(клас викладача О.О.Крук, А.Ю.Грицая), у 1998 –Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача Н.Є.Турко. Працює викладачем музики у Здолбунівській ЗОШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.68.

НАДИЧ Василь Павлович (21.03. 1959, с. Верхнє Висоцьке Турківського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати". Освіта середня. Брав участь в шкільній художній самодіяльності СШ № 100 м.Львова під керівництвом Ю.Г.Савчука. З грудня 1979 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати». Його вчив грати на бандурі Я.Хархаліс. Спочатку співав в басовій партії, а з 1990 року – в баритоновій.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

НАДИЧ Степан Павлович (2.01. 1969, с. Верхнє Висоцьке Турківського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів" „Карпати". З 1976 року у Львові. Освіта середня. 1987 – 1991 рр. – учасник народного ВІА «Струмочок» Львівського УВО УТОС. В капелі бандуристів «Карпати» з 1986 року по даний час. Баритон. На бандурі вчився грати ще в СШ № 100, де навчався Юрій Григорович Данилів, а потім і в капелі продовжувалися заняття. Брав участь у вокальних квартетах в капелі: «Утоптала стежечку» – укр. народна пісня на слова Т.Г.Шевченка, «Ангел сповіщав» із Літургії. 2004-2008 рр.– голова профспілкового комітету капели бандуристів «Карпати».

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

НАЗАР – лірник із Брайлова Віницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники Киевская старина, 1889. т. XXVI.

НАЗАР – лірник із Могилевки. У нього деякий час був поводирем Олександр, відтак відомий лірник із м. Мизякова.

Літ.: Боржковський В. Лирники. Киевская старина, 1889. т. XXVI.

НАЗАРЕНКО Василь (XIX ст..) – кобзар з Харкова. У нього вчився кобзар Ф. Гриценко-Холодний. Загинув трагічно у віці 90 років (роздерли вовки).

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 592, л. 30, 55.

НАЗАРЕНКО Володимир Іванович (1899, м. Переяслав-Хмельницький) – керівник ансамблю бандуристів. До 1941 керував ансамблем бандуристів в Харкові. В 1950 організував ансамбль бандуристів при Полтавській філармонії.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

НАЗАРЕНКО Григорій Павлович (13.10.1902, м. Полтава) – бандурист-кобзар, соліст, диригент, організатор і керівник капели. Вчився в Полтавській художній школі. Музичну освіту (спів і гру на бандурі) ще юнаком отримав в Полтавському музичному технікумі. Ще студентом організував молодечу капелу бандуристів, частина учасників якої, згодом(1923) приєдналася до Полтавської капели бандуристів, керівниками якої був Гнат Хоткевич та Володимир Кабачок. А солістом став Григорій Назаренко. Ця капела в 1924 виступала в Одесі на ювілейному концерті М.Лисенка, а в 1928 в Харкові. В 1935 Полтавська і Київська капели об'єдналися в Українську Державну Зразкову капелу бандуристів, диригентом якої в різні часи були М.Михайлів, Д.Балацький, В.Кабачок, Опришко. Коли вказані диригенти були репресовані-диригентом капели певний час

був Г.Назаренко. Війна 1941 перервала існування цієї капели. Але в 1941-1942 формується нова капела бандуристів, яку очолив Г.Назаренко У серпні 1942 німецьке гестапо арештує капелу і запроторює в кацет. В 1943 після кацету та концертів в невольничих таборах Німеччини повертається на Україну, де дав серію успішних концертів в Західнних областях України. В 1944 капела на чолі з Г.Назаренком покидає українські землі. Після війни Назаренко був творцем диригентом капели бандуристів ім. Леонтовича на англійській зоні Німеччини, члени якої згодом долучилися до складу поновленої капели. Далі співпрацював з Григорієм Китастим в новій капелі аж до пенсійного віку. За своє життя виховав чимало молодих бандуристів, які згодом стали повноцінними кобзарями, членами капели. В репертуарі Г.Назаренка як соліста твори у власній обробці та інші.

Літ: Григорій Павлович Назаренко. // Бандура, №43-44, січень- квітень, 1993, С.1-6

НАЗАРЕНКО Карпо – лірник. У нього вчився лірник Яків Богущенко із Валок. Мав і інших учнів.

Літ.: Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии; Укр. нар. думи т.І. корпусу ЛНУ, 1927.

НАЗАРЧУК-ШУСТ Ірина Василівна (19.06. 1975, м.Львів) – бандуристка, педагог, солістка тріо бандуристок „Червона калина" м. Львів. Член Національної спілки кобзарів України. В 1990-1994 навчалась у Львівському музичному училищі ім. С.Людкевича (клас бандури). В 1999 закінчила вищий музичний інститут (консерваторію) у Львові (клас бандури проф. Л.Посікіри, та вокал Тамари Дідик). В 1992 закінчила Черкаський інститут бізнесу і права по спец. „Правознавство". З 1990 – солістка тріо бандуристок „Червона калина", в складі якого багато виступала, а також з 1993 працює викладачем вищої категорії Пустомитівської школи мистецтв (бандура і вокал) на Львівщині. В складі тріо і як солістка-бандуристка багато виступає в Україні та за кордоном, зокрема: в Данії (Копенгаген, 1996); Німеччині (Ахен, 1997, 1998), Казахстані (2000), Росії (2000), Німеччині (2001), Росії (Москва, 2002), Голландії (2003), Великобританії (2005). Нагороджена грамотами Міністерства культури України (2005, 2006) та іншими грамотами і дипломами, лауреат премії ім. С. Людкевича в галузі музичного мистецтва (2006). Учасник і лауреат багатьох фестивалів („Квіти Прикарпаття", „Дзвени бандуро", „Пісенний дивосвіт", „Горицвіт" та інші). В репертуарі укр. нар. пісні, твори на слова Т.Г.Шевченка, твори укр. та зарубіжних композиторів. Записала власний компактдиск „Колядує Ірина Назарчук. Від Миколая до Йордана".

НАКОРНЄЄВА Вікторія Пилипівна (18.02. 1973, м. Душанбе, Таджикистан) – бандуристка, Заслужена артистка АР Крим. У 1987 закінчила Могилів-Подільську ДМШ Вінницької області, у 1987-1990 навчалась у Рівненському музучилищі (клас викладача Т.В.Свентах, А.Ю.Грицая). IV курс закінчила у Київському музичному училищі. Згодом закінчила Одеську консерваторію (клас викладача Н.Морозевич). Працює в Кримській філармонії.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68-69.

НАЛУЦИШИН Ольга Олександрівна (5.04. 1977, м. Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. У 1991 закінчила Кременецьку ДМШ, у 1995 – Рівненське музичне училище (клас викладача Т.В.Свентах), у 2000 Львівську музичну академію ім. М. В. Лисенка. Викладач бандури у Кременецькій ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.68-69.

НАУМОВА Світлана Василівна (15.11.1949, с.Червоне Сімферопольського р-ну Кримської обл.). Народилася в сім'ї робітника. В 1952 разом з батьками переїхала в м. Ромни Сумської області, де в 1967 закінчила середню школу. Вчилася в дитячій музичній школі, Роменському музичному училищі, а в 1979 закінчила Сумське культосвітнє училище по класу бандури (викл. Олександр Олександрович Богацький та Артемій Олександрович Абрамів). Виступала в складі тріо бандуристок, в складі капели бандуристів палацу культури заводу ім. Фрунзе. В 1970 жила в м. Охтирка Сумської області, вела клас бандури в місцевій дитячій музичній школі. Брала активну участь в роботі художньої самодіяльності міста, часто виступала в складі тріо бандуристок разом з Людою Редько та Оленою Сумаренковою. Добре звучить також тріо в складі бандуристок: С.Наумової, Н.Шандиби та І.Балашової. В репертуарі С.Наумової багато українських народних пісень, сучасні пісні, інструментальні твори.

Літ.: Скірко М., лист від 14.XI, 1971; Україна, 1971 (фото І.Дяченка).

НАУМЧИК Петро – бандурист з хутора Сахутівка. Учень О.С.Корнієвського.

Літ.: Корнієвський О.С., лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971.

НЕГОВСЬКИЙ - кобзар з Харківщини.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 809, л.40.

НЕГОДЮК Ірина – бандуристка.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 69.

НЕГРАЙ Антін – кобзар з с. Калюжниці тепер Срібнянського р-ну Чернігівської обл.. Учень О.Вересая.

Літ: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191.л.238; Лавров, 1956, – С.25.

НЕДБАЙЛО Г. – майстер бандур. В Московському музеї етнографії зберігається інструмент, який дуже подібний на вигляд

Назаренко Григорій Павлович

Назарчук-Шуст Ірина

Накорнєєва Вікторія Пилипівна

Налуцишин Ольга Олександрівна

Негодюк Ірина

Немирович Іван Олексійович

Немиш Оксана Дмитрівна

до інструменту Ткаченка. Цей інструмент змайстрував Г.Недбайло в 1740.

НЕМИРОВИЧ Іван Олексійович (1928, м. Дніпропетровськ) – бандурист, журналіст, публіцист, громадський діяч. З 1943 був вантажником та учнем столяра на Нижньодніпровському вагоноремонтному заводі. На бандурі вчився грати в кобзаря В.А.Куриленка. Навчався в музичній школі ім. Глінки, працював солістом-бандуристом в Дніпропетровській обласній філармонії. В 1948-1953 – служба на Балтійському флоті. Після демобілізації працював у Державній капелі бандуристів УРСР, з капелою багато подорожував по країні та за рубежем. З 1956 по 1959 – директор районного будинку культури в Чорнобилі, а відтак у Броварах Київської області, де керував самодіяльними капелами бандуристів. Закінчив факультет журналістики Київського ордена Леніна державного університету ім. Т.Г.Шевченка. Виявив хист поета-гумориста. Член спілки радянських письменників. Жив у Києві. Написав ряд творів, присвячених бандурі (статті, нариси, вірші). Вийшло з друку кілька збірок його поезій, одну з них назвав „Дзвени, бандуро" (1960). В репертуарі І.О.Немировича багато українських народних пісень, пісень літературного походження, творів радянських та зарубіжних композиторів, а також пісень на власні слова.

Літ.: Жеплинський Б. Немирович Іван Олексійович. // Коротка історія кобзарства в Україні. Львів:Край, 2000. – С. 146; Рудас, лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕМИШ Оксана Дмитрівна (25.06.1959. с.Чернятин Городенківського р-ну Івано-Франківської обл.) – бандуристка, педагог. У 1978 закінчила Львівське музучилище, у 1983 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Городенківській ДМШ Івано-Франківської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.69.

НЕМІШ (Блонарович) Наталія Євстахівна (21.03.1955, м.Львів) Член Національної спілки кобзарів України, Львів. З 1970 по 1974 навчалась у Львівському державному музичному училищі ім. С.П.Людкевича в класі бандури у викладача Граб Г.Г. В 1979 закінчила Львівську державну консерваторію ім. М.В.Лисенка (клас проф. Посікіри Л.К.). З 1980 по 1984 навчалася на кафедрі сольного співу Львівської консерваторії (клас доц. Карпатської Т.О.). Одночасно з навчанням працювала викладачем бандури у Львівській ДМШ №4. З 1991 – викладач бандури у Львівському державному музичному училищі ім. С.П.Людкевича. За час роботи в музичному училищі підготувала велику кількість фахівців, викладачів бандури, які працюють в різних музичних школах міста і області або ж закінчили чи навчаються у Львівській національній музичній академії ім. М.В.Лисенка та інших вищих навчальних закладах. Студенти класу неодноразово брали участь у всеукраїнських конкурсах і отримували призові місця (Тетяна Гринів, Олександр Жатковський, Юлія Коваль, Наталія Смола). Підготувала методичні роботи: „Методичні рекомендації з постановки голосу для викладачів мистецьких шкіл", програма „Спеціальний клас бандури" для музичного училища, програма з дисципліни „Педагогічна практика" та інші. Виступала на обласних семінарах. Неодноразово входила до складу журі обласних конкурсів. У 2005 була нагороджена Почесною відзнакою Міністерства культури і мистецтв України „За багаторічну плідну працю в галузі культури".

НЕСЕН (Пастушок) Алла Миколаївна (2.03. 1970, м.Березне Рівненської обл.) –бандуристка, педагог, виконавець. У 1986 закінчила Березнівську ДМШ (клас викладачів С.М.Соборської, Н.П.Черниж), у 1990 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах, А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури, керівник ансамблю бандуристів учасник шкільного оркестру народних інструментів, вокального ансамблю викладачів, з 1999 – завуч Березнівської ДМШ, учасник міського камерного хору, навчається в РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 69-70.

НЕСМАЧНИЙ Андрій – бандурист, ентузіаст кобзарської справи. Був адміністратором курсів вивчення гри на бандурі, що відбувався в Мюнхені (Німеччина), вклав багато сил для створення чудової атмосфери проведення цього курсу.

Літ.: Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.44.

НЕСТОР – кобзар з с. Красний Кут Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Белозерського, Ф. 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей"

НЕСТЕРЕНКО Петро Сидорович – кобзар з с. Мелнешки Хорольського повіту Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.1016, л.1.

НЕСТЕРУК (Сологуб) Наталія Леонтіївна (9.10.1964, м.Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1981 закінчила Нововолинську ДМШ, у 1985 –Луцьке музучилище з відзнакою, у 1992 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури в Іваничівській ДМШ Волинської обл.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.70.

НЕТЕСА Грицько (кін. XIX – поч. XX ст.) – учасник XII Археологічного з'їзду 1902 в Харкові. По словах Г.Хоткевича „це був скромний по натурі народний співець".

Літ.: Хоткевич Г., 1966.

НЕТЕСА Іван Федорович (кін. XIX ст. – поч.

XX ст.) – кобзар і лірник з с.Старий Мерчик на Харківщині. Користувався повагою серед кобзарів і лірників. „Братія віддавала йому ключ від сундука, де зберігались гроші братства". Часто бродив по трьом повітам губернії і являвся в гурт тільки один раз в рік – на святого пророка Ілії. Осліп з п'яти років. Вчився грати у Є.К.Куліша. Поводирем у нього був син. Кожне літо бував у Харкові. Відвідував: Валки, Богодухів, Старий і Новий Мерчик, Огульці, деколи Вільшану. Бандура в нього була вербова, двадцятиструнна, роботи простого мужика із старого Мерчика. За даними Є.Криста голос мав незначний. Репертуар: „Всякому городу нрав і права", дума „Про Олексія Поповича", псалми „Про блудного сина", „Про Лазаря", жартівливі пісні „Попадя", „Міщанка", „Теща", „Чечітка". Майстерно грав інструментальні п'єси „Камаринскую", „Киселик", „Люлька моя червоная" та інші. Дати народження та смерті не встановлені.

Літ.:Данилов В.В. Серед кобзарів і лірників; Крист, 1902, С.123; Сперанський, 1904; ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 805, л.11.

НЕТРЕБА Іван – лірник. Від нього дослідник лірників Євфимій Сіцінський в с.Мазники Летичівського пов. 25.07.1883 записав лірницьку пісню „Сирота", в якій показано важке сирітське життя.

Літ.: Сіцінський Є. Лірницькі пісні, записані в с. Мазники Летичівського пов. 1881// ХОЛМ-ДК 5295 – 83 арк.; Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля. – НТЕ, 2003, №4, – С.75-86.

НЕХОВАЙЗУБ Петро Іванович – кобзар XIX ст. в з с.Бондарі Лохвицького р-ну Полтавської обл.. Знав думи „Плач невільників", „Три брати Азовські", „Удова і три сини", „Конівченко". На портреті Неховайзуба (1875 р.) О.Сластіон написав: „мій пантотець, що навчив мене співати думу".

Літ.: Портрети О.Сластіона, 1961.

НЕЧЕМА Роман Васильович (18.10.1980) – член Національної Спілки Кобзарів України, Чернігівська обл.

НЕЧЕПА Василь Григорович (1.09.1950, с. Носівка на Чернігівщині) – бандурист, лірник, член Національної Спілки Кобзарів України, Чернігівська обл. Закінчив Чернігівську музичну школу по класу скрипки та музичне училище. Голос тенор. Вокалу вчився у засл. артиста УРСР Леоніда Миколайовича Пашина (хормейстера Волинського хору). Грає на власноруч зробленій кобзі і лірі. В репертуарі переважають укр. нар. пісні і думи. Виступає з тематичними концертами, серед них „Материні пісні" – пісні записані О.П.Довженком. Збирає, записує і обробляє народні пісні для свого репертуару. Дипломант І- го та ІІ-го республіканського конкурсу вокалістів. Свою концертну програму представляв у Польщі, Німеччині, чотири рази – у Чехословаччині. У 1982 в Угорщині на фестивалі народної творчості придунайських країн став його лауреатом. Голос його чистий, добре поставлений, з широким діапазоном. Співак вільно володіє двома октавами. Працює в Чернігівській державній філармонії. Продовжуючи найкращі традиції кобзарів, популяризує народні пісні. Не тільки збирає і записує народні пісні, а й розшукує старовинні музичні інструменти. Найкращі майстри реставрували для нього кобзу, ліру. Звертає він увагу і на народне вбрання, збирає старовинні вишивки, намагається відтворити строї, в яких виступали кобзарі. Митець веде щоденник, в якому записує враження про концерти, про зустрічі зі слухачами.

Літ.: Жеплинський Б. Нечепа Василь Григорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Крвай, 2000. – С.147; Лунають народні пісні. (кор. ЛУ). Літературна Україна. №2, 8.01.1987; Ф.Коваленко Чернігівська співаниця. – газ. Комсомольський гарт, м.Чернігів, №19(4862) від 12.02.1985; Сидоренко Т. Любов'ю освятила кобза. – газ. Прапор комунізму, м.Чернігів, №125(7057) від 18.10.1986.

НЕЧЕТА Зот Євстигнійович (? – помер в 60-х роках XX ст.) – бандурист, учитель. Сам виготовив бандуру, яку популяризував серед учнів. Його дуже любили учні. Виконував арію із „Назара Стодолі". По його смерті на могилі в с. Дніпровокам'янка Верхньодніпровського р-ну Дніпропетровської обл. учні поставили пам'ятник. Про це розповідав краєзнавець Сідак Василь Артемович.

Літ.: Лист Товкайла М. до Жеплинського Б. від 29.07.1989.

НЕЧИПОРЕНКО Антін Данилович (1894, м.Конотоп на Сумщині – 1942) – майстер з виготовленню бандур. На інструментах його роботи грало багато конотопських бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Микола Іванович (28.06. 1937, с.Нетесівка Чаричанського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандурист, заслужений працівник культури України, викладач Житомирського музичного училища, член Національної Спілки Кобзарів України, Житомирська обл.

Народився в сім'ї сільського коваля і колгоспниці. Після закінчення Полтавського музичного училища ім. М.В.Лисенка у 1959 розпочав свою трудову діяльність солістом-бандуристом державної Заслуженої капели бандуристів України у м. Києві. З 1961 – художній керівник самодіяльної капели бандуристів Бориспільського районного будинку культури. У 1966 став членом республіканського кобзарського об'єднання при Хоровому товаристві України і брав активну участь в концертній діяльності як соліст-бандурист. Закінчив Київську державну кон-

Неміш (Блонарович) Наталія Євстахівна

Несен (Пастушок) Алла Миколаївна

Нестерук (Сологуб) Наталія Леонтіївна

Неховайзуб Петро Іванович

Нечепа Василь Григорович

Нечипоренко Микола Іванович

Нещотний Геннадій Никанорович

Никитюк Наталія Григорівна

серваторію ім. П.І.Чайковського в 1970. З 1973 працював викладачем Житомирського музичного училища ім. В. С. Косенка і артистом-бандуристом лекційно-концертного об'єднання при обласному відділенні Музичного товариства України. За час роботи в училищі написав методичні розробки „Аплікатура і специфіка музичного інструменту бандури", „Систематизація гам і вправ". У 1991 Микола Іванович був запрошений взяти участь у конкурсі професійних співаків-бандуристів на краще виконання пісенного жанру – „Дума" і як переможець конкурсу прийняв участь у концертному турне по зарубіжних країнах: Франція, Швейцарія, Німеччина, Польща, як соліст Державної Заслуженої Капели бандуристів України. Високопрофесійне володіння інструментом та природний голос бас-баритон широкого діапазону дає можливість виконання різнобічних жанрових полотен від народної пісні, романсів, сучасної лірики та балад, історичних дум.
Нечипоренко протягом 15 років керував ансамблем бандуристів Житомирського технікуму механічної обробки деревини, Нагороджений преміями, грамотами, дипломами, лауреат Всесоюзних конкурсів та дипломант Всесоюзного конкурсу-турніру народних поетів, співаків і музикантів 1988 у м.Ашхабаді. Також 18 років Нечипоренко очолював обласну творчу комісію з розвитку і пропаганди кобзарського мистецтва при Житомирському обласному відділенні музичного товариства України.

НЕЧИПОРЕНКО Олексій Данилович (1882, м.Конотоп Сумської обл. - 1912) – бандурист. За професією кравець. Мав зв'язки з революційно-демократичними колами міста, переслідувався царською поліцією. Переховував у скрині з подвійним дном „Кобзар" Т.Г.Шевченка та іншу заборонену літературу. Добре грав на бандурі українські народні пісні, твори на слова Т.Шевченка.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Пилип Данилович (1904, м.Конотоп Сумської обл.) – бандурист. Один із організаторів та активний учасник і кількарічний голова міської Конотопської капели бандуристів. Капела мандрувала з концертами по Україні. Мала свою печатку, штамп, статус. Виїжджала з концертами і за межі УРСР.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Семен Данилович (1901 (за іншими даними 1902), м.Конотоп Сумської обл. – ?) – столяр КМЕЗ. Брав участь у Конотопській міській капелі бандуристів з дня її заснування. Робив бандури.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993, – С.59-62; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

НЕЧИПОРЕНКО Т.Д. – бандурист і відомий майстер бандур із Конотопа.

Літ.: Гуменюк А.І. Укр. нар. інструменти.- К.: 1967, – С.291; Нирко О. /НТЕ №2, 1990, с.18.

НЕЩОТНА Антоніна Григорівна (9.10.1944) - член Національної Спілки Кобзарів України, Київ. Секретар-референт Національної спілки кобзарів України, Київ.

НЕЩОТНИЙ Геннадій Никанорович (29.12. 1938, станиця Яма нині Северськ Артемівського р-ну Донецької обл.) – соліст-бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ, заслужений артист УРСР (з 1980), народний артист УРСР (з 1985). З 1962 – соліст Державної заслуженої капели бандуристів УРСР. Закінчивши ремісниче училище в м. Краматорську, працював ковалем на Новокраматорському заводі. В 1958 поступив в Київське музичне училище, де крім вокалу вивчав гру на бандурі (педагог В.Ф.Лапшин). В 1975 заочно закінчив Київський інститут культури. Разом з капелою та в невеликих групах побував на гастролях в усіх куточках Радянського Союзу, а також в Англії, Франції, ФРН, Японії, Аргентині та інших країнах. Вміло виконує під власний супровід укр. нар. думи, більшість з яких у власній обробці. Голос баритон широкого діапазону. В репертуарі думи „Про Удову", „Про козака бандуриста", „Буря на Чорному морі", „Плач невольника", а також багато історичних та інших народних пісень. Член Республіканської комісії з розвитку і пропаганди кобзарського мистецтва при Правлінні музичного товариства УРСР, учасник кобзарського з'їзду 1990.

Літ.: Жеплинський Б. Нещотний Геннадій Никанорович. // Коротка історія кобзарства в Україні, –Львів: Край. 2000. – С.148; Лист Нещотного Г. до Б.Жеплинського від 1990 р.

НИКИТЮК Наталія Григорівна (30.05.1977, м.Луцьк) – бандуристка, учасниця тріо бандуристок „Дивоструни" (альт), член Національної Спілки Кобзарів України, Волинська обл. В складі тріо (художній керівник Мирослава Сточанська) виступає з 1999. Лауреат І премії в Обл. кобзарському конкурсі (м.Луцьк, 2000), Гран-прі у конкурсі І міжнародного музичного фестивалю „Срібні струни" (м.Тернопіль, 2000), дипломант ІІ міжнародного конкурсу ім.Г.Хоткевича (м.Харків, 2001). Лауреат (ІІ премія) XII міжнародного гуцульського фестивалю (м.Косів. 2002), Лауреат ІІ премія на ІІ Всеукраїнському музичному фестивалі „Просвіти" (м.Київ, 2003). Виступала в складі тріо на музичному фестивалі „Добрий день, Свйонткі" (м.Ольштин,

Польща, 2004), учасник гастрольних виступів тріо в Німеччині (округ Ліппе, 2005) та Польщі (м. Хелм, 2005). Тріо „Дивоструни" має низку записів на Волинському радіо, телебаченні, запис компакт-дисків „Радуйся, земле, Син Божий народився!"(2005) та „Земле, моя земле, Я люблю тебе!" (2005). Репертуар тріо складається переважно з творів укр. композиторів-класиків, сучасних композиторів, Мають власні обробки укр. нар. пісень.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

НИКИФОР – лірник з с.Глинці Таращанського повіту, Від якого П.Демуцький записав псальму „Пречистій Діві".

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви. К., 1903; Гуменюк А. Укр. народні муз. інструменти. К., 1967, – С.115.

НИКИФОР – лірник з с. Ненадихи Таращанського повіту, від якого П.Демуцький записав псальму „Якиму і Анні".

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви. К., 1903.

НИКОН – лірник із Пікова Вінницького повіту. Знав 47 пісень і 3 акафісти, що входили в його репертуар. Вчив лірника Андрія Зорю. За словами лірника Олександра „Никон у лірників вроді начальника" і „ходить не так як ми, а так як дяк". Жив Никон у своїй хаті – дві кімнати. Мав жінку і четверо дітей (дві дочки і два сини). Сам Никон був середнього росту, русий з невеликою рідкою бородою і низько опущеним на лоб довгим волоссям. Лице виразисте: видно твердість, енергію, розум. Круг понять у Никона в порівнянні з іншими лірниками був значно більший. Вживав у розмові багато приказок. На життя дивився з точки зору справедливості. З великою любов'ю відносився до своїх пісень. Відносно лірників Никон казав, що між ними є всякий народ і що „є і такий, що перелепече пісню скоріше, аби милостиню взяти, а є і такий, що цього не зробить, бо це грішно. Вже мені най Бог простить, а як часом пісня довга, а я зморений, то в одній хаті почну, а в другій скінчу". Знав і виконував думу „Про Коновченка". До записувачів репертуару ставився з підозрою і недовір'ям, все питав чи немає „якого указа" і не вийде „що недобре з цего". Від нього записано псальму св. Василію. Вчився Никон в Хмельнику і мав 6 учеників. Маючи учеників Никон сам рідко ходив за милостинею в дальші села. За те на „відпусти" ходив і дальше в Брайлів, Лютичів, Лядову, Карлашівку, а також і в Київ. Никон – користувався особливою повагою та пошаною серед кобзарів та лірників.

Літ.: Боржковський В. Лирники. – „Киевская старина", 1899, т. XXVI, С. 634-658.

НИКОНЕНКО Анхип – лірник і кобзар з с. Оржиця Оржицького району Полтавської області. При побаченнях на хуторі під Оржицею Куліш записав від Никоненка п'ять дум, а решта (він знав нібито сім дум) не встиг записати, бо Никоненко скоро потім помер. Його знав кобзар Крюковський і в 1882 згадував про нього (як про покійного) Горленкові. В часі знайомства з Кулішем Никоненко був жонатий удруге, і дуже нещасливо, з жінкою, що обкрадала його і часто кидала. Мав сина десь у наймах і маленьку дочку-поводарку, на яку скаржився за неслухняність. Взагалі ж це був чоловік поточений горем. Песиміст, озлоблений на людей: „сліпий та сердитий", як він переказував погляд на нього селян. Подібно як кобзар Шут, цей лірник заробляв крученням шнурів. Никоненко був дуже чесною людиною і Куліш оповідав його тривогу, коли в нього пропало трохи Кулішевих конопель, з яких Никоненко плів мотузи.

Куліш записав від нього думи: „Про козака Голоту", „Про вдову і трьох синів", „Про сестру і брата", „Про бурю на Чорному морю", „Про втечу трьох братів з Озова". На тодішніх старців Никоненко дивився погірдливо: „малі старці настали". Він жалувався на презирство молодих до старого репертуару, на заяви, що мовляв думи „брешуть". Він обурювався: „яка ж воно брехня, коли воно так іменно було?".

Літ.: „Укр. нар думи", т.І корпусу, ДВУ, 1927.

НИРКО (Куц) Неоніла Леонтіївна (1.01.1944, с.Веселе Запорізької обл.) – бандуристка, педагог. Народилася в сім'ї хлібороба. Закінчила середню школу і музичний відділ Ялтинського педагогічного училища по класу фортепіано і обов'язковий інструмент бандура у педагога-бандуриста О.Ф.Нирко. Опанувала гру на бандурі в 1963 в Нікопольській капелі бандуристок, яку очолював О.Ф.Нирко, була першою з учасниць Ялтинської народної капели бандуристів ім. С.Руданського. Активно концертувала як ансамблістка й бандуристка-солістка в 60-х роках. Голос – сопрано. З 1970 вела клас бандури в Ялтинській дитячій музичній школі ім. О. Спендіарова. ЇЇ ансамбль бандуристів ДМШ веде активну концертну діяльність переважно в загальноосвітніх школах міста, бере участь в оглядах художніх колективів музичних шкіл області. Неодноразово була нагороджена Почесними грамотами і Дипломами. Репертуар – „Друга фантазія" Кучепи, укр. нар. пісні „Ой зійди, зійди ясен місяцю", „Тече вода в синє море", „Ой ти знав нащо брав", „Я м собі гадала" та інші. Дружина визначного дослідника кобзарства Олексія Федоровича Нирка, живе в м. Ялта, Крим.

Нирко Олексій Федорович

НИРКО Олексій Федорович (1.01.1926,

с. Мар'янське Апостолівського р-ну Дніпропетровської обл. – 27.09.2005, м.Ялта, Крим) – бандурист, педагог, публіцист, громадський діяч, дослідник кобзарства Криму і Кубані.

Дитячі роки пройшли в селищі Нова Січ, куди переїхала родина. Десь в 1936 під впливом учителя галичанина, колишнього січового стрільця Луки Карамельського захопився інструментальною музикою, вчився грати на гітарі та мандоліні. В час німецької окупації працював в сільському господарстві, займався самоосвітою, бо навчання в Марянській середній школі (8 кл.) і Великоостровській СШ (9 кл.) було перервано війною. Далі перебування в лавах Радянської армії, фронтові бої у Східній Прусії. В 1945 повернувся в с. Нова Січ. Керував музичними і драматичними гуртками, працював на відбудові Нікопольського південно-трубного заводу. В 1947-1949 навчався у вечірній музичній школі для дорослих та в Дубнівському і Львівському технікумі підготовки культурно-освітніх працівників. В 1949-1950 – навчання у Львівській державній консерваторії ім. М.Лисенка (клас домбри). В червні 1950 арештований і засуджений за статтею 54-10.4-2 КК УРСР на 10 років виправно-трудових таборів і 5 років висилки з позбавленням прав. Покарання відбував в Молотовській області Косавінлаг, ОЛП №8, селище Широківське. В 1956 відбувся пересуд. Судом було повернуто нарешті справедливість – безневинно репресованого Олексія Нирка було достроково звільнено із зняттям судимості. В 1956-1957 Нирко розпочав свою кобзарську діяльність в с. Нова Січ та в м. Нікополі. В 1957-1958 – викладав музику і співи в середній школі радгоспу „Комінтерн" на Херсонщині. У 1959-1964 –працював в Нікопольському педагогічному училищі і при будинку культури машинобудівельного заводу заснував капелу бандуристів „Нікопольчанка", якою керував. В 1964 переїхав в Крим і у Ялтинському педучилищі відкрив клас бандури та організував самодіяльну капелу бандуристок ім. С.Руданського, яка успішно виступала на Республіканському огляді художньої самодіяльності до 100 річчя від дня народження В.І.Леніна, за що її керівник О.Ф.Нирко був нагороджений срібною медаллю, а капелі присвоєно звання народної. Ця капела учасник численних оглядів художньої самодіяльності, чотирьох міжнародних фестивалів у Франції, Угорщині, Польщі. В 1965 О.Нирко розпочав роботу над створенням дитячої капели бандуристів „Кримські проліски" при міському будинку культури в м.Ялта, яка згодом у 1978 одержала звання „Зразкової". В 1966 відкрив клас бандури в Ялтинській дитячій музичній школі №1. Окрім капел та класів бандури О.Нирко заснував у Ялті тріо та ансамблі бандуристок, серед них народний ансамбль бандуристок „Зоряниці".

Він дослідник, ініціатор і натхненник відродження кобзарського мистецтва на Кубані, а також класу бандури в Сімферопольському музичному училищі. О.Нирко – основоположник першого в Криму (м.Ялта) товариства „Просвіта" ім. Т.Г.Шевченка і перший його голова. Нирко О. очолював ініціативну групу з створення і відкриття музею Лесі Українки в Ялті, а в 1984 відкрив громадський музей кобзарства Криму та Кубані при Ялтинському педучилищі (тепер Кримський державний гуманітарний університет). Організатор і режисер Кобзарських фестивалів Криму, які регулярно проводилися починаючи з 1992. В 1993 реабілітований. Указом Президента України №1018 від 16 вересня 1993 О.Ф.Нирку присвоєно почесне звання „Заслужений працівник культури України". Він був Членом Всеукраїнської спілки кобзарів, голова Кримського осередку цієї ж спілки, нагороджений значком „Відмінник народної освіти України" (1973). Його публікації з питань розвитку кобзарства в Криму і на Кубані публікувались в періодичній пресі Сімферополя, Краснодару, Києва, Нью-Йорка. О.Нирко учасник багатьох наукових конференцій з питань кобзарства. О.Ф.Нирко був директором Центру Кобзарства Криму та Кубані, доцент Кримського Гуманітарного Університету, представник Українського Університету м.Москви у Кубані та Криму, автор 150 наукових праць

Тв.: Нирко О.Ф. Кобзарство Криму та Кубані. – Львів: Сполом, 2006, - 356с.; Нирко О. Кобзарство Криму та Кубані: навч. посіб. (хрестоматійне вид.) для студ. вищ. навч. закл. / Олексій Нирко; упорядкув., редагув., передм., вступн. ст. Н.Сулій. – К., вид. центр Просвіта, 2008. – 480 с.

Літ: Жеплинський Б. Подвижник бандури в Криму і Кубані. – Бандура. Нью-Йорк, 1994, липень-жовтень; Жеплинський Б. Нирко Олексій Федорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000, – С.149; Кочерга С. Учитель. / Кримська світлиця -1995, 30 грудня, №52; Досінчук -Чорний М. Олексій Нирко – бандурист, віртуоз. / Свобода. Нью Йорк, 1995, 3 травня, №82.

НИЦЬКИЙ Герасим (біля 1839 –?) – лірник. Почав вчитися грати на лірі біля 1873, маючи більше 30 років. Вчив лірника Максима Даниловича Прищенка з с. Білогородки Київського повіту.

Літ.: Малинка А. „Киевская старина", 1893, №9.

НИЧАЙ (Кравчук) Ольга Георгіївна (20.12. 1958, м.Воркута, Росія) –бандуристка, педагог, виконавець. Член Національної спілки кобзарів України. У 1974 закінчила Рів-

ненську ДМШ №1 ім. М.В.Лисенка (клас викладача Л.В.Фусик), у 1978 – Рівненське музучилище(клас викладача А.Ю.Грицая), у 1982 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Рівненській ДМШ №1. Учасниця викладацького тріо „Любисток" у складі Людмили Луцишиної, Тетяни Бенедюк, Ольги Кравчук. Її учні: Марія Фурсачик – лауреат всеукраїнського конкурсу бандуристів ім. В.Кабачка (Миргород, 1996, III премія) та міжнародного фестивалю виконавців на народних інструментах „Проліски" (Брест), Тетяна Бурлак – лауреат всеукраїнського фестивалю „Золота струна" (Донецьк, 1998, II премія), Наталія Стегнач – викладач Рівненського музучилища; Руслана Кшечик. Наталія Зощенко закінчили Рівненське музучилище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.70.

НІЖЕВИЧ Матвій Федорович – бандурист імператриці Єлизавети Петрівни. Будинок Ніжевича після його смерті було оголошено для продажу.

Літ: Санкт-Петербургские ведомости за 1761 рік, №66, 90; Д.П.Тихомиров Д.П. История гуслей. – С.38.

НІКІТІНА Леся Петрівна див. **СТЕФАНКО Леся Петрівна**.

НІКІТІЧ Марія Філаретівна (1964, м.Луцьк Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1980 закінчила Луцьку ДМШ, у 1984 – Луцьке музучилище, у 1992 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. Викладач бандури в Любомльській ДМШ Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.70.

НІКОЛЕНКО (Кушнір) Олена Іванівна (6.02. 1977, м.Львів) – бандуристка, диригент, викладач. Член Національної спілки кобзарів, Львів. У 1996 р. з медаллю закінчила середню спеціальну музичну школу-інтернат ім. С. Крушельницької, а у 2001 р. – з відзнакою Львівську державну музичну академію ім. М.Лисенка та у 2004-му – асистентуру-стажування цього ж закладу. Ніколенко Олена – дипломант II-го Міжнародного конкурсу ім. Г.Хоткевича (Харків, 2001), лауреат Національного конкурсу ім. Г.Китастого (Київ, 2003) у номінації «солісти»; дипломант II-го (2001), лауреат III-го (2004) та IV-го (2007) Міжнародних конкурсів ім. Г.Хоткевича (Харків), лауреат Національного конкурсу ім. Г.Китастого (Київ, 2003) у номінації «ансамблі». Трудову діяльність розпочала 2003 в Центрі творчості дітей та юнацтва Залізничного району м.. Львова на посаді диригента Народної капели бандуристок «Ягілка». За цей час колектив багаторазово здобував звання лауреата Всеукраїнського дитячо-юнацького фестивалю «Сурми звитяги» та обласного фестивалю дітей та юнацтва «Різдвяні канікули». В 2009 капела відсвяткувала своє 30-річчя у концертному залі Львівської філармонії. З великим успіхом «Ягілка» концертує в Польщі, Чехії, Сербії та Угорщині. З 2004 Олена Ніколенко працює солісткою Львівської обласної філармонії у складі квартету бандуристок «Львів'янки». З цим колективом здійснила записи аудіоальбому «Калино, покровительо любові», трьох компакт-дисків: «Львів'янки» (2001), «Скарби душі» (2006) та «Amabile» (2010). Квартет постійно гастролює по Україні, у Польщі, Австрії та Німеччині, а також є учасником численних фестивалів різних рівнів. З 2005 – викладач Львівської національної музичної академії ім. М.Лисенка.

Літ.: Герасименко Ольга II Міжнародний конкурс виконавців на українських народних інструментах ім. Г. Хоткевича. // Бандура. – 2001. – № 76; Пащенко О. Дебют «Львів'янок». // Поступ. – 2004. – № 241 (1550); Мігус С. Феномен Т. Шевченка. // Наше слово. – 2004. – №15 (2436); Коваленко Д. «Львів'янки» співали для духу Соломії".// Високий замок. – 2004. – № 42 (2722); Гузьо Г. «Львів'янки» подорожували епохами. // Високий замок. – 2004. – № 196 (2876); Дубець А.Незабутні враження..// Наше слово. – 2005. – № 49 (2522); Кияновська Л. Затремтіли струни у душі моїй. // Львівська газета. – 2006, – № 51 (51); Чупашко І. У вінок Кобзаревої слави. // ЛюнArt. – 2006.; Гуцал В. Змагаються спадкоємці Г. Хоткевича. // Українська музична газета. – 2007. – № 4 (66); Савицький Р. Черговий успіх «Львів'янок». // Свобода. – 2007. – №1; Юринець І. Нафтовик Бориславa. – 2008.– № 43 (7851); Купецька І. Чарівні «Львів'янки» заграють на бандурах. // 20 хвилин (Вінниця) 2008. –№23 (257); Янович Д. Пам'яті Бандуриста з великої літери. // Львівська газета. – 2008. – № 25 (333).

НІКОЛИК (Ніколєк) Пилип – лірник з м. Заліщики. Його знав лірник Яков Злотарський з с. Жижнолиці Бучацького повіту. Про нього казав Злотарський, що „Ніколєк має школу".

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. „Етнографічний збірник", т.II., НТШ, 1896; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1.,о.з.192/2

НІМЧЕНКО Кузьма Павлович (1899-1973) – кубанський бандурист та майстер бандур. У 1930 роках жив у Харкові. Одна з бандур його конструкції мала посередині проріз, через який проходила ліва рука і грала на басах. Бандури його конструкції розглядались в 1923 на засіданні експертної комісії Укрфіла і дістали високу оцінку.

Літ.: Довженко В. Бандурист Німченко. – Всесвіт, Харків, 1929, №21, С.51.

НІС (Волошин) Степан Данилович (7.05. 1829, с.Понори Дмитрівського р-ну Чернігівської обл. – 10.01.1901, м.Городня на Чернігівщині) – бандурист, фольклоричт, етнограф, громадський діяч, лікар. Народився в сім'ї дрібного поміщика. Ще під час навчання у Полтавській гімназії записував пісні,

Ничай (Кравчук) Ольга Георгіївна

Нікітіч Марія Філаретівна

Ніколенко (Кушнір) Олена Іванівна

Новачук (Ковальчук) Жанна Василівна

Новобранець Іван Якович

Новицький Костянтин Георгійович

казки, слова й вирази з уст народу, великий інтерес виявив до історії України. Тут відіграли певну роль оповіді про Запоріжжя, про героїзм січовиків його прадіда Григорія Носа, полкового хорунжого. В 1849 вступив до Київського університету на медичний факультет. У цей час великий вплив на нього мала творчість Т.Г.Шевченка. Користуючись своїм даром співака (мав прекрасний високий і сильний тенор), всяко популяризував народну пісню. Добре грав на скрипці та бандурі. В 1854 закінчив університет і згодом був призначений на посаду оператора Чернігівської лікарської управи. Зблизився з людьми, настроєними проти колонізаторської політики самодержавства. Швидко став душею „курінним отаманом" чернігівського осередку інтелігенції. Гурток надавав великого значення поширенню українських книг серед трудящих, театральним виставам і концертам народної музики. В цій роботі С.Д.Ніс брав активну участь. Своєю незалежністю і сміливістю особливої популярності зажив серед юнаків, пробуджуючи самосвідомість та інтерес до духовної культури рідного народу. Все це насторожувало місцеві власті, за що зазнав переслідування та репресій. Молодь особливо була захоплена відвагою Носа, який під час одного з обшуків розбив свою бандуру об голову жандарма. В 1863 після попереднього ув'язнення С.Д.Носа адміністративним порядком вислано в Білозерськ Новгородської губернії. Лише в липні 1872 він тяжко хворий повернувся в с. Понори. У 1883-1886 перебував у Болгарії та в м. Єйську, де збирав матеріали про народний побут і звичаї, популяризував українську пісню. Значний вплив на розвиток етнографічних та фольклористичних інтересів С.Д.Носа зробив А.А.Метлинський. Протягом усього життя Ніс збирав пісні, приказки, прислів'я, публікуючи у „Черниговских губернских ведомостях" (1859-1860), фольклорних збірках А.Метлинського, П.Чубинського та ін. Він автор оповідань (літер. псевдонім С.Волошин) побутових зарисовок з життя селян-кріпаків та козаків („Хуртовина", „Шворин рід", „Про Конотоп", „Запорожець Абнух" та ін.) Написав також ряд етнографічних праць, науково-популярних розвідок з питань медицини, зокрема народного лікування.

Літ: УРЕ, т.Х, С.139; Коцюба О. Степан Ніс. / НТЕ, 1969, №3; Нарис життя і діяльності українського етнографа і народного лікаря С.Д.Носа, КС, 1901, IX; Лазаревська К. Матеріали до біографії Степана Даниловича Носа. / Україна, 1929. кн.1-2; Білий В. Судова справа С.Д.Носа. „Записки історико-філологічного відділу АПУ", 1927.

НОВАК Я. – лірник з Ніжина.

Літ.: ЦДІА Ф 688, оп.1.о.з.192, а.1.

НОВОБРАНЕЦЬ Іван Якович (2.05.1939, с. Березоточа Лубенського пов. на Полтавщині) – лірник, кобзар-бандурист, художник, заслужений художник України, член Національної спілки кобзарів та Національної спілки майстрів народного мистецтва України. Ще учнем середньої школи виявив свої уміння: акомпанував хоровому колективу села, писав вірші, гарно співав, малював. Його підтримав старший товариш, вчитель і порадник І.І.Падалка. Пік творчості досягнень митця припадає на кінець 70 – початок 90 років XX ст.. Серед творів митця вирізняються роботи непідробного патріотизму, картини історичних сюжетів, речі навіяні фольклорними мотивами народних переказів. Часто на картинах Новоженця І.Я бачимо і народні інструменти, зокрема кобзи, картини „Козак Мамай", „Закувала та сива зозуля", „Автопортрет" та інші. Як бандурист і лірник виконує на власноруч виготовлених старовинних бандурах і лірі козацькі думи, народні пісні, сприяючи відродженню старовинних мелодій українців, що дійшли до нас через віки.

Літ.: Фуртак В.С. Митець-патріот // Передмова до каталога: Іван Новобранець –заслужений художник України (маляр, кобзар, бандурист і лірник). Полтава, 2009.

НОВОХАТСЬКИЙ Євдоким (Явдоким) Карпович (? – близько 1906) – лірник із Диканьки.

Літ: ІМФЕ (певно фонд Білозерського).

НОВАЧУК (Ковальчук) Жанна Василівна (31.07.1969, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1984 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Крищук, у 1988 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року –викладач бандури у Клеванській ДМШ, з 1991 – Здолбунівської ДМШ. Навчалась в РДГУ. Учасник ансамблю бандуристів-викладачів та оркестру народних інструментів школи. Грала концерт для бандури з оркестром Рівненського композитора Михайла Лисенка –Дністровського.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.70.

НОВИЦЬКИЙ Костянтин Георгійович – бандурист, вихованець Київської консерваторії (вчився кобзарської справи у Ю.І.Бокового, В.Ф.Лапшина, А.Ф.Омельченка), соліст Укрконцерту. Приймав участь в створенні ансамблю „Кобза", де працював 10 років, очолював його. Був провідним солістом Державної заслуженої капели бандуристів України. В репертуарі крім укр. нар. пісень твори класиків та укр. композиторів: В.Барвінського („Думка"), М.Лисенка („Елегія" в обробці В.Герасименка), М.Глінки („Ноктюрн" обр. С.Баштана), Д.Бортнянського (Соната до мажор), Н.Дремлюги („Прелюдія і фуга для бандури"), К.М'яскова („Концерт- етюд").

Літ.: Ющук Б. Гей, не розлучнице, заграй. // газ.

„Червоний прапор" (м.Рівне) від 22.10.1991; Чорний – Досінчук М. К.Новицький – визначний бандурист України. // Свобода, Нью-Йорк, США, від 22.11.1994, ч.222.

НОГАЙСЬКИЙ Йосько (Янко) (див. **НАГАЙСЬКИЙ Йосько**)

НОГАЙСЬКИЙ Мирон – один із перших учасників першої студентської капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту, заснованої Олегом Гасюком (1948-1951). Закінчивши будівельний факультет Львівської Політехніки працював в системі будівництва та експлуатації доріг. Помер від серцевого нападу в молодому віці.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами, – С. 209.

НОСАЧ Павло Варламович (10.09.1890, с. Бовкун нині Таращанського району на Київщині – 20.10.1966, м.Київ) – кобзар. Народився в родині селянина бідняка. Рано залишився сиротою. Дитячі та юнацькі роки провів у наймах. На фронті першої світової війни був тяжко поранений і втратив зір. У 1928 навчався грати у кобзаря О.А.Маркевича і з того часу своє життя присвятив кобзарській справі. Брав участь у фольклорно-етнографічному ансамблі кобзарів, який в 1939 організували Інститут фольклору АН УРСР та Київська державна філармонія. У репертуарі цього ансамблю були і його пісні. Слова і музика пісень побудовані за зразками української народно - пісенної творчості: вони актуальні, дохідливі, легко сприймаються народом. Колорит народної пісні, її стиль позначився на його творах. Сворив пісні: „Пісня про Щорса", „Цвіте сад-виноград", „Ой у місті Петрограді", „Ой чого ти розквітаєш колгоспнее поле", „Ой дівчино моя", „Ой як гарно навесні" та інші.

Значною творчою активністю відзначився кобзар в роки Великої Вітчизняної війни. Він ніс свою бойову антифашистську пісню в села, де на тимчасово окупованій землі страждав український народ. З радістю і надією сприймали люди пісню кобзаря „Зійде зірка" – про неминучий кінець фашистського гніту. Подіям вітчизняної війни присвятив П.Носач також пісні „В лузі на калину плететься ожина", „Ой зів'яла калинонька", „Минув рік, тяжкий рік", „Пісня про Ватутіна", „Очистили ми Україну від бруду", „Ой зі сходу вдарив грім" та інші. Відважним партизанам присвятив кобзар пісні „То не дуби зашуміли" та „Про Ковпака".

В мирний час Павло Варламович склав пісні про трудові подвиги „Встане сонце весняне", „Ясний місяць з зіроньками", „Пливе хмара, наче човен". У пісні „Сяють зорі комунізму" кобзар оспівав гігантські споруди на Дніпрі, на Волзі, в Каракумській пустелі, тощо. Не раз звертався він до теми про Тараса Шевченка. Народ знає його пісню „Ой плакала Україна". В 1964 Носач склав „Думу про Великого кобзаря". На відзнаку 150-річчя від дня народження класика українського кобзарства Остапа Вересая він створив пісню „Не забуде Україна". Серед його творів є пісні про історичне минуле нашого народу, про Богдана Хмельницького - „Гей у лузі старий дуб" та про розгром шведів під Полтавою – „Там де річка Ворскла в'ється". З своїми творами кобзар успішно виступав у багатьох містах і селах України, бував і в Москві. Не раз премійований, нагороджений грамотами. В 1950 П.Носача прийняли до Спілки композиторів України. В 1960 в Києві вийшла збірка його вибраних творів. Останнім твором талановитого співця була пісня „Ленін – сяйво ранкове". Записана від кобзаря пісенна спадщина (кілька десятків творів) зберігаються в Фондах АН УРСР. Похований у Києві.

Літ.: Грицай Н. Співець бойових подвигів. – НТ, 1941,№1; Жеплинський Б. Носач Павло Варламович. // Коротка історія кобзарства в Україні, – Львів:Край. 2000. – С. 150; Полотай Н. Пісні кобзаря П.В.Носача. // НТУ, 1960, №8; Іванчук Ф.І. Павло Носач.// НТЕ, 1965, №5; Лавров Ф.І. Кобзар Павло Носач; Павло Носач. // НТЕ, 1966, №6; УРЕ, т.Х., – С.192.

НОСАЧЕВА (Хрусь) Алла Іванівна (12.07. 1958, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. У 1975 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук), у 1973 – Дубенське училище культури (клас викладача В.Т.Михалюк), у 1987 –кафедру режисури Рівненського інституту культури. Заслужений педагог Російської Федерації. З 1989 живе у м. П'ятигорськ. (Північний Кавказ), працює методистом у палаці мистецтв, заступник голови Товариства української діаспори на Кавказі „Явір". Головний режисер творчих вечорів і зустрічей, присвячених Т.Г.Шевченку, Лесі Українці, І.Я.Франку. Автор книг поезій „Сонце в долонях" (2001), „Музика лютого" (2004), „Три дороги" (2005).

Літ.: Літ: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 70.

НОСАЧЕВСЬКИЙ Василь Іванович (1885, с. Березина на Чернігівщині – 12.08.1962, м. Дніпропетровськ) – бандурист, керівник ансамблів бандуристів. Народився в родині робітника. В 1900 з родиною переїхав до м. Катеринослава (нині Дніпропетровськ). З юнацьких років любив спів та музику. Співати і грати на кобзі по нотах вчився у регента Олександро-Невської церкви і бандуриста Ф.А.Часника. З 1914 працював у Катеринославській фінансовій палаті столоначальником. Після Жовтневої соціалістичної революції працював юристом на заводі ім. Петровського в Дніпропетровську і за сумісництвом в радіоцентрі протягом 15 років. Часто давав концерти з бандуристами Трубкою та Вікторенком. В 1932 керував капелою

Носач Павло Варламович

Носачева (Хрусь) Алла Іванівна

Носачевський Василь Іванович

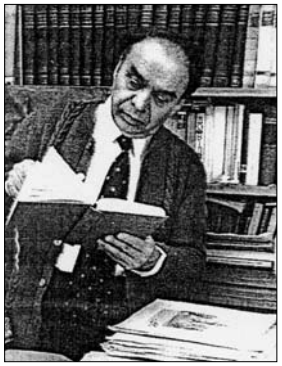

Нудьга Григорій Антонович

Обабко Олексій Петрович

бандуристів. Протягом 10-років викладав гру на бандурі в музичному училищні ім. Глінки і одночасно (5 років) керував капелою бандуристів при Палаці культури студентів. Останні роки свого життя Носачевський викладав спів та гру на бандурі в дитячій музичній та загальноосвітніх школах. Добре співав пісні „Про Байду", „Про Кармалюка", „Про Супруна" та інші. Крім цього в репертуарі мав багато ліричних пісень та гуморесок.Був безпідставно звинувачений в антирадянській діяльності(мабуть за виконання пісні про Якіра, який був проголошений „ворогом народу"), арештований, засуджений, відбував покарання.

Літ.: Жеплинський Б. Носачевський Василь Іванович. // Кобзарі. бандуристи, Листівки з біографіями кобзарів – Львів: Академічний експрес, 2000; Цыганенко, лист від 10.03.1969; Шаповал, 1963.

НУДЬГА Григорій Антонович (21.01.1913, с. Артюхівці Роменського р-ну Полтавської (тепер Сумської обл.) – 14.03.1994, м.Львів) – кобзарознавець, фольклорист, науковець, канд. філол. наук, громадський діяч. Від батьків ще змалку навчився любити свій народ та плекати його пісню. Початкову школу закінчив у рідному селі, семирічку в с. Глинське. Після закінчення Гадяцького педтехнікуму працював учителем укр. мови та літератури у рідному селі. Переживши голодомор 1932-1933 (від якого помер батько Григорія), восени 1933 став студентом філологічного факультету (спершу в Харкові, а далі в Київському університеті), який закінчив 1938. Ще студентом став молодшим науковим співробітником Інституту фольклору Академії наук України, брав активну участь у фольклорних експедиціях. Однак плідну роботу в Інституті фольклору перервала хвиля репресій, був арештований директор, багато співробітників, а Григорія Нудьгу звільнили з роботи. Нудьга переїхав до Полтави, де отримав дозвіл викладати історію укр. літератури в Полтавському педагогічному інституті. В роки ІІ світової війни пережив фронт, німецький полон, поневіряння на окупованій території. В 1944 став співробітником Львівського відділення Інституту літератури АНУ. Однак вже 1945 його звинуватили у антирадянській агітації і засудили на 10 років позбавлення волі та відправили на Колиму у концтабори на каторжні роботи „Дальстроя". У 1952 з підірваним здоров'ям повернувся на Україну і влаштувався обліковцем в районній швейній фабриці. Лише після смерті Сталіна домігся зняття судимості, а відтак отримав дозвіл проживати у Львові, хоч офіційно був реабілітований тільки у 1967. У 1955 став членом редакції журналу „Жовтень", у 1956 здобув науковий ступінь кандидата філологічних наук. З 1957 став працювати на посаді молодшого наукового співробітника відділу літератури Інституту суспільних наук АНУ. У 1973 кандидата філологічних наук у чині „вічно молодшого" відправили на пенсію. Але наукової діяльності Г.Нудьга не залишив, дослідницький доробок ученого щороку збільшувався. Ще починаючи з молодих років він багато уваги приділяв вивченню укр. народної пісні та думи, творчості народних співців: лірників, кобзарів, бандуристів. А його праці „Український поетичний епос (Думи)" та „Українська дума і пісня в світі" та інші увійшли в золотий фонд українського кобзарства.

Лише в другій половині 80-х років до 75-річного ювілею вченого нарешті з'явилися статті про нього, було видано бібліографічний покажчик його праць. Згодом урочисто відзначили 80-річя дослідника: відбулись конференції та загальноміський вечір. Проте вчений не встиг зазнати заслуженої слави, справді достойної його подвижницького життя. Помер Г.А.Нудьга на 81-у році життя, похований на Личаківському кладовищі у Львові.

Тв.: Нудьга Г. Український поетичний епос. (Думи). – К., 1971; Нудьга Г. Українські народні балади. – К.,–1985; Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі: у 2-х кн. – Львів, 1997.– кн. І; 1998.– кн. ІІ

Літ.: Герасим Л. Із словом в серці, з піснею в душі.// Григорій Нудьга у колі світової культури. Львів: Нац. університет ім. І.Франка. Серія Укр. філологія: школи, постаті, проблеми. Випуск 6, Львів: 2006. – С.431-438.

О

ОБАБКО Борис Олексійович (поч. ХХ ст. – станиця Ахтанизовська – ХХ ст., м. Краснодар) – кубанський кобзар, бандурист. Про нього є свідчення сестри Обабко Людмили Олексіївни (1916 – 1995) м.Краснодар в 1982.

Літ: Нирко О. – С. 278.

ОБАБКО Олексій Петрович (1882, станиця Ахтанизовська на Тамані – 1971, м. Краснодар) – бандурист, педагог, випускник Кубанської вчительської семінарії. Був прекрасним хліборобом-новатором. В 1912 написав цікаву історіографічну статтю про історію рідної станиці до 100-літнього ювілею селища. В 1929 виступив в журналі „Путь Северо-Кавказкого хлібороба" з великою статтею, в якій ратував за колективізацію. Мав добрий голос (тенор) та прекрасно володів грою на бандурі. Виступи транслювались по Краснодарському і крайовому радіо. Репертуар кобзаря був багатий та різноманітний: українські народні пісні, українські та російські революційні пісні на слова Т.Г.Шевченка. Виконував інструментальні твори, зокрема жалобний

марш Шопена. Жив у м.Краснодарі. Часто виступав перед трудящими, популяризуючи кобзарське мистецтво.

Літ.: Прийма К. Старейший бандурист. // газ. „Советская Кубань", (Краснодар) від 15.09.1962.; Нирко О. – С. 278.

ОБЕРТИНСЬКИЙ Дмитро – лірник у Сокирченці. Його знав лірник Яков Злотарський з с. Жижнолиці Бучацького повіту.

Літ.: Гнатюк В. Лірники Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. „Етнографічний збірник". Т.II,НТШ, 1896.

ОБЛИЧЕНКО Григорій – кобзар або лірник з с. Лютеньки. Учасник наради кобзарів і лірників. За ним був закріплений науковий робітник Інституту Укр. Фольклору АН УРСР – Павлій П.Д.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 36-3(325)

ОБЛІЧЕНКО Г. – лірник. Від нього записана дума «Про Самарських братів».

Літ.: ІМФЕ Ф. 6-4. од.зб.194. – С.75; Кушпет В. Старцівство. – С. 102

ОБОЛОНКИНА (Глущенко) Катерина Степанівна (4.12.1907, с.Дубов'язівка нині Конотопського р-ну Сумської обл.) – бандуристка. Освіта 5 класів. В 1929 в Дубовязівку приїхав ансамбль бандуристів під керівництвом П.П.Кононенка. Гарне сопрано Оболонкиної зацікавило Кононенка і він запропонував дівчині вступити до ансамблю. Під керівництвом Пилипа Кононенка вона і освоїла гру на бандурі. З 1929 по 1937 виступала в Конотопській капелі бандуристів, з якою їздила по Україні та за її межами. З 1945 працювала телефоністкою на Дубов'язівському цукрозаводі, де й брала участь в самодіяльному ансамблі. З 1962 – пенсіонерка.

ОБУХІВСЬКИЙ Володимир Васильович (14. 10.1919, с. Кам'янка Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандурист, керівник капели бандуристів. В 1957 почав вчитися грати на бандурі в Струсівській капелі бандуристів як один з її засновників та активних учасників (другий тенор). Освіта середня. Працював художнім керівником Струсівського будинку культури. В складі капели бандуристів виступав у понад 600 концертах. Нагороджений грамотою Міністерства культури УРСР та ювілейною медаллю „За доблесну працю" на честь 100-річчя від дня народження В.І.Леніна.

Літ. : Приватний архів Жеплинського Б.

ОВЕРЧУК Оксана Анатоліївна (3.10.1983, м. Рівне) – бандуристка, виконавець. У 1999 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М. В. Лисенка (клас викладача Т.А. Бенедюк), у 2003 – Рівненське музучилище (клас викладача О.О.Крук). Того ж року вступила до Національної музичної академії ім. П.І.Чайковського (клас народного артиста України, професора С.В.Баштана). Дипломант всеукраїнського конкурсу „Передзвін" (Донецьк, 1998), лауреат Всеукраїнського фестивалю „Дзвени, бандуро" (Дніпропетровськ, 2000), Всеукраїнського конкурсу гри на народних інструментах (Кіровоград, 2001), лауреат молодіжного фестивалю „Нові імена" (Рівне, 2002).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.71–72.

ОВОД Наталія Володимирівна (27.07.1963, м. Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1978 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача В.М.Кухарчук), у 1982 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З 1981 – артистка камерно-інструментального ансамблю „Джерела" Рівненської філармонії, з 1984 – Черкаського державного заслуженого народного хору Черкаської філармонії, з 1988 – вокально-хореографічного ансамблю „Зоря" Рівненської філармонії, з 1992 – викладач бандури у Зорянській школі мистецтв Рівненської області, з 1992 – солістка камерного хору „Воскресіння" Свято-Воскресенського кафедрального собору у Рівному – лауреата всеукраїнського конкурсу ім. М.Леонтовича та міжнародних конкурсів і фестивалів. Гастролювала, з концертними поїздками побувала в Польщі, Росії, Чехії, Угорщині, Болгарії, Австрії, Німеччині, Туреччині.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72.

ОВРАМ – кобзар з Вовчанського повіту Харківської губернії.

Літ.: ІМФЕ. Ф.11-4, о.з.1009, л.94.

ОВРАМЕНКО Степан Трохимович – кобзар з с. Гомільша Змійовицького р-ну Харківської обл., учасник наради кобзарів та лірників при Інституті Укр. фольклору АН УРСР (прибув 15.04.1939). За ним був закріплений в час наради науковий робітник інституту Лебідь П.П.

Літ.: ІМФЕ, Ф.36-3(325).

ОВСІЙ (Сліпий) (? – біля 1880) – кобзар XIX ст. з с.Жняківка (Жняковиця) Ніжинського пов. Чернігівської губернії. Учитель П.Дуба.

Літ.: ЗЮЗО, 1873, т.II, С.110; Сперанський, 1894, 1901; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.231; Корпус дум, т.I., С.- СПУ.

ОВЧАРЕНКО (Шаповал) Григорій (? – січень 1925) – лірник із с.Кіїнки на Чернігівщині. Помер в Чернігівській лікарні. На його смерть лірник Василь Лімоз склав пісню.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688,оп.1, о.з.192/2; Родовід, ч.6, 1993, С.91.

ОВЧАРОВА Світлана Валентинівна (7.02. 1960) – член Національної Спілки Кобзарів України, Дніпропетровська обл.

ОВЧИННИКОВ (Овчинників) Василь Павлович (1868-1930) – відомий актор і бандурист. Працював у трупі М.Кропивницького. Жив у Москві і з 1900 працював суфлером Великого театру в Москві. В 1909-1912 був

Обухівський Володимир Васильович

Оверчук Оксана Анатоліївна

Овод Наталія Володимирівна

Овчинников (Овчинників) Василь Павлович

Огнівчук Микола Васильович

Озимковська Оксана Володимирівна

Озій Світлана Пилипівна

активістом українського гуртка „Кобзар" в Москві. В Москві навчився грати на бандурі від студента з Полтавщини А.Волошенка. Виступав як бандурист, пропагував кобзарське мистецтво в Росії. Часто виступав як соліст-бандурист. Тільки в Москві дав 284 концерти, які відзначив у своєму нотатнику. Переїхав на Україну і жив в Харкові. З 1925 працював суфлером в Харківському Оперному театрі. Склав і видав за власні кошти в 1913 „Самовчитель гри на бандурі" накладом тисяча примірників.. Автор спогадів „М. Лисенко в Москві" (журнал „Музика", 1927, №5-6).

Тв.: Овчинников В.П. Самовчитель гри на бандурі, 1913; Овчинников В.П. М. Лисенко в Москві. – журнал „Музика", 1927, №5-6); Овчинников В. Дещо з історії кобзарського мистецтва, ММ, 1928, №10-11.

Літ: Жеплинський Б. Овчинніков Василь.// Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. – С. 151; Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.6.

ОГНІВЧУК Микола Васильович (16.04. 1943, с. Миролюбівка Попільнянського р-ну Житомирської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати". З 1951 по 1956 р.р. навчався в Житомирській дитячій музичній школі по класу домбри. Освіта середня. У Львові проживає з 1958 року, на Львівському УВО УТОС – з 1960 року. З 1960 по 1978 рр. – учасник народного вокально-інструментального ансамблю «Струмочок». З 1978 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати», баритон. Його вчив грати на бандурі Юрій Данилів. Виконував соло в Божественній Літургії Івана Золотоустого за участю капели бандуристів «Карпати».

Літ. : Приватний архів Жеплинського Б.

ОДНОРІГ Іван Олексійович – кобзар XIX ст. із Сінного тепер Краснопільського р-ну Сумської обл.(за іншими даними із с. Микитівна Богодухівського пов. Харківської обл.). „На науці" був у кобзаря Билини в Краснім Куті (мабуть Богодухівського повіту). Часто з кобзарем Ф.Ф. Гриценком - Холодним бував в Охтирці. Від Івана Олексійовича Гриценка-Холодного вивчив думу „Про Коновченка".

Літ.: Порфирій Мартинович. Українські записи. Вид. Н.Т.Кончак-Новицького. Київ, 1906; ІМФЕ, Фонд Бєлозерського, Ф 3-6/376, „ О кобзарях и список кобзарей"; Корпус дум, т.І; ЦДІА, Львів, Ф.688.о.з. 0-1, 191, л.12.5.

ОЗИМКОВСЬКА Оксана Володимирівна (4.06.1968, м. Острог Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1983 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача О.М.Столяр), у 1987 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури у Бродівській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72.

ОЗІЙ Світлана Пилипівна (17.12.1966, м. Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1982 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т. Г. Рокітенець), у 1986 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1991 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ), клас доцента Н.О.Марчук. Активно виступала в різних ансамблях, зокрема у складі тріо Озій Світлана, Оксана Николайчук, Алла Петрукова. Була учасником концертної бригади агітпоїзда „Комсомолець України" (Київ, 1985).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72.

ОЗІРНИЙ Петро Петрович (1910, с.Вільшана на Черкащині) – учасник Городищенської капели бандуристів. Загинув в боях під час Великої Вітчизняної війни. Мав бойові нагороди.

Літ.: Полотай М., до лист Б.Жеплинського від 8.12.1970.

ОКЛІЯ Галина – бандуристка. Вчилась у відомої бандуристки і педагога Раїси Кузьменко. Лауреат ІІ премії міжнародного конкурсу „Золоті трембіти"

Літ.: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008.

ОКСАНИЧЕНКО Євгенія Пантелеймонівна (1913, Городище на Черкащині). Робітник цукрозаводу. Одна з перших учасників та засновників Городищенської капели бандуристів (1925).

Літ.: Полотай М., до лист Жеплинського Б. від 19.06.1970.

ОКСЕМЕНКО (Оксененко) Філімон Федорович (за іншими даними Петрович) – кобзар із ст. Росахватка Київської обл., учасник Республіканської наради кобзарів і лірників при Інституті Укр. Фольклору АН УРСР (прибув 15.04.1939). За ним було закріплено наукового працівника Сухобрус Г.С.

Літ.: ІМФЕ Ф.36-3 (325)

ОЛЕКСА (друга пол. XIX ст. – поч. XX ст.)– кобзар, дід-бандурист, який „ходив по чорноморських кубанських станицях". Від нього записували думи–казання („скази") інспектор духовного училища, магістр історії Тихін Петрович Попов, його гімназійний учень Юрій Миролюбов та його батько Петро Іванович, мати „уроджена лядська, що походила з відомого запорізького козацького роду". "К сожалению все эти записи погибли в огне и буре революции" (Ю.Миролюбов). Залишилися лише уривки казань кобзаря Олекси, цитовані по памяті Юрієм Петровичем в його нам доступних працях „Славяно-русский фольклор" (Мюнхен, 1984), та „О князе Кие, основателе Киевской Руси" (Кельн, 1987). Напр.:

„А як настав час князю Кию вмирати
так позвав людей і так казав:
„Отож тризубу вашого київського хороніте!

Він бо, тризуб той з землі Образів,
З землі старої нашої, з Землі Ойразької.
Та був тризуб той в руках царя,
В руках царя нашого Сварога Озарського…"

До речі за Ю.Миролюбовим „Кобзарь Олекса, вероятно, был одним из последних кобзарей, ведучих свою линию еще с времен до-Киевских. Их традиция до Богдана Хмельницкого уходила в незапамятные времена". Цю думку підтверджує і стиль вищенаведеного казання, який нагадує як ритмізований виклад давніх літописів, так і стиль козацьких дум. Олекса знав і ще інші казання і ще більш древні до „людини-риби" Януша включно. Безсумнівно що ці казання йшли з давніх часів, що їх співали і казали („сказывали") наші пращури. Олекса співав свої казання в супроводі бандури. Миролюбов подає:

„Співав Янош під музику,-
Була риба з чоловіка,
Кожою як треба вкрита
Та з копита луска вшита
Бери ж твої руки в боки
Тай танцюй бо до Притоки!"

(Протока – це рукав Кубані, який впадає в Азовське море). В цій пісні співається „Про Оанеса, людину-рибу Вавілонії".

Літ.: Нирко О.Ф. – С.162.

ОЛЕКСА – лірник із Вискібки Вінницького повіту. Вчив лірника Шугу Мусія з Лашківець.

Літ.: Боржковський В. Лирники, „Киевская старина", 1889, т.XXVI; Укр. нар. думи, т. І корпусу, ДВУ, 1927.

ОЛЕКСАНДЕР – лірник із Мизякова, знав багато лірників. Зрячий. В малолітстві остався сиротою і попав під опіку до дядька. Дядько віддав його в поводирі. Тут і появилася у нього велика любов до мандрів. Навіть поліція не могла його вдержати вдома: „сьогодні приведуть, а через день-два він знову мандрує". Він був поводирем у лірників: Мусія Шуги, у Юхрема їз Юзвина, у Юхтима із Багриновець, у Габра із Грузького Майдана, у Демяна із Демидовки, у Зозулі із Брайлова, у Назара із Могилевки та у Ониська із Ражеп. Вчився у різних лірників та останнім був Андрій Зоря. Відтак став ходити самостійно: спершу хлопчиком, а відтак після женитьби зі сліпою жінкою. У нього було довге волосся, велика розкуйовджена борода. На чужих селах вдавав сліпого. Голос у нього був добрий. На хрестинах або при їхній веселій „оказії" він грав „доскочистої" або співав щось „забавне". Ставала його ліра „в пригоді" і парубкам і дівчатам, які збирались „на вулицю". Бувало, що й насміхались над лірником. По його розповіді в Гущицях, сусідньому селі ось як було: „В одній хаті застав я парубків і дівчат, заспівав їм божественної і йшов уже з хати, так дівчата і питаються: „Чи не дати Вам діду мукиці?" „Спасибі, дайте як милость ваша!" Вони скоріш до комори, винесли миску муки, дай всипали мені в торбу, а вельми й не сміються! Потім, коли я до тої муки, а то попіл!" Олександер розказував: „як тільки лірники у коршму пити, то вишлють на сторожу одного поводиря, щоб знати, як хто буде іти: щоб не сказали люди, що старці Божі п'янствують".

Літ.: Боржковський Валеріан. Лирники. „Киевская старина", 1889, XXVI.

ОЛЕКСАНДРА – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини.– НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ОЛЕКСІЄВИЧ Іван – придворний бандурист Петра II.

Літ.: Денник Ханенка. – С.81.

ОЛЕКСІЄНКО Мусій Петрович (1873, Ромни Сумської обл. – 1939, м.Ромни) – кобзар, музикант. За фахом телеграфіст на залізничній станції. Дуже добре володів технікою гри на кобзі. В його репертуарі були найбільш відомі думи „Про Марусю Богуславку" „Про козака голоту", багато історичних пісень, пісень-романсів, гумористичних і сатиричних. Багато пісень складав і сам. Деякі з його пісень через кращих його учнів (як відомий кобзар Є Адамцевич та інші) пішли по широкому світу. Був надзвичайно обдарованою людиною. З великою майстерністю виконував на кобзі вальси, марші, польки, чардаші. Гуморески та сатиричні куплети складав і виконував експромтом. Бездоганно володів не тільки кобзою, був прекрасним скрипалем і грав на інших музичних інструментах.

Літ.: Правдюк О. Кобзар Євген Адамцевич. – НТЕ, 1968, №5; Адамцевич Є., лист до Жеплинського Б. від 2.03.1968.

ОЛЕКСІЄНКО Петро – бандурист, сотник Козацької кінноти полку Чорних запорожців, учасник Першого зимового походу, лицар Залізного хреста.

Літ.: Самчук У., – С.78.

ОЛЕКСІЙ (близько 1845 – ?) – кобзар з с.Хомутець Миргородського повіту Полтавської губернії.

Літ: ІМФЕ Ф. 11-4, о.з.1012, л.1; ІМФЕ Ф. 11-4, о.з.590, л.6; ІМФЕ Ф. 11-4, о.з.767, л.9.

ОЛЕКСЮК Мирон Костянтинович (1935 р. н.) – учасник капели бандуристів „Карпати" (тенор). У 1950 роках – учасник колективу УВП УТОС. В 1955-2000 рр. – учасник капели бандуристів «Карпати». 1956 – вперше був на гастролях в Одесі (самодіяльна творчість), голова капелянської ради з повноваженнями організації концертно-гастрольної діяльності (16-20 виступів щорічно). Репертуар 1950 рр. «Україно, кохана моя», «Дуй, пастух, дудочку на зорі» (сло-

Олексієнко Петро

Олексюк Мирон Костянтинович

Оленко (Чепелюк) Ольга Богданівна

Олійник Ірина Михайлівна

Оліфір Катерина Валентинівна

Ольховець (Хабатюк) Оксана Юріївна

вацька пісня); українські народні пісні: «Від Києва до Лубен», «По той бік гора», «Та орав мужик край дороги».

Літ: Приватний архів Жеплинського Б.

ОЛЕНКО (Чепелюк) Ольга Богданівна (31.12. 1975, м.Золочів Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1991 закінчила Золочівську ДМШ (клас викладача Л.Й.Бачинської), у 1998 – Рівненський інститут культури (клас викладача Н.О.Волощука). З того ж року керівник фольклорного гуртка, учасниця капели бандуристок „Червона калина" у Золочеві Львівської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.72–73.

ОЛЕФІРЕНКО – кобзар. Його знав бандурист Панченко Євген Михайлович з Сумщини.

ОЛЕШКО Г. – бандурист, учень Г.Хоткевича. Вчився в Харківському музично-Драматичному інституті. В 1928 в складі квартету бандуристів (Хоткевичевих учнів) виступав по радіо разом з О.Гаращенком, Л. Гайдамакою та І. Гаєвським. Успіх був великий (це один із перших виступів). Після виступу голова Музичного комітету П.О.Козицький підняв питання про організацію „Центральної зразкової капели бандуристів".

Літ.: Галина Хоткевич. Слідом за пам'яттю (Спогади в листах). УКСП „Кобза", Київ, 1993, – С.15; Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень, С.3.

ОЛИХВАНОВ Борис – кобзар з Борисполя на Київщині, розстріляний фашистами за патріотичні пісні, чи за підпільну роботу.

Літ.: Лист Полотая М. до Жеплинського Б. (без дати).

ОЛІЙНИК Ірина Михайлівна (19.04.1984, м. Броди Львівської обл.) – бандуристка. У 1996 закінчила Бродівську школу естетичного виховання (клас викладача Г.З.Гаврилюк), у 2002 – Тернопільське музучилище ім. С.Крушельницької (клас викладача І.А.Турко). З того ж року навчається у РДГУ (клас викладача Н.Ф.Багрій).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.73.

ОЛІФІР Катерина Валентинівна (28.09.1989, с.Зоря Рівненського району Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Зорянську школу мистецтв (клас викладача Л.Ф.Щербини), нині студентка Рівненського музучилища (клас викладача Г.М.Топоровської). Лауреат обласного конкурсу бандуристів серед учнів музичних шкіл (Рівне, 2002, 2004).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 73.

ОЛІЯН – кобзар.

Літ.: ІМФЕ Ф.11-4, о.з.809, л.46.

ОЛЬХОВЕЦЬ (Хабатюк) Оксана Юріївна (5.04.1962, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1977 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Н.П.Чепурної-Ігнатенко), у 1980 – Луцьке культосвітнє училище. З 1981 – засновник класу бандури у нововідкритій Мізоцькій ДМШ, з 1991 – заступник директора з навчальної роботи. Учасниця вокального тріо „Любисток" у складі Марії Довгомелі, Оксани Ольховець, Світлани Денищук. Колектив – лауреат всеукраїнського фестивалю-конкурсу „Встань, козацька слава" (Радивилів, 2003). Її учні: Тетяна Тихонюк – закінчила Рівненський інститут культури, Ірина Івчук – Рівненське музучилище, РДГУ (клас доцента З.А.Сингаєвської).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 73 -74.

ОЛЬШЕВСЬКА Іраїда Володимирівна (28.03. 1958, м. Луцьк Волинської обл.) –викладач Луцького музичного училища, лауреат республіканського конкурсу молодих виконавців (1981, І премія). В 1973 закінчила Луцьку музичну школу, а в 1976 Луцьке музичне училище. В 1982 – закінчила Львівську державну консерваторію (клас проф. В.Я.Герасименка). Працювала викладачем Луцького державного музичного училища (клас бандури і диригування). З 1985 грає також в тріо бандуристок Луцького міського будинку культури (разом з Мирославою Сточанською та Лідією Войнаровською). В складі тріо в 1986 приймала участь в конкурсі-фестивалі укр. мистецтва „Червона троянда" в СФРЮ (м.Червоний Керестур), де нагороджена дипломом І-го ступеня. В 1988 в складі ансамблю „Волинянка" на Х фестивалі народної музики придунайських земель „Ой Дунай, Дунай синій" нагороджена дипломом І ступеня. В складі тріо бандуристок в 1986 виступала в Києві на ВДНГ, а в 1988 на Всесоюзному конкурсі політичної пісні (м.Луцьк) відзначена дипломом І ступеня. Має ряд власних перекладень для бандури (М.Березовський, Соната С-dur, А.Марчелло. Аллегро, Д. Андерсен Колискова та інші).

ОМЕЛЬЧЕНКО Андрій Федорович (2.07. 1926, с. Павлиш Онуфріївського р-ну Полтавської обл. – 9.05.1981, м.Київ) – бандурист, педагог. Спершу навчався грати на бандурі у Макара Опанасовича Осадчого з м. Дніпропетровська, а потім при капелі бандуристів в Дніпродзержинську. З 1947 співав у військовому ансамблі пісні і танцю, вдосконалював гру на бандурі і займався вокалом. Виступав перед воїнами. В 1950 вступив на вокальний та оркестровий факультети Київської консерваторії. В 1956 закінчив вокальний та оркестровий факультет Київської консерваторії. Техніку гри на бандурі деякий час вдосконалював під керівництвом відомого бандуриста і педагога В.Кабачка. З 1952 працював солістом ансамблю бандуристів укр. радіо. З 1954 –викладач в Київській музичній спеціалізованій десятирічній середній школі ім.

М.Лисенка, а з 1961 викладач в Київському музичному училищі. Як соліст Укрконцерту багато виступав по країні, бував у закордонних гастролях(Карлові Вари, Польща, Фінляндія). Лауреат Всесоюзного конкурсу виконавців на народних інструментах і учасник Всесоюзного фестивалю молоді і студентів в Москві (1957). Ініціатор випуску „Бібліотеки бандуриста", автор багатьох обробок та перекладень для бандури, програм навчання гри на бандурі. Упорядник кількох збірників творів для бандури. Створив кілька власних творів. В 1967 під його редакцією видано „Школу гри на бандурі" М.Опришка. В 1963 закінчив виконавську аспірантуру при Київській консерваторії і в 1968 захистив кандидатську дисертацію „Удосконалення бандури і гри на ній" на звання кандидата мистецтвознавства. Серед учнів – М. і В.Литвини, А.Мамченко, С.Петрова, А.Шутько та інші. Досліджував народну музику, кобзарське мистецтво (книга „Народні співці-музиканти на Україні", 1980 у співавторстві з Б.Кирданом).

Літ: Гуменюк, 1967; Гришин А. / Музика, 1971, №6; В рокотанні риданні бандур – С.414; Жеплинський Б. Омельченко Андрій Федорович. // Кобзарі. Бандуристи. Набір листівок з біографіями. – Львів: Край, 1999; Полтавець Л. Тема дисертації – кобзарське мистецтво. – НТЕ, 1968, №5; Прилипко Я. Скарб повернений народові. – НТЕ, 1968, №5; Уманець, 1964;

ОНИСЬКІВ Богдан Миколайович (7.02.1928, с.Демидів, Ходорівського р-ну Львівської обл. – 17.07.2008, м.Львів) – інженер-будівельник, бандурист, к.т.н., доцент. Один із перших учасників (фундатор) першої капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту заснованої Олегом Гасюком, в якій грав в 1948-1951. Закінчив будівельний факультет Львівської Політехніки. Працював спершу в установі „Теплоелектропроект" у Львові, потім з 1962 доцентом кафедри будівельних конструкцій Львівського Політехнічного інституту. Похований в м.Пустомити Львівської обл.

Літ. : Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С. 209.

ОНИСЬКО – лірник із Рожеп. У нього деякий час поводирем був Олександер, відтак відомий лірник з м. Мизякова.

Літ.: Боржковский В. Лирники. Киевская старина, 1889, XXVI.

ОНИЩЕНКО Наталія Олексіївна (1909, с. Баришівка на Київщині) – бандуристка. Народилася в сім'ї хлібороба-бідняка. Батько помер, коли Наталі було чотири роки, в сім'ї було всього десятеро дітей. З дитинства вона любила співати. В 1930 в Баришівці Н.Онищенко вперше почула виступ квартету бандуристів і з того часу захопилася цим мистецтвом. Вчилась грати у Василя Чарівного. В 1938 працювала як солістка-бандуристка в професійних колективах, з якими об'їхала всю Україну. З 1938 по 1953 працювала у філармоніях – Свердловській, Чернігівській, Вінницькій, Смоленській, Полтавській, Київській, Тернопільській, Сумській, Житомирській, Львівській, Дрогобицькій та ін. З 1960 у зв'язку з хворобою вже не виступала на сценах, але з бандурою не розлучалася. В репертуарі Н.О.Онищенко багато українських народних пісень та творів композиторів, серед них „Ой у полі тихий вітер віє", „Чи я в лузі не калина була", „Синє море засинілося", „Баламуте, вийди з хати", „Мати героїня" Є. Юцевича та інші.

Літ. Приватний архів Жеплинського Б.

ОНИЩУК Василь Степанович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ОНОПРІЄНКО Ніна – бандуристка XX ст.. Разом з Клавою Скорик успішно виступала на IV-й Республіканській Олімпіаді в Києві (1940).

Літ.: НТЕ, 1940, С.35.

ОНОПРІЙ – незрячий лірник із с.Ярошівка Роменського району. Був в 1939 на Республіканській нараді кобзарів та лірників, де одержав премію. Його знав кобзар Адамцевич Євген Олександрович з м.Ромен.

Літ.: Листування Б.Жеплинського з кобзарем Адамцевичем Є.О. (лист від 26.07.1968).

ОНОХРЕЙ –лірник із Кудовців (с.Кадубівці) Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. – Лирники. „Киевская старина", 1889, т. XXVI.

ОНУФРІЙ – лірник з с.Товстого Заліщицького повіту. Його знав лірник Яков Злотарський з с.Жижнолиці Бучацького повіту. Злотарський казав про нього в 1895, що „Онуфрій має школу".

Літ: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького. „Етнографічний збірник", т.II, НТШ, 1896; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп. 1, о.з.192

ОПРИШКО Микола Васильович (6.10.1898, с.Рогозів, тепер Київської обл. - 21.09.1941, загинув у бою під с.Чорнухи Полтавської області) – бандурист і хоровий диригент. З дитячих років захопився рідними піснями. Батько навчив його грати на скрипці. Перші уроки гри на бандурі хлопець брав у мандрівних кобзарів, а далі самотужки вдосконалював техніку гри. В 1920 в рядах Червоної Армії і в своїй частині розгорнув активну роботу в гуртках художньої самодіяльності. Після демобілізації переїхав до Києва, де вчителював і керував гуртками бандуристів при Палаці культури харчовиків. Водночас працював як артист-бандурист. Закінчив Київський музично-драматичний інститут ім. М.В.Лисенка, став його викладачем гри на бандурі. В 1928 - у складі Першої української капели кобзарів у Києві,(1929-

Ольшевська Іраїда Володимирівна

Омельченко Андрій Федорович

Ониськів Богдан Миколайович

Опришко Микола Васильович

Орлова Анна Віталіївна

Орлова Катерина Віталіївна

1933) – її художній керівник. Він збагатив репертуар капели творами М.Лисенка, М.Леонтовича, С.Богуславського, Ф.Попадича, В.Верховинця, а також власними обробоками народних пісень. 1935 організував і очолював ансамбль бандуристів Укррадіокомітету, 1938 – ансамбль української пісні при Донецькій філармонії. Цей ансамбль вів активну концертну діяльність. До репертуару ансамблю входила велика літературно-музична композиція „Україна" на слова М.Т.Рильського. В 1930 розпочав педагогічну діяльність по класу бандури в музично-драматичному інституті ім. М.В.Лисенка, а в 1939 – в музичному училищі при консерваторії. Серед його учнів були відомі нині артисти, які працювали у провідних мистецьких колективах – М.Чистота, С.Сапсай – Баштан, Є. Оксак, Ю.Гуража, А.Юр'єва, П.Муравська, П.Лазебна, О.Фоменко та інші. Автор підручника „Школа гри на бандурі київського типу" (видано 1967, „Музична Україна"), під редакцією А.Омельченка, що відредагував та осучаснив посібник. У посібнику, який є цінним внеском у розвиток кобзарського мистецтва, узагальнені спостереження автора над технікою гри на бандурі.

Літ.: Омельченко А.Ф. М.В.Опришко. – НТЕ, 1966, №6; Гуменюк, 1967; Прилипко Я. Скарб повернений народові. – НТЕ, 1968, №5; В рокотанні риданні бандур. – С.414; Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.15.

ОРАНСЬКА Світлана Григорівна (7.07.1937) – член Національної Спілки Кобзарів України, Полтавська обл.

ОРЕЛ Артем – бандурист. Вчився в Харківському музично-драматичному інституті.

Літ.: Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень, – С.3.

ОРЕЛ Лідія Григорівна (1938) – фольклорист, етнограф, мистецтвознавець.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 354.

ОРЕЛ Олексій Сергійович (30.03.1929, с.Аули Криничанського р-ну на Дніпропетровщині) – бандурист, музикант. Народився в сім'ї робітника-каменяра. Ще в шкільні роки захопився музикою. власноручно виготовив мандоліну, скрипку. Закінчивши Дніпродзержинську школу ФЗО-12 став столяром. З 1950 по 1953 в рядах Радянської армії, але і в цей час продовжував навчання по класу скрипки та фортепіано. З 1953 працював в м.Дніпродзержинську на заводі ім.Дзержинського. Грати на бандурі вчився у заслуженого артиста УРСР М.С.Лобка. Виступав в концертах як соліст-бандурист та в ансамблях. В його репертуарі українські народні пісні та твори композиторів.

ОРЛОВА Анна Віталіївна (1.03.1987, смт. Квасилів Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Квасилівську ДМШ (клас викладача Л.І.Литвин). З 2006 навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Брала участь у звітних концертах школи.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.74.

ОРЛОВА Катерина Віталіївна (24.03.1989, смт.Квасилів Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2004 закінчила Квасилівську ДМШ (клас викладача Л.І.Литвин). З 2006 навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Брала участь у звітних концертах школи.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.74.

ОСАДЧИЙ Макар Опанасович (23.08.1919, с.Глинки нині Канівського р-ну Черкаської обл.) – бандурист, вчитель Омельченка Андрія Федоровича. Освіта 8 класів. Грати на бандурі вчився у М.С.Лобка. Керував ансамблем бандуристів Дніпропетровської філармонії. В репертуарі укр. народні пісні „Пасітеся, сірі воли", „Повій вітре на Вкраїну", „Ти сказала: прийди, прийди" та інші.

ОСАДЬКО Василь Якович (1865, на Харківщині – ймовірно 1930, м. Полтава)– бандурист, керівник ансамблю бандуристів. В кого вчився грати на бандурі, не встановлено. Грав у Харківській художній капелі бандуристів, а потім створив невеликий ансамбль кобзарів з яким мандрував по Україні. В 1925 переїхав жити в м. Решитилівку Полтавської області, де утворив новий ансамбль. Навчив грати на бандурі О.Левадну, одну із перших радянських бандуристок, з якою в 1927 успішно виступав в Дніпропетровському театрі ім. Луначарського та в інших містах. Добре грав на бандурі і співав (бас), був талановитим організатором. Ансамбль під його керівництвом мав свої афіші, білети, програми-листівки. Виконував народні пісні: „Як ішов я вулицею", „Думи мої", „Про Байду" та багато інших творів.

Лыт.: Приватний архів Жеплитнського Б. – розповідь Левадної О.

ОСИП – лірник. Від нього в 1868 в с. Пилявці записав подільський текст думи про Коновченка „дійствительний член Подольского губернського статистического комитета Павел Кисель".

Літ.: Укр. нар. думи. т. І корпусу, ДВУ, 1927, стор. С III.

ОСТАПЕНКО Арсентій – майстер бандур, який в 1894 робив першу бандуру Г.М.Хоткевичу. Бандура ця мала асиметрично розміщену ручку і була виготовлена на замовлення Г.Хоткевича.

Літ.: Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О. С. Корнієвського. – НТЕ, №2, 1990, С.16.

ОСТРОВСЬКИЙ Богдан Павлович (1.05. 1943, с. Антонівці Шумського р-ну Тернопільської обл.) – бандурист. Вчився в студії при Державній капелі бандуристів. Викладач бандури Юрій Незовибатько, вокал

Лідія Петрівна Дорошенко (1968-1970). Рік працював в державній капелі бандуристів. Голос – високий баритон. Мав бандуру майстра Тузиченка. Купив в сліпого кобзаря Маркевича в 1975. Репертуар: „ Дума про козака-бандуриста", „Дума про Козака голоту", власна дума „Про Матір Україну". Власні пісні (слова і музика) „Про рід український", „Я – господар", „Гей українці". Твори на слова Т.Г.Шевченка „Встала хмара зза лиману", „Тече вода в синє море", „Така її доля", „Тополя", „Думи мої", „Мені однаково", „Світе ясний".

Літ.: В рокотанні риданні бандур, – С.414; Останнім шляхом Кобзаря. К., Український літопис, 1994.

ОХРЕМЕНКО Єгор Осипович (біля 1883, с.Литвиновичі Глухівського повіту на Чернігівщині) – лірник. Сліпий від народження, не жонатий, одинокий. Визначеного місця проживання не мав, а ходив по Глухові та Глухівському повіті. В дитинстві його не привчали до жодної роботи, а в 10 років батько віддав його на науку до сліпого Федора Зазирського, що жив в їхньому селі. Прожив в Зазирського 2 роки і навчився співати декілька псальмів, після чого ходив самостійно. Ліру купив в с. Березі Глухівського повіту у майстра Федора Григоровича Ходорича, який продавав ліри по 2 карб. Доходу ліра Охременку не прибавила, „півцу самому веселіше з нею ходить". Слухачі по словах Охременка мало цікавилися змістом пісень: „что ни пой, им все равно; дають тобі копійку, и отправляйся дальше". Заробляв Єгор по 10 крб. у місяць. Своїму поводарю – сироті із того ж села Литвиновичі, Павлу Базирову, Охременко платив по 6 крб. в рік. Репертуар пісень у Охременка не великий: псальми „Про Лазаря", „Алексія Божого чоловіка", „Миколая" („О хто, хто Миколая любить), „П'ятниця", „Сон пресвятої Богородиці", „Горе мені, грішнику", „Коли б я знав" та декілька „наружних" світських пісень, які співають „на вулиці та по огородам дівчата", – і все.

Літ.: Малинка А. Замітка о двух лирниках Черниговской губ. „Этнографическое обозрение", 1902, 2, II, С.158.

ОХРІМ – лірник із Янова. „Дак він човном їздив по річці, ятирі наставляв і рибу ловив. Наставить ятиря, а потім приїде до нього. А піде в ліс, то всяку птицю знає".

Літ.: Боржковський В. Лирники. // Киевская старина, 1889, т.IX, С.670; Кушпет І. Старцівство. – С. 154-155.

ОХРІМЕНКО Мина Павлович – вчитель гри на бандурі Охріменка Михайла Івановича.

ОХРІМЕНКО Михайло Іванович (21.11.1905, с.Сологубівка Роменського р-ну Сумської обл. – 22.02.1977, с.Довгополівка Роменського р-ну Сумської обл.) – бандурист. З 1921 вчився в будівельному технікумі, далі в Політехнічному інституті. Маючи добрі голосові дані (сильний баритон) та музичні здібності сам виготовив собі бандуру і під впливом дядька Мини Павловича Охріменка навчився на ній грати. Згодом освоїв гру і на інших інструментах (піаніно, скрипка, гітара). Часто грали співали разом з дядьком. В репертуарі „Дума про козака Голоту", укр. нар. пісні (історичні, побутові, жартівливі, ліричні) та пісні на слова Т.Г.Шевченка. Після Великої Вітчизняної війни жив у західних областях України – у Львові, Коломиї, Надвірній, Товмачику, де працював на керівних посадах деревообробних підприємств. В цей час вивчав народні пісні Прикарпаття. Гуртував біля себе любителів пісні і грав для них на новій бандурі Чернігівської фабрики музичних інструментів. З 1965 – пенсіонер, але далі грав на бандурі, вивчав нові твори.

ОХТАНАС – учень Комишанського кобзаря.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.3.

ОХТИРСЬКИЙ – кобзар з Охтирки на Полтавщині, мав жовту лаковану бандуру.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.802, л.40.

ОЧЕРЕТОВИЧ Наталія Вікторівна (27.07. 1987, м. Здолбунів Рівненської обл.) –бандуристка, виконавець. У 2002 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладачів Н.П.Козлової, Л.І.Патрій), того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача Т.В.Свентах). Згодом перевелась на хоровий відділ (клас старшого викладача Г.М.Рябоконь), який закінчила в 2006. Учасниця мистецького фестивалю „Зоряний вітер" (Рівне, 2001), переможець шкільного конкурсу виконавців на народних інструментах (Рівне, 2002). Дипломант обласного огляду-конкурсу серед шкіл естетичного виховання (Рівне, 2001-2002), дипломант Першого регіонального конкурсу виконавців на бандурі серед учнів старших класів мистецьких шкіл (Львів, 2002). Навчається в РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.74.

ОЧЕРЕТЯНА (Симонович) Мирослава Миколаївна (14.08.1973, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1988 закінчила школу педагогічної практики при Рівненському музучилищі (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1992 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1997 – Вищий музичний інститут ім.М.Лисенка (нині музична академія), клас викладача доцента О.В.Герасименко. Працювала у Львівській ДМШ. Лауреат всеукраїнського оглядуконкурсу бандуристів (Дніпропетровськ, III премія), учасниця I Міжнародного конкурсу бандуристів ім.Г.Хоткевича (Київ, 1993), лауреат II Всеукраїнського пісенного фестивалю „Повстанські ночі" (Рівне, 1997), дипломант конкурсу бандуристів-співаків I та II Всеукраїнських фестивалів кобзарського мистецтва ім. Костя Місевича (Дуб-

Островський Богдан Павлович

Очеретович Наталія Вікторівна

Очеретяна (Симонович) Мирослава Миколаївна

но, 2000, 2001). У 2003 презентувала бандуру на Міжнародному фестивалі гітаристів у м. Беаріц (Франція), дипломант фестивалю патріотичної пісні „Ось де наша слава" (Рівне, 2006), учасниця тріо бандуристок „Золота середина" Рівненського МПК „Текстильник". З 1997 викладач бандури у Рівненському музичному училищі. Керівник капели бандуристів училища з 2005р. Її учні: Інна Кондратюк, Катерина Гавловська – студенти РДГУ, Дмитро Банацький – студент Київського національного університету, Вікторія Грицюк – студентка Львівської державної музичної академії, лауреат всеукраїнських конкурсів.

Літ: Марчук Л. Французи слухають бандуристку. // Нова Волинь. – 2003. 11 вересня; В. Левчук. Рівнянка познайомила французів із бандурою // Провінційна газета. – 2003. –11 вересня; Дем'янчук О. Отакі ми є. // Вісті Рівненщини.– 2004. – 24 березня.

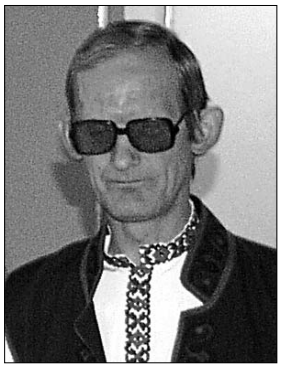

Павелко Ярослав Іванович

Павленко Ніна Явтухівна

П

ПАВЕЛКО Ярослав Іванович (15. 04. 1957, с. Віжомля Яворівського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати". З 1964 по 1975 рр. навчався в СШ №100 м. Львова. Співав в хорі під керівництвом Юрія Савчука, вчився грати на бандурі в Юрія Даниліва і брав участь в шкільному ансамблі бандуристів під керівництвом Ю. Г. Даниліва. В 1975-1976 рр. – учасник капели бандуристів «Карпати». В 1976–1979 рр. навчався в Львівському культосвітньому училищі, яке закінчив за спеціальністю „Керівник оркестру народних інструментів", грав на акордеоні. З 1979 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати». Тенор. Виконує тріо в Божественній Літургії св.Івана Золотоустого. Має абсолютний слух. Настроює бандури.

Літ. Приватний архів Жеплинського Б.

ПАВЛЕНКО Ніна Явтухівна (29.04.1932, с.Черевки Бережанського р-ну Київської обл.) – бандуристка, 1967 заслужена артистка УРСР (1967). Закінчивши семирічну школу поступила в 1949 до Київського музичного училища на диригентсько-хоровий відділ. Як додатковий інструмент Ніна обрала бандуру, навчалась грати у В.Кабачка. В училищі познайомилась з Валентиною Третяковою і Тамарою Поліщук. Утворивши тріо бандуристок, дівчата швидко під керівництвом В.Кабачка почали успішно виступати на концертах. Після закінчення училища артистки тріо гастролювали по країні. В 1953 вступила до Київської консерваторії на оркестровий факультет, відділ народних інструментів. По класу бандури навчалася разом з В.Третяковою і Т.Поліщук у В.Кабачка. Під його керівництвом шліфувалось виконавське мистецтво тріо як професійного ансамблю. Ще студенткою Н.Павленко в складі тріо демонструвала улюблене мистецтво, українську пісню в Норвегії, Польщі, Шотландії, Англії, Угорщині. Франції. Вокалу навчалась у консерваторії у заслуженої артистки УРСР В.Гукової. Після закінчення консерваторії працювала в тріо бандуристок Київської філармонії. В 1960 нагороджена орденом „Знак пошани". В складі тріо (разом з В.Третяковою та Н.Бут-Москвіною) виступала в Австралії, Новій Зеландії, Індії, Бірмі, Сінгапурі, Малайзії, Непалі, Фінляндії, Франції, Канаді, на Кубі. В репертуарі бандуристки укр. нар. пісні, твори класиків та радянських композиторів. Тріо бандуристок багато разів нагороджувалось грамотами і дипломами, серед інших грамотою Президії Верховної Ради Казахської РСР. Їх успіхи неодноразово висвітлювались в періодичній пресі. Випущені грамплатівки із записом тріо бандуристок.

Літ.: Радянська жінка, 1964, №3; Журнал „Україна", 1968, №10; О.Г. Турне тріо бандуристок по Канаді. // Український голос. Канада, Вінніпег від 20.11.1969.

ПАВЛЕНЧУК Андрій (1913, с.Маркова Водиця на Житомирщині) – бандурист. Учасник Великої Вітчизняної війни, повний кавалер ордена Слави. Добре грав на бандурі. Створив сімейний квартет, який користувався популярністю, не раз успішно виступав на районних, а також обласному та республіканському оглядах художньої самодіяльності. Зробив декілька добрих бандур.

ПАВЛИШИН Олекса – кобзар бандурист із Загреба (Югославія), член культурно-освітнього товариства русинів-українців Загреба. Навчився грати з підручників. Бандуру йому передали із Львова. Виступав у Загребі, Руському Керестурі, Пепуговцях та майже у всіх місцевостях, де живуть українці (колишньої Югославії), а також по радіо і телебаченню. Знімався навіть у фільмі у ролі радянського воїна, який грає співає на бандурі „Ніч яка, Господи". Брав участь і виступав в складі тріо бандуристів (разом з Михайлом Ляховичем і Михайлом Литвинчуком) на вечорі, присвяченому 150-річниці від народження І.Нечуя-Левицького.

Літ.: Ляхович Михайло. Югославія. Вечір присвячений бандурі та 150-річниці від народження І.Нечуя-Левицького. // Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, С.42-43.

ПАВЛІКОВСЬКИЙ Володимир Володимирович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПАВЛІЧЕНКО Сергій Леонідович (8.11.1968, м. Корсунь-Шевченківський Черкаської обл.) – бандурист-виконавець (тенор) та бандурний майстер, – член Національної Спілки Кобзарів України, Черкаська обл. Пройшов школу пан-отця М.Будника в Ірпені Київської області. Виготовляє народні

інструменти – кобзи, бандури (старосвітську), торбани, ліри, скрипки, гуслі, дудки. В концертному репертуарі – історичні думи „Сава Чалий", „Бондарівна" „Всякому городу нрав і права" (слова Г.Сковороди).

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С.447.

ПАВЛО – лірник із Журавна Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. – Лирники – „Киевская старина", 1889, т.XXVI.

ПАВЛО – лірник із Літині Літинського повіту, користувався особливою повагою та почестю серед кобзарів та лірників.

Літ.: Боржковський В. – Лирники – „Киевская старина", 1889, т.XXVI.

ПАВЛОВ Іван – придворний бандурист часів Катерини І. Під 26 грудня 1723 в книзі „Прихода и расхода червонных", що вела цариця Катерина І читаємо: „Славилъ бандуристъ отъ царевны Прасковьи Ивановны – Иван Павлов, дано ему 3 черв."

Літ.: Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. – Харків: 2002 – С.125.

ПАВЛОВ Митрофан Антонович (1905-1979) – слюсар майстер Конотопського КВРЗ, учасник Конотопської капели кобзарів – бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПАВЛОВА Надія Іванівна - член Національної Спілки Кобзарів України, Вінницька обл.

ПАВЛУСЕНКО Андрій Трохимович (15.10. 1914, с.Хижинці Вінницького р-ну Вінницької обл.) – кобзар, член Національної Спілки Кобзарів України, Вінницька обл. Закінчив Вінницький педагогічний інститут. Придбав бандуру в бандуриста П.Рибаченка із с.Лаврівки. Навчався у А.Ф. Бобиря та В.Потапенка. З 1955 керував ансамблем бандуристів при школі. 1989 виступав на Святі кобзарського мистецтва в Каневі. Учасник з'їзду кобзарів та лірників 1990 у Києві. В репертуарі переважають українські народні пісні –„Розвивайся ти, дубочку", „Смутний вечір, смутний ранок", „Чого ж ясен-місяцю", „Калинонька", „На городі конопельки", „Якби я був полтавський соцький", власні твори та обробки.

Літ.: Жеплинський Б. Павлусенко Андрій Трохимович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. – 2000. – С.152; В рокотанні риданні бандур. – С.414.

ПАВЛУСЕНКО Онуфрій – лірник. Народився і помер в с. Хижинці нині Вінницького р-ну і області. Виконував пісню „Про Кармалюка", за яку в 1906 (після революції 1905) був побитий шомполами. В своєму селі грав рідко, ходив по сусідніх селах.

ПАВЛУСЕНКО Павло Кирилович (10.10. 1922, с.Хижинці нині Вінницького району і області) – бандурист. Дід його був сліпим кріпаком. З дитинства Павло полюбив музику і виявив музичні здібності. Почав майструвати музичні інструменти і сам підбирав мелодії. В 1935 брат його Андрій придбав собі кобзу і навчив на ній грати Павла. Згодом вдосконалював техніку гри, почав виступати як бандурист і вчити гри на цьому інструменті вихованців дитячого будинку, де працював. В репертуарі переважали народні пісні („Ой горе тій чайці", „Взяв би я бандуру", багато жартівливих), є й пісні радянських композиторів („Верховино, мати моя" Машкіна, „Червоні маки" Савицького та інші). Жив в селищі Тиврів Вінницької області, працював вихователем у школі-інтернаті, керував духовим оркестром.

ПАВЛЮК Валентина Василівна (16.05.1978, м.Славута Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог. У 1993 закінчила Нетішинську ДМШ, того ж року вступила до Хмельницького музучилища, згодом перевелась до Рівненського музучилища, яке закінчила у 1997 (клас викладача Г.М.Топоровської). У 2001 закінчила РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Працювала викладачем бандури у Рівненській ДМШ №2. Нині живе і працює в м. Нетішин Хмельницької області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.75.

ПАВЛЮК (Журавель) Олена Михайлівна (16.05.1976, с. Лопатин Радехівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка. У 1995 закінчила Львівське музучилище, у 2000 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.75.

ПАВУК Наум (1949) – бандурист, учень Антона Чорного з Аргентини.

Літ.: Самчук У. – С.77.

ПАДАЛКА Іван – бандурист. В 1965 виступав разом з бандуристами Р.І.Сушицьким та С.Хижняком на декаді укр. мистецтва в Німецькій демократичній Республіці (НДР).

ПАДУРА Тимко – бандурист. Був бандуристом у Вацлава Ржевуського. Вчився у Кременці, був освітченою людиною, поетом (видав книжку „Українки з нутоју"–1884).

Літ.: Хоткевич Г. Муз. інструменти українського народу. – Харків, 2002. – С.128.

ПАЙТАШ Володимир – бандурист, хормейстер. В 1970-х роках для підсилення церковного хору в Перемишлі, яким він тоді керував, ввів бандури. Першими інструменталістами хору стали М.Фіцак, М. Крайна, О.Левчишин, М.Осєчко, Т.Піпко, О.Смолиньчак, І.Спольська, Х. Романик, Р. Золотник. В липні 1978 створився ансамбль бандуристів в складі М. Фіцак, О.Левчишин, О.Смолиньчак. Їх перший виступ мав місце на заключному концерті курсу інструкторів УСКТ в Перемишлі (липень, 1978). За 10 років ансамбль змінював свій склад і став таким: Ольга Левчишин – художній керівник,

Павлусенко Андрій Трохимович

Павлюк Валентина Василівна

Паламарчук Галина Степанівна

Паламарчук (Толочик) Світлана Іванівна

Палій-Неїло Борис

Марія Фіцак, Ірина Романик, Романа Золотник, Мирослава Осєчко, Олександра Смолиньчак та Єва Голубовська.

Літ: Бандура, 1989, № 27-28.

ПАЛАГУТА Петро Федорович (12.07.1899 – 15.05.1979) – бандурист. Учасник громадянської війни, голова комітету незаможних, вчився гри на бандурі у Коцара А. с.Лецьки.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

ПАЛАМАР (Палямар) Сидор – лірник. Від нього дослідник лірників Є. Сіцінський в с. Митник 18 вересня 1885 р. записав псальму Божій Матері Таврійській „Набожна".

Літ.: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля. // НТЕ, 2003, №4, –С.75-86.

ПАЛАМАРЧУК Галина Степанівна (28.09. 1939, с.Завизів Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, керівник ансамблю. У 1963 закінчила Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1971 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (клас викладача А.Ю.Грицая). З 1964 викладач Кирилівської ДМШ Звенигородського р-ну Черкаської області, з 1965 – Пирятинської ДМШ Полтавської області, з 1970 – завуч, керівник ансамблю бандуристів, викладач Гощанської ДМШ Рівненської області. Брала участь у концертах (в малих ансамблях, оркестрі народних інструментів, хорі), має переклади для бандури. Нині на пенсії, живе в м.Рівне.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.75-76.

ПАЛАМАРЧУК (Толочик) Світлана Іванівна (2.08.1979, с.Мирне Костопільського р-ну Рівнеенської обл.) – бандуристка. 1994 закінчила Костопільську ДМШ (клас викладача Л.М.Шаварської), у 1998 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської, Н.О.Волощука).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.76.

ПАЛІЄВЕЦЬ Григорій – був талановитим майстром, виготовляв бандури. Виробляв інструменти для полтавської капели бандуристів. Збагатив стрій харківської бандури хроматизмами, а також застосував свою систему перестроювачів. Потім, в тридцятих роках XX ст., Григорій Палієвець очолив майстерню з виготовленню бандур при Державній капелі бандуристів УРСР.

Літ.: Гуменюк, 1967, С. 89-90; Ященко, 1979, С. 26.

ПАЛІЙ-НЕЇЛО Борис – бандурист, генерал-хорунжий, член Генеральної Ради Українського Вільного Козацтва.

Літ.: Самчук У., – С.78.

ПАЛЮХ Ігор Степанович (01.06.1939, с. Балківці Хмельницької обл.) – кубанський кобзар.

Літ.: Косенко А.П. Культура и традиции. // Голос правды. – 11.02.1999. станиця Полтавська; Нирко О. – С.278.

ПАНАСЕНКО Василь – лірник. За твердженнями лірника Зозулі І. жив „в Липцях, 28 верств від Харкова".

Літ.: Крист Е. „Кобзари и лирники Харьковской губернии".

ПАНАСЕНКО Йосип – бандурист, учень Г.Хоткевича, грав в Київській капелі.

Літ.: Самчук У., – С.64; Лист Рубай Г.Т. від 5.07.1988.

ПАНЧЕНКО Ганна Євменівна (1903 – 1935) – домогосподарка, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПАНЧЕНКО Данило Григорович (1911, с.Калита нині Броварського району Київської області – 1942) – бандурист. Вчився у свого дядька Панченка Федора Петровича. Працював токарем у Києві, потім у капелі бандуристів Київської обласної філармонії. В репертуарі переважали народні пісні. Загинув у фашистських концтаборах.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 23.02.1972.

ПАНЧЕНКО Євген Михайлович (6.02.1914, с.Юнаківка Білопільського району Сумської обл.) – бандурист. Після закінчення семи класів Тростянецької середньої школи працював бухгалтером на Півненківському цукрозаводі. Грати на бандурі вчився в ансамблі бандуристів, яким керував С.Г.Журман (м.Тростянець). Швидко набув доброї техніки гри та став солістом цього ансамблю. В складі ансамблю і як соліст брав активну участь в концертах. Виступав на обласному і республіканському огляді художньої самодіяльності. Разом з Євгеном в ансамблі приймали участь і його брати Валентин і Борис. Учасник Великої вітчизняної війни, в 1941 брав участь в боях, а з 1943 – соліст-бандурист армійського ансамблю. Учасник армійського огляду художньої самодіяльності, нагороджений грамотами і цінними подарунками. Як соліст-бандурист виступав в Румунії, Угорщині, Чехословаччині. Виконував українські народні пісні та пісні часів Вітчизняної війни. Знав кобзарів Олефіренка, Є.Адамцевича та інших. Одну із своїх бандур (роботи Т.Н.Турненка) придбав в Олефіренка. Разом з Є.Адамцевичем виступав на огляді в Києві. Після демобілізації жив в Сумах. Працював артистом Сумського музично-драматичного театру ім.Щепкіна. В репертуарі бандуриста українські народні пісні „Про Байду", „Про Кармалюка", „Взяв би я бандуру", „Ой кум до куми залицявся", „Казав мені батько", а також твори радянських композиторів.

Літ.: Собецький І. Творча зрілість. / газ. Ленінська правда, Суми від 19.02.1964; Голубченко В. Піснею окрилений. / газ. „Вперед" (м.Суми) від

23.02.1971; Скірко М., лист до Жеплинського Б. від 20.01.1973.

ПАНЧЕНКО Іван Борисович (1900, м.Київ – 23.08.1972, м.Київ) – бандурист. Народився в родині робітника. На околиці Києва (Деміївка), де жили Панченки, в той час два рази на місяць відбувалися великі ярмарки, на одному з яких Іван почув гру молодого кобзаря Єгора Панченка. Гра кобзаря запала глибоко в душу хлопця. Після Великої соціалістичної революції І.Панченко –робітник на заводі, а після навчання – економіст в плановому відділі заводу. Згодом працював економістом на Київському трамвайному заводі, а з 1938 – начальником планового відділу трамвайного депо ім. М.Горького. Як офіцер Радянської армії І.Панченко брав участь у визволенні західних областей України, воював проти білофінів та німецьких загарбників. У післявоєнний час І.Панченкові довелось почути кобзаря Лисогора, колоритна фігура якого була особливо привабливою. В управлінні трамвайного депо зустрівся з талановитим бандуристом Олексієм Олексійовичем Шевченком (колишнім кондуктором трамваю). До нього і звернувся І.Панченко по науку. Придбав бандуру майстра Корнієвського і познайомився з Полотаєм, який тоді керував гуртком кобзарів Київського товариства сліпих, куди Панченко і вступив, а згодом став його солістом. У складі ансамблю брав участь в багатьох концертах в тому числі на Міжнародній нараді славістів у Києві. За виступи на оглядах і олімпіадах І.В.Панченко не раз нагороджувався грамотами, значками лауреата. Був добре знайомим з відомими кобзарями Є. Мовчаном, П Носачем, П.Тищенком, П.Дугіном та іншими, з якими часто виступав. В репертуарі народні, історичні, ліричні, чумацькі, побутові пісні, твори радянських композиторів та сучасних кобзарів. З 1969 – член бюро Об'єднання народних-співців кобзарів при музично-хоровому товаристві УРСР, від імені якого брав участь у багатьох гастрольних поїздках кобзарів. В 1970 І.Б.Панченкові надано звання почесного члена музично-хорового товариства УРСР.

Літ: Жеплинський Б. Панченко Іван Борисович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. -2000. – С.153; Ющенко, 1968; Тимошенко, 1970; Лавров Ф. Дзвенять кобзи у Кодні. – НТЕ, 1970, №3; Столярчук Ф. Памяті Кучугури-Кучеренка. – НТЕ, 1970, №3.

ПАНЧЕНКО Савка (1838-?) – сліпий кобзар, жив у Злітневі Сосницького р-ну (Черніг.-?). Від нього у 1923 мистецтвознавець О.Курило та К.Квітка дописали думу „Азовські брати" та інші.

Літ.: Таланти знані та маловідомі. // Календар 2004р. Співоче поле Чернігівщини, – С.116.

ПАНЧЕНКО Федір Петрович – кобзар з с. Калита на Черкащині. Рік народження та смерті не встановлено. Один із фундаторів першої капели бандуристів в 1918 р. З 3.06.1918 по 1.01.1925 – учасник Першої київської капели бандуристів. За фахом – агроном. З 1925 працював агрономом та зав. агрономічноною школою в м.Хмельник Вінницької обл. Виступав як соліст-бан-дурист. Добре співав тенором, виконував думу „Про смерть козака-бандуриста". Був знайомий з Кучугурою-Кучеренком та іншими кобзарями давньої школи. Серед інших виступав в Таращі на районному з'їзді вчителів (1917), в Київському українському театрі (1919), в Києві в Ленкузні на концерті для робітників верфі (1950), в Київській академії Наук на нараді з вивчення історичного епосу східних слов'ян (1956). Його бандура із верби передана племінником в 1971 в Києво-Печерський музей музичного та театрального мистецтва (експонат музею №1658).

Літ.: Ященко, 1970, С.15; Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 16.06.1970; ІМФЕ, фонди; Черкаський Л., лист до Жеплинського Б. про експонат музею №1658).

ПАНЬКО – кобзар із с. Тростянець Артемівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозервського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей".

ПАНЬКО (Вересай Поділля) (? – близько 1845) – торбаніст (може і кобзар) та лірник. XIX ст.

Місце і дата народження не встановлено. Замолоду був торбаністом у Щирецького старости. Добре співав під власний акомпанемент. Коли осліп став лірником, але торбан постійно висів над його ліжком у хаті убогої жінки Пазі в присілку поблизу м.Комарно (нині Львівської області), де Панько постійно зимував. Зимою ходив в околицях Щирця та Комарно, літом вирушав у дальші мандри – на Покуття та Поділля, відвідуючи міста і села, де збирались богомольці „на відпуст". До хат сам ніколи не заходив, не просив милостині. Досить було йому пограти на лірі та заспівати, як біля нього збирався народ, йому давали мідяки, годували, одягали, брали на нічліг. Користувався великою пошаною. Називали його в народі Старцем Паньком або Вересаєм Поділля. Знав багато історичних пісень, легенд, пісень релігійного і повчально-моралізаторського змісту. Мабуть і сам складав пісні. Серед інших співав твір „Про Кам'янець-Подільський", записаний від нього біля Зборова польським поетом і письменником Вінцентом Полем. Зовсім сліпий Панько мав добру пам'ять. По голосу розрізняв і пам'ятав не тільки дорослих, але й дітей. За поводиря правила йому коза, яка остерігала його від різних небезпек, затримуючись перед кожною ямою, рівчаком чи іншою перепоною. Для захисту від со-

Панченко Іван Борисович

Брати Євген та Валентин Панченки

Паньковець Світлана

Парфіненко (Парфиненко) Анатолій Захарович

Пархоменко Валентина Федорівна

бак носив Панько з собою дерев'яну кулю, прив'язану на шнурі, яку при небезпеці запускав перед собою по землі. Боронила його при необхідності і коза.

Останні кілька років вже був немічним старцем і по відпустах не ходив. Співав теплої пори року з лірою і козою біля цвинтаря присілка, де зимував. На цьому місці й помер близько 1845, прихиливши голову на вірного поводиря – козу. Поховано його на цьому цвинтарі. На його могилі, виділяючись серед дерев'яних хрестів, стояла камянна нагробна плита з примітивним зображенням ліри та кози і написом „ тут спочив у Бозі лірник Панько".

Літ.: Pol Wincenty. Dziela wierszem i proza. Pierwsze wydanie zupelne, т.IV, serya 2, Lwow, 1876. Nakladem F. H. Richtera. С. 183-189; Приватний архів Жеплинського Б.

ПАНЬКОВЕЦЬ Світлана – бандуристка. У 1994 закінчила Дубенське училище культури, у 1999 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) (клас викладача Г.М.Топоровської). Працює в Шумській ДМШ Тернопільської області.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 76.

ПАПЛИНСЬКИЙ Антон (Антін) Карлович (близько 1870 – ?) – визначний київський майстер бандур. На початку XX ст. бандури його роботи були відомі далеко за межами України, зокрема в Канаді. Бандури його роботи були клеєні з клепок. Був членом ревізійної комісії Першої української художньої капели кобзарів.

Літ.: Омельченко А., Наєнко М. Рокоче дзвенить бандура. // Знання та праця, 1969, №12.

ПАРАСОЧКА Василь – народний кобзар і лірник із с.Петрівці Костянтиноградського уїзду. Вчився грати у кобзаря в Харківській губ. Навчив одного лірника виконувати думу „Азовські брати". Знав також думу „Про Олексія Поповича". Казав Мартиновичу, що в Харківській губ. думу „Про Коновченка" не знають.

Літ.: Лист Мартиновича П.Д. до Горленка; ЦДІА Ф. 688, о.з. 191/4.

ПАРФІНЕНКО (Парфиненко) Анатолій Захарович (1913, с.Покровське нині Дніпропетровської обл. – 5.08.1990, м.Харків) – бандурист. Після смерті батька, який був начальником штабу військової частини в м. Олександрівську і загинув під час громадянської війни від рук більшовиків, Парфіненко разом з матір'ю переїхав до батькової родини в село Катеринівку того ж Покровського району. В ранньому дитинстві втратив зір. Після невдалого лікування дід відвіз Анатолія до м.Катеринослава в будинок-інтернат для незрячих, де він закінчив початкову школу. Тут він співав у хорі і навчався грати на мандоліні. На десятому році життя Парфіненко почув по радіо виступ кобзаря Івана Павловича Носачевського. Через деякий час на концерті для дітей в інтернаті виступав кобзар А.Ф.Часник. Ці дві події визначили майбутнє талановитого хлопця – він почав шукати знайомства з кобзарями. Після закінчення початкової школи в м.Дніпропетровську Парфіненко вчився на робітфаці при Інституті народної освіти. В зв'язку з хворобою закінчити інститут не вдалось, і в 1932 він почав мандрувати по Україні. У Полтаві зустрів відомого кобзаря Ф.Ш.Кушнерика, з яким поїхав у Миргород, де й залишився і згодом одружився. В Миргороді Парфіненко познайомився з відомими бандуристами І.Скляром, Я.Сітком, Д.Самійленком та іншими. Першу бандуру Парфіненко купив в селі Густивищі на Полтавщині і самотужки навчився грати. Нову удосконалену бандуру роботи І.М.Скляра купив у П.Грищенка і почав самостійно кобзарювати. Після війни разом з Д.Самійленком Парфіненко організовував капелу бандуристів при Миргородському круп'яному заводі, з якою виступав з концертами на Полтавщині. В 1957 після важкої операції переїхав до Харкова, де працював в електроарматурному цеху виробничого управління №1 Українського товариства сліпих слюсарем-складальником. Неодноразово виступав на обласних та республіканських оглядах художньої самодіяльності, брав участь у Декаді українського мистецтва в Москві. Парфіненко член товариства „Знання", часто виступав по радіо та телебаченню. В репертуарі переважали народні пісні, були й інші твори, зокрема радянських композиторів. Йому належить ряд обробок для бандури українських народних пісень. Має власні твори „Вечірня пісня", „Я її покохав", „Очі". „Соловейко", а також „Пісня про Ковпака" та „Про війну в Кореї".

Літ.: Жеплинський Б.Кобзаря слухають в цехах. // НТЕ, 1967, №5; Жеплинський Б. Парфіненко Анатолій Захарович. // Коротка історія кобзарства в Україні.– Львів:Край, 2000. – С. 154.

ПАРХОМЕНКО Валентина Федорівна (5.03. 1937, с.Монастирище Ічнянського району Чернігівської обл.) – бандуристка, заслужена артистка УРСР (з 1968). Внучка бандуриста Федора Пархоменка від якого перейняла любов до української народної музики. В 1953 закінчила середню школу і поступила в Київське музичне училище ім.Глієра, де вчилась по класу бандури у В.А.Кабачка. Під його керівництвом разом з У.Миронюк та Ю.Гамовою утворила тріо бандуристок, яке набуло великої популярності. Після закінчення училища працювала в Київській державній естраді, в складі тріо гастролювала майже по всій країні. В 1959 в складі тріо виступала на міжнародному конкурсі у Відні, де одержала звання лауреата і срібну медаль. Виступала в Болгарії (1959), Румунії (1960), Фінляндії і Югос-

лавії (1961), Франції, Бельгії та Голандії (1965), Канаді (1967), Швеції (1969), Японії (1970) та інших країнах. Імператор Ефіопії нагородив її золотою пам'ятною медаллю, а у Копенгагені на Всеєвропейському фестивалі квітів була названа королевою краси.

Була солісткою Київської державної філармонії. Невтомно працювала над вдосконаленням виконавської майстерності, виступала в складі тріо. Заочно закінчила Київську консерваторію. В репертуарі тріо твори класиків, зарубіжних та радянських композиторів („Білі каштани" і „Комсомольська прощальна" П.Майбороди, „Дівочі страждання" та „Вербиченька" І.Шамо, „Лелеченьки" і „Річка моя мила" О.Білаша, „Марічка" і „Дівочі мрії" С.Сабадаша, „Зелені Карпати" і „Чорнобривці" В.Верменича, твори самодіяльних композиторів), а також народні пісні („Ой ненько, ненько" в обробці Е. Кирейка, „Чотири воли пасу я" обр. А.Кос-Анатольського, „Не питай" обр. А.Маціяки, „Марина", „Пливе човен", „Ой на горі білий камінь" та багато інших).

Літ.: Бердник І. Троянди і мелодії. – Україна, 1967, №11.

ПАРХОМЕНКО Терентій Макарович (28.05. 1872, с.Волосківці Сосницького пов. нині Менського р-ну Чернігівської обл. – 23. 03. 1910, похований на хуторі Золотівці Семенівської сільради) – кобзар і лірник.На десятому році життя осліп. В 13 років навчився грати на лірі та бандурі, але на лірі потім не грав. Вчився у Андрія Матвійовича Гойденка з с.Синявки Сосницького пов. П'ять років мандрував з Гойденком. Вчився у Михайла Кравченка з Полтавщини. Співав тенором. У 30 років став кобзарським учителем – пан-отцем. В нього вчились Петро Ткаченко з містечка Синявки та Сердюк-Перелюб з села Сосниці. Вчив і лірника Оврама (Аврама) Гребеня з Березни. Від Пархоменка Гребень перейняв, зокрема, „Думу про Україну". Якось в Києві на базарі помітив Пархоменка Микола Лисенко і запросив до себе додому. Як розповідала дочка кобзаря – Явдоха, що була батькові за поводиря „понад три місяці жив кобзар у М.Лисенка", удосконалюючи свій репертуар. Тоді ж кобзар навчився співати історичні пісні „Козак Максим Залізняк" та „Про Морозенка". Багатий репертуар – думи, псальми, побутові жартівливі пісні, вправна гра, приємного тембру тенор, виразне виконання творів забезпечили йому велику популярність. Пархоменко перший запровадив у репертуар кобзарів історичну пісню про Морозенка. Терентій Пархоменко був високого росту, худий, з виразним обличчям. Грав тільки одним штрихом: він брав терцію без участі трьох інших пальців руки, по черзі до себе і від себе. Таким чином терція у нього майже подвоювалася. Обходив з кобзою майже всю Україну. Бував у Глухові, Чернігові, Полтаві, Катеринославі, Харкові, Ніжині, Мені, Нижнєдніпровську, виступав і у Львові, Луцьку, Варшаві. Був одним із найвидатніших і широко відомих кобзарів того часу. В Києві навіть продавалися цигарки в коробках з портретом кобзаря. Про нього багато писали в газетах і журналах. Згодом стали запрошувати для виступів у різних наукових товариствах. В 1903 виступав у Ніжинському історичному Товаристві. Потім кобзар побував у Львові, Дрогобичі, їздив до Варшави. Його особистістю цікавився Іван Франко.

Пархоменко Терентій Макарович

Репертуар багатий: думи „Про трьох братів Азовських" (записав від кобзаря Б.Д.Грінченка), „Про удову і трьох синів", „Смерть Богдана Хмельницького" (мелодію перейняв від О.Г.Сластіона), „Федір Безрідний" (мелодії перейняв від Лисенка), „Про козака-бандуриста"(від Сластіона), а також „Невольничий плач" та „Про сестру і брата". Тексти більшості дум Т.Пархоменко вивчив із збірника Б.Д.Грінченка. Виступав на XII археологічному з'їзді в Харкові 1902, де серед інших виконував уривок із думи „Олексій Попович". Текст і мелодію дав йому Г.Хоткевич. Знав багато народних пісень „Ой ходжу я понад лугом", „Що у полі при дорозі", „Не звивайся травка", а також „Гречаники", „Горлиця", „Дворянка", „Міщанка", „Теща", „Чечітка", „Невдашечка", „Щиглове весілля". Виконував і пісню на смерть Т.Шевченка, яку назвав „Похоронним маршем"(текст і мелодію одержав в Катеринославі від Д.Ф.Красицького). Мав в репертуарі і 28 релігійних псальмів. Значну частину репертуару Т.Пархоменка записали Г.Бакалов та В.Данилов, а опублікував М.Сперанський. Мелодії записали А.Кибальчич та З. Боборикін. В 1905 виступав у Могилеві-Подільському, а в 1908 у кобзарському концерті в Києві. Кобзарська діяльність Т.Пархоменка висвітлена в працях М.Сперанського, А.Малинки, М.Янчука, М.Сумцова, Ф.Колесси, М.Лісовського.

Літ.: Жеплинський Б. Пархоменко Терентій Макарович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С. 155; Сперанский М.Н. Южно-русская песня и современные ее носители. – К.. 1904. – С.144; Літературно-науковий вісник, Львів,1903, січень, 39-72 ; Лавров Ф. Кобзарі. – К:Мистецтво, 1980. - С. 115-122; УРЕ, Київ 1961-64 рр., – С.557; Юсов А. Лирник Гребень, М.,1961; Колесса Ф. Мелодії укр. нар. дум. в кн. „Матеріали до укр.етнології", Львів, 1913, т.14; Хоткевич Г. Дещо про бандуристів та лірників. Літературно-науковий вісник, 1903, т.21; Малинка А. Изучение кобзарства. в кн. Киевская старина, 1904 і в харківській газеті „Южный край" №8414; Хоткевич Г. Твори, т.1., Київ, 1966.

Пасічинська Марія Михайлівна

Пасюга Степан Артемович

Патрій Лариса Миколаївна

ПАРХОМЕНКО Федот – відомий кобзар бандурист з Ніжина, дід Валентини Пархоменко.

Літ.: Бердник І. Троянди і мелодії. – Україна, 1967, №11.

ПАРХОМЕНКО Явдоха Терентіївна (1895, с. Берківці Менського району на Чернігівщині – 1963) – бандуристка. Дочка відомого кобзаря Терентія Макаровича Пархоменка. З п'яти років стала поводирем свого батька, побувала з ним у сотнях сіл і міст. Зокрема Львові, Луцьку, Варшаві. Музично обдарована дівчина перейняла від батька кобзарське мистецтво. З перших днів радянської влади брала активну участь у художній самодіяльності свого села, виступала з концертами в містах і селах України. В різний час виступала в складі Харківської, Полтавської капел та Чернігівського ансамблю бандуристів. Деякі пісні „Тополя", „Про смерть командира" та інші досить вдало обробила на свій лад. Останні роки жила в с. Удівка Менського району. Похована на хуторі Золотівці Семенівської сільради.

Літ.: Мишастий М. Явдоха Пархоменко. – НТЕ, 1968, №5; Дай О. Не забудьте спом'янути. // газ. ЛУ від 17.06.1968.

ПАСІЧИНСЬКА Марія Михайлівна (1954, с.Колосков Коломийського району Івано-Франківської області) – бандуристка. У 1972 закінчила Снятинське культосвітнє училище, у 1976 – Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет, клас викладачів А.Ю.Грицая, З.А.Сингаєвської).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.76.

ПАСЮГА Степан Артемович (28.XI.(11.XII) 1862, с. Велика Писарівна Богодухівського повіту Харківської губ. нині райцентр Сумської обл. – 1933, там само) – кобзар. На кобзі вчився грати у кобзаря Д.Трочченка. Знав думи „Плач невільників", „Три брати азовські", „Конівченко", „Удова і три сини". Один з авторів першої радянської думи про Леніна – „Про військо червоне, про Леніна – батька і про синів його вірних". Знав багато пісень про героїв України. В 1910 О.Сластіон зробив портретну зарисовку Пасюги. Того ж року грав на Південно-російській промислово-господарській виставці в Катеринославі. Думи від нього записував Ф.Колесса. Учнями його були видатні кобзарі І.Кучеренко-Кучугура та Є.Мовчан.

Літ.: Жеплинськкй Б. Пасюга Степан. // Кобзарі. – К.:Мистецтво,1991. Набір листівок з біографіями на звороті; УРЕ, т.8. Київ, – С.209; Портрети О.Сластіона, 1961; Шаповал,1963.

ПАТЛАЙ Андрій Юхимович (1891, с. Боришівка на Київщині – ?) – бандурист. Брав участь у створенні Другої Київської капели, виступав і в складі інших капел бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Б.Жеплинського від 8.12.1970.

ПАТРІЙ Лариса Миколаївна (31.07.1970, м.Ковель Волинської області) – бандуристка, педагог, виконавець, член Національної Спілки кобзарів України. У 1986 закінчила Ковельську ДМШ (клас викладача Н.І.Балаха), у 1991 – Луцьке музучилище (клас викладача Т.П.Ткач), у 1996 – Львівську музичну академію ім..М.Лисенка (клас викладача О.В.Герасименко). Під час навчання в музучилищі співала в тріо бандуристок „Либідь". Із 1999 - викладач бандури, з 2001 – керівник капели бандуристів в Рівненській ДМШ №2. Її учні: Катерина Гавловська, Наталія Очеретович закінчили Рівненське музучилище, Тетяна Лащук – студентка МЕГУ ім. акад. С.Я.Дем'янчука.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.76.

ПАТЯКА Петро Тимофійович (1901-1977) – столяр Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПАЧЕХА (брат і сестра) – бандуристи із Франції. На попису після закінчення курсів гри на бандурі в Мюнхені (1988) виконували „Запоріжський марш".

Літ.: Бандура, №27-28, 1989, січень-квітень, – С.44-46.

ПАШКОВСЬКИЙ Олександр Петрович – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. – С.59-62.

ПАШНИЧЕНКО Яків – лірник з с. Мотовилівки. В склад його репертуару входили пісні на тему Калинівського Чуда. К. Дмитрук вказує, що одну таку пісню записано від Якова Пашниченка.

Літ.: Дмитрук К. Про чудеса на Україні року 1923-го. – С. 63; Кирчів Р. Двадцяте століття в українському фольклорі. – Львів: Інститут народознавства НАНУ, 2010. – С. 163.

ПЕЛЕХ Григорій Степанович (13.04.1953) – бандурист-виконавець (баритон) і викладач, член Національної Спілки Кобзарів України, Черкаська обл. Закінчив Тернопільське музичне училище ім. С.Крушекльницької (у В.В.Голуб). Тепер – викладач Стрітівської школи кобзарського мистецтва. В концертному репертуарі: українські народні пісні – „Ой горе тій чайці", „Де Крим за горами", „Летить ворон з чужих сторон", „Повій вітре на Вкраїну", „Гей же ви хлопці, гарні молодці", інструментальні – варіації українських народних пісень „Пливе човен" С.Баштана, „Фантазії на українські теми" В.Кухти.

Літ.: В рокотанні риданні бандур – с. 447-448.

ПЕЛЕХ Федір Іванович (1927, с.Вілька Роснівська, тепер с.Роснівка Яворівського р-ну Львівської обл.) – інженер хімік-технолог, бандурист. Навчався у Львівському Політехнічному інституті на хіміко-технологічному

факультеті. Займався в гуртку капели бандуристів інституту, який створив Олег Гасюк. Їздив в складі капели бандуристів Львівської Політехніки зі звітним концертом до Москви (1950). Після закінчення Львівської Політехніки (1953) працював на хімічному підприємстві в м.Черкаси. З 1969 працював інженером, начальником зміни, начальником сіркоплавильного заводу Роздольського гірничо-хімічного комбінату (м.Новий Розділ Львівської обл.) і грав в капелі бандуристів сірко -плавильного заводу, а далі в капелі „Дністер" під керівництвом братів Богдана та Романа Жеплинських. Виступав в тріо бандуристів в складі брати Жеплинські і Федір Пелех. Тепер пенсіонер, живе в м. Яворів Львівської області.

Літ. : Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000. – С. 57; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С. 206, 208.

ПЕЛЕЩУК Михайло (1816 –?) – сліпий лірник з с.Петрушевці Борзеньського пов. Осліп на 8 році життя. Вчився у Федора Куценка в Сокиринцях, а відтак трохи ще і у лірника Зайченка Гаврила із с.Іржавці.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Бєлозерського, „О кобзарях и список кобзарей".

ПЕЛЯК Віра. У 1999 закінчила РДГУ (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). Викладач бандури у Монастирській ДМШ Тернопільської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.76.

ПЕРЕБЕНДЯ Андрій – кобзар-в'язень Соловецьких концтаборів. Скомпанував „Думу Соловецьку", в якій розповів про страшну недолю новітніх „бідних невільників" з каторжною працею „по пояс в снігу". Цей твір вражає драматичною експресією нового змісту – оповіддю про гігантську тюрму народів.

Літ.: Кирчів Р. Двадцяте століття в українському фольклорі. – Львів: Інститут народознавства НАНУ, 2010. – С. 143: Семенко Ю. Народне слово. – С.40.

ПЕРЕВЕРЗЬЄВА Олена Олександрівна (10. 08.1991 нар. м.Краснодар) – кубанська бандуристка.

Літ.: Штанько В. Від Кубані до Волині пісенна дорога. // Волинь, 1995. – 11 квітня; Нирко О. – С.279.

ПЕРЕПЕЛИЦЯ Єфим – лірник з с.Вейс-бахівки Пирятинського пов. Полтавської губ. Мав своє поле. З лірою ходив осінню. Поводирем йому був син. Горленко не записав його біографії, від кого вчився і не списав його репертуару. Зате записав від нього дві думи, гарні варіанти „Вдови і синів" та „Коновченка". Лірник оповів Горленкові, як на ярмарку в Яблунівці якийсь чоловік замовляв йому заспівати Коновченка, але не мігши наслухатися всмак, повів його до себе додому: „Ще каже, ти мені її там раз проспіваєш".

Літ.: Горленко В.П. Кобзарі і лірники „Киевская старина", т.VIII; Укр. нар. думи. Т. І корпусу, тексти і вступ К.Грушевської, ДВУ, 1927; Кирдан, Омельченко, – С.22; Кушпет В. Старцівство. – С. 153.

ПЕРЕПЕЛЮК Володимир Максимович (1910, с.Боришківці Кам'янець-Подільського р -ну Хмельницької обл. – ?) – кобзар, бандурист. Народився в сім'ї селянина-бідняка. В дитинстві доводилося бути і пастухом і наймитом. Ще в дитинстві співав багато пісень. Закінчив чотири курси лікнепу. Музично обдарований сам виготовив собі балалайку, а далі і скрипку та самотужки навчився на ній грати. В 1937 захопився кобзою і самостійно оволодів мистецтвом гри на ній. В 1934 служив в Червоній Армії, де брав активну участь в художній самодіяльності. Після служби в армії направлений у с. Вороновиця на Вінниччині працювати бібліотекарем сільськогосподарського технікуму. З 1935 працював на комсомольській та культурно-освітній роботі в Хмельницькій обл., де розгорнулася його літературно-музична діяльність. Вже тоді почав складати ліричні пісні („Дівочі мрії", „Ой прослався хміль зелений" та інші). Познайомився з бандуристами, які виступали в селі і придбав собі бандуру. Виступав як кобзар-бандурист. В його репертуарі народна дума „Невільницький плач", історичні пісні „Про Палія", „Про Супруна", „Ой запив, козак, запив". Складав пісні на слова Т.Шевченка „Тече вода в синє море", „За думами думи", „Не женися на багатій", „Нема гірше як в неволі". В 1939 В.М.Перепелюк уже досить відомий кобзар, співець і поет, автор кількох пісень, які були досить поширені на Україні. За участь в оглядах художньої самодіяльності неодноразово відзначений як автор і виконавець патріотичних пісень. З кінця 1939 до початку Великої Вітчизняної війни був в складі Державного етнографічного ансамблю кобзарів, з яким об'їздив багато районів України. В ці роки він склав чимало поетичних і музичних творів. Брав участь в республіканській нараді кобзарів і лірників 1939. З весни 1944 Перепелюк – соліст-бандурист державного Українського народного хору, де працював до 1970. Під час війни і в післявоєнні роки створив ряд дум („Про визволення України", „Про Семена Руднєва", „Про Олега Кошового") та інші. Протягом 1944-1953 В.М.Перепелюк склав декілька пісень та дум про боротьбу радянських людей за мир, про соціалістичне будівництво та інші. Далі почав працювати у лісництві, де як природолюб написав декілька книг. Серед них про птахів „Ось вони які", „Ой у лісі, лісі зеленому". Написав і видав також книжку „Повість про народний хор", приготував автобіографічну повість „Вийшов кобзар з Поділля". Виступав на святі вшанування пам'яті кобзаря

Пелех
Федір Іванович

Перепелюк
Володимир Максимович

Перепелюк
Володимир Максимович

Петелюк (Ковальська) Наталія Олегівна

О.Вересая у Сокиринцях на Чернігівщині в складі ансамблю кобзарів разом із Є. Мовчаном, П. Гудзем, П. Носачем, І.Іванченком. був знайомим з Максимом Рильським. Брав участь у створенні колективної поеми „Слава Кобзареві". За творчі успіхи із нагоди Декади українського мистецтва та літератури в Москві 1951 нагороджений медаллю „За трудову відзнаку", має також медаль „За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр."

З 1969 почесний член Музично-хорового товариства УРСР. Член бюро об'єднання народних співців-кобзарів при Музично-хоровому товаристві УРСР. Жив у с. Вороновиця біля Вінниці Вінницької області, де і помер.

Літ.: Жеплинський Б. Перепелюк Володимир Максимович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.156; Кирдан, Омельченко, 1980, – С.171-176; Таловиря В. Т.Г.Шевченко і український кобзарський епос.// Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989; Серпневий І. Наспівала бандура талант / газ. Подільська зоря, від 7.11.1990; Ющенко О. Бандуристи орли сизі. – Київ: Просвіта, 2007. – С.121-124; Нар. співці, 1955; УРЕ, т.XI, С.59; Маюк Д. Взяв би я бандуру. // газ. Вінницька правда від 27.11.1965; Щоголь М. Кобзар Володимир Перепелюк. // НТЕ, 1060, №4.

ПЕРЕСАДА Іван – лірник із с.Петрівка Костянтиноградського повіту. Знав думу „Три брати Азовські" та велику кількість різних приповідок та „жебранок". Мартинович П.Д. в червні 1901 записав від Пересади текст Озовських братів. Цей текст лірник перейняв „з бандурщиків, з харківських, аж із Рублівки. Та так, що мабуть с квартяку і випили, так він мені проказав, Алексій Халявка".

Літ.: Укр. нар. думи. Т. І корпусу, ДВУ, 1927, – С. CXXVIII; Мартинович П. Українські записи. – Київ: вид. Н.Т.Корчак-Новицького, 1906.

ПЕРЕХОМУК (Перехожук) Сергій Павлович (11.02.1967) – член Національної Спілки Кобзарів України, Київська обл.

ПЕРХАЛЮК Уляна – учасниця квартету бандуристок „Стрітення" Тернопільського обласного осередку національної спілки кобзарів України, учасниця VI фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю.Сінгалевича у Львові 30.11.2008 р.

ПЕСТРЯКОВ – кобзар, інтелігент початку XX ст.. Жив у Петербурзі. Добре володів бандурою, виступав у концертах. Разом з О.Гембою та І.Кучугурою-Кучеренком ілюстрував лекції проф. М.І.Привалова.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.06.1970.

ПЕТЕЛЮК (Ковальська) Наталія Олегівна (17.06.1973, м.Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1987 закінчила Дубенську ДМШ (клас викладача Л.Л.Рибачук), у 1991 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах), у 1996 – Рівненський інститут культури (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З 1995 – викладач бандури у Дубенському училищі культури. Учасниця капели бандуристів Рівненського музучилища, ансамблю бандуристів РДГУ, нині учасниця тріо бандуристів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.77.

ПЕТРЕНКО Валентина Яківна – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПЕТРЕНКО Іван Якович (20.06.1886 (1884), м. Ромни Сумської обл. – 1969 (1967), м. Ромни Сумської обл.) – бандурист. Народився в робітничій родині. Закінчивши чотирикласне міське училище, пішов працювати телефоністом на залізницю. Незабаром виїхав до Мінська, потім до Москви. У рідне місто повернувся після Великої Жовтневої соціалістичної революції. На бандурі почав грати 1908. Після революції виступав у складі групи Роменського народного дому. Дальше зростання кобзарського мистецтва І.Н.Петренка відбувалось під впливом роменського кобзаря Є.О.Адамцевича. У репертуарі І.Я.Петренка, крім народних пісень, були пісні на слова Т.Г.Шевченка, уривки з опер. В 1964 у дні шевченківських свят в Роменському будинку культури виконував твори „На високій дуже кручі", „Невольник", „Як би мені черевички" та ін. Похаваний в Ромнах Сумської обл.. У нього вчився І.К.Рачок.

Літ.: Кулиняк Л. Шістдесят років з бандурою. – НТЕ, 1969, №4.

ПЕТРЕНКО Микола – кобзар XX ст. з с.Солоного на Катеринославщині. Вчився грати на кобзі у Г.Хоткевича по рекомендації Д.І.Яворницького.

Літ.: Шаповал, 1963.

ПЕТРЕНКО Михайло Іванович (1.11.1882, станиця Усть-Лабінська – 1967, станиця Усть-Лабінська) – кубанський краєзнавець, педагог, громадський діяч і бандурист. Народився в сім'ї козака, палітурного майстра. Після закінчення двокласної станичної школи він переїжджає до міста Харбіна, де батько служив палітурним майстром при штабі охоронної (прикордонної) сторожі. У Харбіні Михайло Іванович 14 років працював набірником при типографії Китайсько-Східної залізниці. Закінчив середню школу при Манжурському університеті. Перебував у складі російської учнівської молоді, яка захоплювалася О.Суворовим. 1913 М.Петренко повертається на Кубань, де в 1914 організував у себе вдома Краєзнавчий музей. Невідомо як став Петренко бандуристом. Відбулася зустріч М.Петренка з І.Ф.Вараввою 1952 в станиці Усть-Лабінська. І.Ф.Варавва розшукував тексти українських козацьких дум у місцевих бандуристів і від М.Петренка

записав тексти двох дум: „Три брати Самарські" та „Іван Богуславець". Думи переклав російською мовою і опублікував у книзі „Казачья бандура". Тексти трьох дум „Про козака Голоту", „Плач невільників" та „Думу про трьох братів азовських", які ще знав Петренко, І.Варавва уже мав від інших кубанських бандуристів. І.Варавва засвідчує, що бандурист володів великим репертуаром, до якого крім дум входили українські народні пісні та інструментальні твори, а також кавказькі танці і пісні кубанського регіону. М.Петренко не був бандуристом–гастролером, а „надомником". Багаточисленні екскурсії, які проводив у музеї, він неодмінно закінчував з бандурою в руках. Якщо, наприклад, Дмитро Яворницький запрошував на виступи у Січеславський державний історичний музей бандуристів, зокрема і Конона Безщасного (1925, 1929), то М.Петренко сам виконував цю роль десь протягом півсторіччя. Крім того, бандури, як і інші кубанські козацькі реліквії, були постійними атрибутами його музейних експозицій.

Літ.: Нирко О. – С.171-172.

ПЕТРИК (кінець XIX ст.– поч. XX ст.) – лірник з Валківського району. Брав учнів. У нього вчився лірник Н.Д.Колесник з с. Катричівка. Мав багатий репертуар. Лірник С.В.Веселий перейняв в нього пісню на слова Г.Сковороди „Всякому городу нрав і права".

Літ.: Кардан, Омельченко, 1980, – С.65-66.

ПЕТРИК Ірина Іванівна (19.04.1979) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинська обл.

ПЕТРИК Мар'яна Мирославівна (14.06.1981, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1996 закінчила Бродівську школу естетичного виховання, у 2000 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 2005 – Харківську академію мистецтв (клас викладача доцента Л.С.Мандзюк). З того ж року працює в Бродівській ДМШ Львівської області.

Літ.: Столярчук Б, Топоровська Г., – С.77.

ПЕТРО – лірник із с.Кустовці Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. Киевская старина, 1889, т. XXVI.

ПЕТРОВА Ольга Ананіївна – бухгалтер, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПЕТРОВА Світлана – бандуристка, народна артистка України, артистка тріо бандуристок Національного радіо і Телебачення України. Виступала в складі тріо разом з Аллою Шутько та Антоніною Мамченко. Тріо було організовано в 1965, нагороджено почесними званнями та різними урядовими нагородами.

Літ.: Бандура, №77, січень-червень, 2002, С.39-40 і фото С.40

ПЕТРУК Світлана Павлівна (26.08.1972, с. Слободка Острозького району Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1987 закінчила Острозьку ДМШ, у 1992 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1999 – РДГУ (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). Викладач бандури у Сарненській ДМШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.77.

ПЕТРУСЬ Олександр Миколайович – бандурист XX ст. із Борисполя. Соліст (тенор) Київської капели бандуристів. Загинув під час Великої Вітчизняної війни.

ПЕТЮХ (Митяй) Андрій – бандурист с. Медвин тепер Богуславського р-ну на Київщині. Грав в гурті бандуристів, який вкінці 20-х років XX ст. зібрав редактор Медвинської школи Захар Миколенко. Самі майстрували інструменти і своєю грою розважали односельців. Одна з бандур роботи Д.Салати виготовлена в 1932 зберігається в Богуславському історико-краєзнавчому музеї. Андрій Петюх-Митяй був одним із наймолодших і найталановитіших бандуристів гурту. В 1935 призваний до війська, службу відбував в Білій Церкві. Командування помітило його здібності і дозволило організувати армійську капелу бандуристів. На світлині того часу Андрій з групою червоноармійців з бандурами різноманітних конструкцій, тому що інструменти привозили з собою з дому. На іншій світлині він серед учасників обласної конференції бандуристів в 1936. Доля вберегла Андрія. Після служби поступив в Одеський технологічний інститут, де також очолював художню самодіяльність. Розпочалась війна, з оточення повернувся в рідне село. Пізнавши всі жахи полону з новою владою не загравав. Знайшлись однодумці боротьби за українську ідею. Колишній начальник поліції Медвина – Іван Сарапука – організував групу патріотів і боровся проти окупантів. В цю групу входив і Андрій Митяй. Його разом з Сарапукою заарештувало гестапо, відправили до Білої Церкви. З тюрми Сарапука втік, повернувся до Медвина і продовжував боротьбу. Загинув вкінці грудня 1943 в бою з карателями. Зранений, застрелився як кобзар Антін Петюх в далекому 1920. А Андрія Митяя ще бачили восени 1943 в київському гестапо, де мабуть далі було його закатовано.

Літ.: П.Гогуля П. Медвинські кобзарі. // газ. „Вісті Богуславщини" м.Богуслав.

ПЕТЮХ (Митяй) Антон (Антін) (1886, с. Медвин на Київщині – 1920 (?), с. Медвин) – сліпий кобзар-патріот, який піснею, думою та живим словом пригадував наро-

Петрик
Мар'яна Мирославівна

Петрова
Світлана

Петрук
Світлана Павлівна

Петрусь
Олександр Миколайович

дові козацькі часи („вольницю вольную"). Мати немовлям брала його в жнива, де від сонця і осліп. В 1904-1905 в с. Медвині діяв підпільний гурток. Студенти з Києва привозили літературу, навчали революційних пісень. Душею гурту був бандурист Антон Петюх. Він вів пропаганду українства, співав старовинних козацьких пісень та дум, сіяв серед медвинців зерна українства, які в майбутньому під час української революції дали багатий урожай. За участь в подіях 1905 Антона Петюха в 1906 було арештовано й заслано на північ Московщини в Оленецьку губернію, але через декілька місяців звільнено. Там Петюх став справжнім пропагандистом української ідеї. В 1919 бував часто з укр. військом. Вештався і серед наших новітніх запорожців, а навіть їздив на бронепоїзді „Хортиця". В тому ж 1919 Митяй на Київщині ходив з повстанцями. Серед повстанських воїнів виконував ще роль що її колись виконували сліпі бандуристи серед запорозьких козаків. До літа 1920 у Медвині більше як 12 разів змінювалася влада. Але в селі створився табір з селян і місцевої інтелігенції на чолі з групою військових старшин, який гуртувався навколо бандуриста А.Петюха. Вони були настроєні антибільшовистськи і вболівали за українську справу. Коли нетактовна поведінка четвірки комуністів, що прибули проводити мобілізацію та збирати непомірний податок до краю обурила медвединців, вони вирішили провести повстання, яке ввійшло в історію села як „Медвинська республіка". В хаті Антона Петюха створився повстанський штаб, обговорили ситуацію і постановили розпочати повстання, сподіваючись на підтримку навколишніх сіл та армію Петлюри. Отаманом обрали сотника Хому Лебедя, начальником штабу Миколу Василенка, начальником розвідки та контррозвідки сотника Діброву, керівником пропаганди Антона Петюха. Вночі повстанці заарештували комуністів і оголосили Медвин незалежним. Майже місяць село було незалежним і боролося проти більшовиків. Лише силами цілої дивізії, що була перекинута з польського фронту повстання було придушено, а село спалено та розграбовано. Більшість повстанців відійшли в ліси і ще рік продовжували боротьбу навколо Медвина. Однак сили були надто нерівними. Загинув у бою славний бандурист Антін Петюх. В Митяя вчився грати на бандурі Овсій Проценко (за фахом вчитель), переймав дещо Кость Місевич, Дмитро Гонта та інші.

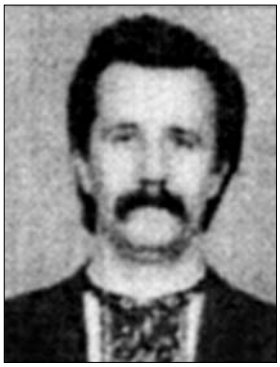

Пиндик Василь Михайлович

Пивняк Лариса

Літ.: Гогуля П.Медвинські кобзарі. // газ. „Вісті Богуславщини", м.Богуслав; Медвинець бандурист-революціонер Антін Петюх. // Українські вісті, ч.60, 1950, Новий Ульм.; Гонта Д. Бандурист Кость Місевич. // жур. Київ (Філадельфія, США), №6, листопад-грудень, 1955, vol.IV; Василь Є. До мартирологів кобзарства. // Календар Свободи на 1957, Вид. Укр. нар. союзу.

ПИЛИПЕНКО Семен Іванович (1907, Дніпропетровщина –?) – кобзар. Багато мандрував з кобзою, частував людей прекрасними народними піснями та сучасними творами. Після смерті кобзаря Лебедя купив у його дружини Марфи Миколаївни бандуру з дуже гарним дзвінким звуком. Жив в Сумській області

ПИЛИПЧУК Валентина Володимирівна (29.01.1959, с.Брани Горохівського р-н Волинська обл.) – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України Волинська обл. 1976 – закінчила ДМШ в м.Горохів. В 1976 – поступила в студію при державній капелі бандуристів (викл. В.Лобко, В.Підгорська). В 1978 – поступила в Чернігівське музучилище ім. Л.Ревуцького. Працювала артисткою Волинської обласної філармонії. В 1982-1986 – навчалася в Національному педагогічному університеті ім. М.Драгоманова. З 1986 працює в Луцькому педагогічному коледжі. Очолює Волинський обласний осередок НСКУ. Організатор конкурсу „Волинський кобзарик" в жовтні 2009.

ПИНДИК Василь Михайлович (26.01.1944, с.Велике Половецьке Сквирського району Київської обл.) – бандурист, педагог, виконавець, Заслужений артист України, член Національної Спілки Кобзарів України, Чернівецька обл. У 1961 закінчив Дроздянську середню школу, навчався в технічному училищі, служив в армії, навчався в студії з підготовки акторських кадрів при Державній заслуженій капелі бандуристів України. У 1968 направлений у Рівненську філармонію, у 1973 закінчив Рівненське музучилище (клас викладачів А.Ю.Грицая та Г.М.Воробйової). Працював у Степанській ДМШ Сарненського району. Нині живе і працює у м.Чернівцях, соліст Чернівецької філармонії.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.77.

ПИРОГІВ Олександр Гаврилович (1907, м.Миргород) – бандурист. Грати на бандурі вчився у П.Коробки, разом з яким, при допомозі О.Сластіона в 1925 організував Миргородську капелу бандуристів. Був великим ентузіастом кобзарського мистецтва і активним учасником Миргородської капели.

Літ.: Данько М. Прихиляв до серця бандуру. // газ. Ленінська правда від 30.10.1966; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.06.1970.

ПИРЯН Максим – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПИСАНКА Максим Кіндратович (1887, м.Полтава –?) – бандурист. З малих літ пішов у найми. Навчившись самотужки читати і писати, поступив до церковно-

приходської школи. В 1908 призваний до війська, а після демобілізації в 1917 працював у Полтавській поштово-телеграфній конторі листоношею. Любов до музики прищепив його брат Левко, активний учасник Полтавського музично-драматичного товариства. Хлопці добули стареньку кобзу, на якій після ремонту Максим почав самотужки вчитися грати. Після Жовтневої революції М.Писанка старанно вивчав нотну грамоту, вдосконалював техніку гри на бандурі, брав активну участь в громадському житті. В 1919 був переслідуваний денікінцями за розповсюдження листівок підпільної більшовицької організації. В 1923 Писанка організував капелу бандуристів при клубі профспілки харчовиків в складі 15 чоловік. Капела швидко досягла значних успіхів, але далі керівник зрозумів, що йому важко буде справлятися з цими обов'язками. На його прохання керівник Полтавської капели бандуристів В.Кабачок порекомендував на цю посаду кобзаря Григорія Назаренка, у якого Писанка вдосконалював своє кобзарське мистецтво. В цей час він займався з бандуристами Л.А.Вовком та Ф.Ш.Глушком, і разом з ними та своїми братами Костем і Данилом створили ансамбль, який успішно виступав у концертах. Деякий час працював як бандурист-професіонал у Полтаві та Миргороді. З Миргородською капелою виїздив до Азово-Чорноморського краю та Закавказзя. В 1937 М.Писанка організував капелу бандуристів (20 чоловік) при Полтавській філармонії, з якою виступав на Полтавщині, а також виїжджав в Москву, Кузбас та м.Перм. В 1941 капелу в зв'язку з призовом до армії 11 учасників було розформовано. Підчас Вітчизняної війни Писанка як соліст-бандурист обслуговував призовні пункти та госпіталі. Після війни працював у Полтавському обласному будинку народної творчості на посаді методиста з музично-хорової роботи. В цей час він організував капелу бандуристів при ремісничому училищі №5. В 1949 перейшов на роботу в Миргородський районний будинок культури, де керував ансамблем, який мав великі творчі успіхи і був показаний в кіножурналі. За заслуги в розвитку самодіяльності Писанка нагороджений грамотами Комітету в справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР, багатьма грамотами республіканських, обласних та районних установ.

ПИСАРЕНКО Ніна – народна артистка України, лауреат Шевченківської премії (учениця Анатолія Грицая).

ПИСАРЕНКО (Софієнко) Ніна Дмитрівна (18.09.1937, м.Фастів Київської обл.) – бандуристка. Народилася в сім'ї залізничника. Закінчила Київське музичне училище по класу бандури В.А.Кабачка. З 1956 працювала спершу в Держестраді, потім викладала гру на бандурі в Палаці культури трудових резервів. В 1961 почала працювати в ансамблі української музики Укрконцерту, а з 1963 в Київському тріо бандуристок (разом Т.Гриценко та М.Голенко). В складі тріо виступала з концертами на Україні, Прибалтиці, Далекому Сході, Казахстані, Середній Азії, Сибіру та Далекій Півночі. Брала участь у гастролях у Польщі (1963), Канаді (1965), Чехословаччині (1969), Фінляндії (1969). Учасниця декад українського мистецтва і літератури в Латвії (1963), Узбекистані (1965), Казахстані (1966), Москві (1967), Російській Федерації (1969), днів України в Азербайджані (1967). Нагороджена Почесною Грамотою Міністерства культури Латвійської РСР та грамотами Верховної Ради Казахської РСР, а також медаллю „За освоєння цілинних земель".

ПИСАРЕНКО Павло (1953, на Київщині) – соліст капели бандуристів ім. Шевченка в Детройті. Співав в капелі, мав чудовий голос тенор. Виступав часто в дуеті бандуристів разом з Юліаном Петровичем Китастим. В 1989 побував на Україні, зокрема літом виступав з Юліаном Китасним в Сумах в молодіжному центрі „Романтик".

Літ.: Подоляка Л. Нагадай, бандуро, співами. // Ленінська правда. м. Суми, №142(16746) від 23.07.1989.

ПИШНИЙ Андрій – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПІВЕНЬ – лірник, навчався грати на лірі у звісного лірника Аврама Родіоновича Гребеня. Літ.: Юсов А. Лірник Гребень, Москва, 1961.

ПІВЕНЬ Олександр Юхимович (16.06.1872. станиця Павлівська – 07.04.1962 "Дармштадт" (Німеччина) – кубанський кобзар.

Літ.: Польовий Р.П. Кубанська Україна.– К.; Діокор, 2002.- С.162; Нирко О. – С.279.

ПІВЕНЬ Юхим Олександрович (кін. XIX ст. Кубань – І пол. XX ст.) – кубанський бандурист, літератор. Син поета Олександра Юхимовича Півня (1872-1962) – „першого кубанського кобзаря" (вислів В. Бардадима), який у часи більшовицької окупації був змушений емігрувати. Під час навчання у Краснодарському педагогічному ін-ті брав участь у студентському русі за відкриття українського відділу (1925). Один із засновників у станиці Пашківській літературної студії „Сім" – ланки організації українських письменників „Село і місто". В студії крім нього брали участь станичні бандуристи Я.Дерев'янко, Л.Коломенський, Л.Лаврів, Т.Строкун. Загинув в катівнях ГПУ-НКВД,

Літ.: Лавров Л.И. Биографические заметки. // Археология и этнография Северного Кавказа. – Краснодар. 1998. – С.164; Нирко О.Ф. – С. 293-294.

Підгорний Ф.

Підгородецька Ольга В'ячеславівна

ПІДГАЙНА М.І. – бандуристка, грала на бандурі роботи О.С.Корнієвського.

Літ.: Нирко О.Ф. Великий майстер і кобзар. // Маяк, №35 (6817) від 21.03.1989, м.Корюківка Чернігівської обл. – С. 3.

ПІДГОРНИЙ Ф. – артист, заслужений артист УРСР, соліст (тенор) Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ: Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К., 2008. – С.39.

ПІДГОРОДЕЦЬКА Ольга В'ячеславівна (31.01.1987, м.Нетішин Хмельницької обл.) – бандуристка, виконавець. У 2002 закінчила Нетішинську ДМШ (клас викладача Т.Федорчук), у 2005 – Рівненське музучилище (клас викладача О.О.Крук). Із 2006 навчається у Львівському державному університеті ім. І.Франка. Лауреат обласного конкурсу гри на народних інструментах (Хмельницький, 2001). Учасниця творчих звітів у Києві (2001, 2008).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 77-78.

ПІДСУХА – кобзар.

Літ.: Гриць Сірський, лист до Жеплинського Б.

Піка Данило Федорович

ПІКА Данило Федорович (14.04.1901 – 23.09.1941, с. Скобці (Веселинка) Боришівського р-ну на Київщині) – бандурист, керівник капел бандуристів. Народився в сім'ї робітника Полтавських паровозних майстерень. З дитинства любив пісні та музику. Легко опанував гру на народних інструментах. Грати на бандурі вчився в О.Г.Сластіона. Грав на балалайці, мандоліні, гітарі, цитрі, бандурі, сопілці. Після служби в армії (в 1922 по 1924) співав у хоровій капелі Полтави, якою керував відомий диригент Попадич Ф.М. В 1925 у Полтаві була організована капела бандуристів. Д.Ф.Піка в ній з перших днів. Багато енергії та праці поклав керівник капели бандуристів Кабачок В.А., а Д.Піка став його помічником. За три роки наполегливої праці Полтавська обласна капела бандуристів виросла у високохудожній колектив із великим різноманітним репертуаром у доброякісній аранжировці.

В 1930 з обласної Полтавська капела бандуристів була перетворена в державну „Зразкову капелу бандуристів УРСР". Д.Ф.Піка як і Г.М.Хоткевич та В.А.Кабачок зробив дуже багато, щодо розвитку радянського кобзарського мистецтва. Йому належить ряд оркестровок пісень та творів для бандури („Укр. тропак", „Ой джигуне, джигуне", „І хліб пекти, по телята йти", „Од Києва до Лубен" та інші). У 1935 „Зразкову капелу бандуристів УРСР" було об'єднано з Київської капелою бандуристів. Після В.А.Кабачка майже щороку змінювались худ. керівники, а зам. художнього керівника залишався Д.Піка, який фактично керував капелою, а з 1938 і до Великої Вітчизняної війни Піка Д.Ф. офіційно був призначений керівником Всеукраїнської заслуженої капели бандуристів. З перших днів війни – Д.Ф.Піка в Радянській Армії. У важких боях 23.09.1941 він загинув і похований в с. Скобці (Веселинка) Боришівського р-ну на Київщині.

Літ: Жеплинський Б. Піка Данило Федорович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С.157; Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.22; Ященко, 1970, С.19,30.

Пінчак (Качмар) Стефанія Іванівна

ПІНЧАК (Качмар) Стефанія Іванівна (7.07.1955, м.Львів) – бандуристка, педагог, керівник ансамблю бандуристів, член Національної спілки кобзарів України. Закінчила Львівське культурно-освітнє училище (1975, клас бандури М.Ліщинської), Дрогобицький державний педагогічний інститут ім. І.Франка (1981, клас бандури О.В.Пришляк). З 1973 по 1977 – педагог по класу бандури у Львівській дитячій зразковій капелі бандуристок „Дзвіночок" (керівник заслужений працівник культури України В.Б.Дичак) та водночас – керівник ансамблю бандуристок „Веснянка" Львівського будинку культури будівельників. 1970-1977 – учасниця і солістка Львівської народної капели бандуристок „Галичанка" (керівник В.Б.Дичак). У складі капел „Дзвіночок" та „Галичанка" виступала на сценах багатьох міст України, Росії, Прибалтики, Польщі. Представляла українське мистецтво на IX Міжнародному конгресі ISME (Москва, 1970, віце-президент Д.Б.Кабалевський). 1977-1981 – учасниця студентського тріо бандуристок Дрогобицького державного педагогічного інституту ім. І.Франка (керівник О.В.Пришляк), яке пропагувало кобзарське мистецтво в містах України та Литви, Вірменії, Польщі. З 1981 – викладач, з 2000 – Старший викладач бандури музично-педагогічного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету ім.І.Франка. З 1984 – керівник студентського ансамблю бандуристок, якому у 2002 присвоєно звання „народний". В 1994-1996 – учасниця тріо „Роксолана" (Львів, керівник О.Ф.Баглай). Серед її учнів – лауреат і дипломанти Першого Всеукраїнського конкурсу бандуристів-студентів педагогічних інститутів України (Луцьк, 1992) та дипломанти міжнародного фестивалю „Срібні струни" (Тернопіль, 2000). Автор навчальних програм „Основний музичний інструмент (бандура)" (ОКР „Бакалавр", „Спеціаліст"), „Методика викладання музичних дисциплін у вищих закладах освіти (бандура)" (ОКР „Магістр") для студентів музично-педагогічних факультетів; методичного посібника „Народна пісня на уроках музики в загальноосвітній

школі"(Львів,1987,співавтори–С.Я.Дацюк, І.Й.Кліш); статей, присвячених проблемам української музичної педагогіки. Серед них: „Вплив народних пісень та дум на формування ідейно-естетичних поглядів Т.Г.Шевченка" (Дрогобич, 2005); „Мудрі настанови диригента-педагога"(Дрогобич, 2005); „Формування національної свідомості та патріотичних почуттів юних бандуристів Львівської кобзарської школи" (Київ, 2005); „Видавничо-просвітницька діяльність бандуриста Олександра Верещинського" (Київ, 2006) та інші.
В репертуарі „Уклін Батьківщині" Г. Подільського, „Як надійшла любов" О.Білаша, „Матуся" Я.Цегляра, „Спать мені не хочеться" (обробка Ю Гамової), „Як би я вміла вишивати" Н.Андрієвської, „Через поле широке" (обробка В.Лобка), „За Дунаєм" (обробка В.Таловиря), „Зацвіла в долині" Б.Фільц, „Пливе човен" (обробка М.Лиснека), „Бо у мене є Андрій" В.Кононенка.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 448.

ПІНЧУК Олена Сергіївна (1.11.1959, с.Степань Сарненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1973-1975 навчалась у Степанській ДМШ (клас викладача В.М.Пиндика), у 1979 закінчила Дубенське училище культури, у 1983 – Рівненський інститут культури (клас доцента З.А.Сингаєвської). З 1979 – викладач бандури у Дубенському училищі культури. Її учні: Наталія Чуприна – закінчила музпедфакультет РДГУ, Тетяна Давидюк і Тетяна Цимбалюк – Дубенське училище культури, Ольга Новак – Харківський державний університет.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.78.

ПІРКОВСЬКИЙ – бандурист, за освітою агроном. Вчився в Київській вечірній консерваторії. Вправно грав на бандурі, зокрема і старовинним кобзарським способом (трьома пальцями лівої руки на басах: тоніка – домінанта – тоніка). Мав власні композиції для бандури.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПІХОВИЧ Ірина – бандуристка з Перемишля, член ансамблю „Бандура" (ПНР). На попису після закінчення курсів вивчення гри на бандурі в Мюнхені (1988) разом з Левчишин Олею добре виконувала пісню „Сонце гріє, вітер віє".

Літ.: Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989, – С.44-46.

ПІЦИК Ольга Василівна – директор музею Д.Яворницького в м.Дніпропетровськ. зібрала цікаві і цінні матеріали про кобзарство Дніпропетровщини та кобзи, бандури і ліри українського кобзарства. Учасник з'їзду кобзарів в Дніпропетровську.

Літ.: Листування Жеплинського Б. з Піцик. О.

ПЛАВКО Григорій – лірник з Краснокутщини, який був розстріляний НКВС на початку 30-х років XX ст..

Літ.: Черемський К. Шлях звичаю. – С.58; Черемський К. Традиційне співоцтво. – С. 152.

ПЛАТОН – лірник з с.Перещепи на Дніпропетровщині. Був арештований та переслідуваний радянської владою, як твердив кобзар А.Парфиненко.

Літ.: Черемський К. Шлях звичаю. – С.58; Черемський К. Традиційне співоцтво. – С. 152.

ПЛАХОТНИК Олексій Єфремович (1931, с.Аули Криничанського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандурист. Народився в сім'ї робітника. Батько - Єфрем Олександрович, мати – Степанида Федотівна, брати Василь і Микола – грали на бандурах, тому не дивно, що Олексій з дитинства полюбив чудовий інструмент – бандуру. Після закінчення семи класів в 1947 вступив до Дніпродзержинського ремісничого училища№1 і одночасно до капели бандуристів училища, якою керував М.С.Лобко. В 1949 після закінчення училища, працював слюсарем ремонтно силового цеху заводу ім. Дзержинського з ремонту обладнання. В цьому ж році вступив в капелу бандуристів Палацу культури заводу ім.Дзержинського, якою керував М.С.Лобко, набув доброї техніки гри. В 1950 поступив до Дніпродзержинської вечірньої музичної школи, де закінчив 3 класи у М.С.Лобка. В 1958 переїхав до Вінниці. Тут в 1965 вступив до музичного училища ім.Леонтовича на диригентсько-хоровий відділ. В 1966 – хормейстер і старший бандурист ансамблю „Вітерець Поділля" при Вінницькій філармонії, який був лауреатом республіканського фестивалю. В репертуарі бандуриста укр. нар. пісні, твори класиків та радянських композиторів.

Літ.: Лобко М., лист до Жеплинського Б. від 31.01.1970.

ПЛЕКАН Микола – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПЛОХИЙ Кіндрат (кінець XIX ст., станиця Пашківська – після 4.12. 1958, еміграція) – кубанський бандурист. Як бандурист встановився на Соловках, де перебував в ув'язненні. Учителями його були „табірні кобзарі-бандуристи", яких там на жаль не бракувало" (вислів М.Варрави). Бандуру йому на Соловки вислав М.Богуславський. „Концертував" у середовищі невільників-каторжан. Створив „Думу Соловецьку". Ймовірно Плохому вдалося вирватися із Соловків і емігрувати (про це є опосередковане свідчення у листі Плохого до В Ємця 4 грудня 1958).

Літ.: Перебендя А. Дума Соловецька. // Океанічний збірник. Ч.7.1. – Одеса; Владивосток (на правах рукопису).–1946.– С.25. Нирко О.Ф. – С. 294

Піцик Ольга Василівна

Погубко (Чуй) Ангеліна (Інна) Борисівна

Подолянчук Ніна Василівна

Погорілий Федір

ПЛУЖНИКОВА Людмила Михайлівна (21.05.1940) – член Національної Спілки Кобзарів України, Миколаївська обл..

ПОБІГАЙЛО Олексій Іванович (1857, м. Вороніж Глухівського уїзду -?) – лірник. В репертуарі мав псальми та сатиричні пісні.

Літ.: Черниговский Земский Сборник. 1903, апрель.

ПОВАР Панас Митрофанович – кобзар із с. Верхолісся; приятель О.С.Корнієвського.

Літ.: В рокотанні риданні бандур, – С.354.

ПОВШЕДНИЙ Андрій Якович (1914, м. Пирятин на Полтавщині - ?) – бандурист. Батько любив співати і прищепив синові любов до народної пісні та музики. Ще в дитинстві навчився грати на балалайці, гітарі, мандоліні. Декілька років працював бухгалтером Закавказької контори залізничних буфетів. В 1946 переїхав до Львова, де почав вчитися грати на бандурі спершу у відомого бандуриста Юрія Сінгалевича, а потім у Наталії Сінгалевич. З 1946 Повшедний приймав активну участь в роботі капели бандуристів при обласному будинку народної творчості, відтак грав в ансамблі бандуристів при Львівському будинку вчителя і клубу промкооперації. Працював на заводі „Львів-прилад". В 1954 закінчив вечірню музичну школу по класу бандури. З 1951 учасник народної самодіяльної капели бандуристів „Карпати", помічник концертмейстера. Виступав часто перед трудящими як соліст і в дуеті з Ю.Данилівим. Мав декілька власних творів та обробок на бандуру, серед них пісня „ Доле, де, ти?", польки „Пирятина", „Львів'янка".

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

ПОГИБА – кобзар XIX ст. від якого П.А.Лукашевич записував репертуар.

Літ.: Кирдан, Омельченко, 1980, – С.9.

ПОГИБА Гнат Іванович – лірник із с.Стара Писань Козелецького повіту на Чернігівщині нині мабуть Бобровицького р-ну. Учитель лірника А.М.Іваницького із с.Соболівки.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.192/2; Таланти знані і маловідомі. // Співоче поле України. Календар 2004. – К.,2003,. – С.116.

ПОГОРІЛИЙ Дмитро – лірник із с. Звенигородки Київської губ. Його портретну зарисовку зробив Л.Жемчужніков. З Погорілим в Звенигородці зустрічався Куліш П. і описав цю зустріч. Був видатним лірником, співав з ентузіазмом і з такою виразністю ніби і слова і голос утворив сам. Майже до кожного твору давав пояснення, що їх варто було записати всі. Мова в нього була прекрасна.

Літ.: Жемчужніков Л. Лірник Дмитро Погорілий (малюнок); Укр. нар. думи. т.І. корпусу ДВУ, 1924; ЦДІА, Львів Ф, 688, оп.1, о.з. 192.

ПОГОРІЛИЙ Федір (1907 – 30.08.1993) – бандурист, учасник Капели бандуристів. Володів сильним приємним голосом і багато прислужився капелі бандуристів. Останні роки мужньо переносив недугу Паркінсона.

Літ.: В пам'ять соліста капели бандуристів. Федір Погорілий (некролог). // Бандура, №47-48, січень – квітень, 1994, С.-56 і фото.

ПОГРЕБНИЙ Михаїл Андрійович – лірник із Боярки Київського уїзду. У віці 7 років осліп від золотухи. Грав самоучкою, жодив по дачах і селах Київського уїзду. Поводир Тарасенко Прокіп (9 років) із с.Мотовиловка одержував від Погребного „6 руб в год". Репертуар: „Про Тещу", „Про Соцького", псальми.

Літ.: Этнографическое обозрение. кн.III.

ПОГРІБНЯК Степан –бандурист.

ПОГУБКО (Чуй) Ангеліна (Інна) Борисівна (27.03.1956, м.Інта (Комі АР) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1973 закнічила Червоноармійську (Радивилівську) ДМШ (клас викладача З.М.Боярчук), того ж року вступила до Рівненського музучилища (клас викладача А.Ю.Грицая). У 1977 перевелась на заочний відділ Дрогобицького музучилища, яке закінчила у 1978. З 1977 викладач Бродівської ДМШ Львівської області, з 1979 – Радивилівської школи мистецтв. Учасниця капели бандуристів обласного будинку самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Ю.Грицай) та тріо бандуристок у складі Малечко З., Ангеліна Пагубко, Ольга Ничай.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.78.

ПОДОЛЯНЧУК Ніна Василівна (1977, м.Рівне) – бандуристка, у 1992 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача В.Р.Кузьменко), у 1999 – РДГУ (клас доцента З.А.Сингаєвської0). З того ж року живе і працює у м. Рівне.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПОЗІГУН Іван Мартинович (1916, с.Вільшана на Черкащині – ?) – учасник Городищенської капели бандуристів. Брав участь у Великій Вітчизняній війні, має бойові нагороди.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 8.12.1970.

ПОКЛАД Марія Нікіфорівна (нар. 1926) – бандуристка, викладач класу бандури в 1945-1949 в м. Полтаві та Чернігівському музичному училищі ім. Л.Ревуцького (1962-1982). Учениця В.Кабачка. Організатор капели бандуристів при Полтавській вечірній музичній школі. Учасниця VI Всесвітнього фестивалю молоді та студентів у 1957 та Декади української літератури та мистецтва у Москві в 1960.

Літ.: Поклад Марія. Ой у полі нивка. // Бандуристе, орле сизий. Віночок спогадів про В.Кабачка. Упорядники С.В.Баштан та Л.Я.Івахненко. – К.: Музична Україна. 1995, – С.80-82 та С. 131-132.

ПОКЛАД Назар – лірник. Виконував думу „Про трьох братів Озовських", записану на

валик фонографа, який тепер реставрований.

Літ.: Родовід, ч.6, 1993, – С.8.

ПОКУДІН Юрій Євгенович (31.10.1982) – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Камянець-Подільський.

ПОЛІЩУК Андрій – лірник із Мизяківської слободи (Поділля). Від нього етнограф В.Боржковський записав „лебійську мову" „под величайшим секретом с просьбой не говорить об открывателе дедам, так как ему за это здорово придерся поплатится".

Літ.: Щоголь М.Т. Кобзарі радянської України та їх творчість. (дисертація).

ПОЛІЩУК Петро Миколайович (19.07.1978) – член Національної Спілки Кобзарів України, Камянець-Подільська обл.

ПОЛІЩУК Тамара Адамівна (1934, с. Вернигородок Козятинського р-ну Вінницької обл.) – бандуристка. В 1949 після закінчення семирічної школи поступила до Київського музичного училища на диригентсько-хоровий відділ. Одночасно вчилася грати на бандурі. В училищі познайомилася з В.Третяковою та Н.Павленко, з якими під керівництвом В.Кабачка утворили тріо бандуристок. Ще під час навчання з великим успіхом виступала в складі тріо, а після закінчення училища гастролювала по Уралу, Сибіру, Україні. В 1953 разом з Е.Павленко та В.Третяковою вступила до Київської консерваторії на оркестровий факультет, відділ народних інструментів. Техніку гри вдосконалювала у В.Кабачка, вокал – у народної артистки СРСР Зої Гайдай. Ще студенткою виступала в складі тріо бандуристок у Норвегії, Польщі, Шотландії, Англії, Угорщині, Франції. В 1955 на міжнародному конкурсі у Варшаві удостоєна золотої медалі та звання лауреата. Після закінчення консерваторії спершу працювала в складі тріо бандуристок київської філармонії, а з 1961 – солістка Львівського театру опери та балету. Нагороджена орденом „Знак пошани". В репертуарі Тамари Поліщук, як бандуристки, українські народні пісні, твори класиків та сучасних радянських і зарубіжних композиторів.

Літ.: Поліщук Тамара. Наша дума, наша пісня.// Бандуристе, орле сизий... – Київ. – Муз. Україна. – С. 93-95, 132-133.

ПОЛІЩУК Яків – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Київ.

ПОЛКОВНИК Антін (XIX ст.) – кобзар із с. Мала Писарівна Богодухівського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей".

ПОЛОВЕЦЬ (Ганджа) Алла Петрівна (26.02. 1947, с.Величківка Менського р-ну Чернігівської обл.) – бандуристка. У 1966 закінчила Чернігівське музичне училище по класу бандури у викладача Поклад Марії Нікіфорівни. У 1973 закінчила музично-педагогічний факультет Ніжинського пед. університету ім. М. Гоголя. 1968-1985. керувала ансамблем бандуристів Чернігівського пед. університету ім. Т. Шевченка. З 1969 працює старшим викладачем по класу бандури в Чернігівській музичній школі №2. Учні її класу є неодноразовими призерами Всеукраїнських конкурсів юних виконавців. Серед її кращих учнів : Рибалко Ірина – викладач Київської музичної школи, Лопко Алла – викладач Чернігівського музичного училища. З 1975 співала в тріо бандуристок Чернігова „Журавка" разом з Р.М.Борщ та В.В.Іщенко. Тріо бандуристок «Журавка» є лауреатом обласної премії ім. Г. Вірьовки, лауреатом Міжнародного і Всеукраїнського конкурсу (м. Брянськ, 1993). Тріо «Журавка» побувало з концертами в Росії, Білорусі, Молдові, Латвії, Литві, Чехії (1987), Німеччині (1995),. Швеції (2000), Італії (2008), Польші (2010). Тріо було неодноразовим учасником творчих звітів Чернігівської області в м. Києві.

Половець (Ганджа) Алла Петрівна

ПОЛОВИК Павло – кобзар з с. Мокієвка (може Харківської губ.)

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376, „ О кобзарях и список кобзарей".

ПОЛОВИНКА Емельян (? с. Могилевці – біля 1840, с.Чехове) – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376, „ О кобзарях и список кобзарей".

ПОЛОТАЙ Михайло Панасович (5.06.1897, с.Стільне на Чернігівщині) – бандурист. Фольклористичну діяльність почав ще навчаючись в учительській семінарії, зустрівшись з кобзарем П.Ф.Ткаченком зацікавився кобзою-бандурою і незабаром навчився на ній грати. Згодом набув високої техніки гри, вивчив декілька дум. Був одним із організаторів Першої Української художньої капели кобзарів, а з 1924 очолив її. За час його керівництва капела досягла високого художнього рівня, багато їздила по Радянському Союзі, знайомлячи з кобзарським мистецтвом найширші кола слухачів від Архангельська до Владивостока. Багато праці доклав Полотай до розвитку самодіяльних кобзарських капел, допомагаючи їм консультаціями (Конотоп, Вінниця, Гайсин, Овруч, Черкаси, Городище, військові частини та ін.). В 1940 М.П.Полотай опублікував статтю „Мистецтво кобзарів Радянської України" („Радянська музика", 1940, №6), в якій вперше висвітлювались деякі питання з історії радянського кобзарства. Ряд неопублікованих наукових праць М.Полотая (у формі лекцій), такі як: „Остап Вересай", „Українська пісня і музика кобзарів у творчості Гоголя" та ін. містять цікавий матеріал, а праця про походження бандури

Полотай Михайло Панасович

Польовий Ренат Петрович

Попілевич Мирослава Василівна

спростовує хибну теорію акад. Фамінцина про походження бандури з Англії і доказує, що бандура – витвір українського народу. В 1941 вийшов перший в історії української музики збірник М.Полотая „Десять пісень для ансамблів кобзарів". Перу Полотая належить ряд статей про кобзарів в „Большой Советской Энциклопедии". Великий досвід виконавської роботи сприяв багаторічній і плідній педагогічний діяльності М.П.Полотая. Його численні учні працюють виконавцями, керують професійними і самодіяльними капелами та ансамблями бандуристів. В роки Великої Вітчизняної війни Полотай працював на фронті, як композитор і створив декілька десятків пісень, а також написав низку віршів. В післявоєнний час керував капелою кобзарів при клубі Товариства сліпих (УТОС) в м. Києві. В репертуарі декілька дум, серед них: „Про Федора Безрідного", „Про удову і трьох синів", „Про козака Голоту", а також багато історичних, чумацьких, бурлацьких, ліричних і жартівливих народних пісень, творів класиків і радянських композиторів. У фондах Інституту мистецтвознавства фольклору та етнографії АН УРСР зберігається чимало музичного фольклору зібраного Полотаєм у різних областях України, зокрема кобзарських дум, а також відомостей про лірників і кобзарів. Там само є записані на магнітну плівку думи й народні пісні у виконанні М.П.Полотая. До 300-річчя возз'єднання України з Росією М.П.Полотай написав думу „Непорушна дружба". Він є автором оригінальної „Думи про Леніна". Від дня утворення при Музично-хоровому товаристві УРСР Об'єднання народних співців-кобзарів перебував у складі бюро, а з 1971 – голова Об'єднання. В 1969 йому надано звання почесного члена Музично-хорового товариства УРСР.

Літ.: Дума про Леніна. // Київський комсомолець від 13.03.1960; Ансамбль кобзарів ВК від 19.07.1955; Гуменюк, 1967; Ревуцький Л., Гуменюк А., Павлій А. Ветеран кобзарського мистецтва. // газ. К.Ж.від 5.03.1970; Ященко, 1970.

ПОЛУНЕЦЬ Григорій (1882 – ?) – лірник, козак з слободи Зіньківщини Полтавського пов.. В липні 1907 Мартинович П.Д. записав від нього псальму „Сирітка". Записано від цього лірника також тексти творів „Чечітка" та „Вдова". Останній твір Полунець (як сам казав) перейняв від товариша Прокопія Петровича Кольваха. Запис твору „Вдова" зберігся в фондах ІМФЕ.

Літ.: Фонди ІМФЕ, Фонд Мартиновича П.Д. Ф.11-4 (763).

ПОЛЬОВИЙ Ренат Петрович (6.10.1927, м. Москва) – інженер, кобзарознавець. Народився в Москві, де тоді навчалась його мати. Батьки родом із Дніпропетровщини. До 2-ї Світової війни Ренат навчався в середніх школах криворізьких рудень, де працював батько. Під час війни потрапив на Урал, де навчався в ремісничому училищі та працював токарем на військовому заводі. В 1945-1951 відбував термін ув'язнення на Колимі. Після цього поселився на Кубані, де працював механізатором рибзаводу. Одружився з козачкою Вірою Денисенко. З 1953 проживав у м.Константинівка Донецької обл., де працював на заводі скловиробів скловаром. Закінчив технікум та інститут за фахом інженер-механік. Працював конструктором, механіком, технологом. Розробив декілька винаходів технології виробництва скляного волокна. В 1972 був переведений на роботу до Київської науково-дослідної лабораторії базальтових волокон. В 1975 перейшов працювати в Ірпінський комбінат „Прогрес". У 1995-1997 перебував в Ізраїлі, де розробив технологію виробництва базальтового волокна. Цю роботу закінчив в Україні 2001 р. Ще проживаючи на Донеччині, часто відвідував в Києві скульптора І.М.Гончара, знайомився з його колекцією народного мистецтва, брав із його книгозбірні літературу з української історії та культури. З 1982 брав участь у народному хорі під керівництвом Леопольда Ященка. В 1988 став членом Українського культурологічного клубу, невдовзі – членом Української гельсінської спілки. Цікавився і збирав матеріали про кубанських кобзарів, які опублікував у книзі „Кубанська Україна". Був знайомий з дослідниками кобзарства Нирком О.Ф. та Жеплинським Б.М.

Тв.: Польовий Р. Кубанська Україна. – Київ: Діокор, 2002. – 304с.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 355.

ПОНОМАРЕНКО (70 рр. XIX ст., станиця Канівська – І пол. XX ст.?) – кубанський кобзар. Про нього є свідчення братів Лазаренків (станиця Канівська, 1982, Харків, 1985). Пономаренко є на фото (світлина 1929 р.) чоловічої капели бандуристів станиці Канівської в третьому ряду по центру.

Літ.: Нирко О. – С. 279.

ПОНОМАРЕНКО Микола Сергійович – кобзар із с.Лютеньки Гадячського р-ну Полтавської обл. Учасник наради кобзарів і лірників (прибув 15.04.1939) при Інституті укр. фольклору АН УРСР. За ним було закріплено наукового робітника інституту Павлій П.Д.

Літ.: Ф. ІМФЕ 36-3 (325).

ПОНУРКО Іван Йосипович (1897, с.Городище на Черкащині –?)– один із перших учасників Городищенської капели бандуристів (з 1927), спершу мандрівної напівпрофесійної, а потім самодіяльної при клубі цукрозаводу. Багато років очолював керівництво капели.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПОНУРКО (Казбекова) Марія Йосипівна (1911, Городище на Черкащині –?) – Одна із перших учасниць Городищенської капели бандуристів. Працювала на цукрозаводі, пенсіонерка.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.06.1970.

ПОПІЛЕВИЧ Мирослава Василівна (14.06. 1942, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка. Народилася в сім'ї вчителя. Під впливом виступів ансамблю бандуристів Кременецького будинку культури захопилась кобзарським мистецтвом і почала вчитись грі на бандурі в Кременецькій музичній школі у педагога О.Г.Кононович. Закінчила Тернопільське музичне училище ім.С.Крушельницької у педагога Г.Я.Серветник (по вокалу у А.В.Граєвської), а 1968 – Львівську державну консерваторію по класу бандури у В.Є.Герасименка. Була солісткою-бандуристкою у львівській державній філармонії. На конкурсі молодих виконавців, присвяченому 50-річчю Ленінського комсомолу, нагороджена дипломом. З 1969 працювала солісткою оркестру укр. нар. інструментів Музично-хорового товариства УРСР. В репертуарі бандуристки багато пісень, романсів. Особливо майстерно виконувала романс Д.Січинського „ Бабине літо", пісню М.Майбороди „ Запливай, же роженько весела", думу Ф. Глушка „Невільник" (за поемою Т.Г.Шевченка).

Літ.: Кияновська Л. Лицар бандури. До 80 - ти річчя Василя Герасименка. – Львів: „Те-рус", 2007. – С.30.

ПОПІЛЬ Олена Миколаївна (1.03.1989, м. Львів) – бандуристка, виконавець. У 2006 закінчила студію педпрактики при Рівненському музучилищі (клас викладача Н.О. Волощука), з того ж року навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Брала участь у звітних концертах Рівненського музучилища.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 78-79.

ПОПОВ Григорій Михайлович (1890-1938) – слюсар Конотопського КВРЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.. Був розстріляний.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ПОПОВ Ігор Олексійович (5.03 1961) – учасник і соліст (тенор) капели бандуристів „Карпати", Заслужений артист України (1993). В 1987 закінчив Львівську державну Консерваторію ім.Лисенка по класу вокалу у народного артиста України Романа Вітошинського. З 1987 по 1991 р. працював в ансамблі пісні і танцю ПрикВО. З 1991-2007 рік – в капелі бандуристів «Карпати». В капелі виконував соло: «Пісня кобзаря» О.Марцинківський сл.В.Харитоніва; «Закувала та сива зозуля» П. Ніщинський; «Тополя» – укр. нар. пісня на сл. Т. Г. Шевченка; «Аве Марія» – Ф. Шуберта; «Ярема» – укр. нар. пісня обр. Я. Хархаліса; «Журавлі» – Б. Лепкий; «Лічу в неволі» Д. Січинський (кантата); «Там під Львівським замком» пісня УПА; «Я син лісів» – пісня УПА; «Був собі стрілець» – сл.і муз. Р. Купчинського; «Коли розлучаються двоє» – муз. М. Лисенка, сл. Г. Гейне переклад Л.Українки; «Україно, мамо» – С.Чорненький, обр. Г. Канич; «Берізка»- Ю. Вовка; «Де ти бродиш, моя доле?» – М.Кропивницький; «В яслах лежить"– коляда, «А я все дивлюся, де моя Маруся» – укр. нар. пісня.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б..

ПОПОВ Олександр Іванович (нар ?, м. Куп'єваха нині Богодухівського р-ну на Харківщині – 1941, м.Київ) – бандурист. Мав вищу освіту і займав високі урядові пости, був заступником наркома освіти УРСР. Співав думи та народні історичні пісні, дуже любив бандуру. Загинув під час Великої вітчизняної війни в Києві. Збереглася бандура О.І.Попова роботи майстра П.Боровика з м.Остра Чернігівської обл.

ПОПОВИЧ Ольга – бандуристка, громадський діяч, засновник і довголітній керівник капели бандуристів в м.Перемишлі (Польща). Учасниця нарад та наукових конференцій з питань кобзарства в Польщі та Україні.

ПОРТЕЧКО (Поліщук) Світлана Федорівна (10.11.1960, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1978 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача В.М.Кухарчук), у 1982 –Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року працювала у Рівненській філармонії (дует з Наталією Овод), у 1984-1988 – в Черкаському народному хорі, у 1989-1993 – в ансамблі пісні і танцю „Зоря" Рівненської філармонії. З 1992 – викладач бандури у Клеванській ДМШ. Має переклади та обробки для бандури соло та ансамблю бандуристів.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 79.

ПОРФІРІЙ – лірник з с. Довжик Прилуцького пов. на Полтавщині. Від нього В. Горленко записав в 1882 псальму „Ой зійшли мої літа".

Літ.: Киевская старина, 1883, кн.3; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.192 /2.

ПОРФІРІЙ – лірник з Роменського пов. Від нього В.Горленко записав в 1883 пісню „Про правду".

Літ.: Киевская старина, 1883, кн.8; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.192 /2.

ПОРХОНЮК Михалко – лірник із Малих хуторів Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина". 1889, т.XXVШ.

Попіль Олена Миколаївна

Попов Ігор Олексійович

Портечко (Поліщук) Світлана Федорівна

Посікіра Людмила Кузьмівна

Потапенко Василь Васильович

Постолан Мирослав Данилович

ПОСІКІРА Людмила Кузьмівна (14.06.1952, с.Томча Корецького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, член Національної Спілки Кобзарів України Львівська обл. В 1977 закінчила Львівську консерваторію (клас бандури В.Герасименка, тепер Львівська Національна музична академія ім.М.Лисенка), з цього часу викладач, далі професор і завкафедрою народних інструментів Львівської Національної музичної академії ім.М.Лисенка. Виступає як солістка. В репертуарі: історичні думи – „Про козака бандуриста", „Буря на Чорному морі", „Про Марусю Богуславку", „Про трьох братів азовських", а також думи „Плач Ярославни" (за твором Т.Шевченка, музика Ф. Кучеренка), „Дума про козацькі могили" (А.Кос-Анатольського), романси, народні пісні, інструментальні твори. Гастролювала в США, Канаді, Польщі, Чехословаччині, Мексиці, Італії, Югославії. Учасник багатьох кобзарських концертів і з'їздів. Багато її учнів стали лауреатами Всеукраїнських оглядів і конкурсів.

Літ.: Жеплинський Б. Посікіра Людмила Кузьмівна. // Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000. – С. 158; В рокотанні риданні бандур. – С. 418; Кияновська Л. Лицар бандури. До 80 - ти річчя Василя Герасименка. – Львів: „Терус", 2007. – С.30; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.79.

ПОСТОЛАН Мирослав Данилович (14.10. 1949, м. Чірк (Уельс), Велика Британія) – бандурист, лірник, співак (бас, 2-й тенор), педагог, діяч культури.

1970-1990 співав у Великій Британії в Пластовому хорі під керівництвом Я. Бабуняка, у хорах «Гомін», «Булава» (керівник П. Гунька), «Дніпро» (керівник С. Мороз). Засновник і художній керівник фольклорно-інструментальних колективів «Село» і «Мале село» (обидва – м. Ноттінгем). 1992 гастролював в Україні, виступав у м. Тернопіль із колективами «Село», «Мале село», «Дніпро». Постолан пропагував не тільки сольний але й ансамблевий вид бандурного виконавства. Довгі роки його єднали спільні концерти з видатним співаком і бандуристом В. Луцівим, який у 1985 р. зініціював створення тріо бандуристів, учасниками якого стали брати Постолани. У дуеті з братом Михайлом Мирослав виступав понад 20 років. Постолан досконало опанував концертну хроматичну бандуру «Львів'янка», на якій виконує оригінальні інструментальні твори та переклади (В. Кухта «Скерцо», С. Баштан «Пливе човен», В. Заремба «Чи я в лузі не калина була»); з бандурою харківського взірця конструкції майстра В. Гляда виконує кобзарський репертуар («Козачок». «Горлиця», «Козацький тропак» З. Штокалка, «Човен хитається» Р. Купчинського) та власні копозиції (інструментальні – «Бережанський замок», «Ангели з Чорнобиля», «Ми перші, що їздили на конях»; вокально-інструментальні – «Ой, гиля, гиля», «Ходить Маруся», «Тече вода каламутна», «Ой у полі вітер виє», «Ой чиє ж то поле»); з лірою виконує ряд творів на слова Т.Шевченка («Зоре моя вечірняя», «Сирітка»), українську народну пісню «Женчичок-бренчичок» та колядки. У репертуарі переважає музика танцювального характеру.

З 2003 р. М. Постолан проживає у с. Жуків на Тернопільщині в будинку своєї матері. Митець започаткував на Тернопіллі навчання гри на бандурі харківського взірця, де учні засвоюють основні прийоми та способи гри на інструменті, отримують уроки з композиції (імпровізації). У приватній колекції стародавні музичні інструменти, раритетні та сучасні аудіозаписи кобзарського виконавства. Мирослав захоплюється також картинами на козацьку тематику, якими прикрашає стіни свого будинку, любить подорожувати історичними місцями України. Його учні: його сини Тарас та Олесь Постолани, Роман, Степан та Марія Морозюк, Саша Похибко та інші. Грає на бандурі і його брат Михайло, з яким деколи разом виступають. Навчив грати на лірі роботи В.Гляда Василя Вовчука.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б..

ПОСТОЛАН Михайло Данилович (29.03.1946 в Німеччині) – бандурист. Виступає разом з братом Мироном, від якого навчився грати на бандурі (роботи Володимира Гляда), а також з ансамблем „Село" (Ноттінгем, Англія). В репертуарі укр. нар. пісні, твори укр. композиторів.

ПОСУНЬКО Олександра Степанівна (1913, м.Городище Черкаської обл. - 1943, Донбас) – одна із перших активних учасниць (з 1925) і солістка Городищенської капели бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 8.12.1970.

ПОТАП – кобзар з Нової Греблі Лохвицького повіту. Знав його кобзар І.Крюковський.

Літ.: Лавров, 1980, – С.102.

ПОТАПЕНКО Василь Васильович (1886, Полтавщина – ймовірно 1938) – бандурист. За фахом електромонтер. В молодості був поводирем Т.Пархоменка, в якого й навчився грати на кобзі. Грав по правилах „старосвітської Чернігівської школи", які перейняв від свого вчителя. В 1902 разом з Пархоменком був на XII археологічному з'їзді в Харкові (збереглося фото). Вже сформованим досвідченим бандуристом приїхав до Г.Хоткевича в Галичину. Виступав в містах і селах з концертами. Повернувшись, кобзарював на Україні. Поселився в Києві і вчив гри на бандурі (брав учнів). Брав участь у

створенні Першої української художньої капели кобзарів (1918), але згодом вийшов з її складу. Арештований 15.10.1930 за обвинуваченням у приналежності до „контрреволюційної організації". За відсутністю „достатньої кількості доказів" через рік звільнений. Але є відомості про подальші арешти.

Літ: Корнієвська Д. Ред. Олександра Корнієвського. //Родовід.–1993,№6, – С.80; Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О.С.Корнієвського. // НТЕ, №22, 1990. – С.13; Хоткевич, 1966; Черемський К. Повернення традиції.

ПОТАПЕНКО Данило Богданович – власник хутора (фарми). Був нащадком запорожців, господарював з дружиною (дітей не мав). Мав вдома торбан і кобзу на 12 струн (8 по грифу і 4 по деці) з головкою у вигляді орла. Кобзу цю Потепенко подарував П.Конопленку-Запорожцю.

Літ.: Конопленко-Запорожець П. Кобза і бандура. – Вінніпег, Канада. 1963, С.45 і далі.

ПОТАПЕНКО Петро Аврамович (24.10.1914, с.Березівка Коротишівського р-ну Житомирської обл.) – бандурист, хоровий диригент. Батько його грав на багатьох інструментах. Якось до Житомира завітали бандуристи з концертом. Батькові гра на бандурі дуже сподобалась і він сам зробив бандуру для свого сина. Саме тоді Петро керував у школі оркестром народних інструментів і тому ввів до оркестру і бандуру. З 1930 мешкав у Києві й вчився в консерваторії ім. П.Чайковського по класу бандури (спершу у викладача Грищенка, а потім у проф. М.Опришка). В 1937-1941 навчався в Київській консерваторії у Г.Верьовки (хорове диригування) та М.Опришка (бандура). Далі часто виступав з М.Опришком та його дружиною. В 1938 Г.Верьовка відрекомендував П.Потапенка як найздібнішого студента на керівника-диригента жіночого ансамблю бандуристок, який був організований ще в 1934 М.Полотеєм. З цим колективом Потапенко виступав на конкурсі в Києві, де вони посіли ІІ-е місце серед усіх ансамблів і хорів України. Керував ансамблем бандуристів при будинку Червоної Армії та при Палаці культури судноремонтного заводу (обидві – Київ), з 1939 – ансамблем бандуристок Вінницького будинку Червоної Армії.

В 1942 П.Потапенко став членом Капели бандуристів ім.Т.Шевченка і виїхав з капелою до Німеччини, точніше фашисти вивозять його з капелою до концентраційного табору. Після звільнення з табору виступав з капелою і як виникала потреба заступав диригента капели. В 1949 з капелою бандуристів переїхав до США (Детройт). В 1958 Петро Потапенко зорганізував дівочий ансамбль бандуристок при Спілці Української Молоді. Цей новий ансамбль дуже швидко набув широкої популярності в США і Канаді. В 1960-62 був художнім керівником капели бандуристів ім. Т.Шевченка, бо захворів Г.Китастий і виїхав В.Божик. В цей рік капела зробила велике турне під керівництвом Потапенка, з великим успіхом відбула 40 платних концертів (2 репрезентаційні та 4 добродійні), обслуживши понад 40900 слухачів. Упорядкував збірник творів з репертуару обох капел під назвою „Під срібний дзвін бандур" (1993).

Літ.: Бандура, №13-14, 1985, липень-жовтень, – С.1; В рокотанні риданні бандур, – С. 418.

ПОТЯКО Петро Тимофійович – конотопський кобзар і добрий майстер бандур. Один з організаторів Конотопської міської капели бандуристів.

Літ.: Гуменюк А.І. Укр. нар. інструменти. К., 1967, – С.291; Нирко О.Ф. // НТЕ №2, 1990, С.18; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.05.1970.

ПОХИЛ Василь Свиридович (1892, с. Ставище на Київщині – ?) – артист Першої української художньої капели кобзарів та Державної заслуженої капели бандуристів. Виділявся прекрасним голосом (бас).

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1970.

ПОШИВАНИК Олексій (нар. біля 1939) – бандурист, журналіст, керівник Ансамблю юних бандуристів ОДУМ в Чикаго. В 1959 двадцятилітнім юнаком приїхав з Франції до Чікаго, грав на акордеоні. У військовій службі в Мюнхені віднайшов українське товариство, відвідував пластові і сумівські табори, танцював з ансамблем в Лудвігсфельді. Там написав перший допис до преси, що було початком його журналістської кар'єри. Після війська його обирають головою ОДУМ в Чикаго. В 1964 засновується ансамбль бандуристів ОДУМ, до якого запрошують Григорія Китастого з Каліфорнії. Пошиваник працює в ансамблі, мабуть тут і навчився грати на бандурі. Оженився на пластунці Дорі Турула. Закінчує вечорами педагогічний факультет університету Нортістерн Іллінойс. Має сина і дочку (Павло і Мота). Стає директором сторінки ОДУМ при „Укр. вістях". Сам зробив своїм дітям маленькі бандури. В 1980 очолив дитячий ансамбль ОДУМ. Голова ЦК ОДУМ, президент каси „Самопоміч" в Чикаго, вчитель школи українознавства, кореспондент, аматор – механік.

Літ.: Бандура, №9 7-8, 1984, С.39.

ПРАВДЮК Олександр Андрійович (1926-1994) – музикознавець, доктор мистецтвознавства. Дослідник кобзарства, довголітній працівник Інституту Мистецтвознавства, фольклору та етнографії в Києві. Автор багатьох рублікацій з питань кобзарства.

Літ.: В рокотанні бандур. – С.355.

Приймачок Наталія Миколаївна

Пристай Зоряна Маркіянівна

Присяжнюк (Воронюк) Людмила Андріївна

Притолюк Олександр

ПРИВАЛОВ Микола Іванович (1868-1925) – за освітою інженер-хімік. Видатний музикознавець, етнограф, диригент і композитор. Професор Петроградського археологічного інституту. Майстерно грав на кобзі, знавець і шанувальник кобзарського мистецтва. В 1900-х роках приймав участь в утворенні квартету удосконалених гуслів (піколо, пріма, альт, бас), співпрацював з В.В.Андреєвим. Займався музичною та педагогічною роботою (керував оркестром народних інструментів). Вів безплатні музичні курси при Петербургському Народному домі, Археологічному інституті. Зробив багато перекладів і написав власні твори для оркестру народних інструментів. Автор опери „На Волзі", музики до драматичних сцен „Іллі Муромець", а також наукових робіт „Музыкальные духовые инструменты руського народа…" СПБ, 1906-1908 (на обкладинці 1907-1908); „Гудок. Древнерусский музыкальный инструмент в связи с смычковыми инструментами других стран" СПБ, 1904; „Лира (ліра, рыле і реле). Русский народный музыкальный инструмент" СПБ, 1905 та інших. Склав і видав „Самоучитель игры на гуслях звончатых" СПБ, 1903. Знав багатьох кобзарів і лірників, вивчав їх творчість. В 1918 записав біографії відомого талановитого кобзаря з Сумщини Григорія Семеновича Кожушка.

Літ.: БСЭ, т. 34, – С.480; Лавров Ф. Життєпис кобзаря Григорія Кожушка. - НТЕ, 1969, №4; ІМФЕ, Фонд М.Привалова.

ПРИЙМАЧОК Наталія Миколаївна (10. 01. 1981, м.Рівне) – бандуристка. У 1996 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець), у 2000 –Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.79.

ПРИСТАЙ Зоряна Маркіянівна (10.12.1976, м.Рівне) – бандуристка. У 1992 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.С.Крищук), у 1996 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 2001 – РДГУ (клас викладача Н.Ф.Чичановської). Учасниця літературно-музичної композиції „До струн бандури припаду" (Рівне, 1998). У складі ансамблю бандуристок „Благовіст" за допомогою фундації „Місія без кордонів" брала участь у благодійних концертах „Діти Чорнобиля" (Німеччина-Швейцарія). Живе і працює у м.Здолбунів Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 79-80.

ПРИСТУПОВ Петро Георгійович – київський кобзар. Жив за адресою: Київ-212. вул. Тимошенка 3а, кв.103, дом. тел.419-39-26

ПРИСЯЖНЮК (Воронюк) Людмила Андріївна (13.05.1977, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. У 1992 – закінчила Здолбунівську ДМШ, у 1996 – Рівненське музучилище (клас викладачів О.О.Крук, А.Ю.Грицая), у 2001 – РДГУ (клас викладачів Т.О.Івченко, Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 80.

ПРИТОЛЮК Олександр – бандурист, учень В.Я.Герасименка, лауреат національних та міжнародних конкурсів.

Літ.: Кияновська Л. Лицар бандури. До 80-річчя Василя Герасименка. – Львів: „Те-рус", 2007. – С.33.

ПРИТУЛА Іван (біля 1890 -?) – лірник із с. Таранча Саргорського р-ну на Буковині. Був диваком. Сам собі у дворі побудував каплицю, в якій відправляв. Мав зіпсутий зір, погано бачив. Мав дуже цікавий (суто буковинський) лірницький репертуар. Часто сидів в Чернівцях на базарі, лірникував на хрещатій дорозі, біля церков, грав на весіллях і похоронах.

Літ.: Лист Соколовського від 24.06.1993.

ПРИХІДЧЕНКО (Курочка) Артем – кобзар з с. Бобрівник Зінківського повіту. Вчився у Хмеля. Був невеликий на зріст, дрібний, чорнявий. „Він, було, і літом, хоть яка жара, все в сірячинці! Усе в сірячинці, потому що він був нездоровкуватий чоловік". Мав „малесеньку бандурочку на три струночки та на два пристроночки". Записів від нього не залишилося.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, од.зб.714.арк. (від Мотрони Бондаренко); Бандура, №75, січень- червень2001, С- 10.

ПРИХОДЬКО М. – лірник. Осліп в 5 років, в 15 років почав вчитися. Вчився грати на лірі 1.5 року.

ПРИХОДЬКО Марина Іванівна (2.02.1977) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинська обл..

ПРИХОДЬКО (по вуличному – Хльоб) Фадій (Хванасій) Пилипович (1869 –?) – лірник з с.Костюшки Овруцького р-ну. Вчився у Зосима Вороб'я. Знав історичні пісні і думи „Про Коновченка". В репертуарі мав „Пісню про правду і неправду". Від Приходька (по вуличному Хльоб) пішло „грати хльобом" (по хльобовськи"). Записи від нього робив В.Кравченко.

Літ.: Родовід.– Київ, 1992, №4, – С.26; Лист Ошуркевич О.Ф. до Жеплинського Б. від 25.06.2002; ІМФЕ, Ф. 6-5, од.зб. 203/4. – С. 10; Кушпет В. Старцівство. – С.106.

ПРИШЛЯК Ореста Володимирівна (1.07. 1948, м.Львів) – бандуристка, педагог. Закінчила львівське музичне училище 1967 (клас бандури Г.А.Гальчак), Львівську державну консерваторію ім. М.Лисенка 1972 (клас бандури В.Герасименка). Викладач (1972), викладач-методист вищої категорії класу бандури, керівник капели бандуристів, ансамблів малих форм Дрогобицького музичного училища ім. В.Барвінського, водночас викладач музично-педагогічного

факультету (1974-1981) Дрогобицького державного університету ім. І.Франка. Активно працює над оновленням педагогічного та концертного репертуару, поєднує звучання капел з хором, камерним оркестром, струнним квартетом, флейтою, скрипкою та іншими музичними інструментами. З капелою постійний учасник різних концертів та конкурсів-оглядів виконавців на нар. інструментах. Багаторічний член журі різноманітних обласних конкурсів-оглядів, організованих обласним управлінням культури. Автор навчальних програм з фахових дисциплін, затверджених МОН України для музичних училищ. Серед випускників заслужені артисти України, солісти оперних театрів, філармоній, викладачі ДМШ та ВНЗ-ів І-ІV рівнів акредитації, лауреати та дипломанти Всеукраїнських конкурсів.

ПРИЩЕНКО Максим Данилович (біля 1843 – ?) – лірник, родом з с.Білогородки Київського повіту. Грати на лірі вчився у майстра Герасима Ницького. Співав псальми про Миколая, Спасителя, пісню-думку, яку сам Прищенко називав псальмою „Про Почаївську Божу-Матір", а також пісні „Дворянку", „Тещу", „Біду".

Літ.: Малинка А. Кобзарь П.Гарасько и лирник В.Прищенко. „Киевская старина", 1893, том XII, – С.445.

ПРОЖЕЙКО Василь Іванович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ПРОКІП – торбаніст з м. Срібного.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Бєлозерського, Ф. 3-6/376, „О кобзарях и список кобзарей" – С.26.

ПРОНИК Володимир Андрійович (14.07.1930 на Львівщині – 13.09.1979, с.Виннички біля Львова) – бандурист і керівник ансамблів бандуристів. Першим вчителем гри на бандурі Проника був Ю.Сінгалевич. далі вдосконалював майстерність гри на бандурі у Мирослави Семенівни Гребенюк-Дарманчук та самостійно. В 1948 грав в учнівському ансамблі бандуристів при Львівській середній школі №49, виступав в капелі бандуристів львівського будинку вчителя. Після демобілізації з радянської армії керував ансамблем бандуристів у Львівському палаці культури промкооперації. З 1956 артист Львівської державної філармонії і керівник ансамблів бандуристів Львівського державного університету ім. І.Франка та Палацу культури залізничників. Виступав як соліст-бандурист. В репертуарі народні пісні, твори радянських композиторів. Добре опанував також гру на сопілці та цимбалах. Мав декілька власних обробок на бандуру українських народних пісень.

Літ.: Жеплинський Б. Проник Володимир Андрійович. // Коротеп історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С.159.

ПРОСУЖИЙ Яків Тимофійович (1891-1985) – майстер-бандурист, приятель О. С.Корнієвського.

Літ: В рокотанні риданні бандур. – С.355.

ПРОТОПОПОВ – грав в Київській капелі бандуристів.

Літ.: Лист Рубай Г.Т. до Жеплинського Б. від 5.07.1988.

ПРОХОР – лірник в Бузівці Таращанського повіту. Від нього П.Демуцький записав псальму „Розпинання Христа".

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви, К., 1903.

ПРОЦЕНКО Овсій – бандурист, з фаху учитель кобзарського мистецтва. Вчився в кобзаря Антона Митяя. В 1937 більшовики його знищили.

Літ.: Ємець В. До мартиролога кобзарства. - Календар свободи на 1957р. Вид. Укр. народного Союзу. – С.118.

ПРОЦЬ Олександр Андрійович (1894, м.Харків – 1935) – бандурист, службовець. Грати на бандурі навчився самотужки. Добре грав і співав (голос бас) пісні: „Ой не пугай пугаченьку", „Ой на горі вогонь горить", „Думи мої", „Взяв би я бандуру", жартівливі та інші. Жив в Харкові на Холодній горі. Деколи грав разом І.А.Савченком.

Літ.: Савченко І. А., лист до Жеплинського Б. від 2.10.1970.

ПРОШКУРАТОВА Вікторія Генадіївна (1975, м.Сочі, с.Лазарівське) – кубанська бандуристка. Є про неї усні дані Прошкуратової В. (м.Сочі, 1999).

Літ.: Нирко О. – С.279.

ПРУДКИЙ Никін Іванович (5.04. 1890, м.Канів – 8.12.1982, Черкаси) – кобзар. Ще молодим хлопцем почав працювати у майстерні музичних інструментів. Закоханий у народну пісню, власноручно виготовив кобзу і при випадкових зустрічах з кобзарями вчився грати. Переймав думи та пісні. Слухав спів Івана Кучугури-Кучеренка, а „Думу про похорон Т.Шевченка" перейняв від кобзаря Т.Пархоменка в Києві 1910 р.

Після Жовтневої соціалістичної революції Никін Прудкий їздив по селах Канівщини, співаючи нових і старих пісень. У 20-30-х роках був постійним доглядачем музею на могилі Т.Г.Шевченка в Каневі, багато разів виступав з бандурою на шевченковій могилі. Під час Великої Вітчизняної війни, перебуваючи на окупованій ворогом території кобзар закликав піснею:

Час настав уже розплати
З лютим ворогом проклятим…

Після визволення Черкащини дзвін кобзи Никона Прудкого лунав у військових шпиталях. І знову мандри. Виступи в сільських клубах, школах, на будівельних майданчиках. Гру на кобзі Никін Прудкий весь час поєднував з роботою будівельником, листоношею, тощо. Ставши пенсіонером і по-

Пришляк Ореста Володимирівна

Проник Володимир Андрійович

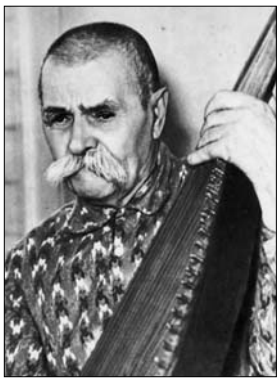

Прудкий Никін Іванович

Пташник Оксана Миколаївна

Пустоваров Сергій Миколайович (крайній зправа)

Пухальський Іларіон Юрійович

селившись у Черкасах багато років співав для туристів біля пам'ятника Т.Г.Шевченка в Каневі, а також на пароплавах, що курсують влітку по Дніпру. В 50-х роках керував самодіяльним ансамблем бандуристів в Черкасах. В його репертуарі думи, понад 150 українських народних, історичних, революційних, родинно-побутових, жартівливих пісень, пісні на слова Т.Г.Шевченка та про нього. Є декілька власних пісень: „Похорон Шевченка", „На шану Тарасові" та інші. В 1970 Н.І.Прудкому надано звання Почесного члена Музично-хорового товариства УРСР. Похований на Одеському цвинтарі в Черкасах.

Літ.: Жеплинський Б. Т,Г.Шевченко в минулому і сучасності. // Тарас Шевченко та кобзарство: Матеріали Міжнар. Науков.-практи. конференції 14-16 квітня 2010р. – Львів, 2010. – С.149; Співець з Чернечої гори. Упорядники Раїса Танана та Віта Дзима. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2008. – С. 17; Кожухаренко В.П. Півстоліття з кобзою. // газ. ЛУ від 6.04.1965; Солодченко Я. Дзвенить його кобза. // газ. КІЖ від 15.04.1965; Прудкий Н.І. Мої радощі. // НТЕ,1965, №1; Лебідь І.П. Кобзар Никін Прудкий. // НТЕ, 1980, №3; УРЕ, К., 1983, т.9, С.170; Жур.НТЕ, 1965, №4, С.108.

ПТАШНИК Оксана Миколаївна (31.07.1980, м.Малин Житомирської обл.) – бандуристка. У 2000 закінчила Житомирську ЗОШ №6; у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Діт. : Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 80.

ПУЖАЙ (Недобитий) І.С. – бандурист, учасник Решетилівського ансамблю бандуристів, яким керував засновник цього ансамблю В.Я.Осадько.

Літ.: Лист М.О.Долгова із Дніпропетровська до Б.Жеплинського від 25.05.1992 і фото ансамблю з 1926р.

ПУСТОВАРОВ Сергій Миколайович (1900, м.Полтава) – бандурист професіонал. Працював у державній заслуженій капелі бандуристів УРСР, в Українському Радіо, в філармоніях. Зробив декілька гарних бандур. Жив в Києві.

Літ.: Полотай И., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1970.

ПУСТОВИТЕНКО Микола (XIX ст.) – лірник з с.Яблонівки Васильківського пов. Київської губ. Біля 1878 вчився у лірника О.А.Шевченка в Білій Церкві.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1. о.з. 192/3.

ПУТРЯ Остап – кобзар з Люботина. Вчив кобзаря Знахарка з с.Коротич під Харковом.

ПУТЬ Андрій Леонтійович (1908, с. Райки Бердичівського р-ну Житомирської обл.) – бандурист. Народився в сім'ї сільського ткача. Закінчив Київський сільськогосподарський інститут, кандидат біологічних наук. Змалку полюбив рідну пісню, співав, танцював. В 1939 придбав бандуру, грати вчився у М.Полотая. Працював агрономом у рідному селі, а в час ворожої окупації був заступником та керівником антифашистської підпільної організації. З 1944 в рядах Радянської армії брав участь в боях. Нагороджений орденами та медалями. Після війни закінчив аспірантуру, працював у різних наукових закладах. Багато років співав у самодіяльній хоровій капелі Академії наук УРСР. Зібрав і записав багато перлин народної творчості, які зберігаються в фондах Інституту мистецтвознавства фольклору та етнографії АН УРСР ім.М.Т.Рильського. Брав участь в ансамблі кобзарів Київського міського товариства сліпих, виїздив у с. Сокиринці Срібнянського р-ну Чернігівської обл. для шанування пам'яті Остапа Вересая (1953), виступав у концертах присвячених 300-річчю Возз'єднання України з Росією. В репертуарі народні пісні, твори радянських композиторів. Жив в Києві.

Літ.: Панченко І., лист до Б.Жеплинського від 10.04.1970.

ПУХАЛЬСЬКИЙ Іларіон Юрійович (2.11. 1929, с. Дарахів Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандурист, заслужений працівник культури України, керівник Струсівської капели бандуристів. В 1954 закінчив філологічний факультет (відділ іноземних мов) Чернівецького державного університету. Викладав німецьку мову в с. Лошнів Теребовлянського р-ну, був інспектором РайВНО. З 1962 – директор Струсівської середньої школи Теребовлянського р-ну. В 1955 почав вчитися грати на бандурі у Вернигір Ганни Сергіївни. Потім вдосконалював техніку гри самостійно та за підручниками. З 1962 по 1967 систематично їздив на семінари до Києва, на заняття до Державної заслуженої капели бандуристів, де підвищував свою кваліфікацію під керівництвом О.З.Міньківського та О.Незовибатька. В 1957 організував у с. Струсів тріо бандуристів (І.Ю.Пухальський, А.Д.Заячківський, В.В.Обухівський), на основі якого згодом утворилась капела бандуристів. Цією капелою незмінно керував, хормейстер М.Д.Ляхович. Капела до 1970 дала понад 350 концертів, брала участь у республіканських фестивалях самодіяльного мистецтва, оглядах 1959, 1964, 1967. Неодноразово виїздила на гастролі по Радянському Союзі, часто виступала в Москві. В 1962 їй надано почесне звання народної, а в 1967 – заслуженої самодіяльної капели бандуристів УРСР. В 1969 капела нагороджена грамотами Президії ВЦРПС та Президії Верховної Ради УРСР. Великою подією в житті І.Ю.Пухальського та всіх учасників капели була участь у виступі зведеної капели бандуристів на концерті для делегатів XXIV з'їзду КПРС у Кремлівському Палаці з'їздів.

ПШЕНИЖНА Дарія Василівна (1914 –?) – монтажниця Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. – НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

Р

РАДІО Володимир Іванович (10.12.1965, м.Буськ Львівської обл.) – учасник Капели бандуристів „Карпати". З 1973 по 1985 рр. навчався в СШ №100 м.Львова. Брав участь в ансамблі сопілкарів, баяністів, ВІА, співав в хорі під керівництвом Ю.Савчука. В 1985-1986 рр. – учасник народного ВІА «Струмочок». З 1990 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати».Тенор. На бандурі його вчили грати Я.Харханіс, Ю.Вовк, Т.Лазуркевич.

Літ.:Приватний архів Жеплинського Б.

РАДЧЕНКО Микола Самсонович (1911, ст. Верховцева на Дніпропетровщині) – бандурист. Народився в сім'ї залізничника Самсона Радченка. Одержав середню освіту. Грати на бандурі вчився у батька. В 1930 придбав власну бандуру у бандуриста Пет-ра Негрія з с. Прохорівка Гетьманського р-ну на Київщині. В 1936 записався до капели бандуристів при Палаці культури ім. Ілліча у м.Дніпропетровську, якою керував тоді Гарпатенко Микола Павлович, а потім Мельник. Далі вчився нотної грамоти і вдосконалював гру на бандурі у Василя Тарасовича Сидоренка. Деякий час керував ансамблем бандуристів у Верховцівському клубі залізничників, який нажаль проіснував не довго. Недолугий тодішній голова правління клубу Бікетов П.Є., якому не подобалось все українське припинив роботу ансамблю, а бандури передав в Дніпропетровський технікум залізничного транспорту. В репертуарі бандуриста М.С.Радченка переважали укр. нар. пісні, пісні на слова Т.Шевченка, твори і обробки А. Бобиря („Над нивами, над селами", „Іде, Іде дощ", „На городі огірочки"), С. Баштана „Йшли корови із діброви", В.Сидоренка „Ой на горі криниченька", „По діброві вітер віє", „Зоре, моя, вечірняя".

Літ.: Лист Радченка М.С. та лист ред. жур. „Музика" вх.№195 від 30.08.1971.

РАДЧЕНКО Самсон Тихонович (XIX ст. с.Мартинівка Таганчівської волості Київської губ. – ?) – залізничник, бандурист. Добре грав і співав. Вчився грати у товариша залізничника Іларіона Крижанівського, з яким часто грали і співали разом в домі Радченка. Навчив грати на бандурі свого сина Миколу Самсоновича Радченка.

Літ.: Лист М.С.Радченка (сина С.Т.Радченка) та лист ред жур. „Музика" вх.№195 від 30.08.1971.

РАК (Дяконенко) Олексій (1758 - ?) – кобзар з м.Сосниця Чернігівської губ. Жив на Загребеллі біля Сосниці. Про нього казали, що це „був гарний кобзар". Ніби викликали його навіть грати до Петербурга. Кобзар Кулик твердив, що у нього „було училище у В'юниці". В 1824 мав 66 років, помер перед війною. Знав думу „Про Летягу".

Літ.: Метлинський, 1854; Сперанський, 1904; Корпус дум, т.І; Петров В. Нові українські варіанти про походження лихих жінок. Етнографічний вісник, кн.6; ЦДІА, Львів, Ф. 688 оп.1. о.з. 191/4; ІМФЕ, Ф. 3-6/376, Фонд Бєлозерського, „О кобзарях и список кобзарей".

РАКОВСЬКИЙ Ігор – бандурист, грав в ансамблі бандуристів, який організував Степан Ганушевський в Філадельфії. В ансамблі разом з ним грали Михайло Мінський, Микола Самокишин, Володимир Поліщук, а згодом до них приєдналися Зиновій Штокалко, Володимир Юркевич, Любомир Лямпіка, Тарас Лозинський, Бориско Василь. Цей ансамбль награв платівку пісень УПА. Ансамбль виступав в Пенсільванії, Нью-Йорку і Канаді.

Літ: Бандура, №29-30, липень-жовтень, 1989, С.2.

РАЛЬКО (Кіт) Галина Василівна (7.03.1956, м.Львів) – бандуристка, староста капели бандуристів, інженер. Закінчила Львівську СШ №21, а в 1978 хіміко-технологічний факультет Львівського Політехнічного інституту (тепер Національний університет "Львівська Політехніка"). Ще навчаючись в школі була учасником капели бандуристів „Дзвіночок" (м.Львів), якою керував Володимир Дичак (1969-1973) і в якій освоїла техніку гри на бандурі, виступала в багатьох концертах, зокрема у Львові, Києві та Москві (1970). Грала і співала і в капелі бандуристок „Галичанка" (1973-1975, кер. В.Дичак). Навчаючись в інституті була старостою капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту в 1973-1978, яку організували і якою керували тоді Богдан та Віра Жеплинські. Капела згодом одержала назву „Заспів" і існує дотепер. Була солісткою капели, допомагала керівникам в навчанні учасників-новаків гри на бандурі. Капела багато виступала в різних концертах, нагороджувалась грамотами. З 1978 працює інженером-технологом на Львівському заводі „Іскра".

Літ: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами. – С. 229.

РАФАЛКО Тарас – кобзар, якого знали за межами України ще в XVст. Завоював шану й популярність у слов'янських народів Європи.

Літ.: Нудьга Г. Слово і пісня. – Київ: Дніпро, 1985. – С.171.

РАЧИЦЯ Т. – кобзар. „У Чайковського (Са-

Радіо Володимир Іванович

Ралько (Кіт) Галина

Рачок Ігор Карпович

Рибалко Ігнат Степанович

Рибак Катерина Анатоліївна

дик-паша) був бандурист Т.Рачиця, що співав „рапсодки" вождям козацтва в терції. Це був просто солдат із полку Нижегородських драгунів, родом з околиць Бердичева. По-польськи він не вмів, по-російськи так само, а по-українськи забув, а між тим – цілими годинами імпровізував пісні та все нові козацькі". А що то були за козацькі пісні – от зразок:

В пітдесят четвертом году
Мы ходили під русскую орду
Пан Чайковский генерал
Ночи не спал, не дремал.
Нуте брацці, брацці веселее,
Вступим в войну посмелее…

Або от іще з подібної творчості панських передпокоїв:

От я, козак Царенко,
З бандуркою веселенько
Нігди в житті не заплачу –
Гучу, кричу, грам і скачу.
Чи мні раді, чи не раді–
З бандуркою до челяди;
Коли ми ся лоб підхмілить
То всякий ся розвеселить… і т.д."

Літ: Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. – Харків, 2002. - С.128.

РАЧОК Ігор Карпович (25.02.1937, с. Лавіркове Роменського р-ну тепер Талалаївського р-ну Чернігівської обл.) – кобзар-бандурист. Народився в сім'ї селянина Карпа Пантелеймоновича (1894-1976) – потомка козаків. Батько і мати Мотрона Олексіївна (1895-1975) були колгоспниками. Пісня запала в душу Ігоря з дитинства, бо батько грав майже на всіх доступних йому народних інструментах від балалайки до скрипки, а мати співала безліч пісень, яким і ліку не було. Ото ж ще хлопцем Рачок теж почав грати на балалайці, мандоліні, гітарі, скрипці, гармошці, баяні та інших інструментах. Десь в 1953, закінчивши 8 класів місцевої школи, Ігор почав працювати в колгоспі на рядових роботах. А у вільний час грав серед молоді в місцевому клубі. З 1964 почав навчатися грі на старенькій кобзі-бандурі у кобзаря Співака Федора Івановича, який жив у сусідньому хуторі Березівка Талалаївського р-ну. Відвідував також кобзаря Петренка Івана Яковича, який жив у м.Ромни. Потім удосконалював свою гру у відомого славного роменського кобзаря Євгена Олександровича Адамцевича. До 1973 І.К.Рачок працював у місцевому колгоспі, а з липня 1973 працював ремонтером залізничного шляху Ромни-Київ, обслуговуючи дільницю „Лавіркове – Харкове" Талалаївського р-ну. Кобзар виступав в будинках культури, школах та місцевому музеї. В репертуарі багато народних пісень, зокрема історичних „Про Супруна", „Про Морозенка", „Пісня про Байду", „Про Залізняка", „Суд Байди", виконує також класичні думи „Про Олексія Поповича", „Невольничий плач", „Про Марусю Богуславку", „Про Саву Чалого", а також „Дума про руйнування Січі" та „Дума про Хортицю". Має І.К.Рачок і власні твори, а також складає музику на вірші відомих поетів, зокрема на вірші В.Симоненка. Декілька років тому Рачок придбав копію старовинної козацької бандури, на якій виконує лише думи. Народні пісні та твори сучасних композиторів виконує на сучасній вдосконаленій бандурі Чернігівської фабрики музичних інструментів.

Літ.: Жеплинський Б. Рачок Ігор Карпович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.160; Україна, №49 від 7.12.1975; Лист Сахно, до Жеплинського Б. від … грудня 1984.

РЕВЕНЮК Трохим (поч. XX ст. станиця Кубань – ?). Світлина 1930. Архів Варавви І.Ф. (м.Краснодар).

Літ.: Нирко О.Ф. – С. 279.

РЕДЬКА – лірник з с. Янишівці Таращанського повіту. Від нього П.Демуцький записав псальму: „Страстям Христовим" та „Василію".

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви. Київ, 1903.

РЕДЬКА Остап – кобзар кінця XIX - початку XX ст.. Часто грав у Лебедині на Сумщині. Добре володів технікою гри, задушевно співав героїчні та ліричні пісні. З його репертуару дещо перейняв С.В.Топорець. Дати народження та смерті не встановлено.

Літ.: Жеплинський Б. Бандура червоного козака Степана Топірця. – НТЕ, 1968, №1.

РЕКШАНЮК Іван Опанасович (1891, с. Печера нині Тульчинського р-ну Вінницької обл. – ?) – бандурист, організатор ансамблів бандуристів. Народився в сім'ї незаможних хліборобів. Закінчивши повітову школу працював рахівником, а потім бухгалтером з різних установах. Змалку полюбив музику і спів. Елементарну теорію музики осягнув ще в придворній школі графа Потоцького, де викладали Л.Павловський та Ф. Надвоцький. Про бандуру знав з літератури і за підручником Г.Хоткевича навчився грати. З 1911 по 1916 листувався з Г.Хоткевичем, знайомству з яким завдячує опанування техніки гри на бандурі. Дальші музичні знання І.О.Рекшанюк поповнював самостійно та на окремих семінарах і курсах підвищення кваліфікації музичних працівників. Грав харківським способом. В репертуарі багато старовинних народних пісень, твори класиків та сучасних композиторів. З 1908 брав активну участь в організації сільського хору, оркестру народних інструментів, шкільного хору та інших ансамблів. З 1945 по 1957 викладав музику і співи в Печерській середній школі. Шкільний хор під його керуванням в 1948 зайняв на Республіканській олімпіаді друге місце. В 1960 заснував у с. Печера ансамбль бандуристів. Мав ряд учнів, зокрема в нього вчились

грати бандуристки Віра та Ліля Ткачук, учасниці Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Софії (1969). Неодноразово нагороджувався грамотами та преміями, зокрема Грамотою музично-хорового товариства та Почесною грамотою Верховної Ради УРСР. В 1967 обраний почесним членом Республіканського музично-хорового товариства УРСР.

Літ.: Рябий М. Спасибі, бандуро. – СК, 1968, №1: Заміс Л. Пісні над Бугом. – Укр., 1969, №2.

РИБАК Іван – лірник з с.Різдвяни (тепер с. Світанок Теребовлянського р-ну на Тернопільщині). На с. 165 в Краєзнавчому альманасі – календарі на 2001 рік „Теребовлянщина" (Тернопіль, „Збруч", 2001) є фотографія лірника із підписом: „Славний на весь Теребовлянський повіт – лірник Іван Рибак з Різдв'ян. Фото 1934.(Це мабуть до статті Василя Губ'яка „Кобзарські традиції у Галичині", поміщеній в цьому альманасі, але в тексті згадки про цього лірника нема).

Літ.: Фото лірника Рибака Івана (1921р.) в зборах фольклориста Медведика П.К. (с.Великий Глибочок): Краєзнавчий альманах-календар на 2001р. „Теребовлянщина", упорядник Григорій Кушнерик. – Тернопіль: Збруч, 2001. – С.165.

РИБАК Катерина Анатоліївна (18.04.1994, м.Хотин Березнівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 2009 закінчила Березнівську ДМШ (клас викладача Несен А.М.). У 2010 вступила у Рівненське музичне училище Рівненського гуманітарного університету (клас викладача Топоровської Г.М.). Учасниця ІІ обласного фестивалю-конкурсу бандуристів ім. А.Грицая (м.Рівне, 2008), обласного конкурсу виконавців на народних інструментах (м.Рівне, 2009). Неодноразово брала участь у складі капели бандуристів музичного училища у концертах міста та області.

РИБАЛКО Ігнат Степанович (29.01.1919, с. Ямне нині Велико-Писарівського р-ну Сумської обл.) – бандурист. Закінчивши семирічну школу працював трактористом в колгоспі „Жовтнева революція", допомагав батькам. Учасник Великої Вітчизняної війни. З 1953 жив в Великій Писарівці, працював в сільпо та в автогаражі малярем. З бандурою познайомився в 1954 в кобзаря Єгора Мовчана, з яким потім довго дружив. У нього ж навчався грати і співати (голос баритон). Часто виступав в клубі, грав на весіллях, на вулиці. Учасник усіх районних оглядів та фестивалів. Брав участь у фестивалі присвяченому Ленінському ювілею.

В репертуарі І.Рибалко українські народні історичні пісні „Про Морозенка", „Про Байду", пісні на слова Т.Шевченка, ліричні („Не питай чом у мене заплакані очі", „По садочку ходжу"), жартівливі („Ой під вишнею, під черешнею", „Раз приходжу я додому"), російські народні пісні („Меж крутых бережков", „По диким степьям Забайкалья"), твори радянських композиторів („Дан приказ ему на запад", „Три танкиста", „Марічка", „Пісня про рушник") та інші.

Літ.: Сірко М., лист до Жеплинського Б. від 16.11.1971; Безкишко М. Смотр народних талантов.// Газ. „Красное знамья" (Велика Писарівна) від 2.12.1969 – (фото).

РИБАЧЕНКО Петро – кобзар, а згодом священик з Вінниччини. В нього придбав бандуру бандурист Павлусенько.

Літ.: Лист Павлусенька від 4.06.1989.

РИБАЧУК Алла Костянтинівна (9.03.1968, м.Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1982 закінчила Дубенську ДМШ, у 1987 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Працювала викладачем бандури у Дубенській ДМШ, нині – у Рівненському міському палаці дітей та молоді.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 80.

РИБАЧУК Леоніда Петрівна (22.02.1947, с.Журавники Горохівського р-ну Волинської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1965 закінчила Горохівську ДМШ, у 1967 – Луцьке культосвітнє училище (клас викладача Р.П.Гіщинської). З 1970 викладач бандури у Дубенській ДМШ, з 1993 – Мирогощанської школи мистецтв Дубенського району. Учасниця капели бандуристів в училищі, тріо бандуристів Дубенського будинку культури. Її учні – Людмила Самолюк – закінчила Львівську консерваторію; Алла Рибачук – Рівненський інститут культури; Наталія Ленінська – Харківську консерваторію; Людмила Драніс – Рівненський інститут культури, викладач Дубенського училища культури; Аліна Ковальчук – РДІК, директор Оженинської ДМШ. Більше 120 бандуристів навчалось у її класі.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С.80-81.

РИБАЧУК Ольга Анатоліївна (с.Здовбиця Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 1999 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача В.О.Крищук), у 2003 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свентах). Студентка РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 80-81.

РИБАЧУК (Рибачок) Степан Федорович (кін. XIX ст. – XX ст.) – лірник з Любомильського р-ну Волинської обл.. Був відомим лірником, в нього вчився грати на лірі лірник Власюк Іван Харитонович з сусіднього села Кримно.

Літ.: Кирдан, Омельченко, 1980, – С.67.

РИГОРЕНКО Микола (?–?) – кобзар XIX ст. із слободи Красний Кут (тепер смт. Краснокутськ Харківської обл.). Грав з молодих літ, придбавши кобзу в одного запорожця. Від нього записував думи збирач

Рибачук Алла Костянтинівна

Рибачук Леоніда Петрівна

Рибачук Ольга Анатоліївна

Рихлюк (Чабанова) Лариса Ігорівна

Рій
Катерина Володимирівна

Ришевич
Мар'яна Миронівна

Ріжко
Марія Степанівна

Рідкобородий
Степан

фольклору – фольклорист лікар з Лубен – М.В.Ніговський (Нєговський). В репертуарі – думи „Хвесько Ганжа Андибер", „Маруся Богуславка", „Козацьке життя", „Корсунська перемога" (опубл. 1856 П.Кулішем у „Записках о Южной Руси"), „Плач невільників на турецькій каторзі".

Літ.: Куліш П. Записки о Южной Руси, т.І, СПб, 1856, С.199; Лавров Ф.І. Кобзарі. – К., 1980, – С.55-56; Кирдан Б.П., Омельченко А.Ф. Народні співці-музиканти на Україні. – К.: Музична Україна, 1980. – С.13; Українські народні думи та історичні пісні. К., 1955.

РИДВАНСЬКИЙ Севастян Сидорович (19.12.1906 – 4.03.1981) – кобзар і майстер бандур з Балти на Одещині. Ще юнаком воював проти банд в загоні Дячишина, потім в одному із ескадронів Котовського, де веселив своїми піснями бійців. Про нього згадує в „Баладі про диво-кобзу" Іван Немирович:

Коні били копитами,
І курився шлях.
Між котовцями Ридванський
З кобзою в руках.
Кобза в нього – просто диво,
Де її здобув?
Він на ночви дерев'яні
Струни натягнув.

Виконував тоді переважно давні народні пісні (голос – баритональний тенор). Після курсів механізаторів працював у машинотракторній станції з ремонту двигунів, в школі навчав дітей різьби по дереву. Учасник Великої Вітчизняної війни. Був двічі поранений. В післявоєнний період повернувся до визволеної Балти, працював майстром-універсалом. В цей час разом з кобзарем І.Я.Шаргородським створили новий зразок бандури, яка мала три голосники: великий – навпроти басів, менший – у горішнім кінці малої октави, малий – між другою і третьою. А металевий підструнник замінено дерев'яною кобилкою. Далі працював над вдосконаленням бандури, надавав бандурі трикутникоподібну форму (якби перевернута арфа) – це посилює звучання інструменту. Пошуки тривали: Ридванський надавав різних форм отворам-резонаторам, які майстер переніс на задню частину бандури, міняв кріплення струн, форми підставки-кобилки і т.д. Кожна невелика серія бандур істотно чи ні, але відрізнялись чимось від попередньої. Бандури Ридванського знайшли визнання і розходились по Україні. Найбільше бандур виготовив для капели бандуристів районного будинку культури, яку організував разом з Ридванським і якою керував учитель-пенсіонер І.Я.Шаргородський.

Літ: Малюта І.Т. Кобзар із Балти. – НТЕ, №3, 1986. – С.82-84; Немирович І. Взяв би я бандуру, К., 1986. – С. 5.

РИЛЬСЬКИЙ Максим Тадейович (1895 – 1964) – поет, мистецтвознавець, академік АН України (з 1943) та АН СРСР (з 1958). В своїх творах згадує кобзарів та бандуристів, з якими багато спілкувався.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С. 355.

РИНДЯ Грицько Семенович – кобзар з м.Кролевець Сумської обл. Учасник наради кобзарів і лірників при Інституті Укр. Фольклору АН (прибув 15.04.1939). В час наради за ним був закріплений науковий працівник Бондаренко А.С.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 36-3 (325).

РИХЛЮК (Чабанова) Лариса Ігорівна (10.05.1962, м.Рівне) – бандуристка, педагог, солістка-виконавець, член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь. У 1976 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М.Лисенка (клас викладача Л.В.Фусик), у 1983 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1988 – Львівську консерваторію ім.М.Лисенка (клас професора В.Я.Герасименка). Викладач бандури Луцького музучилища. Учасник конкурсів гри на народних інструментах у містах Ланкастер (Англія, 1994) та Тейні (Шотландія, 1996), фестивалів фольклорної пісні і танцю у м. Монтіньяка та Гіньйон (Франція, 1992), у м.Люнебург (Німеччина, 1992), Бретстейз Сомунг (Англія, 1993), Люхів (Німеччина, 1994, 1996), Дрезден (Німеччина, 1995), Біллінгем та Мільтон-Кейз (Англія, 1995). Учасниця міжнародного конкурсу ім.Лесі Українки (Луцьк, 1996).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 81.

РИШЕВИЧ Мар'яна Миронівна (11.05.1987, м.Городок Львівської області) –бандуристка. У 2006 закінчила Львівське училище культури і мистецтв. Навчається у Рівненському державному гуманітарному університеті (клас викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 81.

РІДКОБОРОДИЙ Степан (поч. ХХ ст., станиця Канівська – ?) – кубанський бандурист. Народився в заможній родині в ст. Канівська на Кубані. Закінчив Краснодарський робітничий фак-т та Краснодарський с.-г. ін-т. Опанував школу кобзарства у М.Варрави та С.Жарка. Учасник ансамблю бандуристів Краснодарського клубу „Нацмен". Активно виступав як соліст та ансамбліст, зокрема на міському і крайовому радіо. Високу оцінку кобзарському мистецтву Рідкобородого дали бандуристи В.Лазаренко (1900-1994), М.Варрава та К.Німченко (1903-1980). За свідченням В.Лазаренка, загинув у катівнях НКВД.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.279, 294.

РІЖКО Марія Степанівна (18.11.1964, с.Острів Сокальського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1983 закінчила з відзнакою Дрогобицьке музучилище, у 1991 – Рівнен-

ський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Теребовлянській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г., – С. 81.

РІЙ Катерина Володимирівна (19.02.1963, с.Грусятичі Жидачівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка і керівник ансамблів народних інструментів. В 1980 вступила в Івано-Франківський музичне училище ім.Дениса Січинського, закінчила в 1984 (клас Марії Василівни Панчишин).

РОГОЗЯНСЬКИЙ Гнат – кобзар-воїн козацький з Харківщини, який був осліплений татарами чи поляками (1), (2), (3).

Літ.: Колеса Ф. Про генезу укр. нар. дум. – Львів. 1921. – С.116; Черемський К. Кобзарі і лірники поводирі козацьких душ // Укр. козацька держава. Ілюстрована історія українського козацтва. К.2004, С.1025; Ваврик – С. 14.

РОДАК Оксана – молода визначна бандуристка з Канади, одна із керівників курсів вивчення гри на бандурі в Мюнхені (Німеччина). В липні 1988 на пописі після закінчення курсів виконувала „Львівський етюд".

Літ.: Бандура, №27-28, січень-квітень, 1989, – С.44.

РОДНЯНСЬКИЙ Сергій Михайлович – кобзар-бандурист (баритон) початку XX ст.. Працював в різних культ установах м.Одеси, мав вищу освіту. Створив (мабуть першу) в м.Одесі капелу бандуристів, яка „грала не в унісон, а симфонічно". Дата народження та смерті не встановлена.

Літ.: Роднянський С.М. Нотатки про заснування капели бандуристів в м. Одесі, 1928.

РОЗУМОВСЬКИЙ (Розум) Олексій Григорович (28.03.1709, с.Лемеші нині Козелецького р-ну Чернігівської області – 17.07.1771) – придворний козак-бандурист. Народився в сім'ї реєстрового козака Розума. Завдяки своєму голосу потрапив до придворного хору в Петербурзі. Був також бандуристом (в кого вчився грати на бандурі не встановлено). Дуже майстерно виконував на бандурі різні твори, викликаючи загальне захоплення придворної знаті.

В 1741 брав активну участь у двірцевому перевороті, в результаті якого царський престол захопила Єлизавета Петрівна. Дістав високі чини (камергера, генерал-фельдмаршала, тощо) та земельні наділи. Офіційних постів в уряді не займав, але мав великий вплив при дворі. Підтримуючи тісні зв'язки з козацькою старшиною, не раз добивався для неї пільг і привілеїв, сприяв відновленню гетьманства на Україні і призначенню гетьманом свого брата козака Розумовського. Після смерті Єлизавети Петрівни політичної ролі не відігравав.

Літ: Энциклопедический словарь Броггауза, т.IV, С.880; УРЕ, т.XII, С.332; Гуменюк, 1967, С.77.

РОЖКО Іван Іванович (1890 – 1946) – токар Конотопського КВРЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

РОЖКО Каленик – бандурист XIX ст., від якого П.Куліш 22.07.1845 в шинку с. Борозенці під Ромнами записав думу „Удова". Вона надрукована у збірці К.Грушевської „Думи" т.II, 1931.

Літ.: Корпус дум, т.II, – С.240-241; Думи. (Упорядкування та примітки Г.А.Нудьги) // Радянський письменник, К., 1969, - С.344.

РОЖКО Пилип Петрович (1887– 1937) – працівник нар. освіти, регент. Один з ініціаторів відродження кобзарського мистецтва в Конотопі, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62

РОЖЧЕНКО (Рожко) Пилип Порфирович (1889, м.Конотоп – 1933). Задовго до революції підтримував разом з О.Нечипоренком зв'язок з революційно-демократичними колами міста та підпільними організаціями. В 1905-1907 брав участь у революційних виступах робітників. Грав в конотопських ансамблях бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1970.

РОЙ – переїхав на Дніпропетровщину і керував в клубі робітників побутового обслуговування ансамблем бандуристів..

РОЙ (XIX ст.) – лірник з хутора Лайзаря Лубенського пов. Брав учнів.

Літ.: ІМФЕ. Фонди.

РОКІТЕНЕЦЬ (Мирук) Тамара Тихонівна (22.01.1955, м.Рівне) – бандуристка, педагог, керівник, заслужений працівник культури України (2006). Навчалась у музичній студії-практики при Рівненському музучилищі, у 1975 закінчила Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1988 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ). З 1975 – викладач бандури, у 1975-2001 – керівник зразкової дитячої капели бандуристів Рівненської ДМШ №2. Чимало її учнів закінчили середні та вищі мистецькі заклади. Була активним учасником капели бандуристів обласного Будинку самодіяльності профспілок (керівник А.Ю.Грицай), працювала концертмейстером цього колективу. Має власні обробки та аранжування творів для капели бандуристів. Учитель методист (2005), Голова Рівненського осередку Союзу українок (2006), голова осередку Української народної партії, виборола звання „Жінка року" (2003), переможець конкурсу міжнародного рейтингу „Золота фортуна" серед працівників культури. Регент

Рихлюк (Чабанова) Лариса Ігорівна

Рокітенець (Мирук) Тамара Тихонівна

Романюк Анжела Леонідівна

Романюк Марія

Рудас Іван Лукич

хору „Молитва" кафедрального собору. Підготувала і видала збірники „Співайте, Богові нашому співайте", „Дівчина грає на бандурі" „З пісень вінок Тобі, сплітай".

Літ.: Дацков А. Унікальний музичний вечір з Тамарою Рокітенець. // Рівне плюс. – 1997.-21.листопада; Піяр Т. Щасливий дар душі. // Волинь.–Рівне. – 1998.-24 квітня; Дацков А. Педагог і митець. // Вісті Рівненщини. – 2000. – 7 червня; Дацков А. Її душа – бандура. // Сім днів. – 2000.–23 червня; Піяр Т. До струн бандури пригорнись. // Волинь.–2001.-14 грудня; Урочистості в Тинному. Інформ відділ РУХу // Волинь.–2002.-23 серпня; Мізюк І. Світло бандури. // Волинь.–2003.–10 січня; Гаврилюк Л. Від родини – доля України. // Волинь. – 2003.-24 жовтня; Співайте, Господові нашому. // Духовна нива.– 2003.–листопад; Гаврилюк Л. Співайте, Богові нашому, співайте. // Волинь.–2003.–28 листопада; Піяр Т. З пісень вінок тобі сплетем. // Духовна нива.–2005; Латиш Т. Посвята у кобзарики. // Волинь.–2006.– 3 березня; Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 81-82.

РОМАН – лірник із Калинівки Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. Лирники. – „Киевская старина" 1889, т. XXVI. С. 634-653

РОМАНЕНКО Іван (1794-1854) – кобзар з с. Британи Борзненського пов. на Чернігівщині. М.Білозерський на початку 1850-х років записав від нього „Козака Голоту", „Хведора безрідного, бездольного".

Літ.: Гримич М. Виконавці українських дум. // Бандура, №77, січень-червень, 2002, С.12.

РОМАНІВ Олексій Іванович (1912, м. Красноград на Харківщині) – один з організаторів ансамблю бандуристів, організованого Ю.Сенченком в с. Наталино Красноградського району. (1952). В складі ансамблю, реорганізованого в 1955 в оркестр українських народних інструментів, брав участь в районних, обласних та республіканських оглядах і конкурсах. Виступав на Декаді українського мистецтва в Москві. В репертуарі твори радянських композиторів та народні пісні.

Літ.: Чуб Г., лист до Жеплинського Б. від 10.05. 1971.

РОМАНОВ Н. – бандурист. Учасник оркестру укр. нар. інструментів при Харківському Палаці піонерів (1934-1935), яким керував Л.Гайдамака. Мав великі досягнення в опануванні техніки гри на бандурі.

Літ.: Бандура, №17-18, 1986, липень-жовтень, – С.9.

РОМАНЮК Анжела Леонідівна (16.02.1972, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1987 закінчила Бродівську дитячу музичну школу, у 1991 – Луцьке музичне училище, у 1996 – Рівненський інститут культури (нині Рівненський державний гуманітарний університет), клас доцента З.А.Сингаєвської. Лауреат міжнародного конкурсу „Золоті трембіти", учасник міжнародного конкурсу бандуристів ім. Гната Хоткевича (Київ, 1993), фестивалю „Пісні над Горинню" (Рівне, 1996), фестивалю української пісні в Польщі.

Літ.: Григоренко В. Творчий звіт інституту. // Вільне слово. – Рівне.-1995.– 31 травня; Принесли нам дари. // Наше слово. – Варшава. – 1994.–13 лютого; Столярчук Б., Топоровська Г., – С.82.

РОМАНЮК Марія – учасниця капели бандуристів „Струмок" ПК м.Новий Розділ Миколаївського р-ну на Львівщині, якою керували Богдан та Роман Жеплинські. Добре грала в капелі на цимбалах.

Літ: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – С.57.

РОМАНЮК Тиміш (XX ст.) – лірник з с. Михнів Заславського пов. У нього в 1926 вчився лірницького мистецтва Антон Витвицький.

Літ.: Лист Ошуркевич О.Ф. до Жеплинського Б. від 25.06.2002р.

РОСИНСЬКИЙ Кирило Васильович (1776, м.Новомиргород Херсонської губернії -12.12.1825, и. Катеринодар.) – кубанський кобзар-бандурист.

Літ.: Польовий Р.П. Кубанська Україна. К.:Діокор. 2002.-С.166; Нирко О.Ф. – С. 279.

РУБЕЦЬ Олександр Іванович (1837, м. Чугуїв на Харківщині – 16.04.1913) – музикант,бандурист, пропагандист кобзарського мистецтва, композитор. Маючи чудовий голос та музичні здібності, після закінчення Ніжинського ліцею вступив до Петербурзької консерваторії, де навчався вокалу у проф. Катіоні. В 1866 був запрошений на посаду викладача елементарної теорії та сольфеджіо в цій консерваторії. Одночасно викладав спів і теорію музики в жіночих інститутах. З 1880 – професор Петербурзької консерваторії. Написав декілька посібників з теорії музики та хорового співу. На початку 90-х років втратив зір, після чого оселився в м. Стародубі на Чернігівщині (тепер Брянської області). Добре грав на бандурі і активно пропагував кобзарське мистецтво. Протягом усього життя збирав народні інструменти, зокрема зібрав колекцію бандур і був фундатором музею народних музичних інструментів у Петербурзі. Як композитор працював головним чином у жанрі сольної вокальної та фортепіанної музики. Видав збірки народних пісень, зокрема „210 українських народних наспівів", „Збірку українських народних пісень (5 випусків по 20 пісень)", „60 народних пісень".

Літ.: УРЕ, т. XII, С. 416; Дремлюга М. Українська фортепіанна музика, К., 1958, – С.158.

РУДАКОВ Леонтій Григорович – кобзар і лірник із с. Дергачівка Недригайлівського р-ну Сумської обл.. Учасник Республіканської наради кобзарів і лірників при Інституті Укр. Фольклору АН УРСР. Прибув на нараду 15.04.1939. За ним була закріплена науковий працівник Родіна М.С. Від нього в 1939 записані (записи зберігаються в фондах Київського інституту фольклору, мисте-

цтвознавства та етнографії) такі твори репертуару: „Псальма про Лазаря", „Дума про вдову і трьох синів", „Про пристава", „Бичок", „Гопак", „Чоботи" (на лірі зі співом).

Літ.: Фонди ІМФЕ, Ф.14-10/ 1172; Фонди ІМФЕ, Ф. 36-3 (325).

РУДАС Іван Лукич (8.10.1905, с. Помазанівка Кобеляцького повіту на Полтавщині - 20.01.1982, м.Дніпропетровськ) – бандурист, ентузіаст кобзарського мистецтва. З малих літ любив співати, вчився грати на балалайці та мандоліні. В 1926 в м. Полтаві вперше почув гру сліпого кобзаря і з того часу захопився цим мистецтвом. Здобувши педагогічну освіту працював у Дніпропетровську. Багато років брав участь у капелах бандуристів при Палаці культури ім. Ілліча та заводу ім. Леніна, де в основному і вдосконалював свою майстерність гри на бандурі під керівництвом В.Сидоренка та В.І.Мерзленка. В дні святкування 200-річчя від дня народження І.Котляревського їздив з кобзою в Полтаву і грав у хаті-музеї письменника. Написав ряд творів про кобзарів-бандуристів Дніпропетровщини. Учасник Вітчизняної війни, інвалід 2 групи. Пенсіонер, жив в м.Дніпропетровськ. В репертуарі І.Рудаса переважають українські народні пісні („Про Морозенка", „Про Супруна", „ Про Кармелюка"). Грав і твори радянських композиторів.

Літ.: Жеплинський Б. Рудас Іван Лукич. // Кобзарі. Бандуристи. – Львів: Край, 1999.- Листівки з біографіями на звороті; Калинова Д. Народжений з піснею. – Газ. „Зоря" (м.Дніпропетровськ) від 20.ІІ.1963.

РУДЕНКО (Рудиченко) Данило (Олифіренко) – кобзар-бандурист з с.Баби Менського р-ну на Чернігівщині. Вчив Думенка (Думу) Луку. Виділявся своїм голосом, грою та репертуаром. Прожив біля 65 років. Помер перед війною. Кобзар Кулик у 1925 казав, що Руденко (Рудиченко) мав свого часу училище.

Літ.: Виноградський, 1964, – С.54-66; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп. 1, о.з. 191/4.

РУДЗІК Ірина Анатоліївна (9.12.1983) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

РУДКОВСЬКА (Півторак) Ольга Михайлівна (1962, м.Борщів Тернопільської обл.) – бандуристка. педагог. У 1979 закінчила Борщівську ДМШ, у 1983 – Тернопільське музучилище, 1990 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Борщівській школі мистецтв Тернопільської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С. 83.

РУДОБАШТА (Бондарівна) Ф. – бандуристка, учасниця Решетилівського ансамблю бандуристів, яким керував і який організував В.Я.Осадько.

Літ.: Лист Долгова М.О. (із Дніпропетровська) від 25.05.1992 і фото ансамблю (з 1926).

РУСАЛІВСЬКИЙ Ферапонт (кін. XIX – поч. XX ст.) – кобзар-бандурист із с. Гусакові Звенигородського р-ну Черкаської обл.. Його гру на бандурі ще в дитинстві слухав бандурист Ф.Й.Середенко і під впливом його гри вирішив стати і собі бандуристом.

Літ.: Середенко Г. Кобзар Звенигородщини.// газ. „Місто робітниче" 12.08.2005.

РУСЕНКО Семен Никифорович (14.09.1896, с.Білоцерківка на Полтавщині – 22.01.1989. м.Запоріжжя) – кобзар-бандурист. Шукаючи кращої долі його батьки вирішили поїхати в Сибір, де й загинули. Семен із старшим братом і сестрами повернувся в рідну Білоцерківку, та дорогою хлопець захворів і втратив зір. Важкими були дитинство і юність Семена. Прагнув навчитися щось робити. Сорочинські кобзарі, учні і побратими відомого М.Кравченка, буваючи в Липняках зупинялись у Семена Никифоровича, полонили його красою і величчю кобзарських пісень. Під їх впливом і навчився грати на бандурі самотужки. Бандуру придбав у кобзаря П.І.Гудзя. Згодом Русенко набув хорошої техніки гри і дуже вміло виконував багато народних історичних ліричних, жартівливих пісень. Перед війною декілька років виступав в клубах Чернігівщини. Мав великий успіх. Готувалась добірка його пісень. Його запрошували до Києва, але перешкодила війна. В час окупації грав на базарах (зокрема в Хоролі) патріотичні пісні. Кликав до помсти за розстріляних та замучених. Разом з кобзарем Андрієм Саранчою Русенко грав на ярмарках і базарах. Жив в с. Строкачі Семенівського р-ну Полтавської області. Отримував від колгоспу „Прогрес" заслужену пенсію. З своїм кобзарським репертуаром часто виступав. Мав власні твори, серед них „Коли панська влада зникла" (1968), „Слава Леніну-вождеві" (1968) та інші. В репертуарі кобзаря багато історичних пісень („Гей, б'є не оглянеться пан Базилей", „Пісня про Байду", „Байда Вишневецький", „Максим Залізняк", „Гонта в Умані", „Про Кармалюка", „Про Бондарівну"), а також пісні радянських композиторів. Похований в Запоріжжі на Кочубеївському цвинтарі. – Квартал 100, ряд 3, могила 5. Дружина його Уляна Максимівна померла 14.06.1987, похована поруч.

Літ.: Жеплинський Б. Русенко Семен Никифорович. // Кобзарі. Бандуристи. – Львів: Академічний експрес, 1997, Набір листівок з біографіями на звороті.

РУСОВ Олександр Олександрович (7.02.1887, Київ – 8.10.1915, там само) – земський статист, етнограф і фольклорист, дослідник кобзарського мистецтва. Закінчив 1868 Київський університет. Опублікував праці із статистики, етнографії, фольклористики

Рудковська (Півторак) Ольга Михайлівна

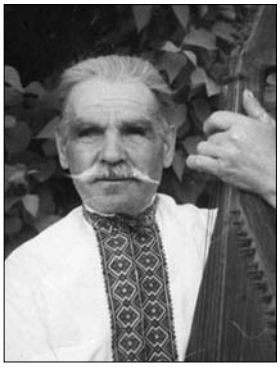

Русенко Семен Никифорович

Рябовол Микола Степанович

Савіцька Оксана Михайлівна

Савлюк Вікторія Петрівна

Савченко (Барь) Опанас

(„Кобзар Вересай й пісні, що виконуються ним". К.,1874; про торбаністів, 1872, про колядки 1907), а також про творчу діяльність М. Лисенка („Киевская старина", 1903).

Літ.: В рокотанні бандур – С. 420.

РЯБОВОЛ Микола Степанович (17,02,1883, ст.Дінська на Кубані – 14,06,1919, Ростов-на-Дону) – бандурист, кубанський козак, інженер. Закінчив Політехніку в Києві і належав до її Української Студентської громади. З Києва в кубанську станицю привіз гарну бандуру, на якій грав в основному „для себе". Член Кубанської Козацької Ради, був вбитий із засідки денікінцями навесні 1919 в Ростові над Доном.

Літ.: У Самчук У. – С. 76; Польовий Р. – Кубанська Україна. – С192.

РЯБОВОЛ Олександр (1897-1942 (1938)) – телеграфіст станції Конотоп. Один із організаторів першої самодіяльної капели бандуристів (при клубі залізничників ст.Конотоп) – філіалу Першої української художньої капели кобзарів. Працював з М.Лісовенком. Підписав протокол про те, що Конотопська капела є філіалом І УХКК в 1925 р.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1970.

РЯБЧУНЕНКО Іван – вчитель Богдана Шарка по бандурі, колишній член капели бандуристів ім. Т.Г.Шевченка.

Літ: Бучинський о. Михайло. Граючи на найбільш народному інструменті Богдан Шарко торкається потаємних струн української душі. // Часопис „Жива Вода", газ. Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ, №12 (167) від 12.12.2008, С.7,15.

РЯДКОВ Арсентій Данилович (біля 1874 -?) – лірник із с.Слободи Новозибківського уїзду Чернігівської губернії. Сліпий, жонатий. Знав лише псальми. Поводир Марко Цикун (около 1887 р. народження).

Літ.: Этнографическое обозрение, кн.III.

С

САБЛУК Михась – лірник. Від нього дослідник лірників Є.Сіцінський записав лірницьку пісню.

Літ.: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля. // НТЕ, 2003, №4, С.75-86.

САБОДИР – лірник

САВЕНЮК Іванна Василівна (1976, м.Ковель Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1991 закінчила Ковельську ДМШ, у 1995 – Луцьке училище культури, у 2000 – РДГУ. Викладач бандури у Маневицькій ДМШ Волинської обл..

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 83.

САВКА – кобзар з с.Ядути на Чернігівщині.

Літ.: Метлинський; Корпус дум, т.I.

САВКА (XIX ст.) – народний лірник в Народичах Овручського пов. на Волині. Лірникував в 70-х роках (1870) XIX ст.. Знав багато дум.

САВИЦЬКИЙ – лірник в с. Сніжок Таращанського повіту від якого записав псальми П.Демуцький („Михаїлу").

Літ.: Гуменюк А. Укр. народні муз. інструменти. К., 1967, С.115; Демуцький П. Ліра та її мотиви К., 1903.

САВІЦЬКА Оксана Михайлівна (12.12.1974, м.Пустомити Львівської обл.) – бандуристка, солістка Львівської філармонії, лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів, член національної спілки кобзарів України, Львів. З 1990 навчалась у Львівському музичному училищі ім. С.Людкевича (клас бандури Н.П.Якимець) і вже після третього курсу вступила у Львівську державну консерваторію ім.М.Лисенка (клас бандури В.Я.Герасименка та клас вокалу Т.С.Дідик). Почала свою концертну діяльність і вже в 1995 стала лауреатом Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах. За відмінне навчання та концертну діяльність була удостоєна стипендії Президента України. У 1998 закінчила з відзнакою Львівську консерваторію і стала працювати солісткою-бандуристкою Львівської філармонії, де працює і тепер. Брала участь у фестивалях: Другому фестивалі бандурної музики (Перемишль, Польща, 1996), Першому інтернаціональному фестивалі народної музики (Сан-Ремо, Італія, 1998), фестивалі „Схід-захід" (Зелена-Гура, Польща, 2000), інтернаціональному фестивалі народної музики (Ланголлен, Великобританія, 2006), а також фестивалях кобзарського мистецтва ім. Ю.Сінгалевича (м.Львів. Україна, 1999, 2001, 2005, 2006). Деякі твори виконує іноземними мовами – італійською, французькою, німецькою, іспанською. У 2007 стала лауреатом I Всеукраїнського фестивалю-конкурсу традицій Холмщини і Підляшшя. Далі виступала у гастрольних поїздках в Австрії, Нідерландах, Бельгії, Франції, Великобританії, Італії, Німеччині, Швейцарії, Данії, Угорщині, Польщі, Югославії, Чехії. Закордонна преса відзначала надзвичайний артистизм співачки, емоційність і красивий потужний голос (з оксамитовою окраскою альт) та досконале володіння бандурою. Репертуар бандуристки багатий і різноманітний: твори класиків, українських та закордонних композиторів, але основу складають укр. народні пісні. Виступала на лекціях-концертах кобзарознавця Жеплинського Б..

Літ: Гуменюк В. Дівчина з бандурою. // „Неділя", м.Львів, №29(97) від 1.09.1995, С.6; Храмов Г. Крушельницька не зійде зі свого трону. // „Високий замок", м.Львів, №279(2409), 4.12.2002, С.5; Данько І. Львівське ретро. // „Голос народу", м.Пустомити Львівської обл., №9(1021), 4.03.2006, С.4; Гуменюк В. Пісенні вершини Оксани Савицької. // „Голос

народу", м.Пустомити Львівської обл., №45(1163), 8.11.2008, С.5; Nowacki Michal Romantyczna Barcarolla. // „Glos" №20(431), 7.05.2007, С.11.

САВЛЮК Вікторія Петрівна (6.01.1967, м. Дніпропетровськ) – бандуристка, педагог. У 1984 закінчила Дніпропетровську ДМШ, у 1988 – Дніпропетровське музучилище, у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Викладач бандури Дніпропетровської ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.83.

САВЧЕНКО Дарина Вікторівна – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

САВЧЕНКО (Барь) Опанас (1831, с. Черевки Миргородського пов. Полтавсої губ. – ?) – кобзар. В 1908 вже був покійний. Думи вивчав у кобзаря Федора Гриценка-Холодного, в якого вчився також М.Кравченко і тому манери виконання дум Савченком і Кравченком були дуже подібними. Знав думи „Про трьох братів із Азова", „Про бурю на Чорному морі", „Про Івана Вдовиченка". А О.Сластіонові співав думи „Про вдову" і початок думи „Про сестру і брата". Художник О. Сластіон зробив два портрети О.Савченка (1902 і 1904). Жалівся на переслідування кобзарів урядниками та жандармами. Казав: „Ех що ж нам усюди буває від тих городових, урядників, станових тощо. І струни тобі на бандурі порве і бандуру грозить поламати".

Літ.: Жеплинський Б. Савченко (Барь) Опанас. // Кобзарі. Бандуристи. – Львів: Академічний експрес, 1997. – Листівки з біографіями на звороті; Киевская старина. т. LXXVII; С. 313-314; ІМФЕ, Фонд Бєлозерського, Ф. 3-6 / 376, „О. кобзарях и список кобзарей"; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1.,о.з. 191/1; Лавров, 1980, С.35; Сперанський, 1904; Колесса, 1913,1969; Портрети О.Сластіона.

САВЧЕНКО Іван Андрійович (24.06.1896, м. Харків) – бандурист. За фахом кравець. Під впливом виступів Т.І.Добродієва в 1930 придбав бандуру в майстра Снігірьова і самостійно навчився грати, а згодом набув гарної техніки гри (голос мав не сильний). Ентузіаст кобзарського мистецтва. Виконував твори „Зібралися всі бурлаки", „Ой п'є Байда", „Думи мої", „Кину кужіль" та багато інших. Деколи грав разом з О.А.Процем. Жив в Харкові. Останні роки через хворобу (параліч руки) не грав.

САВЧИН Оксана Миронівна (1976, м.Самбір Львівської обл.) – бандуристка. У 1995 закінчила училище культури, у 2000 – РДГУ (клас старшого викладача З. А. Сингаєвської). Працює у Самбірському будинку учнівської молоді Львівської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.83.

САВЧУК Галина – бандуристка. Вчилась у відомої бандуристки і педагога Раїси Кузьменко. Лауреат І-ї премії міжнародного конкурсу.

САВЧУК Олександр Олегович (5.03.1984, м. Харків – бандурист. Отримав вищу технічну освіту. Зараз викладач кафедри теорії культури і філософії науки ХНУ ім. В.Н. Карабіна. Готує дисертацію на тему „Слобідське традиційне співоцтво як світоглядна система". З 2004 року – братчик Харківського кобзарського цеху, майстер кобзарських інструментів. Науку гри на старосвітській бандурі отримав від К. Черемського. Виконує традиційний репертуар: псальми „Всякому городу нрав і права", „Ісусе прекрасний", „Кто кріпко на Бога уповая", кант „Святому Георгію", історичні пісні „Про Морозенка", „Про Супруна" та інші.

САГАНЮК Марія Володимирівна (28.09.1984, с.Лопатин Львівської обл.) – бандуристка, педагог. У 1982 закінчила Львівське училище культури, у 1986 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури у Радехівській дитячій музичній школі Львівської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.83-84.

САДОВСЬКИЙ Генадій – кобзар, воїн армії Української народної Республіки, в'язень і засланець на Соловках. Він „діставав бандуру і ліричним баритоном співав історичних пісень чи якусь думу козацьку". „Інколи Генадій сидів і складав пісні та грав їх на бандурі. Від нього пісень тих учились інші і співали їх на Соловках на Біломорсько-Балтійському каналі і у всій Східній Фінляндії."

Літ.: Самчук У., 1976, – С.48.

САЙ Юрій Степанович (5.09. 1964, м. Львів) – учасник капели бандуристів „Карпати". Освіта середня. Брав участь в художній самодіяльності в школі: хор, вокальний ансамбль «Веселка», ВІА, виконував соло, дуети. В 1984 –1990 рр. – учасник народного ВІА «Струмочок». Соліст. З 1994 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати». Тенор. Вчив його грати на бандурі Я.Хархаліс. Виконував тріо в Божественній Літургії Івана Золотоустого та дует «Стоїть гора високая» на слова Л.Глібова.

Літ. : Приватний архів Жеплинського Б.

САЙКО Борис (? – загинув на війні) – слюсар Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

САЙКО Тарас – молодий бандурист зі Львова. Навчався в Львівській консерваторії по класу бандури. Часто виступав з товаришем Кузьмичем Тарасом.

САКОВЕНКО Федір – кобзар XIX ст. з с. Розбишівка Гадяцького пов. Полтавської губ. Співав думи „Про Хмельницького і Барабаша", „Про Азовських братів", „Про Голоту".

Савчин Оксана Миронівна

Саганюк Марія Володимирівна

Сай Юрій Степанович

Сакума Чарлі

Салагай Марія Петрівна

Салата Дмитро

Самокишин Іван Романович

Самокишин Микола Романович

В. Яновський в 1873 згадував про нього як про покійного.

Літ.: Ухач Охорович; ЗЮЗО, 1875, II., С. 112; Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з. 191, л.233; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з. 191, л.242.

САКУМА Чарлі (Сакумачук) (м.Токіо) – бандурист, японець. Живе в Едмонтоні Канада. Грає на бандурі, носить козацькі вуса, „заплітає" гопака, а під час виступів приклеює собі до голови оселедця. Почав освоювати бандуру самотужки. Перший вчитель гри на бандурі Юліян Китастий. Потім декілька років вчив його грати на бандурі д-р Андрій Горняткевич. У Львові та під час літніх вишколів та у США учителями бандури були Тарас Лазуркевич та Олег Созанський. У 2007 Сакума Чарлі виступав у Львівській філармонії на ювілейному вечорі проф. В.Герасименка. Захоплюється українським народним фольклором – піснями, танцями, музикою, стравами, кухнею,

Літ.: Олена Гудз. Чарлі Сакума „У попередньому житті я був українцем, козаком". // газ. „Свобода", США, №43, п'ятниця, 23 жовтня 2009 р.

САЛАГАЙ Марія Петрівна (28.08.1951, м. Львів) – бандуристка, заслужена артистка України. В 1962-1967 навчалася в музичній школі №1 м. Львова по класу бандури (педагоги Ніна Байко, Дарія Діденко). Ще навчаючись у музичній школі була учасницею ансамблю бандуристів при Львівській консерваторії. В 1968 вступила до Львівського музичного училища (педагог Гальчак Ганна Іванівна). З 1973 – артистка тріо бандуристок Львівської філармонії разом з М.Серняк та Н. Хомою. З 1975 – викладач класу бандури Львівської музичної школи №5. З 1981 впродовж 20 років була учасницею тріо бандуристок „Червона калина" під кер. М.І.Сороки. Учасниця походу „Останнім шляхом Кобзаря".

Літ.: Ковальчук Д. Участь кобзарів та бандуристів Львова у Шевченківських концертах. // Тарас Шевченко та кобзарство: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 14-16 квітня 2010. – Львів, 2010. – С.150—154; Останнім шляхом Кобзаря. К., Мистецтво, 1990.

САЛАТА Дмитро – бандурист с. Медвин Богуславського р-ну. Сам робив бандури. Одна з бандур роботи Д.Салати виготовлена в 1939 зберігається в Богуславському історико-краєзнавчому музеї у відділі „Голодомору". Грав в ансамблі бандуристів, який організував вкінці 20-х років директор Медвинської школи Захар Миколенко. Самі майстрували інструменти і своєю грою розважали односельців. Наймолодшим і дуже талановитим учасником цього ансамблю був Андрій Митяй. Репресований 1938. Є фото в Переяславському музеї.

Літ.: П.Гогуля П. Медвинські кобзарі. // газ „Вісті Богуславщини", м.Богуслав; З картотеки Слюсар С.А.

САЛО Орест – учасник капели бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та ПК. Заводу „Львівсільмаш" (м.Львів), якими керували Богдан та Віра Жеплинські. Добре освоїв гру на цимбалах. Виступав в складі ансамблю народних інструментів капел бандуристів. Капела нагороджувалась почесними грамотами та дипломами.

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами. – С.229, 232.

САМІЙЛЕНКО Дмитро Павлович (1908, с. Великі Сорочинці на Полтавщині) –бандурист. Грав у капелі бандуристів м. Шишаки, а відтак подорожував з Миргородською капелою бандуристів у складі якої приєднався в 1944 до Державного українського народного хору. У післявоєнний період, разом з іншими кобзарями організував ансамбль бандуристів при Конотопському крупяному заводі. Виступав і в складі інших ансамблів.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзаря слухають в цехах. // НТЕ, 1967, №5; Ф. Глушко, лист до Б. Жеплинського від 16.03.1971.

САМІЙЛЕНКО Кіндрат – кобзар з с. Волиця (можливо Володкова Дівиця) на Чернігівщині.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Ф.688, о.з. 191. л.237.

САМІЙЛЕНКО Марко – лірник родом з Київщини, а може й Лівобережжя, перейшов на Полісся і заснував там свою школу. На Волині оселився десь вкінці 1860-х років. Від нього Томачинський В. записав оригінальний варіант думи Коновченко.

Літ.: Томачинський В. Марко Самойленко и его думы. //„Киевский телеграф", 1873, №59; Укр. народні думи, т. І корпусу, вступ К.Грушевської, ДВУ, 1927.

САМІЙЛО – кобзар Зінківського пов. на Полтавщині.

Літ.: ІМФЕ Ф.11-4, о.з.592, л.54,55.

САМІЙЛО Грунський – кобзар з с. Грунське Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4. о.з.1013, л.4.

САМОКИШИН Іван Романович (? – 1968, США) – бандурист, старший син полковника армії УНР Романа Самокишина. Жив і працював у США, де був активістом культурно-мистецького життя української громади. Мав чудовий голос, зокрема співав у капелі бандуристів ім. Т.Шевченка в Детройті.

Літ.: Шевченко М., Никифорів Л. Полковник армії УНР. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2007, С.15 (фото), 16 (фото), 28.

САМОКИШИН Микола Романович – бандурист, співак. Молодший син полковника армії УНР Романа Самокишина. Живе у США, активіст культурно-мистецького життя українців у США. Маючи чудові вокальні дані виступав з капелою бандуристів ім. Т.Шевченка з Детройту.

Літ.: Шевченко М., Никифорів Л. Полковник армії УНР. – Івано-Франківськ: „Нова Зоря", 2007, С.15, 16, 18 (фото), 28.

САМОКІШИН М. – бандурист ансамблю бандуристів в Америці.

Літ.: Бандура, №29-30, липень-жовтень, 1989, С.2.

САМОЛЮК Людмила Андріївна (2.07.1960, м.Дубне Рівненської обл.) – бандуристка. У 1975 закінчила Дубенську ДМШ (клас викладача Л. П. Рибачук), у 1979 – Рівненське музучилище (клас викладача А. Ю. Грицая), у 1984 – Львівську консерваторію ім. М. В. Лисенка (клас викладача В. Я. Герасименка). Живе і працює у Львові.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 84.

САМОН – кобзар з Валківського пов. Харківської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.234.

САМОНОВА Наталія – Викладач бандури у Деражненській ДМШ Костопільського р-ну Рівненської області. У 2005 закінчила РДГУ (клас викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 84.

САМОФАЛОВ М. – бандурист, заслужений артист УРСР, соліст Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.39.

САМСОН – лірник із Валківського повіту. Його знав Зозуля.

Літ.: Крист Е. „Кобзари и лирники Харьковской губернии".

САМСОНЮК (Зінькова) Оксана Володимирівна (4.05.1973. м. Рівне) – бандуристка, педагог. виконавець. У 1988 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т. Г. Рокітенець). У 1992 – Дубенське училище культури (клас викладача Л. М. Федосової). Учасниця ансамблю народної музики „Віночок" (керівник О.І.Кривенчук). З 1994 – викладач бандури та учасниця тріо бандуристок Мирогощанської школи мистецтв.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.84.

САНДЖАРСЬКИЙ Пилип Семенович – кобзар.

Літ.: Піцик Ольга Василівна згадувала про нього в телефонній розмові 26.08.1992; Згадував про нього Баран М.Н..

САНЖАР Євген Константинович – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993, С.59-62.

САНДРАШЕВСЬКИЙ Юхим – талановитий кобзар із Ромен. Мав учнів, зокрема „повінчав з бандурою" Андрія Шута з-під Сосниці на Чернігівщині. Рідко бував при домівці, а більше мандрував („по всіх усюдах"). У Юхима Садрашівського вчився Остап Вересай і з ним обходив „увесь край лівобережний від Богодухова до Кременчука". Помер старий Юхим у полі, поспішаючи на Іллінський ярмарок у Ромни.

Літ.: Бурлака.

САНІН Олександр Геннадійович (Лесь Скрип) (30.07.1972, м. Камінь-Каширський на Волині) – лірник. З 1976 живе у Луцьку; після закінчення середньої школи в 1989 вступив до Київського театрального інституту. На лірі вчився грати в 1990 у Михайла Хая. Досліджує і відроджує Волинську лірницьку традицію лірника Івана Харитоновича Власюка (з с.Залуття Старовищівського р-ну на Волині). В репертуарі: дума „Про Почаївську Божу Матір" (цікавий варіант), „Сирітка", „Про Біду", „Про приймака", „Панщинонька", „Соцький".

САНКЕВИЧ Єрмолай – в 1738 в Глухові було засновано музичну школу для навчання здібних дітей партесного співу і струнної музики на різних інструментах, зокрема „на гуслях и на бандуре с тем, чтобы лучших из них посылать ко двору". З цього видно, що бандура в ті часи була популярною не тільки на Україні, але і в Росії. Бандура користувалася попитом при царському дворі. В мемуарній літературі як придворні музики при дворі Петра І згадуються кобзарі Іван та Денис, а також бандурист Єрмолай Санкевич.

САПОЖНИК Яків – лірник із села Грижани Горошківської волості Житомирського повіту. В 1899 фольклорист Василь Кравченко у селі Грижани записав від нього текст-варіант думи „Про Коновченка".

Літ.: Бандура, №37, січень-червень, 2002, С.13: Труды общества исследователей Волыни. т.V; Квітка К. Професіональні народні співці й музиканти на Україні. К,, 1924; Ошуркевич О.Ф. Лірницька традиція на Волині (друга половина XIX – поч. XX ст.). Житомирщина на зламі тисячоліть. Науковий збірник „Велика Волинь" Праці Житомирського науково-краєзнавчого Товариства дослідників Волині., т.21.- Житомир, 2000.- С.279-280; Родовід, К, 1992, №4, С.25.

САРАНЧА Андрій – незрячий кобзар XX ст. з Лубенщини. Був дуже талановитим, мав прекрасну техніку гри на бандурі і користувався великою пошаною та популярністю серед глядачів. В репертуарі переважали народні пісні. Особливо вдало виконував жартівливі пісні. Вмів швидко складати різні гуморески і сатиричні куплети за що був страчений фашистами в час Вітчизняної війни.

САФАНДУЛЬКА Грицько – лірник, учитель в 60-х роках XIX ст. школи лірників в Сатанові біля Радзивілова (Галичина).

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1., о.з.192 / 2.

САХНО Валентин Федорович – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. С.59-62.

Самолюк Людмила Андріївна

Самонова Наталія

Самофалов М.

Самсонюк (Зінькова) Оксана Володимирівна

Саченко Андрій Свиридович (зліва)

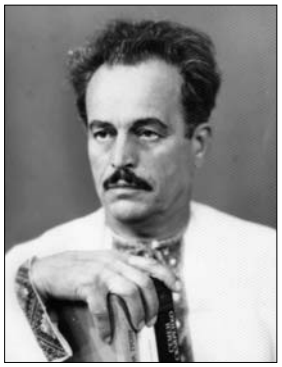

Сахно Валентин Федорович

Свентах Тетяна Василівна

Свідерський Юрій і Свідерська Анфіса

САХНО Григорій – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

САЧЕНКО Андрій Свиридович (13.12.1899, с.Моринці тепер Корсунь-Шевченківського р-ну Черкаської обл. – 27.10.1979, там само) – бандурист. Ще малим хлопцем навчився грати на багатьох музичних інструментах (скрипці, гармошці), але найбільше полюбив бандуру, яку довго не міг придбати. Придбавши бандуру, їздив у Київ в Київську капелу бандуристів, щоб показали йому, як строїти і грати на бандурі. Коли в 1965 дочка Андрія Свиридовича поступила вчитися у клас бандури Корсунь-Шевченківської музичної школи від неї поповнював свій репертуар, вдосконалюючи техніку гри. В репертуарі було багато укр. нар. пісень та творів на слова Т.Г.Шевченка. Добре співав, мав гарного тембру голос (тенор). Закінчив церковно-приходську школу, працював на залізниці. В роки війни був на далекому Сході, потім повернувся на Україну і працював у колгоспі. Виступав самостійно, згодом з дочкою, але найбільше з кобзарем О.С.Чуприною та Тарасовій горі в Каневі. Деколи виступали і втрьох: Н.С.Прудкий, О.С.Чуприна і А.С.Саченко (збереглось фото 1973 цього тріо). Виступав разом з О.С.Чуприною на святкуванні 175-річчя Т.Г.Шевченка. Був „майстром на всі руки", знав столярську справу, вмів класти печі, залюбки різьбив по дереву. Похований в Моринцях на дуже старому цвинтарі. На могилі пам'ятник з фотографією кобзаря з бандурою.

Літ.: Лист дочки А.С.Саченка до Б.Жеплинського і заповнена анкета-питальник (1991); „В сім'ї вольній, новій", К., 1989 (є фото А.С.Саченка з О.С.Чуприною); Газ. „Черкаська правда" , 1975 (є фото на якому А.С.Саченко разом О.С.Чуприною грають на Тарасовій Горі.).

САЧОК Микита – кобзар з с. Степанівка (Путивль. пов.?). Знав думи „Про удову", „Про Федора Бериславського".

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського Ф. 3-6/ 376, „О кобзарях и список кобзарей"; Білозерський виписував із Записки Юго-Зап. Отд..П.Р.Г.О. (1874) т.II.

СВЕНТАХ Тетяна Василівна (1. 01. 1962, с. Жолоби Кременецького р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог, керівник, заслужений діяч мистецтв України (2006). Член Національної спілки кобзарів України. У 1976 – закінчила Кременецьку ДМШ (клас викладача Л.І.Бродіна), у 1980 – Тернопільське музучилище (клас викладача Н.Д.Кміть, Г.Я.Кучми), у 1985 – Львівську консерваторію ім. М.В.Лисенка (нині музична академія, клас професора Л.К.Посікіри). З того ж року викладач бандури, у 1985-2005 – керівник капели бандуристів, учасник малих форм ансамблів Рівненського музучилища. Має власні обробки та аранжування творів для капели бандуристів та сольного виконання. Автор книги „Звучи, рідна мово" (Рівне, 2005), програм для музучилища „Методика роботи з капелою бандуристів", „Методика навчання гри на бандурі", „Аранжування для капели бандуристів". Її учні Наталія Крищук, лауреат Українського конкурсу-огляду (1995, I премія), Олена Кошіль, Ольга Налуцишин – закінчили Львівську музичну академію. Наталія Грищук, Тетяна Бурлак, Олена Кошіль – лауреати кобзарських конкурсів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.84-85.

СВИРИДЕНКО Яким Григорович (1904, Полтавщина – 26.11.1942, Дідова Долина біля Валок) – бандурист і педагог. У 1930- 1941 – директор Ков'язької семирічної школи, де викладав також фізику. У 1930-х роках виступав на районній олімпіаді в Валках і в Ков'ягах (в школі) як бандурист і скрипаль. Чудово виконував укр. нар. пісні. За зв'язок з підпільниками під час війни був заарештований гестапо і страчений.

Літ.: Лист Лисенка І.М. до Жеплинського Б. від 2.01.1998.

СВИРИДОН – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.809, л.46.

СВІДЕРСЬКА Анфіса Гаврилівна (9.08.1907, м.Почаїв) – бандуристка. З дитячих років жила у старшої сестри в Грузії. Там вчилася і працювала. В 1941 повернулася до рідного міста, а грати на бандурі навчилася від своїх братів Юрія і Павла. Часто грала разом з ними, а потім і сама. Жила в Почаєві.

Літ.: Полотай М.П., лист до Жеплинського Б. від 11.04.1968.

СВІДЕРСЬКИЙ Павло Гаврилович (5.01. 1917, м.Почаїв – 7.06.1962, м.Почаїв). За фахом столяр і різьбяр по дереву. В 1937 почав вчитися грати на бандурі у брата Юрка, вдосконалював гру у бандуриста К.Місевича. Добре оволодівши технікою гри на бандурі, разом з братом Юрієм та сестрою Анфісою часто виступав перед трудящими, військовослужбовцями. Разом з братом робив бандури. Виготовив чотири бандури, гарно оздоблені, а п'ята осталась не закінченою. В 1944 пішов в лави Радянської Армії. Повернувся інвалідом. Часто хворів і помер. Йому належать обробки на бандуру кількох українських народних пісень. В репертуарі пісні: „Повій, вітре на Вкраїну", „Вилітали орли", „Думи мої", „Про Морозенка", „Про Байду", „По тім боці Дунаю", „Зоре моя вечірняя", „Стоїть явір над водою" та інші, танкові мелодії: „Харківський танок", „Полтавський козачок", „Запорожський козачок". Мав і влас-

ні обробки: „Бабусю рідненька", „Ревуть стогнуть, гори, хвилі".

Літ.: Свідерська А., лист до Жеплинського Б. від 5.07.1968; Полотай М.П., лист до Б.Жеплинського від 7.07.1968.

СВІДЕРСЬКИЙ Юрій Гаврилович (29.08. 1910, м.Почаїв – ?) – бандурист. В 1935 почав вчитися грати на бандурі у бандуриста К. Місевича. Учасник Великої Вітчизняної війни. Разом з братом Павлом та сестрою Анфісою виступали в концертах. Спільно з братом виготовляв бандури. В репертуарі переважали українські народні пісні.

Літ.: Свідерська А., лист до Жеплинського Б. від 20.07.1968.

СВІСТЕЛЬ Юрій – бандурист Львівської Богословської Академії в 1937. „На різних святах-академіях виступали також бандуристи в складі Богдан Ганушевський, Дмитро Гончар і Юрій Свістель. Оркестра, квартет, бандуристи чи солісти скрипалі виступали на більших святах Богословської Академії." Юрій Свістель учень Юрія Сінгалевича. Згодом інженер. Жив у Трентоні (Нью-Джерсі). Привіз до Америки одну із бандур роботи К.Місевича, яку допоміг йому придбати Ю.Сінгалевич.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-жовтень, 1984, - С.54; Світильник істини. // Видання Українського Католицького Університету ім. св. Климентія Папи, Частина перша, Торонто, 1973, – С.528.

СЕЛІВАНОВА Віра Леонідівна (8.03.1953, с.Щуровці (Білорусь). У 1971 закінчила Дубенське культосвітнє училище, у 1975 – Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет), клас викладачів А.Ю.Грицая, З.А.Сингаєвської.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г. – С.85.

СЕМЕН – лірник з с. Почапинці Літинського повіту. Сліпий, але розказували, що він „трохи видить".

Літ.: Боржковський. Лирники. – Киевская старина" 1889, т. XXVI, С. 634-658.

СЕМЕН ВАСИЛЬОВИЧ – кобзар із Ромен, пан-отець О.Вересая.

Літ.: ЗЮЗО, т.І, 1873, С.320-324.

СЕМЕНЕНКО Хома (1774, Холодна Гора в Харкові – 1880, там само) – старезний кобзар, видющий. Розказував М.Д.Лінді про постійні весняні і літні жебрачі збори (на теплого Миколая і Спаса). Звичайно влаштовували їх на території між Переяславом і Києвом, наприклад в Броварах під лісом. Тут збиралось до 3000 „нищих" на свої „пири", які були маскуванням їх організаційних зборів. На таких зборах вирішувались важливі питання кобзарства, вибір головних керівників гурту на випадок смерті чи недуги попередніх. Х.Семененко стверджував існування єдиного союзу „нищих" з чіткою організацією, яка мала своїх отаманів, соцьких, десяцьких. Від нього записано цікаві розповіді про подвійну організацію жебраків з поділом на чоловічу та жіночу групи. Розповідав він і про знущання над кобзарями, розбивання їхніх кобз.

Літ.: Шуст, С.280; Єфименко П. Братства и союзы нищих, 1883. кн. IX-X, С.312; Корпус дум. Т.І, с. CXV.

СЕМЕНИХІН – учитель, піонер кобзарської справи на Кубанщині.

Літ.: Ємець В. Кобза і кобзарі. – Берлін, 1923.

СЕМЕНИШИН І.Т. (кін. 70 рр. XIX ст. м. Катеринодар – І пол. XX ст. ?) – кобзар Першої Кубанської кобзарської школи Миколи Богуславського. На світлині 1913 першої Кубанської кобзарської школи Миколи Богуславського Семенишин І.Т. другий у другому ряду ліворуч.

Літ.: Нирко О.Ф. – С. 279; Черный А. История бандуры на Кубани. // Казачий вестник. – Прага, 1943, – №16(17).–15 августа.

СЕМЕНОВ Тихон Іванович (1880 –?) – лірник з с.Переступина Петровської вол. Рольського пов. Курської губ. Коли йому було 12 років на оці в Тихона показалося більмо, мати вийшла заміж і вітчим віддав його в поводирі. Ходив в поводирях 5 років, далі почав лірникувати самостійно. Згодом зовсім осліп. Свому поводиреві платив по 10 крб. в рік і одягав його. Сам створював свої варіанти псальмів та інших творів. Переважно духовного змісту. Світських пісень співати не любив.

Літ.: Сперанський М.Н. Курский лирник. – Этнографическое обозрение, 1906, 1,2; ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192.

СЕМЕНЮК Алла Володимирівна (28.04.1979, с.Торчин Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1994 закінчила Торчинську дитячу музичну школу, у 1999 – Волинське училище культури і мистецтв, у 2005 – Рівненський державний гуманітарний університет (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Викладач бандури у Торчинській ДМШ Волинської області.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г. – С.85.

СЕМЕНЮК Петро (23.12.1922, с. Вербіж Нижній біля Коломиї – 10.10.1992, Мейпелвуд, Ню Джерсі, США) – бандурист. Почав вчитися грати на бандурі в Італії в таборі для інтернованих колишніх учасників дивізії „Галичина" біля м. Ріміні в 1946. Вчителем був Ярослав Бабуняк, який сформував і очолив квартет бандуристів: Ярослав Бабуняк, Володимир Мота, Борис Боднар, Петро Семенюк. З ансамблем „Бурлаки" (хор, бандуристи, танцюристи) виступав у багатьох концертах в Італії, а опісля в Англії. В 1958 Петро з дружиною Олею Залізняк-Семенюк, уродженкою с. Мшана біля Львова переселилися в Америку до міста Мейпелвуд, Ню-Джерсі. Там продовжував вдосконалювати техніку гри на бандурі в бандуриста Володимира Юркевича та грав в його ансамблі. Помер несподівано.

Свідерський Павло Гаврилович

Свістель Юрій

Селіванова Віра Леонідівна

Семенюк Алла Володимирівна

Літ.: Ярослав Паньків. Рімінський ансамбль „Бурлаки" в моїй пам'яті. Спомини. Белярія –Ріміні, Італія 1945-1947, Англія 1947-1949. Вид.: Братство колишніх вояків 1 укр. Дивізії УНА. Станиця в Монреалі. Канада. Монреаль, 1998; Лист Володимира Моти до Б.Жеплинського від 4.01.1999.

СЕМЕНЮЧЕНКО Олексій Валерійович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

СЕМИЛІТ Олександра Євгеніївна (8.08.1985, м.Ялта Крим) – бандуристка. В 1992 вступила до СШ №1 в музично-хоровий клас м.Ялта, де поряд з вокально-хоровими заняттями познайомилась з українським народним інструментом – бандурою. Грала і співала в дитячій капелі „Срібні дзвіночки" під керівництвом І.Куровської та Н.Новосьолової. В 1995 поступила до музичної школи №1 по класу бандури (педагог Стецун О.П.). В 2000 і 2001 стала лауреатом республіканського конкурсу „Юний Віртуоз". З 1999 є учасницею народного ансамблю бандуристок „Чарівий спів" під керівництвом І.Куровської. 12.08.2001 дебютувала з програмою „Люба бандура моя", де виконувала шедеври класичної музики у супроводі органу в Ялтинському римо-католицькому костьолі. Партію органу виконує Наталія Жмихова. З цією програмою Олександра і Наталія гастролювали по містах Польщі.

Семиліт Олександра Євгеніївна

Тв.: Семиліт О. Внесок О.Ф.Нирка в Кримську Шевченкіану. // Тарас Шевченко та кобзарство: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 14-16 квітня 2010. – Львів, 2010. – С.144-148.

СЕМКІВ Зенон – бандурист із Щирця коло Львова. В 1939 вчився у Юрія Сінгалевича. В 1941 замордований більшовиками.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-жовтень. 1984, С.54.

СЕМКО – лірник, проживав під скалами в Сатанові. Від нього дослідник Є. Сіцінський 28 липня 1887 записав пісню „Ой зійшла зоря" про Почаївську Божу Матір, а також 2 серпня 1888 записав пісню „Пречистая Діва Мати руського краю".

Літ.: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля. //НТЕ, 2003, №4, С.75-86.

СЕНИШИН М. – бандурист. Організатор капели бандуристів в Аргентині, в якій грали і його сини.

Літ.: Василик М. Українці Аргентини. Історія і сучасність. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009. – С.65, 241.

СЕНИШИН Юрій – бандурист з Буенос-Айресу (Аргентина). Грати на бандурі навчився у свого батька. Разом з батьком та братами виступав в родинному квартеті. Студент медицини, допомагав Юліанові Китастому в проведенні періодичних (майже щорічних) курсів гри на бандурі по центрах Аргентини, де живуть українці (Апостолес, Обера). Разом з Китастим виступав в місті Роке Саенз Пеня провінції Чоко на святкуванні 1000-літя Хрещення Руси-України з дуже великим успіхом.

Літ.: Різбинець Михайло (Д-8) Ю.Кистастий знову відвідав Південну Америку. // Бандура , №27-28. 1983, січень-квітень.

СЕНЧЕНКО – кобзар з Костянтиноградського пов. Полтавської губ. Мотив його жартівливої пісні „Киселик" (у запису А.Стебленка) П.І.Чайковський використав в опері „Мазепа" у сцені зустрічі Марії з Мазепою.

Літ.: Полотай М.П., лист до Жеплинського Б.; Тюленева. Чайковський і Україна.

СЕНЧЕНКО Юхим Гаврилович (23.12.1877, с.Шахівка нині с. Наталине Красноградського р-ну Харківської обл. – травень 1969) – бандурист, керівник ансамблів бандуристів. Один рік провчився в земській школі. А після смерті батька пішов служити до дяка Клепачевського, в якого навчився нотної грамоти, співати та грати на скрипці. Далі працював в економії поміщика садівником та співав у соборному хорі. В 1936 в перехожого кобзаря придбав бандуру, самостійно навчився на ній грати, організував ансамбль бандуристів з семи чоловік, яким і керував. Ансамбль успішно виступав і проіснував до 1941. Після Великої Вітчизняної війни виступав разом з бандуристом Г.В.Бондаренком в містах і селах Харківщини та Полтавщини. Згодом організував новий ансамбль бандуристів у складі: М.П.Ключенка, С.Ф.Білоконя, Г.А.Губи, Е. М. Карпенка, О. М. Макеєва. Ансамбль успішно виступав перед трудящими, виконував революційні та народні пісні. серед них: „Гей літа орел", „Їхав козак за Дунай", „Ой дівчино шумить гай" та інші. Вже в 1945 ансамбль одержав грамоту на Республіканському огляді художньої самодіяльності, а в 1949 та 1951 – на обласних оглядах в Харкові. В 1955 Харківський обласний будинок народної творчості організував на базі цього ансамблю оркестр українських народних інструментів. Ю.Г.Сенченко складав вірші, збирав народні пісні, колядки.

Літ.: Комаренко, 1960; Гуменюк, 1967, С. 183.

СЕРБИНА Клава Данилівна (1909 – ?) – домогосподарка, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

СЕРГІЙ – кобзар сер.XIX ст. з Полтавщини. Про нього згадував О.Вересай.

Літ.: ЗЮЗО.

СЕРГІЄНКО Мих. – лірник.

Літ.: Крист Е. „Кобзари и лирники Харьковской губернии".

СЕРДЮК (Сердюк-Перелюб) – кобзар з Перелюб Сосницького пов. (за іншими дани-

ми з с. Сосниця) Чернігівської губ. Учень Т.Пархоменка.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.231; Лавров Ф.Кобзарі. – К.: Мистецтво, 1980. – С.116.

СЕРЕДА – кобзар, учасник Конференції кобзарів і лірників в 1939 в Києві.

Літ.: ІМФЕ, список учасників.

СЕРЕДЕНКО Фавст Йосипович (16.09.1905, с.Бровахи Корсунь-Шевченківського р-ну Черкаської обл. – 31.01.2002, с.Кропивні Золотонішського р-ну Черкаської обл.) – бандурист, самодіяльний композитор, вчитель. У 1929 закінчив Броярський зоотехнікум, потім вищу освіту здобув у Харківському педагогічному та Московському інституті іноземних мов. В с.Гусаковому маючи 25 років почув гру на бандурі Ферапонта Русалівського, вирішив навчитись грати на бандурі. Спершу вчителював на Харківщині, а далі в 1934-1963 на Звенигородщині у сільських школах в Гусаковому, Чичиркозівці, Вільховці і на кінець у Ватутінській школі №6. Учасник Другої світової війни, нагороджений медалями. Керував шкільними та іншими хорами. Багато виступав як бандурист, переважно на Черкащині деколи зі своїм учнем бандуристом Іваном Олефіренком. В репертуарі укр. нар. пісні, пісні на слова Т.Г.Шевченка, твори композиторів. Створив низку власних пісень, зокрема „Бережки" (1974), „Ветеранам війни" (1975) обидві на слова Василя Деркача, „На могилі сина" і „Праця" обидві на слова Петра Власика, а ще пісні на слова Павла Глазового, Андрія Волошина та інші. Ф.Й.Середенко співав в батьківській хаті Т.Шевченка під час святкування 175-річчя Великого Кобзаря та на концерті-святі укр. мови в Черкасах, брав участь у ІІ міжнародному фестивалі фольклору в Каневі (1990). Пісні його звучали на обласному і укр. радіо. Останній виступ записаний в документальному фільмі, знятому Укртелекомпанією на ІІ Всесвітньому форумі українців (1997). Ряд його учнів стали музикантами, хормейстерами.

Літ.: Дергач В. Бандурист-патріот Шевченківського краю. // газ. Місто робітниче, №99 від 29.05.1999; Дергач В. Спогад. // газ. Шевченків край. 5.04.2002; Середенко Г. Кобзар Звенигородщини. //газ. Місто робітниче 12.08.2005.

СЕРНЯК (Перестороніна) Марія Романівна (22.08.1951, м.Самбір Львівської обл.) - солістка-бандуристка, артистка Львівської філармонії, засл. арт. УРСР (з 1987), сопрано. В 1967 – закінчила Самбірську музичну школу по класу бандури (викл. Іванишин Д.В.), в 1971 – Львівське музичне училище по класу бандури (викл. Гальчак Г.І.). З 1971 – артистка тріо бандуристок Львівської філармонії. Репертуар: М.Колесса(на слова В.Вихруща) „Балада про трьох синів", А.Кос-Анатольський (на сл. І.Франка) „Стежина в парку", В.Івасюк (сл. Р.Братуня) „Вернись із спогадів"; укр. нар. пісні „Така її доля (на сл. Т.Шевченка), „Стоїть дівча над бистрою водою", „Іванку. Іванку", „Нічка цікавая. Нічка лукавая" (в обр. Ященка), „Через поле широкеє" та інші. В складі тріо разом із Р.В.Василевич та Н.Г.Хомою часто виступає по радіо та телебаченню. Лауреат Республіканського конкурсу камерних ансамблів (ІІІ премія, 1979), лауреат обласної комсомольської премії ім. О.Гаврилюка (1982), лауреат республіканської комсомольської премії ім. М.Островського (1984). Зарубіжні гастролі в складі тріо бандуристок: МНР (1973 і 1979), Данія (1981), НДР (1982), УНР (1983), Канада (1984), США (1985), ПНР (1986), Норвегія (1987), Нідерланди (1988), Іспанія (1989).

СИВОЛАП В. – грав на ювілею О.Чуприни.

СИДОРЕНКО Василь Тарасович (14.01.1903, м Дніпропетровськ – 13.08.1974, там само) – бандурист, керівник капел бандуристів. Одержав педагогічну освіту, працював в школі. В 1936 сам навчився грати на бандурі. В 1941 заочно закінчив музичні курси при Київській консерваторії і почав суміщати педагогічну роботу з керівництвом капелою бандуристів. В 1948-1960 керував капелою бандуристів у Палаці культури заводу ім. Петровського в Дніпропетровську, а з 1958 і капелою бандуристів Палацу заводу ім. Леніна. Створив біля 200 власних творів, багато з них опубліковано. Особливої популярності набула його: „Тануть сніги", „Бандуро, дзвени, не стихай!", „Зозуленька", „Полька бандуриста" та інші. В нього вчились кобзарському мистецтву: Мерзленко В.І., Гвоздь М.П., Козак І.П., Марченко І.Т., Кисельов Т.Ф. та інші.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б. – листування з Сидоренком В.Т.

СИДОРЕНКО Дмитро Михайлович (6.11. 1923, хутір Петрушинки Таранденцівської сільради Лубенського р-ну Полтавської обл. – 13.03.1987, хутір Степурін біля с. Богодирівки Лубенського р-ну). Закінчив Київський інститут фізкультури, Ворошиловоградське педучилище та Лубенський бухгалтерський технікум. Працював вчителем, був активним учасником художньої самодіяльності школи, солістом народного хору Лубенського будинку культури (голос тенор). В 1950-х роках під впливом гри двоюрідної сестри бандуристки Нелі Бут захопився бандурою. В 1980 навчився грати на бандурі у лубенського бандуриста І.Ф.Кудіна, придбав бандуру і повністю віддався кобзарському мистецтву. В репертуарі укр. нар. пісні („Де ти бродиш моя доле?", „Повій вітре на Вкраїну", „Ой, ти дівчино, з горіха зерня", „Скажи мені правду" та інші), пісні на слова Т.Шевченка та сучасних поетів. Часто виступав як соліст та разом з

Серняк (Перестороніна) Марія Романівна

Сидоренко Василь Тарасович

Силенно Неля Анатоліївна

Силенно Святослав Тарасович

Силенно Тарас Вікторович

Симко (Григорчук) Світлана Олександрівна

І.Ф.Кудіним. Помер раптово від сердечного нападу на сцені на огляді худ. самодіяльності, виконуючи пісню „Сину, качки летять".

СИЛЕННО Неля Анатоліївна (27.01.1970, с. Будки Смілянського р-ну Черкаської обл.) – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ (1995). Закінчила дитячу музичну школу по класу бандури в м. Сміла (1987), Черкаське музичне училище ім. Гулака-Артемовського (1990) та Київський інститут культури (1995). Виступає як солістка–бандуристка, а також в дуетах з чоловіком Тарасом Силенком. У 1990 на міжнародному екологічному фестивалі „Врятуймо, землю-матінку" у м. Харкові стала лауреатом (друге місце у конкурсі співаків). Концертувала по Україні (Київ, Сміла, Черкаси, Харків, Івано-Франківськ та інші), у Литві (Каунас, Йонава, Вісагінас, Клайпеда), Латвії (Рига). З 1998 керує студентським ансамблем „Відлуння". У репертуарі українські народні пісні „Ой горе, горе, нещаслива доля", „Ой убрали куста", „Ой ми були й у зельоному лісі", „Ой не пугай пугаченьку" та інші. Низка пісень на слова Т.Шевченка „Плач Ярославни", „Од села до села", „Зацвіла в долині", „Зоре моя вечірняя", „Якби мені черевички". У 1993 створює власні музичні твори на слова Лесі Силенно: „На світанку", „Хто там", „Впав листок кленовий", „Бурштиновий дощ", „Тиша", „Весняний джміль", „Хмара", „Від тебе", „Поведи мене", „Тройзілля" та інші. Має власні твори на слова і інших поетів В.Довжика, В.Симоненка, В. Антонюка, О.Лятургенської.

Літ.: Жеплинський Б. Силенно Неля Анатоліївна. // Коротка історія Кобзарства в Україні – Львів: Край, 2000. – С.162.

СИЛЕННО Святослав Тарасович (3.03.1994, м.Київ) – бандурист, виступає з музичним супроводом бандури у виставі „Наталка Полтавка" Київського драматичного театру, а також як бандурист.

Літ.: Черемський К. Традиційне співоцтво. – Харків: Атос, 2008. – Ілюстрація 83.

СИЛЕННО Тарас Вікторович (29.12.1972, м. Київ) – бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ. У 1989-1992 навчався в студії по підготовці акторських кадрів при Державній (тепер Національній) капелі бандуристів (педагоги Г. С. Верета та В.В.Мокренко). У 1996 закінчив Київський інститут культури. Паралельно з навчанням працював у Стрітівській кобзарській школі, Київському театрі „Берегиня", кобзарював. Лауреат першої вокальної та спеціальної премії на Міжнародному конкурсі культур Придунайського регіону у м. Джорджу (Румунія, 1998). Дійсний член Всеукраїнської (тепер Національної) спілки кобзарів України, де працював референтом. Концертував майже у всіх областях України, а також у Росії, Польщі, Чехії, Словаччині, Австрії, Німеччині, Франції, Румунії, Литві, Латвії. Добре освоїв техніку гри не тільки на академічній (хроматичній), але й на старосвітській (діатонічній) бандурах. Виступає і на сценах і на вулиці. Підтримує зв'язок з кобзарським цехом. Репертуар надзвичайно багатий та різноманітний: „Та ходить Швачка по Хвастові" (про Коліївщину), „Гей знизу, із Лиману" (про зруйнування Січі), „Богатирі на засланні" (билина), „Слово о погибелі Землі Руської" (переспів анонiму XIV ст.), дума „Вітчим", „Нема в світі правди", псалма „Бідна моя голівонька" (слова і музика І.Мазепи), „Дума про голод 33-го року"(слова Є. Мовчана, музика І.Рачка), „На Крути" (слова О.Кобець, музика М.Литвина) та багато інших. Власні твори „Обріс мохом сірий камінь" на слова Л.Боровиковського та інші. Цілий ряд пісень та колядок виконує в дуеті з дружиною бандуристко. Нелею Анатоліївною. Грає на бандурі і його син Святослав.

Літ: Жеплинський Б. Силенно Тарас Вікторович. // Коротка історія Кобзарства в Україні –Львів: Край, 2000. – С.163.

СИЛКА Іван Пимонович (1904-1971) – слюсар Конотопського КЕМЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень-червень, 1993. С.59-62.

СИМКО (Григорчук) Світлана Олександрівна (6.06.1960, м.Острог Рівненської області – бандуристка, педагог. У 1975 закінчила Острозьку ДМШ у 1979 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року – викладач бандури у Сарненській ДМШ. У 1985 закінчила Львівську консерваторію. З того ж часу живе і працює у Львові.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г. – С. 85.

СИМОНЕНКО Василь – бандурист з Корюківки, учень О.С.Корнієвського.

Літ.: Корнієвський О., лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971; Полотай М.П., лист до Жеплинського Б. від 23.11.1972.

СИМОНЕНКО (Симонович) Дем'ян Гаврилович (1871, с.Стільне (тепер Менського р-ну Чернігівської обл.. – 30.04.1948) – кобзар. Народився в бідняцькій сім'ї. Втратив зір, але в дитинстві опанував гру на кобзі. Вчився у кобзаря Т.Пархоменка. В 1905-1907 розповсюджував революційну літературу. Після 1917 активний учасник боротьби за встановлення і зміцнення радянської влади на місцях, багато років був членом сільської Ради. Був людиною громадських інтересів, багато працював над самоосвітою. Дружив з лірником А.Р.Гребенем, особисто був знайомий з композитором М.В.Лисенком. На початку 30-х років знаходився у скрутному становищі. Міліція заборонила йому займатися кобзарством та проживати з цього

(подає Г.Хоткевич у своїй ненадрукований праці „Матеріали про кобзарів та бандуристів"). Репертуар Симоненка складався з дум, псалмів, історичних та жартівливих пісень. Знав думи „Маруся Богуславка", „Удова та три сини" , „Дума невольника".

Літ.: УРЕ, т.XII, С. 125; Бандура,№17-18, 1986, липень-жовтень, С.34.

СИМОНЕНКО (Симаненко) Яків (XIX ст.) – лірник з Городнинського пов. (а може з Городні).

Літ.: ІМФЕ, Фонд.

СИМОНОВА Олена Михайлівна (27.10.1968) – член Національної Спілки Кобзарів України, Донецька обл.

СИНИЛО Дем'ян Васильович – лірник з с. Просяна Васильківського пов. Від нього в 1931 П.Мартинович записав думу „Олексій Попович".

Літ.: Бандура №77, січень-червень, 2008, С.12.

СИНГАЄВСЬКА Зінаїда Анатоліївна (2.01. 1947, с.Хмільне Макарівського р-ну Київської обл.) –бандуристка, педагог, керівник. Розпочинала навчання по бандурі в капелі бандуристів при будинку культури Київського заводу „Більшовик" (керівник заслужений артист України М.П.Гвоздь). У 1967 закінчила Вінницьке музучилище, у 1975 – Львівську консерваторію ім. М.Лисенка (нині музична академія). У 1975-2000 – викладач, старший викладач, доцент кафедри народних інструментів, керівник тріо бандуристів у Рівненському інституті культури (нині РДГУ). У 1997-2004 – засновник і керівник ансамблю бандуристок „Благовіст". Цей колектив неодноразово репрезентував українське мистецтво за кордоном. У 2000-2001 популяризувала бандуру в м. Гон-Конг (Китай). Серед її учнів – лауреати республіканських, міжнародних конкурсів та фестивалів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 85-86.

СИНЯЧЕВСЬКИЙ Петро Олексійович – художник і музикант-бандурист. У нього вчився М.С.Лобко. Грав і деякий час керував Дніпродзержинською капелою бандуристів. Виступав і як соліст-бандурист (голос баритон). В репертуарі переважали укр. нар. пісні („Гей чого ти, дубе, на яр похилився", „Гомін, гомін по діброві", „Взяв би я бандуру", „Ой що ж бо то та й за ворон", „Усі гори зеленіють", „Про Морозенка", „ Про Супруна", „Метелиця" та ін.)

Літ.: Лобко М.С., лист до Жеплинського Б. від 21.05.1969.

СИРОТА Володимир Андрійович (22.12.1953, с.Нижня Кринка Харцизького р-ну Донецької обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати". З 1962 р. у Львові, освіта середня. За час навчання в СШ № 100 м.Львова брав участь в ансамблі баяністів та в духовому оркестрі. З 1973 року на Львівському УВО УТОС. В 1977- 1972 рр. – учасник духового оркестру УВО УТОС. З 1973 р.по 1983 р. – учасник народного ВІА «Струмочок». З 1983 року по даний час в капелі бандуристів «Карпати». З 2000 року – в профкомі капели.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

СИРОТА Г. – лірник XX ст. Осліп в 18 років. В 20 років почав вчитися грати, вчився 2 роки.

Літ.: Старицька, С.147.

СИРОТЮК Катерина Олексіївна (12.03.1962) – член Національної Спілки Кобзарів України, Кіровоград.

СИТНИК Антон – лірник і кобзар з Слобідки Хорольського пов. Полтавської губернії. У нього вчився лірник Антон Якович Скоба з Багачки.

Літ.: Колесса Ф. Мелодії укр. нар. дум. – К., 1969, С.102. Колесса Ф. 1910.

СИЧАК Зіновія Михайлівна (12.08.1954, м. Львів) – бандуристка, педагог, керівник ансамблів і капел бандуристів, член Національної Спілки Кобзарів України Львів. В 1970 закінчила Львівську музичну школу №3 (клас бандури Романенко Ярослави Теодозіївни) та поступила на навчання у Львівське державне культосвітнє училище (клас бандури В.І.Листопада). В 1970 почала працювати концертмейстером в капелі бандуристів „Галичанка" (кер. В.Дичак). В 1973 з відзнакою закінчила культосвітнє училище і почала працювати в Миколаївській музичній школі на Львівщині, де вела клас бандури і організувала ансамбль бандуристів (до 40 дітей), яким керувала. Крім цього паралельно у Львові почала вести підготовчу групу (до 70 дітей) в капелі бандуристок „Дзвіночок" (кер. В.Дичак). В 1977 поступила у Львівську державну консерваторію ім..М.Лисенка (клас бандури Л.Посікіри), яку закінчила в 1982. Паралельно з навчанням в консерваторії з 1979 по 1982 керувала капелою бандуристів при Львівському кооперативному технікумі. В 1982 закінчила консерваторію і почала працювати керівником капели бандуристів Львівської державного університету ім. І.Франка, де працює і тепер. Крім цього з 1991 працює у Львівській Дитячій музичній школі №1 (викладач класу бандури). В 1991 капела бандуристів Львівського університету під кер. З.Сичак здобула звання народної. Виступала капела в багатьох містах України, а також за кордоном, а саме в Мінську, Москві. В 1992 капела виступала в Болгарії, в 1993 в Бельгії і Голландії, в 1996 в Німеччині, Бельгії, Голландії, а в 1998 та 1999 на Лемківській ватрі в Польщі. В 2003 капела їздила по Шевченківських місцях (Канів, Кирилівка, Моринці), в 2007 виступала у Вільнюсі, а в 2009 у Вроцлаві (Польща). В капелі є свій квартет бандуристів в складі Марія та Оксана Боруцькі, Ольга

Сингаєвська Зінаїда Анатоліївна

Сирота Володимир Андрійович

Сичак Зіновія Михайлівна

Мацюра та Соломія Стельмах. Керівник капели З.Сичак проводить велику виховну роботу. Багато учасників капели після закінчення навчання в університеті ставали визначними представниками суспільства. Серед них; Роксолана Лемик – відомий депутат Львівської Міської Ради, Ірина Заверуха – кандидат юридичних наук, Галина Чуба – професор Ягелонського університету в Кракові, Оксана Крупська – визначний психолог, кандидат медичних наук.

Літ.: Боруцька М. Дні Львівського Національного університету ім.І.Франка у Вроцлавському університеті. Фото капели. // часопис Львівського Національного університету ім. І. Франка, Львів: Каменяр, №6, червень, 2009. – С. 8.

Сінгалевич (Дуцько) Наталія Юліанівна

Сінгалевич Юрій Олександрович

Сінгалевич Юрій Олександрович

СИЧОВА Лариса Петрівна (8.06.1949, м. Перегінськ Івано-Фрнаківської обл.) – бандуристка, вчитель, вихователь. З батьками переїхала в Кривий Ріг, де закінчила середню школу і педагогічний інститут по спеціальності вчитель фізики і математики. Працювала вчителькою в Поліському р-ні Київської обл., а далі (до 1978) в м.Кривий Ріг (СШ №25). З 1978 по 2004 жила в м. Мурманську, де працювала вчителькою і вихователькою в дитячому садку та дитячому будинку. З 2004 – знову жила в м. Кривий Ріг. Закінчила в Кривому Розі музичну школу №1 (клас бандури викладача Віктора Євдокимовича Джурджія), набувши доброї техніки гри і стала виступати як солістка бандуристка та в ансамблях (дуети, тріо) в будинках культури, клубах та школах, де працювала. З 1998 в Мурманську стала відвідувати українське культурне товариство і активно співпрацювати з ним як бандуристка, організатор тематичних вечорів, керівник дитячого ансамблю „Криниченька", а також вокального тріо „Берегиня" в складі: Ірина Калузька – І сопрано, Лариса Сичева – ІІ сопрано, Євгенія Кута – альт. Виступала як бандуристка і в дуеті з флейтисткою, виконуючи твори „Посвята" Оксани Герасименко, та „Аве Марія" Качіні. В репертуарі Сичової багато укр. нар. пісень, пісень різних композиторів, серед них: Віолетти Гриневич із Санкт-Петербурга, Валеріана Стратуци та інших. Виступала також разом з скрипачкою Тетяною Захаровою, виконуючи романс Мурманського композитора Миколи Матвієнка „Не дивися на місяць весною" (слова Л.Українки) та твір М.Лисенка „Молитва за Україну".

СІБЕЛЬ Зінаїда Йосипівна (23.09.1920, м. Київ) – бандуристка. Муж Зінаїди був солістом хорової капели під керуванням П.Г.Гончарова. З 1934 Зінаїда, яка мала добрий голос (лірико-драматичне сопрано) також почала співати в цій капелі, швидко опанувала основи музичної грамоти. В 1935 при капелі організувався ансамбль бандуристів, де під керівництвом Г.І.Андрійчика Зінаїда почала вчитися грати на бандурі. Далі техніку гри вдосконалювала у М.В.Опришка. В післявоєнний період вчилася в Київській вечірній консерваторії і працювала в державному українському народному хорі. Опанувала добре техніку гри на бандурі, зокрема гру чотирма пальцями на басах. В 1949 закінчила Київську вечірню консерваторію по класу бандури у М.П.Полотая і працювала як артист-бандуристка в Київській філармонії. Потім викладала гру на бандурі та спів у студіях при Київському будинку вчителя, виступала в гастрольних колективах. В репертуарі бандуристки народні пісні („Про Бондарівну", „Тополя", „Їхав козак на війноньку", „Місяцю ясний", „Вечір на дворі", віночки з народних пісень та інші), а також твори радянських композиторів. Жила в Києві.

СІНГАЛЕВИЧ Юрій Олександрович (25. 05. 1911, с.Романів біля Бібрки тепер Львівська обл. – 29.07.1947, м.Львів) – бандурист, артист, художник, засновник і керівник капел бандуристів. Жив в Перемишлі, потім у Львові. Популяризував кобзу в західних областях України, виступаючи як соліст-бандурист. Досяг високої техніки гри. Грав трьома пальцями лівої руки на басах (двох октавного розміщення). У репертуарі мав дуже багато історичних побутових та жартівливих народних пісень, декілька дум та багато інструментальних творів. За підручником Г.М.Хоткевича сам виготовив собі бандуру та навчився на ній грати. Виступав як соліст-бандурист, а також в ансамблях разом із С.Ганушевським, С.Малюцою, Г.Бажулом, З. Штокалком, С. Ластовичем, В. Юркевичем та ін. У репертуарі мав багато історичних, побутових, жартівливих пісень, інструментальних творів у власних обробках, кілька дум. Свої концертні виступи супроводжував короткою бесідою про кобзу. У 1930-х роках фірма „Одеон" випустила декілька грамплатівок із записами народних пісень та танців у виконанні Ю.Сінгалевича, до якої увійшли „Журавель", „Понад балку летить галка", „Харківський танок" та багато українських народних пісень. У 1944 створив у Львові першу капелу бандуристів, яка була дуже популярною. Сінгалевичу належить дуже багато обробок на бандуру українських народних пісень. Мав і власні твори. Його пісня „Про визволення" мала великий успіх у слухачів. Працював також у ляльковому театрі, був здібним скульптором, актором, педагогом. Мав малярські здібності і брав уроки у видатного художника Олекси Новаківського. Його учні – бандуристи Ю.Данилів, М.Табінський, Т.Ваврик,

В.Проник, Б.Жеплинський, В.Дичак та багато інших. Зробив багато бандур. Йому належать конструкція бандури з двома головками і важелями для перестроювання. В домашньому музеї Ю.Сінгалевича було декілька оригінальних бандур, торбан та інші народні інструменти. Загинув в автомобільній катастрофі. Похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

Літ.: Герасимчук Р.П. Художня самодіяльність Львівської області. – „Матеріали з етнографії та мистецтвознавства". Вид-во АН УРСР, К., 1959; Жеплинський Б. Сінгалевич Юрій Олександрович. // Кобзарі. – К.: Мистецтво. 1991. –Листівки з біографіями на звороті; Жеплинський Б. Сінгалевич Юрій Олександрович. // Коротка історія кобзарства в Україні – Львів: Край, 2000. – С.161; Б.Жеплинський Кобзарськими стежинами // НАНУ Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника, Львів, 2002. – С.7-15; Юцевич Є. Перша олімпіада Львівської області. // НТ, 1941, №1.

СІНГАЛЕВИЧ (Дуцько) Наталія Юліанівна (11.06.1911, с. Воля Якубова, Дрогобицький р-н Львівської обл. – 8.09.1998, м.Львів) – бандуристка. Народилася в сім'ї священика. Батько – Юліян Дуцько – деякий час був священиком в с. Лелюхові на Лемківщині, а потім в с.Летня на Дрогобиччині. Початкову школу закінчила в с. Летня, а потім учительський семінар в Дрогобичі. В 1937 вийшла заміж за бандуриста Юрія Сінгалевича і переїхала жити до Львова. Від свого чоловіка навчилася грати на бандурі. Проводила разом з чоловіком репетиції гри на бандурі для молодих учнів-бандуристів. З 1939 по 1941 працювала в Облпрофраді друкаркою. З 1945 працювала в ляльковому театрі. За націоналістичні переконання була в 1950 репресована і виселена в Сибір в Томську область на спецпоселення. На каторжних роботах перебувала до 1964р. Була активною учасницею капели бандуристів із поселенців-каторжан. В Томській області грала в ансамблі бандуристів разом з братами Богданом та Романом Жеплинськими. Після заслання жила у Львові. Похована у Львові поруч з могилою чоловіка.

Літ.: Б.Жеплинський. Кобзарськими стежинами // НАНУ Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника, Львів, 2002. – С. 11-18.

СІРЕНКО Андрій Кирилович – кобзар з с. Олександрополь Петропавловського р-ну Дніпропетровської обл.. Учасник наради кобзарів і лірників при Інституті фольклору АН УРСР(прибув 15.04.1939). За ним було закріплено наукового робітника ін-ту Ісірович М.Ф.. Колгоспник сільгоспартілі ім.Кагановича. Виступав на Олімпіаді худ. самодіяльності в Києві (1949). Від Сіренка А.К. Павлій П.Д. записав твори „Давно було на Вкраїні" (1949) та власні твори Сіренка „Кобзарю Великий (Шевченкові)", „Насувалась грізна хмара із заходу сонця" (1949), „Ой там на ланах, на великих просторах" (1949). Ці записи зберігаються в фондах ІМФЕ.

Літ.: ІМФЕ, 36-3 (325); ІМФЕ Ф..14-10/35; ІМФЕ Ф.14-10 /40.

СІРМАН Людмила Ростиславівна (10.02.1983, с. Рачин Дубенського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 2002 закінчила Дубенське училище культури, у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.86.

СІРОШТАН Іван (1863, с.Хомутець Миргородського пов. Полтавської губ.) - кобзар.

Літ.: Сперанський, 1904; Корпус дум, т.І; ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.1013, л.1; Ф. 11-4, о.з. 590, л.6.

СІРОШТАН Петро – кобзар з с. Ладинка Чернігівського р-ну Чернігівської області. В Репертуарі думи „Олексій Попович", „Про сестру та брата", „Удова і три сини". Художник О.Сластіон в 1887 зробив портретну зарисовку кобзаря.

Літ.: Портрети Сластіона.

СІРСЬКИЙ Григорій Федорович (30.09.1928, с.Переволочне Золочівського пов. (тепер Буського р-ну Львівської обл. – 8.01.2000, м.Львів, похований в рідному селі Переволочно на Львівщині) – бандурист, інженер. В 1948 Григорій був відправлений на відбудову шахт в Донбасі. В 1959 повернувшись з Донбасу, через деякий час, був репресований і разом з родиною депортований на спецпоселення в Томську область. Працював на важких роботах вантажником лісу в селищі Торба Зирянського лісгоспу. Музично обдарований, з добрим голосом (баритон-бас) від бандуристів братів Богдана і Романа Жеплинських навчився грати на бандурі, яку за вказівками цих самих бандуристів сам собі виготовив з кедрового дерева. Грав в капелі бандуристів каторжан, яку створили брати Жеплинські і в якій грала репресована дружина Юрія Сінгалевича – Наталія Сінгалевич. Спів разом з братом Іваном вивчав в репресованої (хормейстера) Надії Цюцюри, диригента капели. Згодом капела набула великої популярності не тільки серед каторжан, але й успішно виступала на огляді художньої самодіяльності Томської області. В 1956 повернувся з Сибіру і з допомогою письменниці Ірини Вільде одержав дозвіл на прописку у Львові. Закінчив Львівський лісотехнічний інститут, працював інженером на будівництві та в конструкторському бюро. Мав нахил до історичних наук, займався краєзнавством. На основі архівних документів та спогадів учасників з допомогою свого дядька Миколи Зозуляка написав історію рідного села Переволочно, але видати не встиг. Підірване каторжною роботою на засланні в Сибіру здоров'я привело до передчасної смерті.

Літ: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.56, 66; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. // НАНУ

Сіроштан Петро

Сірман Людмила Ростиславівна

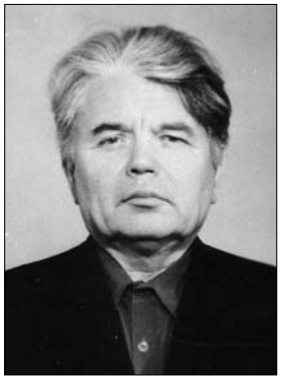

Сірський Іван Федорович

Сірський Іван Федорович

Сірський Григорій

Січко Валентина Степанівна

Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника, Львів, 2002. – С. 212, 218-221.

СІРСЬКИЙ Іван Федорович (17.11.1920, с.Переволочне Золочівського повіту (тепер Буського р-ну Львівської обл. –28.02.2003, м.Красне Львівської обл.) – бандурист, суспільний діяч, активіст ОУН, бухгалтер.

В 1932 відмінно закінчив вселюдну школу. Навчився кравецтва. В 1937 вступив у юнацьку сітку ОУН, займався самоосвітою, допомагали журнали „Самоосвітник" та книжки видавництва „Дешева книжка". Як член ОУН виконував різні доручення провідників, був знайомий із Куком. Розлом в ОУН сприймав дуже болюче. В 1941 помер батько, який був інвалідом Першої світової війни і Іван був змушений допомагати матері, але виконував і доручення УПА (заготівка продовольства, зброї). Далі служба в радянській армії, воював в Чехословаччині. Демобілізований в 1946, влаштувався на роботу у Львові. Почались переслідування з боку КДБ. В травні 1950 його заарештовано і разом з родиною виселено на каторжні роботи в Томську обл.. Працював на лісозаготівельних роботах Зирянського ліспромгоспу Томської області, де в селищі Торба від братів Богдана та Романа Жеплинських навчився грати на бандурі і виступав з братом Григорієм у створеній з репресованих капелі бандуристів. Разом з братом виготовили собі дві бандури із кедрового дерева, був старостою і „господарем" капели. Добре співав, а також танцював народні танці, при капелі був створений танцювальний гурток. В складі капели став лауреатом обласного огляду худ. самодіяльності Томської обл.. На спецпоселенні боровся за збереження рідної української мови і національної гордості серед репресованої української молоді. В 1956 одружився з репресованою колишньою студенткою Львівського університету Ольгою Масюк, з допомогою якої був звільнений із спецпоселення, бо дружина була реабілітована, і повернувся на Львівщину. Працював на Краснянському цукрозаводі робітником, а після закінчення технікуму – головним бухгалтером. В 1992 реабілітований. Був активним учасником товариства „Просвіта", „РУХ", „Товариства політв'язнів і репресованих" та інших громадських організацій Львівщини. Як пенсіонер жив в селищі заводу біля м.Красне на Львівщині, де і помер. Похований в с. Сторонибаби Буського р-ну Львівської обл.

Літ: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, Львів, 2000. – С.56, 66; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. // НАНУ Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника, Львів, 2002. – С.212, 218-221.

СІРЕНКО Андрій Кирилович (1874, с. Олександропіль нині Петропавлівського р-ну Дніпропетровської області – 1957) – кобзар. В 1945 склав епічний твір „На закінчення війни". Кобза, однострій і деякі речі Сіренка збереглися в Дніпропетровському обласному музеї.

Літ.: Лавров Ф.І. Радянське кобзарство. // НТЕ, 1957, №3.

СІТЕНКО Тетяна Володимирівна (17.05.1964, м.Київ) – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ; музикознавець. Після закінчення 1989 Київської консерваторії (у О.Зінкевича) старший науковий співробітник музичного відділу Київського музею театрального музичного та кіномистецтва України. Автор багатьох публікацій (в т.ч. з історії кобзарства) – „Каталог українських народних інструментів" в книзі Л.Черкаського, „Живії струни України"(у співавторстві) (К., 1999), „Кобзарське життя Києва на початку 20 ст." (журнал „Кобзар", 1998, №1), „Чита аплодувала стоячи" („Вечірній Київ", 1999, 3 березня) – про діяльність Першої української художньої капели кобзарів та ін.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С.448.

СІТКО Микола – бандурист. В кого навчився грати на бандурі не встановлено. Навчив грати на бандурі свого старшого брата Якова.

СІТКО Яків Петрович (17.03.1903, м. Миргород на Полтавщині – ?) – бандурист, керівник капели. Народився в сім'ї малоземельного хлібороба. Після закінчення приходської школи його віддали вчитись у приватну механічну майстерню. В 1912 якось в хату Петра Олексійовича Сітка зайшов відомий кобзар М.Кравченко. Історичні думи, кант „Сирітка", веселі пісні „Киселик", „Про Хому і Ярему" й інші так полонили малого Якова, що він серйозно захопився співом і музикою. В 1920 до Миргорода приїхала артистка Петроградського оперного театру Віра Миколаївна Ферсалон, у якої здібний хлопець почав брати уроки і за два роки опанував елементарну теорію музики і вже мав добре поставлений голос. В 1926 закінчив хормейстерські курси і з цього часу присвятив себе мистецтву. Миргород здавна славився кобзарями-бандуристами. Від молодшого брата Миколи Яків перейняв прийоми гри на бандурі, а після смерті брата самостійно вдосконалював техніку гри. Згодом, коли в Миргороді організувалась капела бандуристів, яка почала подорожувати по Україні, Яків Сітко маючи підготовку хормейстера, став її керівником. З цього часу він не розлучався з бандурою, керував капелою та ансамблями бандуристів, працював в філармоніях. На фронті Великої вітчизняної війни був поранений. З 1946 по 1960 працював у Державній капелі бандуристів УРСР, потім керував ансамблем бандуристів Житомирської обласної філармонії. З 1966 пенсіонер, але бандури не

кидав, виступав перед трудящими і на громадських засадах керував хором ветеранів при Миргородському будинку культури. В репертуарі Я.П.Сітка думи „Невольницький плач", „Буря на Чорному морі", багато народних пісень, твори радянських композиторів. Улюблені пісні останніх програм кобзаря „Слово Леніну", „Про партизанку" П.Майбороди, народні пісні „Гей воли мої половії", „Ой лихо мені", „Гей у мене був коняка", романс „Заграй, ми, цигане старий", а також „Про Саливона", „Про Хому і Ярему", „Киселик" та інші.

Літ.: Гуменюк, 1967: Ященко, 1970.

СІЧКО Валентина Степанівна (31.07.1948, м. Василівка Запорізької області) –бандуристка, заслужений працівник культури України, Відмінник освіти України, член Національної Спілки Кобзарів України, Миколаїв, Завідувач кафедри кобзарознавства Миколаївського муніципального колегіуму. Першим вчителем та наставником гри на бандурі була бандуристка з Полтавщини Лідія Афанасіївна Цикура (Артюх) Василівської ДМШ Запорізької області. В 1974 закінчила Миколаївський державний педагогічний інститут за спеіальністю „Вчитель музики". З бандурою за направленням працювала вчителем музики в СШ Асканія-Нова Херсонської області. У 1976 – викладач класу бандури у Миколаївському культосвітньому училищі. У 1978 в Миколаївському міському палаці піонерів заснувала єдину на Миколаївщині зразкову капелу бандуристів „Україночка" – дипломанта міжнародного молодіжного фольклорного фестивалю в Болгарії „Орбіта", якою і зараз керує її учениця. У 1991 Січко В.С. створила хлопячий гурт „Кобзарики", який переріс у народну бузьку юнацьку капелу бандуристів „Кобзарський передзвін", лауреата Всеукраїнських фестивалів та всесвітнього форуму козацьких мистецтв. З 1992 працює в Миколаївському муніципальному колегіумі (ММК) на посаді художнього керівника народної бузької юнацької капели „Кобзарський передзвін", де виявила себе кваліфікованим фахівцем та активним організатором щорічних літніх кобзарських таборів на березі Чорного моря (Рибаківка, Очаків), багаторазових подорожей по Україні, зокрема в Струсівську народну капелу бандуристів, Переяслав-Хмельницький музей кобзарства, в Національну капелу бандуристів ім. П. Майбороди. За створення міцного дитячого кобзарського руху та збагачення історії кобзарського мистецтва на Миколаївщині була нагороджена грамотами Міністерства освіти та науки України, Міністерства культури і мистецтв України.

Значною справою Січко В.С. є створення єдиної на Україні оригінальної за структурою та змістом школи „Кобзарська наука", яка допомагає відтворювати предківські традиції кобзарського мистецтва, виховувати любов до історії українського народу, його коріння. Як голова обласного осередку Національної спілки кобзарів України веде велику культурно-просвітницьку роботу. У 1998 та 2000 з її особистої ініціативи педколективом ММК та Національною спілкою кобзарів України були проведені І та ІІ фестивалі кобзарського мистецтва Півдня України „Під срібний дзвін бандури", а в травні 2003 – разом з Обласним управлінням культури і туризму І Всеукраїнський молодіжний кобзарський фестиваль „Під срібний дзвін бандур", в якому взяла участь Національна державна Заслужена капела бандуристів України.

Як керівник кафедри кобзарознавства колегіуму бере активну участь у проведенні на базі ММК Всеукраїнського експерименту за темою: „Формування національної самосвідомості учнів на традиціях кобзарського мистецтва". В 2006 у складі авторського колективу педагогів ММК за велику роботу з формування національної свідомості учня на традиціях кобзарського мистетва, високий рівень виконавської майстерності бузької юнацької капели Січко В.С. стала лауреатом обласної премії ім.М.Аркаса за напрямком „Народна творчість і художня самодіяльність".

СКАКУН Андрій Юхимович (1891, с. Баришівка на Київщині - ?) – учасник Київської капели бандуристів і декількох інших мандрівних капел кінця 20-х – початку 30-х років ХХ ст..

Літ.: Полотай М.П., лист до Б.Жеплинського від 8.12.1970.

СКАЛЬСЬКА (Шевців) Галина – бандуристка, староста капели бандуристів „Заспів" м.Львів. На бандурі грає і її дочка.

СКАЛЬСЬКА Тетяна Мілентіївна (1960, с. Смордва Млинівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. виконавець. У 1980 закінчила Дубенське училище культури. З того ж року художній керівник будинку культури с. Рогізне цього ж району, 1982 – викладач бандури у Млинівській ДМШ. Учасниця оркестру народних інструментів Млинівського центру дозвілля,оркестрової групи хору, вокального жіночого ансамблю та ансамблю бандуристів школи. Брала участь у звітному концерті майстрів мистецтв та художніх колективів Рівненщини у Києві (2002). Учні її класу – переможці обласних оглядів-конкурсів, зокрема Оксана Семенюк (ІІІ премія, 2003), випускниця Людмила Загорська – артистка Чернігівської капели бандуристів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.86.

Скальська Тетяна Мілентіївна

Скірко Микола Михайлович

СКАЧОК Микита – кобзар з с. Андріївна Чернігівського пов.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з. 191,л.232.

СКИФИНСЬКИЙ – кобзарський пан-отець.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 809/863/ л.10.

СКІРКО Микола Михайлович (7.08.1923, с. Миколаївка Перша Миколаївського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандурист. Народився в незаможній селянській сім'ї. Закінчив залізничну середню школу. В 1941 вступив до Кременчуцької авіашколи, а після її закінчення в Ташкенті був зарахований в Ташкентське ленінське піхотне училище, яке закінчив в 1942 і воював на фронтах Вітчизняної війни. Після поранення в боях за визволення Чехословаччини, вийшов у запас і переїхав до Кривого Рогу, де був інструктором міському комсомолу, вихователем у молодіжних гуртожитках, а з 1947 розмітником у цеху. З шкільних років брав участь у гуртках художньої самодіяльності. Коли при будинку культури заводу „Комуніст" організувався народний хор в супроводі бандур під керівництвом відомого бандуриста В.Є.Джуржія, Скірко почав учитися у нього грати на бандурі. Згодом його обрали старостою і головою бюро хору. В 1956 в складі хору брав участь у заключному концерті огляду художньої самодіяльності УРСР в Києві. В 1959 переїхав до Сум, де працював бригадиром розмітників на заводі ім. Фрунзе і брав участь у капелі бандуристів при Палаці культури заводу, якою спершу керував Д.В.Андрусенко, а з 1963 керував А.О.Абрамов. З 1965 був головою капели, її концертмейстером та солістом. В його репертуарі народні пісні, твори радянських композиторів. М.М.Скірко великий ентузіаст музичної роботи серед трудящих, організував при Палаці культури куток, присвячений музичному і кобзарському мистецтву.Збирав матеріали про кобзарів-бандуристів Сумщини.

Скляр Іван Іванович

Скляр Іван

Літ.: Жеплинський Б. Скірко Микола Михайлович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край, 2000. – С. 164; Маковій О. Щоб краса не вмирала треба любов'ю збагачувати світ. // Промінь просвіти, м. Кіровоград, №9(18), 2007.

СКЛЯР Іван Іванович (1900, м.Миргород на Полтавщині) – бандурист, майстер бандур Брат Михайла Івановича. Добре володів бандурою, сам робив бандури. Брав участь в організації першої капели бандуристів на Миргородщині, яка дістала назву „Миргородська селянська капела бандуристів ім.Т.Шевченка". Активний учасник цієї капели. В репертуарі переважали українські народні пісні. Грав і твори радянських композиторів.

Літ.: Гуменюк, 1967; Перепелюк, 1970, С.255; Вовк Д., лист до Жеплинського Б. від 8.07.1970.

СКЛЯР Іван Михайлович (5.03.1906, м. Миргород на Полтавщині – 26.10.1970, м.Київ) – бандурист, конструктор бандур і цимбал. Перші навички кобзарського мистецтва перейняв ще в 1923 від бандуриста Петра Коробки. Скопіювавши інструмент Коробки, зробив свою першу бандуру і швидко освоїв техніку гри. В 1925 разом з іншими ентузіастами організував у Миргороді капелу бандуристів, яка під назвою Миргородська селянська капела бандуристів ім. Т.Г.Шевченка успішно виступала на Полтавщині. Володіючи чудовим драматичним тенором І.Скляр посів провідне становище в капелі, виступав як соліст-бандурист і в ансамблях. Після 1930 капела гастролювала вже не тільки на Україні, а й у Воронежській, Ростовській та інших областях РРСФР, Казахстані, Узбекистані, Киргизії, Туркменії та інших республіках Радянського Союзу. З 1936 і до початку Великої Вітчизняної війни І.Скляр керував самостійно капелою бандуристів при Миргородському будинку культури, яка неодноразово виступала на оглядах і олімпіадах, нагороджувалась грамотами. В час фашистської навали капела припинила існування. Івана Скляра, як і багатьох, поліцаї ганяли обкопувати дороги під Миргородом. Тоді він і склав „Думу про німецьку каторгу". Після визволення Миргорода від фашистів у жовтні 1943 капела знову поновила роботу, під керівництвом І.Скляра успішно концертувала на Україні, виступала в Москві на Всесоюзній нараді з питань народної творчості. Згодом І.Скляр з кількома кращими учасниками капели перейшов працювати в Державний український народний хор, а з 1950 по 1955 керував оркестровою групою цього колективу. В 1956 залишив керівництво оркестровою групою хору і займався в основному творчою діяльністю. З великим успіхом як соліст-бандурист виконував І.Скляр історичні, побутові, ліричні народні пісні, багато з яких у власній обробці. Склав понад 200 творів: „Пісня про Щорса та Боженка" (1936), „Колгоспна лірична" (1938), „Коню, коню, вірний друже", „Гей дівчата й молодиці" (1945), „Колискова" (1946), „Дума про Олега Кошового" (1949), „Як виступав Богдан" (1954), „Ой по морю золотому" (1955), „Ой вийде сонце" (1956), „Веселі струмочки" (1957), „Сюїта для бандури" (1957), „Ми той народ" (1958), „Край новий" (1959) та інші.

Особливо плідно працював І.М.Скляр над удосконаленням бандур та цимбалів. Він виготовляв інструменти для Миргородських капел, Державного українського народного хору, Державної капели бандуристів УРСР. Спільно з В.Тузиченком створив нові зразки бандур: бандуру-пікколо, бандуру-альт, бандуру-бас, бандуру–контрабас. Виготовив нові зразки концертних цимбалів:

цимбали-бас та цимбали-альт. З 1952 Чернігівська фабрика музичних інструментів серійно випускала бандури конструкції І.М.Скляра. Після багаторічних пошуків, він створив універсальний тип бандури, в якій поєднано кращі якості бандур різних типів. На ній можна виконувати складні твори в усіх тональностях, рівномірно використовуючи технічні можливості обох рук. Бандури конструкції І.Скляра знайшли широке застосування і схвалення не тільки на Україні, але і далеко за її межами. За великі заслуги в розвитку радянського мистецтва нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

Літ.: Гуменюк, 1962; Гуменюк, 1967; Немирович І. Народний митець. // журнал ДН, 1964, №7; Скляр І. Щоб повнозвучною була бандура. – НТЕ, 1967, №5; Скляр І. Київсько-харківська бандура. – „Музична Україна", 1971; Ященко, 1970.

СКЛЯР Михайло Іванович (1907, м. Миргород на Полтавщині) – бандурист. Один з організаторів кобзарського руху на Миргородщині за радянського часу. Голова і художній керівник Миргородської капели бандуристів ім. Т.Г.Шевченка. За фахом бухгалтер.

Літ.: Вовк Д., лист до Жеплинського Б. від 7.06.1970.

СКЛЯРЕНКО Марія Іванівна (1900, м.Київ – ?) – бандуристка. В 1922 одною з перших жінок-інтелігенток почала вчитися грати на бандурі у кобзаря Ф.Дорошка. Багато років виступала як солістка-бандуристка і в складі ансамблів. В 1937 учасниця Ансамблю пісні і танцю УРСР, як співачка (ліричне сопрано). З 1941 по 1945 перебувала з ансамблем на фронтах Великої Вітчизняної війни. Має урядові нагороди.

Літ.: Полотай М.П., лист до Б.Жеплинського від 8.12.1970

СКЛЯРЕНКО Юрій Іванович (1890, м.Київ – 1927) – бандурист. Вчився грати на бандурі у В.Потапенка та Ф.Дорошка. Мав гарний голос (тенор), добре володів технікою гри, але в публічних концертах виступав рідко. У загальному кобзарському русі участі не брав. Загинув трагічно.

Літ.: Полотай М.П., лист від 8.12.1970

СКОБА Антін Якович (1865, с.Багачка на Полтавщині –?) – кобзар і лірник. В 12 років втратив зір. Мав сильний голос. Добре грав на кобзі і лірі. Вчився у кобзаря Ситника в Слобідці. Ходив по Херсонському і Миргородському повітах, бував у Лубнах, Семенівці. Поводирем у нього була дочка. Співав думи „Про піхотинця" та „Про вдову", знав декілька псалмів, із них два записано на фонограф. Виконував думи „Удова і три сини" (запис О.Сластіона, 1910, копія валика №2, 1939, Ф. 14-10/1169) та „Про Азовських братів" (запис Ф.Колесси. 1910, копія Ф. 14-10/ 1169). За Ф Колессою спів А.Скоби у виконуваній думі „Про удову" є докінченим артистичним твором, що справляє велике враження. А.Я.Скоба користувався авторитетом і пошаною. Був обраний скарбником сліпцівського братства і зберігав скриню з грішми братства. (Ключ від замка скрині, за звичаєм братства зберігався у іншого члена братства, у лірника Івана Нетеси). До хати А.Скоби збирались сліпці на сходини і наради. В.В.Данилов описав, як А.Скоба своїм задушевним виконанням народних пісень і дум приворожив Приську, дівчину з с. Монастирище, яка згодом з ним одружилася. Окремі твори виконував так жалібно, що й сам плакав. Дата смерті не встановлена.

Літ.: Данилов, 1911; Колесса, 1913, 1969; Фонд ІМФЕ, Ф. 14-10/1169

СКОВОРОДА А. – лірник з Волині. В 1920-30-х роках за панської Польщі брав участь у громадсько-політичному житті народу, за що переслідувався реакційною владою.

Літ.: УРЕ, т.8, С.199.

СКОВОРОДА Григорій Савич (3.12.1722, с.Чорнухи біля Лубен – 9.11.1794, с.Іванівка на Харківщині) – філософ, музикант, грав на бандурі. Народився в сім'ї бідного козака. Ще в дитинстві виявив любов до музики. Вступивши до Києво-Могилянської академії, особливо цікавився поезією і музикою. Завдяки великим здібностям і прекрасному голосу, його було запрошено до придворної співацької капели в Петербурзі, де отримав серйозну на той час музичну освіту і з званням придворного уставщика повернувся 1744 на Україну. В 1750 закінчив Київську академію, відзначившись знанням іноземних мов і музики. Дуже добре грав на сопілці, флейті, скрипці, гуслях і бандурі. В 1750-1753 подорожував закордоном, був в Угорщині, Австрії та інших країнах. В 1754-1759 працював домашнім учителем у Харкові, часто відвідував домашні музичні вечори, де виступав зокрема як бандурист. В 1759 викладав поетику в Харківському колегіумі. Але в 1764 змушений був залишити цю роботу через незгоди з наставниками колегіуму. В 1769 мандрував, проповідуючи свої філософські погляди серед народу. В цей час писав свої філософські і поетичні твори. Як філософ відомий своїми просвітительськими етичними ідеями. Був не тільки музикантом, філософом і письменником, а й одним із перших українських композиторів. Сам творив мелодії до своїх віршів. Славився як автор і виконавець пісень. Широкого розповсюдження в народі набули його пісні „Всякому городу нрав і права", „Ой ти птичко, желтобоко", „Ах поля, поля, зелены", „Стоїть явір над водою" та інші. Багато творів Г.Сковороди під назвою сковородинських веснянок успішно виконують співці-кобзарі та лірники. Його

Сковорода Григорій Савич

Скорик Дмитро

Скотаренко Іван Опанасович

окремі пісні і псальми збереглись в репертуарі кобзарів і лірників до XX ст..

Літ.: Ковалинский М.И. Житие Григория Сковороды. Писание 1794 в древнем вкусе. Харьков, 1896; Газ. „Утренняя заря", Харків, 1834; УРЕ, т. XIII, С.219; Г.С.Сковорода. Збірник доповідей. Уфа. 1943; Попов П.М. Григорій Сковорода. Життя і творчість, К., 1960; Іваньо І.В. Григорій Сковорода і народна пісня. - НТЕ, 1965, №1;Грицай М. Вивчення фольклористичних інтересів філософа і поета.– НТЕ, 1972, №5; Сиваченко М. До історії української пареміографії: Г.С.Сковорода.– НТЕ, 1972, №5; Епістолярний документ 1824 року про Сковороду (публікація Леоніда Махновця). – НТЕ, №72, №5.

СКОЙБІДА Роман Вікторович (1976 нар. станиця Полтавська) – кубанський бандурист.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.280; Селезньова З. Казачья Бандура.// Голос правды – 4.12.1994 (станиця Полтавська).

СКОРИК Дмитро – кобзар з с. Нехристівки Лохвицького повіту. Виконував думи: „Плач невольників", „Удова і три сини", „Конівченко", „Олексій Попович", „Три брати Азовські". В 1876 О.Сластіон нарисував портрет Скорика з дівчинкою поводирем. Кобза Скорика на цьому рисунку зображена з двома голосниками.

Літ.: Портрети О.Сластіона, 1961

СКОРИК Клава – бандуристка. разом з Ніною Онопрієнко виступала на IV-й республіканській олімпіаді (1940).

Літ.: НТ, 1940, №5.

СКОРИК Семен – кобзар з с. Барвінкове Ізюмського пов. Харківської губ. За іншими джерелами з Костянтиноградського пов. Полтавської губ. Учень кобзаря Гриценка-Холодного.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з. 592, л.56; Сперанський, 1904.

СКОРИК Семен Кузьмич (26.04.1901, с. Шиндерівка нині Корсунь-Шевченківського р-ну Київської обл. – ?) – бандурист. З 1933 почав вчитися грати на бандурі у бандуриста харківської капели бандуристів Івана Петровича Богдана (вчителя музики). Працював на шахтах, на залізниці. Інвалід Великої вітчизняної війни (поранений в руку), брав участь в боях, нагороджений медалями. В післявоєнний період працював завідувачем Парку культури та відпочинку Слав'янського курорту. В 1958 організував при клубі курорту ансамбль бандуристів. Записи творів в його виконанні зберігаються в фондах ІМФЕ: „Дума про Карнауховагероя партизана" –запис Білозерського в м. Славянську, 1971 (Ф. 14-10/1205, текст Ф. 14-5/422) та „Іде Армія Червона" (там само. Ф. 14-10/1205).

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського (Ф. 14-10/1205, текст Ф. 14-5/422), (Ф. 14-10/1205).

СКОРИНО Людмила Миколаївна (1.04.1955, м.Київ) – бандуристка. В 1970 закінчила Київську музичну школу №11 по класу бандури (педагог Троценко Алла Георгіївна). В 1970-1974 вчилася в музичному училищі ім. Глієра в Києві (по класу бандури Омельченка А.Ф.). Працювала в Яготинській музичній школі. Далі вчилась в Інституті культури ім. Корнійчука та в Студії при укр. народному хорі УРСР ім. Г.Вірьовки. Працювала викладачем по класу бандури в Київських музичних школах. З 1990 працювала педагогом по спеціальності (бандура) в Стрітівській школі кобзарського мистецтва (Кагарлицький р-н Київської обл.). Має багато власних обробок та перекладень на бандуру укр. нар. пісень та творів різних композиторів

СКОТАРЕНКО Іван Опанасович (1.01.1935, м.Крюків на Дніпрі) – бандурист, член Всеукраїнськїспілки кобзарів. Працював на Дніпропетровському металургійному заводі ім. К.Лібкнехта машиністом крана. З малих років полюбив укр. нар. пісню. Сам добре співав. В 1970 навчився грати на бандурі в бандуриста О.С.Коваля. Потім кобзарське мистецтво вдосконалював під впливом Дніпропетровських бандуристів О.А.Солодкого та І.Л.Рудаса, а також кобзарів Київщини. В репертуарі бандуриста багато укр. нар. пісень, думи „Про козака бандуриста", „Невільницький плач". Складав сам мелодії на слова Т.Шевченка („За байраком, байрак", „Кавказ"), слова Д.Павличка („Клятва") та інших поетів. Пенсіонер. Часто виступає в містах і селах Дніпропетровщини та інших областях. Брав постійну участь у вечорах, що проводяться в Дніпропетровському меморіальному музеї ім.. Д.І. Яворницького, в з'їздах і нарадах кобзарів України. Часто виступав разом з дочкою свого вчителя бандуристкою Олесею Олексіївною Коваль.

Літ: Лист Скотаренка І.О. до Б Жеплинського від 23.01.1990

СКОТАРЕНКО Степан Мартинович – бандурист з с. Україна Близнюківського р-ну Харківської обл.. Учасник наради кобзарів і лірників (прибув 15.04.1939) при Інституті українського фольклору АН УРСР. За ним було закріплено наукового працівника інституту Ісірович М.Ф.

Літ.: ІМФЕ, Ф.36-3 (325)

СКРИЛЬНИК Дмитро – старий кобзар із Харкова. Від нього І.І.Білозерський записав три думи. Нажаль записів цих не віднайдено.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського.

СКРЯГА Прокіп (?,с.Остапи тепер Олевського району Житомирської обл. – 13.01.1770, Кодня) – кобзар другої половини XVIII сторіччя. Рік народження невідомий. Брав участь в антифеодальному повстанні 1768 (Коліївщина). Супроводив у походах гайдамаків і донських козаків, закликав їх до бо-

ротьби проти панів. Навів козаків на пана Спендовського. Вироком шляхетської військової комісії був страчений у Кодні.

Літ.: КК, 1798, С. 497; КС, 1882. кн..4, С.165; Полотай,1940; УРЕ, т.XIII, С.230; Лавров Ф., НТЕ, 1970, №3.

СКУБІЙ – учень кобзаря Гаврила Горобця.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 8-К3, о.з. 6, л.27; Гуменюк, 1967, С.79.

СКУБІЙ Іван Миколайович (1858, с. Лелюхівка, Кобеляцького повіту Полтавської губ. тепер Полтавської обл. – після 1909, там само) – лірник. Осліп на 10-му році життя. Вчився грати на лірі в Гаврила Івановича Камбуза із Старих Санджар. В репертуарі – історич., жартів., побут. пісні, псалми. 10 дум („Самійло Кішка", „Плач невольників", „Маруся Богуславка", „Олексій Попович", „Самарські брати", „Сестра і брат" – фрагменти яких опубліковані Ф.Колессою та „Плач невольників", „Озівські брати", „Удова", „Івась Удовиченко" – які слухав О.Сластіон. Один із найвизначніших співців дум, вправно володів технікою кобзарської рецитації, його варіанти відзначалися багатством і красою мелодичних мотивів. Мав учнів. Один із них Остап Довгополий із Шидієва співав думи. Його вигляд – сивий, вельми поважний кремезний дід. Коли вперше почув свій спів з фонографу (запис О.Сластіона), ридаючи промовляв до своєї доньки „Слухайте. Слухайте! Се Скубій співає!...Коли він умре, той тоді знатимуть, як він співав!... Не дармо він на світі прожив."

Літ.: Колесса Ф. Мелодії укр. нар. дум. Матеріали до укр. етнології. 1913, Львів; Колесса Ф. Мелодії українських народних дум. „Наукова думка", К., 1969, С.312 Родовід, №6, 1993, С.6; Квітка К. Професіональні народні співці й музиканти на Україні. – Київ, 1924, С.18.

СКУЛІНЕЦЬ Валентина Леонідівна (12.03. 1983, с.Маневичі Волинська обл.) – бандуристка. У 2000 закінчила Маневицьку ЗОШ №2, у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). З того ж року працює у Маневицькому РБК Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топопровська Г. – С. 86.

СЛАСТІОН Опанас Георгійович (1.01.1855, м.Бердянськ – 24.09.1933) – ххужожник, кобзарознавець, грав на бандурі. Закінчивши в 1882 навчання в Петербургській Академії мистецтв, багато подорожував по Україні, вивчаючи пам'ятки історії та побут народу. Своєю діяльністю як художник, мистецтвознавець і етнограф зробив цінний внесок у розвиток реалістичного мистецтва. Автор багатьох картин і графічних творів з народного життя. В 1905-1907 друкував карикатури в українському прогресивному журналі „Шершень", викриваючи антинародну, підступну політику царизму. Видатним явищем в історії української графіки є створена ним серія ілюстрацій до українських народних пісень, творів М.Гоголя і особливо до поеми Т.Г.Шевченка „Гайдамаки". З 1900 по 1939 проживав у м. Миргороді, де керував художньо-промисловою школою ім. М.Гоголя. Грати на бандурі та співати вчився у кобзаря Петра Неховайзуба та інших народних співців, творчістю яких цікавився протягом усього свідомого життя. Кобзарі дуже поважали Опанаса Георгійовича і називали його своїм панотцем. Неоціненною послугою О.Г.Сластіона українській культурі є його разом з Л.В.Квіткою допомога Лесі Українці в організації записування мелодій дум на фонограф. Саме Сластіон, глибокий знавець і палкий пропагандист мистецтва рідного народу, викликав до себе у Миргород кращих кобзарів та лірників, куди на запрошення Лесі Українки приїздив і Ф.Колесса, щоб записувати на фонограф мелодії дум. Від О.Г.Сластіона записав мелодію думи „Плач невольників". Мелодію другої думи – „ Про удову" О.Сластіон у 1910 записав на фонограф сам зі свого голосу і валик з цим записом надіслав до Львова, де Ф.М.Колесса розшифрував і разом з іншими опублікував у праці „Мелодії українських народних дум". Ця праця надрукована у Львові двома серіями (перша – 1910, друга – 1913). В збірнику „Матеріали до української етнології" наукового товариства ім. Т.Шевченка і перевидана 1969 видавництвом Академії наук УРСР. О.Сластіон знав декілька дум і співав їх у Петербурзі та Києві на вечорах, присвячених Шевченковим роковинам та при інших нагодах. Написав ряд статей про кобзарів (серед них „Кобзар Михайло Кравченко і його думи"). Його портретна галерея 23-х кобзарів, видана окремим альбомом 1961 року є не тільки видатною працею художника-громадянина, а й цінним документальним джерелом в історії кобзарського мистецтва.

Тв.: Сластіон О.Г. Портрети кобзарів. К. 1961.

Літ.: УРЕ, т.XIII, С.236; Аббасов А.М. Етнографічна діяльність О.Г.Сластіона. – НТЕ, 1965, №2; Бугаєвич І. Кобзарство у філокартії. – НТЕ, 1967, №1; Аббасов А. Кобзарі Полтавщини. // жур. Прапор, 1968, №12; Сенюк С. „Гайдамаки" Опанаса Сластіона. ЛУ від 10.III.1970.

СЛЄПКО Марія Юріївна (8.01.1985, м.Київ) – бандуристка. У 2000 закінчила Київську ДМШ ім.В.С.Косенка, у 2004 – Житомирське музучилище (клас викладача М. І. Нечипоренка). Того ж року вступила до РДГУ (клас викладача Г.М.Топоровської). Учасник тріо бандуристок у складі Марія Слєпко, Валентина Сурман та Маряна Якимець (РДГУ).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 86-87.

СЛИДНЮК Миколай Іванович – лірник із

Сластіон Опанас Георгійович

Кобзарі-гайдамаки, страчені у Кодні 1796 р., серед них Прокіп Скряга (мал. Левка Воєдила)

Слєпко Марія Юріївна

Смагула Оксана Степанівна

Смирний Гриць

Смирнов Г.

М.Глухова, учитель О.Т.Маслюкова. Добре виконував псальми.

Літ.: Этнографическое обозрение. Кн..III.

СЛИНЬКО – педагог по бандурі.

СЛІПАК Максим Петрович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

СЛЮСАР Олександр – бандурист із Черкас. Згадуючи про дерев'яний хрест, який було встановлено у 1862 черкаськими шанувальниками таланту Т.Шевченка на Соборно-Миколаївському цвинтарі до першої роковини смерті великого поета, Степан Степанович Нехорошев повідомляє: „У 1917 на цвинтарі з'явилися бандури, жупани, вишиті сорочки, корсетки, плахти. Першим заграв на бандурі Сашко Слюсар, потомок Слюсарів Василя і Андрія, які бачили Т.Шевченка під час його приїзду в Черкаси у 1859р. Сашко в широких штанях, яскраво вишитій сорочці, сірій смушковій шапці, синій чемерці, чоботях – це жаркого літа – він майже щовечора зі своїми товаришами-козаками з'являвся до Хреста Шевченка. Це він перший Хреста нарік „Хрестом Тараса Батька". Спочатку біля Святого Хреста з'явилась одна бандура, потім друга, третя. Вперше заспівали бандуристи-козаки „Заповіта". А потім співали „Ой хмелю, мій хмелю" та інших пісень". Збереглось фото 20-х років О.Слюсар з приватної колекції черкаського краєзнавця М.С.Жовтобрюха.

Літ.: Черкаський обласний державний архів. Ф. Р.-5585, оп.1, скр.43; Родовід ч.6, 1993; Сергій Кривенко. Три короткі звістки про виконавців укр. нар. дум та нар. пісень з Черкащини.

СЛЮСАР Редька (Ридько) (XIX ст.) – лірник з с. Богатирці (чи Якишівці) Таращанського пов. Київської губ. Від нього П.Демуцький записав канти і псальми: „Страстям Христовим", „ Ти, мой Бог Ісусе", „Многомилостиві", „Дивна твоя тайна", „Георгію", „Василію", „Об смертном часу", „Восплач, душа горко", „Марії Магдалині", „Кант-Коляда", а також „Біду", „Сирітку" та інші.

Літ.: Демуцький П. Ліра та її мотиви. К., 1903; Гуменюк А. Укр. нар. муз інструменти. – К.: Наукова думка, 1967. – С.115.

СМАГУЛА Оксана Степанівна (22.10.1973, с. Черняхів Житомирської обл.) –бандуристка, педагог. У 1983 закінчила Черняхівську ДМШ (клас викладача І.М.Нечипоренко), у 1992-Дубенське училище культури (клас викладача О.Дейко), у 1997 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Черняхівській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.87.

СМАРАГД – кобзар з Лубенського пов. Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.2.

СМАРОВІЗ - лірник із с. Галиці Ніжинського уїзду, учитель лірника Кожуховського Н.А.

Літ.: Малинка А. „Киевская старина", 1893, №9.

СМИРНИЙ Гриць (Григорій) – бандурист. Виступав часто разом із Іваном Масляником, Степаном Ганушевським, Семеном Ластовичем-Чулівським. Грав 12 березня 1943 у Львові на з'їзді бандуристів в складі ансамблю із 11 бандуристів. Замордований більшовицькими агентами.

Літ.: Бандура ,(Нью-Йорк, США). №23-24, січень-квітень 1988, – С.1; Бандура, №9-10, липень-жовтень, 1984, – С.55.

СМИРНОВ Г. – засл. артист УРСР, соліст Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.39.

СМИРНОВА Олександра Іванівна (1922, м.Черкаси) – бандуристка. На бандурі грала з 1942. Вчилась грати у кобзаря Никона Івановича Прудкого, а вдосконалила це мистецтво в ансамблі бандуристів будинку культури Черкаського цукрового заводу. Закінчила технікум політосвіти, а з 1950 – річні курси хормейстерів та бандуристів. Працювала бібліотекарем. Виступала в ансамблі бандуристів. Голос – сопрано. В її репертуарі – українські народні пісні, сучасні українські та російські пісні і романси.

СМИШНЯКОВА (Жогло) Маргарита Пилипівна (10.10.1966, с.Володимирець Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1983 закінчила Володимирецьку ДМШ (клас викладача Т.Д.Лунковської), 1986 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури і вокалу, керівник ансамблю бандуристів, ансамблю української пісні „Співаночки". Солістка духового та оркестру народних інструментів Володимирецької ДМШ. Має переклади для бандури. Нині живе і працює у м.Кривий Ріг. Її учні навчаються в музичних училищах і консерваторії.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 87; Хутка Є. Пісне, доле моя. – Володимирецький вісник.– 1988.

СМОЛКА Прокіп Михайлович (1887, станиця Канівська – 1947, станиця Канівська) – кубанський майстер бандур. Є напис на бандурі „Прокіп Михайлович Смолка", ст.Канівська. 23 січня 1929. Є свідчення сина Миколи Смолки, 1929р.нар. та братів Л.Лазаренків (ст.Канівська, 1982, Харків, 1985). Вважав роботи О.С.Корнієвського неперевершеним зразком.

Літ.: Нирко Р.Ф. – С. 280; Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О.С.Корнієвського. – НТЕ, №2, 1990. – С.18.

СМОЛЯНКІН (Смолякін) Іван Васильович (1905, станиця Низомнівська на Кубані – 1963?) – бандурист. Народився в сім'ї укра-

їнця, завідувача господарством лікарні. Після семирічної школи вступив до Краснодарського індустріального технікуму, який закінчив у 1923. Ще навчаючись у технікумі почав вчитися грати на бандурі у відомого бандуриста і майстра бандур Німченка. Згодом став чудовим музикантом-бандуристом та вокалістом (лірико-драматичний тенор). Гастролював по Кубані з професійним ансамблем бандуристів. Деякий час виступав як соліст-бандурист. В 1929 переїхав до Дніпропетровська, де працював на металургійному заводі ім. Дзержинського. З цього часу активний учасник і соліст Дніпродзержинської капели бандуристів. В репертуарі митця було багато українських, історичних, ліричних, побутових народних пісень та творів радянських композиторів. За концертну діяльність неодноразово нагороджувався грамотами. З 1956 пенсіонер.

Літ.: Лист Лобка Б. до Б.Жеплинського від 31.01.1970; Нирко О. Ф. – С.280.

СНІГИРЬОВ Семен Петрович Народився в Харкові. За порадами Г. Хоткевича вдосконалював бандури харківського типу. На інструментах його конструкції грала свого часу Полтавська капела бандуристів. Їх було виготовлено в 1928 у майстерні міста Вовчанська на Харківщині. Індивідуально виготовив ряд добрих бандур, на яких грали харківські бандуристи. Разом з Г. Паліївцем вдосконалював і робив бандури також для бандуристів Державної зразкової капели бандуристів.

Літ.: Гуменюк, 1967, С. 89-90; Ященко, 1970, С.26.

СНІЖНИЙ І. – бандурист в Аргентині. Разом з бандуристом О.Чорним пропагував в Аргентині кобзарське мистецтво. Займався виробництвом бандур, вчив на них грати. Помер.

Літ.: д-р Михайло Василик. Українські поселення в Аргентині. Укр. вільний університет (Ukrainica Diasporiana, vol 3), Мюнхен, 1982, С.97.

СНІЖНИЙ Осип – бандурист. Коли більшовики прийшли до Києва, Сніжного заарештували і вислали в Сибір. З Сибіру йому вдалось втекти і деякий час проживав у Шанхаї. Потім він переїхав до Парагваю. Взявши з собою п'ять бандур, звідти переїхав до Аргентини. Тут в Аргентині зустрів бандуриста Антона Чорного, старшину кубанського козацтва, а також кобзаря Юхима Приймака, який зайнявся виготовленням бандури. Під впливом О.Сніжного та А.Чорного та при допомозі Ю.Приймака Василь Качурак в Аргентині сам опанував кобзарське мистецтво і утворив ансамбль бандуристів, який згодом перейменувався в капелу бандуристів ім. Т.Шевченка.

Літ: Михайло Василик Українці Аргентини. Історія та сучасність. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009. - С.241; Микола Чорний-Досінчук. У пам'ять великого кобзаря Василя Качурака. / газ. Хлібороб (Бразилія) №297 (3742) Tevereiro, 1999.

СОБАЧКИН Трохим Назарович – чудовий зрячий бандурист, про якого в своїх спогадах згадує Євген Чикаленко.

Літ.: Самчук У. – С. 47.

СОБОЛЬ (Дейнека) Христина Степанівна (6. 10. 1949, м. Львів) – бандуристка, „Відмінник освіти України". В 1956 р пішла в перший клас середньої школи в м. Новому Роздолі, куди після Сибіру повернулися її батьки. Протягом десяти років навчання була відмінницею і в 1966 р закінчила школу з золотою медаллю. Шкільні роки запам'яталися участю в капелі бандуристів під керівництвом Богдана і Романа Жеплинських: спочатку це була дитяча капела «Струмочок», а пізніше – «Дністер». Надзвичайна атмосфера, в якій проходили репетиції і чисельні концерти, дух патріотизму і любові до України, якими щедро обдарували всіх бандуристів Богдан і Роман Жеплинські, залишилися для Христини найсвітлішими спогадами юності. Після закінчення школи в 1966 році Христина поступила на хіміко-технологічний факультет Львівського політехнічного інституту, який закінчила в 1971р і отримала диплом з відзнакою. Після завершення навчання в 1971-1972 р. працювала інженером на Львівському заводі залізобетонних виробів.

З 1972 року працює у Львівському політехнічному інституті на посадах асистента, ст. викладача, доцента, професора. В 1980 р. захистила кандидатську, а в 2006 р. – докторську дисертацію на тему «Модифіковані композиційні цементи з додатками поліфункціональної дії». На високому науково-методичному рівні читає лекції з курсу «Будівельне матеріалознавство», «В'яжучі матеріали», «Технологія сухих будівельних сумішей», керує науково-дослідною роботою студентів, курсовим та дипломним проектуванням. Активно працює в області фізико-хімічних композиційних будівельних матеріалів. Наукові розробки д.т.н., проф.. Соболь Х.С. присвячені теоретичним і технологічним основам одержання малоенергомістких композиційних цементів. Під її керівництвом захищено 3 кандидатські дисертації, має опубліковано 130 наукових праць, з яких 2 монографії, 7 патентів та авторських свідоцтв, 20 методичних вказівок.

З 2007 р. виконує обов'язки декана повної вищої освіти інституту будівництва та інженерії довкілля, член спеціалізованих вчених рад у Національному університеті «Львівська політехніка», голова науково-методичної ради ІБІД. Соболь Х.С. нагороджена дипломом І ступеня ВДНГ УРСР, Почесною грамотою Міністерства освіти

Смишнякова (Жогло) Маргарита Пилипівна

Сніжний Осип

Соболь (Дейнека) Христина Степанівна

Содомора Ірина Михайлівна

Созанський Олег Олегович

Соколов Микола Михайлович

Соколовський Дмитро Григорович

Сокальські Соломія, Ольга і Олеся

України за плідну роботу з обдарованою студентською молоддю та значний внесок у підготовку та проведення Всеукраїнських студентських олімпіад. В 2008р. нагороджена нагрудним знаком Міністерства освіти та науки України «Відмінник освіти України». Активно співпрацює з культурно-освітніми громадськими товариствами і разом з сестрою Марією бере участь в організації виступів кобзарів-бандуристів України.

СОДОМОРА Ірина Михайлівна (16.10.1952, м.Львів) – бандуристка, керівник ансамблів бандуристів, член Національної Спілки Кобзарів України, Львів. У 1967 закінчила Львівську музичну школу №1 (клас бандури Д.А.Діденко), в 1971 – Львівське музичне училище (педагог по бандурі Г.І.Гальчак) та в 1980 – Львівську державну консерваторію (клас бандури В.Є.Герасименка). Ще студенткою працювала в будинку культури селища Рудно на Львівщині, де організувала ансамбль бандуристів, який на районному огляді (1978) зайняв перше місце. Працювала артисткою Львівської філармонії в складі тріо бандуристок разом із Марією Серняк та Надією Хомою. З 1973 – викладач класу бандури Львівської музичної школи №4 та керівник ансамблю бандуристок „Чарівні струни", який ставав неодноразовим переможцем у різних оглядах та конкурсах. У 1996 ансамблю „Чарівні струни" присвоєно почесне звання народного. З ансамблем гастролювала в багатьох містах України, Польщі, США, Бельгії, Англії, Франції. Автор перекладів для бандури колядок, стрілецьких та інших пісень. Учасник кобзарських з'їздів, нарад, святкувань.

Літ.: Жеплинський Б. Содомора Ірина Михайлівна.// Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.167.

СОЗАНСЬКА Квітослава Олегівна – бандуристка, учасниця ювілейного творчого вечора Оксани Герасименко „Таїна Любові", який відбувся 11.06.2009 р у Львівській філармонії.

Літ.: Програма ювілейного вечора

СОЗАНСЬКИЙ Олег Олегович (28.10.1973, м.Червоноград Львівської обл.)– бандурист, заслужений артист України (2008), член Національної Спілки Кобзарів України, Львів. У 1988 вступив до Львівського музичного училища ім. С.Людкевича, де навчався на двох факультетах: народному (клас М.Наконечної) та диригентському (клас Н.Кос). У квітні 1992 на Всеукраїнському конкурсі бандуристів (між середніми спеціальними закладами) став лауреатом (перша премія). У 1995 закінчив Львівську державну консерваторію ім. М. Лисенка (клас бандури проф. В.Герасименка). Був учасником фестивалів та конкурсів: конкурс бандуристів ім. Г.Китастого (м.Київ), фестиваль „Дні бандурної музики" (м.Перемишль, Польща), „Слобожанські веселощі" (м.Харків), „Фестиваль української культури" (м.Сопот, Польща). У 1995 став лауреатом (перша премія) на міжнародному конкурсі ім. С.Людкевича (м.Торонто, Канада). Гастролював у Польщі. Словаччині, Німеччині, США, Канаді та інших країнах. Віртуозно володіє бандурою.

Разом з бандуристом Тарасом Лазуркевичем створили дует „Бандурна розмова", в складі якого багато гастролюють по Україні та закордоном. У репертуарі народні історичні думи „Про Олексія Поповича" та „Про козака Голоту", мелодекламація за Г.Хоткевичем „У тієї Катерини хата на помості", багато різних народних пісень та творів композиторів. Серед інструментальних творів: концерти А.Вівальді, Д.Бортнянського, концертні п'єси К.М'яскова, концертні варіації для бандури, для бандури і фортепіано О.Герасименко, соната Н.Паганіні, „Невольничий ринок у Кафі" Г.Хоткевича.

Літ.: Б.Жеплинський. Созанський Олег Олегович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.166; Ковальчук Д. Участь кобзарів та бандурисів Львова у Шевченківських концертах. // Тарас Шевченко та кобзарство: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 14-16 квітня 2010. – Львів, 2010. – С.150-154.

СОКАЛЬСЬКА Соломія, **СОКАЛЬСЬКА Ольга**, **СОКАЛЬСЬКА Олеся** – бандуристки. Сестри Соломія, Ольга і Олеся народилися в Івано-Франківську. Батько – архітектор і митець-художник, мати – музик і диригент церковного хору греко-катол. катедри. Сестри закінчили на відмінно училище ім. Січинського (класи бандури). Далі навчалися в Київському державному інституті культури. Їх брат Маркіян також виступає разом з сестрами, утворивши родинний квартет. Часто виступають не тільки як тріо,, але і як квартет. В 1992 цей квартет одержав обласну премію ім. Марійки Підгірянки, а у 1995 квартет їздив до Польщі, виступав на фестивалі в Гданську та фестивалі релігійної пісні в Білому Борі, де живе багато українців. Тріо сестер Сокальських багато виступає на Україні, в Польщі, Німеччині. Стали лауреатами на Міжнародному конкурсі виконавців на укр. нар. інструментах ім. Г.Хоткевича в Харкові.

Літ.: Тріо Сокальських бандуристок. // Бандура. №67-68, січень-квітень. 1999. – С.54-55 і фото.

СОКОЛОВ Микола Михайлович (1906, м. Миргород на Полтавщині) – бандурист. В дитинстві співав у хорах, а з 1937 брав участь у міській капелі бандуристів. Під час Великої Вітчизняної війни в складі кобзарського ансамблю виступав на фронтах і в госпіталях. А після війни працював у державному українському народному хорі.

Один із ініціаторів та учасників хору ветеранів праці в Миргороді.

Літ.: Полотай М. П., лист доЖепинського Б. від 18.05.1970.

СОКОЛОВСЬКИЙ Дмитро Григорович (1.09. 1936, с.Бормяхівці Рожищенського р-ну Волинської обл.) – бандурист, педагог, керівник ансамблю бандуристів. У 1964 закінчив Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). Працював викладачем класу бандури у Звенигородській ДМШ Черкаської області, керував дитячим ансамблем бандуристів.

Літ.: Столярчук Б,, Топоровська Г. – С. 87.

СОКОЛОВСЬКИЙ (Сарма) Микола Олександрович (19.05.1910, с.Хороше Павлоградського пов. нині Дніпропетровщина – ?) – бандурист, художник, священик, поет. Вчився в Миргородській художньокерамічній школі ім. М.Гоголя, зокрема і в художника Фотія Степановича Красицького. На бандурі навчився грати від кобзаря Івана Максимовича Яроша (учня Михайла Кравченка), з яким кобзарював. Закінчив Київський художній інститут і працював в Полтавському будинку народної творчості. Далі навчався на Пастирських курсах української автокефальної Православної церкви і був висвячений у священики. Працював священиком на Поділлі, а далі на Буковині. Був пов'язаний з підпіллям ОУН, переслідуваний радянською владою, декілька разів арештований та суджений, відбував покарання, втікав із концтаборів та заслань. Перебував у неволі всього сімнадцять років. На засланні малював, грав на бандурі, створив ансамбль із засуджених в ГУЛАГу м.Інта. На каторзі виготовив собі бандуру та навчив їх виготовляти товаришів „по нарах". Після звільнення працював у Ворошиловграді на заводі та вів гурток бандуристів при Педінституті. Далі через переслідування змушений був із дружиною виїхати з Донбасу на Дніпропетровщину в м. Новомосковськ. У 1980 під псевдонімом Сарма видав збірку віршів „ На осонку літа" (вид. „Радянський письменник"). У репертуарі думи , канти, псалми, народні пісні. Має власні твори: „Пісня про кобзаря" (1989), „Дума очищення"(1990), „Дума про гетьмана Івана Мазепу" та інші.

Літ.: Жеплинський Б. Соколовський (Сарма) Микола Олександрович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край,2000. - С.169; Лист Соколовського М. до Жеплинського Б. від 3.05.1991 з додатком „Автобіографія".

СОКУР (Кузьменко) (нар. біля 1820-1825 – ?) – кобзар і лірник з м.Хорола Полтавської губ. Від нього Горленко записав цікавий текст думи (неопублікований) „Про азовських братів".

Літ.: ЭО, 1892, №2-3, С. 138-146; Корпус дум, т.I, с. CXXIII, 162.

СОЛДАТОВА (Верлока) Раїса Дмитрівна (26. 06. 1954, м.Харків) – бандуристка, педагог, керівник ансамблю бандуристів. У 1969 закінчила Нововолинську ДМШ Волинської обл. (клас викладача Л.Ф.Кравчук, Л.Головіної), у 1974 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач Дубенської ДМШ, у 1975 – 1998 – Миргородської ДМШ Полтавської обл., керівник капели бандуристів. Нагороджена грамотами облуправління культури та Міністерства культури України.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.88; Черкас О. Вечір у музеї. // Прапор перемоги – 1984 – 21 березня.

СОЛОГУБ Віктор Григорович (1889, с. Юрківка Талалаївського р-ну Чернігівської обл. – 27.11.1937, розстріляний в Чернігові) – банлурист, музикант. Мав дружину і 10 дітей. В кого вчився грати на бандурі не встановлено. Навчив грати і своїх дітей. В 1920-1030 роках успішно виступав з трьома своїми синами бандуристами: Володимиром, Миколою та Михайлом на Чернігівщині, зокрема в Прилуцькому районі. Всі досконало володіли бандурою і чудово співали. В репертуарі переважали народні пісні і танці. Був репресований. Вперше засуджено 1931 за „економічний саботаж" – т.зв. „зрив хлібопоставок". Вдруге заарештовано 30.07.1937 за підозрою в антирадянській діяльності. Особливою трійкою при Чернігівсколму облуправлінні НКВС УРСР Сологуба В.Г. 19.11.1937 засуджено до розстрілу. Вирок виконано 27.11.1937в м.Чернігові.

Літ.: Глушко, лист до Жеплинського Б. від 10.03.1968; Нудьга, особистий архів; Фонди ХЛМ. Лист Управління СБУ по Сумській обл. дирекції ХЛМ від 16.02.1995 , № 723.; Черемський К. Повернення традиції – С.97.

СОЛОГУБ Ірина Олександрівна (27.02.1970, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1985 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Н.П.Чепурної), у 1989 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач Сарненської ДМШ Рівненської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.88.

СОЛОДКИЙ Олександр Ананійович (1911, с.Підгородне на Дніпропетровщині –?) – бандурист, майстер бандур. Працював на заводі ім. К.Лібкнехта. Близько 1929 навчився грати на бандурі в кобзарів Ф.О.Часника та І.Бута, за вказівками яких і почав майструвати бандури. Виготовив понад 15 гарно оздоблених з приємним звуком бандур. Учасник Великої вітчизняної війни. У післявоєнний період грав в ансамблі бандуристів рідного села, яким керував Олекса Коваль і з його допомогою удосконалив техніку гри. Брав активну участь у Капелі бандуристів Палацу культури заводу ім.

Соколовський (Сарма) Микола Олександрович

Солдатова (Верлока) Раїса Дмитрівна

Сологуб Ірина Олександрівна

Солодкий Олександр Ананійович

В.І.Леніна в Дніпропетровську. В репертуарі О.А.Солодкого понад 50 народних пісень та творів радянських композиторів. В 1970 виготовив чудову бандуру з оригінальною головкою, яку позначив написом „До 100-річчя ювілею Леніна".

Літ.: Жеплинський Б. Солодкий Олександр Ананійович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край,2000. – С.170; Циганенко, лист до Б.Жеплинського від 6.03.1971; Рудас, лист до Б.Жеплинського від 23.03.1971.

СОЛОМАХ Никифор (1893, с.Миронівка Харківського пов. – ?) – кобзар.

Літ.: Сперанський, 1901; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.233.

Солоп Іван Петрович

СОЛОМКО Марія – керівник капели бандуристів „Дзвінга" м.Львів.

СОЛОНИНА Ярослава Григорівна (15.02. 1954) – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України, Рудно – Львів.

СОЛОП Іван Петрович (2.11.1908, м. Нікополь) – бандурист. Народився в сім'ї хлібороба. З 1936 вчився грати на бандурі в А.І.Ясинського. З 1940 по 1957 працював в ансамблі бандуристів, яким керував Ф.І.Грогуленко, з 1957 по 1969 – в ансамблі під керівництвом С.Д.Бойка. В репертуарі історичні, козацькі та жартівливі народні пісні „Про Супруна", „Від Сяну до Дону", „На вгороді калинонька", „Раз приходжу я додому" та інші. Жив в Нікополі. Брав участь в роботі капели бандуристів „Нікопольчанка".

Літ.: Топчій, лист до Жеплинського Б. від 3.02.1971.

Сорока-Будник Марія Іванівна

СОЛЯНЕНКО Олексій (1853, с.Хомутець Миргородськогопов. Полтавської губ. –?) – кобзар.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.0.191, л.233; Корпус дум, т.1.

СОРОКА-БУДНИК Марія Іванівна (24.08. 1952, м. Гродно, Білорусія) – бандуристка, педагог, член Національної Спілки Кобзарів України, Львів, Заслужена артистка України (з 1992), лауреат премії ім. С.Людкевича в галузі музичного мистецтва (2006). Дитинство провела в м.Заліщики на Тернопільщині. З благословення дядька кобзаря Юрія Данилева, засновника капели бандуристів „Карпати" стала бандуристкою. У 1967-1971 вчилась у музичному училищі (клас бандури педагога О.Кирян-Верещинського). У 1976 закінчила Львівську державну консерваторію ім.М.Лисенка (клас бандури В. Герасименка). З 1980 працювала в Львівській школі мистецтв №5, де вела клас бандури, керувала шкільним ансамблем бандуристів. У 1981 створила тріо бандуристок „Червона калина", яке багато виступало в Україні, а також в Бельгії, Голландії, Англії. В 1991 і в 2011 тріо „Червона калина" брало участь в історичному поході, приуроченому 130-й та 150-й річниці перевезення тіла Т.Шевченка із Петербурга в Канів „Останнім шляхом Кобзаря". М.Сорока як солістка-бандуристка виступала в Канаді (1990), творчо співпрацювала з поетесою Марією Чумарною, поетом Богданом Чепурком. Тріо „Червона калина" неодноразово виступало на могилі Т.Г.Шевченка в Каневі, в Музеї Т.Шевченка в Києві, в Петербурзі. В репертуарі – українські народні пісні, романси, твори композиторів, твори на слова Т.Шевченка („Колискова", „Тече вода в синє море", музика Ф.Жарка, „Ой три шляхи широкії" музика Я. Степового та інші). Власні твори: „Подорожник" (на слова М.Чумарної), „На Колимському морозі" (слова В.Стуса), „Заспів".

У 1998 видала збірку „Мої пісні". Серед учнів М.Сороки вісімнадцять педагогів по бандурі. Твори: Сорока-Будник М. Мої пісні. – Тернопіль: ЛІЛЕЯ,1998. – 44 с.; Співає тріо „Червона калина" упорядник засл.арт. України Марія Сорока.- Львів: Астролябія, 2011 – 56с.

Літ.: Жеплинський Б. Сорока Марія Іванівна. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.171; Останнім шляхом Кобзаря, К., Мистецтво – С.19, 51 та інші.; Ковальчук Д. Участь кобзарів та бандурисів Львова у Шевченківських концертах. // Тарас Шевченко та кобзарство: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 14-16 квітня 2010. – Львів, 2010. – С.150-154.

Сотниченко Настя Сергіївна

СОРОКА Семен – бандурист, артист Державної заслуженої капели бандуристів УРСР (октавіст).

Літ.: Немирович І. „Рокотали бандури", газ. ЛУ від 31.12.1968.

СОСНИЦЬКИЙ Антін – лірник з с.Пиляї Шепетівського р-ну Хмельницької обл.

Літ.: Картотека Слюсар С.А.

СОТНИЧЕНКО Настя Сергіївна (1880 рр. XIX ст., станиця Пашківська – І пол. XXст.) – кубанська бандуристка, співачка. Народилася у козацькій родині ст.Пашківська на Кубані. Палка українська патріотка. Велика шанувальниця творчості Т.Шевченка. Перші уроки гри на бандурі отримала ще дівчинкою від станичних кобзарів. Випускниця Першої кубанської кобзарської школи (1913). Грала на діатонічній бандурі невідомого кубанського майстра. Багато концертувала як бандуристка-солістка та в дуеті з чоловіком – С.Сотниченком. У добу Національної революції під час концерту пропагувала ідею української державності. Безслідно зникла під час терору совєтської влади. Збереглася світлина 1913 р. першої кубанської кобзарської школи Миколи Богуславського. На ній Сотниченко Настя четверта в другому ряду.

Літ.: Нирко О. – С.280, 295. Свідчення братів Лазаренків (станиця Канівська, 1982. Харків, 1985).

СОТНИЧЕНКО Свирид (бл. 1800, станиця Пашківська – 5.01.1919, м. Катеринодар) – бандурист, громадсько-політичний діяч, кооператор, член Кубанської ради (1917). Двоюрідний брат кубанського бандуриста і бандурного майстра Антона Чорного (1891-1972). „Це був вельми свідомий та патріотичний козак-соборник, що вірив в одну Українську-козацьку державу" (вислів В.Ємця). Грав на бандурі кубанського майстра. Перші уроки одержав від бандуристів ст. Пашківська. Удосконалював мистецтво гри, навчаючись у Першій кубанській кобзарській школі (1913). Учень В.Ємця. Виступав як соліст та у дуеті з дружиною – Н.Сотниченко. Обирався головою кооперативу Пашківської станиці. Розстріляний денікінською контррозвідкою в м.Катеринодар разом з національно свідомими козаками-чорноморцями (українцями) Євдокимом Плохим, Василем Тараном та Іваном Шпаком.

Літ.: Василь Ємець Кобза та кобзарі. з бібл. додатком З.Кузелі. / вид. „Українське слово" ч.34, Берлін, 1923 с.72; Нирко О. – С. 280, 296. Лист козака Кіндрата Плохого до Ємця В. від 4 грудня 1958р.

СОЧЕВАНОВ М.І. – бандурист, племінник М.Кропивницького.

Літ.: Холодовський А. Не стихають струни.// Газ. К.і.Ж. від 17.10.1965.

СПАСЮК-ПОЛУТРЯНКО Маргарета Дмитрівна – бандуристка, керівник ансамблю бандуристів. Аргентинська українка, викладач консерваторії гри на музичних інструментах в Аргентині у столиці провінції Місіонес-Пасадасі. Вміє грати на піаніно, скрипці, акордеоні, сопілці, гітарі, флейті. Вчилась грати на бандурі в Олеся Берегового, студента із Буенос-Айреса. Вчить в Апостолесі понад двадцять хлопців і дівчат. Створила капелу бандуристів „Живі струни" в Апостолесі, яка була дуже успішною. Її дідусь Андрій Спасюк та її батько Дмитро також були добрими музикантами, мали свій родинний оркестр.

Літ.: Василик М. Українці Аргентини. Історія і сучасність. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2009. - С.241; Зубанич Ф. Живі струни Південної Америки. // Бандура, №45-46, лмпень-жовтень. 1993, С.22-25; Зубанич Ф. Живі струни Південної Америки. // газ. „Свобода" (Нью-Йорк, США) ч. 235 від 10.12.1993.

СПИСАРЕНКО Борис Дмитрович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

СПИЦЯ Григорій Макарович (1911, м.Ромни Сумської обл. – вересень 1971, м.Ромни) – бандурист. В 1928 почав вчитися грати на бандурі у своїх дядьків Якова Юхимовича Шепітько та Івана Кононовича Лобунька. В 1928 познайомився з кобзарем Євгеном Адамцевичем, з яким довгі роки концертував по Чернігівській, Харківській, Київській, Полтавській, Сумській, Одеській областях. З часом познайомився з кобзарем і майстром бандур Іваном Антоновичем Бедриним, який зробив для Спиці нову кобзу. З цього часу виступали втрьох: Спиця, Адамцевич, Бедрин. Втрьох вони побували і в Ленінграді. Деякий час працював в Орловській філармонії. Разом з Іваном Федоровичем Корицьким з Миргорода об'їздили всю Орловську область, виступаючи з концертами. З 1957 керував гуртком бандуристів при середній школі №7. Добре володів технікою гри на бандурі. В репертуарі переважали українські народні пісні. Особливо вдало виконував жартівливі пісні та сатиричні твори („Двадцять синів і двадцять дочок", „Про Хому і Ярему" та інші). Мав учнів. Серед них теперішній викладач гри на бандурі в Дрогобицькому музичному училищі О.П.Кир'ян-Верещинський.

СПИЧКА Апрхип – лірник.

СПІВАК – кобзар з Черкащини.

Літ.: Корнієвський О., лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971; Полотай М.П., лист до Жеплинського Б. від 23.02.1972.

СПІВАК Федір Іванович (1900-1970) – кобзар. Виконував твір „Навіщо мені женитися" на слова Т.Г.Шевченка.

Літ.: Лист Лобка до Жеплинського Б. від 31.01.1970; Таловиря В. Т.Г.Шевченко і український кобзарський етнос. – „Бандура", №27-28, січень-квітень, 1989.

СТАВИЦЬКА – бандуристка із м. Здолбунова Ровенської області. Не мала лівої руки. Грала однією рукою на приструнках. Батько сконструював для бандуристки спеціальну педаль, натискуючи яку ногою бандуристка приводила в дію баси. Досягла певної техніки гри і задушевно виконувала різні твори.

СТАНДАРА Богдана Євгенівна (11.11.1976, м.Харків) – бандуристка. Закінчила музину школу по фортепіано. Познайомилася з бандурою в училищі культури, після закінчення якого вступила і закінчила Харківське музичне училище (клас Несторенка С.М.). Навчалась в Харківському інституті мистецтв (клас Мандзюк Л.С). З 1998 працювала в Музеї Г.Хоткевича. Викладала бандуру і сопілку. Працювала з різними колективами – тріо, дуети, ансамблі народної музики. Впроваджує власні обробки пісень, інструментальні твори. Живе в Харкові.

СТАРЕНКОВА Леся Володимирівна (29.05. 1969) – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь. Учасниця тріо бандуристок „Лелія" Луцького районного будинку культури. Учасниця VI-го фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю.Сінгалевича у Львові 30.11.2008 р.

СТАРИЙ КОБЗАР з Гадяцького повіту Пол-

Спасюк-Полутрянко Маргарета Дмитрівна

Спиця Григорій Макарович

Стасюк-Ткачук (Ховіна) Валентина Хомівна

Стахів Остап Миколайович

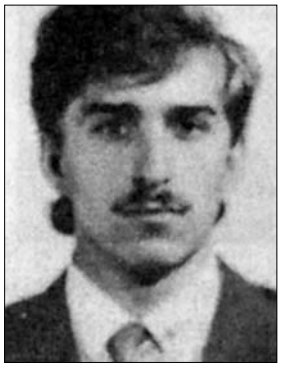

Степаняк Тарас Романович

Степанко (Нікітіна) Леся Петрівна

Стефанович (Скіра) Ірина Дмитрівна

тавської обл.. Мав бандуру з двома голосниками.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.2.

СТАРЧЕНКО Аполінарія – кобзарка з Вінницької області. Партизанка.

Літ.: З картотеки Слюсар С.Д.

СТАСЮК-ТКАЧУК (Ховіна) Валентина Хомівна (1962, м.Ковель Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1979 закінчила Ковельську ДМШ, у 1983 – Луцьке музучилищк, у 1990 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Викладач бандури у Ковельській ДМШ Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.88.

СТАХІВ Остап Миколайович (1.05.1956, с.Малво Рогатинського р-ну Івано-Франківської обл.) – бандурист. Заслужений артист України. У 1981 закінчив Львівську державну консерваторію (клас бандури В.Герасименка) і став солістом-бандуристом Львівської філармонії. Дипломант XII-го Всесвітнього фестивалю молоді та студентів у Москві (1985). У 1987 створив фольклорно-аматорську групу, яка згодом переросла у фольклорний ансамбль-театр, проводили театралізовані концерти, колядували, щедрували. У 1989 група освоїла театралізовану програму під супровід бандур присвячену Січовим стрільцям. Далі група розширювала свій склад і репертуар, виступала на святкових концертах, в тому числі на стадіоні „Україна" у Львові. У 1992 відзначаючи 50-річчя УПА, вдруге гастролювала з новою програмою у США та Канаді. Деякий час проживав за межами України (в Америці). Повернувся в Україну, обраний депутатом Львівської обласної Ради.

У репертуарі Остапа Стахіва як соліста-бандуриста – українські народні думи, твори класиків та сучасних композиторів, багато народних пісень, колядок, щедрівок.

Літ.: Жеплинський Б. Стахів Остап Миколайович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. - С.172.

СТАХЛИЧ Марія Василівна (3.09.1949) – член Національної Спілки Кобзарів України, Івано-Франківськ.

СТЕЛЬМАХ Харитина Степанівна – бандуристка, вчилась у О. С. Корнієвського.

Літ.: Лист Корнієвського О.С. до Жеплинського Б. від 19.11.1971. Полотай. Лист від 23.02.1972

СТЕПАН – лірник з Носівки.

СТЕПАНЕНКО Яків –лірник із Городні

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського „О кобзарях и список кобзарей". Ф. 3-6/376.

СТЕПАНЧУК Павло Мусійович (1906 -?) – самодіяльний бандурист з с. Грибовиця Іванчівського р-ну Волинської обл. Навчився грати на бандурі 1948 на засланні. З ним зустрічався в 1971 в с. Грибовиці О.Ф.Ошуркевич, який записав від Степанчука пісні „Ой у полі корчомна", „В темнім лісі, в темнім лісі", „В зеленому гаю" (про Нечая), „Пташку-соловейку". Активний учасник художньої самодіяльності.

Літ.: Лист Ошуркевич О.Ф. до Жеплинського Б. від 25.05.2002р.

СТЕПАНЮК Оксана – українська бандуристка в Японії.

Літ.: Олена Гудз. Чарлі Сакума. „У попередньому житті я був українцем, козаком". // газ. „Свобода" (Нью-Йорк, США), №43, п'ятниця, 23 жовтня 2009 р.

СТЕПАНЮК Ольга Григорівна (18.03.1985, м.Нетішин Хмельницької області –бандуристка. Закінчила Нетішинську загальноосвітню школу, навчається у РДГУ (клас викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.88.

СТЕПАНЯК Тарас Романович (1968, м.Івано-Франківськ) – бандурист, керівник капели бандуристів. У 1985 закінчив Івано-Франківську ДМШ, у 1989 – Івано-Франківське музучилище ім. Д.Січинського, у 1995 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Керівник капели бандуристів Івано-Франківського МБК.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.88.

СТЕПОВИДЕНКО Петро – лірник із Занек. „Під самою Березанкою його снігом занесло й заморозило. Йшов він на ніч із Ніжина в Черняховку, без поводиря. – Піднялася метелиця, замело дорогу. Блукав Петро, блукав по полю і заблукався до Березанки, яка якраз на дорозі від Ніжина в Черняховку. Та не знав сліпець, що він під самим селом. Сів в полі та й давай грати на лірі. Думав ,що люди почують та й прийдуть рятувати. І дійсно, багато березанських людей чуло, як з поля метелиця доносила музику, та не знали, що воно таке. Дехто думав, що це „дідько" в полі грає. Так і замело Петра, і замерз то він під самим селом".

Літ.: Данилов В.В. „Серед кобзарів і лірників". Исторический вістник. 1911, т. XXVI, С. 310.

СТЕПОВИЙ Павло Францович – кобзар.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

СТЕПАНКО (Нікітіна) Леся Петрівна (19.06. 1979 р., Івано-Франківськ) – бандуристка, інструменталістка та вокалістка, учасниця квартету бандуристок «Львів'янки», солістка Львівської обласної філармонії, педагог капели хлопців-бандуристів «Гамалія» при ЦТДЮГ, член Національної спілки кобзарів України. У 1998 році закінчила Дрогобицьке державне музичне училище ім.В.Барвінського (клас викладача Пришляк О.В.). З 1998-2003 рік навчалась у Львівській музичній академії ім. М.В.Лисенка (клас доцента Герасименко О.В.). У складі квартету здобула диплом

ІІ-го (2001 р.) та лауреатство ІІІ-го та ІV-го (2004, 2007 рр.) Міжнародних конкурсів ім. Гната Хоткевича, а також є лауреатом Національного конкурсу ім. Г.Китастого (2003 рік м.Київ). Педагогічну працю успішно поєднує з плідною творчо-виконавською та культурно-громадською діяльністю. Окрім України здійснила ряд гастрольних турів містами Польщі, Німеччини, Угорщини, Чехії, Австрії, популяризуючи бандуру та українську музичну культуру. Бере участь і у науковій діяльності, зокрема у роботі наукових та науково-практичних конференцій, у тому числі: Міжнародна наукова конференція "Кобзарство – в історії, літературі, культурі та народному епосі" (Ялта, 2005 р.), науково-практичних конференціях "Академічне народно-інструментальне мистецтво" та "Вокальні школи Львівщини" (Львів, 2005 р.).

СТЕФАНИДИН Оксана Володимирівна – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

СТЕФАНОВИЧ (Скіра) Ірина Дмитрівна (1939-1988, м.Івано-Франківськ) – бандуристка, педагог. Заочно закінчила Київську державну консерваторію ім. П.Чайковського, працювала викладачем Луцького музичного училища. Далі відкрила в Івано-Франківському музичному училищі клас бандури (як основний інструмент), де працювала до кінця своїх днів. В неї навчались видатні згодом бандуристи – Раїса Яркова, Богдан Дибенко, Марта Шевченко, які склали в 1966 перший випуск класу бандури Івано-Франківського музичного училища.

Літ.: Шевченко М. Звуки бандури – це мої почуття… – Івано-Франківськ: „Нова Зоря", 2008. – С.4.

СТЕЦЕНКО В.І. – один із ініціаторів відродження кобзарського мистецтва в Конотопі, бандурист, розстріляний.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. - С.59-62.

СТЕЦЮК (Фесянова) Світлана Володимирівна (30.10.1973, с. Верба Дубенського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1993 закінчила Дубенське училище культури (клас викладача Л.М.Федосової), у 1999 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). З 1992 – викладач бандури Вербської ДМШ Дубенського р-ну. Учасниця тріо бандуристів, оркестру народних інструментів, ансамблю бандуристів. Її учениця: Олеся Глух закінчила Тернопільський педагогічний університет (2000).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 88-89.

СТЕЧКО – бандурист литовсько-князівського двору Ягеллонів.

Літ.: Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі. кн. І., – С. 67-69; Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. – Тернопіль: Збруч, 2006. – С.13.

СТЕШИН Марія Миколаївна (1951, с.Велика Березовиця Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог. Закінчила Тернопільську ДМШ (клас викладача У.Л.Кранди), у 1970 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), працювала у Здолбунівській ДМШ, у 1976 закінчила Київський інститут культури (Рівненський культурно-освітній факультет), (клас старшого викладача З. А. Сингаєвської). Працювала на Тернопільщині, тепер живе і працює у США.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 89.

СТІХУН (Воробей) Марія Миколаївна (21.09. 1968, м.Рівне) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1984 закінчила Рівненську ДМШ №1 імені М.В.Лисенка (клас викладача Л.В.Фусик), у 1988 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 2000 – РДГУ (клас викладача Н.Ф.Чичановської). З 1989 – викладач бандури в Орхівській ДМШ Рівненської області. Вела концертну діяльність. Автор вокальних творів для голосу і бандури. Нині живе в Іспанії.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 89.

СТІЦЬКИЙ Михайло (50 роки XIX ст.) – лірник, учитель лірницької школи в Дроговижі. Користувався загальною пошаною і визнанням. Після смерті його ліра висіла в місцевій церкві. Високу оцінку лірницького мистецтва Стіцького давав в розповіді лірник З.Головатий.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, оп.1, о.з. 192/2.

СТОЛЯР Оксана Марківна (1955, с. Бродів Хутір Острозького р-ну Рівненської обл..) – бандуристка. У 1971 закінчила Острозьку ДМШ, у 1975 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). Працювала в музичних школах Бережного та Острога Рівненської області. Згодом виїхала у Запорізьку область. Окрім класу бандури працює з народними хорами. Її учні: Наталя Черниж, Ірина Євтушок, Оксана Озимковська закінчили Рівненське музучилище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 89-90.

СТОЛЯР Тарас – бандурист. Учень Раїси Кузьменко. Лауреат І премії Міжнародного конкурсу „Нові імена".

СТОЛЯР Тетяна Степанівна (1.10.1982, м. Коростишів Житомирської обл.) –бандуристка. У 1998 закінчила Коростишівську ДМШ по класу бандури (клас викладача З.С.Стадник), у 2002 – Житомирське музучилище (клас викладача Г.Я.Очерет). Того ж року вступила до РДГУ (клас викладача Г.М.Топоровської, Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 90.

СТОПКЕВИЧ Дмитро – бандурист, підполковник Війська Запорізького часів громадянської війни. Учень і член другої Капели кобзарів Василя Ємця, що перед Другою Світовою війною виступала з концертами

Стецюк (Фесянова) Світлана Володимирівна

Стешин Марія Миколаївна

Стіхун (Воробей) Марія Миколаївна

Столяр Оксана Марківна

Столяр Тетяна Степанівна

Стопкевич Дмитро

Стороженко Сергій Іванович

Сторожук Надія Петрівна

та на різних імпрезах в Чехословаччині.

Літ: Ємець В. І.У золоте 50-річчя на службі Україні. ІІ. Про козаків-бандурників. США, 1961, Друк оо.Василіян.Торонто.Фото Трійця козаків-бандурників, С.373; Самчук У. – С.78.

СТОРОЖЕНКО Сергій Іванович (4.06.1955, м.Київ) – бандурист, керівник ансамблів бандуристів. Народився в сім'ї військовослужбовця. Вже у віці 5 років почав вчитися грати на музичних інструментах (фортепіано, акордеон), а в 11 років почав вчитися грати на бандурі у Олексія Семеновича Коваля. Закінчив музичну школу та Дніпропетровське музичне училище в 1974 (клас бандури). Зустрічався з Іваном Шаповалом, а в 1970 разом з кобзарями О.Ковалем та О.Солодким здійснив поїздку на могилу Т.Г.Шевченка в Каневі. Після закінчення музучилища працював в Дніпропетровській муз. школі №11 (вів клас бандури) та по сумісництву в Дніпропетровському культосвітньому училищі. Керував ансамблем бандуристів, виступав як соліст-бандурист.

Літ.: Лист Стороженка І. до Жеплинського Б. від 8.11.1990 (біографія сина і фото).

СТОРОЖУК Надія Петрівна (11.04.1951, с.Бурея Амурської обл.) – бандуристка. Народилася в родині жертв політичних репресій. З малих років полюбила укр. нар. пісню, яку чула від своїх рідних, будучи далеко від України, що допомогло п. Надії обрати для вивчення укр. нар. інструмент – бандуру. В 1968 закінчила Жовківську музичну школу. Навчалася у Львівському музичному училищі та Львівській консерваторії в класі проф. В.Я.Герасименка. З 1978 – викладач класу бандури Дрогобицького музичного училища. Паралельно поєднувала роботу в Жовківській музичній школі (за браком на той час викладачів класу бандури). На Жовківщині виступала як солістка-бандуристка. В репертуарі: А.Кос-Анатольський „Дума про козацькі могили", Ф. Глушко „Дума про матір Україну", ліричні та жартівливі пісні. Організувала ансамбль бандуристів, з яким виступали на Львівському телебаченні, концертах-оглядах. В своєму доробку має багато аранжировок та перекладів для тріо, дуету, та ансамблю бандуристок.

Випускники класу Сторожук Н.П. працюють в музичних училищах : Гамар Н, Білас Г.; в ДМШ – Федун Л., Ленцьо М., Олійник Н., Шумська О. та інші; за межами України – Ульчук Аліна, Русиняк Лариса, Романюк Люба, Калитка Мар'яна, Урбан Світлана – керів. ансамблю пісні і танцю „Верховина". Багато випускників навчаються у вищих навчальних закладах. Дует „Намисто" у складі Аліни Ульчук та Світлани Уран – дипломанти конкурсу „Золоті трембіти", дипломантами конкурсу „Таланти, твої „Україно" були Струтинській Микола та Калитка Мар'яна.

СТОЧАНСЬКА Мирослава Петрівна (21.04. 1958, м. Нововолинськ Волинської обл.) – бандуристка, педагог, Відмінник освіти України, член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь. Випускниця оркестрового факультету Львівської державної консерваторії ім. М.В.Лисенка (бандура). Працює на посаді професора кафедри музичних інструментів інституту мистецтв Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Учасниця, дипломант міжнародних фестивалів тріо бандуристок Луцького дому „Просвіта". Засновник класу бандури у ВНУ імені Лесі Українки. Організатор, диригент та художній керівник студентської капели бандуристів „Диво струни", лауреат І Всеукраїнського конкурсу бандуристів педагогічних ВНЗ України квінтету бандуристок „Диво струни", лауреат міжнародних і всеукраїнських конкурсів та музичних фестивалів тріо бандуристок „Диво струни". Підготувала ряд переможців (13 лауреатів та чотири дипломанти) міжнародних і всеукраїнських фахових конкурсів. Член Волинської обласної ліги українських композиторів. Творчий доробок – понад 100 перекладень, аранжувань, обробок для бандури-соло й ансамблю бандуристів. Автор навчально-методичних посібників із Грифом Міністерства освіти і науки України „Бандура і гра в ансамблі"(1997), „Вокальні ансамблі у супроводі бандури" (2005, 2006), „Інструментальні ансамблі" (у співавторстві з Н.Кучерук - 2005, 2006), низки методичних рекомендацій, репертуарних збірників, статей.

Літ.: Сточанська М.П. Земле, моя земле, я люблю тебе. Навчально-репертурний посібник. Редакційно-методичний відділ „Вежа" Волинського національного університету імені Лесі Українки, Луцьк, 2009.

СТРАМИК Наталія Тарасівна (21.07.1976, м.Львів) – бандуристка, викладач бандури, член НСКУ з 1997. В 1983-1991 – навчання у Львівській СШ №79, а також в музичній студії при цій школі (викладач бандури М.І.Сорока) та в Львівській музичній школі №5 (1986-1991), клас бандури М.І.Сороки, вокал Раїса Іванівна Марко. В 1991-1996 – навчання у Львівському музичному училищі ім. С.П.Людкевича (викладач бандури Наталія Євстахіївна Неміш, вокал – Скібінська Поліна Лазарівна, ансамблю бандуристів Наконечна Марія Йосипівна та Якимець Наталія Петрівна). В 1991 – закінчила Львівську національну Академію ім.М.Лисенка (клас бандури проф. В.Я.Герасименка, вокал: Скібінська П.Л., Цигилик О.І., Дідик Т.С.). В складі ансамблю бандуристок музичної школи №5 (кер. Марко Р.І.) – виступала в Югославії, Польщі. В складі ансамблю музичного училища

(кер. Наконечна М.Й.) виступала у Франції, Німеччині, Данії, Швеції, Англії. Працювала у фотолабораторії ТзОВ „Обскура" (1991-2001) та керівником ансамблю бандуристів Львівської СШ №80 (2001-2004). В 2001 цей ансамбль став переможцем фестивалю „Сурми звитяги" (м.Львів). В 2004-2007 – викладач бандури, вокалу і хору Львівської дитячої щколи мистецтв №11. З 2005 –керівник ансамблю бандуристок „Золоті струни" Центру дитячої та юнацької творчості МЖК-1 Сихівського району м.Львова та керівник фотогуртка. Ансамбль „Золоті струни" став лауреатом фестивалю „Сурми звитяги" (Львів, 2007 і 2009). Виступала також в складі різних ансамблів бандуристок, зокрема: „Червона калина" (кер. М.І.Сорока, виступи в Росії, Казахстані, Англії), в дуеті „Калиновий цвіт" (кер. М.І.Сорока); у складі квартету „Чарівні струни" (кер. Н.Страмик) в складі: Ірини Пасічник, Мирослави Рачинської, І.Шиманської та Наталії Страмик; в складі тріо „Оріана" (м.Тернопіль, кер. Ю.Рудницька). Н.Страмик член Жіночого Християнського Марійського Товариства „Милосердя" (з 1992), „Союзу Українок" (з 1999), товариства „Просвіта". Виступала з сольними концертами в Німеччині, Італії, Польщі, Англії, Голландії.

Літ.: Сенатович О. Люрд. // газ. „Діти Марії", м.Львів, 10.10.1993, С.2-3; Сенатович О. Марійська дружина музичного училища.//газ. „Діти Марії" м.Львів, 10.03.1993. – С.1; Жеплинський Б. Бандурист-патріот Костянтин Місевич. // газ „Львівський залізничник", 17.10.2003; Титаренко Л. Королюк В. Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю!"// Голос України, Київ, від 24.05.2005; Музиченько Я. Канівська трійка. Обніміться брати мої.// Україна молода Київ, від 24.05.2005; Міщенко Ю. Єднання на Тарасові горі. // газ. „Високий замок" від 24.05.2005.

СТРЕХЕР (сестра Кекелія СНДМ) – бандуристка з м.Обери Аргентина, монахиня. З її роздумів: – „Дуже люблю бандуру, вона є моїм першим товаришем, який мене розрадить в тяжких хвилинах".

Літ.: Сестра Кекелія Стренер. // Бандура, 1988, №23-24, С.55.

СТРІЧКА (мабуть син Івана Стрічки) (біля 1804 – 1834) – уроженець с. Березівка Прилуцького повіту Полтавської губ., бандурист. Цього бандуриста Платон Якимович Лукашевич зустрів випадково на заїжджому дворі, коли приїхав у Ромни на ярмарок. Від нього П.Лукашевич в 1832 записав дві думи „Самійло Кішка" та „Івась Коновченко, Удовиченко". Через два роки П.Лукашевич довідався, що тридцятирічний Стрічка помер. Батько Стрічки також був бандуристом. Про Стрічку згадував його сучасник кобзар О.Вересай. Як твердив Вересай син Стрічки – Сакон – також був бандуристом.

Літ.: Киевская старина, 1899, январь, – С.245; Записки Юго-Западного отдела Русского географического общества, т.I, 1873 рік, К., 1874, С.332; Кирдан А., Омельченко, 1980, – С.9.

СТРІЧКА Іван – кобзар-бандурист.

СТРІЧКА Сакон – бандурист.

СТРОКУН Тихін Григорович (29.06.1902, станиця Новопашківська – 20.08.1965, м. Краснодар) – кубанський бандурист, бандурний майстер, педагог, письменник,громадський діяч. Активний учасник впровадження українізації на Кубані, зокрема, часто виступав на крайовому і міському радіо як бандурист. Бандура у Строкуна була клепкова, великого розміру, орнаментована, мала 20 басів і 51 приструнок, по центру деки намальований вінок, в середині якого Тарас Шевченко з бандурою. М.Варрава оцінював його як визначного бандуриста. Секретар на курсах української мови та літератури у Краснодарі. В 1951 закінчив факультет української філології Краснодарського педагогічного інституту. На робітничому факультеті викладав українську мову та літературу. З 1929 публікував свої поезії та прозові твори.

У січні 1933 заарештований органами НКВД, в серпні того ж року засуджений на 10 р. позбавлення волі за участь в „Українській націоналістичній повстанській контрреволюційній організації". За свідченням родичів його засудили „за українську мову і бандуру". Покарання відбував на Біломорканалі. В 1939 відправлений на Російсько-фінську війну. Після Другої світової війни працював учителем російської мови та літератури, бібліотекарем. У повоєнні роки написав книги „Записки солдата" та „Зрадник Батьківщини". Про нього є спогади Варрави Микити Савича (1870-1939).

Літ.: Нирко О. – С.280, 296-297; Свідчення Німченка Іллі Івановича, 1925р. нар. (м.Краснодар), 1983).

СТУПАК Левко Ігригорович (1906, с.Овліївка Сосницького пов. на Чернігівщині) – бандурист. Рано втратив батька, залишилася мати з чотирма дітьми. Коли Левкові було 9 років, померла мати. Через деякий час Левко захворів на віспу і втратив зір. На дванадцятому році життя поєднався з незрячим прощаком Пименом і пішов з торбою по світу. Згодом найнявся сукати мотузки, спочатку за учня, а потім став помічником майстра. Після громадянської війни за порадою відомого майстра кобз і бандуриста О.С.Корнієвського почав грати на бандурі у кобзаря Семена Сидоровича Власка. Ходив також у Сосницю слухати П.В.Кулика, в якого запозичив мистецтво співу та гри на кобзі. Вкінці 30-х років він уже відомий кобзар. Знав багатьох кобзарів та лірників, серед них К.П.Бондаренко та лірник Петро Корень, у якого поводирем була Софія Сергіївна Корнієнко – дружина Левка Григо-

Сточанська Мирослава Петрівна

Страмик Наталія Тарасівна

Стрехер (сестра Кекелія)

Строкун Тихін Григорович

Суботюк Іван Опанасович

Суй Оксана Анатоліївна

Сулима (Шлихтюк) Надія Павлівна

Супрун Павло Степанович

ровича Ступака. Деякий час жив у Борзні, а потім перебрався в с. Ожереди, де після одруження придбав хатину, вступив до колгоспу та зайнявся виробництвом мотузок. Репертуар кобзаря традиційний: дума „Про Азовських братів", історичні пісні „Про Нечая", „Про Байду", „Про Морозенка", „Про Залізняка", козацькі, чумацькі, побутові, жартівливі та інші пісні. Багато знав пісень на слова Т.Шевченка та про великого Кобзаря. Мав власні твори „Про Веремія", „Веселе життя", „Трудовий народ", „Ударниця Серафима", „Про стару матір". Часто виступав у сільському клубі.

Літ.: Бугаєвич І. Співець із Ожередів. – НТЕ, 1969, №3; Виноградський, 1964.

СУБОТЮК Іван Опанасович (20.01.1940, с.Сичів Гощанського р-ну Рівненської обл.) – бандурист. У 1956 закінчив курси керівників гуртків художньої самодіяльності при Рівненській ДМШ. У 1969 закінчив Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року директор Березнівської ДМШ. Згодом виїхав на Житомирщину. Подальших відомостей немає.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г. – С.90.

СУЙ Оксана Анатоліївна (13.10.1978, м.Рівне) – бандуристка. У 1993 закінчила Рівненську ДМШ №1 імені М.В.Лисенка (клас викладача Т.А.Бенедюк), у 1977 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.91.

СУЛИМА (Шлихтюк) Надія Павлівна (25.04. 1967, с.Майків Гощанського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1981 закінчила Гощанську ДМШ (клас викладача В.Г.Чілім), у 1985 – Дубенське училище культури (клас викладача Г.О.Бородейко), у 1993 – Рівненський інститут культури (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури у Квасилівській ДМШ Рівненського району, учасниця тріо та ансамблю бандуристів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.91.

СУПРУН Павло Степанович (3.02.(3.11.)1937, с.Попівка Конотопського р-ну Сумської обл.) – бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, Київ. У 1944 втратив зір і в 1947 батько віддав його в інтернат для сліпих у Києві. В 1959 одружився з Надією Циганенко. У 1970 почав вчитися грати на бандурі в кобзарській студії при музично-хоровому товаристві в Києві (викладач Баштан-Сапункова Раїса). Працював у виробничому підприємстві УТОС і кобзарював. В репертуарі кобзаря – народні думи „Невільницький плач" та „Смерть козака-бандуриста", дума „Про Аскольда і Дира" (слова О.Пархоменка, музика Ф.Жарка), дума „Кров людская не водиця" (слова О.Ніколенка, музика П.Майбороди), а також твори „Облога Києва печенігами" (музика Ф.Жарка), „Мати рідна, мати" (слова О.Чорної, музика В.Литвина), багато народних пісень („Ой, зійди, зійди, ясен місяцю", „Повій, вітре на Вкраїну", „Про Морозенка", „Про Супруна", „Про Байду" та інші). Має і власні твори „Пам'ять про друга" (на слова О.Сокольницького), „Лебедик" (на слова І.Нижника). „Спомин" (на слова Б.Олійника). П.С.Супрун – учасник багатьох кобзарських концертів, ювілейних вечорів та фестивалів. На з'їзді кобзарів та лірників у Києві (1990) обраний у Раду Всеукраїнської спілки кобзарів та лірників. Живе у Києві.

Літ.: Жеплинський Б. Супрун Павло Степанович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.173.

СУПРУН Петро – сліпий кобзар із с. Гоголево (бувша Василівка, родове помістя М.В.Гоголя) біля Миргорода на Полтавщині.

СУПРУНЕНКО Петро Никифорович – кобзар, учасник конференції народних співців 1939 в Києві.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 36-3 (325), список учасників.

СУРМАЧ Валентина Михайлівна (15.12.1984, м.Рівне) – бандуристка. У 2000 закінчила Рівненську ДМШ №2 (клас викладача Т.Т.Рокітенець), у 2004 – Рівненське музучилище (клас викладача Н.О.Волощука). Того ж року вступила до РДГУ (клас викладача Г.М.Топоровської. Учасниця тріо бандуристок при РДГУ у складі Мар'яна Якимець, Валентина Сурмач, Марія Слепко. Учасниця II та III творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна", 2001, 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.91.

СУРМАЧ Мирон –добре грає на бандурі і співає. Грати на бандурі навчився вже в поважному віці у п. Лаврун Туркевич. Виступає часто в школах та при нагоді для дітей і дорослих. В репертуарі: укр. нар. пісні, колядки (зокрема „Щедрик") та інші. Багато грає собі для розваги. Він каже „Бандура це дружина для самітних. Вдень і вночі вона розважає". А ще дає цікаву пораду для всіх „Як йдете на емеритуру, купіть собі бандуру!".

Літ: Бандура, №2, квітень, 1981,С.16.

СУХЕНКО Володимир Данилович (21.01. 1937, станиця Старо-Мишастівка Ново-Тітарівського р-ну Краснодарського краю) – бандурист, педагог. Народився в сім'ї службовця-залізничника. В 1957 закінчив десятирічну школу в м.Приморськ-Ахтарськ Краснодарського краю і вступив до будівельного училища м. Севастополь (Крим), а згодом був переведений в будівельне училище №3 м.Сімферополь, яке закінчив у 1958 з відзнакою за спеціальністю електромонтажник. Працював в будівельно-

монтажному управлінні №406, був учасником ансамблю пісні і танцю Трудових резервів. В 1959 був направлений на навчання до музичного училища ім.П.І.Чайковського м. Сімферополь, яке закінчив у 1963 по класу бандури. В 1959-1963 навчався в Сімферопольському музичному училищі по класу бандури у педагога В.І.Дяденка. Голос - тенор. Після третього курсу музичного училища став викладати бандуру в ДМШ №1 м.Сімферополь. З 1963 керував ансамблями при клубах та школах. З 1963 два роки провчився на заочному відділі Київської консерваторії ім. П.І.Чайковського (викладач О.Ф.Омельченко), а у 1969 перевівся на другий курс Івано-Франківського держ. Педагогічного інституту ім.В.Стефаника, який закінчив 1974 за спеціальністю: викладач музики та співу. В 1959-1966 працював в будинку культури ім. Т.Г.Шевченка, де створив дитячий ансамбль бандуристів, який нагороджувався почесними грамотами та дипломами. 1964-1998 – викладач бандури у Сімферопольському культурно-освітньому училищі, вів також ансамблі (дует, тріо, квартет, викладав диригування, постановку голосу). 1.12.1967 створив та керував капелою бандуристів Кримського педагогічного інституту (тепер ТНУ ім. Вернадського). Основний склад налічував 60 учасників, підготовча група 30 учасників. Капела була лауреатом першого і другого Всесоюзного фестивалів художньої самодіяльності. З 1962 працював позаштатним методистом Дому народної творчості Криму. Як професійний бандурист та викладач надавав допомогу капелі бандуристів м. Джанкой. Їздив та проводив заняття з бандуристами капели, яку створив Марко Ковальський. 1971-1973 організував ансамбль бандуристів при будинку культури проф. тех освіти №17 м. Сімферополя, який брав участь у заключному концерті фестивалю самодіяльного мистецтва учнів профтехучилищ Кримської області. В 1975 – був створений ансамбль бандуристів при будинку культури с. Геройське Сакського р-ну (згодом реорганізований в культурно-спортивний комплекс), а також В.Сухенко створив дитячий ансамбль бандуристів, який грав на святах реєстрації новонароджених дітей. В 1980 – був створений в селищі Геройське чоловічий квартет бандуристів „Барвина", яким керував В.Сухенко, представник кубанського козацтва. З 1997 – Сухенко – пенсіонер, але працює актором в Українському драматичному театрі м. Сімферополь. В.Сухенко нагороджений багатьма дипломами та медалями (1985 – Всесоюзного огляду самод. худ. творчості), 1987 – медаллю лауреата другого Всесоюзного фестивалю народної творчості. 25.10.2001 – В.Сухенку присвоєно звання Заслужений працівник культури АР Крим. В репертуарі В.Д.Сухенка українські народні пісні, твори радянських композиторів, патріотичні, ліричні, жартівливі.

Літ.: Савчук В. Виступають студентки.// Газ. „Кримська правда" від 25.04.1969; Омельченко А. Співуча бандура. // газ „Кримська правда", 1.10.1969; Коваленко І. Йому 200 літ. // газ. „Кримська правда", 11.10.1969; Соловйов В. Місто пісенне – Сімферополь. // газ „Кримська правда" 5.12.1969.

СУХОВІЙ (кін. XIX Кубань – 1 пол. XXст.) – кобзар-бандурист.

Літ.: Украинский вечер памяти Т.Шевченко. // Кубанський край, 15.03.1915.

СУЧКО Максим Прокопович (1910 – ?) – зварник Конотопського КВРЗ, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. С.59-62.

СУШИЦЬКИЙ Роман Іванович (25.12.1908, с.Скурати Мар'їнського р-ну Житомирської обл.) – бандурист. Був сиротою і жив у брата в Києві. Під час служби в армії навчився грати на народних інструментах. В 1935 закінчив Київський автодорожній інститут. Працював автоінспектором. З 1934 приймав активну участь в гуртку бандуристів при Київському клубі промкооперації, де під керівництвом М.В.Опришка почав вчитися грати на бандурі. Згодом брав участь в роботі ансамблю бандуристів клубу міліції, яким керували Г.Я.Копан та М.П.Полотай. В 1941 закінчив Київську вечірню консерваторію по класу бандури (викладач М.Полотай). Учасник Великої Вітчизняної війни, брав участь в боях, був у партизанських з'єднаннях. В післявоєнний період знову працював автоінспектором, на оперативній роботі став інвалідом. Працював в ансамблі бандуристів Українського радіо. Керував ансамблем бандуристів (квінтет) Київської філармонії. З 1954 по 1968 працював в Житомирській філармонії, а з 1968 керував капелою бандуристів при клубі харчовиків у Києві та одночасно ансамблем бандуристів Київського палацу піонерів. Керовані ним колективи беруть участь в оглядах і конкурсах. Капела бандуристів харчовиків одержала звання народної (1970), ансамбль бандуристів Палацу піонерів кількаразовий лауреат республіканських оглядів. Р.І.Сушицький нагороджений срібною медаллю лауреата республіканського огляду (1970). Виступав і як соліст-бандурист та в складі тріо. Разом з С.Хижняком та І.Падалкою в 1965 брав участь в декаді українського мистецтва в Німецькій Демократичній Республіці. В репертуарі бандуриста твори радянських композиторів, українські народні пісні. Має власні твори: „Пісня про братерство" на слова

Сурмач
Валентина Михайлівна

Сурмач
Мирон

Табакова (Ковальчук) Аліна Ананіївна

Табінський Михайло Петрович

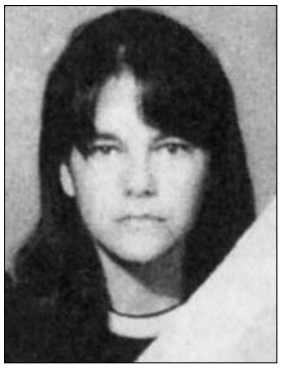

Таборовець Людмила Миколаївна

Б.Нечипоренка, „Привет наш Тебе, Украина, сестра" на слова О.Количева, „На подвиг нас партія кличе" на слова С.Самойлова, „Москва – фортеця правди й миру" на слова М.Рильського, „Щастя ланкової" на слова Б.Нечипоренка, „На Алтай" на слова Д.Луценка, „Красуйся, рідна Україно" на слова О.Ющенка, „Ожи-дание" на слова Н.Грибачова та інші. Має ряд учнів, серед яких варто відзначити Аллу Шептицьку (виступала в Оркестрі українських народних інструментів му-зично-хорового товариства УРСР), Клименко Тетяну (викладач музичної школи в Броварах), Малолітко Аллу (викладач музики в одній із шкіл Києва).

Літ.: Людова К. Бандуристом став. // газ. Молода гвардія, Київ, від 20.12.1964; Болтивець А. Дзвенять бандури. // газ. „Київська правда" від 7.04.1966; Газ. „Вечірній Київ" від 6.11.1066 (фото Б.Львова).

СЮСЮКАЛО Петро Григорович (1908, м.Ворзель на Київщині) – бандурист. Керував капелою бандуристів. В репертуарі бандуриста багато народних пісень, танців.

Літ.: Терлецький, лист до Жеплинського Б. від 10.04.1969.

Т

ТАБАКОВА (Ковальчук) Аліна Ананіївна (30.06.1961, м.Дубне Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1976 закінчила Дубенську ДМШ(клас викладача Л.П.Рибачук), у 1980 – Рівненське музучилище (клас викл. А.Ю.Грицая), у 1995 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ), клас викладача Т.О.Івченко. З 1960 викладач бандури, з 1995 – директор Оржівської ДМШ. Керівник шкільної капели бандуристів, учасниця малих форм, солістка-інструменталістка. Дипломант всеукраїнського конкурсу бандуристів педагогічних інститутів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.91-92.

ТАБІНСЬКИЙ Михайло Петрович (2.11. 1924 (в паспорті невірно 21.11.1924), м. Володимир-Волинський) – інженер, бандурист, кандидат технічних наук, науковець. В 1926 батьки переїхали в м. Кременець, де батько (священик) став ректором духовної семінарії. Батько боровся з русифікацією, відправляв Літургію на українській мові, що не подобалося духовному керівництву на Волині, яке було російським. В 1931 батька звільнили з посади ректора і сім'я переїхала до Львова під патронат митр. А. Шептицького. Батько став радником митр. А. Шептицького, викладав в Богословській академії, відправляв в Преображенській церкві у Львові.

Михайло вчився в середній школі у Львові ім. Т.Шевченка, а потім в українській гімназії №2, де одержав середню освіту і в 1942 поступив вчитися у Львівську Богословську Академію. Ще студентом почув гру на бандурі гімназиста Камінського і вирішив навчитись грати на бандурі. Згодом колишній січовий стрілець, священик з с. Черепин подарував Михайлові бандуру, яку привіз із Східної України. На цій бандурі Михайло самотужки почав вчитися грати. Далі почалось навчання у відомого бандуриста Юрія Сінгалевича. Михайло став виступати в дуеті з Ю.Сінгалевичем та грати в капелі, яку організував Ю.Сінгалевич.

Після закінчення ІІ світової війни Михайло Табінський вчився на нафтовому факультеті Львівського Політехнічного інституту, а після смерті Ю.Сінгалевича став керувати ансамблем бандуристів „Чорногора" та грати в капелі бандуристів Політехнічного інституту. Капелою бандуристів Політехнічного інституту керував Олег Гасюк, а Михайло Табінський виступав в тріо разом із О.Гасюком та студентом Богданом Жеплинським. Після арешту Олега Гасюка Табінський деякий час керував студентською капелою. В 1950 Михайло Табінський був звинувачений в допомозі націоналістам, арештований і засланий на каторжні роботи в Сибір. Працював на пересувній електростанції в селищі Баляго в Забайкаллі, а далі вчився знову в Томському Політехнічному інституті. Після закінчення інституту працював асистентом на кафедрі „Електроприводи і автоматизація промислових установок", далі ст. викладачем, займався науковою роботою, захистив кандидатську дисертацію. Згодом разом з дружиною переїхав в м.Симбірськ (Ульяновськ) на посаду доцента такої ж кафедри. Потім переїхав з сім'ю в м.Луцьк, де 11 років працював доцентом на кафедрі фізики Луцького педагогічного інституту. Ставши пенсіонером переїхав з сім'ю в Канаду, де живе в м. Торонто. Починаючи з студентських часів грав на бандурі, за цей час виготовив декілька бандур власноручно. Не покидає бандури і тепер, хоч зараз грає тільки вдома. В репертуарі переважають укр. нар. пісні та пісні композиторів на сл. Т.Шевченка, давній кобзарський репертуар, пісні січових стрільців, сучасні мелодії.

Літ.: Буцько М.І. Художня самодіяльна творчість студентів та працівників державного університету „Львівська Політехніка" (1944-1994 рр.), – Львів, вид. „Львівська Політехніка", 1996. – С.19-23; Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: „Край", 2000. – С.53-54; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. вид. Львівської наукової бібліотеки ім. В.Стефаника НАНУ. – С.29-31.

ТАБОРОВЕЦЬ Людмила Миколаївна (6.08. 1972, с. Любиковичі Сарненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 1987

закінчила Любиковицьку ДМШ, у 1991 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свєнтах).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.92.

ТАНГАЄВА Юлія Вікторівна (10.07.1981, м.Краснодар, Кубань) – кубанська бандуристка.

Літ.: Штанько В. „Від Кубані до Волині пісенна дорога".// Волинь, 1995, 11.04., №41; Нирко О. – С.280.

ТАРАБАНОВ Семен (Тарабаков) – придворний бандурист, якому в 1726 указом Катерини I (імператриці) „повелено о дозволении перестроить дом" на пожалованном ему месте в Санкт-Петербурге". В 1723 одержав 1 черв. „за славление".

Літ.: Баранівська Л.Т. Гетьмансько-старшинське середовище і культурно-музичне життя в Україні другої половини XVII – XVIIIст. Дисерт. Канд.. мистецтвознавства. 17.00.03 – К.,2001; Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. – Тернопіль: Збруч, 2006. – С.18; Хоткевич Г. Муз.інструменти укр. народу. Харків, 2002. – С.125.

ТАРАНКО Прокіп (XIX ст.) – лірник з с.Дергачі Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ТАРАС – кобзар з с.Кононівка, учень О.Вересая.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 698, о.з.191, л.238.

ТАРАС (Миколаївський) – кобзар з с. Миколаївка Полтавської губ. (можливо, що це Тарас Зінченко, див. Зінченко Тарас).

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.214, л.338.

ТАРАСЕВИЧ – кобзарка з с.Брагинці Борзинського р-ну Чернігівської обл.

Літ.: Полотай М.П., запис 1946.

ТАРАСЕНКО Ганна Вікторівна (1973, м. Київ) – бандуристка. У 1989-1991 навчалась у луцькому музучилищі, у 1995 закінчила Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свєнтах). Живе і працює в Києві.

Літ: Столярчук Б. , Топоровська Г., - С.92.

ТАРАСОВИЧ (Тарасевич-?) Ганна Василівна – кобзарка із с. Озеряни Варвинського р-ну Чернігівської обл.

Літ.: Картотека С.А.Слюсар.

ТАРАСЮК Андрій Володимирович (22.09. 1956) – член Національної Спілки Кобзарів України, Одеська обл.

ТАРАШКО (можливо Тарашко Рафал (РафаЇл) – український бандурист. Коли новгородські та галицькі художники реставрували в XV ст. в Кракові королівську резиденцію Вавель, Тарашко разом з бандуристом Стечком та лютнистом Москвою захоплював своєю грою слухачів.

Літ.: Белза, 1955.

ТАРАШКО Рафал (перша половина XV ст.) – бандурист, який був при дворі польського короля в Кракові (згадується під 1441 р.). А.Хибінський у своїх дослідженнях серед професійних бандуристів наводить ім'я Рафаїла Тарашка (1441 рік)

Літ.: Chybinski A. Slownik muzykow dawnej Polski. – Krakow, 1949; Белза И. История польской музыкальной культуры. – М.. 1954. – С.85; Нудьга Г. Укр. дума і пісня в світі. Львів, 1997. – С.67; Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. – Тернопіль: Збруч, 2006. – С.13.

ТАРГОНІЙ Ірина Михайлівна (12.11.1982, м.Рівне) – бандуристка. У 1998 закінчила Рівненську ДМШ №1(клас викладача Л.І.Луцишиної), у 2002 – Дубенське училище культури, у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.92.

ТАРНОВА Оксана Петрівна (1963, м. Червоноград Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1982 закінчила Житомирське музучилище імені В.С.Косенка, у 1988 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Лауреат республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах у складі тріо бандуристок (Івано-Франківськ, 1988).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.92.

ТАТАРИН – кобзар з Конотопського пов. Чернігівської обл..

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.594, л.4.

ТАЦУЛЯ Іван (народився десь в 40-х роках XIX ст. -?) – лірник з с.Бабайківка (жив край села на Басарабівці) на Катеринославщині. Грав і співав дід Тацуля дуже добре, вештаючись по ярмарках Катеринославщини та сусідньої Полтавщини. Грав побутово-епічні пісні, народні думи, козацькі пісні, побутово-весільні та інші народні пісні. Але найбільше славився жартівливими піснями та жартоспівами (жартівливими приспівками). Дід Іван знав дуже багато різних жартівливих „тріндиків", які вживав, виконуючи під супровід ліри:

… „Кум чмих, та чмих, та щодня до корчми,
А кума ох, ох - з козаками в горох!"

Або:

„Ой ну ж, коли ну – підбирай пелену,
Та навприсідки втнем – козаків пом'янем"…

Помер і похований Іван Тацуля у рідному селі на Басарабівці. На його похороні, край могили, грали два чужі лірники.

Літ.: Листування Б.Жеплинського з І.Рудасом (м.Дніпропетровськ). Лист від 26.08.1968

ТВЕРДОХЛІБ Дмитро Степанович (біля 1870 – десь у 30-х роках XX ст..) – лірник з с.Твердохлібівка Кобеляцького повіту на Полтавщині. Ще замолоду вирізнявся музичною обдарованістю, а коли в 1905 повернувся з японської війни напівкалікою (втратив ліву ногу і око), став лірником. Грав по ярмарках, базарах та „храмах". Був дуже популярним лірником. Грав і співав пісні релігійно-епічні, побутові, історичні та народні.

Літ.: Листування Б.Жеплинського з І.Рудасом (м. Дніпропетровськ). Лист від 17.08.1968.

Тарасенко Ганна Вікторівна

Таргоній Ірина Михайлівна

Тарнова Оксана Петрівна

Теліга Михайло Якович

Терещенко Федір Петрович

Терлецький Григорій Сергійович

ТЕЛІГА Михайло Якович (8.12.1900, станиця Охтирська на Кубані – 21(9).02.1942, м.Київ) – бандурист. Походив з давнього козацького роду, навчався у військово-фельдшерській школі в Катеринодарі, в юнацькій (старшинській) школі в Кам'янець-Подільському, учасник нац.- визвольної боротьби в Україні в складі армії УНР, був ад'ютантом С.Петлюри. В 1915 під час навчання у військово-фельдшерській школі у Катеринодарі почув гру кобзаря і під цим впливом вирішив навчитися грати на бандурі. Один із знайомих учнів, який сам грав на бандурі познайомив Михайла з бандуристом Миколою Богуславським. У Миколи Богуславського Михайло Теліга почав вчитися грати на бандурі. Далі навчався гри на бандурі в О.Обабка. Грав на діатонічній бандурі київського майстра Антонія Паплинського. Увесь вільний час Михайло став віддавати грі на бандурі та читанню укр. книжок. У серпні 1918 М.Теліга подався на Україну. Навчався в юнацькій школі у Кам'янець-Подільському, як військовий фельдшер. Під час боїв рятував поранених бійців, а після бою грав їм на бандурі. Разом з армією УНР інтернований на території Польщі. Потім навчався в Укр. госп. Академії в Подєбрадах, яку закінчив в 1929 за фахом інженера-лісівника. Взимку 1924 у Студентському Домі в Празі був концерт, який проходив під керівництвом Євгена Вирового. Допомагала організовувати цей концерт Олена Шовгенова. Вечір влаштовувало „Видавництво Української Молоді". На цьому вечорі Олена Шовгенова вперше познайомилася з Михайлом Телігою, який грав на бандурі і співав укр. думи. Олена закохалась у ставного кубанського козака і прекрасного бандуриста. Вона з нетерпінням чекала на їхні зустрічі в Празі та в Подєбрадах. 1.08.1926 Михайло Теліга одружився з Оленою Шовгеновою. З 1929 подружжя Теліг жило в Польщі, спочатку у Варшаві, а з 1939 – в Кракові. Вкінці листопада 1941 Михайло прибув до Києва, де в той час уже була Олена Теліга. Михайло Теліга разом з дружиною арештований гестапо і розстріляний у Бабиному Яру.

Літ: Олена Теліга. О, краю, мій. Твори, документи, біографічний нарис. Упорядник і біографічний нарис Надія Миронець, К., вид. ім. О.Теліги, 1999, с.424 і інші; Симон Наріжний. Українська еміграція. Культурна праця української еміграції 1919 – 1939. К., вид. ім.О.Теліги, 1999; Нирко О.Ф. – С. 297; Чорногуз Я.Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К., 2008. – С.7.

ТЕЛЯТНИК Іван Олексійович (1910. станиця Канівська – 1944, фронт) – кубанський бандурист. Є свідчення сестри Леміш (Телятник) Олени Олексіївни (1912-1995) (ст. Канівська, 1990).

Літ.: Нирко О.Ф. – С.281.

ТЕМІРОВА Юлія – бандуристка, здібна учениця педагога І.В.Любашевської Львівського музичного училища ім. С.Людкевича.

ТЕРЕЩЕНКО Сергій Віталійович – член Національної Спілки Кобзарів України, Київ.

ТЕРЕЩЕНКО Федір Петрович (17.03.1895, м.Ромни Сумської обл.) – бандурист. Від батька за фахом шевця перейняв любов до народної пісні. Після закінчення 2-річної приходської школи навчався кравецької справи і деякий час працював у кравецькій майстерні Капера у Києві. Тут він вперше почув гру кобзарів і захопився цим мистецтвом. Після одруження переїхав до Ромен, де в 30-х роках вчився кобзарської справи у Є.О.Адамцевича, від якого перейняв і дещо з репертуару. Часто виступав разом з Є.О.Адамцевичем, О.Чижевським та іншими перед трудящими Сумщини. В час Вітчизняної війни грав радянським бійцям у госпіталях. В післявоєнний період виступав з концертами в клубах, на польових станах колгоспів та в школах. В репертуарі кобзаря переважають українські народні пісні, а також пісні радянських композиторів. Мав і ряд власних творів, зокрема створив музику на слова С.Воскрекасенка „Континентальний клімат". Брав участь в оглядах художньої самодіяльності, неодноразово нагороджувався подяками та грамотами. В 1970 Ф.П.Терещенку присвоєно почесне звання члена музично-хорового товариства УРСР. Серед учнів Ф.Терещенка здібний бандурист Михайло Тарасович Хоронько з с.Гудиме Глинського р-ну на Сумщині.

Літ.: газ. „Прапор Жовтня" (м.Ромни Сумської обл.) від 27.09.1944; Сахно Ф. Слово про Федора Терещенка, НТЕ, 1971, №1.

ТЕРЕЩУК В. – бандурист. 12 березня 1943 грав на з'їзді бандуристів у Львові в складі ансамблю із 11 бандуристів.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-жовтень1984, С.55.

ТЕРЛЕЦЬКИЙ Григорій Сергійович (1900, м.Балта на Поділлі (нині Одеська обл.) – 10.10.1970) – бандурист. Закінчив вище початкове училище та педагогічні курси, а згодом і Одеський педагогічний інститут, викладав у середніх школах та технікумі. Пісню і музику полюбив змалку. Співав у хорах, навчився грати на гітарі. У 1927 в Балті виступав бандурист Андрій Чалий, який своєю грою причарував юнака і став його першим учителем. Від Чалого Терлецький перейняв думу „Про смерть козака-бандуриста" та історичних народних пісень. Далі кобзарське мистецтво вдосконалював самостійно. У 1936 разом з сім'єю переїхав до м.Черкас, працював у середній школі, а з 1938 в пединституті, одночасно беручи участь в роботі студентської капели бандуристів. На фронтах Великої Вітчизняної війни

брав участь у боях. Після демобілізації повернувся знову на педагогічну роботу спершу в Ніжинський, а потім у Черкаський педагогічний інститути, де деякий час керував ансамблями бандуристів. В репертуарі бандуриста „Дума про смерть козака-бандуриста", народні історичні пісні „Про Морозенка", „Про Нечая", „Про Палія і Мазепу", „Про сотника Харка", „Побратався сокіл", а також багато ліричних, побутових та жартівливих пісень. Похований в Черкасах.

Літ.: Жеплинський Б. Терлецький Григорій Сергійович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.174.

ТЕРТІЙ Степан Костянтинович (? – 1933, с.Стара Басаня Новобасанський р-н Чернігівської обл.) – лірник, знаменитий мабуть на всю Україну. Осліп у віці 18 років. Почав вчитися грати на лірі, коли мав 19 років. Вчився 2 роки. Мав велику ліру на 6 струн (чотири настроєні в унісон, дві в октаву, тобто пріма двічі подвоєна) і кожна клавіша мала 4 зубці-регулятори (замість одного). Мав багатий репертуар, знав думи, в тому числі думу „Про Хмельницького", але учнів по собі не залишив. Син Тертія казав, що ліру батькову купили в музей (Козелець Чернігівської обл.).

Літ.: ІМФЕ, Фонд Полотая; Кушпет В. Старцівство. – С.107 (табл.).

ТЕСИН Андрій – кобзар із Полтавщини. Вважав, що є значна різниця між зрячими та сліпими кобзарями. Він говорив: „Зрячому трудно виучитися грать на кобзі. Заздрість велика у зрячого – він більше тільки розважається, тому і важче". Вважав, як і багато інших кобзарів, що зрячі бандуристи через вади своєї натури не здатні осягнути глибин кобзарської співоцької науки.

Літ.: ІМФЕ, Ф.3-6, о.з.376, – С.103; Черемський К. Шлях звичаю. 2002. – С.240.

ТЕСЛЯ Антоніна Іванівна (16.09.1960) –член Національної Спілки Кобзарів України, м.Суми.

ТЕТЮРА Світлана Михайлівна – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Черкаси.

ТИМНЮК Грицько – лірник.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1., о.з. 192.

ТИМІШ – лірник з під Полтави.

Літ.: Кушпет В. Старцівство. (фото).

ТИМОХА – див. Бієтенко (Тимоха) Федір

ТИМОЩУК Ніна Павлівна (29.07.1971, с. Білів Рівненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 1986 закінчила Зорянську школу мистецтв (клас викладача П.Ф.Щербини), у 1990 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свєнтах).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.92.

ТИМОЩУК Оксана – бандуристка. Вчилась у відомої бандуристки і педагога Раїси Кузьменко. Лауреат ІІ премії на Міжнародному конкурсі, як солістка та ІІІ премії Всеукраїнського конкурсу.

Літ.: Шевченко Марта. Звуки бандури – це мої почуття… // Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008.

ТИРАВСЬКИЙ Іван Іванович (20.11.1948, с. Шоломиничі Городоцького р-ну Львівської обл.) – співак (баритон), заслужений артист України, учасник капели бандуристів „Карпати". Закінчив вокальний факультет Львівського музичного державного училища ім.Станіслава Людкевича(клас співу – П.Р.Колбіна, який був одним з найкращих педагогів-вокалістів колишнього СРСР). В різні періоди свого творчого шляху працював солістом-вокалістом у Львівській обласній філармонії, ансамблі пісні і танцю Прикарпатського військового округу та у центральному ансамблі пісні і танцю ГРВ у Німеччині. З 4 березня 1991 року працює солістом капели бандуристів «Карпати». У 1993 році Івану Тиравському, за значний особистий внесок у розвиток українського музичного мистецтва, високу виконавську майстерність, присвоєно почесне звання «Заслужений артист України». У діючому репертуарі І.Тиравського, як соліста капели бандуристів «Карпати», є такі музичні твори: народні пісні «Гей, Карпати», «Ой, ходив чумак», «Казав мені батько», «Тече вода в синє море» на слова Т.Г.Шевченка, «Кришталева гора», «Гей, літа орел», «Гей, браття опришки» музика А.Кос-Анатольського, «Безмежнеє поле» – М.Лисенка, сл. І.Франка, «Україно-мамо» музика С.Чорненького сл. Г. Канич та багато інших.

Літ. : Архів Жеплинського Б.

ТИТ – лірник з с. Сорокошичі Чернігівського пов. (в південно-західному кутку повіту). Від нього лірник Грицько Костюченко з с. Козероги перейняв „Удову".

Літ.: Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуару та побуту старцівства в Західній Чернігівщині. – „Родовід", ч.6, 1993. – С.89.

ТИХОВСЬКИЙ –учень Гната Хоткевича.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з. 191, л.233.

ТИЩЕНКО В.Ф. (90 рр. XIX ст. Кубань – І пол. XX ст. ?) – кубанський бандурист. Свідчення 1913р. На фото: Перша Кубанська кобзарська школа Миколи Богуславського. Тищенко В.Ф. перший праворуч, у другому ряду.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.281; Тарануха В. Нарис. - 1966 (машинопис – архів О.Ф.Нирка).

ТИЩЕНКО Петро Іванович (6.09.1903, с. Дениси тепер Переяслав-Хмельницького р-ну Київської області - 6.01.1967, м.Київ) – бандурист. Замолоду втратив зір, але в міру сил працював, був одним з ініціаторів створення колгоспу. Працюючи з 1931 року на підприємствах українського Товариства сліпих, добре оволодів кобзарською справою. В роки Великої Вітчизняної війни та в після-

Тимощук Ніна Павлівна

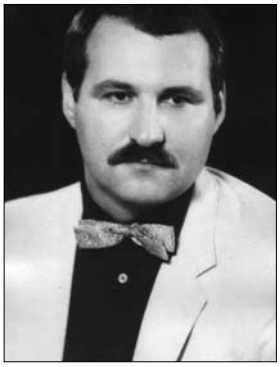

Тиравський Іван Іванович

Тиміш

Тищенко Петро Іванович

Ткаленко Іван

Ткач Сергій Олександрович

Ткаченко (Галашко) Петро Федорович

Ткаченко Георгій Кирилович

воєнний період виступав перед слухачами на Тернопільщині, Рівненщині, Львівщині, Житомирщині, Полтавщині, виконуючи народні пісні, особливе місце серед яких займали патріотичні пісні. Після війни приєднався до самодіяльного ансамблю кобзарів Товариства сліпих у Києві. Виступав і як соліст-бандурист. П.І.Тищенко автор слів і музики „Дума про Леніна" та ряду пісень: „Про сліпого партизана Батюка", „Переяславська рада", „Про Вересая", „До любові і братерства", „Цілинні землі".

Літ: УРЕ, т.XIV, с. 417 та VI, с.511; Полотай М. Кобзар Петро Тищенко, СК, 1968, №1; Дума про Леніна. // газ. „Київський комсомолець" від 13.03.1960; Полотай М. Кобзар Петро Тищенко. – Відривний календар, листок за 13.12.1959; Інформаційний бюлетень Маністерства соціального забезпечення УРСР, К.,1949.

ТІРЕ Геркод (Thieray Hercod) (22.11.1969) – бандурист із Бельгії. Навчився грати на бандурі в бандуриста-українця із діаспори. Знімався в фільмі в 1993 у Львові „Тіре відкриває Україну".

ТІТЕНКО Михайло Антонович (1927, с. Стінка Чугівського р-ну на Полтавщині) – бандурист. З дитинства полюбив спів та музику. Один з його родичів грав на кобзі, і це вплинуло на музичні уподобання юнака. З 1944 по 1951 служив в лавах морської піхоти на Далекому Сході та керував військовим хором і оркестром народних інструментів. У 1952 почав працювати на металургійному заводі ім. Петровського в м.Дніпропетровську і відвідувати капелу бандуристів при Палаці культури ім.Ілліча, де опанував техніку гри на бандурі і став солістом цього колективу. В репертуарі бандуриста твори радянських композиторів, народні пісні. Грають на бандурах і два сини А.М.Тітенка.

Літ.: Рудас І. Бринять голосні бандури. // газ. „Зоря" (м.Дніпропетровськ) від 15.03.1969; Рудас І., лист до Жеплинського Б. від 20.03.1971.

ТКАЛЕНКО Іван – бандурист, учасник Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. К.,2008. – С.75.

ТКАЧ Сергій Олександрович (18.06.1971, м.Ковель Волинської обл.) – бандурист, лірник, педагог, виконавець, член Національної спілки кобзарів України, м.Рівне. У 1992 закінчив Ковельську ДМШ (клас викладача Г.П.Герес), у 1996 – Луцьке училище культури (клас викладача Т.В.Беляєвої), у 2002 – РДГУ (клас доцента З.А.Сингаєвської, Н.Ф.Чичановської). З того ж року викладач бандури у Ковельській ДМШ та РДГУ. Майстер бандур. Володіє виконанням на інструментах: ліра та старосвітська бандура.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.92-93.

ТКАЧ Тетяна Петрівна (5.04.1948) – бандуристка, засл. працівник культури України, учениця проф. В.Я.Герасименка, член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

Літ: Кияновська Л. Лицар бандури до 80-ти річчя Василя Герасименка. – Львів: „Те-рус", 2007. – С.33.

ТКАЧЕНКО (Галашко) Петро Федорович (21.12.1878 (2.01.1879), м.Синявка Сосницького пов. на Чернігівщині. – 3.01.1918). В 1905 возив листи і прокламації у розпоротій халяві і в кобзі. Здійснював зв'язок між гуртками революційної інтелігенції в Катеринославі, Херсоні, Миколаєві. Був арештований, як він казав „за пісні". В репертуарі Ткаченка були думи „Брат і сестра", „Плач невольників" та багато народних пісень. В 1906 художник О.Сластіон зробив зарисовку Ткаченка.

Літ.: Полотай М., 1940; Портрети О.Сластіона, 1961; Лавров Ф., 1981, С.31; НТЕ, К., 1967, №4, С.61; Етнографічний вісник. кн.3., К., 1926, С.68-69; НТЕ, С.61.

ТКАЧЕНКО Георгій Кирилович (5.05.1898, с.Глушкова нині Курської обл. – 11.12.1993, м. Київ) – бандурист. Народився в бідній сім'ї сліпого селянина-ремісника. З дитячих років почав самостійне трудове життя. Після сільської школи вчився в Курському реальному училищі, а з 1917 – в Харківському художньому училищі. В 1922 вступив до Московського художнього інституту, який закінчив у 1929 р., одержавши звання художника-архітектора. Архітектором працював недовго, своє покликання знайшов у малярстві та музиці. Незрячий батько Ткаченка був добрим співаком, а старший брат дуже добре грав на гітарі. В реальному училищі Георгій грав у духовому оркестрі, де й засвоїв нотну грамоту. Ще в юнацькі роки самотужки виготовив собі бандуру і почав на ній вчитися грати. Переїхавши у Харків, він за допомогою музичного майстра, виготовив другу бандуру. Під впливом видатних кобзарів Г. Гончаренка, С.Пасюги, П.Древченка, які в цей час бували в Харкові, Т.Ткаченко вдосконалював техніку гри на бандурі, збагатив свій репертуар. Великий вплив на формування харківської школи гри засвоєної Ткаченком мав також неперевершений бандурист Гнат Хоткевич. Т.К.Ткаченко багато мандрував по Україні, записував народні пісні, малював рідні краєвиди. Його мистецькі твори з успіхом експонувались на персональних виставках у Києві. Він був у великій дружбі з кобзарем Є. Мовчаном.

Брав участь у концерті кобзарів у залі Київського оперного театру, в гастрольних поїздках по Україні, а також у Москві (1970), Ленінграді (1971). В репертуарі кобзаря історичні думи „Про сестру та брата", „Про Олексія Поповича", „Про Хведора Безрід-

ного", „Про втечу трьох братів", 5 псалмів, історичні пісні „Про Саву Чалого", „Про Супруна", „Про Морозенка", „Зажурилась Україна", „Побратався сокіл", „Максим козак Залізняк", „Гей сів пугач на могилі", чумацькі та побутові „Було літо, було літо", „Ой піду я лугом", „Ой не жур мене, моя мати" та інші, жартівливі пісні і танці. Почесний член музично-хорового Товариста УРСР. Жив в Києві. Про нього знято фільм: реж. О.Бійма „Дороги кобзарські" Укртелефільм. 1988.

Літ.: Жеплинський Б. Ткаченко Георгій Кирилович. // Кобзарі. Бандуристи. – Львів: Академічний експрес. – 1997. Листівки з біографіями на звороті; Фісун О. Етнографічні акварелі Георгія Ткаченка. НТЕ, 1968, №6; Ющенко, 1969.

ТКАЧЕНКО Зірка – бандуристка, учасниця Решетилівського ансамблю бандуристів, яким керував і який організував В.Я.Осадько.

Літ.: Лист Долгова М.О. із Дніпропетровська до Б.Жеплинського від 25.05.1992 і фото ансамблю (з 1926).

ТКАЧЕНКО Іван Миронович – лірник із Бабаєв Валківського уїзду. Його знав лірник Зозуля І.

Літ.: Крист Є. „Кобзари и лирники Харьковской губернии".

ТКАЧЕНКО Людмила – бандуристка. Закінчила кобзарську студію при Державній капелі бандуристів України, у 1971 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). Працювала в народному хорі ім. Г.Верьовки, згодом в оркестрі українських народних інструментів радіо і телебачення України.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 93.

ТКАЧЕНКО Марко – кобзар з с.Данилівка Сосницького пов. Чернігівської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.1013, л.4 і о.з.866, л.1.

ТКАЧЕНКО Нечипір Іванович – бандурист із Таганрога. В 1958 почав організовувати ансамбль бандуристів. В 1965 відзначено ювілей ансамблю бандуристів при Таганрозькому будинку культури працівників освіти під керівництвом Н.А.Ткаченка. Вже на цей час ансамбль дав більше 120 виступів і користувався успіхом.

Літ.: Шегрова В. (фото і текст) в газ. „Таганрозька правда" від 28.11.1965; Мироненко Б. Таганрозькі бандуристи. – НТЕ, 1968, №5.

ТКАЧЕНКО Раїса Андріївна (1951, м. Кіровоград) – банудристка. У 1971 з відзнакою закінчила Канівське культосвітнє училище, у 1975 – Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет), клас викладача А.Ю.Грицая, З.А.Сингаєвської.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г. - С. 93.

ТКАЧЕНКО Ф. П. – учень кобзаря Т. Пархоменка. Грав за правилами „старосвітської чернігівської школи", які перейняв від свого вчителя.

Літ.: Нирко О.Ф. Кобзарська спадщина О. С. Корнієвського. / НТЕ, №2, 1990, –С.13.

ТКАЧУК Віра Іванівна (23.10.1942, с. Сокілець Немирівського р-ну на Вінниччині) – бандуристка. Змалку полюбила українську народну пісню. Вперше чарівні звуки бандури полонили Віру, коли вона разом з сестрою Лілею слухала вчителя співів та бандуриста Івана Опанасовича Рекшенюка, який став її першим вчителем гри на бандурі. Закінчила торговельний технікум і музичне училище і заочно вчилася по класу бандури у Львівській консерваторії. Разом з сестрою Лілею Віра працювала у Вінницькій філармонії, часто їздила на гастролі. В 1968 сестри Віра і Ліля Ткачук були учасницями Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Софії, де чарували слухачів українськими народними піснями у супроводі бандур.

Літ.: Рябий М. Спасибі, бандуро. СК.1968, №1; Шеміс Л. Пісні над Бугом. Укр., 1969, №2.

ТКАЧУК Ліля Іванівна (23.10.1942, с. Сокілець Немирівського р-ну на Вінниччині) – бандуристка. Любов до бандури прищепив їй бандурист Рекшенюк Іван Опанасович, який і став її першим вчителем. Закінчила торговельний технікум і музичне училище. Вчилася заочно у Львівській консерваторії та разом з сестрою Вірою працювала у Вінницькій філармонії. Сестри часто виступали перед трудящими. В репертуарі сестер Ткачук народні пісні, твори О.Білаша, В.Верменича, І.Шамо, О.Сандлера, Г. Гембери, вінницького композитора Якова Поляхівського. Сестри Ткачук були учасницями Всесвітнього фестивалю молоді і студентів в Софії (1968), де виступали з великим успіхом.

Літ.: Рябий М. Спасибі, бандуро. СК.1968, №1; Шеміс Л. Пісні над Бугом. Укр., 1969, №2.

ТКАЧУК Наталія Володимирівна (26.09.1977) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Тернопіль.

ТЛУМАК Йосип (? с.Колодежа Горохівського р-ну Волинської обл. – 1945, с. Мирне (кол. Блудів того ж р-ну і обл.) – лірник. Мав 8 дітей. Репертуар „Про сирітку", про напад турків на Почаївський монастир („Ой зійшла зоря вечоровая").

Літ.: Лист Ошуркевич Л.Ф. до Жеплинського Б. від 25.06.2002.

ТОВАРИШ кобзаря Прокопа Дуба – з Чернігівської губ. (можливо це Павло Братиця).

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.1013, л.2.

ТОВАРИШ кобзаря Уласа – кобзар з Гадяцького пов. Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.1013, л.2.

ТОВКАЙЛО Микола Тихонович (24.12.1949, с. Коров'є Теофіпольського р-ну Хмельницької обл.) – бандурист, кандидат історичних наук. Вищу освіту здобував у Києві – закінчив університет ім. Тараса Шевченка за фахом історія-археологія. Нині працює як археолог в Інституті археології НАН України. Фольклором та історією кобзар-

Ткаченко Людмила

Ткаченко Раїса Андріївна

Ткачук Віра Іванівна

Ткачук Ліля Іванівна

Товкайло Микола Тихонович

Токаренко Олексій Павлович

Токарчук (Хіміна) Ірина Юріївна

Томчук (Чух) Галина Василівна

ства цікавився здавна. Ігри на бандурі почав навчатися у 1977 р. Спочатку це була хроматична бандура у самодіяльній капелі палацу культури «Харчовик» у Києві, в репертуарі якої були народні пісні. Став шукати можливості здобути справжню кобзарську науку. У 1979 р. Віктор Лісовол познайомив з Ґеоргієм Ткаченком, бандуристом що грав на народній (старосвітській) бандурі і виконував старосвітський кобзарський репертуар – думи, псальми, канти, історичні пісні. Від Ґ.Ткаченка, якого Товкайло вважає своїм учителем, перейняв харківсько-зіньківський спосіб гри та традиційний кобзарський репертуар. Виконує думи «Про Хведора Безрідного», «Про втечу трьох братів з города Озова, з турецької неволі», «Про Марусю Богуславку», «Про Олексія Поповича», «Про сестру і брата», псальми «Нема в світі правди», «Про страшний суд», кант «Ґеоргію», сковородинівські «Всякому городу нрав і права», «Ой, ти пташко, жовтобока», історичні пісні «Про Байду», «Про Саву Чалого», «Ой, не знав козак, та не знав Супрун», «Ой, пише, пише та гетьман Мазепа», «Максим, козак Залізняк», козацькі, чумацькі пісні, балади. Одночасно з навчанням у Ґ.Ткаченка, почав займатися, разом з Миколою Будником, виготовленням та реконструкцією старосвітських кобзарських інструментів: старосвітська бандура, кобза, ліра, торбан. Має учнів. На даний час є Цехмайстром Київського кобзарського цеху.

Літ.:Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – С. 68; Кушпет В. Старцівство – фото.

ТОВСТОЛІС Василь – бандурист із Буди, учень О.С.Корнієвського.

Літ.: Корнієвський О.С., лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971.

ТОКАР Ілля Якович (1863, с.Дементіївка Харківського пов.). Учитель Калиберди.

Літ.: Крист, 1902, Сперанський, 1901, ЦДІА, Львів, Ф. 688, о.з.131, л.233.

ТОКАРЕВСЬКИЙ Микола Дмитрович – бандурист, московський студент-українець, засланий до Києва. Добре грав на бандурі. Мав виступати, але місцева поліція заборонилиа йому виступати, зокрема в м. Острожську на концерті. Забороняли йому грати такі твори як „Українські мелодії" та „Пісня кобзаря". Уперше був заарештований КОУ НКВС 14.02.1931 за „приналежність до контрреволюційної організації,яка ставила собі за завдання ліквідацію існуючого устрою. Проходив по ст. 54-4КК УРСР, але через місяць був виправданий. Удруге його заарештовано за „участь в терористичній организації УСД" 1938. Постановою військової прокуратури звільнений 1940.

Літ: Крамольная бандура. // жур. „Укр. жизнь", №5, 1912; Щоголь М.Т. Кобзарі Радянської України та їх творчість (Дисертація); Киевская жизнь, м, 1912, №5, – С.85; Лавров Ф. Кобзарі. К.,1980, – С.35; А.А. Лист Управління СБУ по харків. обл. до проводу Харків. Молодіжної патріотичної організації „Сокіл" від 20.11.1991; Черемський К. Повернення традиції – С.97.

ТОКАРЕНКО Олексій Павлович (5.03.1926, хутір Кривенки біля с. Пушкарщина тепер Недригайлівського р-ну Сумської обл.) – кобзар, бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, м. Полтава. Народився в сім'ї, яка славилась співолюбством. Батько ще змалку зробив і подарував Олексію сопілку і скрипку, на яких він почав вчитися грати і мріяв про бандуру. Батько помер в 1933 від голоду. На формування світогляду Олексія великий вплив мала вчителька Настя Павлівна Руденко. Закінчивши 8 класів Олексій був вивезений на примусові роботи в Німеччину. Він служив в армії. Повернувшись із армії в 1948 придбав бандуру і почав вчитися на ній грати в бандуриста Анатолія Лихошвая. Вчився в машинобудівному технікумі, а згодом закінчив заочне відділення Полтавського педінституту. Працював у школі. Виступав і як бандурист. Першу відзнаку одержав на Сорочинському ярмарку. В репертуарі переважають укр. нар. пісні, а також пісні на слова Т.Шевченка, пісні композиторів. Має власні твори (слова і музика), зокрема створив пісню „Дума про кобзаря-воїна М.Опришка" (довоєнного диригента капели бандуристів радіокомітету УРСР), а також пісню „Сибірська кобза каторжан", яку присвятив кобзарознавцю Б.Жеплинському до його 65-річчя, побачивши в музею кобзарства в Переяслав-Хмельницькому бандуру виготовлену руками каторжан, учасниками Сибірської капели бандуристів, створеної братами Богданом та Романом Жеплинськими.

Тв.: Токаренко О. Дума про кобзаря-воїна М.Опришка /газ „Полтавщина", 31.10.1989.

Літ.: Жеплинський Б. Токаренко Олексій Павлович. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів, Край. 2000. – С.175; Кізь З. Кобзар Олексій Токаренко: „Не уявляю свого життя без пісні". // газ. „Полтавщина" 12.03.1993.

ТОКАРЧУК (Хіміна) Ірина Юріївна (16.08. 1980, с.Великий Олексин Рівненського р-ну Рівненської області) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1995 закінчила Великоолексинську ДМШ, у 1999 – Рівненське музучилище (клас викладача Т.В.Свєнтах), у 2004 - Інститут Мистецтв Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (Івано-Франківськ), у 2006 – Київський національний університет культури і мистецтв, магістр за спеціальністю „Музичне мистецтво". З 2004 – викладач бандури Рівненського музучилища. У складі ансамблю бандуристів училища – дипломант міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах (Харків, 1997),

лауреат першої премії обласного конкурсу виконавців на народних інструментах (Івано-Франківськ, 1999-2004).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 93.

ТОМЧУК (Чух) Галина Василівна (26.02.1973, с.Розваряни Золочівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1988 з відзнакою закінчила Кременецьку ДМШ, у 1992 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 1997 – Київську державну консерваторію ім. П.І.Чайковського (клас заслуженої артистки України А.М.Шептицької). Живе і працює в Києві.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 93-94.

ТОПІРЕЦЬ Степан Васильович (1898, с. Курган тепер Лебединського р-ну Сумської обл. – 1979, м.Львів) – бандурист. Навчився грати на бандурі в старого кобзаря Остапа Редька. Згодом удосконалював кобзарське мистецтво у бандуриста Олександра Досенка. Пройшов з бандурою славний бойовий шлях. Потомок запорізьких козаків, був безстрашним розвідником 3-го Кубанського козацького полку, а згодом бравим вершником 1-го кінного корпусу Червоного козацтва. Топірець ніколи не розлучався зі своєю бандурою, скрізь де була нагода співав бійцям українські народні пісні. Після громадянської війни його бандура дзвеніла в цехах заводів і на колгоспних ланах. А коли фашистські загарбники вдерлися на нашу землю Топірець знову сів на коня, командував взводом кінноти і з своєю бандурою пройшов до Берліна. В післявоєнний період майже 20 років працював на Львівському механічному заводі. Тепер опалена боями бандура С.В. Топірця знаходиться у Львівському історичному музеї.

Літ.: Жеплинський Б. Бандура червоного козака Степана Топірця. – НТЕ, 1968, №1; Жеплинський Б. Бандура червоного козака. – Укр., 1968, №7. Жеплинський Б. Топірець Степан Васильович. // Кобзарі. – К.,: Мистецтво, 1991. – Листівки з біографіями на звороті.

ТОПОРОВСЬКА Галина Миколаївна (28.12. 1963, м. Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, співачка, заслужена артистка України (2002), член Національної Спілки Кобзарів України, м.Рівне. У 1977 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук), у 1983 – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1988 – Київську консерваторію ім. П.І.Чайковського (нині Національна музична академія, клас заслуженої артистки України, доцента А.М.Шептицької). З того ж року – викладач бандури у Рівненському музучилищі, з 1992 – за сумісництвом у РДГУ, у 1993-1994 – засновник та керівник ансамблю вчителів-бандуристів Здолбунівської ДМШ, у 1996-1998 – навчалась в асистентурі-стажуванні Національної музичної академії ім. П.І.Чайковського (клас народного артиста України, професора С.В.Баштана), у 1999-2003 – солістка Рівненської філармонії. Член обласної асоціації композиторів Національної музичної спілки України, з 1994 – член, з 2005 – голова Рівненського обласного відділення Національної спілки кобзарів України. Учасник з'їзду кобзарів і бандуристів України (Київ, 1988), установчого з'їзду Всеукраїнської спілки кобзарів (Дніпропетровськ, 1994), I (Київ, 1996), II (Київ, 1999), III (Київ, 2004), IV (Київ, 2009) з'їздів кобзарів України. Учасник республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах (Івано-Франківськ, 1988), дипломант всеукраїнського радіо конкурсу „Нові імена" (Київ, 1988). З концертною програмою „Десять дум" виступила у Рівненській залі камерної та органної музики, в музичних школах Здолбунова, Дубна, Львова, музучилищах Луцька, Сум, Житомира, Харківському інституті мистецтв, Спілці письменників України. Брала участь в мистецькому добродійному вечорі „Кобзарська дума" в Палаці культури „Україна" (Київ, 1989), у благодійному вечорі „На порозі Кобзарської світлиці" в Українському Домі (Київ, 1993), у творчих звітах композиторів Рівненщини, як композитор і виконавець. Призер („За оригінальне виконання творів") І міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича (Київ, 1993), учасник Всеукраїнського фестивалю кобзарського мистецтва „Дзвени, бандуро, в козацькім краї" (Дніпропетровськ, 1994), лауреат VIII Міжнародного конкурсу української пісні „Золоті трембіти" (Трускавець, 1998, І премія), лауреат і володар Гран-прі І Всеукраїнського фестивалю-конкурсу „Світло від Світла" (Самбір, 1998, І премія), учасник VIII фестивалю української культури на Підляшші „Підляська осінь-99" (Польща, Більськ-Підляський, 1999), І та ІІ творчих звітів майстрів мистецтв та художніх колективів Рівненщини „Піснею озвалось Погориння" в Національному палаці „Україна" (Київ,1999, 2001). З численними концертами виступала перед українською діаспорою (Англія, Манчестер). Має збірку власних творів для голосу в супроводі бандури „Цвіте бузок" (Дубно, 1991). На Рівненському обласному радіо та телебаченні було зроблено аудіо та відео записи передач музичного циклу „З невичерпної криниці" (Рівне, 2004) та „Бандури ніжний спів" (Рівне, 2005), а також музичних телефільмів „Струн чарівних передзвін" (Рівне, 2001), „Співають Галина Топоровська та Василь Ватаманюк" (2001), „Пісенний передзвін: Галина Топоровська та Іванна Лесик" (2002), „Пісня серця" (2005).

Топірець Степан Васильович

Топоровська Галина Миколаївна

Топчій Микола Дем'янович

Топоровська Г. – стипендіат голови Рівненської обласної держадміністрації(2005, 2007), лауреат обласної мистецької премії ім. Г.Жуковського (2008), переможець І Всеукраїнського фестивалю бандурного мистецтва ім.О.Вересая „За професійну майстерність" (Київ, 2009), лауреат І міжнародного фестивалю „Дзвени, бандуро!" (Дніпропетровськ, 2010). Автор наукових статей, методичних розробок, навчального посібника „Нехай дзвенить моя струна", співавтор бібліографічного довідника „Бандуристи Рівненщини". Член Журі багатьох всеукраїнських конкурсів бандуристів.

Тв. : Столярчук Б.Й., Топоровська Г.М. Бандуристи Рівненщини. Бібліографічний довідник. – Рівне: видавець Зень О.М.. 2006. -144с.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С. 94-95.

Третякова Валентина Петрівна

Трубайло Тамара Володимирівна

ТОПЧІЙ Микола Дем'янович (23.05.1926, с. Довгалівка Нікопольського р-ну Дніпропетровської обл.) – бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, м. Дніпропетровськ. Народився в сім'ї рибалки. З дитячих років співав у хорах – шкільному, потім - у робітничому. У 1953 закінчив Нікопольську музичну школу. З 1955 працював керівником хору будинку культури заводу ім. В.І.Леніна в Нікополі. На бандурі почав вчитися грати у 1959 у Ф.І.Грогуленка, але виступати як соліст-бандурист почав у 1966 після вдосконалення техніки гри в капелі бандуристів „Нікопольчанка" під керівництвом О.Ф.Нирка. З 1967 керував капелою бандуристів, часто виступав і як соліст-бандурист. В репертуарі бандуриста українські народні пісні: „Про Саву Чалого", „Ой чий то кінь стоїть", „Хата моя рубленая" та інші. У 1969 разом з Л.М.Богушем написав музично-літературну композицію „Дума про землю Нікопольську", яка успішно виконувалась у супроводі бандур. Мав своїх учнів, серед кращих з них Ю.І.Шаровалов, Л.О.Шитова, О.Т.Кошкіна.

Літ.: Жеплинський Б. Топчій Микола Дем'янович. // Коротка історія кобзарства в Україні. Львів: Край, 2000. – С.176; Науменко Т. Назустріч міському фестивалю художньої самодіяльності. // газ. „Нікопольська правда", 18.02.1967.

ТРЕТЯК Кость Іванович (3.06.1935, с. Здоровка Васильківського р-ну Київської обл.) – бандурист. В 1944 внаслідок нещасного випадку осліп. В цьому ж році поступив до Київської школи сліпих. Після закінчення школи з 1952 працював у майстернях УПП №1 УТОС. Далі вчився у вечірній школі робітничої молоді, а також в Київському університеті, але через хворобу університету не закінчив. З 1968 грав на бандурі. Грати вчився у кобзаря П.І.Дугіна. В репертуарі К.Третяка історичні, ліричні, жартівливі народні пісні, твори радянських композиторів.

Літ.: Архів Музичного товариства.

ТРЕТЯКОВА Валентина Петрівна (6.03.1932, м.Київ) – бандуристка, заслужена артистка УРСР (з 1967), член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ. Дитинство провела та закінчила семирічну школу у Бучі Київської області. В 1949 поступила до Київського музичного училища на вокальний відділ. Тут познайомилася з Н.Павленко та Т.Поліщук, разом з якими під керівництвом В.Кабачка, свого вчителя гри на бандурі, утворила тріо бандуристок. Ще під час навчання вона в складі тріо з великим успіхом виступала в концертах, після закінчення училища гастролювала на Україні, Уралі, Сибіру. З 1953 разом з Н.Павленко та Т.Поліщук поступила до Київської консерваторії на оркестровий факультет, відділ народних інструментів. За роки навчання в консерваторії в складі тріо бандуристок під керівництвом В.Кабачка (в якого продовжувала вчитись по класу бандури) виступала в Норвегії, Польщі, Шотландії, Англії, Угорщині, Франції. Майстерності співу навчилась у народної артистки СРСР М.І.Литвиненко-Вельгемут. В 1955 на міжнародному конкурсі у Варшаві удостоєна золотої медалі та звання лауреата. Після закінчення консерваторії працювала в складі тріо бандуристок Київської філармонії. Разом з К.Павленко та Н.Бут-Москвіною виступала в Австралії, Новій Зеландії, Індії, Бірмі, Сінгапурі, Малайзії, Непалі, Фінляндії, Франції, Канаді, на Кубі. В 1960 нагороджена орденом „Знак пошани", заслужена артистка УРСР з 1967. В репертуарі В.Третякової українські народні пісні, твори класиків та радянських композиторів. Тріо бандуристок багато разів нагороджувалось грамотами і дипломами, серед інших і грамотою Президії Верховної Ради Казахської РСР. Їх успіхи неодноразово висвітлювались в періодичній пресі. Випущено грамплатівки з записом творів у виконанні цього тріо.

Літ.: Радянська жінка, 1964, №3; Україна, 1968, №10; О.Г. Турне тріо бандуристок по Канаді. // газ. Український голос (Вінніпег) від 20.11.1969.

ТРИНДЮК Галина Іванівна (27.09.1972) - член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

ТРИФОН – кобзар з Великих Бубнів Роменського повіту. Знав його кобзар І. Крюковський.

Літ.: Лавров Ф., 1980. – С.102.

ТРОЧЧЕНКО Д. – кобзар. Учитель відомого кобзаря С.А.Пасюги.

ТРУБАЙЛО Тамара Володимирівна (1952, с.Прилуцьке Ківерцівського р-ну Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1971 закінчила Луцьке музучилище, у 1979 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської.

З того ж року викладач бандури у Луцькому училищі культури.

Літ:. Столярчук Б., Топоровська Г. – С.96.

ТРУБКА Михайло Йосипович (1882, с. Гупалівка Магдалинівського р-ну Дніпропетровської обл. – грудень 1964, м. Дніпропетровськ) – бандурист. Ще юнаком навчився грати на кобзі від свого земляка кобзаря Мачули. В 30-х роках переїхав до Дніпропетровська, де працював рахівником на залізничній станції, одночасно вдосконалював техніку гри на бандурі. З 1936 і до початку війни керував гуртком бандуристів при клубі заводу ім. Комінтерну. Після Вітчизняної війни приймав активну участь в організації гуртків бандуристів при клубах заводів ім.Комінтерна, ім. Карла Лібкнехта та інших, де й сам був активним учасником. В репертуарі М.Й.Трубки переважали українські народні пісні, а також твори радянських композиторів. Кобза його зберігається в меморіальній кімнаті Т.Г.Шевченка Дніпропетровського університету.

ТРУПИК Петро Петрович (19.08.1980) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Камянець-Подільський.

ТРУТОВСЬКИЙ Василь Федорович (близько 1740 біля м.Охтирка нині Сумської області – 1810) – бандурист, гусляр. З 1761 був співаком-бандуристом та придворним камер-гуслярем при дворі в Петербурзі. Він є автором першої виданої в Росії музично-фольклорної збірки „Собрание русских простых песен с нотами" (4 частини, 1776-1795). Сюди увійшли українські народні пісні, серед яких: „Ой кряче, кряче та чорненький ворон", „Ой коли я Прудиуса любила", „Ой гай, гай, гаю зелененький" та інші. Трутовський автор перших фортепіанних варіацій на теми народних пісень.

Літ.: УРЕ, т.XIV, – С. 574.

ТРЮШ Хведір – кобзар, мабуть з Увальовки. Приходив з ярмарку у Дейманівці до батька Остапа Вересая – Микити (скрипача), мабуть в справі дальшої науки Остапа у кобзаря-майстра Семена Васильовича Кошового.

Літ.: Шуст, С.275.

ТУЗИЧЕНКО Володимир Павлович – майстер бандур. Працював майстром на Київській фабриці музичних інструментів, займався вдосконаленням бандури. Виготовив декілька зразків бандур оригінальної конструкції. Зокрема зробив модернізовану бандуру з цільною декою без віддушин „Голосників" з поперечним шаром резонансу, клавіатурою на грифі басових струн та педаллю модератором для регулювання тривалості звуку і регістрами для перестроювання інструмента в різні тональності.

Літ.: Нова удосконалена бандура. РМ, від 28. 09.1949; Гуменюк, 1967, С. 89-90; Ященко, 1970, С.26.

ТУЛУПОВА Анна Олексіївна (08.06.1987, м.Краснодар, Кубань тепер Російська Федерація) – бандуристка, співачка (меццосопрано). Учениця по бандурі засл. працівника культури Кубані і України Ціхоцької Лариси Віталіївни. Грає і співає в квартеті бандуристок „Мрія" разом із К.О.Анісоглянц, О.Р.Ціхоцькою, та О.В.Шащенко. Квартет „Мрія" став лауреатом (третя премія) Другого міжнародного фестивалю ім. Китастого в Києві.

ТУРКО Ірина Андріївна (03.10.1960) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Тернопіль.

ТУРКО (Яницька) Наталія Євгенівна (28.10. 1961, с.Топча Корецького р-ну Рівненської області) – бандуристка, педагог, виконавець, керівник. У 1973 закінчила Корецьку ДМШ (клас викладача Й.С.Кондратовського), у 1980 – Львівське музучилище, у 1985 – Львівську консерваторію (нині музична академія) ім. М.В.Лисенка (клас народної артистки України, професора Л.К.Посікіри). З того ж року – солістка Рівненської облфілармонії, з 1997 – викладач, старший викладач бандури музично-педагогічного факультету РДГУ (нині РДГУ). З 1999 – організатор тріо „Любисток". Лауреат V міжнародного фестивалю народної музики (2000), у 2003 – колективу присуджено звання „народний".

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.96.

ТУРОВСЬКА Ольга Олексіївна – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ.

ТУРЧИНСЬКИЙ Семен Євдокимович (1901, с.Вербка, Поділля – 1995, станиця Азовська) – кубанський бандурист і майстер бандур.

Літ.: Нирко О.Ф. Кобзарство Кубані. //Бандура. Нью-Йорк, 1995.-№51-52.– С.15; Нирко О.Ф. – С.281.

У

УВАРОВ Семен Ф. – бандурист, який за словами Г.Хоткевича у князя Потемкіна був „мастером играть на бандуре и с нею в руках плясать вприсядку". За його професійне вміння князь посприяв призначенню свого підданого флігель-адютантом імператриці Катерини.

Літ.: Хоткевич Г. Воспоминания о моих встречах со слепыми. Твори в 2-х томах, К., 1966, т.I; Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. – С.19.

УДОВЕНКО Володимир Іванович (1910, м. Київ) – керівник ансамблю бандуристів. Багато років працював у Державній заслуженій капелі бандуристів УРСР. Керував професійними ансамблями при різних обласних філармоніях. Керував самодіяльним колективом бандуристів в Києві.

Турко (Яницька) Наталія Євгенівна

Уваров Семен Ф.

Удут Вікторія Юріївна

Уманець Василь

Усач Олена Михайлівна

Фаріон Марко

Фединський Юрій

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1969.

УДОВЕНКО Дмитро (XIX ст.) – кобзар з с.Дергачі Харківської губ. (12 верств від Харкова).

Літ.: ІМФЕ, Фонд.

УДОВИЧЕНКО Леонід Іванович (1898, м.Миргород на Полтавщині – 1948, м.Сочі) – бандурист. З 1930 – учасник Миргородської капели бандуристів. Особливо майстерно виконував танцювальні мелодії: гопаки, козачки.

УДУТ Вікторія Юріївна (1977, м.Мукачево Закарпатської обл.) – бандуристка, педагог. У 1996 закінчила Львівське училище культури, у 2001 – РДГУ (клас викладача Н.Ф.Чичановської). Викладач бандури у Підкалівській школі мистецтв Львівської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.97.

УЛАС – кобзар з Гадяцького пов. на Полтавщині.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 1013, л.2.

УЛИНЕЦЬ Олекса Миколайович – бандурист.

Літ.: Список персоналій (кобзарі, бандуристи, лірники) вміщених в III, IV, V т. УЛЕ (прислала в листі за серпень 1993р. Покуса О.К.).

УЛІТКА (90 рр. XIX ст. хутір Новопетровський – XX ст. ?) – кубанський бандурист.

Літ.: Нирко, – С.281; Свідчення жителів станиці Сіверської Савельєвої Ольги, Чворуна Михайла, Чобітка Олекси (ст. Сіверська, 1977).

УЛІЯН – кобзар з м. Валки на Харківщині. Учень П.Кулибаби.

Літ.: Крист, 1902, С.125; Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л.234.

УМАНЕЦЬ Василь – бандурист, композитор, кандидат мистецтвознавства, доцент Київського педінституту. Створив низку творів і обробок пісень для бандуристів. Перший твір В. Уманця був надрукований в журналі „Народна творчість", №6, 1940. Це народна пісня „Десь поїхав син" в обробці для двоголосого хору в супроводі двох партій бандур.

Літ.: Бандура, №53-54, липень–жовтень, 1995, С.1-2.

УС Анатолій Павлович (25.03.1942, с.Нова Гребля Бородянського р-ну Київської обл.) – бандурист. В 1957 закінчив Київську семирічну школу для малозорих дітей в Пущоводиці і пішов працювати на Київське УВП №1 УТОС. Грати на бандурі навчився в ансамблі бандуристів при будинку культури УВП №1 під керівництвом Анатолія Овксентійовича Білоцького, в якому Ус приймав участь з 1957 року. В 1962 закінчив вечірню середню школу, а в 1969 – Київське культурно-освітнє училище (відділ народних інструментів). Вдосконалював гру на бандурі в училищі у В.І. Кухти. З 1988 виступав разом з кобзарем Б.І.Антоненком. В репертуарі в основному укр. нар. пісні („Про Морозенка", „Про Байду", „Про Бондарівну", „ Повіяв вітер степовий", „Гей зашумів гай", „Ой по горі, по горі", „Їхав козак з Січі", „Повій вітре з України", „Про приймака", а також пісні на слова та про Т.Г.Шевченка („Думи мої", „Реве та стогне Дніпр широкий", „Стоїть в селі Суботові", „За байраком байрак", „Ой у полі ромен цвіте", „На смерть Т.Г.Шевченка", „Ой плакала Україна" та інші). Учасник кобзарського з'їзду 1990.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

УСАЧ Олена Михайлівна (27.09.1978, м.Рівне) – бандуристка, виконавець. У 1992 закінчила Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1998 – Рівненський державний педагогічний інститут (нині РДГУ), клас старшого викладача Н.Є.Турко.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.97.

УЧЕНИК Гаврила Вовка – кобзар із Зінківського пов. Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.2.

УЧИТЕЛЬ Гаврила Вовка – кобзар із Зінківського пов. Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.2

Ф

ФАРІОН Марко – бандурист, співак, соліст, лікар стоматолог, голова управи капели бандуристів. Доктор Марко Фаріон разом з дружиною Христиною Ляш-Фаріон та сином у Воррені розпочав свою бандурну і вокальну освіту під проводом Григорія Трохимовича Китастого і був його учнем в 1937-1938 рр. В 1984 одержав звання бакалавра в Клівленді з додатковим дипломом з музики. Продовжував свою вокальну освіту. Виступав з Детройтським симфонічним оркестром, хором Лисенка, Канадським Українським оперним хором і Хором Тисячоліття. Вів багато навчальних і літніх таборів для молодих бандуристів. Доктор Фаріон був Членом Мистецької Ради Капели бандуристів ім. Т. Шевченка в Детройті, а в 1997 обраний головою управи цієї капели.

Літ. : Капеля бандуристів ім. Т.Шевченка в Детройті. // Бандура, №67- 68, січень- квітень, 1999. – С. 9-11 і фото.

ФАРМІБА Василь – учився в укр. гімназії в Галичині. Московським царським урядом вивезений за Першої Світової війни та вчився грати на бандурі в учнів В.Ємця в Катеринодарі.

Літ.: Ємець В. У золоте п'ятдесятиріччя на службі Україні – С.371.

ФАСТІВЕЦЬ Костянтин Григорович (15.08. 1977) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ.

ФАСТІВЕЦЬ Богдан Григорович – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Київ.

ФЕДІР (Хорольський) – кобзар з Хорольського пов. Полтавської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-5, о.з.1251, л.36.

ФЕДИНСЬКИЙ Юрій (1975, США) – бандурист, займається українською кобзарською традицією, майстер музичних інструментів, педагог. Грає на реконструйованій безладовій кобзі, традиційній кобзарській бандурі та на інших інструментах. Народився у США, але повернувся на батьківщину предків і живе в Києві (Україна). Спочатку Фединський вчився у Генрі Доскій (класичне фортепіано) та у Юлія Китастого (бандура). Заснував експериментальне тріо бандуристів, де виступав разом з Юліаном Китастим та Михайлом Андрець. Вчився в капелі бандуристів в м.Детройт. Співпрацював з різними музичними гуртами. Юрій вивчає і майструє українські музичні інструменти (кобза, бандура, торбан, ліра, гуслі та інші). Проводить експедиції у пошуках архаїчних інструментів. Виступає як виконавець, як соліст та з ансамблем, гастролюючи по Україні. Входить до складу сучасного кобзарського цеху. Співпрацює з Тарасом Компаніченком. Автор і редактор окремих композицій для сучасної бандури.

Літ.: Tsymbal, S: Comeback, 2009.; Babij, L: A Word with Jurij Fedynskyj, Kyiv Post, 2006.; Zakryta Zona: Kobzar, 2008; Teren, T: Від фанкоблюзу до кобзарства. Україна Молода, 2009; Klid, B: A Feast of Authentic Kobzar Music. The Ukrainian Weekly, March, 2009. Stolyarchuk, I: Американець Юрко Фединський уміє грати на кобзі. Gazeta.ua, 2008..

ФЕДОРЕНКО Василь Петрович – кобзар початку XX ст. з під Харкова. Часто бував на Полтавщині, де грав на ярмарках. Грав дуже вміло, гарно.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з.1013, л.4.

ФЕДОРЕНКО Іван Кузьмич – кобзар з Богодуховського пов. Харківської губ.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4,о.з.1019, л.94; ІМФЕ, Ф.11-4,о.з.1013, л.3.

ФЕДОРЕНКО Назар Олександрович – член Національної Спілки Кобзарів України.

ФЕДОРЕНКО Устим – кобзар.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4,о.з.1013, л.4.

ФЕДОРЯК Тетяна Анатоліївна (1961, с. Велика Яблунівка Черкаської обл.) – кубанська бандуристка.

Літ.: Нирко О., - с.281; Усні автобіографічні дані Т.Федоряк (м.Геленджик, 1999).

ФЕДОСЮК Марія Олексіївна (16.11.1962) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

ФЕДОТОВА Олена Євгенівна (29.11.1078) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь.

ФЕДЬКО Андрій Дем'янович (1895, с. Вороньків Бориспільського р-ну Київської обл. -1942) – бандурист. Працював у Першій українській художній капелі кобзарів, потім у Державній зразковій капелі бандуристів.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1969.

ФЕНЬВЕШІ (Ваврик) Марія Омелянівна (1.05.1930 на Львівщині – 2.05.2005, м. Золочів Львівської обл.) – бандуристка, керівник капели бандуристів, заслужений працівник Культури України, самодіяльний композитор. З дитинства любила народну пісню, дочка священика. Грати на бандурі навчилась у бандуриста Ю.Сінгалевича. Виступала в капелі бандуристів, якою керував Ю.Сінгалевич при Львівському Будинку Народної Творчості. Далі разом з сестрою Тересою Ваврик виступала в капелах бандуристів, якими керував Олег Гасюк (Львівський будинок вчителя 1947-1949, Львівська середня школа №49). В 1950 безпідставно арештована. Засуджена і відправлена в Сибір. Після повернення з каторги, працювала викладачем у Золочівській музичній школі Львівської області. Керувала капелою бандуристів. Написала ряд обробок для оркестру народних інструментів. Серед власних творів виділяються „Пісня про возз'єднання" на слова М. Рильського, „Дзвеніть, бандури!" на слова В. Гай та інші. Дитяча капела бандуристів Золочівського Палацу культури під керівництвом М.Феньвеші успішно виступала на усіх обласних і республіканських оглядах художньої самодіяльності, слухали її в Москві. Капела досягла значних успіхів, неодноразово нагороджувалася грамотами та дипломами.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000. – С. 55.

ФЕСЯНОВА Оксана Володимирівна (5.03. 1978, с.Любиковичі Сарненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. Закінчила Рівненське музучилище. Навчається у РДГУ(клас викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.97.

ФЕЩЕНКО Кузьма – лірник з Троянова. Вчився десь у 1860-70-х роках. Нібито колись знав, але потім забув думу „Про Озовських братів".

Літ.: "Укр. нар. думи", т. І корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

ФИЛИП (Хвилип) – лірник і хороший учитель лірників Глухівського уїзду із с.Обложек Глухівського уїзду Чернігівської губернії. Вчив по 1-2 роки з оплатою по 10 карб. в рік. Ходив він „на крилос співати" і знав напам'ять увесь Псалтир. Дум не знав.

Літ.: Малинка А. „Замітка о двух лірниках". Этнографическое обозрение, кн.III, 1902, 2.

Феньвеші (Ваврик) Марія Омелянівна

Фесянова Оксана Володимирівна

Фізик Марія Віталіївна

Філімончук Тетяна Антонівна

Фількевич Людмила Михайлівна

Форсюк Валентина Андріївна

Фурсачик Марія Іванівна

Фусик (Мисечко) Людмила Василівна

ФІЗИК Марія Віталіївна (14.07.1984, с.Зоря Рівненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 2002 закінчила Зорянську школу мистецтв (клас викладача Л.Ф.Щербини), у 2005 – з відзнакою Луцьке музучилище. Лауреат І регіонального конкурсу (Львів), всеукраїнського огляду-конкурсу юних бандуристів ім. В.Кабачка (Миргород, 2005). Нині навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.97.

ФІЛІМОНЧУК Тетяна Антонівна (1979, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка. Закінчила Здолбунівську дитячу музшколу (клас викладача Л.І.Хрусь), у 1998 – Дубенське училище культури, у 2003 – Рівненський державний гуманітарний університет (клас викладача Н.Ф.Чичановської). Живе і працює в Здолбунові.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.97.

ФІЛЯНСЬКИЙ М. – бандурист, активно виступав з концертами в 1900-1917.

Літ.: Клим В.Л. Хорове та кобзарське мистецтво Києва кінця XIX - початку XX ст. – жур. НТЕ, №4 (липень-серпень)1981; Горняткевич А. По сторінках преси жур."Бандура" №1(5)1982(березень). – С.36-37.

ФІЛЬКЕВИЧ Людмила Михайлівна (16.09. 1950, м.Кременець Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог. Закінчила Кременецьку ДМШ, у 1969 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). Працювала в Острозькій ДМШ, керувала ансамблем бандуристок, з яким виступала на Львівському телебаченні. Згодом переїхала на Тернопільщину, працює в ДМШ біля Кременця.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.98.

ФІЛЬКЕНБЕРГ Ілля – бандурист XX ст. Віртуозно грав на бандурі. Вчився у Г.Хоткевича, закінчив Харківський музично-драматичний інститут. В тридцятих роках був солістом Державної капели бандуристів УРСР. Виконував, зокрема, відповідальну сольну партію у такому складному творі як „Поема про Байду".

Літ.: Ященко, 1970. – С.30.

ФІЛЬКЕНБЕРГ Л. – лауреат Всесоюзного конкурсу виконавців на бандурі харківського типу в 1939р.

Літ.: Супрун Н. Гнат Хоткевич – музикант. „Ліста", Рівне,1997. – С.85.

ФІСЬКОВИЧ Іван Якимович (1907, с. Заставне Іваничиківського р-ну Волинської обл. – ?) – самодіяльний бандурист. Освіта 5 класів. Репертуар: „Думи мої" сл. Т. Г. Шевченка, „Заболотцівська полька", „Весільний марш". Майстрував муз. інструменти, був учасником художньої самодіяльності. З ним зустрічався в 1975 О.Ф.Ошуркевич.

Літ.: Лист Ошуркевича О.Ф. до Жеплинського Б. від 25.05.2002.

ФІСЬКОВИЧ Михайло Борисович – бандурист. У 1991 закінчив Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.98.

ФОРСЮК Валентина Андріївна (23.07.1960, с.Рожище Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1979 закінчила Луцьке музучилище, у 1983 – РДІК (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. З того ж року викладач бандури у Рожищенській ДМШ Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.98.

ФРАНКО („Лядський") – лірник із Ольхова Вінницького повіту. („Лядський, молиться по-польськи і по руски").

Літ.: Боржковський В. Лирники. „Киевская старина", 1889 , т.XXVI.

ФРОЛОВ Дмитро Дмитрович (1937, м. Дніпропетровськ) – бандурист. З 1945 брав участь в бандуристському гуртку, яким керував В.Т.Сидоренко, під керівництвом якого навчився грати на бандурі і набув високої техніки гри. В 1962 керував ансамблями бандуристів при заводі ім.Бабушкіна та заводі ім.Петровського. В репертуарі твори класиків, українські народні пісні. Працював електромеханіком на Дніпропетровській швейній фабриці і вчився на заочному відділі Московського народного університету ім.Крупської по курсу теорії музики.

Літ.: Рудас, лист до Жеплинського Б. від 23.03. 1971.

ФУРСАЧИК Марія Іванівна (28.08.1982, м. Рівне) – бандуристка, виконавець. У 1997 закінчила Рівненську ДМШ №1 (клас викладача О.Н.Кривчук), у 2004 – РДГУ (клас викладача Н.Є.Турко). Лауреат Всеукраїнського конкурсу бандуристів ім. В.Кабачка (Миргород, 1996) і Міжнародного фестивалю виконавців на народних інструментах „Проліски" (Брест, 1996).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.98.

ФУСИК (Мисечко) Людмила Василівна (15. 09.1935, с.Биківці Шумського р-ну Тернопільської обл.) – бандуристка, педагог, член Національної спілки кобзарів України. У 1961 закінчила Кременецьку вечірню музичну школу (клас викладачів О.Н.Антонюк, А.М.Куланової), у 1965 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач, з 1996 – старший викладач бандури у Рівненській ДМШ №1 ім.М.В.Лисенка. Нині на пенсії, проживає у м.Рівне. Засновник і організатор традиційних вечорів „Посвята у кобзарики". Стипендіат голови Рівненської обласної державної адміністрації (2006).

Її учні: Валентина Чилім – викладач співів і бандури у СШ №17, м.Рівне; Ольга Ничай (Кравчук) – викладач ДМШ №1; Людмила Крамар – викладач Львівської школи мистецтв; Лариса Чабанова (Рихлюк) – викла-

дач Луцького музучилища; Тетяна Басовець (Бенедюк) – викладач ДМШ №1; Марія Воробей (Сміхун), Ірина Лесик (Шевчук-Юганець) – закінчили РДІК; Олена Усач – РДПІ; Тетяна Остапчук – Дубенське культосвітнє училище; Вікторія Житкова – Рівненське музучилище. У 1989 випускниці Тетяна Басовець, Любов Корольчук, Світлана Чучкевич створили тріо бандуристок „Горлиця", брали участь у концертах „Просвіти" на „Козацьких могилах" (с.Пляшева), виступали на майданчиках Рівного.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.98 – 99; Талан – категорія дорослa: дитині самотужки її не збагнути. // Сім днів. – 1996.– 27 липня.

ФЬОДОРОВ Матвій (? – 1761) – бандурист.

Літ.: С.Петербургские ведомости за 1761р. № 66.

Х

ХАЙ Михайло Йосипович (15.06.1946, с. Лютовисько Старо-Самбірського р-ну Львівської обл.) – лірник, дослідник народної інструментальної творчості, кандидат мистецтвознавства, член НСКУ. В 1958 сім'я переїхала в Самбір Львівської обл., де Михайло закінчив 8 класів СШ№1. В 1961-1965 навчався в Самбірському культосвітньому училищі (спеціальність – керівник самодіяльного оркестру нар. інструментів), а в 1965-1969 навчався на Музично-педагогічному факультеті Дрогобицького державного педінституту ім.І.Франка. Працював диригентом хормейстером Прикарпатського ансамблю „Верховина" та викладачем Дрогобицького педінституту. В 1982 переїхав на Київщину. Працював викладачем Мар'янівської ДМШ, керівником народної самодіяльної капели бандуристів Кодацького СБК Васильківського р-ну. З 1984 живе в м.Бровари, працює методистом РБК, вчителем музики СШ№5, керівником фольклорного гуртка Броварського будинку піонерів і школярів, а також в підприємстві УКСП „Кобза"(1989-1993). Ще в 1970 освоїв гру на укр. нар. інструментах під впливом виступу лірника Чемерського К.П. захопився лірою. В 1988 придбав ліру, освоїв техніку гри і з того часу лірникує. Пропагує традиційне лірницьке мистецтво. Вивчає музичну творчість Бойківщини. Учасник кобзарських з'їздів. Захистив кандидатську дисертацію на тему „Народное исполнительство Бойковщины" – Канд. дис., т.1.-К., 1990.Працює в ІМФЕ України та НМАУ ім. П.Чайковського, автор понад 120 наукових праць, монографії „Музика Бойківщини", нотозбірки „Українська інструментальна музика усної традиції", CD „Українська ліра", наук. ред. мультим. проекту „Моя Україна. Барви". Досліджує традиційну музику та народні музичні інструменти.

Тв.: Хай М. Музика Бойківщини – К.,2002; Хай М. Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція), НАНУ ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, національна музична академія України ім. П.Чайковського – Київ-Дрогобич, 2007; Хай М. Софія Грица – теоретик і дослідник української пісенної епіки. // Парадигматика фольклору.– Київ –Тернопіль, 2002. – С.21-27.

Літ.: Жеплинський Б. Хай Михайло Йосипович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000. – С.177.

ХАЙКІН Авраам Йосипович – бандурист, учень О.С.Корнієвського, за національністю – єврей. Часто виступав в дуеті з Корнієвським. Від нього Корнієвський перейняв деякі єврейські твори і обробив для бандури. В репертуарі укр. нар. пісні, а також єврейські твори (мабуть в обр. О.С.Корнієвського: „Гатиква", „Єврейська полька", „Калиндрей" (Плач Ізраїля), „Майохес", „Пісня пісень Соломона", „Шабес"(Субота), „Жир" та інші.

Літ.: Корнієвський О.С, лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971; Нирко О. Кобзарська спадщина О.С.Корнієвського. // НТЕ, №2,1990. – С.15.

ХАЙТОВИЙ Федько – лірник із Остапновец Правдивих Проскурівського пов. Від нього 10 жовтня 1883 в лісі Мочулинським на рові дослідник лірників Є. Сіцінський записав пісню „Набожна" (Божій Матері Таврійській).

Літ.: Трембіцький А. Лірницькі пісні та лірники Поділля. // НТЕ, 2003, №4. – С.75-86.

ХАЛЯВКА Олексій – кобзар з с. Рублівка Зіньківського пов. Зіньківського р-ну Полтавської обл. Від нього лірник Іван Пересада перейняв текст думи „Про Азовських братів", знав він і виконував думу „Про Соколів".

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4,о.з.592, л.54; Ф. 11-4,о.з.1009, л.94; Корпус дум, т.1.

ХАМУЛКА Федір – лірник з с.Сколуби Пулинської вол. Волинського окр. Від нього В.Кравченко 1927 записав „Марусю Богуславку".

Літ.: Родовід. Київ. 1992, №4. – С.25.

ХАРХАЛІС Ярослав Омелянович (17.07. 1939, в с.Наконечне 1 Яворівського р-ну Львівської обл. – 14.05.2008, м.Львів) – концертмейстер, керівник капели бандуристів „Карпати". Після закінчення Львівського Державного музичного училища, в 1967-1972 навчався в Державній консерваторії ім. М.В.Лисенка по класу баяну. На бандурі навчився грати самотужки. В 1963 році викладав в ДМШ № 2. З 1966 року по 2007 рік працював в капелі бандуристів «Карпати» концертмейстером, а в 1998-2005 рік – був художнім керівником капели. Разом з капелою багато концертував в Україні, Польщі та в інших місцях. Нагороджений численними

Хай Михайло Йосипович

Хархаліс Ярослав Омелянович

Хиль
Оксана Адамівна

Холява
Сергій Валеріанович

Хімка
Іван Михайлович

Хома
Надія Григорівна

грамотами та дипломами. Авторські твори і обробки для капели бандуристів: «Пісня про гетьмана Мазепу» сл.М.Красюка; «Річка Горинь» сл.М.Красюка; «Зелен лугом» сл.М.Красюка; «Швайка Іван – козацький отаман» сл.Т.Фролової; «Реквієм пам'яті Юліана Вовка» сл. Ол. Фесенко; «Шабля козацька» сл. Ю. Сун-Чен-Лі. Обробка народних пісень: «Україно-мамо» Ст. Чорненький; «По той бік гора» укр. народна пісня; «Ой ти, дівчино» укр.народна пісня; «Стоїть гора» укр. народна пісня; «Тече вода з-під явора» сл.Т.Шевченка; «Ой, там у лузі» партизанська пісня; «Пішов би я в ліс по дрова» укр. народна пісня;«Ярема» укр. народна пісня; «Ніч над Черемошем» укр. народна пісня. Обробка колядок: «Днесь поюще.», «В яслах лежить», «Господь Бог предвічний».

ХАРЧЕНКО Йосип – кобзар, учень І.Хмеля.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 590, л.54.

ХЕЛЕМЕЛЯ Віра Іларіонівна (25.09.1935, с.Будилка Лебединського р-ну Сумської області – 7.01.1983) – видатна кримська феодосійська бандуристка, Створила в 1961 перший клас бандури в області при Феодосійській музичній школі №1 і організувала капелу бандуристів при міському будинку культури.

Літ: Нико О.Ф. Феодосійська бандуристка Хелемеля Віра Іларіоновна –(25.09.1935 – 7.01.1983). // Проблеми педагогіки мистецтва. Випуск третій Кримський гуманітарний університет. м.Ялта. Серія: Кобзарське мистецтво. Ялта 2008. – С.181-189.

ХИЖНЯК Семен (біля 1900, Дніпропетровщина – ?) – бандурист. В 1965 в складі тріо бандуристів разом з Р.І.Сушицьким та І.Падалкою виступав на декаді укр. мистецтва в Німецькій демократичній республіці (НДР). Один з найстаріших учасників нині заслуженої капели бандуристів УРСР Палацу культури металургів заводу ім.Дзержинського.

Літ.: Зустріч через три десятиріччя. – „Дзержинець" від 25.07.1965.

ХИЛЬ Оксана Адамівна (3.10.1981, м.Ірпінь Київської обл.) – бандуристка. У 1999 закінчила Київське училище культури, у 2004 – Рівненський державний гуманітарний університет (клас викладача Н. Ф. Чичановської). Працює у Державному комітеті лісового господарства України.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С. 99.

ХИТЬКО Семен Іванович (1898, м.Миргород на Полтавщині - ?) – бандурист. Вчився грати на бандурі у Леоніда Івановича Удовиченка. Брав участь у Миргородській капелі бандуристів. Часто виступав з бандуристами І.Склярем, Н.Коробкою та І.Доленком. В репертуарі переважали традиційні кобзарські та народні пісні.

Літ.: Данько М. Прихиляє до серця бандуру. – Газ. „Ленінська правда" від 30.10.1966.

ХІМКА Іван Михайлович (15.08.1929, с. Старий Яр Яворівського р-ну Львівської обл.) – інженер, бандурист, учасник Першої капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту. Середню освіту одержав в Яворівській СШ№2. 1948-1953-студент Львівського Політехнічного інституту. В 1949 почав вчитися грати на бандурі в керівника капели бандуристів Львівського Політехнічного інституту Олега Гасюка і став учасником капели. Виступав в складі капели на концертах. Після арешту О.Гасюка виступав з групою бандуристів капели під керівництвом Б.Жеплинського на концертах в Москві. Після арешту і заслання Б.Жеплинського через деякий час капела перестала працювати. В 1953-1960 І.Хімка працював інженером на Львівському заводі „Автонавантажувач", далі нач. цеху №16 цього заводу. 1960-1969 – інженер конструктор, далі нач. відділу Проектно-конструкторського інституту Львівського Раднаргоспу. 1969-1975 – гол. інженер проектів Львівського інституту „Діпроспецавтотранс". 1975-1981 – інженер, гол. інженер Укр. відділення Інституту „Діпроавтотранс" (м.Київ); 1981-1988 – гол. інж. проектів інститутів „Діпросільмаш" та „НІІРавтопром"; 1988-1996 – на інженерних посадах у Львівському інституті „Діпроспецавтотранс" та об'єднання „Автонавантажувач". З 1996 – пенсіонер, живе тепер в м.Новояворівськ Яворівського р-ну Львівської обл.. Бере активну участь в громадських заходах міста та області.

Літ. : Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С.205.

ХМЕЛЬ І. (Хміль) – кобзар, вчитель Харченка Йосипа.

Літ.: ІМФЕ, Ф.11-4, о.з. 590, л.54.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ (Хміль) Іван – кобзар XIX ст. із с.Бобрівник нині Зінківського р-ну Полтавської області. Був відомим кобзарем того часу, пропагував „зінківську школу" гри на бандурі. Часто грав разом з кобзарем Вовком („гарно так, що аж хата розлягається"). У нього вчився Іван Кравченко (Касьян), а також кобзарі Ярест Поливський, Петро Каленик, Артем Курочка та інші.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф. 688,о.з. 0-1, 191, арк. 59.

ХОДОРИЧ Федір Григорович – лірник й майстер лір з с.Береза Глухівського повіту. Продавав ліри по 2 карб.

Літ.: Малинка А. „Замітки о двух лирниках Черниговской губернии".

ХОЛЯВА Сергій Валеріанович (5.06.1986, м. Рівне) – бандурист, член Національної спілки кобзарів України. У 2001 закінчив Рівненську дитячу музичну школу №2 (клас викладача Т.Г.Рокітенець), у 2005

– Рівненське музучилище (клас викладача О.О.Крук). Учасник квартету бандуристів „Живі струни", студент Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (клас викладача Г.М.Топоровської, Н.Є.Багрій).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 99.

ХОМА Надія Григорівна (18.03.1952, м.Золочів Львівської обл. – ?) – солістка-бандуристка, артистка тріо бандуристок Львівської обласної філармонії, меццо-сопрано. В 1967 закінчила клас бандури (викладач М.О.Феньвеші) Золочівської музичної школи. В 1971 – закінчила Львівське музучилище по класу бандури (викл. Гальчак Г.І.). В 1987 – закінчила Львівську державну консерваторію по класу бандури (ст.викл. Л.Й.Посікіра). З 1971 – артистка тріо бандуристок Львівської філармонії. Лауреат ІІІ премії республіканського конкурсу камерних ансамблів (1979, м.Київ), лауреат обласної комсомольської премії ім.О.Гаврилюка (1982), лауреат республіканської комсомольської премії ім. М.Островського (1984). Репертуар: „Балада про трьох героїв – синів" М.Колесса, сл.В.Вихруща; „Стежина в парку" А.Кос-Анатольський, сл.І.Франка; „Проморожена калина" М.Д.Івасюк, сл.М.Петренка; „Три шляхи" Я.Степовий, сл. Т.Шевченка; укр. нар. пісні в обр. Є.Козака „І снилося з ночі дівчині", „Яловиця", „Ти до мене не ходи" та інші. В складі тріо бандуристок разом з Р.В.Василевич та М.Р.Серняк часто виступала по радіо та телебаченні. В складі тріо бандуристок була на гастролях в МНР (1973 і 1979), Данії (1981), НДР (1982), УНР (1983), Канаді (1984), США (1985), ПНР (1986), Норвегії (1987), Нідерландах (1988) Іспанії (1989).

ХОМЕНЧУК Жанна Леонідівна (13.02.1979, с.Оженин Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, виконавець. У 1994 закінчила Оженинську ДМШ (клас викладача Л.І.Луцишиної), у 1998 – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 2003 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Учасник І Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах ім. Г.Хоткевича (Харків, 1998), лауреат регіонального конкурсу „Таланти рідного краю" (Рівне, 1998), учасниця концерту „Співає чарівне Рівне" у Кобзарській світлиці Центру „Український дім" (Київ, 1998), літературно-музичної композиції „До струн бандури припади" (Рівненське музучилище, 1998), лауреат І ступеня мистецького молодіжного фестивалю „Нові імена" (Рівне, 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 99-100.

ХОМИК Любов – бандуристка, виконавець. Закінчила Снятинське училище культури, Рівненський державний інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєвської. Живе і працює у м.Снятин.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 100.

ХОМИН Володимир – бандурист із Щирця на Львівщині. Був одним із перших учнів Ю.Сінгалевича (в 1939). Замучений більшовиками в 1941.

Літ.: Бандура, №9-10, липень-жовтень 1984. – С.54.

ХОМИЧ Людмила Миколаївна (23.06.1975, с.Куснище Любомльського р-ну Волинської обл.) – бандуристка. У 1990 закінчила Любомльську дитячу музичну школу, у 1994 – Луцьке музучилище, у 2000 – РДГУ (клас доцента З.А.Сингаєвської). Працює методистом у Любомльському районному будинку культури Волинської області.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 100.

ХОРОНЬКО Михайло Тарасович – бандурист з с.Гудиме Глинського р-ну на Сумщині. Вчився грати на бандурі в Терещенка Федора Петровича із Ромен на Сумщині.

Літ: газ. „Прапор Жовтня" (м.Ромни Сумської обл.) від 27.03.1944.

ХОРОШАЙЛО Анатолій – бандурист. Ветеран Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. Пропрацював в капелі понад 57 років.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К.,2008. – С.31.

ХОТКЕВИЧ (Галайда) Гнат Мартинович (31.12.1877, м.Харків – 8.10.1938) – бандурист, письменник, композитор, драматург. Народився в сім'ї кухаря. Закінчив Харківський технологічний інститут. Працював деякий час інженером на залізниці. В 1895 організував у Дергачах селянський театр, а в 1901 – перший український робітничий театр у Харкові. З 1896 виступав з концертами як бандурист, досяг високої майстерності гри на бандурі. Першу бандуру для нього виготовив відомий майстер Василь Мова (Остапенко). Зібрав численні матеріали про народних співців і кобзарів та лірників. Хоткевич був організатором запрошення українських народних музик для виступів на археологічному з'їзді в Харкові (1902). Брав участь у революції 1905-1907, після поразки якої емігрував у Галичину. Організував гуцульський театр в с. Красноілля в Карпатах. В 1912 повернувся на Наддніпрянську Україну, зазнав переслідувань царської влади. Після перемоги Великої Жовтневої революції працював педагогом. В 1927 заснував капелу бандуристів у Полтаві, з 1934 вів клас бандури в Харківському музично-драматичному інституті. Усе життя працював над удосконаленням гри на бандурі, розвинув хар-

Хоменчук Жанна Леонідівна

Хомич Людмила Миколаївна

Хорошайло Анатолій

Хоткевич (Галайда) Гнат Мартинови

ківський стиль гри на бандурі. Написав і видав „Підручник гри на бандурі", „Бандура та її місце серед інших музичних інструментів" (1914), „Музичні інструменти українського народу" (1930). Г.М.Хоткевич був надзвичайно обдарованою людиною: відомий письменник і композитор, автор розвідок про Г.Сковороду, Т.Г.Шевченка, Ю.Федьковича, О.Кобилянську, а також про українську музику, театр, кобзарське мистецтво, тощо. Автор п'єс „Довбуш" (1909), „Гуцульський рік" (1910), тетралогії „Богдан Хмельницький", багатьох творів для бандури, серед них знамениті „Буря на Чорному морі", „Байда", „Пісня про Кармалюка", "Як виїхав Ревуха" та інші. Виключна майстерність Гната Хоткевича як бандуриста, організатора першого в історії ансамблю кобзарів для виступу на археологічному з'їзді і написаний ним підручник гри на бандурі становлять цілу епоху в розвитку кобзарського мистецтва. Арештований в Харкові, репресований і розстріляний бвльшовиками. Значна частина великого архіву Г.Хоткевича знаходиться в ЦДІА у Львові.

Літ.: Жеплинський Б. Хоткевич (Галайда) Гнат Мартинович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. – С. 178; УРЕ, т.XV, С.538; Людкевич С. Відродження бандури. – „Світ", 1907, №7, С.109-110; Кобринська Н. Вибрані твори. К.,1958, С.338-339; Хоткевич Г. Моя автобіографія. Твори, т.1, Харків, 1928; Хоткевич, 1966; Гуменюк, 1967; Марченко І. Композиторський доробок Гната Хоткевича, ЛУ, від 20.09.1968; Мельничук А. Кобзарська діяльність Гната Хоткевича. – НТЕ, 1970, №5.

ХОХЛОВА Проня – бандуристка з Мени, учениця О.С.Корнієвського.

Літ.: Корнієвський О.С., лист до Жеплинського Б. від 10.11.1971; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 23.02.1972.

ХРАНЮК Ганна – бандуристка з Варшави (Польща). В 1965 батьки привезли з Києва бандуру і в 1969 Ганна з допомогою бандуриста Петра Лахтюка опанувала гру на ній. 22.03.1970 в складі тріо (Петро Лахтюк, Левко Савицький і Хранюк Ганна) виступала вперше на Шевченківському вечорі (виконували „Взяв би я бандуру", „Ой у полі нивка" та „Ніч яка місячна"). Далі виступає в квартеті бандуристів разом з Марусею Уловською, Христиною Кантор та Левком Савицьким. З 1971 виступає і сама як солістка-бандуристка та в складі ансамблів у Варшаві, Гданську. Навчалася в Київській консерваторії (клас С.Баштана). На 4 курсі (1975-1976) почала грати в ансамблі бандуристів. В 1977 закінчила консерваторію і вернулася до Варшави. Почала виїздні виступи в м. Перемишль, Гданськ, Ольштин, Катовіце, Колобжег, Бартошиці. В 1977 створила єдиний в Польщі дитячий ансамбль бандуристів в українській школі ім..Т.Шевченка в Білому Борі. Репертуар: „Пливе човен", рондо на тему укр. нар. пісні „Був собі журавель" та інші. Багато виступала, пропагуючи кобзарське мистецтво. Дуже успішними були її виступи присвячені памяті Григорія Китастого, а також на Шевченківському концерті, організованому Щецінським гуртком УСКТ в студентському будинку культури «Контрасти».

Літ.: Забровариий. Анна Хранюк у Щеціні. // Бандура, №23-24, 1988, С-54-55.

ХРИСТЕНКО Макар (близько 1870 -?) – бандурист. Жив на хуторі Костів нині Валківського р-ну Харківської обл.. У нього вчився грати на кобзі і співати під її супровід народні пісні кобзар Григорій Ільченко. Христенко був сліпим, мав на хуторі Костів свою хатину, куди збиралися часто лірники, які одночасно з Христенком ходили від села до села або грали на базарних майданах. Грав Христенко історичні пісні: „Про Морозенка", „Про Саву Чалого", „Про Нечая", „Про Мазепу", „Про Залізняка", „Про Марусю Богуславку", „Про Бондарівну", думу „Про трьох братів Азовських", багато інших народних пісень, побутових та гумористичних. Макар Христенко за свідченням кобзаря Г.Ільченка вчився грати у Петра Древченка, який проживав у селищі Залютино біля Харкова.

Літ.: Народні співці, 1955, – С.139; Ільченко Г. Пісні та думи. Передмова О.Юрченка, Харків, 1967.

ХРУЩ Федір – кобзар XVШ ст. з Полтавщини. Відзначався доброю вдачею, добродушністю. Був відомим кобзарем. Його знав Остап Вересай та інші кобзарі того часу.

Літ.: Записки Юго-Западного отдела Руського географического общества. т.I, за 1873, С.332.

ХУДЯК (Доскочинська) Люба-Ярослава Михайлівна (1.02.1952, с.Стільсько Миколаївського р-ну Львівської обл.) - бандуристка, керівник фольклорного ансамблю, юрист, громадський діяч. Закінчила середню школу в м.Новий Розділ на Львівщині, далі закінчила Львівський національний університет ім.І.Франка, юридичний факультет в 1985. Ще ученицею займалася в капелі бандуристів „ Струмок" ПК м.Новий Розділ Миколаївського р-ну Львівської обл., а далі в капелі „Дністер", якими керували брати Богдан та Роман Жеплинські.. В капелі освоїла гру на бандурі. Була старостою капели бандуристів „Струмок" і заст. старости капели бандуристів „Дністер". Працювала заступником міського голови м.Новий Розділ, секретарем Новороздільської міської Ради, заст. директора ВАТ Дослідно-механічного заводу „Карпати". Утворила і керує фольклорним ансамблем „Джерело", якому присвоєно

Худяк (Доскочинська) Люба-Ярослава Михайлівна

звання „народного” в 2000. Активний громадський діяч, керує ляльковим вертепом, продовжуючи традиції відродження ляльковых вертепів в Галичині, започатковані І.Шагалою та Б.Жеплинським. Збирає, вивчає, записує народні обряди і фольклор, зокрема рідного села Стільсько Миколаївського р-ну на Львівщині.

Літ: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – С.57; Лаба В. Стільсько – столиця білих хорватів? Історія села Стільсько. – Львів. 2010.

ХУТОРНИЙ Федір Дмитрович (1907, с. Рогізки Щорського р-ну на Чернігівщині -?) –бандурист. В довоєнний період виступав перед трудящими, як кобзар, вміло виконуючи народні пісні та сучасні твори. Інвалід Вітчизняної війни.

Літ.: З картотеки Слюсар С.А.

Ц

ЦАПОДАЙ Євдоким Іванович (1904, с.Сагунівка Черкаського р-ну Черкаської обл. – ?) – колгоспник. Добре грав на бандурі. У 1951 під час республіканської олімпіади самодіяльного мистецтва від нього записано ряд цікавих пісень.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1969.

ЦВІГУН Тетяна Омелянівна – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Вінниця.

ЦЕБРЕНКО Григорій – народився на Київщині. За професією склодув. Один з організаторів першої української художньої капели кобзарів. Брав участь у кобзарському концерті в Києві у 1917 р.

ЦЕМКО Андрій Павлович (1887, м.Ялта – 1956, м.Ялта) – оркестровий та хоровий диригент, режисер, драматичний та оперний актор, педагог, бандурист (мав три бандури). Вправно грав на скрипці та фортепіано. Його батько – кримський грек, мати – українка. Мав великий зріст, кремезну козацьку статуру, громоподібний бас. Загальна та музична освіта А.Цемка не з’ясована. З того, що він працював викладачем у середній школі можна з ймовірністю припустити, що він мав педагогічну освіту, принаймні середню. В педагогічному закладі міг оволодіти і скрипкою, якою досконало володів. Працюючи з хорами, користувався нею, „задавав тон”.

Бандурою Цемко захопився у ранньому віці. Перші уроки гри одержав від старого ялтинського бандуриста, ім’я якого не збереглося. Вкінці 90-х років XIX ст. цей бандурист помер і залишив у спадок своєму учневі невелику діатонічну бандуру. На ній робив свої перші спроби гри Андрій Цемко. Це були концерти в родинному колі, перед друзями і знайомими, а згодом і акомпанування хору і виконання ролей з бандурою в ялтинських українських виставах, на ювілейних урочистостях та у здравницях Південнобережжя. Далі сам конструює нову діатонічну бандуру на 8 басів і 26 приструнків. З нею він і проходить довгу кобзарську дорогу, навіть бере з собою на гастролі по Південній Україні. В 20-х роках придбав велику хроматичну бандуру бандурного майстра з м.Кобиляки. З нею Андрій Павлович не розлучався до кінця днів.

Репертуар: М.Лисенко „Безмежнює поле”, К.Стеценко „Ой чого ж ти дубе”, українські народні пісні: „Ой не цвіти буйним цвітом, зелений катране”, „Ой і не стелися, хрещатий барвінку”, „Гей по синьому морю хвиля грає”, „Добрий вечір, тобі, зелена діброво”, „Казав мені батько, щоб я оженився”, „Удовицю я любив”, пісні на слова Т.Шевченка. Думи: „Буря на Чорному морі”, „Невільницький плач”, „Про козака Голоту”. Після розпуску „Української трупи” (1927) і аж до війни працював в „Ялтинской русской 7-летней трудовой школе”, згодом в СШ № 5 викладачем праці по дереву.

Був учасником української напівпрофесійної трупи Петра Націлевича з часу її заснування (1905), де керував оркестром, хором, грав оперні та драматичні ролі, виступав як бандурист. В час війни перебував в складі ансамблю „Ялта”, перебував на гастролях в Австрії, Італії, Німеччині. Коли Червона армія перейшла Одер, ансамбль розпустили. Всі артисти потрапили в приймальний розподільник для перепровірки, а далі на Україну. Далі А.П.Цемка арештують і засуджують на 10 років сибірських концтаборів. Після заслання проживав у Ялті. Помер від інфаркту.

Літ.: Лист Нирко О. до Жеплинського Б., 2002.

ЦИБКА Григорій – кобзар кінця XIX – поч. XX ст., який доніс давні кобзарські традиції до нашого часу. Разом з кобзарем П.Древченком, П.Гащенком, С.Пасюгою створив колективний твір: „Про військо червоне, Леніна батька та синів його вірних”. Мав власні твори.

Літ.: Лавров Ф., 1980,- С.51.

ЦИБУЛІВ Ісак Миколайович (1889, с.Дігтярі Полтавської губ. нині Чернігівської обл. -1962) – бандурист. За спеціальністю педагог. Працював в першій українській художній капелі кобзарів (з 1927), потім у Державній зразковій капелі бандуристів. Вправно грав і добре виконував пісні „ Про Саву Чалого”, „Про Нечая”, „За річкою та за Синюхою” і інші.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 10.04.1971.

ЦИБУЛЬСЬКИЙ Олександр Борисович – лірник. Часто виступав у концертах разом з

Циганенко Федір Юхимович

Цигилик Ірина Федорівна

Цилінська Людмила Борисівна

Цимбалюк Зінаїда Георгіївна

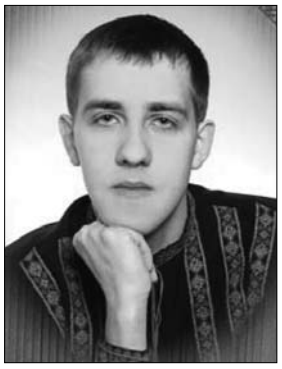

Ціж Остап Ярославовоич

бандуристом Галинським-Лопатою Іваном Романовичем в Києві.

Літ.: Лист дочки І.Р.Галинського-Лопати Олени Іванівни Мурзиної до Б.Жеплинського від 30.06.1999.

ЦИГАНЕНКО Макар Свиридович (? Лохвиця – 1968, с.Посад Ведмежівської сільради Роменського р-ну Сумської обл.) – кобзар, учасник Республіканської конференції народних співців в Києві.

Літ.: ІМФЕ, Список учасників конференції.

ЦИГАНЕНКО Федір Юхимович (17.02.1897, с.Бородщина нині Кобеляцького р-ну на Полтавщині –?) – бандурист, майстер бандур. Закінчив початкову школу та міське 4-класне училище. Ще юнаком почув гру та спів сліпого кобзаря П.Калеберди на базарі в Катеринославі і на все життя захопився цим мистецтвом, змайстрував собі кобзу і самотужки почав вчитися грати. В радянські часи, коли організовувалися перші ансамблі кобзарів-бандуристів, Циганенко ближче познайомився з кобзарями, опанував гру на бандурі, виготовив кілька нових інструментів, почав пошуки в галузі модернізації кобзи-бандури, збагачення її технічних можливостей. Велику допомогу в удосконаленні кобзи-бандури надавав умільцю своїми порадами директор Дніпропетровського історичного музею академік Д.І.Яворницький. Він показував Циганенкові альбом, де були зображені кобзи різних часів, порадив робити інструмент з червоної верби. Майже 40 років працював Ф.Ю.Циганенко рахівником та бухгалтером у різних установах Дніпропетровська. Пенсіонером брав активну участь у художній самодіяльності ветеранів праці при палаці культури машинобудівників. Виготовив понад 20 прекрасних бандур, в кожну з них прагнув внести щось нове.

Літ.: Жеплинський Б. Майстер бандур Циганенко. Жур. Народна творчість етнографія. – 1967. №1. – С.105-106 і фото.

ЦИГИЛИК Ірина Федорівна (4.04.1950, с. Рудно-Львів) – бандуристка, диригент хору, спец. по культ-освітній роботі, член національної спілки кобзарів України. Навчалась у Львівській СШ №74 і вже з 6 класу опанувала гру на бандурі та виступала в капелі бандуристів „Діброва" при ПК заводу „Львівсільмаш" (кер. М.Баран), а відтак в капелі „Заспів" при цьому ж ПК (кер. Б.Жеплинський). В 1969 вступила у Львівське культосвітнє училище, яке закінчила в 1973 по спеціальності: спец. по культ-освітній роботі і диригент хору. Після закінчення училища працювала в музичній студії по класу бандури при народному домі селища Рудно. З 1979 керувала ансамблем бандуристів Народної капели бандуристів „Ягілка" Будинку культури естетичного виховання дітей та юнацтва Залізничного р-ну м.Львова. Разом з капелою як керівник виступала в гастрольних концертах в Угорщині, Чехії, Польщі, Данії. Капела є учасником і переможцем багатьох фестивалів та конкурсів: „Різдвяні канікули", Львів, 2003, 2005 та „Сурми звитяги" Львів, 2004, 2005, 2006.

ЦИГИЛИК-ЧУМАК Наталія Миколаївна (13.10.1976, м.Львів) – бандуристка, педагог, співачка, член Національної спілки кобзарів України та Музичної спілки України. Закінчила Львівську середню спеціальну музичну школу ім.С.Крушельницької (1985) та Львівський Вищий музичний інститут ім. М.Лисенка (клас бандури Л.Посікіри, 2000), одержавши спеціальність викладач гри на народних інструментах та концертний виконавець–артист оркестру. В 2003 здобула ступінь „Магістр педагогічної освіти" і викладач вокалу в Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. І.Франка (викладач доц. І.Кліш). З 2000 викладач бандури і вокалу Дрогобицького державного музичного училища ім. В.Барвінського. З 2005 - солістка народного фольклорного ансамблю „Джерела Карпат" в м. Трускавець Львівської обл. та ансамблю нар. музик „Українські візерунки" (м.Дрогобич). У 2006 у складі дуету бандуристок „Берегиня" з Наталією Гамар – лауреати І Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах ім. Анатолія Онуфрієнка (гран-прі, м.Дрогобич, 2006), Міжрегіонального фестивалю-конкурсу „Пісні незабутнього краю" (м. Городок Львівської обл. 2008). В 2007 дует „Берегиня" випустив компакт-диск, гастролював у Польщі, Німеччині, Угорщині, Чехії, Данії. Серед учнів Наталії Чумак – лауреати та дипломанти Всеукраїнських конкурсів Оксана Рибак, Марія Ляміна, М.Мончук. Автор оригінальної музики та перекладів для бандури.

Тв.: Цигилик-Чумак Наталія та Юрій Чумак. Педагогічний репертуар бандуриста-вокаліста. – Дрогобич: Посвіт, 2009.

ЦИЛІНСЬКА Людмила Борисівна (1954, м.Шепетівка Хмельницької обл.) – бандуристка. У 1971 закінчила Шепетівську ДМШ, у 1977 – Київський інститут культури (Рівненський культосвітній факультет), клас викладачів А.Ю.Грицая, З.А.Сингаєвської.

Літ.: Столярчук Б.,Топоровська Г. – С. 100.

ЦИМБАЛЮК Зінаїда Георгіївна (7.12.1956, м.Броди Львівської області) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1974 закінчила Бродівську ДМШ (клас бандури та баяну), у 1978 Рівненське музучилище (клас бандури А.Ю.Грицая, клас цимбал викладач В.О.Логвин), у 1983 Київську консерваторію ім.П.І.Чайковського (клас заслуженої артистки України А.М.Шептицької). Пра-

цювала у ДМШ поблизу Києва, нині викладач бандури у Бродівській школі мистецтв. Веде активну концертну діяльність.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 100.

ЦІЖ Остап Ярославовоич (27.04.1984, м. Львів) – бандурист, музикант, член НСКУ (від 2004), делегат III та IV з'їздів кобзарів України (обидва – Київ, 2004, 2009). Переможець всеукраїнського фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва «Струни вічності» ім. В.Перепелюка у м.Вінниця (2005), лауреат III премії Першого обласного фестивалю-конкурсу кобзарського мистецтва «Кобза» у м.Тернопіль (2005). Закінчив ДМШ № 1 м.Тернопіль (1999; клас Кміть Н.Д.), Тернопільське музичне училище ім. С.Крушельницької (2003; клас Козій О.О.), Тернопільський державний педагогічний університет ім В.Гнатюка (2006). Навчався у студії при Національній заслуженій капелі бандуристів України ім.Г.І.Майбороди. Працював у музичній школі с.Острів Тернопільського району. Учасник Шевченківських днів, Різдвяних та Великодніх святкувань, різноманітних урочин у Тернополі, зокрема, ювілейної творчої зустрічі-концерту М.Євгеньєвої «Дзвенить струна від колиски» (2009). Соліст ансамблю бандуристів «Барви» ТНПУ ім. В.Гнатюка. Виступає також в дуеті бандуристів (разом з П.Хом'яком). З 2009 – артист Національної заслуженої капели бандуристів України ім.Г.І.Майбороди.

ЦІХОЦЬКА Лариса Віталіївна – бандуристка, педагог, керівник ансамблів бандуристок, відмінник народної освіти Росії, заслужений працівник культури Кубані, України. Старший викладач класу бандури Краснодарського державного університету культури та мистецтв і школи бандуристок. Створила квартет бандуристок „Мрія" в складі: Ксенія Олегівна Анісоглянц, Анна Олексіївна Тулубова, Олена Вікторівна Шащенко та Олена Романівна Ціхоцька. Квартет „Мрія" в 2006 став лауреатом (третя премія) Другого міжнародного фестивалю ім.Григорія Китастого в Києві.

ЦІХОЦЬКА Олена Романівна (27.08.1986, Краснодар тепер Російська Федерація) – бандуристка, співачка (сопрано), дочка Лариси Вікторівни Ціхоцької, в якої вчилась грати на бандурі. Виступає в Кубанському квартеті бандуристок „Мрія" разом з бандуристками К.О.Анісоглянц (сопрано), А.О.Тулуповою (меццо сопрано) та О.В.Шащенко. Квартет „Мрія" лауреат (третя премія) Другого міжнародного фестивалю ім.Г.Китастого в Києві (2006).

ЦУПРИК Мирослав Степанович (1947, с. Нагірне Самбірського р-ну Львівської обл.). – бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України, Київська обл. Змалку виявив любов до музики. Спершу вчився грати на скрипці у вчителя Ф.Г.Рябченка, потім у Львівській спеціальній середній музичній школі по класу бандури у В.Є.Герасименка, а відтак у цього ж педагога у Львівській консерваторії. З 1969 – артист Оркестру українських народних інструментів музично-хорового товариства УРСР. Виступає і як соліст-бандурист, а також в дуеті з бандуристом Й.К.Яницьким.

ЦЮЦЮРА-МАНДЗЕВАТА Надія Григорівна (26.01.1916, м.Нью-Йорк – 10.05.2000, м.Коломия Івано-Франківської обл.) – хормейстер, педагог, диригент Сибірської капели бандуристів репресованих, заслужений працівник освіти.

Вчилась в укр. інституті дівчат в Перемишлі, а в 1937–1939 у Львівському університеті на гуманітарному відділі. Одночасно брала уроки диригування у проф. Колесси. Війна перервала навчання. В 1939 вийшла заміж за Ярослава Цюцюру (1911р.нар. в Кобаках Кутського р-ну), який вчився в Університеті, а згодом закінчив Торговельний інститут. В час навчання керувала хорами в школах та церквах. В 1939 – вчителька укр. та нім. мови в с. Кобаки і Рибно (Кутського р-ну), с.Ждиня і с.Гладишів Горлицького пов. Далі переїхала з чоловіком до Львова, де п.Ярослав працював бухгалтером в Маслосоюзі, а Надія – в бібліотеці Львівського університету. 27.04.1950 репресовані і вивезені в Сибір. Надія диригувала хором і капелою бандуристів із репресованих в селищі Торба Зирянського р-ну Томської області, яку створили брати Богдан та Роман Жеплинські. При капелі бандуристів і хорі став працювати і танцювальний гурток, яким керував Ярослав Цюцюра, чоловік Надії. Самодіяльність каторжан користувалася великою популярністю, а в 1954 Торбинська капела бандуристів і танцювальний колектив каторжан брали участь в обласному огляді художньої самодіяльності в м.Томську. Надія і Ярослав Цюцюра були звільнені із спец поселення в Томській обл. 26.12.1956 і літом 1957 повернулись на Україну. Надія Цюцюра працювала музичним керівником в дитячому садочку і вела хори та гуртки художньої самодіяльності в школах м.Коломия Івано-Франківської обл. Створила чудовий хор хлопчиків в м.Коломия при школі №2, який успішно виступав на різних оглядах, а також по телебаченню у м.Чернівці та в м.Львів. Також організувала і керувала вокальним ансамблем при Коломийському профтехучилищі. Надія Григорівна Цюцюра була прекрасним хормейстером і диригентом, ерудованим спеціалістом, інтелігентною доброзичливою людиною. Коли в умовах репресій в Сибірі загинула репресована мати чоти-

Цюцюра-Мандзевата Надія Григорівна

Цьох Надія Зіновіївна

Чабан Світлана Володимирівна

Чебалець (Желізна) Тетяна Тарасівна

Чекальська (Зданевич) Надія Пилипівна

рьох неповнолітніх дітей, Надія і Ярослав усиновили наймолодшу донечку, чудово виховали її, дали вищу медичну освіту.

Надія Григорівна Цюцюра і Ярослав Вікторович Цюцюра на підставі ст.3 Закону УРСР від 17.04.1991 „Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні" були реабілітовані, але конфіскованого майна і моральних збитків їм не повернуто.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. – С. 56; Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. – С. 212,218; Жеплинський Р. Мої дороги: книжка друга. – Дороги сибірські. – Дрогобич: Коло, 2010. – С. 59-60.

ЦЬОХ Надія Зіновіївна (1962, с.Жвирка Сокальського р-ну Львівської обл.) –бандуристка, педагог, виконавець. У 1981 закінчила Львівське музучилище, у 1989 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури у Сокальській ДМШ. Лауреат республіканського конкурсу виконавців на народних інструментах у складі тріо бандуристок (Івано-Франківськ, 1988), учасниця міжнародного конкурсу бандуристів ім. Г.Хоткевича у складі тріо бандуристок „Горлиця" (Київ, 1993). Лауреат міжнародного конкурсу „Зоряні трембіти" (Тернопіль).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 101.

Ч

ЧАБАН Світлана Володимирівна (4.04.1968 або 1967) с.Соколівка Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог, виконавець, член Національної Спілки Кобзарів України, м.Кам'янець-Подільський. У 1985 закінчила Кам'янець-Подільське культосвітнє училище, у 1989 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєської. З того ж року викладач кафедри музики Кам'янець-Подільського педінституту. Дипломант І всесоюзного конкурсу бандуристів-студентів у складі тріо „Надія".

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.101.

ЧАЙКІВСЬКИЙ Богдан – син письменника Андрія Чайківського. Бандурист, диригент і організатор хорів на Сокальщині в 1937.

Літ.: Черепанин М.В. Музична культура Галичини (друга пол. XIX ст. – перша пол. XX ст.). Монографія Київ, вид. Вежа.

ЧАЙРА Микола Михайлович – член Національної Спілки Кобзарів України, м. Кам'янець-Подільський.

ЧАКАЛО Євфим (? – 1845, с.Нові Рожки Новодибківського пов.) – кобзар. Мав учнів; Пилипа і два Гаврили.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ЧАЛИЙ Ф. П. – кобзар. В травні 1939 приїздив в м.Суми виступати. В облдержархіві м.Сум зберігається програмка його виступів і клопотання про дозвіл виступити. Репертуар: історичні пісні „Про Морозенка", „Про Байду", „Про Тараса Трясила", „Про Саву Чалого", дума „Про брата і сестру", інші думи і пісні.

ЧАЛОВСЬКИЙ Іван Антонович (24.06.1839, с.Персорки Мізяківсько-Хутірської сільської Ради Вінницького р-ну і області - 1938, м. Суми) – кобзар. З раннього віку почав працювати, займався теслярством, колісництвом. Був музично обдарованим, юнаком навчився грати на скрипці і бандурі. Буваючи на базарах і ярмарках з великим захопленням слухав кобзарів, від яких перейняв народні думи, історичні та інші пісні. На початку XX ст. виїхав в Оренбурзький край, де відбував строк за революційну діяльність його син Апполінарій. В 20-х роках переїхав на Сумщину в с. Рясне Краснопільського р-ну, працював там в колгоспі. Кобзарював. Був звільнений і дружив з кобзарем Єгором Мовчаном. Подорожував з кобзою по Сумщині. Бував у с. Вирах Білопільського р-ну, с.Боромлі Тростянецького р-ну, в селищі Краснопільськ, м.Сумах. В репертуарі було багато подільських пісень, народні думи, історичні пісні. Кращі твори кобзаря „Ой послав Бог Хмельницького", дума „Іван Богун". Вони вміщені в збірниках „Українські народні думи та історичні пісні", „Пісні та думи про Богдана Хмельницького" та інших виданнях. Дума „Іван Богун" змальовує зимову оборону м.Вінниці, де Богун чекав допомоги Хмельницького. Воїни порубали лід, притрусили його соломою. Багато поляків, які погналися за Богуном потрапили у пастку. На цю думу у свій час звернув увагу Михайло Стельмах.

Літ.: Козир О. Під гомін кобзи. // газ. „Перемога" від 10.08.1971 (с.Краснопілля (р-н) Сумської обл.); Козир О. Записано на Краснопільщині. // газ. „Червоний промінь" від 10.08.1975, м.Суми; Козир О. Під звуки струн.// газ. Ленінська правда (м.Суми) від 11 серпня 1970; Лавров Ф. Народний співець. – НТЕ,1968, №2.

ЧАПЛЯ (Лебединський) Семен – XIX ст. – кобзар із с. Межиріччя Охтирського пов. або (Артюхівського пов.), тепер Сумської обл. За іншими данними з м.Лебедин тепер Сумської обл.. Мав на той час гарну, більш вдосконалену ніж в тогочасних кобзарів, бандуру. Бандура в нього була „здоров'юча" на 75 струн. Сам був великий на зріст („нема тепер таких старців", „страшительний"). Потім його бандура була у кобзаря Г.Вовка.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Бєлозерського, Ф. 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей"; ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з. 592, л.56; ЦДІА, Львів, Ф. 688, о.з.191, л.252; Кирдан, Омельченко, 1980, – С.31.

ЧАСНИК Феодосій Олексійович (близько 1875, м.Полтава – 1935, м.Дніпропетровськ)

– бандурист, керівник капели бандуристів. Народився в сім'ї службовця. Закінчивши училище регентів церковних хорів, керував хорами на Полтавщині. З 1923 керував хором Окрполітосвіти в Катеринославі (нині Дніпропетровськ). З 1925 очолив музичну роботу в клубі в с. Підгороднє біля Дніпропетровська, де організував і гурток бандуристів. Керував капелою бандуристів при Дніпропетровському будинку культури залізничників. В репертуарі українські народні пісні й танці, багато творів класиків. Мав чимало власних обробок. У нього вчилися грати бандуристи О.С.Коваль, І.С.Бут, О.А.Солодкий та інші.

Літ.: Гуменюк, 1967; ЦДІА, Львів, Ф. 46-3, о.з.127; Рудас, лист до Жеплинського Б. від 23.03.1971.

ЧЕБАЛЕЦЬ (Желізна) Тетяна Тарасівна (14.12.1981, м.Здолбунів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1996 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Л.І.Хрусь), у 2001 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). Викладач бандури у Здолбунівській ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.101.

ЧЕВЕРДІН – кобзар. Виконував твір „Вітре буйний" на сл.Т.Г.Шевченка.

Літ.: Таловиря В. Т.Г.Шевченко і укр. кобзарський епос. // жур. „Бандура", №27-28, січень-квітень, 1989.

ЧЕКАЛЬСЬКА (Зданевич) Надія Пилипівна (8.08.1960, с.Курозвани Гощанського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1976 закінчила Гощанську ДМШ (клас викладача Г.С.Паламарчук), у 1982 – Рівненське музучилище (клас хорового диригування І.В.Литвинової), у 1988 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас хорового диригування Ф.Ф.Васечка). Учасниця капели бандуристів обласного будинку художньої самодіяльності профспілок у Рівному (керівник А.Б.Грицай). З 1982 – викладач сольфеджіо, бандури, завідувачка відділу народних інструментів, керівник ансамблю бандуристів та камерного хору у Корецькій ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.101-102.

ЧЕКАН Семен Микитович – лірник. Знав думи „Про трьох братів азовських" та „Марусю попівну Богуславку". Останню перейняв, почувши її 30.01.1886 у Катеринославі від лірника Степана Івановича Задніпрянського (Товмашівського) із Товмашівки.

Літ.: Порфирій Мартинович „Украинские записки", Київ, 1906 (Изд. Н.Т.Корчак-Новицького); Родовід.

ЧЕМЕРСЬКИЙ Павло Дем'янович (13.03. 1918, м.Павлоград на Дніпропетровщині) – лірник. Дитячі роки провів у с.Жемчужному Дніпропетровської обл., де навчався у початковій загальноосвітній школі. Батько (лікар), брат і сестра грали на різних музичних інструментах (скрипка, мандоліна, гітара, балалайка) і навчили на них грати і Павла. У віці 13 років від нещасного випадку втратив зір і батьки віддали його до школи незрячих дітей в Дніпропетровську. Тут поряд з навчанням займався в музичних гуртках, граючи на мандоліні, балалайці, гітарі. В 1936 після закінчення семи класів вступив до музичного училища по класу баяна. В 1940 закінчив училище і вступив до Київської консерваторії. але війна обірвала навчання. До 1950 працював баяністом у різних установах. З 1950 працював на Київському підприємстві УВП №1 УТОС, де паралельно керував оркестром народних інструментів при будинку культури цього підприємства, брав участь в хорі та в ансамблі бандуристів. В гуртку бандуристів під керівництвом Анатолія Авксентійовича Білоцького навчився грати на бандурі і лірі. Особливо вдало виконував сольні номери в супроводі ліри, а також інструментальні твори, серед них: „Ой на горі вогонь горить", „Налетіли журавлі", „Ой по горі, по горі", старовинну лірницьку пісню „Сирітка". Разом з концертною бригадою народних кобзарів виступав в різних містах України, зокрема у Львові, Чернівцях, Івано-Франківську.

Літ.: Жеплинський Б. Чемерський Павло Дем'янович. // Коротка історія кобзварства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.180.

ЧЕПУРНА Леся – бандуристка. Керівник дитячої студії Об'єднання бандуристів в Києві „Кобзарська бурса".

Літ.: журнал „Бандура" №39-40, січень-квітень, 1992, фото з підписом на С.25.

ЧЕПУРНА (Ігнатенко) Наталія Петрівна (11. 01.1955, м.Здолбунів Рівненської області) – бандуристка, педагог, керівник. У 1970 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача С.Ф.Короленко), у 1974 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року – викладач Здолбунівської ДМШ, з 1977 – організатор і перший керівник дитячої капели бандуристів. Серед її учнів, які навчалися у Рівненському музучишищі – Оксана Ніколайчук, Алла Петрукова, Ірина Сологуб, Лілія Грищук, у Луцькому педучилищі – Оксана Хабітюк. Нині на пенсії, живе у Рівному.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.102.

ЧЕРЕМСЬКИЙ Костянтин Петрович (16.10. 1968, м. Красноград Харківської обл.) –лікар, бандурист, науковець, грає на старосвітських інструментах, публіцист, член Національної Спілки Кобзарів України, м. Харків. Народився в родині службовців. 1994 року закінчив Харківський медичний інститут. Працює за фахом у лікарнях Харкова. Кобзарську науку почав освоювати з 1989 року від харківського кобзаря Анатолія Парфіненка, згодом – від Георгія

Чемерський Павло Дем'янович

Чепурна Леся

Чепурна (Ігнатенко) Наталія Петрівна

Черемський Костянтин Петрович

Черкас Назар Вадимович

Черкаський Леонід Мусійович

Чирук Оксана Олексіївна

Чмерук (Сивук) Ольга Вікторівна

Ткаченка, Миколи Будника (Київ), Миколи Сарми-Соколовського (м. Новомосковськ Дніпропетровської обл.). Володіє «зіньківською» і «харківською» школою гри на старосвітській бандурі. Виконує традиційний кобзарський репертуар. Майстер кобзарських інструментів. Поруч з основним фахом проводить наукові дослідження в галузі традиційної культури, кобзарського мистецтва, етномедицини. Один з засновників державно-громадського фонду національно-культурних ініціатив ім.Г.Хоткевича. і Асоціації захисту історичного середовища.

Автор досліджень з історії й розвитку традиційного українського співоцтва, зокрема: «Повернення традиції» (1999 р.), «Шлях звичаю» (2002 р.), «Традиційне співоцтво» (2008 р.). У 2006 році захистив дисертацію на ступінь кандидата мистецтвознавства на тему: «Генеза і розвиток традиційних форм українського співоцтва». Активно бере участь у громадському житті, очолює Харківську крайову організацію Спілки Української Молоді, є віце-президентом Фонду національно-культурних ініціатив ім. Гната Хоткевича, директором Міжнародного конкурсу виконавців на українських народних інструментах ім. Гната Хоткевича. З 2003 року – цехмайстер Харківського кобзарського цеху. Нині працює над розбудовою у Харкові музея-майстерні Слобідського кобзарства. Одружений, виховує сина.

Тв.: Черемсьикий К. Повернення традиції. З історії нищення кобзарства. Харків, центр Леся Курбаса. 1999, 288 стор. 124 ілюстр.; Черемський К. Шлях звичаю Харків: Глас, 2002. - 445 стор. 110 ілюстр.; Черемський К. Традиційне співоцтво. Українські співці-музиканти в контексті світової культури.Наукове видання. – Харків:Атос, 2008, 248с., іл.

Літ.: Жеплинський Б. Черемський Костянтин Петрович // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край. 2000. – С.181. Контактна інформація: тел.: (057) 7623453; (057) 3733474; (063) 2387014; e-mail: lider_sum81@hotmail.com; hotkevych_fond@mail.com

ЧЕРКАС Назар Вадимович (26.02.1967, м. Львів) – художник, бандурист. Народився в сім'ї художників. Вперше познайомився з грою на бандурі у бандуристів Миколи Литвина та Никона Прудкого. З 1974 навчався у загальноосвітній школі та у музичній семирічній школі №5 у Львові по класу скрипки (клас Рибчин Тамари Василівни). Музичну школу закінчив у 1983. З 1983 по 1987 навчався в Івано-Франківському ПТУ (Львівської обл.) за спеціалізацією „Різьба по дереву". Вчився гри на бандурі у викладача Салагай Марії Петрівни. 1987-1989 – служба у війську в ракетних військах за Волгою. Після служіння у війську працює художником-реставратором гончарних керамічних виробів у Львівському музеї народної архітектури та побуту, захоплюється відродженням гаварецької чорної кераміки. 2003-2008 – навчався на вечірньому відділенні Катехитично-педагогічного інституту Українського Католицького Університету у Львові. Сам виготовив собі бандуру і вдосконалює гру на ній. Знайомий з відомим бандуристом Тарасом Компаніченком з Києва. В репертуарі „Ісусе мій прелюбезний" Д.Туптала, 18 ст., автор музики невідомий; „Хто кріпко на Бога уповає" Теофана Прокоповича, 17-18 ст. автор музики невідомий; „Ой ти пташко, жовтобоко" Г.Сковороди; „Святому Георгію" із збірки Демуцького; народна пісня – дума „Про Бондарівну".

Літ.: Лист Черкаса В. до Жеплинського Б. від 2.02.2007.

ЧЕРКАСЬКИЙ Леонід Мусійович – директор Музею українських народних інструментів на території Києво-Печерської Лаври. Член національної Спілки кобзарів України, Київ. Член фольклорної секції при Київському товаристві охорони пам'ятників історії та культури. Зібрав значну колекцію бандур та лір, а також інших українських народних інструментів, що демонструються в музеї.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в України. – С. 74 і фото; Чорний М.Д. Леонід Черкаський. // Бандура, №41-42, липень-жовтень, С.18-19 і фото; Бандура, №51-52, січень-квітень, 1995, С. 27, фото; Сітенко Т. Вшанування ювіляра. // Бандура, №67-68, січень-квітень, С.12-14 і фото.

ЧЕРНЕНКО А. – бандурист, кобзарський вчитель-пан-отець.

Літ.: Самчук У., 1976, – С.47.

ЧЕРНЕНКО М. – бандурист, кобзарський вчитель-пан-отець. Можливо це лірник Чорненко Махтей.

Літ.: Самчук У. – С.47.

ЧЕРНЕЦЬКИЙ Назар – кобзар із Зіньківського пов. на Полтавщині. Учень І. Хмеля.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.592, л. 54.

ЧЕРНИШ Гнат (кінець XVIII ст., Стрільчинці Пшеволоцького пов. – XIX ст.) –старий лірник. Осліп в 1834. В 1848 навчився грати на лірі у Бугакові коло Чукова в Брацлавщині. Вчився від Петрівки до Покрови. Пісню про Нечая вивчив від „Чоловіка із Дашева". В репертуарі мав 24 псальми (запис Білозерського 22 жовтня 1886) серед них „Ісуса просимо, благаєм", „Про Ісуса Назаренського", „Про Миколая", „Про Лазаря", „Про Гавриїла", „Про Олексія", „Про блудного сина", „Про Йоана Богослова", дві псальми „Про Варвару" „Пресвятая Діво, Мати", „Радуйся Маріє", „Пречистая діво-Мати", „Про Почаївську Божу Матір", „Нещаслива година настала".

Літ.: ІМФЕ, Фонд Бєлозерського, „О кобзарях и список кобзарей".

ЧЕРНИШЕВСЬКИЙ Євген Іванович – бандурист. За професією педагог, викладач фізики. На бандурі навчився грати у бандуриста Карла Даниловича Кота. Керував капелою бандуристів фарфорового заводу в м.Городниці Житомирської обл.. Капела виконувала близько 100 творів. У 1970 на фестивалі присвяченому 100 річчю від дня народження В.І.Леніна завоювала срібну медаль.

Літ.: Яремчик Є. Грай, бандуро. // Робітнича газета від 26.04.1970;

ЧЕРНІГІВЕЦЬ – кобзар XX ст. з м.Охтирка Сумської області. В 1927 від нього вперше записано думу-пісню „Була зима з відлигою, а другая люта".

Літ.: Лавров Ф., 1968.

ЧИЖ Ірина Володимирівна (13.03.1985, м. Новоград-Волинський Житомирської обл.) – бандуристка. У 2002 закінчила Новоград-Волинську ЗОШ №3. Навчається у РДГУ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.102.

ЧИКА Лаврентій Андрійович (1906, с. Городище нині Менського р-ну на Чернігівщині) – бандурист-професіонал радянського часу. Працював у Державній капелі бандуристів, в Українському народному хорі та в обласних філармоніях. Пенсіонер. Жив в м.Чернігові.

ЧИРУК Оксана Олексіївна (12.05.1977, м. Кузнецовськ Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець, член Національної спілки кобзарів України. У 1992 закінчила Кузнецовську ДМШ (клас викладача Н.П.Шеруди), у 1997 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 2002 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко). Нині викладач бандури у Рівненській ДМШ №2. Учасник тріо бандуристок „Любисток" Рівненського МБК. Лауреат V Міжнародного фестивалю народної музики (м.Перемишль, 2000).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.102.

ЧИСТОТА Микола Сергійович (15.05.1921, с.Яцини Пирятинського р-ну Полтавської обл.) – бандурист. Гри на бандурі вчився у Київському музичному училищі в класі М.Опришка. Учасник Великої Вітчизняної війни. З бандурою не розлучався на фронті. Після демобілізації став артистом, а потім і концертмейстером Державної капели бандуристів УРСР, де працював. В репертуарі переважають танцювальні мелодії, які виконував дуже вдало, високотехнічно.

Літ.: Ященко, 1970, – С.35; Глушко, лист до Жеплинського Б. від 25.09.1970.

ЧМЕРУК (Сивук) Ольга Вікторівна (13.1. 1971. м. Острог Рівненської обл..) – бандуристка. У 1988 закінчила Острозьку ДМШ (клас викладача В.Р.Кузьменко), у 1992 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1997 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ) клас доцента З.А.Сингаєвської. Працювала викладачем бандури Острозької ДМШ. Нині живе в м.Калінінград (РФ), веде активну концертну діяльність в російській Федерації в напрямі розвитку бандурного мистецтва.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.102-103.

ЧОБІТ Нарко (Марко) – лірник, мав лірницьку школу в Бутинах біля Жовкви.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1., о.з.192/2.

ЧОБІТЬКО (Бандурко) Євдокія Іванівна (1904, с. Велика Багачка – 1986, станиця Сіверська) – кубанська бандуристка.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.281; Свідчення сина Чобітька Олекси Романовича та невістки Галини Дмитрівни (ст. Сіверська, 1985).

ЧОБІТЬКО Роман Павлович (1898, станиця Ільська на Кубані – 14.01.1974, там само) – визначний кубанський бандурист, організатор пересувного укр. професійного театру. композитор і поет. Дитинство і юність його минули на Кубані в станиці Ільській. В 1918 воював у ворожих тилах в складі Таманської армії, де був поранений. Побратим відвіз пораненого у Велику Багачку, де Чобітько вилікувався і познайомився з майбутньою дружиною Євдокією Іванівною Бандурко. У Великій Багачці Роман захоплюється кобзарським мистецтвом, опановує гру на бандурі і повертається на Кубань в складі родинного дуету бандуристів. Молоде подружжя активно включається в громадське і культурне життя. Роман Павлович працює над самоосвітою З дружиною стають авторами української гастрольної трупи в станиці Сіверській, яка набуває статусу професійної і виступає в станицях і містах Азово-Чорноморського краю на Кубані. Далі постійно проживає в станиці Ільській, працює в районній газеті, займається сільським господарством. Мав прийомного сина Олексія. Багатогранно обдарований він виявив себе в багатьох галузях культурного будівництва. Був пристрасним бандуристом, який не випускав з рук бандуру до останнього дня життя. Як композитор створив пісню „Астраханські піски", гумористичну „Про Адама і Єву", пісню „Прийми кубанського поета" (написав на кубанському фронті в 1916) та інші. В репертуарі його було багато укр. нар. пісень („Од Києва до Лубен", „Про Байду", „Ой у полі вітер віє" та інші). Був знайомий з кобзарем Павлом Кікотем. Вони обмінялись своїми бандурами в знак дружби. Багато виступав з великим успіхом і славний дует бандуристів: Роман Чобітько з дружиною Євдокією.

Літ: Нирко О.Ф. Чобітько Роман Павлович (1838-1974). // Бандура, №49-50, липень-жовтень, 1994, С.15-21; жур. „Червоний шлях", Харків, 1929.

Чобітько Роман Павлович

Чобітько (Бандурко) Євдокія Іванівна

Чика Лаврентій Андрійович

Чорний Антін Павлович

Чорний Василь Трохимович

ЧОРНА Ліда див. **МАТІЯШЕК** (Чорна) Ліда – бандуристка, член управи світового Товариства Українських Бандуристів, інструкторка школи кобзарського мистецтва в Нью-Йорку і член ансамблю „Гомін степів". Викладала на курсах в США і Канаді та була інструкторкою й організатором першого кобзарського курсу, який відбувся в Мюнхені літом 1984.

ЧОРНА Настя (кін.XIX ст., Кубань) – кубанська бандуристка.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.281; Дані Кравченко-Чорної Олени Сергіївни, онуки Н.Чорної (м.Краснодар, 1994).

ЧОРНЕНКО Махтей – видатний лірник і пан-отець із с.Сосниця. У Черненка в Сосниці була квартира, де збиралися „старці".

Літ.: Виноградський Ю.С. „Спогади про кобзарів та лірників Менського р-ну на Чернігівщині". НТЕ, №1, 1964.

ЧОРНИЙ Антін Павлович (1891, станиця Пашківська – 1973, м.Берасатез, Аргентина) – бандурист, учень Василя Ємця, полковник Кубансько-Чорноморського козацтва з Пашківської Паланки. Музично обдарований, грав і на скрипці. 1914 мобілізований до складу П'ятої сотні Третього кубанського Козацького Збірного Полку, а тому, що мав середню освіту, його 1915 відряджено до старшинської школи в Тифлісі. Тут він крім військових занять створив шкільний хор, який виступав з концертами і здобував славу і признання. Після закінчення старшинської школи А.Чорного приділено до Табору запасових Козаків, що знаходився в Уманській паланці. Тут він почав виступати на концертах з бандурою, як у самім військовім таборі, так і в місцевому Народному Домі. Далі Антін Чорний мандрує, концертує по Кубанщині, їде на Дон до Ростова. Навіть коли його відряджено на турецький фронт він не залишає своєї бандури. Возив її з собою, грав козакам де тільки була для цього нагода. А.Чорний потрапив на еміграцію, спочатку був у Польщі, а згодом перебрався до Югославії, потім до Аргентини до міста Барасатези недалеко Буенос-Айресу. Скрізь його бачили з бандурою. Він грав, вчив, сам майстрував інструменти. В еміграції у нього серед інших вчились кобзарському мистецтву Наум Павук та Галя Галайденко (Аргентина).

Літ.: Нирко О.Ф. – С.281; Самчук У. Живі струни. Бандура і бандуристи. – Детройт, 1976. – С. 76, 77, 382, 389, 390, 466; Ємець Є. Кобза та кобзарі. З бібл. додатком З.Кузелі. // вид. „Українське слово", 1923, С.72; Василик М. Українці Аргентини. Історія та сучасність. – Львів: В-во Українського Католицького Університету, 2009 – С.241.

ЧОРНИЙ Василь Трохимович (1884, м. Катеринодар – 1979, м.Гарячий ключ) –кубанський бандурист. Дані з архіву Федоренка І.Г. (м.Краснодар, 1983)

Літ.: Нирко О.Ф. – С.281; Дані з архіву Федоренка І.Г. (м.Краснодар, 1983).

ЧОРНИЙ Григорій Григорович (1910, с.Хороше Павлоградського пов. на Катеринословщині) – бандурист. Ще в юнацькі роки навчився грати і робити бандури в Соколовського. Голос – гарний бас. Ще до війни грав в капелі бандуристів Олеся Корецького (м.Полтава) і разом з цим колективом їздив на гастролі на Далекий Схід. В час війни з бандурою пішов до війська і з нею пройшов багато фронтових доріг. Був поранений. Після війни керував гуртком бандуристів, жив в Лисинці Черкаської обл. (перевалок Куєвський, 20).

Літ.: Лист Соколовського до Жеплинського Б. від 26.06.1993.

ЧОРНИЙ Захар Павлович (ост.чверть XIX ст., станиця Пашківська – перша пол. XX ст. станиця Кубань) – кубанський бандурист.

Літ: Нирко О.Ф. – С.281; Дані онуки О.С.Коваленко-Чорної (Краснодар, 1994).

ЧОРНИЙ Олексій Павлович (90 рр. XIX ст., ст. Новопашківська – XX ст.?). Запорожец Д.Ф. Замечание по фотографии бандуристов, что висит на стенке в квартире Алексия Петровича (Обабка О.Н.). Краснодар, 06.05.1957. (архів І.Г.Федоренка)

Літ: Нирко О.Ф. с.281

ЧОРНИЙ С. – бандурист в Аргентині. Пропагував кобзарське мистецтво. Займався виробництвом бандур та навчанням гри на них. Співпрацював з бандуристом І.Сніжним. Після смерті С.Чорного його учень В Качурак продовжив справу свого вчителя організувавши при філії товариства „Просвіта" в Лявалюель „Капелю бандуристів ім. Тараса Шевченка".

Літ: д-р Михайло Василик Українські поселення в Аргентині" Укр. вільний університет (Ukrainica Diasporiana. Vol.3) Мюнхен, 1982, с.97

ЧОРНИЙ Яків. Народився на Дніпропетровщині. За професією педагог. В 1938-1941 викладав німецьку мову в Дніпропетровській середній школі №35. Керував самодіяльним гуртком бандуристів. В репертуарі переважали давні та сучасні українські народні пісні. Жив в Дніпропетровську.

ЧОРНИЙ-ДОСІНЧУК Микола див. **ДОСІНЧУК (ЧОРНИЙ)/**

ЧОРНОБАЙ Олександр Якович (1914, мабуть в Почаєві – біля 1987, с.Підлісці) – бандурист. Бандурної гри вчився у К.Місевича. К.Місевич і виготовив для нього бандуру. Працював лісником в м.Почаєві. Учасник Другої Світової війни. Похований у с. Підлісці.

ЧОРНОБАЙ Семен Семенович (28.11.1907, м. Дубно, нині Рівненської області – 12.06. 1986, м. Почаїв, нині Кременецького району) – кобзар, столяр-різбляр, культурно-громадський діяч. Закінчив ремісниче учи-

лище у містечку Вишнівець (1932, нині смт Збаразького району Тернопільської обл.). Учасник фольклорного ансамблю народних інструментів у Почаєві й народного хору, драматичного гуртка під керівництвом С. Жука Кременецько-Почаївської «Просвіти». В 1944 заарештований за політичну діяльність у м. Львів; засуджений: покарання відбував у Кременецькій тюрмі, у м. Воркута (нині РФ) та інших констаборах. У Воркуті організував ансамбль народних інструментів, у якому було п'ять бандур, що їх виготовив Чорнобай за консультаціями бандуриста з Полтавщини Лузана. Після повернення з таборів вчив свого сина Олега виготовляти музичні інструменти та гри на бандурі. Працював столярем-різблярем при Свято-Успенській Почаївській лаврі (1954-1980). Виготовляв музичні інструменти, скульптури з дерева, шкатулки, інкрустовані слоновою кісткою, інші вироби з пластмаси, дерева. Мав дружні зв'язки з родинами Павла і Юрія Свідерських. Бандура, яку виготовив Чорнобай у таборі зберігається в кімнаті-музеї кобзарського мистецтва Тернопільського обласного осередку НСКУ.

ЧОРНОВОЛ Олексій Петрович (1910, м. Красноград на Харківщині) – бандурист. Один з перших учасників ансамблю бандуристів організованого в 1952 Ю.Сенченком в с.Наталино Красноградського р-ну. В складі ансамблю реорганізованого в 1955 в оркестр українських народних інструментів брав участь в районних, обласних та республіканських оглядах та конкурсах, виступав на Декаді українського мистецтва в Москві. В репертуарі твори радянських композиторів, народні пісні.

Літ.: Чуб, лист до Жеплинського Б. від 10. 05. 1971.

ЧОРНОГУЗ Раїса Миколаївна – бандуристка, член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ. Директор національної заслуженої капели бандуристів України ім. Г.Майброди, викладач бандури і вокалу у студії при капелі.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-річчя Національної заслуженої капели бандуристів України ім.Г.Майброди. К., 2008. – С.70.

ЧОРНОГУЗ Ярослав Олегович (20.07.1963, м.Вінниця) – бандурист, журналіст, поет, член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ. Вперше почув гру на бандурі Івана Немировича. Навчався грати на бандурі в Раїси Костюк та в Павла Супруна (вокал). Освіта вища. У 1985 закінчив факультет журналістики тоді Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка. Понад сімнадцять років – з 1985 по 2002 роки працював за фахом у редакції журналу „Українська культура" завідувачем відділу бібліотек, музеїв і музики. Паралельно захоплювався кобзарським мистецтвом. Навчався у відомого кобзаря, заслуженого працівника культури Павла Супруна, у 1994 закінчив дворічну студію з підготовки акторських кадрів при Національній заслуженій капелі бандуристів України ім.Г.Майброди (педагог з бандури й вокалу – Раїса Чорногуз). Голос – бас. З 2002 працює артистом Національної заслуженої капели бандуристів України ім. Г.Майброди. Паралельно навчається з фаху в інституті мистецтв Національного педагогічного університету ім. М.Драгоманова (педагоги з вокалу та бандури – народні артисти України Петро Довбня та Володимир Єсипок). Член двох Національних спілок України – кобзарів та журналістів. З 2000 викладає історію кобзарського мистецтва у студії при Національній заслуженій капелі бандуристів України ім.Г.Майброди. Знаний як кобзар-бандурист. Автор понад 10 авторських творів – дум, народних пісень.

Репертуар: народні пісні „Ой у лузі червона калина", „Повіяв вітер степовий", „Ох і не стелися хрещатий барвінку", „Як би мені не тиночки", „Пісня про Мазепу", „Бандуристе, орле сизий", „Думи мої", „Тополя" на сл. Т.Шевченка, „Їхав козак на війноньку", „Взяв би я бандуру", варіації на тему укр. нар. пісні „Їхав козак за Дунай", „Дума на смерть козака-бандуриста".

Автор поетичних збірок: Чорногуз Я. Симфонія кохання. Вінок сонетів.– К., Вид. центр. ВУС, 2001; Чорногуз Я.О. Березнева ностальгія. Поезії. – К.: Видавнича компанія „КИТ", 2007.

Літ.: Чорногуз Я.О. Березнева ностальгія. Поезії. – К.: Видавнича компанія „КИТ", 2007. – С.3-5; Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-річчя Національної заслуженої капели бандуристів України ім.Г.Майброди, – К, 2008,- С.81

Чорногуз Раїса Миколаївна

Чорногуз Ярослав Олегович

ЧОРНУЦЬКИЙ Іван – кобзар з с. Комишня Миргородського пов. Полтавської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф. 688, о.з.191, л.232.

ЧУБ Г. – кобзар, побратим кобзаря А. Парфиненка. Виступав на ювілейному вечорі (70-річчя) Парфиненка в Харкові в клубі письменників.

Літ.: О.Ющенко, 2007. – С.160.

ЧУБ Георгій Артемович (1917, м.Миргород Харківської обл. – ?) – бандурист. Працівник залізничного депо. Грати на бандурі навчився в 1952 в ансамблі бандуристів с. Наталине під керівництвом Ю.Г.Сенченка. У складі ансамблю, який в 1955 перетворено в оркестр українських народних інструментів, а згодом присвоєно звання народного, брав участь в районних, обласних та республіканських конкурсах, виступав на декаді українського мистецтва в Москві. Виступав перед трудящими і як соліст-

Чумко Максим Борисович

Чупа Олександра Йосипівна

Чуприна Олексій Сергійович

бандурист та в складі квартету разом з бандуристами М.Ключенком, О.Білоконем та Е.Карпенком. В репертуарі переважали твори радянських композиторів та українські народні пісні: „Ой ти дівчино, зарученая", „Зоре моя вечірня", „Ой у полі три криниченьки", „Коло млина, коло броду", „Кучерява Катерина" та інші. Має кілька власних творів: „А я завтра на фронт від'їжджаю", „Про місто своє я співаю".

Літ.: Комаренко; Гуменюк, 1960.

ЧУБАТИЙ Янко (Юрко) (XVIIIст. – поч. XIX ст.) – лірник з під Тернополя. Про нього К.Студинський писав (перед 1804 р.), що коли Чубатий Янко співав „Сирітку" навіть „на лицях старих дідуганів блищали сльози".

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з. 192.

ЧУГУЙ Мартин Петрович – лірник із Городок Прилукського уїзду Ольшанської волості. Лірник Микола Якович Дуброва казав про нього: „він і про стару козаччину може псальми проспівати".

Літ.: Маслов С. Лірники Полтавської і Чернігівської губернії.

ЧУЙКА Іван Петрович (1903-1943) – кобзар з Величківки на Чернігівщині. Мав багатий народний репертуар. Особливо любив виконувати „Пісню про Байду". Його кобза передана в Київський музей.

Літ.: Таланти знані та маловідомі. // Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини. – С.118.

ЧУЛІВСЬКИЙ–ЛАСТОВИЧ див. **ЛАСТОВИЧ**.

ЧУМАК Єфросинія Панасівна (Федосєєва по чол.) (народилася ймовірно в Дніпродзержинську на поч. XX ст.) – кубанська бандуристка.

Літ.: Нирко О.Ф. – С.282; Світлина Є.Чумак, 1951, (архів О.Ф.Нирка).

ЧУМАК Никифор Васильович (ймовірно 1882, с.Шишаки на Полтавщині – ?) – бандурист. Змалку любив народну музику. Хто був першим вчителем Чумака не встановлено. Далі вчився гри на бандурі мабуть у кобзарів із с.Великі Сорочинці Луки Бондаря та Михайла Кравченка. Був здібним актором, вчився на художника, але освіти не закінчив. Збирав народні приказки. В його репертуарі було багато народних історичних пісень („Ой на горі огонь горить", „Про Саву Чалого", „Про Супруна", „Про Морозенка" та інші). Організував самодіяльні гуртки бандуристів у Шишаках, Великих Сорочинцах, Миргороді, Решетилівці Полтавської області. Досвідчений бандурист-виконавець він не лише навчав учасників гуртків, а й передавав їм репертуар засвоєний у професійному колективі Харківської художньої капели бандуристів, в якій він деякий час грав. У статті „Дещо з історії кобзарського мистецтва" призначеній для журналу „Музика масам" (1929 р.) Н.В.Чумак повідомляє, що артисти Харківської капели бандуристів А.Затенко, П.Кононенко, С.Симоненко, Ф.Глушко, Г.Ільченко та інші це його колишні учні. Дату смерті не встановлено.

Літ.: Гуменюк, 1967, – С.202-203; ІМФЕ, Ф.46-2, о.з.89.

ЧУМКО Максим Борисович (1.03.1984, м. Рівне) – бандурист, виконавець. У 1999 закінчив Рівненську ДМШ №1 ім.М.В.Лисенка (клас викладача Л.І.Луцишиної), у 2003 – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача О.О.Крук). Того ж року вступив до Львівської музичної академії ім.М.В.Лисенка (клас заслуженого діяча мистецтв України, професора В.Я.Герасименка). Учасник квартету бандуристів „Живі струни". Лауреат обласного конкурсу виконавців на народних інструментах (Рівне, 1991), учасник всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах (Донецьк, 1998).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.103.

ЧУПА Олександра Йосипівна (1964, м.Львів) – бандуристка. У 1982 з відзнакою закінчила Львівське училище культури, у 1988 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас доцента З.А.Сингаєвської). З того ж року методист Львівського будинку культури „Електрон".

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.103.

ЧУПРИНА Олексій Сергійович (29.02.1908, с.Гарбузин нині Корсунь-Шевченківського р-ну Черкаської обл. – 8.05.1993, м.Канів, біля Чернечої Гори) – кобзар, бандурист. З 1927 жив у с. Городище Нікопольського р-ну на Дніпрі. Почав вчитися грати на кобзі-бандурі у кобзаря Качана з с.Грушівка. У 1935 переїхав до м.Сочі та продовжував вчитися у кобзаря-бандуриста із Туапсе М.М.Минківського та професора Азинчаєва-Павлова. Працював у Сочинській філармонії, виступав з концертами перед відпочиваючими. З перших років війни на фронті. А під час короткого відпочинку у бліндажах, окопах, на імпровізованих сценах співав. Виконував здебільшого пісні на слова Т.Шевченка. Особливо полюбились воїнам „Заповіт", „Така її доля", „Три шляхи", „Літа орел". Складний воєнний шлях пройшов Чуприна з своєю бандурою. Співав він і на визволеній землі Шевченка на Черкащині, в Курську, Харкові, Братіславі, Будапешті, Празі, Порт-Артурі, Кавказі, Дагестані, у Ставропольському та Краснодарському краї. Часто грав на Чернечій горі на могилі Т.Шевченка. В Корсунь-Шевченківському музеї зберігається славна бандура О.С. Чуприни, на зворотному боці якої позначені всі бойові і мирні дороги, якими мандрував славний кобзар, несучи в серці щиру вірну пісню. Виступав на відкритті пам'ятника Т.Г.Шевченка у Львові. Похований під Че-

нечою Горою на старовинному козацькому цвинтарі в Каневі.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзар з пишною чуприною. // Кобзарськими стежинами. – С.50; Співець з Чернечої Гори. Авт упор. Танана Р. В., Дзима В.В. Науково-полпулярне видання. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2008; Побірченко В. Думи мої, думи мої...// газ. Ленінським шляхом, Корсунь-Шевченківський від 5.03.1964.

ЧУРИЛО (кінець XV ст. – ?) – бандурист, виходець з Галичини, грав в королівській капелі. Був надвірним бандуристом у королевича Сигізмунда I (біля 1498). Коли Сигізмунд I (Старий) Король Польщі в 1498 їхав до угорської столиці до брата Владислава, він взяв з собою свого музику, в тому числі „невідступного українця Чурила, що був заразом і придворним бандуристом, і дворянином княжим, і партнером до гри в щахи, а деколи і послом".

Літ: Полінський Dzieje muzyki polskiej w zarysie. – С.48; Нудьга Г. Укр. дума і пісня в світі. Львів, 1997, т.І. – С.67; Українська загальна енциклопедія під ред. І.Раковського. Львів-Станіслав-Коломия, т.III, С.499.

ЧУРІНА Ольга Григорівна (30.01.1977) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь. Учасниця тріо бандуристок „Лелія" Луцького районного будинку культури. Учасниця VI-го фестивалю кобзарського мистецтва ім.Ю.Сінгалевича у Львові 30.11.2008 р.

ЧУХРАЙ Петро – віртуоз музикант, один з найкращих бандуристів на Україні. Має декілька записів на платівках. Працює солістом в оркестрі укр. нар. інструментів, яким керує Я.Орлов.

Літ.: Бандура, №7-8, січень- квітень, 1984, С.19; Немирович І., 1986, С.7.

Ш

ШАКМАНЦІР Оксана Володимирівна (1974, смт. Млинів Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1990 закінчила Млинівську ДМШ, у 1994 Дубенське училище культури, у 2000 – РДГУ (клас старшого викладача З.А.Сингаєської).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. - С.103.

ШАЛЕНИЙ Володимир Рінгольдович (1891, м.Хельсінкі, Фінляндія – ?) – бандурист і актор-комік укр. театру. Вчився грати на бандурі у бандуриста з Херсонщини Івана Григоровича Герживана-Лапія. Виступав в Ялті та інших містах Криму. З 1923 в репертуарі переважала українська народна пісня, дум не виконував. Після війни виконував в супроводі бандури українські „билини". Збереглася бандура В.Г.Шаленого роботи його вчителя Герживана-Лапія.

Літ.: Нирко О., лист до Жеплинського Б. від 12.04.1969.

ШАЛЕНКО Тетяна Іванівна (10.05.1960) – бандуристка, керівник капели бандуристів, член Національної Спілки Кобзарів України, Львівська обл., Відмінник освіти України, громадський діяч. При школі Кобзарського мистева Центру творчості дітей та юнацтва Галичини з ініціативи В.Дичака та при участі О.Баглай була створена капела бандуристів хлопчиків, яка одержала згодом назву „Гамалія". Далі капелу „Гамалія" очолила Тетяна Шаленко. Капела бандуристів провела багато концерних виступів по Україні (зокрема в Криму м. Ялта). Т.Шаленко – голова Львівської обласної організації ВЖТ ім. О.Теліги. Учасник багатьох громадських заходів, нарад та конференцій, зокрема наукво-практичної конференції „Тарас Шевченко та кобзарство" 14-16 квітня 2010 р.

Літ.: Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000. – с.60.

ШАНДИБА (Нємкіна) Надія Олександрівна (18.07.1947, м.Охтирка Сумської обл.) – бандуристка, керівник капели бандуристів. Народилася в сім'ї службовця. В 1963 поступила в Сумське музичне училище на відділ народних інструментів, яке закінчила в 1967 по класу бандури (викладач Микола Дмитрович Фадієнко). З 1967 вела клас бандури в Охтирській дитячій музичній школі та керувала ансамблем бандуристів при будинку культури заводу „Промзв'язок". Виступала в дуеті з бандуристкою Лідією Григорівною Стецик та як солістка-бандуристка. В 1969 одружилась з В.М.Шандибою і виїхала в селище Айхал Якутської АРСР, де майже два роки популяризувала кобзарське мистецтво та українську народну пісню. Багато виступала як солістка-бандуристка, брала участь в заключному концерті фестивалю художньої самодіяльності в столиці Якутської АРСР. В 1979 повернулася в Охтирку, де організувала при районному будинку культури нову капелу бандуристів, якою керувала. Там само вела дитячий клас бандури. Виступала з чоловіком Віталієм Миколайовичем, активним учасником капели і як солістка. В репертуарі, як солістки „Дума про Леніна" („Була зима з відлигою"), історична пісня „Про козака Голоту", „Ой дівчина по гриби ходила", „Місяць на небі", „Ой чорна я си чорна" та інші.

Літ.: Скірко, лист до Жеплинського Б. від 21.11.1971.

ШАНГЕЄВА Світлана Михайлівна (нар. 17.03. 1981, Кубань) – кубанська бандуристка.

Літ.: Штанько В. Від Кубані до Волині пісенна дорога.// Волинь.–1995.–11 квітня, №41; Нирко О. – С.282.

ШАПОВАЛ Іван – бандурист. Загинув в час II Світової війни.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б.

ШАПОВАЛ Іван Максимович (1905, с. Гара-

Шакманцір Оксана Володимирівна

Шаленко Тетяна Іванівна

Шандиба (Нємкіна) Надія Олександрівна

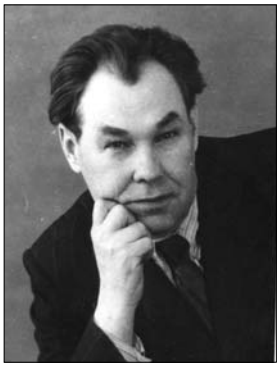

Шаповал Іван Максимович

Шаповалова Надія Миколаївна

Шарко Богдан Ярославович

Шатківська (Долгова) Леся Анатоліївна

жівка, тепер Близнюківський р-н Харківської обл. - ?) – науковець, вчений-металург, письменник, доцент Дніпропетровського гірничого інститут (до 1970). В своїй книзі „У пошуках скарбів" (1963) висвітлюючи діяльність академіка Д.Яворницького багато уваги приділяє спілкуванню Д. Яворницького з кобзарями та бандуристами. І.Шаповал сам був знайомий з багатьма кобзарями, бандуристами України, зустрічався з ними, захоплювався їх мистецтвом.

Літ.: Енциклопедія Українознавства, том 10. Перевидання в Україні НТШ, Львів -2000.С.3788, та том 11, НТШ, Львів-2000, С.391.

ШАПОВАЛОВА Надія Миколаївна (1955, с.Оженино Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог. У 1970 закінчила Острозьку ДМШ, у 1974 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року – викладач Млинівської та Оженинської ДМШ Рівненські області. Останніх відомостей про неї немає. Її учениця Наталія Лавренюк закінчила Рівненське музучилище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.103-104.

ШАРАН Яким (XIX ст.) – кобзар з Сурату, в с.Упишова.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф. 3-6/ 376 „О кобзарях и список кобзарей".

ШАРГОРОДСЬКИЙ Іван Якович – кобзар і керівник ансамблю бандуристів при районному будинку культури в Балті на Одещині. За професією вчитель. Разом з майстром Севастьяном Сидоровичем Ридванським працював над створенням нового зразка бандури і вдосконаленням цього інструменту.

Літ.: Малюта І.Т. Кобзар з Балти. - НТЕ, №3. 1986. – С.82-84.

ШАРІЙ Олександр Петрович – (кобзар чи лірник – не вказано, мабуть лірник) – учасник Республіканської наради кобзарів та лірників при Інституті укр. фольклору АН УРСР (1939). Мабуть із Сумщини. За ним була закріплена наук. працівник Родіна М.С.

Літ.: ІМФЕ, Ф.26-3 (325).

ШАРКО Богдан Ярославович (30.10.1920, с.Вікторів Галицького повіту (тепер Івано-Франківська обл.) – бандурист, представник українського кобзарства в Німеччині. Батько його о. Ярослав був парохом. Мати п. Ірина походила з шляхетного роду Дашаників Сас-Кульчицьких, які мали свій родинний герб. Батько мав гарний голос (тенор), мати грала на фортепіано. Змалку співав і син Богдан, навчився грати на гітарі. А далі навчаючись у Станіславській гімназії Богдан Шарко освоював гру на фортепіано, а також теорію музики у педагогів Станіславської філії Музичного інституту ім. М.Лисенка. Згодом освоював науку солоспіву у педагогів з Великої України. В 1942 Богдан Шарко вступив на студії лісництва, а наступного року склав іспит. В 1944 Б.Шарко прийшов добровольцем до дивізії „Галичина", а в 1945 опинився в таборі для переміщених осіб на півдні Німеччини. В таборі разом з товаришами створив квартет співаків. А опинившись на волі, почав студіювати вокал у Ельзи Цайдлер, камерної співачки з Лейпцигу. Трохи згодом став навчатися в Мюнхенській консерваторії та правничо-економічній студії в Українському вільному університеті у Мюнхені. Баварська столиця відкрила для нього нові можливості. Саме тут Богдан Шарко познайомився з колишнім членом капели бандуристів ім. Тараса Шевченка Іваном Рябчуненком, в якого навчився грати на бандурі. Придбавши інструмент почав виступати як соліст-бандурист. Українські митці-емігранти збирались в той час в клубі „Катакомба", куди приходили представники різних жанрів мистецтва. Тут кожен хто мав обдарування міг принести і показати щось своє, нове. Розширивши і збагативши свій репертуар новими творами Богдан Шарко почав виступати як соліст-бандурист в усіх поселеннях українців в Західній Німеччині. В 1961 в Шварцвальді (Південно-Західна Німеччина) на міжнародному форумі музикантів він здобув почесну грамоту. Далі були успішні виступи в кількох містах Франції, творчі концерти в Бельгії, Люксембурзі, Голландії, Австрії, Великобританії. Виступав у Римі на відкритті Українського Католицького університету, куди його було запрошено Блаженнійшим Патріархом Йосифом. Показовим був його спільний концерт з піаністкою Патрицією К'ю, англійкою із Мюнхена. На цьому концерті вони виконували твори Генделя, Шуберта, Коендорфа та інших відомих композитор. В другій частині концерту звучали виключно твори українських композиторів та українські народні пісні. Є в бандуриста Богдана Шарка записи на платівках „Пісні при бандурі" та „Українські релігійні пісні", записані в супроводі бандури і органа. Часто виступав Шарко і як співак, соліст різних хорів. Зокрема в церквах та на різних святкових концертах. Чудово звучали у виконанні Шарка кант „Про Почаївську Богоматір", молитва з опери „Запорожець за Дунаєм", Великодній світилен „Плотію уснув" та інші твори. Працюючи економістом в університетській клініці Б.Шарко, виступав як бандурист, плідно працював в різних організаціях, таких як „Український християнський рух", „Товариство за патріархальний устрій УГКЦ", Братство колишніх вояків дивізії УНА в Німеччині та інших. Упродовж десятиліття він був європейським представником і дописувачем фахового музичного квартальника „Вісті"

(Нью-Йорк). А праця музичного критика та довголітнього члена управи німецько-українського товариства дозволила йому стати головним упорядником видання „На громадській ниві: з діяльності Центрального представництва української еміграції в Німеччині (1968-1987)". З приходом незалежності України у Б.Шарка з'явилася можливість розширити зв'язки з культурними та громадськими організаціями та представниками мистецької еліти в Україні. Зокрема, він підтримує контакти з бандуристкою, кандидатом мистецтвознавства доц. Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника Віолеттою Дутчак, доцентом кафедри музикознавства та фортепіано Дрогобицького Педуніверситету ім. Івана Франка Уляною Молчко, багатьма бандуристами зі Львова. Ветеран кобзарського мистецтва часто буває в редакції Мюнхенського часопису „Християнський голос", є своєрідним дорадником часопису, а колись заступав навіть його головного редактора. Кобзарі і бандуристи України, гастролюючи в Європі, часто відвідують Богдана Шарка, користуються його гостинністю та добрими порадами, бо він став представником українського кобзарського мистецтва в Німеччині.

Літ.: Бучинський о.Михайло. Граючи на найбільш народному інструменті Богдан Шарко торкається потаємних струн української душі // Часопис „Жива Вода", газ. Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ, №12 (167) від 12.12.2008. – С.7, 15.

ШАТАН Віктор Єфремович (28.10.1930) – член Національної Спілки Кобзарів України, Сумська обл..

ШАТКІВСЬКА (Долгова) Леся Анатоліївна (3.10.1983, м.Дніпропетровськ) – бандуристка. У 2002 закінчила Дніпропетровське музучилище, у 2005 – РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.104.

ШАЩЕНКО Олена Вікторівна (17.02.1986, Краснодар, РФ) – бандуристка, співачка – альт. Учениця по грі на бандурі Лариси Вікторівни Ціхоцької. Виступає в Кубанському квартеті „Мрія" разом з бандуристками К.О.Анісоглянц, А.О.Тулуповою та О.Р.Ціхоцькою. В 2006 стала лауреатом (третя премія) Другого міжнародного фестивалю ім. Г.Китастого в Києві.

ШВАЙДАК Зеновія Євгенівна (2.07.1962, м. Володимир-Волинський Волинської обл.) – бандуристка, педагог. У 1978 – закінчила Володимир-Волинську ДМШ, у 1982 – Луцьке музучилище, у 1987 – Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєської. З того ж року – викладач музики у Володимир-Волинському педучилищі. Живе і працює в Білорусі. Проводить активну діяльність у напрямі розвитку кобзарського мистецтва.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.104.

ШВЕД (Дейнека) Марія Степанівна (13.04. 1951, м.Ходорів Львівської обл.) – бандуристка, український педагог, кандидат педагогічних наук (1997 р.), доцент (1998 р.), доктор філософії Phd (2006 р.). У 1968 закінчила Новороздольську СШ на Львівщині. З 1962 була учасницею дитячої капели бандуристів „Струмок" Новороздольського ПК під керівництвом Богдана та Романа Жеплинських. Атмосфера високої духовності, щирого патріотизму, любові до рідної землі і народу, пошани до національних традицій, професіоналізму і любові до української пісні і культури взагалі, яка панувала у цій бандуристській спільноті мала великий вплив на формування особистості Марії. Закінчила географічний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка (1973 р.). З 1973 р. по 1982 р. – вчитель географії в середніх школах Львівщини. У 1982 – 1988 рр. працювала заступником голови Львівської обласної Ради Педагогічного товариства УРСР. З 1988 р. працює на кафедрі педагогіки, веде лекційні курси „Педагогіка", "Основи педагогіки" для бакалаврів, „Педагогіка вищої школи", "Вища освіта і Болонський процес" для магістрів та спецкурс „Основи педагогічної антропології". Автор більше 90-ти наукових і науково-методичних праць, зокрема монографії „Екологічна едукація за кордоном і в Україні" (Львів, 1997 р.) та науково-методичних посібників, керує роботою аспірантів і пошукувачів, виступає опонентом на захисті кандидатських дисертацій. Громадська діяльність: Голова Львівської організації Всеукраїнського Педагогічного товариства імені Григорія Ващенка (1999-2001 рр.); Сенатор Львівської Богословської Академії (1999-2000 рр.), член обласної Комісії з питань християнської етики (з 1997 р.), член Львівського крайового товариства „Рідна школа" (з 1996 р.), член Українського Богословського Наукового Товариства (з 2001 р.), член координаційної комісії КААД (Католицька Міжнародна Академічна Організація, з 2001 р.), член редакційної колегії Вісника Львівського університету (серія педагогічна, 2003-2008 рр.), член Вченої Ради Українського Католицького Університету (з 2003 р.), член Комісії щодо підготовки концепції факультативних курсів з етики віри, релігієзнавства, інших морально-етичних курсів Міністерства освіти і науки України (з 2005 р.), керівник науково-методичного семінару кафедри педагогіки (2002-2006 рр.), голова профспілкової групи кафедри педагогіки (2001-2007 рр.). Наукові стажування: м. Варшава, 1993 р. (Варшавський

Швайдак Зеновія Євгенівна

Швед (Дейнека) Марія Степанівна

Швидкий Анатолій Іванович

університет); м. Рим, 2000 р. (Університет "Sapienca"); м. Краків, 2004 р. (Ягелонський університет); м. Рим, 2005 р. (Селезіанський університет); м. Базель, 2007 р. (Університет в м. Базель та м. Люцерн) та пройшла підготовку з підвищення кваліфікації за напрямком „Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації" (Київ, 2002 р.). Підготувала і брала участь в реалізації індивідуальних соціальних наукових грантів: 1) „Місія соціального педагога та особливості його професійної діяльності: швейцарський досвід" (м.Базель, м. Хасліберг, м.Люцерн, м. Берн – 2007 р., Швейцарія); 2) Проект Психолого-педагогічної порадні (м.Львів, Україна, м.Оломоуц, Чехія – 2007-2008 рр.). З 2005 р. – завідувач кафедри педагогіки Українського Католицького Університету. Активно співпрацює з різними культурно-освітніми та громадськими організаціями і товариствами. Разом з сестрою Христиною організовує виступи кобзарів-бандуристів, а також читання лекцій з історії кобзарства кобзарознавця Б.М.Жеплинського.

Літ.: Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами – С. 225 і фото С.226.

Шевченко Василь Кузьмович

ШВИДКИЙ Анатолій Іванович (4.08.1948, с.Павлів Золотоніського р-ну Полтавської обл.) – бандурист, інженер, механік. Народився в співучій музичній родині (по лінії матері), тому співав з дитячого віку. Одержавши вищу освіту працював у Рівному, Здолбунові, Запоріжжі, а згодом інженером-конструктором на Золотоніському ремонтно-механічному заводі. З бандурним мистецтвом познайомився вперше побувавши на концертних виступах заводської капели бандуристів, якою тоді керував Надтогій. Реставрував бандури для цієї капели. Грати на бандурі вчився у Савченко Лариси Андріївни, яка вчила грати свого батька Савченка Андрія Свиридовича, а згодом і синів Анатолія Швидкого. Анатолій Швидкий співав у заводському хорі (голос бас), виступав на святкових урочистостях як бандурист, а також на оглядах художньої самодіяльності. Грає на бандурі і дочка Анатолія Швидкого. В репертуарі переважають укр. нар. пісні, а також твори на слова Т.Г.Шевченка. В молодості успішно займався спортом – гирьовий спорт. Добре малює; його картини – морські пейзажі експонувались на другому Всесоюзному фестивалі народної творчості.

Літ.: Лист Швидкого А. до Жеплинського Б. від 27.02.1991; Власенко Н. Виставка робіт металістів. // газ. Прапор Леніна від 20.05.1986. м.Золотоноша Черкаської обл.

ШЕВЦІВ (Скальська) Галина – див. Скальська Галина.

ШЕВЦОВА Марина – бандуристка, педагог. Викладач класу бандури Миколаївського музичного училища.

Літ.: Бандура, №43-44, січень-квітень, 1993. – С.14, фото

ШЕВЧЕНКО Анастасія (близько 1914, Баришівці на Київщині) – бандуристка. Грати на бандурі навчилась у Баришівських кобзарів. Грала в Баришівському ансамблі бандуристів, яким керував А.Гапон. В 1930 – х роках мандрувала з бандуристами М.Кашубою та О.Онищенко. Згодом працювала в Полтавській філармонії. В 1943 одружилась з бандуристом А.Котьком і почала виступати разом з ним. В репертуарі народні пісні.

Літ.: Вовк Д., лист до Жеплинського Б. від 28.07.1970.

ШЕВЧЕНКО Василь Кузьмович (1882, станиця Пашківська Краснодарського краю – ?) – бандурист. Батько його був вчителем. В 1902 навчався в Московському училищі живопису, різьби і архітектури у художників Васнецова, Перова і Коровіна. В 1905 поступив до музично-драматичного училища в Москві в оперний клас проф.Корсі. Ще в дитинстві прислухався до кобзарів-бандуристів. Навчаючись в Москві побачив стару бандуру, купив її і навчився на ній грати. Коли в 1903 на концерті він заспівав старовинну українську думу в супроводі бандури, слухачі влаштували йому овацію. З того часу бандура стала його улюбленим інструментом. Починаючи з 1903 декілька разів приїжджав на Україну в Катеринославську і Полтавську губернії і на Кубань, де записував українські думи та історичні пісні. В 1913 була видана перша частина, а в 1914 друга і третя частина „Школи гри на бандурі", яку склав В. Шевченко. Успіх був надзвичайний. Друкувалась вона в друкарні В.Гросе в Москві. Дві останні частини (віртуозний відділ) так і не вдалось опублікувати). Рукописи цих частин зараз зберігаються в музеї ім. Глінки в Москві. Крім „Школи гри на бандурі" В.Шевченко залишив велику кількість обробок для бандури українських дум та історичних пісень. Написав ряд власних творів на слова Т.Шевченка, зокрема: „І досі сниться", „Садок вишневий", „Думи мої, думи мої". З інструментальних творів цікаво був оброблений „Запорізький гайдук" (музична картинка). Крім цього написав музичну картину „Похід запорожців", „Колискову", романс „Айстри", сонату для скрипки в супроводі бандури та інші твори. В 1911 Шевченко організував ансамбль бандуристів у складі 12 чоловік при українському гуртку „Кобзар", який на протязі декількох років успішно виступав перед московською публікою. Разом з М.Ю.Пятницьким В.К.Шевченко брав безпосередню участь в організації Ансамблю народної пісні, зго-

дом хору селян, в концертах якого завжди виступав як бандурист і лірник. Фірма „Роберт Ленц" зробила велику кількість записів на грамофонні пластини українських та російських народних пісень у виконанні В.Шевченка, зокрема: „Мала нічка Петрівочка", „Та туман яром", „Ой знати, знати" та ряд ансамблів. В.К.Шевченко був знайомим з багатьма визначними людьми культури і мистецтва, а саме О.Толстим, А.В.Неждановою, Л.І.Собіновим, Ф.І. Шаляпіном, М.В.Лисенком. Визначний московський скульптор В.Пузіна виліпила бюст В.К.Шевченка, як видатного бандуриста. Цей бюст знаходиться в музеї ім. Глінки в Москві, а народний художник СРСР А.Яр-Кравченко написав його портрет з бандурою. В 1919 народний комісаріат освіти направив його на Україну, де до 1923 він працював на посаді вчителя співів, малювання та ручної праці в с. Кровопилівці. Там Шевченко організував укр. театр за участю викладачів школи і передової сільської молоді. В 1926-1929 багато разів виступав по радіо радіостанції ім. Комінтерна як співак-бандурист, пропагуючи творчість Т.Г.Шевченка та українські народні пісні. В останні роки життя був персональним пенсіонером, проживав в Москві.

Літ.: Хоткевич, 1928, № 10,11; Фонди Державного Центрального музею музичної культури ім. В. І.Глінки, ф.123, інв. №324, ф. 966, інв. №1877 і 1873; Юбилейные торжества в пам'ять Н.И.Костомарова, ИВ, 1911, июль; Омельченко А.Ф. Видатний український бандурист Василь Кузьмич Шевченко (рукопис).

ШЕВЧЕНКО Еміліян Адамович (XIX ст.) – лірник, родився в Білій Церкві Васильківського уїзду Київської губернії, учитель лірників Андрія Корнієнка і Миколи Пустовитенка з с. Яблунівка Васильківського пов. Київської губ. Вчились біля 1875 -1878 р.

Літ.: Киевская старина. 1895, №9; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп. 1, о.з.192/3.

ШЕВЧЕНКО Єлизавета Степанівна – бандуристка, вчилась у О.С.Корнієвського.

Літ.: Лист Корнієвського О.С. до Жеплинського Б. від 10.11.1971; Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 23.02.1972.

ШЕВЧЕНКО Кіндрат Петрович (1890, с.Пашківка нині Макарівського р-ну Київської обл. – 1957, м.Київ) – бандурист. П'ятнадцятирічним юнаком, незважаючи на заборону батьків, вступив до циркової трупи, яка їздила по Україні, виступав як акробат та ілюзіоніст. Вмів грати на балалайці і цитрі. У 1921 разом з дружиною був включений до концертної групи, в якій був бандурист М.Кашуба. Група концертувала по Київщині на користь фонду допомоги голодуючим. Від Кашуби Шевченко й перейняв кобзарське мистецтво. Першу бандуру зробив собі із цитри, приладнавши ручку з басами і змінивши струни. Потім самостійно виготовив бандуру для дружини, дочки і сина. Грати на бандурі почала вчитись і дружина Кіндрата Петровича – Агрипина Омелянівна, а також дочка Марія і син Юрій. Згодом вони виступали сімейним ансамблем бандуристів, який проіснував до 1940 і користувався успіхом. У 1941 Агрипина Омелянівна захворіла, дочка Марія вийшла заміж, а син Юрій пішов до лав Червоної Армії і загинув на фронті в перші дні війни. З того часу Кіндрат Петрович виступав сам, мандруючи по Київщині та західних областях України. Виступи його завжди були успішними. Похований у рідній Пашківці.

Шевченко Кіндрат Петрович

ШЕВЧЕНКО Марія Кіндратівна (22.03.1911, м.Київ) – бандуристка. Народилася в сім'ї циркового артиста, а згодом бандуриста. З дитячих років вчилася танцям, згодом разом з батьком стала виступати в цирку. В 1921 почала вчитись грати на бандурі у відомого тоді бандуриста М.Кашуби, який разом з сім'єю Шевченків їздив по Київщині. Вже в 1928 почала разом з батьком виступати в концертних програмах як бандуристка. В 1931 відомий майстер бандур Корнієвський виготовив на замовлення Марії Шевченко чудовий інструмент, з яким вона не розлучалася. До 1940 виступала в складі сімейного квартету (разом з батьком, мамою та братом), з яким об'їздила Україну, Кубань, Крим, Середню Азію. В 1941 одружилася з бандуристом М.І.Явдоченком і з цього часу виступала з ним в Омську, Читі, Іркутську, Владивостоку, Хабаровську. Обслуговувала військові шпиталі в Омську, Томську, Новосибірську, де виступила в 597 концертах, за що була нагороджена спеціальною грамотою та медаллю „За трудову доблесть" та „За перемогу над Німеччиною". Після війни разом з чоловіком працювала на цілинних землях, нагороджена медаллю „За освоєння цілинних земель". З 1953 працювала в Челябінській філармонії як бандуристка. З 1967 на пенсії. Проживала разом з мужем в м. Челябінську, де допомагала йому в керівництві ансамблем бандуристів при Палаці культури тракторного заводу.

Шевченко Марта Онуфріївна

ШЕВЧЕНКО Марта Онуфріївна (Кузьменко) (4.11.1944, м.Коломия) – бандуристка, педагог, керівник капел бандуристів, заслужений працівник культури України (1998), член Національної Спілки Кобзарів України, м.Івано-Франківськ. Народилася в сім'ї священика. В 1945 переїхала до м.Івано-Франківська в зв'язку з направленням батька на парафію. Тут в 1961 закінчила середню школу і одночасно музичну школу по класу фортепіано. В 1961-66 навчалась в Івано-Франківському музичному училищі ім. Дениса Січинського по класу бандури. З 1963

Шевченко Роман

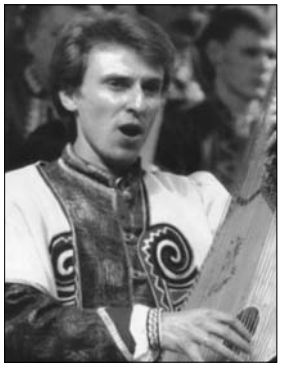

Шевченко Руслан Юрійович

Шевченко Тарас Григорович (фрагмент картини К.О.Трутовського "Кобзар над Дніпром" (1873))

працювала в дитячому садочку на посаді музичного керівника паралельно з навчанням. Після закінчення музичного училища працювала на посаді акомпаніатора та викладача по класу бандури (по сумісництву), на кафедрі музики в Івано-Франківському педагогічному інституті ім. В.Стефаника. В цьому закладі в 1972 закінчила (заочно) музично-педагогічний факультет. В 1971-1972 працювала в м. Бурштин керівником ансамблю бандуристів Палацу культури „Прометей" Бурштинської ДРЕС. Згодом в м.Інта (Комі АССР) – хормейстером будинку культури шахти „Западная", вихователем ПТУ №13 та вчителем позакласної роботи СШ №3. З 1975 по 1999 – викладач по класу бандури ДМШ №2 м. Івано-Франківська та погодинно працювала в Інституті культури Прикарпатського університету ім.В.Стефаника по класу бандури. З 2005 перейшла на посаду доцента кафедри мистецьких дисциплін педагогічного інституту Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника. Як заслужений працівник культури України (1998) захистила свої науково-методичні посібники, методичні рекомендації, наукові публікації в наукових журналах, виступах на конференціях за що отримала атестат доцента (Київ, 2005). Творчий шлях розпочала з 1966. З 1966 по 1971 – керівник ансамблю бандуристів педагогічного інституту ім. В.Стефаника. Нагороджена дипломом І ступеня на конкурсі художньої самодіяльності ВНЗ України в м.Києві. В 1972-1974 – художній керівник хору „Діпроміст" м.Івано-Франківська. В 1975-1977 – художній керівник хору проектно-конструкторського технологічного інституту м. Івано-Франківська. В 1977 організувала і була керівником відомого на Прикарпатті тріо „Срібний передзвін". Цей колектив виступав на багатьох сценах України та за її межами, зокрема: м.Новгород, м.Київ, м.Москва, в Румунії, Чехословаччині, Югославії, Англії, Канаді. Тріо нагороджене Дипломами і медалями фестивалю Придунайських земель в Югославії (1981). Особисто як керівник була нагороджена двома медалями Лауреата Всесоюзного фестивалю народної творчості. З 1999 по сьогодні працює керівником народної аматорської капели бандуристів Центрального Народного дому м.Івано-Франківськ. За високі творчі здобутки в роботі колектив неодноразово нагороджувався грамотами та подяками обласної та міської держадміністрацій. Капела бандуристів є лауреатом обласного фестивалю, присвяченого 190-й річниці від дня народження Т.Г.Шевченка, лауреатом та володарем Диплому Вищого ступеня IV Всеукраїнського фестивалю „Дзвени бандуро" (м.Дніпропетровськ, 1999), отримала Диплом переможця X міжнародного фестивалю фольклору (м.Стрегом Польща, 2001). На X міжнародному фольклорному фестивалі „Коломийка-2002" колектив одержав Диплом лауреата I ступеня (Коломия, 2002), став дипломантом обласного фестивалю оркестрів народних інструментів „Кобзареві струни" (м.Рожнятів, 2003). Нагороджена капела Дипломом лауреата XI Всеукраїнського фестивалю кобзарського мистецтва „Дзвени, бандуро" (Ялта, 2006), Дипломом II ступеня міжнародного фестивалю „Дзвени, бандуро" (Дніпропетровськ, 2008), Дипломом VI фестивалю кобзарського мистецтва ім. Ю.Сінгалевича (Львів, 2008). В 2005 капела бандуристів отримала статус муніципальної. За особисті заслуги п.М.Шевченко була нагороджена Знаком ВЦСНС за досягнення в самодіяльному мистецтві (1985), медаллю „Ветеран праці" (1987), занесена на міську дошку пошани (1988), нагороджена Почесною грамотою Президії Верховної Ради України (1988). В 1998 було присвоєно почесне звання „Заслужений працівник культури України".

Тв.: Шевченко М.О. Методика роботи з ансамблем бандуристів. – Івано-Франківськ: Плай, 2003. - 56 с.; Шевченко М.О. Задзвенімо разом браття. Збірник творів для капели бандуристів. – Івано-Франківськ: Плай, 2004. – 171 с.; Шевченко М.О. Методично-організаційна робота з гуртком (ансамблем) бандуристів у загальноосвітній школі. - Івано-Франківськ: Плай. 2008, – 28 с.; Шевченко М.О. З історії бандурного мистецтва на Прикарпатті. / Збірка наукових статей за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції „Бандурне мистецтво XX століття: тенденції та перспективи розвитку". Київ, 2006; Шевченко М.О. Специфіка роботи з мішаною капелою бандуристів. / Проблеми педагогіки мистецтва. Серія: кобзарське мистецтво. – Ялта: РВНЗ Кримський гуманітарний університет, 2007, – Вип.2.– С.132-142. Шевченко М.О. Шевченкіана в в репертуарі муніципальної капели бандуристів м.Івано-Франківська.// Тарас Шевченко і кобзарство. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 14.016 квітня 2010 р. – Львів, 2010. – С.138-144.

Літ.: Дутчак В.Г. Дзвеніть могутньо, святі бандури. До 4-річчя Івано-Франківської муніципальної капели бандуристів./ Дутчак В.Г., Жовнірович С.Я., Шевченко М. О. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2009. –148с.

ШЕВЧЕНКО Олександр Іванович – бандурист із Бахмача. Учень О.С.Корнієвського.

Літ: Корнієвський О.С., лист до Б.Жеплинського від 10.11.1971; Полотай М., лист до Б. Жеплинського від 23.02.1972

ШЕВЧЕНКО Олексій Олексійович (1902 – ?)

– бандурист. Працівник системи Київського трамваю. З 1925 грав на бандурі. Вчився грати і вдосконалював кобзарське мистецтво у бандуристів Першої капели бандуристів Б.Данилевського, Ю.Барташевського, Г.Копана, Г.Андрійчика та інших. В 1933 виступав у складі капели. Але згодом внаслідок хвороби втратив слух і деякий час був позбавлений можливості грати. В 1959 після проведеної операції О.О.Шевченко знову почав грати на бандурі. Жив в Києві. Бандури не кидав.

ШЕВЧЕНКО Роман – бандурист, учасник Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. К.,2008. - С.75.

ШЕВЧЕНКО Руслан Юрійович – бандурист, соліст Національної заслуженої капели бандуристів України ім.Г.Майбороди,член Національної Спілки Кобзарів України, м. Київ.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. К. ,2008. – С.75.

ШЕВЧЕНКО Тарас Григорович (25.02.(9.03) 1814, с. Моринці тепер Черкаської обл. – 26.02. (10.03)1861, м.Петербург, перепохований 10(22)05.1861 на Чернечій Горі поблизу Канева тепер Черкаської обл.) – поет (літературний псевдонім – Кобзар-Дармограй), художник, вмів грати на бандурі, шанувальник кобзарства. Т.Шевченку в Петербурзі подарували бандуру і торбан. Торбан (панська бандура) Т.Шевченка зберігається в Роменському музеї до наших днів. І тепер після реставрації цього інструменту (реставратор О.Й.Шльончик) в ювілейні дні доручають виконувати на ньому твори поета найвизначнішим сучасним кобзарям–бандуристам. За життя Ш. його твори під назвою „Кобзар" виходили 1840, 1844 та 1860. Поет дав високу оцінку кобзарським думам. Ш. знав кобзаря О.Вересая й надіслав йому примірник „Кобзаря" (СПб.,1860) з дарчим написом. В творчості Шевченка-художника присутні образи кобзарів. Образи кобзаря відтворені Шевченком олівцем в рисунку „Козацький бенкет" (1838), ілюстрації до поеми „Сліпий" (1843, сепія). Епізодичні зображення кобзаря знаходяться на рисунках „Дві дівчини" (туш, перо, 1858), де кобзар під деревом, а також „Дари в Чигирині 1649" (туш, 1844), де на стіні висить картина з зображенням кобзаря. Кобзар бандурист зображений і на ескізі „Селянин слухає бандуриста" (1846) та інші. Ще за життя Ш. його поезії були відомі кобзарям і поширювалися в народі, але більшої слави набули вже після смерті поета. Починаючи з останньої чверті XIX ст. до кобзарського репертуару входять „Заповіт", „Реве та стогне Дніпро широкий", „Зоре моя вечірняя" (уривок з поеми „Княжна") та багато інших. Пізніше кобзарі самі створюють мелодії на слова Ш. та свої пісні про нього: „Зійшов місяць, зійшов ясний", „На високій дуже кручі" (слова і музика І.Кучугури-Кучеренка). Кобзарі Є. Мовчан, Є. Адамцевич, Г. Ільченко, Ф. Кушнерик, П. Гузь, П.Кулик, О.Маркевич та інші виконували свої пісні на слова Т.Шевченка та пісні про нього. П.Носач присвятив йому „Думу про великого Кобзаря". На відзначення 100-річчя з дня виходу в світ Ш. „Кобзаря" Є. Мовчан, П.Носач, І.Іванченко, Ф. Кушнерик і В. Перепелюк склали поему „Слава Кобзареві" з 9 пісень. Майстри бандур О.Корнієвський, В.Герасименко та І. Скляр прикрашали зображеннями поета свої інструменти. Визначні кобзарі України Є. Мовчан, Н.Прудкий та інші заповідали свої інструменти музеєві Т.Шевченка на Чернечій Горі, де вони й зберігаються. Капела бандуристів „Дністер" Роздольського сірчаного комбінату відлила із сірки барельєф Т.Шевченка і подарувала його в 1968 р. музею в Каневі. Майже всі сучасні капели та ансамблі бандуристів мають у своєму репертуарі твори на слова Т.Шевченка і виконують їх під час Шевченківських святкувань. В 1991 р. було здійснено похід-реквієм із Петербурга до Канева „Останнім шляхом Кобзаря", присвячений 130-річчю перепоховання Т.Шевченка. У цьому поході, серед інших, брали активну участь кобзарі – бандуристи Б.П.Островський, В.Жданків, тріо бандуристів „Червона калина" зі Львова в складі М.Сорока, М.Салагай, Н.Шишак. Тема „Шевченко і кобзарство" простежується також у численних творах митців-художників у різних видах зображального мистецтва, зокрема, в екслібрисах, а також на поштових марках, грошових банкнотах (сто гривнева купюра), монетах і медалях. У Львові 14-16 квітня 2010 р. відбулася міжнародна науково-практична конференція „Тарас Шевченко і кобзарство", на якій було глибоко проаналізовано зв'язок Т.Шевченка з кобзарством.

Літ.: Дзима В. Кобзарі на Тарасовій Горі. // Матеріали міжнародної науково-практичної „Тарас Шевченко і кобзарство". – Львів, 2010. – С. 121–127; Жеплинський Б. Кобзарство і Т.Шевченко. // Кобзарськими стежинами. – С.243-247; Жеплинський Б. Т.Г.Шевченко і кобзарство в минулому і сучасності. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції „Тарас Шевченко і кобзарство". – Львів, 2010. – С. 148- 150; Ковальчук Д.Б. Участь кобзарів та бандуристів Львова у Шевченківських концертах. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції „Тарас Шевченко і кобзарство". – Львів, 2010. – С. 150 – 153; Шевченко М.О. Шевченкіана в репертуарі муніципальної капели бандуристів м. Івано-Франківська. Матеріали міжнародної

Шевчук Ірина В'ячеславівна

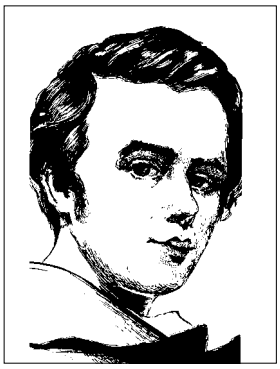

Шевченко Тарас Григорович

Шевчук-Юганець (Лисик) Ірина Василівна

Шеліванова Лариса В'ячеславівна

Шемет Пантелеймон Петрович

Шенгера Ярослава Теодорівна

науково-практичної конференції „Тарас Шевченко і кобзарство". – С. 138 – 144; Останнім шляхом Кобзаря – К., „Український літопис",1994.

ШЕВЧЕНКО Федот – кобзар з Ядут. „Сообщил А.В.Маркович 1856, октября 22".

Літ.: ІМФЕ, Фонд Бєлозерського; ЦДІА, Львів, Ф. 3-6 / 376 „О кобзарях и список кобзарей".

ШЕВЧЕНКО Юрій Кіндратович (3.08.1921, с.Пашківка Макарівського р-ну Київської обл. – 1941, м.Ломжа) – бандурист. Мав гарний голос і великі музичні здібності. Вже 10-річним хлопцем чудово грав на бандурі і виступав в родинному ансамблі Шевченків (батько Кіндрат Петрович, мати Агрипина Омелянівна, дочка Марія Кіндратівна та син Юрій), а також як соліст. Вмів грати на цитрі, балалайці, гітарі, мандоліні та інших інструментах. До 1940 їздив у складі родинного ансамблю з концертами по Радянському Союзі. В 1940 був призваний до Радянської Армії. Служив у м.Ломжі, де загинув в 1941 захищаючи батьківщину від німецько-фашистських загарбників.

ШЕВЧУК Володимир – бандурист, грав у Київській капелі, учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст..

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ШЕВЧУК Ірина В'ячеславівна (24.05.1967, м.Рівне) - бандуристка, педагог, виконавець. У 1982 закінчила Клеванську ДМШ, у 1985 – Дубенське культосвітнє училище, у 1990 – Рівненський інститут культури (клас старшого викладача З.А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури у Шубківській, а з 1992 – у Клеванській ДМШ, з 2006 – в школі кобзарства Рівненського обласного ліцею. Учасниця дуету, тріо та ансамблю бандуристів. Її учениця Віра Коверчик – навчається у Дубенському училищі культури.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.104-105.

ШЕВЧУК (Приходьмо) Костянтин Демидович (1906, с.Урвенка Здолбунівського р-ну Рівненської обл.) – бандурист. Добре грав на бандурі. Сам виготовляв музичні інструменти на замовлення: бандури, арфи, ремонтував піаніно. Бандури його роботи зберігаються до сьогодні в с. Копитове Здолбунівського р-ну. В репертуарі кобзаря переважали українські історичні, ліричні, побутові народні пісні.

ШЕВЧУК-ЮГАНЕЦЬ (Лисик) Ірина Василівна (6.09.1984, м.Рівне) – бандуристка, виконавець. У 1999 закінчила Рівненську ДМШ №1 ім. М. В. Лисенка (клас викладача Л.В. Фусик), у 2003 – з відзнакою Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської), у 2006 – РДГУ (клас викладача Г.М.Топоровської). Лауреат вузівського конкурсу виконавців на народних інструментах (Рівне, 2005). Учасниця концерту, присвяченого 95-річчю від дня народження Г.Китастого (Рівне, органна зала, 2002), II та III творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Палац „Україна", 2001, 2003). З 2006 працює викладачем бандури в кобзарській школі Рівненського обласного ліцею.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.104.

ШЕЙКО – кобзар, побратим А.З.Парфиненка, вітав Парфиненка на його 70-річному ювілеї в харківському клубі письменників.

Літ.: О.Ющенко, 2007, – С.160.

ШЕЛЕСТ Іван (близько 1908 на Дніпропетровщині –?) – бандурист. В 1930 навчаючись в Дніпропетровському музично-драматичному інституті дуже майстерно виконував в супроводі бандури українські народні пісні. Мав гарний голос і добре володів інструментом.

ШЕЛІВАНОВА Лариса В'ячеславівна (18.04. 1947, с. Нетішин Шепетівського р-ну Хмельницької обл.) – бандуристка, педагог. У 1962 закінчила Нетішинську восьмирічну школу, у 1967 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року працювала викладачем бандури у Здолбунівській ДМШ. Як дружина військового виступала за кордоном у військових частинах. Подальших відомостей немає.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.105.

ШЕМЕТ Пантелеймон Петрович (25.07.1905, станицяя Канівська, Кубань – 28.05.1984, м.Київ) – визначний кубанський бандурист, учасник капел і ансамблів бандуристів. Закінчив три класи Канівського Вищого початкового училища. Рано втратив рідну матір. Ще хлопчиком співав в церковному хорі (регентів Сидоренка, далі Г.Я.Титовича), у світському хорі С.С.Жарка. Першим вчителем гри на бандурі був у нього Семен Семенович Лазаренко. Далі грав і співав в станичній капелі бандуристів), з якою об'їздив Канівський район. В 1932 гнаний голодом П.П.Шемет завербувався на Далекий Схід, де виступав і як соліст-бандурист і в складі різних ансамблів, зокрема у Владивостоку, Хабаровську, Комсомольську-на-Амурі, острові Сахалін. В квітні 1942 Шемет був мобілізований до армії і відправлений на фронт. В перервах між боями грав на фронті на бандурі бійцям. Згодом П.Шемет був включений в ансамбль, який обслуговував бійців на фронтах, а також у визволених містах. Ансамбль пройшов не тільки дорогами Радянського Союзу, але і Польщі, Чехословаччини, Австрії, Румунії, Угорщини, Німеччнини. В 1945 Шемет був демобілізований (нагороджений 7 медалями), переїхав в Київ, почав працювати в Республіканському радіокомітеті, працював також в Державній капелі бандуристів, державному нар. хорі. З 1965 пенсіонер.

Працював також в останні роки життя на Київській фабриці художніх виробів. Хворів на атеросклероз і помер, похований в Києві.

Літ: Нирко О.Ф. – С.282; Нирко О.Ф. Шемет Пантелеймон Петрович. Кобзарська біографія. // Бандура, №53-54, липень-жовтень, 1995, – С.11-17; Автобіографія Шемета П. від 12 листопада 1951 (рукопис – архів О.Ф.Нирка); Нирко О.Ф. Великий майстер і кобзар.// газ „Маяк" (Корюківка Чернігівської обл.) №35(6817) від 21 березня 1989, – С.3.

ШЕНГЕРА Ярослава Теодорівна (11.05.1947. с.Вишняки Золочівського р-ну Львівської обл.) – бандуристка, педагог. Закінчила Золочівську дитячу музичну школу, Львівське музучилище, у 1978 – Київський інститут культури (Рівненський культурно-освітній факультет, нині РДГУ), клас доцента З. А. Сингаєвської. Викладач бандури у Львівській ДМШ №3.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.105.

ШЕРЕМЕТ Іван (кін.70 рр. XIX ст., станиця Іракліївська – І пол. XX ст. ?) – кубанський бандурист, тенор, скрипаль Всеукраїнського музичного хору Кубанського визвольного війська (з 1911); підстаршина Кубанського козацького війська. Один з піонерів кобзарського відродження на Кубані. З бандурою познайомився 1904 на концерті кобзаря Михайла Кравченка, тоді ж і вирішив стати бандуристом. Бандуру опанував самотужки, згодом навчався у Другій кубанській кобзарській школі. Учень О.Обабка. Грав на бандурах катеринoградського майстра Д.Крикуна та корюківського майстра О.Корнієвського. Концертував як соліст, а також у складі тріо з К. та Н.Безщасними. Серед його репертуару такі пісні і думи: „Ой чого ж ти почорніло", „Ой Морозе-Морозенку, ти славний козаче", „Ой з-за гори, з-за лиману, кругом Січі Запорожжя москаль облашає", „Ти Кубань, ти наша Родіна" та ін. Після проголошення Законодавчою Радою самостійної Кубанської Народної Республіка – в лавах Кубанської армії. Загинув у совєтських концтаборах.

Літ.: Іванис В. Стежками життя. Т.1.- Новий Ульм. 1939.– С.72; Нирко О.Ф. – С.282, 298.

ШЕРУДА (Цибульська) Надія Петрівна (5.03. 1960, с.Болотківці Острозького р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, виконавець. У 1975 закінчила Здолбунівську ДМШ (клас викладача Г.Т.Климчук), у 1980 – Рівненське музучилище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури в Острожській ДМШ, у 1985 закінчила Рівненський інститут культури (нині РДГУ), клас старшого викладача З.А.Сингаєської. З того ж року викладач бандури, учасник тріо бандуристок, ансамблю народних інструментів, вокального ансамблю Кузнецовської ДМШ Рівненської області. Її учні: Наталія Пірішко, Оксана Чирук закінчили Рівненське музучилище.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.105.

ШЕСТОВ Володимир Федорович – кобзар з с. Добровілля Близнюківського р-ну Харківської області. Учасник наради кобзарів і лірників (прибув 15.04.1939) в Києві при Інституті укр. фольклору АН УРСР. За ним в час наради був закріплений науковий працівник Слободянюк М.В.

Літ.: ІМФЕ, Ф. 36-3 (325).

ШИЙКО Олег Миколайович – учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст., згодом Голова Міськради.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ШИКАЛЮК (Ношкалюк) Софія Дем'янівна (20.10.1944, с.Радянське Млинівського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка, педагог, керівник, співачка вокального тріо Рівненського державного педагогічного інституту. У 1966 закінчила Рівненське музучилище, у 1970 – музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ), клас викладача Р.Р.Забірової. Працювала старшим викладачем кафедри хорового диригування та постановки голосу, керівником капели бандуристів Рівненського державного педагогічного інституту. Нині на пенсії, проживає у м.Рівне.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.105-106.

ШИЛО Денис Григорович (1896, Зіньків Полтавської обл. – ?) – бандурист. Працював агрономом поблизу Харкова, там познайомився з Гнатом Хоткевичем, у якого й навчився грати на бандурі. Керував ансамблем бандуристів при машинотракторній станції, виступав як соліст-бандурист. Брав участь в оглядах художньої самодіяльності в Полтаві та Києві. В репертуарі бандуриста багато українських народних пісень: „Про Морозенка", „Про Супруна", „Про Каремелюка", пісень на слова Т.Г.Шевченка, жартівливих творів. Має власні обробки творів для бандури. Пенсіонер, жив в Зіньківі, займався озелененням рідного міста, розводив сади, вирощував квіти. У вільний час грав на бандурі.

Літ.: Галушко В. Яблуневий цвіт.// газ. „Зоря Полтавщини" від 23.11.1969.

ШИМКО – лірник з с. Мальченці Літинського повіту.

Літ.: Боржковський В. – Лирники. – Киевская старина, 1889, т.XXVI.

ШИНКАРУК Тимко – лірник із с.Хмелів Заліщицького повіту. Його знав лірник Яков Золотарський (Златарський) з с. Жижнолиці Бучацького повіту. Вчився разом з Золотарським (Златарським).

Літ.: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви,

Шеруда (Цибульська) Надія Петрівна

Шикалюк (Ношкалюк) Софія Дем'янівна

Шинтяпіна Інна

слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького „Етнографічний збірник" т.II, НТШ, 1896.

ШИНКАРУК Ярина – сучасна бандуристка і співачка із Житомирщини. Успішно виступає по укр. радіо.

Літ.: Радіомовлення, вересень, 2009.

ШИНТЯПІНА І.В. – рік народження 1967 – кандидат педагогічних наук, доцент РВНЗ «Кримський Гуманітарний Університет» (м. Ялта, АР Крим). Закінчила навчальні заклади: Ялтинське Педагогічне Училище – 1988 р. Самарський педагогічний інститут у 1992 р. З 2001 року – хормейстер народної самодіяльної капели бандуристок КГУ ім. С. Руданського (художній керівник О. Нирко (1926-2005). З вересня 2005 року (після смерті О.Ф. Нирка) стала художнім керівником та хормейстером капели ім. С. Руданського. Продовжує традиції, закладені багаторічною творчою працею О. Нирка з популяризації української народної пісні та української музики. Капела бере участь у численних Всеукраїнських та Міжнародних фестивалях, конкурсах, концертах.

Шишак Надія Іванівна

Шмигельська Оксана Іванівна

ШИШАК Надія Іванівна (12.01.1949, м. Ковель Волинської обл.) – бандуристка, заслужена артистка України, член Національної спілки кобзарів України, м.Львів.Після закінчення музичної школи в м.Ковелі в 1965 поступила на навчання до Луцького музичного училища по класу домри. В 1969 стала студенткою Львівської консерваторії (тепер Національна музична Академія) ім. М.В.Лисенка по класу домри. Вже в студентські роки зацікавилася бандурою і почала самостійно опановувати гру на бандурі, яку далі вдосконалювала в тріо „Червона калина" під кер. Марії Будник-Сороки. Вокалом займалася у Тамари Адамівни Поліщук. Співала в різних художніх колективах і хорах. Вже працюючи у Львівській музичній школі №5 в 1981 стала учасницею тріо бандуристок „Червона калина" (м.Львів) під керівництвом Марії Будник (Сороки). Протягом 20 років веде активну концертну діяльність за що одержала звання Заслужена артистка України, нагороджувалась грамотами та дипломами. Була учасницею в складі тріо бандуристів „Червона калина" походу-реквієму „Останнім шляхом Кобзаря".

Літ.: Ковальчук Д. Участь кобзарів та бандуристів Львова у Шевченківських концертах. // Тарас Шевченко та кобзарство: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 14-16 квітня 2010. – Львів, 2010. – С.150-154; Останнім шляхом Кобзаря. К., Мистецтво, 1990.

ШИЯН Хведір – із Опішні (мабуть лірник).

Літ: НТЕ, №3, 1963 Про Роздольського.

ШКАРАДЮК Оксана Володимирівна (28.02. 1977) – член Національної Спілки Кобзарів України, Волинь

ШКОВОРОДА Адам Антонович (кінець XIX ст., селища Шваць ке на Волині – 1939) – лірник. Ще в дитинстві втратив зір. Вже в 20 років став відомим на Волині лірником. Його творчість розвивалася в часи, коли західна Україна була під владою панської Польщі. У вересневі дні 1939 прийшла звістка про Возз'єднання. Шковорода разом з усім населенням готувався до урочистої зустрічі Червоної Армії. Він взяв ліру і наказав дружині вести його на майдан, хоч по вулицях ще гасали поліцаї. На майдані він заспівав патріотичну пісню, під час виконання якої на селище Шваць ке наскочила група поліцаїв-пілсудчиків. Вони відкрили вогонь по беззбройних людях. Було поранено і вбито багато місцевих жителів, серед них і лірника Адама Шковороду.

Літ.: Кирдан, Омельченко, 1980. – С. 67; „Волинь у піснях" упорядник І.Г. Федько, Львів, Каменяр, 1961.

ШЛЬОНЧИК Олександр Микитович (1921 р.н.) – майстер з виготовлення та реставрації бандур та інших музичних інструментів.

Літ.: В рокотанні риданні бандур. – С.356.

ШМИГЕЛЬСЬКА Оксана Іванівна (29.03. 1978, с.Маневичі Волинської обл.) – бандуристка. У 1998 закінчила Луцьке педучилище. Навчається в РДГУ (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.106.

ШМИГОЛЬ Гнат – лірник у Щербанях коло Полтави. Від нього В.Горленко в 1887 записав псальму „Ой хто в морі являється".

Літ.: Киевская старина, 1883, кн.3; ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з. 192/2.

ШМІД – бандурист. Нечуй-Левицький у своїх „Старосвітських батюшках" так описує Шмідта: змолоду він воював „за дурну Польщу, був ранений, якимось чудом видужав і поселився коло Богуслава, ставши бандуристом, бо вмів грати ще з дитинства. Знав багато псальмів дум і пісень, високо цінив своє звання народного рапсода; на латану свитину свою дивився як на священну ризу, а в кобзі своїй бачив гуслі царя Давида й самого себе вважав за людину, що має по шляхах і ярмарках возвищати людям слово правди. То був гордий, поважний дід".

Літ.: Хоткевич Г. Муз інструменти укр. народу. Харків, 2002. – С.120; Нечуй-Левицький І.М. Старосвітські батюшки.

ШМІЛО Іван Богданович (7.08.1981, (7.07. 1981) м.Новояворівськ Яворівського р-ну Львівської обл.) – бандурист, виконавець (баритон), член Національної Спілки Кобзарів України, Львівська обл. Закінчив Дрогобицьке музичне училище. Ім. В.Барвінського (в школі – В.С.Романець, О.П.Верещинський). Учасник концерту 14.01.2009 в Львівському Оперному театрі з нагоди 20-річчя товариства „Лемків-

щина" у Львові. В репертуарі українські народні пісні „Пливе човен", „Та орав мужик край дороги", „У сусіда хата біла", „Ой важу, я важу" М.Лисенка, „До українців" Т.Кукурудзи, „Ой, ти дівчино, з горіха зерня" А.Кос-Анатольського, інструментальні – К. Мяскова (концертні п'єси), Й. Баха „Прелюдії до фуги".

Літ.: В рокотання риданні бандур. – С.450.

ШОЛОХ – кобзар. Мав 11 дітей.

Літ.: ЦДІА,Львів, Ф. 688, оп.1,о.з.191/1.

ШОЛОХ Оксентій (А.) – лірник з Чернігівщини. Лірник Костюченко Г. за твердженням Б.Луговського згадував що Шолох А. співав думу „Про Коновченка".

Літ.: „Укр. нар. думи", т.1 корпусу, вступ К.Грушевської, ЛНУ, 1927, фото в збірнику.

ШПАК Олена Миколаївна (21.03.1983) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Камянець-Подільський.

ШРАМ (1899, селище Михайло Коцюбинськ Чернігівської обл. – ?). Змалку був поводирем у лірників. Знав кілька оригінальних цікавих пісень. Серед них „Під Жовтими водами", „Сватання Мороза" (записані М.Полотаєм 1946).

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 19.03.1970.

ШРАМКО А. Я. (1892–?) – лірник з с. Межиріччя Лебединського р-ну Сумської обл. Експедиція ІМФЕ в 1954 записала від нього твори (спів в супроводі бандури): „Про Саву Чалого" („Ой був в Січі старий козак") (Ф. 14-5/188) та його власний твір присвячений 37-й річниці Жовтня (Ф. 14-10/332).

Літ.: Фонди ІМФЕ, Ф. 14-5/18, Ф. 14-10/332.

ШТАНКЕВИЧ Микола – лірник з Королівки Біскупської. Його знав лірник Яков Золотарський (Златарський) з с.Жижнолиці Бучацького повіту. У 1885 Штанкевич Микола „був ще не визволеним, отже молодий".

Літ: Гнатюк В. Лірники. Лірницькі пісні, молитви, слова, звістки і т. інше про лірників повіту Бучацького „Етнографічний збірник" т.II, НТШ, 1896.

ШТЕПА Антон Гнатович (9.11.1903), с. Свиридівка Ніжинського о-ну). – лірник, народний умілець, заслужений художник України (1988), член Спілки художників України (1971), народний художник України (2003). Був одружений, мав дітей. Вирізнявся доброзичливістю. З ранніх років виявив неабиякий хист до майстрування. Батько вчив його грамоти і Антон у 9 років пішов до школи. У 16 років вже був гарним кравцем, ремонтував годинники, швейні машинки, виготовляв із монет обручки, у фотоапарат заглядав і у радіо. Сам добре грав на багатьох музичних інструментах і навчав приятелів. Далі почав сам виготовляти інструменти: скрипки, балалайки, мандоліни, контрабас, барабан, ліри. В 1926 сконсруював першу в селі функціональну модель парової машини. Почав займатися різьбою, вирізьбив кілька сюжетів до творів Т.Шевченка та його портрет, а також інші роботи. Згодом його твори поповнили музеї Чернігова, Канева, Києва, Ічні, Батурина, Качанівки. Штепу прийняли в спілку художників. Самотужки освоїв гру на лірі. І часто виступав граючи на лірі, скрипці, гармошці. Багато творів, як народний митець–різьбяр та художник, присвятив лірникам та кобзарям. Великий людинолюб та патріот України. 23 листопада 2003 в будинку ветеранів сцени в Києві відзначено 100-річний ювілей народного умільця, лірника, музики Антона Штепи. Про цікаве повне пригод прожите життя і творчість А.Штепи маємо багато публікацій в окремих виданнях (книгах) – понад 20, в часописах, газетах – біля 30, в журналах – біля 20, а також в 15 каталогах. Він вів щоденник і опублікував кілька своїх дописів в часописах.

Тв.: Штепа А. Про голодомор. // Зірка. – 1993, 8 жовтня. – С.1; Штепа А. На благо Вітчизни (Про передачу місячної пенсії в фонд миру). // Трудова Слава. – 1984. – 17 січня, – С.4; Штепа А. Мене вбивали серед білого дня… // Гарт. №16, 1995, 14 квітня. С.1.

Літ.: Нещасний щасливець. Спомини. – Роздуми. (100 літтю А.Штепи присвячується), К.:2005, Вид. Укр. центр нар. культури, „Музей І.Гончара", Фонд І.Гончара, ПП Верещинські.

ШТЕПА Валентина Іванівна (народилася в с.Городищі на Черкащині) Дружина кобзаря О.Коваля. Учасниця місцевої капели бандуристів з дня її заснування. В час німецько-фашистської окупації брала участь в підпільній антифашистській організації.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б. від 18.05.1969.

ШТОКАЛКО Зіновій Павлович (25.05.1920, с.Кальне Козівського р-ну Тернопільської обл. – 24.06.1968, Нью-Джерсі США біля Нью-Йорка) – бандурист - віртуоз і популяризатор кобзарського мистецтва, лікар. В 1918 батько - священик в Києві дістав для нього бандуру. Перші уроки гри на бандурі брав у бандуриста Б.Клевчуцького, а після вступу на навчання у Львові продовжував вчитися в бандуриста Юрія Сінгалевича. Набув високої техніки гри. Виступав в складі тріо: Федір Якимець (I тенор), Юрій Сінгалевич (II тенор), Зіновій Штокалко (бас), а також в складі Волинської групи бандуристів разом із К.Місевичем, Д.Гонтою, Д.Щербиною. Виступав і в складі капели бандуристів, яку заснував Юрій Сінгалевич. В складі ансамблів та капели брав участь у щорічних концертах присвячених Т.Г.Шевченку. Студії лікарські починав у Львові, а закінчив 1950 в Мюнхені (Німеччина). В Німеччині виступав в складі тріо бандуристів С.Малюца, В.Юркевич, З.Штокалко. Серед інших виконували пісні на слова Т.Шевченка та повстанські пісні.

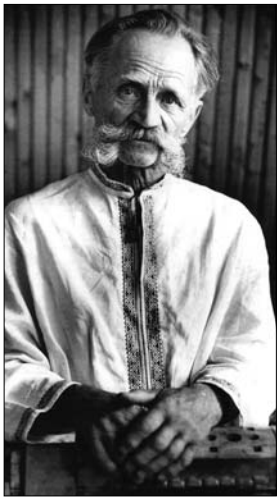

Штепа Антон Гнатович

Штокалко Зіновій Павлович

Штокалко Зіновій Павлович

Шудря Мкола Архипович

Шульга Тарас В'ячеславович

Шумилович Олег Васильович

Шумилович Стефанія

Шумська Оксана

Далі переїхав в США, де виступав в капелі С.Ганушевського, давав також індивідуальні концерти, виступав на укр. телепрограмах. Виступав також як соліст-бандурист. Працював лікарем. Бідних людей лікував безкоштовно. Відтворив старовинні билини Київської Русі: „Про Іллю Муромця". „Про Добриню", „Про Святогора", переклав їх на сучасну укр. мову і зробив чудовий супровід бандури. Сам дуже по мистецьки виконував билини. В репертуарі мав укр. нар. істор. думи, канти. Має власні твори: інструментальні (два варіанти етюду „Сон", „Орієнтальний етюд" та два варіанти „Атональних етюдів"). „Атональний етюд" №2 є визначною музичною перлиною, яка демонструє широту обробки і аранжування народних укр. пісень та інших творів. Збереглось багато магнітофонних записів із виступами З.Штокалка. Похований на укр. цвинтарі South Bound Book, New Jersy.

Літ.: Жеплинський Б. Штокалко Зиновій Павлович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів: Край, 2000. – С.186; Майстренко Л. Зіновій Штокалко – бандурист віртуоз. // жур. „Бандура", №3-4 (липень-жовтень), 1981, – С.3-7.

ШТУПУН Сергій (бл.1867, с.Кіїнка на Чернігівщині –?) – лірник. Дуже музично розвинений артист, „але лінивий, не прозьбує зовсім. Сидить переважно на місці і грає, або співає на базарі". Дружив з лірником Петром Кошкою.

Літ.: Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуару та побуту старцівства в Західній Чернігівщині. // Родовід, ч.6, 1993. – С.90.

ШУГА Мусій (біля 1850 – ?) – лірник із с.Дашковці Літинського повіту. Сліпий, осліп будучи „парубком", був жонатий, але дітей не мав. Жив у маленькій хатині, мав і огородець. По розповідях односельчан він був „не п'яниця, чолов'яга добрий, позичає без процентів людям гроші – рублів 100 вже винні йому". „Всякую монету і асигнацію зізнає відмінно". Якось під час переходу через Дашковці війська, удостоївся він грати в веселій компанії офіцерів. Під скрип його ліри офіцери протанцювали всю ніч, а за труди заплатили йому 3 карб. Поводиря брав лише в дальну дорогу (на „відпуст"). У Вінницю ходив сам. Вчився Шуга в Бискибці у лірника Олекси.

Літ.: Боржковський В. Лирники. – Киевская старина, 1889, т.XXVI. - С.634-658; „Укр. нар. думи", т. 1 корпусу, ДНУ, 1927.

ШУДРЯ Мкола Архипович (1935, с.Веселий Поділ на Полтавщині) – режисер, дослідник кобзарського мистецтва, публіцист, письменик. Закінчив факультет журналістики Київського університету. Член трьох Національних спілок: письменників, журналістів і кінематографістів. Автор кількох публікацій про кобзарів-бандуристів: „У поводаторах" (про кобзаря Семена Власка), а також низки нарисів, присвячених народним митцям Григорію Любистку, Євгену Адамцевичу, Віктору Лісоволу та іншим. Лауреат Національної премії України ім.Т.Шевченка (1991) в галузі кіно. Співавтор-упорядник книги про творчість визначного кобзаря О.С.Корнієвського.

Тв.: В рокотанні риданні бандур.// Авт. - упор. М.А. Шудря, В.Г.Нечепа. – К.: МАУП, 2006. – 464с.

ШУЛЯК Микола Данилович (1890 - 1966) – столяр Конотопського КВРЗ, один з ініціаторів відродження кобзарського мистецтва в Конотопі. Учасник Конотопської капели кобзарів-бандуристів, утвореної на початку XX ст.. Вчився у мандрівних кобзарів.

Літ.: Лисий І. Кобзарство Конотопщини. // НТЕ, №3 (241), травень – червень, 1993. – С.59-62.

ШУЛЬ Володимир (ймовірно 1910, с.Стоянів на Львівщині – 30-і роки XX ст.) – бандурист. Син священника з Рогатинщини (Галичина). Віртуозно грав на бандурі. Займався вдосконаленням цього інструменту. Виготовив ряд дуже звучних і прекрасних по тембру звучання бандур. По розповідях його сучасників бандури власного виготовлення (внутрішню сторону інструментів) покривав мабуть лаком, склад якого тримав в секреті. Від його гри на цих інструментах люди були неначе зачаровані. Просили грати ще і ще. Виступав переважно як соліст-бандурист, інколи в складі дуетів, тріо. Помер в розквіті сил.

Літ. : Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні. – С. 52.

ШУЛЬГА (80 рр. XIX ст., станиця Челбаська – І пол. XX ст.) – кубанський бандурист.

Літ.: Нирко О.Ф. - С.282; Свідчення земляка Федоренка І.Г. (м.Краснодар

ШУЛЬГА Тарас В'ячеславович (16.01.1967) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ (див. доповнення на ст.295).

ШУМИЛОВИЧ Олег Васильович (псевдо «Зелений»; 25.07.1928, м. Яворів, нині Львівської обл.) – бандурист, педагог, громадський діяч. Засновник народної самодіяльної капели бандуристів «Мрія» Чортківського району Тернопільської області (1960). Вояк УПА (1944-1947). Закінчив Львівський культосвітній технікум (1959, нині училище культури), Київське музичне училище (1968, нині вище училище культури). Діяльний у молодіжних організаціях (1936-1939); «Просвіта» (1941-1942). 1950-1959 – директор БК у м. Яворів (організатор чоловічого ансамблю при «Промкооперації»), с. Рудки (1951), м. Нестерів (1952, нині Жовква) Львівської області. Учасник ансамблю бандуристів Львівської обласної філармонії, соліст-бандурист, виступав у дуеті з М. Гребенюк-Дерманчук

(1959-1960). Від 1960 – у м. Чортків: працював у районному будинку культури; започаткував клас бандури в дитячій музичній школі (1961); створив дитячий ансамбль бандуристів при Палаці піонерів та дитячу студію при УГКЦ (2000); від 2001 – викладач педагогічного училища, організатор студентського ансамблю бандуристів. За сумісництвом працював у музичній школі в Заліщиках (1969-1970) та смт. Товсте Заліщицького району (1986-1994), керівник дитячих ансамблів бандуристів. У репертуарі Шумиловича – обробки українських народних пісень, більшість у власному аранжуванні.

Літ.: Чорний-Досінчук М. Олег Шумилович - бандурист з Яворова.// Бандура, №69-70, липень-жовтень, 1999. –С.10-11 і фото.

ШУМИЛОВИЧ Стефанія – дружина бандуриста та керівника ансамблів і капели бандуристів в Чорткові. Живе в м.Чортків Тернопільської області.

Літ.: Чорний-Досінчук М. Олег Шумилович-бандурист з Яворова.// Бандура, №69-70, липень-жовтень, 1999. –С.10-11 і фото.

ШУМСЬКА Оксана – викладач Миколаївської школи мистецтв на Львівщині по класу бандури. В школі працює з 1991, освіта вища, спеціаліст вищої категорії, завідувач відділом народних інструментів. Керівник дитячого ансамблю бандуристів „Намисто" Миколаївської школи мистецтв, що був створений у 2001 в Миколаєві Львівської обл.. У 2008 за досягнутий високий рівень виконавської майстерноті, систематичну роботу з відродження духовних традицій українського народу та активну просвітницьку діяльність колективу присвоєно звання „Зразковий".

ШУТ Андрій (1790 – мабуть 1873) – кобзар з с.Олександрівка Сосницького повіту Чернігівської губ. Осліп в 17 років перехворівши віспою. Заробляв плетінням шнурів та виготовленням упряжі. Повдовівши, жив при жонатому сині. В кого вчився грати на кобзі не встановлено. За іншими даними навчався грати в Синявці у діда Павла Козла із Спаського Стародубенського повіту. Цей дід свого часу навчався у кобзаря в Божку біля Антонівки Кролевецького пов. Учитель Шута знав 7 дум про Хмельницького (ІМФЕ Ф. 3-6, о.з.376, арк.91). Першим звернув на нього увагу Г.Базелевич, який писав, що Андрій Шут був „достопримачетельный старец", розважає кобзарів своєю грою на бандурі та співом. Це перший кобзар, якого згадано по імені і від якого почали записувати думи. В 1845 від нього П.Куліш записав думи „Хмельницький і Барабаш", „Повстання 1848", „Похід Хмельницького на Молдавію", „Повстання після Білоцерківського миру", "Смерть Богдана Хмельницького", „Ганджа Андибидер", „Про Коновченка", „Про удову". Записував репертуар А.Шута також Метлинський та інші дослідники. Крім дум в репертуарі Шута було багато псальмів та народних пісень. За словами П.Куліша в час знайомства із ним А.Шут був кріпким сивобородим старцем, із свіжою краскою лиця і жвавими рухами, виявляв велике зацікавлення історичним минулим України. Задушевне виконання творів, любов до музики, висока техніка гри принесли йому заслужену популярність та повагу, зробили улюбленим музикою й співцем на весь Сосницький повіт. За багатством та поетичною цінністю репертуару А.Шут ледве чи не мав собі рівного. Мав свою школу, набирав учнів. У нього вчився Л.Гайдамака, П.Бешко та інші. Про його смерть старці розказують „В марті місяці через Десну хотів по льоду перейти. Сам не бачив, поводир малий не розумів – так оба і попали під лід".

Літ.: Омельченко, Кирдан, – С.81-83; Базилевич Г. Местечко Александровка Черниговской губернии, Сосницкого узда, ЕО, 1853, вып.I; Сперанський, 1904; Данилов, 1911; Колесса, 1920, С.57; Корпус дум, т.I; ЦДІА, Львів. Ф. 688о.з.191, л.231.

ШУРУЛЯ Іван Павлович (1921, с.Пристрами Переяслав–Хмельницького р-ну Київської обл.) – бандурист. Освіта середня технічна. Грає з 1952. Репертуар народний, невеликий, але має і власні твори. („Пісня випускників"). Працював механіком у профтехшколі в Молдавії у виселку Лозовськ.

Літ.: Полотай М., лист до Жеплинського Б.

ШУСТ-НАЗАРЧУК Ірина – див. Назарчук Ірина

ШУТЬКО Алла Костянтинівна (8.08.1950, м.Київ) – бандуристка, н.а. України з 1995. Закінчила в 1968 Київське училище ім. Р.М.Глієра (у А.Омельченка), 1974 – Київську консерваторію. З 1973 – у складі тріо бандуристок (разом з А.Мамченко та С.Петровою) працює в Національній радіокомпанії України. В репертуарі – народні пісні, пісні українських композиторів і народів світу („Ой піду я до млина", „Зелененький барвіночку, стелися низенько", „Дощик").

Літ.: В рокотанні риданні бандур с. 436; Бандура, №77, січень-червень, 2002, С.39-40 і фото С.40.

ШУШАЙЛО Тарас – член Національної Спілки Кобзарів України, Київська обл..

Щ

ЩЕПАКІН Петро Федорович (8(21).07.1894, с.Кам'янське нині Дніпродзержинськ – 9.06.1967) – бандурист, соліст капели бандуристів. Закінчив заводське училище ще до Жовтневої революції. За фахом майстер

Шут Андрій

Щербак Степан Дмитрович

Шутько Алла Костянтинівна

Щербина Данило

Щербина Лариса Федорівна

Юркевич Володимир Іванович

Юхименко Олександр

Юпин Ігор

точної механіки, працював на металургійному заводі ім. Дзержинського. Вчитись грати на бандурі почав у 1927 в Дніпродзержинській капелі бандуристів. В 1934-1936 працював керівником цієї капели. В 1936 за участь в олімпіаді капела під його керівництвом вперше була нагороджена Грамотою ЦК профспілки металургів Півдня. Під час Вітчизняної війни евакуювався в м. Чесноковку Алтайського краю. В 1945 повернувся в Дніпродзержинськ, де працював спершу в Металургійному технікуму, а відтак знову на заводі ім. Дзержинського. Усі роки був одним із найактивніших учасників заслуженої народної капели бандуристів УРСР м.Дніпродзержинська. Мав визначні музичні здібності. Чудово грав на бандурі і співав (бас). Виступав часто як соліст-бандурист, особливо задушевно виконував народні пісні „Взяв би я бандуру", „Ой чого ти, дубе, на яр похилився" та інші. У 1952 з нагоди 25-ти річчя капели Указом Президії Верховної Ради УРСР нагороджений грамотою.

Літ.: Лобко, лист до Жеплинського Б. від 7.05.1969.

ЩЕРБАК Степан Дмитрович (2.02.1949, с.Узин Білоцерківського р-ну Київської обл.) – кобзар-бандурист, член Національної Спілки Кобзарів України,м. Київ. Працював у Державній заслуженій капелі бандуристів України, Державному українському драматичному театрі ім. І.Франка (тепер-національні), чоловічій хоровій капелі Музично-хорового товариства України, Гнідинській середній школі, брав участь у створенні моделі Малої Академії народного мистецтва. Кобзарює (найчастіше – біля собору Святої Софії в Києві), досліджує народні мелодії. Разом з Оленою Щербак створив авторську програму для початкової школи „Українська пісня". Автор поетичних збірників. Розповсюджує касету свого кобзарського виконання.

Літ.: Жеплинський Б. Щербак Степан Дмитрович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000 – С. 186.

ЩЕРБИНА Данило (1891, с.Долинське тепер Кіровоградської обл. – ?) –бандурист, козак Першої Дивізії Синьожупанників. Як військовополонений Першої світової війни перебував у Німеччині, там йому зробили бандуру, з якою виступав дуже успішно навіть в самому Берліні. Виконував історичні і жартівливі пісні. Далі вернувся на Україну, зокрема виступав в Галичині. Вбитий гітлерівцями в час окупації України.

Літ.: Жеплинський Б. Щербина Данило. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000. – С.187; Самчук У. – С. 78; Бугаєвич І. Кобзарство у філокартії. НТЕ, 1967, №1; Демченко В. Дзвенять бандури, НТЕ, 1970, №1.

ЩЕРБИНА Лариса Федорівна (24.11.1949, м.Олександрія Кіровоградської обл.) – бандуристка, педагог. керівник капели бандуристів. У 1967 закінчила Нововолинську ДМШ (клас старшого викладача Н.С.Каун), у 1971 – Луцьке музучилище (клас викладача Ю.І.Бокового), у 1976 – Київський інститут культури (Рівненський культурно-просвітній факультет, клас викладача А.Ю.Грицая, З.А.Сингаєвської). З того ж року викладач бандури Оржівської ДМШ, з 1977 – викладач, завуч, керівник капели бандуристів Зирянської школи мистецтв Рівненської області. Має переклади для бандури та ансамблю бандуристів.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С.106.

ЩУР – кобзар з Роменського пов. Полтавської губ., тепер Сумської обл.. За твердженням П.Мартиновича „настоящий кобзар".

Ю

ЮРКЕВИЧ Володимир Іванович (2.12.1923, м.Львів – травень 1985, м.Нью-Йорк) – бандурист. Вчився грати на бандурі у Ю.Сінгалевича (з 1939), а потім виступав в його ансамблі разом з З.Штокалком. На еміграції в Німеччині в 1946-1950 виступав у концертах зі З.Штокалком і С.Малюцою в укр. таборах переселенців, студентських громадах. В Америці від 1950 виступав спершу як соліст-бандурист на різних імпрезах, радіо та телебаченні. Згодом вступив до ансамблю Степана Ганушевського, потім виступав з проф. Р.Левицьким у дуеті та квартеті. Давав лекції гри на бандурі у суботній школі українознавства при Українській Православній Автокефальній Церкві св. Андрія Первозванного у Баунд-Бруку Нью-Джерсі та школі Кобзарського мистецтва у Нью-Йорку. В 1972 створив ансамбль бандуристів „Гомін", яким керував до самої смерті (травень 1985 р.). В репертуарі ансамблю „Гомін" та В. Юркевича як бандуриста були побутові, історичні, жартівливі народні пісні, пісні УПА, здебільшого його власної композиції та обробки.

Літ.: Майстренко Л. Зіновій Штокалко – бандурист-віртуоз.// жур.Бандура №3-4. 1981, липень-жовтень, с.4, і фото на С. 2; Ансамбль бандуристів „Гомін" з Нью-Джерсі. // жур."Бандура", №11-12. січень-квітень, 1985, С. 55 і фото; Микола Чорний – Досінчук. У пам'ять бандуриста Володимира Юркевича. // газ. Narodna Volya LXXXV, Ч.30 Скрентон, ПА, Четвер, 10 серпня 1995.

ЮРЧЕНКО Марко – лірник. По словах лірника Зозулі жив в Безягодовці на Змієвському шляху („в 12 верстах от города").

Літ.: Крист Е. Кобзари и лирники Харьковской губернии.

ЮРЧЕНКО Семен (1756-1855) – кобзар, а може лірник з Мартинівки, що біля Борзни. Належав до Сосницького кобзарського

цеху, був популярним кобзарем. Його знав П.Куліш. Жив 99 років.

Літ.: ІМФЕ Фонд Бєлозерського. Ф. 3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей". Таланти знані і маловідомі.// Календар 2004. Співоче поле Чернігівщини. –С.116.

ЮПИН Ігор – учасник і соліст капели бандуристів „Заспів" Львівського Політехнічного інституту та Палацу Культури „Львівхімсільгоспмаш", якими керували Богдан та Віра Жеплинська. Співав в тріо разом з Богданом Близнюком та Петром Кравцем. Закінчив Львівський Політехнічний інститут, інженер. Співає в ансамблі „Аколада" Національного університету „Львівська Політехніка".

Літ.: Жеплинський Б. Співав „Заспів" відважно. // Кобзарськими стежинами. – С. 229.

ЮХИМ Максимович – лірник з Бутовщини, знав думу „Про Коновченка".

Літ.: Укр.народні думи" т.І корпусу, вступ К. Грушевської, ДВУ, 1927.

ЮХИМЕНКО Олександр – заслужений артист України, учасник Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди.

Літ.: Чорногуз Я. Кобзарська Січ. До 90-ти річчя Національної заслуженої капели бандуристів ім.Г.Майбороди. – К., 2008. – С.74.

ЮХРЕМ – лірник із Юзвина Вінницького повіту.

Літ.: Боржковський В. – Лирники. –Киевская старина. 1889. т.XXVI.

ЮХРЕМ – старий лірник із Янова. Він „човном їздив по ріці, ятирі наставляв і рибу ловив. Наставить ятиря, а потім прийде до нього. А ввійде в ліс, то всяку птицю знає. Він бачте осліп на 18 році, то йому змалку все було відомо" – так розказував Боржковському про Юхрема батько лірника Андрія Зорі.

Літ.: Боржковський В. – Лирники. – Киевская старина. 1889. т.XXVI, С. 634-653.

ЮХТИМ – лірник з с. Багриновці Літинського повіту.

Літ.: Боржковський В. – Лирники. – Киевская старина. 1889. т.XXVI.

ЮШКО Григорій Феодосійович (15.04.1931, с.Крутоярівці Прилуцького р-ну Чернігівської обл.) – бандурист-виконавець (бас), керівник капели бандуристів. Освіта – курси бандуристів у м. Чернігові. Виконує традиційний кобзарський репертуар. З 1952 керує капелою бандуристів Прилуцького міського будинку культури Чернігівської області.

ЮЩЕНКО Олекса Якович (2.08.1917, с. Хоружівка Нендригайлівського р-ну Сумської обл.) – поет, прозаїк, з.д.м. України з 1993, член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ. Автор трьох збірників пісень „Україно, серце моє" (1967), „Роменцвіт" (1981), „Серце матері" (1987). Вірші Ю. покладені на музику А.Ревуцьким, П. і Г.Майбородами, П.Козицьким, А.Кос-Анатольським, М.Дремлюгою, кобзарями А.Парфиненком („Любисток"), М. Мошиком („Козацька пісня") та ін. Книги нарисів і спогадів про діячів мистецтва і літератури („Безсмертники", кн.1-3., 1974-82), зокрема – про Є. Адамцевича. В новій збірці Ю. „Гомери України. З мого літопису" (К., 1997) подані своєрідні віршовані присвяти співцям-кобзарям: О.Вересаю, Є.Адамцевичу, Є. Мовчану, В.Кабачку, О.Чуприні, О.Ковалю, П. Супруну, О.Корнієвському, з якими автор мав дружні стосунки.

Літ.: В рокотанні бандур – С.437.

ЮЩИК Юлія Миколаївна (2.02.1985, с. Дюксин Рівненського р-ну Рівненської обл.) – бандуристка. У 2001 закінчила Великоолексинську філію Оржівської ДМШ Рівненського району (клас викладача Р.К.Кшечик), у 2006 – Рівненське музучилище (клас викладача Г.М.Топоровської). Учасниця ІІІ творчого звіту Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна", 2003). З 2006 – викладач бандури Великоолексинської ДМШ.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г. – С. 106.

Я

ЯВДОЧЕНКО Микола Іванович (18.12.1908, м.Миргород, тепер Полтавської обл. –?) – кобзар. Чоловік М.К.Шевченко. Народився в сім'ї торговця. Малим хлопчиком навчився грати на бандурі у Павла Івановича Коробки, який часто грав вечерами на вулиці до співу і танців. Придбав бандуру у бандурного майстра І.М.Скляра з допомогою якого удосконалював техніку гри. Разом з ним створили першу Миргородську капелу бандуристів, з якою гастролювали по Україні. Працював у філармоніях в дуеті з дружиною Марією Кіндратівною Шевченко. Їх виступи користувалися успіхом. Під час війни та в післявоєнні роки обслуговували військові частини, шпиталі, деякий час працював і у м. Читі. Давав концерти у частинах Забайкальського військового округу. З 1953 переїхав до м.Челябінська, де разом з дружиною керували ансамблем бандуристів Палацу культури Челябінського тракторного заводу, пропагуючи кобзарське мистецтво у Приураллі. В репертуарі бандуриста переважали українські народні пісні. Пенсіонер, жив в Челябінську.

Літ.: Жеплинський Б. Явдоченко Микола Іванович. // Коротка історія кобзарства в Україні. – Львів:Край. 2000. – С.188.

ЯВОРНИЦЬКИЙ (Еварницький) Дмитро Іванович (25.10 (6.11).1855, с.Сонцівка, тепер с.Борисівка Харківської обл. – 5.08. 1940, м.Дніпропетровськ) – історик, археолог, етнограф, фольклорист, дослідник коб-

Ющенко Олекса Якович

Ющик Юлія Миколаївна

Явдоченко Микола Іванович

Яворська Олена Вікторівна

Якимець Мар'яна Степанівна

Якимів Світлана Василівна

Якимець Федір

Яницький Йосип Кузьмович

зарства, академік АН УРСР з 1929. Закінчив 1881 Харківський університет, 1881-86 – його викладач. З 1902 завідувач Музеєм старожитностей Катеринославської губернії (тепер Дніпропетровський історичний музей ім. академіка Д.І.Яворницького). 1920-33 працював у Дніпропетровському університеті. Зібрав унікальну колекцію матеріальних пам'яток Запоріжжя (75 тис. екземплярів). У своїй науковій роботі багато уваги приділяв пам'яткам матеріальної культури, зокрема творам декоративно-прикладного мистецтва, музейній справі, колекціонерству. Виступав зі статтями про давні пам'ятки українського мистецтва, про творчість Т.Шевченка, І. Рєпіна, С.Васильківського. Підтримував дружні стосунки з художниками О.Сластіоном, М.Самокишем, П.Мартиновичем, І. Шишкіним, критиком В. Стасовим. І. Рєпін працюючи 1878-91 над картиною „Запорожці пишуть лист турецькому султану" користувався порадами Я., зобразив його в образі одного з запорожців. Зібраний Я. топографічний, фольклорний, етнографічний і лексикографічний матеріал ліг в основу його праць, зокрема „Запоріжжя в залишках старовини та переказах народу" (т. 1-2, 1888), „Малоросійські народні пісні"(1906), „Історія запорозьких козаків" (т. 1-3, 1892-97; перевидано 1990-91), „Українські народні пісні, наспівані Д.Яворницьким" (1990), „З української старовини" (1991), „Запорожжя"(1995). Документальний фільм про Я. „Збирач слави козацької" (1991, „Укртелефільм", режисер Є.Єфименко). 1995 у Дніпропетровську встановлено пам'ятник Я.

Літ.: В рокотанні риданні бандур – С. 437-438.

ЯВОРСЬКА Олена Вікторівна (11.06.1985, м.Шепетівка Хмельницької обл.) – бандуристка. Закінчила Шепетівську дитячу музичну школу. Навчається у Рівненському державному гуманітарному університеті (клас старшого викладача Н.Є.Турко).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.107.

ЯКИМ (XIX ст.) – лірник в с. Колпиті на Чернігівщині. Вчив грати на лірі два роки (1881-1882) лірника Костюченка Грицька.

Літ.: Луговський Б. Матеріали до ярмаркового репертуару та побуту старцівства в Західній Чернігівщині. // Родовід. 6, 1993. – С. 89.

ЯКИМЕНКО Дмитро Савич (1905 –?) – бандурист і добрий майстер бандур. Виготовив цілий ряд бандур з перемикачами. З 1944 працював в Державному українському народному хорі. Пенсіонер, паралізований. Жив в Києві.

Літ.: Вовк Д., лист до Жеплинського Б. від 28.08. 1970.

ЯКИМЕЦЬ Мар'яна Степанівна (22.02.1985, м.Броди Львівської обл.) – бандуристка. виконавець. У 2000 закінчила Бродівську школу естетичного виховання (клас викладача Г.З. Бондарчук-Гаврилюк), у 2004 – з відзнакою Рівненське музичне училище (клас викладача Г.М.Топоровьсокї). З 2004 – студентка Рівненського державного гуманітарного університету (клас викладача Г.М.Топоровської). Учасниця тріо бандуристок РДГУ у складі Валентини Сурмач, Марії Слепко, Мар'яни Якимець. Учасниця концерту, присвяченого 95-річчю від дня народження Григорія Китастого (Рівне, органна зала, 2002), II та III творчих звітів Рівненщини у складі капели бандуристів (Київ, Національний палац культури „Україна", 2001. 2003).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.107.

ЯКИМЕЦЬ Наталія Петрівна (.9.09.1951. м. Дрогобич Львівської обл.) – бандуристка, викладач, член Національної Спілки Кобзарів України, Львівська обл. Дитинство провела в мальовничому селищі Нижанковичі нині Старосамбірського р-ну на Львівщині. Батько був музикантом, грав на різних музичних інструментах, керував хором, духовим оркестром, працював завідувачем клубу. Мама мала гарний голос, співала в хорах, була учасником драматичного гуртка, гарно і виразно читала поезію Т.Шевченка, Л.Українки, І.Франка. Творча родинна атмосфера сприяла швидкому розкриттю артистичного таланту дитини. З малих років Наталія співала, танцювала, декламувала. Першим інструментом, який опанувала був акордеон. Закінчила студію 5-ти річну по акордеону. З бандурою зустрілася в 10-річному віці в капелі „Дзвіночок", була багаторічною учасницею капел бандуристок „Дзвіночка", „Галичанки". З 1969 по 1973 вчилася в Львівському державному музичному училищі. Успішно закінчивши училище вступила до Львівської державної консерваторії ім. М.В.Лисенка, яку закінчила в 1978 як бандуристка. В цьому ж 1978 році вступила на вокальний факультет і закінчила його в 1981. Після закінчення оркестрового факультету в 1978 за розподілом розпочинає працю в львівському Державному музичному училищі. Через рік п.Наталії доручають керівництво капелою бандуристів. Майже 30 років творчої праці з учнями, з колективом збагатили професійний досвід. Постійно ведеться пошук репертуару, робляться нові інструментовки, аранжування складають понад сотню цікавих і неповторних творів. Саме ці твори лягли в основу збірників: „Моя душа у струнах озветься", „З мальованої скрині". Окремо зібрані в збірники твори А.Кос-Анатольського та В.Івасюка. З великим теплом згадуються вчителі, які віддавали не лише свої знання а і тепло

душі і серця, а це: В.В.Пінятко – викладач по акордеону; В.Дичак, Г.Мазепа – перші вчителі бандури; Г.І.Гальчак – найдорожчий викладач, котра в музичному училищі по-справжньому запалила творчий вогонь в душі; Н.М.Горницький – викладач вокалу, дякуючи котрому закінчила вокальний факультет консерваторії і до сьогодні продовжує сольні виступи із цикловими вокальними концертами.

ЯКИМЕЦЬ Федір – бандурист. Ще в 1938 часто виступав у Львові разом з К.Місевичем, Д. Гонтою, З.Штокалком, С.Ластовичем і Малюцою. Склад ансамблю змінювався. До них належав також В.Юркевич і Ганушевський. У Львові виступали часто по радіо. В час німецької окупації найчастіше виступав із З.Штокалком і Ю.Сінгалевичем. В 1988 переїхав у Венесуелу. Керує новозасно-ваним гуртком бандуристів у стейтовому місті Валенсії (150 км від Каракасу – столиці Венесуели).

Літ.: Фото проф. Федір Якимець з Юлією Бондаренко. / жур. „Бандура" (Нью-Йорк, №23-24. січень-квітень, 1988, С.62.

ЯКИМІВ Світлана Василівна (27.05.1988, с.Дубина Бродівського р-ну Львівської області) – бандуристка. Навчається у Рівненському державному гуманітарному університеті (клас викладача Н.Є.Турко).

Літ: Столярчук Б., Топоровська Г., с.107

ЯКІВ – кобзар з с. Фестівці Сосницького пов. Чернігівської губ (за іншими даними з с. Хвостовці Бортнянського пов.)

Літ.: Маслов, 1902; Сперанський, 1904; ЦДІА, Львів, Ф. 688, 0.з.191, л.231.

ЯКІВ – кобзар з с. Хомутець Миргородського пов. Полтавської губ.

Літ: ІМФЕ, Ф.11-4. о.з. 1013, л.1; ІМФЕ, Ф. 11-4, о.з.590, л.6; ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.191, л. 305.

ЯКІВ – лірник з с. Володівка (90 верств від Немирова) на Поділлі. У нього вчився лірник Каленик Денисюк.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, „О кобзарях и список кобзарей", Ф.3-6/376.

ЯКОВЕНКО Раїса Петрівна – учасниця конференції кобзарів та лірників 1939 в Києві.

Літ:. ІМФЕ, список учасників.

ЯНГОЛЬ (Анголь) Данило – кобзар з с. Березівки, учень О.Вересая.

Літ.: Лавров, Ф. Кобзар Остап Вересай,, К., 1955, – С.25.

ЯНИЦЬКА Марія Станіславівна (30.05.1951) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ.

ЯНИЦЬКА Надія Миколаївна (13.03.1976, м.Тисмениця Івано-Франківської обл.) – бандуристка-виконавиця (мецо-сопрано), член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ. Закінчила 2001 Національну музичну академію (класи Р.Гриньківа, С.Баштана). В репертуарі – українські народні пісні, твори українських композиторів-класиків, а також сучасних композиторів, думи, балади, романси, тощо.

Літ.: В рокотанні бандур, – С.450.

ЯНИЦЬКИЙ Йосип Кузьмович (20.10.1939, с. Великі Селища Соснівського (нині Березнівського) р-ну Рівненської обл.) – співак, бандурист, педагог, заслужений діяч мистецтв України (2005), член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ. Учасник фестивалів: „Кобзарський вернісаж" (Київ, 1988), „Козацької пісні" (Запоріжжя, 1990), „Шевченкіана у Таллінні" (1989), „Лесині джерела" (Новоград-Волинський, 1992-1995), „Українці всього світу, єднаймося" у Києві. У 1960 закінчив Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая), у 1965 – Львівську консерваторію ім. М.В.Лисенка (клас професора В.Є.Герасименка). З того ж року – викладач, Завуч Перемишлянської ДМШ Львівської області, з 1969 – соліст Київського оркестру народних інструментів, з 1978 – соліст квартету бандуристів Київської філармонії, з 1982 – артист заслуженої Національної капели бандуристів України. Створив сімейний квартет. Автор пісень на слова М.Масла „Балада про кобзу", балади „Під Берестечком" на слова М.Вінграновського.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., - С.107-108.

ЯНИЦЬКИЙ Роман Йосипович (6.06.1974) - член Національної Спілки Кобзарів України, м. Київ.

ЯНИЦЬКИЙ Тарас Йосипович (24.11.1977) – член Національної Спілки Кобзарів України, м.Київ.

ЯНЧУК Мар'яна Анатоліївна (20.09.1990, смт. Демидівка Рівненської обл.) – бандуристка. У 2006 закінчила Демидівську дитячу музичну школу (клас викладача О.П.Гнатюк). З того ж року навчається у Рівненському музичному училищі (клас викладача Г.М.Топоровської).

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.108.

ЯРЕМА-СКАЧОК Марко – кобзар с. Андріївка Чернігівської губ.

Літ.: Сперанський, 1904; Корпус дум, т.II, стор. XXIX (фото); ЦДІА, Львів, Ф.688, о.з.269, л. 207; ЦДІА, Львів, Ф. 699, о.з.191, л.232.

ЯРЕМКО Оксана Григорівна (19.09.1967, м.Рівне) – бандуристка, педагог. У 1982 закінчила Рівненську дитячу музичну школу №2 (клас викладача В.М.Солтис). У 1986 – Рівненське музичне училище (клас викладача А.Ю.Грицая). З того ж року викладач бандури у Березнівській дитячій музичній школі Рівненської області. Згодом закінчила музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту (нині РДГУ). Працює у Рівненському міському палаці дітей та молоді.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.108.

Янчук
Мар'яна Анатоліївна

Яремко
Оксана Григорівна

Ярмольчук
Вікторія Григорівна

Ярош
Іван Максимович

Ясинський Антон Іванович

Яцик Костянтин Семенович

Яцишин Іван Іванович

Яшний Самійло Харитонович

ЯРЕШКО Ф. – лірник із Ніжина.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, оп.1, о.з.132.

ЯРМОЛЬЧУК Вікторія Григорівна (5.06.1980, с.Млинів Рівненської обл.) – бандуристка, закінчила Млинівську дитячу музичну школу, у 1999 – Рівненське музичне училище (клас викладача Т.В.Свентах). у 2004 – Київський інститут культури.

Літ.: Столярчук Б., Топоровська Г., – С.108.

ЯРОХТЕЙ – кобзар з с. Березівка, учень О.Вересая.

Літ.: ЦДІА, Львів, Ф. 688, о.з.191, л.238; Лавров, 1955, С.25.

ЯРОШ Іван Максимович (нар. 15.01.1890, м.Миргород, Полтавщина – ?) – бандурист. Закінчив 2 класи церковно-приходської школи, далі поступив учнем до кравця. В 1911 призваний в царську армію. Після демобілізації працював в кравецькій майстерні. В цей час почав вчитися гри на бандурі в О.Я.Корецького і далі працював в професійній капелі бандуристів під його орудою (з 1924). В 1924-1933 – в складі капели об'їздив з концертами Полтавщину, Донбас та інші області України. Після війни капела знову відновила роботу, виїздила на гастролі в Рівненську та Кіровоградську області. В 1952 – капела припинила роботу і Ярош почав виступати в складі художньої самодіяльності Палацу культури Зуївської ДРЕС. Лівою рукою грав на приструнках, а правою – на басах, для чого створив самодіяльну бандуру оберненої форми. В репертуарі Яроша історичні, ліричні, побутові та жартівливі народні пісні, твори радянських композиторів. Пенсіонер, жив в м. Зугрес Донецької області.

Літ.: Лист Яроша І.М. до Жеплинського Б. з автобіографією від 9.07.1970; Горбунко П. З історії кобзарського руху на Миргородщині. / газ. „Прапор перемоги" (Миргород) від 18.12.1967.

ЯСИНСЬКИЙ Антон Іванович (30.10.1899, с.Калантирка Кривозерського р-ну Миколаївської обл.) – багдурист. Учень одеського бандуриста і майстра Лозинського. До 1933 жив і працював у рідному селі. З 1933 виступав в м.Нікополі як соліст-бандурист (замолоду-тенор, потім – баритон) та організував ряд ансамблів, в яких грали і його два сини та дочка. З ансамблями успішно виступав на оглядах у Нікополі, Дніпропетровську, Києві. Учасники ансамблю грали на бандурах його роботи. У нього вчився грати на бандурі І.П.Солоп.

Літ.: Лист Нирко О.Ф.до Жеплинського Б. від 18,09.1968.

ЯХНЕНКО Іван (біля 1817 –?) – лірник з Прилуцького пов.

Літ.: ІМФЕ, Фонд Білозерського, Ф.3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ЯХНО Іван – кобзар, його знав і добрим словом згадував О.Вересай. Знав понад 30 козацьких пісень.

Літ: ЗЮЗО, 1873, т.1, с.332; ІМФЕ Фонд Білозерського Ф3-6/376 „О кобзарях и список кобзарей".

ЯЦЕНКО Кость Оврамович (1916-1943) – кобзар, син Яценка Оврама Семеновича.

ЯЦЕНКО Оврам Семенович (нар. с. Харківці Переяслав-Хмельницького р-ну Київської обл.) – бандурист, соліст і організатор капели бандуристів Закінчив 4 класи сільської школи, багато читав, займався самоосвітою. Прочитав у Київській публічній бібліотеці велику кількість книжок, серед яких усе надруковане про кобзарів. В 1918 разом з групою інших ентузіастів утворив першу українську художню капелу кобзарів. Як соліст виконував думу „Про трьох братів Самарських", народні пісні та особливо майстерно інструментальні мелодії – козачки, польки, метелиці. Робив дуже добрі на звук бандури.

Літ.: Гуменюк, 1967, С.203; Ященко, муз. 1970, №1; Ященко, 1970, С. 15-17; Полотай М., лист від 19.06.1969.

ЯЦИК Костянтин Семенович (1900, м. Кременчук) – бандурист. Народився в багатодітній незаможній сім'ї. На другому році життя осліп. Працював телефоністом на Кременчуцькій водонагінній станції. Робітники станції навчили його читати і писати по опуклому шрифту для сліпих. В 1925 почав захоплюватися кобзарською справою. Першим його вчителем був старий кобзар Євмен („Отець Євмен") з Роменщини, який навчив Яцика кілька народних пісень на слова Т.Г.Шевченка. В майбутньому Яцик займався з іншими кобзарями і вчився у них. З 1928 по 1930 навчався робітничого фаху, а з 1931 на мовно-літературному факультеті Одеського педінституту, записував і вивчав пісні, перекладав їх на кобзу. У 1935 закінчив інститут, та сімейне нещастя приводить до того, що Яцик починає мандрувати. Багато ходив по Одеській, Полтавській та Кіровоградській областях. У 1947 гастролював по західних областях України. В своєму репертуарі мав понад 50 творів, а саме думи, українські на російські народні пісні, пісні на слова Т.Шевченка, бурлацькі, чумацькі жартівливі та гумористичні народні пісні. Склав пісню про Леніна. Життя і творчість Яцика-кобзаря нового типу – яскрава сторінка в історії української народної культури.

Літ: Бугаєвич І.Є. Сучасний народний кобзар Костянтин Яцик./ НТЕ, 1964, №1 Жеплинський Б. Яцик Костянтин Семенович. // Кобзарі. Бандуристи. – Львів:Академічний експрес, 1999. – Листівки з біографіями на звороті.

ЯЦИШИН Іван Іванович (17.01. 1966, с.Велика Лінина Старосамбірського р-ну Львівської обл.) – учасник капели бандуристів „Карпати". В 1973-1985 рр. навчався в СШ № 100 м.Львова. Брав участь в гурт-

ках художньої самодіяльності, акомпанував хору, танцювальному колективу, грав в ансамблі баяністів, бандуристів, ВІА. Його вчив грати на бандурі Юрій Данилів. 1985-1991 рр. – учасник народного ВІА «Струмочок». З 1985 по 1999 роки в капелі бандуристів «Карпати». Зробив обробку колядки «Отворіть двері» для капели та виконував інструментальні соло в творах.

Літ.: Приватний архів Жеплинського Б,

ЯЦЬКО Дмитро Дмитрович (5.06.1973, Нижнєвартовськ (район) Тюменської обл.) – бандурист. Маючи 2 роки переїхав з батьками в Полтаву. З 14 років працював у Полтаві на будівництві. У 1988 закінчив музичну школу в Полтаві по класу бандури Зінаїди Юріївни Пасічник і в цьому ж році поступив в Полтавське музичне училище (по класу Олега Володимировича Курінного), але не закінчив (лише 3 курси).

ЯШКО – кобзар з с. Врубівка.

Літ.: ІМФЕ, Ф..6-4/185, л.31

ЯШНА Агафія Василівна (18.02.1911, м.Миргород на Полтавщині – ?) – бандуристка . В 1932 почала вчитися грати на бандурі у І.М.Скляра і згодом стала професійною бандуристкою. Працювала спершу в Донецьку, потім у філармоніях України та Російської Федерації. Під час Великої Вітчизняної війни працювала в Сибіру та на Далекому Сході. Останніми роками працювала при Карагандинській філармонії. В репертуарі бандуристки українські народні історичні, ліричні, побутові, жартівливі пісні та твори радянських композиторів. З 1955 на пенсії. Але далі часто витупає з бандурою, приймає участь в роботі хору ветеранів при Миргородському будинку культури.

Ліь.: Приватний архів Жеплинського Б.

ЯШНИЙ Самійло Харитонович (близько 1813, м.Миргород на Полтавщині –?) – кобзар. Учень кобзаря С.Кошового, славився виконанням псалмів. Співати псалми у нього вчився М.Кравченко. Був признаним знавцем медоваріння. Обирався головою старцівського цеху в Миргороді. Художник О.Сластіон в 1903 зробив портретну зарисовку кобзаря. Виконував думи „Три брати Азовські", „Удова і три брати", „Дівка бранка" та багато псалмів і народних пісень.

Літ.: Жеплинський Б. Яшний Самійло Харитонович. // Кобзарі. К.: Мистецтво, 1991. – Листівки з біографіями на звороті; Сперанський, 1904; Бурлака, С.23; Портрети Сластіона.

ЯЩЕНКО Сергій – бандурист. Виступав разом з Ярошем І.М., Вовком, Бережним Михайлом, Федором Глушком, Іваном Склярем.

Літ.: Архів муз. товариства. Кобзарське об'єднання. Біографія Яроша І.М.

Гайдук Семен Гаврилович, Кудін Іван Федорович. Солоп Іван Петрович

Сібель (Сибель) Костянтин Миколайович

Скоробогатько (сестри Алла, Інеса, Неля) та дочка Інеси – Таня

Солоп Іван Петрович

Доповнення

ГАЙДУК Семен Гаврилович – бандурист, вчитель. Виступав на Сумщині разом з Кудіним І.Ф. та Добрином М.Д.

ДОБРИН Михайло Давидович – бандурист, виступав в 1950-х роках разом з Кудіним І.Ф. та Гайдуком С.Г.

СІБЕЛЬ (Сибель) Костянтин Миколайович – бандурист.

СКОРОБОГАТЬКО (сестри **Алла, Інеса, Неля**) та дочка Інеси – **Таня** – «Ромашка» – бандуристки.

СОЛОП Іван Петрович (2.11.1908, м. Нікополь тепер Дніпропетровської обл.) – бандурист. В 1922 закінчив сільськоприходську школу. В 1926 працював на будівництві в м.Запоріжжя, далі знову в Ніколполі на цегельному заводі. Приймав участь в художній самодіяльності. Грати на бандурі почав вчитися в 1936 у кобзаря Ясинського Антона Івановича. З 1937 працював в ансамблі бандуристів при Запорізькій філармонії під кер. Ф.І.Грогуленка. Після війни з 1945 працював з цим коллективом від Дніпропетровської філармонії. З 1957 працював в ансамблі бандуристів під кер. Бойка Семена Даниловича спершу від Дніпропетровської, потім Кримської та Житомирської філармоній. З 1959 працював з ансамблем Бойка С.Д. в Казахстані в Усть-Каменегорську. Далі в 1966-1969 – в Камчатській філармонії. З 1969 – пенсіонер, виступав в капелі бандуристів «Нікопольчанка» (м.Нікополь).

ШУЛЬГА Тарас В'ячеславович (16.01.1967) – бандурист. Закінчив дитячу музичну школу по класу бандури. Далі навчався у школістудії при Київській державній консерваторії. Після служби в армії продовжував навчання по бандурі у Раїси Миколаївни Костюк та співу у Геннадія Никаноровича Нещотного. Далі навчався у Київському інституті культури та став працювати в Державній капелі бандуристів України. Зібрав багато цікавих матеріалів з історії кобзарського мистецтва. Виступає часто з лекціями-доповідями, демонструючи цікаві знахідки.

Літ.: Шульга Тарас. Что это за инструмент?// Українська культура, ч.10, 1991; Лист Шульги Т. до Б.Жеплинського від 21.03.1992.

Учасники Школи кобзарського Мистецтва в м.Нью-Йорк (США)

Літ.: Школа кобзарського мистецтва в Ню Йорку. Альбом 1978

Базилевська Христина

Баранська Христина

Бахір Зенон

Бачинська Марта

Бачинський Андрій

Бойко Іван

Бондар Теодор

Бондар Христофор

Бурик Мирон

Васло Кароліна

Вербовий Михайло

Вітюк Віра

Вітюк Орест

Войціцка Світляна

Галатин Михайло

Галатин Ярослав

Ганкевич Андрій

Ганкевич Тиміш

Гаткі Андрій

Гончаренко Володимир

Гончаренко Наталія

Гринішак Степан

Гудзовата Оксана

Гуменюк Андрій

Гуменюк Ніна

Доляк Стефанія

Доляк Ярослав

Дражньовська Леся

Дусаніський Олег

Загнійна Оля

Загнійний Василь

Іванишин Ірина

Іванів Христина

Івасиків Марко

Ілечко Єлизавета

Йовик Ксеня

Кіндзерява-Пастухів Оля

Кінь Христина

Конятин Леся

К-Пастухів-Слюсаренко Ірина

Куземчак Розанна

Кукрицька-Лисняк Лариса – секретар

Лавро Василь

Лавро Любомир

Левицький Михайло

Леонтович Віктор

Леонтович Олександер

Леонтович Лана

Леонтович Тамара

Лехіцький Іван

Лещук Дарія

Лисняк Лада

Лисняк Уляна

Ложка Марія

Магун Ігор

Мельник Маркіян

Микитин Ліда

Москаль Юлія

Мочар Роман

Мудрик Богдан

Муц Джорджін

Муц Кларет

Овсак Линда

Олійник Михайло

Плісак Петро

Плісак Христина

Саленко Ярослав

Саливон Надія

Спринська Маріанна

Стасюк Ольга

Стахів Ярослав

Стусик Андрій

Сусь Віра

Титла Нестор

Фурда Олесь

Хіменес Вівієн

Хотова Оля

Чорна – Андреатіс Ірина

Шевчук Роман

Шепко Анна

Щепко Галина

Щепко Максим

Яворський Микола

Яцинич Роберта

Фотоілюстрації до історії кобзарства

Місевич Кость, Боно Маргарита і Кострицький Леонід

Тріо "Вербена": Людмила Ларикова, Ольга Калина та Лідія Зайнчківська

Кобзар Г.С.Кожушко зі своєю сім'єю. (1913 р.)

Лірник (західна Україна)

Капела бандуристів Львівського політехнічного інституту в Москві. (1950 р.)

Салата Дмитро і Миколенко Захар. (30-ті роки XX ст.)

Абрамов
Анатолій Олександрович

Антонюк
Роман Володимирович

Баглай
Богодар Богданович

Баглай (дів. Кріль)
Ольга Федорівна

Байко
Марія, Даниїла, Ніна

Баран
Михайло Миколайович

Баран
Орест Михайлович

Безкоровайний
Павло Павлович

Белз
Ігор Васильович

Бендик-Сидорова
Наталія Василівна

Бернацька
Наталія Ігорівна

Беспяткін
Сергій Миколайович

Бобечко (Шаманова)
Оксана Юріївна

Борщ
Раїса Миколаївна

Боровець
Зенон Іванович

Богдан
Ярослав Михайлович

Будник
Микола Петрович

Вальчак
Любов Мирославівна

Василевич
Романа Володимирівна

Вей (Пасічник)
Ірина Миронівна

Вертій
Олексій Іванович

Вільгуцька
Ольга Степанівна

Войтович–Стащишин
Ольга Дмитрівна

Гамова
Юлія Петрівна

Гасюк
Олег Володимирович

Гвоздь
Юрій Миколайович

Гвоздь
Микола Петрович

Герасименко
Оксана Василівна

Герасименко
Ольга Василівна

Глушко
Степан Володимирович

Голуб
Григорій Адамович

Горішна
Марія Михайлівна

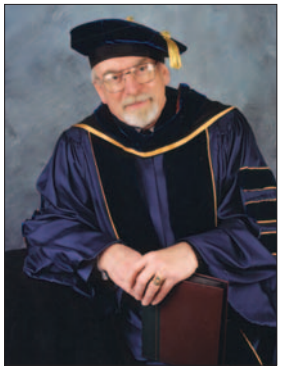

Горняткевич
Андрій Дем'янович

Гривул
Тарас і Ростислав

Григорчук
Ірина

Губ'як
Дмитро Васильович

Гудима (Закусило)
Ольга

Гусєва
Ірина Петрівна

Діденко
Віктор

Довбуш
Олександр Михайлович

Довганик
Богдан Дмитрович

Дороцький
Тарас Богданович

Дребот
Руслана Богданівна

Дулеба
Василь Павлович

Дуляба
Ольга Володимирівна

Дутчак
Віолетта Григорівна

Дяденко
Володимир Іванович

Євгеньєва
Марія Василівна

Єсипок
Володимир Миколайович

Жеплинський
Богдан Михайлович

Жеплинська
Соломія Юріївна

Жеплинський
Тарас Богданович

Жеплинський
Юрій Романович

Залуцька
Христина Романівна

Захарець
Сергій Олександрович

Іщенко
Валентина Володимирівна

Кирилич
Василь Михайлович

Кіт (Ралько)
Галина Василівна

Кіт (Соломчак)
Лариса Семенівна

Кіт
Роман Іванович

Коваль
Олесь

Ковальчук (Жеплинська)
Дарія Богданівна

Ковальчук
Катерина Антонівна

Козачок
Андрій

Коломієць
Оксана Валерівна

Кончаківська
Наталія Степанівна

Корвач
Євген Антонович

Кравець
Петро

Кравченко
Михайло

Крисько
Ярослав Андрійович

Кубіт
Ярослава Володимирівна

Куровська
Ірина Ростиславівна

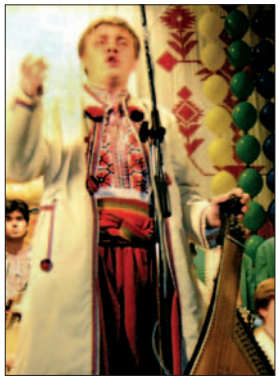

Куценко
Максим Олександрович

Кушнір (Ніколенко)
Олена Іванівна

Кушнір
Ольга Федорівна

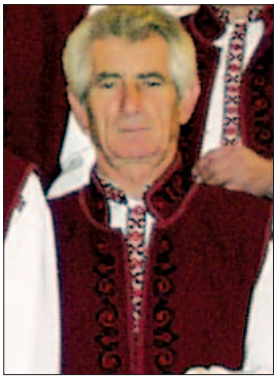

Лаврів
Григорій Миколайович

Лазуркевич
Тарас Миколайович

Лісняк
Інна Миколаївна

Лісовол
Віктор Іванович

Лобас
Віктор Іванович

Лобас (Кириченко)
Євгенія Федорівн

Логощук
Наталія Іванівна

Марко (Шавикіна)
Раїса Іванівна

Мандзюк-Валерко
Любов Сергіївна

Мартишевський
Іван Станіславович

Мелех
Ярослав Іванович

Мельник
Ірина Богданівна

Мирвода
Світлана

Миронюк (Пилипенко)
Елеонора Іванівна

Мішалов
Віктор

Молнар
Лайош Людвигович

Мота
Володимир Несторович

Мошик
Микола Григорович

Нагірна
Олена Віталіївна

Надич
Василь Павлович

Надич
Степан Павлович

Назарчук-Шуст
Ірина

Неміш (Блонарович)
Наталія Євстахівна

Никитюк
Наталія Григорівна

Ніколенко (Кушнір)
Олена Іванівна

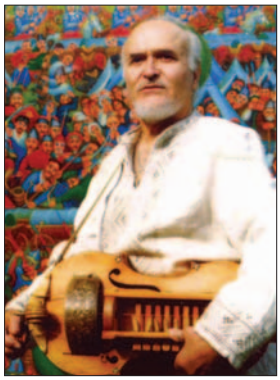

Новобранець
Іван Якович

Огнівчук
Микола Васильович

Олексюк
Мирон Костянтинович

Павелко
Ярослав Іванович

Пархоменко
Валентина Федорівна

Пінчак (Качмар)
Стефанія Іванівна

Піцик
Ольга Василівна

Половець (Ганджа)
Алла Петрівна

Попов
Ігор Олексійович

Постолан
Мирон Данилович

Притолюк
Олександр

Пришляк
Ореста Володимирівна

Радіо
Володимир Іванович

Рибак
Катерина Анатоліївна

Рій
Катерина Володимирівна

Романюк
Марія

Савіцька
Оксана

Сай
Юрій Степанович

Сакума
Чарлі

Салагай
Марія Петрівна

Семиліт
Олександра Євгеніївна

Серняк (Перестороніна)
Марія Романівна

Силенно
Неля Анатоліївна

Силенно
Святослав Тарасович

Силенно
Тарас Вікторович

Сирота
Володимир Андрійович

Сичак
Зіновія Михайлівна

Січко
Валентина Степанівна

Соболь (Дейнека)
Христина Степанівна

Содомора
Ірина Михайлівна

Созанський
Олег Олегович

Сорока-Будник
Марія Іванівна

Стахів
Остап Миколайович

Степанко (Нікітіна)
Леся Петрівна

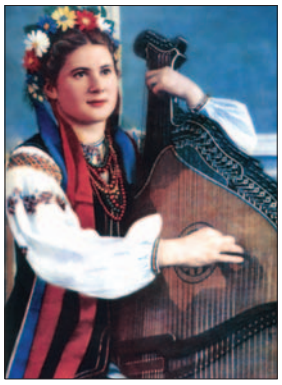

Стефанович (Скіра)
Ірина Дмитрівна

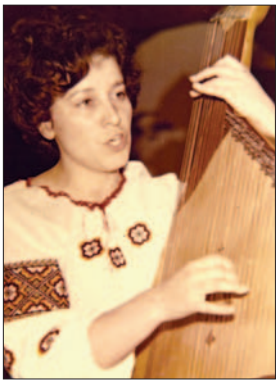

Сторожук
Надія Петрівна

Сточанська
Мирослава Петрівна

Страмик
Наталія Тарасівна

Ткаленко
Іван

Ткаченко
Георгій Кирилович

Товкайло
Микола Тихонович

Топоровська
Галина Миколаївна

Фединський
Юрій

Хімка
Іван Михайлович

Хома
Надія Григорівна

Худяк (Доскочинська)
Люба-Ярослава
Михайлівна

Цигилик
Ірина Федорівна

Ціж
Остап Ярославовоич

Хай
Михайло Миколайович

Черкас
Назар Вадимович

Черемський
Костянтин Петрович

Чорний-Досінчук
Микола

Чорногуз
Раїса Миколаївна

Чорногуз
Ярослав Олегович

Чуприна
Олексій Сергійович

Шаленко
Тетяна Іванівна

Швед (Дейнека)
Марія Степанівна

Шевченко
Марта Онуфріївна

Шевченко
Роман

Шевченко
Руслан Юрійович

Шинтяпіна
Інна

Шумилович
Олег Васильович

Шумська
Оксана

Щербак
Степан Дмитрович

Юпин
Ігор

Юхименко
Олександр

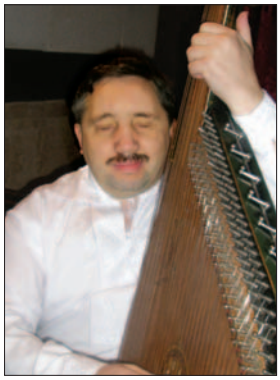

Яцишин
Іван Іванович

ПІСЛЯМОВА

Для здійснення видання даної роботи була залучена велика кількість людей. Автори складають їм глибоку вдячність.

Видання виходить друком за фінансування з фондів Головного управління культури Львівської обласної держадміністрації, зокрема при сприянні п.Галини Дорощук та інших..

В зборі матеріалів до енциклопедичного словника активно допомагали кобзарі, бандуристи, їх рідні, діячі мистецтв. Усім висловлюємо велику подяку.

З глибокою вдячністю схиляємо голови перед тими із них, кого вже немає посеред живих, зокрема це: О.Л.Вітенко, Х.А.Вовк, Ф.Г.Глушко, А.Грицай, В.П.Дезенко, О.С.Коваль, О.С. Корнієвський, І.О.Немирович, О.Ф.Нирко, Г.А.Нудьга, А.Ф.Омельченко, І.Б.Панченко, М.П.Полотай, Ю. І. Поріцький, І. Л.Рудас, В. Т.Сидоренко, Г.С.Терлецький, П.В.Хоткевич, Г.Г.Хоткевич Ф.Ю.Циганенко, О. С. Чуприна, М. М. Шпірний.

Сприяли виходу цієї книжки з друку активні члени Національної спілки кобзарів України, голови обласних відділень спілки, зокрема, Галина Топоровська, Марія Євгеньєва, Ірина Куровська, Кость Черемський, заступник Голови Львівського обласного відділення Національної спілки кобзарів України п.Ольга Дуляба, Ольга і Богодар Баглай, Олена Ніколенко, Марія Сорока.

Ми вдячні авторам окремих видань з галузі кобзарства, матеріали яких використані при написанні даного енциклопедичного довідника, а саме: В.Дутчак, М.Шевченко, М.Мошику, Р.Польовому, В.Кушпету, Г.Топоровській, О.Ф.Нирку, Р.Польовому, К. Черемському, Я. Чорногузу, М. Шудрі, членам редакційної колегії журналу „Бандура" та іншим.

Окрему подяку виносимо п.Галині Топоровській та Богдану Столярчуку, які дали дозвіл на використання матеріалів з їх роботи „Бандуристи Рівненщини".

Над впорядковуванням картотеки кобзарів працювали Мирослав та Остап Ковальчуки, за що їм також дякуємо.

Книга видана за сприяння фонду Св. Володимира у Львові (директор - Ігор Матушевський, Леся Крип'якевич) та родини Чепіль з Дрогобича.

Окрема подяка працівникам видавництва „Галицька видавнича спілка" – директору п. Ярославу Сватку, заступнику директора Гордію Левандовському та технічному редактору Ірині Семенко, які займалися складенням макету книги та її виданням.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ НАЗВ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (друкованих і рукописних)

Адамцевич, лист – листи Є. О.Адамцевича (м. Ромни) до автора.

Белза – Ігор Белза. Из истории Руссопольських музыкальных связей, М., 1955.

Бердник – Ілля Бердник. Троянди і мелодії, журнал „Україна", 1967, №11.

Березовський, 1968 – І. П.Березовський. Українська радянська фольклористика (етапи розвитку і проблематика), К., 1968.

БСЭ – Большая Советская Энциклопедия.

Бурлака – Ф.Бурлака.Остап Вересай, К., 1959.

В рокотанні бандур – Шудря Микола, Нечепа Василь. В рокотанні-риданні бандур. Вид МАУП, Київ, 2006.

Ваврик О. – Кобзарські школи України \ Ваврик Оксана: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім.М.Рильського НАН України, Академія мистецтв України. – Тернопіль: Збруч, 2006. – 221с.

Верховинець – Г. Верховинець. Біля золотих ключів. У збірнику «Ваш вихід», К., 1969, с.67.

Вітенко, лист – Листи О.Л.Вітенка (м. Крем'янець) до автора.

Виноградський – Ю.Виноградський. Спогади про кобзарів та лірників Менського повіту на Чернігівщині. Жур."Народна творчість та етнографія", 1964, №1.

ВК – газета „Вечірній Київ", орган Київського міського комітету КП України.

Вовк, лист - Листи Л.А.Вовка (м.Київ) до автора.

Глушко, лист – листи Ф.І.Глушка (м.Київ) до автора.

Головащенко – М.Головащенко. Співає тріо бандуристок Третьякова В., Павленко Н., Поліщук Т. Газета „Радянська культура", 17.04.1960.

Горленко, 1882 – В.Горленко. Иван Крюковський. "Киевская старина", 1882, №12.

Горленко, 1884 – В.П.Горленко. Кобзари и лирники „Киевская старина" 1994, т.VШ.

Горленко, 1899 – Горленко В. Придворный бандурист в бегах и бегуны от науки. В книге «Украинсие были», К., 1899.

Грица, 1962 – С.Грица. Ф. Колесса, К., 1962.

Гуменюк, 1962 – А.Гуменюк. Иван Скляр, М.,1962.

Гуменюк, 1967 – А.Гуменюк. Українські народні музичні інструменти, К., 1967.

Данилов – В.Данилов. Среди кобзарей и лирников. «Исторический вестник», 1911,X, т.CXXVI.

Дей, 1967 – Олексій Дей. Не забудьте пом'янути. Літературна Україна, 17.11.1967.

Дн. – журнал „Дніпро" – орган ЦК ЛКСМУ.

Доманицький – В.Доманицький. Кобзари и лирники Киевской губернии, К., 1903.

ЕВ – Етнографічний вісник. Збірник етнографічної комісії Всеукраїнської Академії Наук.

ЭО - Этнографическое обозрение.

Ємець – В. Ємець. Кобза та кобзарі з бібліографічним додатком З. Кузелі, Бе., 1923.

Ж. – „Жовтень". Літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал спілки письменників України.

Жеплинський, 2000 – Жеплинський Богдан. Коротка історія кобзарства в Україні, вид. "Край". Львів, 2000.

Жеплинський 2002 – Жеплинський Богдан. Кобзарськими стежинами. Вид. Львівська наукова бібліотека ім.В.Стефаника НАНУ, Львів, 2002.

Житецький – П.Житецкий. Творцы и певци народных малорусских дум. «Киевская старина», 1893, т. XXXIX.

ЗЮЗО – „Записки юго-западного отдела императорского русского географического общества", К., 1875.

Іващенко – Іващенко. Павло Братиця і Прокіп Дуб, кобзарі Ніжинського уїзду Чернігівської губернії." „Записки Юго-западного отдела императорского русского географического общества", т.II, 1874, К., 1875.

ІЕ – Історичний епос східних слов'ян. Збірник праць, в-во АН УРСР, К., 1958.

Ільченко – листи Г.М.Ільченка (м. Харків) до автора.

ІМФЕ – Інститут мистецтвознавства, фольклору, етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР.

ИВ – Исторический вестник. Историко-литературный журнал.

Изв. – газета «Известия» орган Совета депутатов трудящихся СССР.

К і Ж – газета „Культура і життя" – орган Міністерства культури УРСР та республіканського комітету профспілки працівників культури.

Кирдан, 1962 – Б.Д.Кирдан. Украинские народные думы (XV – XVII в.в).Изд.АНСССР, М.,1962.

Кирдан, 1965 – Б.П.Кирдан. Украинский народный эпос изд. „Наука", М., 1965.

Кирдан, Омельченко, 1980 – Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. "Музична Україна" Київ, 1980.

Коваль, лист – листи О.С.Коваля (с. Підгороднє Дніпропетровської обл.) до автора.

Колесса, 1920 – Філярет Колесса. Українські народні думи, Львів. 1920.

Колесса, 1969 – Ф.М.Колесса. Мелодії українських народних дум, К., 1969.

Колесса, 1970 – Ф.М.Колесса. Музикознавчі праці, К., 1970.

Комаренко, 1960 – В.Комаренко. Український оркестр народних інструментів., К., 1960.

Корнієвський, лист – Листи О. С. Корнієвського (м.Корюківка Чернігівської обл.) до автора.

Корпус дум, I., II – Українські народні думи, т.I корпусу Державне видавництво України, 1927.

Кріст – Е.Крист. Кобзари и лирники Харьковской губернии. Труды Харьковского предварительного комитета по устройству XII археологического сьезда, т.II, Харьків, 1902.

КС – журнал „Киевская старина". Ежемесячный исторический журнал.

Куба – Людвіг Куба про Україну – збірник упор. М.Мольнар, К., 1963.

Лавров, 1957 – Ф.Лавров. Радянське кобзарство. Ж. „Народна творчість та етнографія" 1957, кн.3.

Лавров, 1958 – Ф.Лавров. Творці та виконавці українського героїчного епосу в книзі „Історичний епос східних словян", К., 1958.

Лавров, 1970 – Ф.Лавров. Дзвенять кобзи у Кодні. Народна творчість та етнографія, 1970, №3.

Литвин, лист – Листи В.С.Литвина (м.Київ) до автора.

Лобко, лист – Листи М.С.Лобка (м. Дніпропетровськ) до автора.

ЛУ – газета „Літературна Україна", орган правління спілки письменників України.

Малинка, 1892 – А.Малинка. Прокоп Чуб – переходный тип кобзаря. „Этнографическое обозрение" 1892, XII.

Малинка . 1893 – А.Малинка Кобзар А. Гараська и лирник В.Прыщенко. "Киевская старина. 1899, IX

Малинка, 1903 – А.Малинка. Кобзари и лирники. Земський сборник Черниговской губернии, 1903, IV.

Мартинович 1904, 1906 – Мартинович. Украинские записи. Киевская старина. 1904 і окремо К., 1906.

Маслов, 1902 – С.Маслов. Лирники Полтавской и Черниговской губернии. „Труды Харьковского предварительного комитета по устройству XII археологического сьезда", т.II, Харьков, 1902.

Метлинський – А.Метлинский. Южно-русские народне песни,, К., 1854.

МЕФ – „Мистецтво, етнографія, фольклор".

Мироненко – Борис Мироненко. Таганрозькі бандуристи. Жур. "Народна творчість та етнографія, 1968, №5.

ММ – журнал „Музика масам" – Орган Відділу мистецтва УПО НКО, Культвідділу ВУРПС-У, ЦК ЛКСМУ та Всеукраїнського Товариства Революційних музик (ВУТОРМ).

МУ – газета „Молодь України" - орган ЦК ЛКСМУ.

Муз. - журнал „Музика". Місячник музичної культури вид. Музичного товариства ім. Леонтовича і з 1970 р. – орган Міністерства культури УРСР, Спілки композиторів України та музично-хорового товариства УРСР.

Музей ім. Гл. – фонди Государственного центрального музея музыкальной культуры им. М. И. Глинки в Москве.

Нагорний – М.Нагорний. Українські народні співці кобзарі і лірники.жур. „Народна творчість. 1939,№1.

Нар. Співці – Народні співці радянської України. Збірник, К.,1955.

Нирко, лист – листи О.Ф.Нирка (м.Ялта) до автора.

Нирко, 2006 – Нирко Олексій. Кобзарство Криму і Кубані. Львів вид. Сполом, 2006.

НЗ ІМФЕ - наукові записки Інституту мистецтвознавства , фольклору та етнографії АН УРСР.

НТ - журнал „Народна творчість". – орган Інституту українського фольклору АН УРСР і управління в справах мистецтва при Рад наркомі УРСР.

НТЕ – журнал „Народна творчість та етнографія" – орган Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т.Рильського АН УРСР і Міністерства культури УРСР.

Нудьга, 1970 – Г.Нудьга. Дума в писаних джерелах XVI - XVIII століть, журнал „Жовтень, 1970, №6.

О.Г. - О.Г. Турне тріо бандуристок по Канаді газ „Український голос" (Вінніпег) від 20. XI. 1969.

Овчинніков – В Овчинніков. Дещо з історії кобзарського мистецтва - „Музика масам", 1928, №10.

Омельченко, 1965 – А.Ф.Омельченко. Бандура і мистецтво бандуристів за радянського часу. – „Народна творчість та етнографія, 1965, №4.

Омельченко, 1966 – А.Ф. Омельченко, М.В. Опришко. Жур. "Народна творчість та етнографія 2, 1965, №5.

Омельченко, лист – листи А. Ф. Омельченка (м.Київ) до автора.

ПАМ.КН.К.Губ. – „Памятная книжка Киевской губернии", 1904.

Полотай, 1940 – М.Полотай. Мистецтво кобзарів Радянської України, жур." Радянська музика".

Полотай, 1958 – М.Полотай. Кобзар Петро Тищенко. „Соціалістична культура"", 1958, №1.

Перепелюк, 1970 – В.М.Перепелюк. Повість про народний хор. Сторінки щоденника. Літ запис В.Данилейка, К., „Муз. Україна", 1970.

Полотай, лист - Листи М.П.Полотая (м.Київ) до автора.

Портрети Сластіона – „Портрети українських кобзарів О. Сластіона", Вступна стаття та коментарі Ю.Турченка, К, 1961.

Правдюк, 1970 - О.Правдюк. „Образ Леніна у творчості кобзарів, жур. „Музика", 1970, №3.

ПУ – газета „Правда України" – орган ЦК КП України, Верховної Ради та Ради міністрів УРСР.

Ревуцький – Д. Ревуцький Українські думи та пісні історичні., К., 1919.

РГ – „Робітнича газета" – орган Центрального Комітету Комуністичної партії України.

РК – газета „Радянська культура" – орган Міністерства культури УРСР та республіканського комітету профспілки працівників культури. Виходить під назвою „Культура і життя".

РМ – газета „Радянське мистецтво" – орган комітету в справах мистецтва при Раді міністрів УРСР та республіканського комітету профспілки працівників мистецтва. Виходив також під назвою „Радянська культура", далі „Культура і життя".

Роднянський – С.М.Роднянський. Нотатки про заснування капели бандуристів в Одесі. 1928.

Ротач – П.Ротач. Матеріали до українського біографічного словника „Літературна Полтавщина", жур. „Архіви України", 1966, №5.

РУ – газета „Радянська Україна" – орган ЦК КП України, Верховної Ради Міністрів Української РСР.

Рудас, лист – листи І.Л.Рудаса (м. Дніпропетровськ) до автора.

Савченко – листування І.А.Саченка (м. Харків) з автором.

Самчук У. 1976 – Самчук Улас. Живі струни. Бандура і бандуристи. Видання капели бандуристів ім. Т. Шевченка - Детройт, 1976, З.С.А.

Сахно, лист – листи Ф.Ш.Сахно (с.Сміле Роменського р-ну Сумської області) до автора.

СК - журнал „Соціалістична культура" – орган Міністерства культури Української РСР і української Республіканської Ради профспілок.

Скірко – листи Скірка (м.Суми) до автора.

Скрипка, 1968 – В.Скрипка. Вечір дум. жур. "Народна творчість тьа етнографія", 1968, №3.

Сластіон – О.Сластіон.Кобзарі „Рідний край", 1908, №36.

Сперанский, 1894., 1904. – М. Сперанський Южно-русская песня и современные ее носители „Сборник историко-филологического общества при институте акад. Безбородько в Нежине Т,У,К,, 1894 і окремо: К, 1904.

Степовая – Я.Степовая Козацькі думи та кобзарі, вид-во „Сіяч", ІІ видання, 1918.

Столярчук – Ф.Столярчук. Пам'яті Кучугури-Кучеренка. Жур. „Народна творчість та етнографія", 1970. №3.

Столярчук, Топоровська, 2006 – Столярчук Богдан, Топоровська Галина. Бандуристи Рівненщини. Бібліографічний довідник, Рівне, вид, Зень О.М., 2006.

Сумцов, 1902 – М.Сумцов. О кобзарях. „Труды XII археологического сьезда", Харьков, 1902.

Сумцов, 1907 – М.Сумцов. Бандурист Кучеренко. Газ. Южный край", 1907.

Сумцов, 1924. Н.Сумцов. Українські співці і байкарі. вид. „Сіяч", Черкаси, 1924.

Творцы и певцы – Творци и певцы народных малорусских дум. - «Подольские губернские ведомости», 1892, №97, «Правительственный вестник», 1892, №261.

Тимошенко – К.Тимошенко. Співають кобзарі, жур.»Музика 2, 1970, №1.

Тиховський – П.Тиховский. Кобзари Харьковской губернии. – Труды предварительного комитета по усройству XII архнологического сьезда, т.II, Харьков, 1902.

Третякова – В.Третякова. З піснею до Канади жур „Музика", 1970, №2.

Укр. – „Україна" – громадсько-політичний літературно-художній ілюстрований журнал.

Уманець – В.Уманець. Стародавнє і вічно юне. – Жур „Мистецтво", 1964, №2.

УРЕ – Українська Радянська Енциклопедія.

Фамінцин – А.С.Фаминцын. Домра и сродные ей музыкальные инструменты руського народа, СПб, 1891.

Хоткевич, 1903 – Г.Хоткевич. Дещо про бандуристів і лірників. „Літературно-науковий вісник, XXI, Львів. 1903.

Хоткевич, 1928, №5 – Г.Хоткевич. Про кобзу і бандуру. „Музика масам", 1923. №5.

Хоткевич, 1928, №7-12 – Г.Хоткевич. Два поворотні пункти в історії кобзарського мистецтва. – Музика масам, 1928, №7-12.

Хоткевич, 1930 – Г.Хоткевич. Музичні інструменти українського народу, Харків, 1930.

Хоткевич, 1966, І – Г.Хоткевич. Вибрані твори, т.І, К., 1966.

ЦДІА, Львів. Фонди центрального державного історичного архіву УРСР у Львові.

Циганенко, лист – Листи Ф.Ю.Циганенка (м.Дніпропетровськ) до автора.

Черемський. 1999 – Черемський Кость. Повернення традицій. Вид. Центр Леся Курбаса, Харків, 1999.

Черемський, 2002 – Черемський Кость. Шлях звичаю, вид. „Глас", Харків, 2002.

Чубинський V. – Труды этнографическо-статистической экспедициии в Западно-русский край, снаряженной питерским русским этнографическим обществом. Юго-западний отдел. Материалы и иисследования, собранные П. П. Чубинским, т. V, СПб, 1874.

Чуприна, лист – листи О.С.Чуприни (м. Корсунь-Шевченківський) до автора.

Шаповал, 1963 – І.Шеповал. В пошуках скарбів, К., 1963.

Шаповал, лист – Листи І.К.Шаповала (м. Дніпропетровськ) до автора.

Шуст – Я.Шуст. Связь кобзарей и лирников Украины із руськими и другими славянскими певцами (автореферат), Львів, 1955.

Щоголь, 1953 – М.Щоголь. Кобзарі Радянської України і їх творчість (автореферат), К.,1953.

Щоголь, 1956 – М.Щоголь.Українська кобза-бандура. – „Мистецтво", 1956, №3.

Ющенко – О.Ющенко. Кобзарські концерти. Жур „Народна творчість та етнографія". 1969, №5.

Явдоченко, лист – Листи М. І. Явдоченка (м.Челябінськ) до автора.

Ященко, 1970 – Л.Ященко. Державна заслужена капела бандуристів Української РСР, К., 1970.

Ященко, Муз. 1970, №1 – Л.Ященко Півстоліття з піснею. Жур. „Музика", 1970, №1.

МАНІФЕСТ КОБЗАРСТВА

Хай звучить струна жива,
Розкаже про своїх героїв,
Хай в серце западуть слова:
Кобзар – це не жебрак, а воїн.
Це духу лицар, не скиглій
І не худоба без'язика,
Традицій, звичаїв носій
І часто віртуоз-музика.
Це України вірний син,
Її душа правдива,
Це стоголосий волі дзвін.
Це пісні сила чарівлива.
Це – нації духовний меч,
Її історії окраса,
Він – із месій, він – із предтеч,
Він слово віщує Тараса.
Це перед ним тремтить тиран
І слабне влада грошей дика,
Цілитель він духовних ран
І він духовності владика.
Не лиш старий, а й молодий,
І не каліка, і красивий,
В житті природний і простий
І гордий, тільки не спесивий.
Усе з бандурою своєю,
Несе і радощі й жалі
І благородний він душею,
як мало хто із королів/

Ярослав Чорногуз